

शुक्लयजुर्वेदीय-वाजसनेय
पद पाठ समेत
काण्व-संहिता

अध्याय : २१-४०

Śukla Yajur Veda
Kānva Śākha Samhitā
and Pada Pāṭha
Volume 2 Chapters 21 to 40

Author

K Suresh

Qualified in: M.Com, CA, CWA, CS, PGDFTM,

DHA - Astrology, PhD in Vedas.

Learning: The Veda(s)

शुक्लयजुर्वेदीय-वाजसनेय

पद पाठ समेत

काण्व-संहिता

अध्याय : २१-४०

Śukla Yajur Veda
Kānva Śākha Samhitā
and Pada Pātha

Volume 2
Chapters 21 to 40

By

K Suresh

Qualified in: M.Com, CA, CWA, CS, PGDFTM, DHA - Astrology, PhD in Vedas.

Learning: The Veda(s)

Publisher:

The Ghanapati

G2 Kings Manor

35/62, 4th Trust Cross Street,

Mandavelipakkam

Chennai 600 028 Phone: +91-97397 81284

Author: suresh@ghanapati.com

Enquiries: support@ghanapati.com

Web Site: www.ghanapati.com

THE GHANAPATI

First published in Oct 2021 by The Ghanapati

Published by The Ghanapati
Chennai, Tamil Nadu, India

Śukla Yajur Veda Kānva Śākha Samhitā and Pada Pāṭha. Volume 2

Copyright © K. Suresh, 2021
All rights reserved

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the author or publisher.

ISBN: 978-81-948959-8-5

The Ghanapati
G2 King Manor 35/62
4th Trust Cross Street
Mandavelipakkam
Chennai - 600028

Web: www.ghanapati.com
Enquiries: support@ghanapati.com

Printed by: Jwalamukhi Mudranalaya Pvt Ltd, Basvanagudi, Bengaluru, Karnataka - 560004

Kānva Śākha Samhitā with full Pada Pātha

Index

Sl No	Particulars	Page No.
1	About the Author	iv
	Volume 2	
2	Adhyāya (Chapter) 21	451 to 484
3	Adhyāya (Chapter) 22	485 to 508
4	Adhyāya (Chapter) 23	509 to 536
5	Adhyāya (Chapter) 24	537 to 556
6	Adhyāya (Chapter) 25	557 to 578
7	Adhyāya (Chapter) 26	579 to 596
8	Adhyāya (Chapter) 27	597 to 616
9	Adhyāya (Chapter) 28	617 to 624
10	Adhyāya (Chapter) 29	625 to 640
11	Adhyāya (Chapter) 30	641 to 660
12	Adhyāya (Chapter) 31	661 to 680
13	Adhyāya (Chapter) 32	681 to 706
14	Adhyāya (Chapter) 33	707 to 722
15	Adhyāya (Chapter) 34	723 to 736
16	Adhyāya (Chapter) 35	737 to 754
17	Adhyāya (Chapter) 36	755 to 764
18	Adhyāya (Chapter) 37	765 to 774
19	Adhyāya (Chapter) 38	775 to 786
20	Adhyāya (Chapter) 39	787 to 794
21	Adhyāya (Chapter) 40	795 to 802
22	Alphabetical Index of Sentences - Kānva Samhitā	803 to 869

About Sri. K Suresh, the Author

He is a native of Varagur Village in Tanjore District, Tamil Nadu, India. Born on 28th February 1966 as the 2nd Son of Late Sri. P Krishnamoorthy Iyer and Smt. K Meenakshi Ammal. He had his schooling in Sir. P S Sivaswamy Iyer Hr Secondary School. Tirukattupalli. Tanjore. He had his B.Com degree from Vivekananda College, Mylapore, Chennai with a 1st Class and secured the **III Rank** in his Post Graduation in Commerce (M.Com) from the University of Madras from A.M Jain College, Meenambakkam, Chennai. He is an **All India Rank Holder** in CA, CWA and CS from India's Premier Institutes like Chartered, Cost & Works, and Company Secretaries of India. He also received his **Post Graduate Diploma in Foreign Trade Management (PGDFTM)** from the Indian Institute of Export Management, Calcutta. In addition to this, he also got his **Diploma in Hindu Astrology (DHA)** from Kadalangudi Institute of Astrology, Chennai. He received Business Management Training in INSEAD, The European Institute of Business Administration, Fontainebleau, France and in US GAAP and SEC reporting at Hongkong by Price Waterhouse, Belgium.

Interest in the Vedas:

A) **Rig Veda:** Learning under Sri. B V Surya Narayana Bhat Ghanapatigal, Mylapore and Sri. Govind Prakash Bhat Ghanapatigal, Bangalore.

B) **Krishna Yajur Veda:** Learnt under Shri. V G Subramanya Ghanapatigal, Mylapore, Chennai and Sri. Ananthanarayana Somayaji, Musiri.

C) **Śukla Yajur Veda:** Learnt under Shri. Parasurama Ghanapatigal, Ambattur, Chennai.

D) **Atharva Veda:** Learning under Shri. Mahesh Ghanapatigal and Sri. Raghavendra Ghanapatigal.

Other Achievements:

1. Published an article on "Export House Status" in "Chartered Accountant" Magazine.
2. Held Senior Management positions in Indian and Foreign Companies.
3. Selected as one of the "Top 100 CFOs in India" by CFO Institute in March 2015.
4. Conferred the '100 Most Influential CFO's of India' title by the Chartered Institute of Management Accounts, London in June 2016.
5. Received the "Asia CFO Excellence Award" in Construction & Real Estate Sector from CMO Asia in August 2016.
6. Published a research article titled "More Accurate Prediction Using Ashtavarga" in World Famous "The Astrological Magazine" by Dr B V Raman, Bangalore.
7. Demonstrated a new method of reciting Ghana Pāṭha from more than one Veda Śākha simultaneously to highlight the differences of Swara, Word (Padam) and place of occurrences in the same text, similar to Jugal Bandhi in Music, named Suresha Paddhati.
8. Written and published many books in Veda Ghana Pāṭha from Rig, Krishna Yajur and Śukla Yajur Veda, first of its kind in the world.
9. Recited and published many Audio CDs and DVD in Veda Ghana Pāṭha. Running a successful Vedas related YouTube Channel called "The Ghanapati"
10. Received Doctorate (PhD) in the Vedas, from Vedic Wellness University, Florida, USA in July 2019.
11. Honoured by Vice President of India Sri. Venkaiah Naidu during August 2018, for excellence and achievement in academic, professional, and Vedic fields.

Vedic Works by Sri. K Suresh:

Books:

1. Sri Rudra Ghana Pāṭha (Sanskrit)
2. Sri Rudra Ghana Pāṭha (Tamil)
3. Chamaka Ghana Pāṭha (Sanskrit)
4. Chamaka Ghana Pāṭha (Tamil)
5. Yajur Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 1 (Sanskrit)
6. Yajur Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 2 (Sanskrit)
7. Yajur Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 3 (Sanskrit)
8. Ṛig Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 1 (Sanskrit)
9. Ṛig Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 2 (Sanskrit)
10. Ṛig Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 3 (Sanskrit)
11. Pancha Rudra Ghana Pāṭha (Sanskrit)
12. Sri Rudra Krama Pāṭha (Sanskrit & Kannada)
13. Śukla Yajur Veda Jatā Pāṭha Vol – 1 (Sanskrit)
14. Śukla Yajur Veda Jatā Pāṭha Vol – 2 (Sanskrit)
15. Apratiratha Mantra Ghana Pāṭha (Sanskrit & English)
16. Jeemootasyeva Ghana Pāṭha (Sanskrit & English)
17. Vishvajite Ghana Pāṭha (Sanskrit & English)
18. Aano Bhadra Ghana Pāṭha (Sanskrit & English)
19. Special Suktas from Ṛig Veda (Sanskrit)
20. Śukla Yajur Veda Jatā Pāṭha Vol – 3 (Sanskrit)
21. Śukla Yajur Veda Jatā Pāṭha Vol – 4 (Sanskrit)
22. Śukla Yajur Veda Samhitā and Full Pada Pāṭha (Sanskrit)
23. A Brief History of Vedas (English)

Audio:

1. Sri Rudra Ghanam
2. Chamaka Ghanam
3. Yajur Veda Āśīrwāda (Blessing) Ghana Pāṭha Vol – 1
4. Sri Rudram, Chamakam, Suktams and Mantra Pushpam
5. Unbeatable - Apratiratha Mantra Ghana Pāṭha
6. Thundercloud - Jeemootasyeva Ghana Pāṭha
7. The Treasure - Vishvajite Ghana Pāṭha
8. Wisdom Bliss - Aano Bhadra Ghana Pāṭha
9. Suresha Paddhati – Stress Reliever – Sri Rudra Pancha Rudra Vedic Jugalbandhi (Part-1)

DVD:

1. Suresha Paddhati Part-2 (Ṛig Yajur Sandhya vandana Vedic Jugalbandhi)

Books to be Published:

1. Śukla Yajur Veda Pada Pāṭha (Sanskṛit)
2. Ṛig Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 4 (Sanskṛit) (Asya Vāmasya Ghana Pāṭha)
3. Ṛig Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 5 (Sanskṛit)
4. Yajur Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 4 (Sanskṛit)
5. Yajur Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 5 (Sanskṛit)
6. Ashta Vikriti of Pancha Rudram (Sanskṛit)
7. Śukla Yajur Veda Krama Pāṭha (Sanskṛit)

Audio to be Released:

1. Yajur Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 2
2. Yajur Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 3
3. Taittiriya Upanishats
4. Remedy & Peace (Shanti Mantras)

We request you to purchase our Vedic publications and audios for your use and gift it to your dear ones.

In case you want to contribute financially for more Vedic content in future, you may do so by visiting www.ghanapati.com or write a mail to: support@ghanapati.com

॥५॥ अथ तृतीयो दशकः ॥

॥१॥ एकविंशोऽध्यायः ॥

॥ अथ तृतीयो दशकः ॥३॥

॥ एकविंशोऽध्यायः ॥

॥ अथ तृतीयो दशकः ॥३॥

॥ एकविंशोऽध्यायः ॥

21.1.a	स्वा॒द्वी न्त्वा॑ स्वा॒दुना॑ ती॒व्रां ती॒त्रेणा॑मृता॒ममृते॑न ।
21.1.b	मधु॑मती॒म् मधु॑मता॒ सृजा॑मि स॒सोमे॑न ।
21.1.c	सोमो॑ऽस्य॒श्विभ्या॑म् पच्य॒स्व सर॑स्वत्यै पच्य॒स्वेन्द्रा॑य सु॒त्राम्णे॑पच्य॒स्व ॥१॥
21.2.a	परी॑तो पि॒श्रता॑ सु॒तः सोमो॑ य उ॒त्तमः॑ ह॒विः ।
21.2.b	दध॑न्वा यो न॒र्यो अ॒प्स्वन्तरा॑ सु॒षाव॑ सोम॒मद्रि॑भिः ॥२॥
21.3.a	वा॒यो : पू॒तः प॒वित्रे॑ण प्रा॒ङ्क्सोमो॑ अति॒द्रुतः॑ ।
21.3.b	इन्द्र॑स्य यु॒ज्यः सखा॑ ।
21.3.c	वा॒यो : पू॒तः प॒वित्रे॑ण प्र॒त्यङ्क्सोमो॑ अति॒द्रुतः॑ ।
21.3.d	इन्द्र॑स्य यु॒ज्यः सखा॑ ॥३॥
21.4.a	पुना॑ति ते प॒रि॒स्रुतः॑ सोमः॑ सूर्य॑स्य दु॒हिता॑ ।
21.4.b	वा॒रेण॑ श॒श्वता॑ तना॑ ॥४॥
21.5.a	ब्र॒ह्म क्ष॒त्रं प॑वते तेज इन्द्रि॒यः सुर॑या सोमः॑ सु॒त आ॑सुतो म॒दाय॑ ।
21.5.b	शु॒क्रेण॑ देव दे॒वताः॑ पिपृ॒ग्धि र॑सेना॒न्नं ग्य॑जमानाय धेहि ।
21.5.c	कु॒विद॑ङ्ग यव॒मन्तो॑ यव॒ञ् चि॒द्यथा॑ दान्त्यनु॒पूर्वं॑ वि॒यूय॑ ।
21.5.d	इहे॑हैषां कृणुहि भो॒जनानि॑ ये ब॒र्हिषो॑ नम॒उक्ति॑ न्न जग्मुः॑ ।

अथ तृतीयदशक :

अथ एकविंशोऽध्याय :

ॐ स्वाद्वीम् । त्वा । स्वादुना । तीव्राम् । तीव्रेण । अमृताम् । अमृतेन * ।
 मधुमती मिति मधु = मतीम् । मधुमतेति मधु = मता । सृजामि । सम् । सोमेन
 * । सोमः । असि । अश्विभ्या मित्यश्वि = भ्याम् । पच्यस्व । सरस्वत्यै ।
 पच्यस्व । इन्द्राय । सुत्राम्ण इति सु = त्राम्णे । पच्यस्व *॥१॥ परि । इतः ।
 सिञ्चत । सुतम् । सोमः । यः । उत्तममित्युत् = तमम् । हविः * । दधन्वान्
 । यः । नर्यः । अस्वित्यप् = सु । अन्तः । आ । (सुषाव । सुसावेति सुसाव
) । सोमम् । अद्रिभि रित्यद्रि = भिः *॥२॥ वायोः । पूतः । पवित्रेण ।
 प्राङ् । सोमः । अतिद्रुत इत्यति = द्रुतः * । इन्द्रस्य । युज्यः ।
 : । पूतः । पवित्रेण । प्रत्यङ् । सोमः । अतिद्रुत इत्यति = द्रुतः * । इन्द्रस्य
 । युज्यः । सखा *॥३॥ पुनाति । ते । परिस्रुत मिति परि = सुतम् । सोमम्
 । सूर्यस्य । दुहिता * । वारेण । शश्वता । तना *॥४॥ ब्रह्म । क्षत्रम् । पवते ।
 तेजः । इन्द्रियम् । सुरया । सोमः । सुतः । आसुत इत्या = सुतः । मदाय
 * । शुक्रेण । देव । देवताः । पिपृग्धि । रसेन । अन्नम् । यजमानाय । धेहि * ।
 कुवित् । अङ्ग । यवमन्ता इति यव = मन्तः । यवम् । चित् । यया ।
 अनुपूर्व मित्यनु = पूर्वम् । वियूयेति वि = यूय * । इहेहे तीह = इह ।
 कृणुहि । भोजनानि । ये । बर्हिषः । नमउक्ति मिति नमः = नमः ।
 जग्मुः * ।

॥ अथ तृतीयो दशकः ॥३॥

॥ एकविंशोऽध्यायः ॥

21.1.a	स्वा॒द्वी न्त्वा॑ स्वा॒दुना॑ ती॒त्रां ती॒त्रेणामृ॑तामृ॒तेन॑ ।
21.1.b	मधु॑मती॒म् मधु॑मता॒ सृजामि॑ स॒सोमे॑न ।
21.1.c	सोमो॑ऽस्य॒श्विभ्या॑म् प॒च्यस्व॒ सर॑स्वत्यै प॒च्यस्वेन्द्रा॑य सु॒त्राम्णे॑प॒च्यस्व॑ ॥१॥
21.2.a	परी॑तो षि॒ञ्चता॑ सु॒तः सोमो॑ य उ॒त्तमः॑ ह॒विः ।
21.2.b	दध॑न्वा यो न॒र्यो अ॒प्स्वन्तरा॑ सु॒षाव॑ सोमम॒द्रिभिः॑ ॥२॥
21.3.a	वा॒यो : पू॒तः प॒वित्रे॑ण प्रा॒ङ्क्सोमो॑ अति॒द्रुतः॑ ।
21.3.b	इन्द्र॑स्य यु॒ज्यः सखा॑ ।
21.3.c	वा॒यो : पू॒तः प॒वित्रे॑ण प्र॒त्यङ्क्सोमो॑ अति॒द्रुतः॑ ।
21.3.d	इन्द्र॑स्य यु॒ज्यः सखा॑ ॥३॥
21.4.a	पुना॑ति ते प॒रि॒स्रुतः॑ सोमः॒ सूर्य॑स्य दु॒हिता॑ ।
21.4.b	वा॒रेण॑ श॒श्वता॑ तना॒ ॥४॥
21.5.a	ब्र॒ह्म क्ष॒त्रं प॒वते॑ तेज॒ इन्द्रि॑यः सुर॒या सोमः॑ सु॒त आ॒सुतो॑ म॒दाय॑ ।
21.5.b	शु॒क्रेण॑ दे॒व दे॒वताः॑ पि॒पृग्धि॑ र॒सेना॒न्नं य॒जमा॑नाय धेहि ।
21.5.c	कु॒विद॑ङ्ग॒ यव॑मन्तो॒ यव॑ञ् चि॒द्यथा॑ दा॒न्त्यनु॑पूर्वं वि॒यूय॑ ।
21.5.d	इहे॑हैषां कृ॒णुहि॑ भो॒जना॑नि ये ब॒र्हिषो॑ नम॒उक्ति॑ न्न ज॒ग्मुः॑ ।

अथ तृतीयदशकः अथ एकविंशोऽध्यायः

ॐ स्वाद्वीम् । त्वा । स्वादुना । तीव्राम् । तीव्रेण । अमृताम् । अमृतेन * ।
मधुमती मिति मधु = मतीम् । मधुमतेति मधु = मता । सृजामि । सम् । सोमेन
* । सोमः । असि । अश्विभ्या मित्यश्वि = भ्याम् । पच्यस्व । सरस्वत्यै ।
पच्यस्व । इन्द्राय । सुत्राम्ण इति सु = त्राम्णे । पच्यस्व *॥१॥ परि । इतः ।
सिञ्चत । सुतम् । सोमः । यः । उत्तममित्युत् = तमम् । हविः * । दधन्वान्
। यः । नर्यः । अप्स्वित्यप् = सु । अन्तः । आ । (सुषाव । सुसावेति सुसाव
) । सोमम् । अद्रिभि रित्यद्रि = भिः *॥२॥ वायोः । पूतः । पवित्रेण ।
प्राङ् । सोमः । अतिद्रुत इत्यति = द्रुतः * । इन्द्रस्य । युज्यः । सखा । वायो
ः । पूतः । पवित्रेण । प्रत्यङ् । सोमः । अतिद्रुत इत्यति = द्रुतः * । इन्द्रस्य
। युज्यः । सखा *॥३॥ पुनाति । ते । परिस्रुत मिति परि = स्नुतम् । सोमम्
। सूर्यस्य । दुहिता * । वारेण । शश्वता । तना *॥४॥ ब्रह्म । क्षत्रम् । पवते ।
तेजः । इन्द्रियम् । सुरया । सोमः । सुतः । आसुत इत्या = सुतः । मदाय
* । शुक्रेण । देव । देवताः । पिपृग्धि । रसेन । अन्नम् । यजमानाय । धेहि * ।
कुवित् । अङ्ग । यवमन्त इति यव = मन्तः । यवम् । चित् । यथा । दान्ति ।
अनुपूर्व मित्यनु = पूर्वम् । वियूयेति वि = यूय * । इहेहे तीह = इह । एषाम् ।
कृणुहि । भोजनानि । ये । बर्हिषः । नमउक्ति मिति नमः = उक्तिम् । न ।
जग्मुः * ।

21.5.e	उपयामगृहीतोऽस्यश्चिभ्या न्त्वा सरस्वत्यै त्वेन्द्राय त्वा सुत्राम्णे ।
21.5.f	एष ते योनिस्तेजसे त्वा वीर्याय त्वा बलाय त्वा ॥५॥
21.6.a	नाना हि वा न्देवहितः सदस्कृतं मा सः सृक्षायां परमे व्योमन् ।
21.6.b	सुरा त्वमसि शुष्मिणी सोम एष मा मा हिंसी : स्वां व्योनिमाविशन्ती ॥६॥
21.7.a	उपयामगृहीतोऽस्याश्चिनं तेज : सारस्वतं वीर्यमैन्द्रं बलम् ।
21.7.b	एष ते योनिर्मोदाय त्वाऽऽनन्दाय त्वा महसे त्वा ॥७॥
21.8.a	तेजोऽसि तेजो मयि धेहि वीर्यमसि वीर्यं मयि धेहि बलमसि बलं मयि धेह्योजोऽस्योजो मयि धेहि ।
21.8.b	मन्युरसि मन्युं मयि धेहि सहोऽसि सहो मयि धेहि ॥८॥
21.9.a	या व्याघ्रं विषूचिकोभौ वृकं च रक्षति ।
21.9.b	श्येनं पतत्रिणं सिंहं सेमं पात्वहसः ॥९॥
21.10.a	यदापिपेष मातरम् पुत्रः प्रमुदितो धयन् ।
21.10.b	एतत्तदग्रे अनृणो भवाम्यहतौ पितरौ मया ॥१०॥
21.11.a	संपृचः स्थ सं मा भद्रेण पृङ्क्त ।
21.11.b	विपृचः स्थ वि मा पापेन पृङ्क्त ॥११॥(१)
21.12.a	देवा यज्ञमतन्वत भेषजं भिषजाऽश्विना ।

उपयामगृहीत इत्युपयाम = गृहीतः । असि । अश्विभ्या मित्यश्वि = भ्याम् । त्वा ।
 सरस्वत्यै । त्वा । इन्द्राय । त्वा । सुत्राम्ण इति सु = त्राम्णे * । एषः । ते ।
 योनिः । तेजसे । त्वा । वीर्याय । त्वा । बलाय । त्वा * ॥५॥ नाना । हि ।
 वाम् । देवहित मिति देव = हितम् । सदः । कृतम् । मा । सम् । सृक्षाथाम् ।
 परमे । व्योमन्निति वि = ओमन् * । सुरा । त्वम् । असि । शुष्मिणी । सोमः ।
 एषः । मा । मा । हिंसीः । स्वाम् । योनिम् । आविशन्तीत्या = विशन्ती
 * ॥६॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम = गृहीतः । असि । आश्विनम् । तेजः ।
 सारस्वतम् । वीर्यम् । ऐन्द्रम् । बलम् * । एषः । ते । योनिः । मोदाय । त्वा ।
 आनन्दायेत्या = नन्दाय । त्वा । महसे । त्वा ॥७॥ तेजः । असि । तेजः ।
 मयि । धेहि । वीर्यम् । असि । वीर्यम् । मयि । धेहि । बलम् । असि । बलम् ।
 मयि । धेहि । ओजः । असि । ओजः । मयि । धेहि । मन्युः । असि ।
 मन्युम् । मयि । धेहि । सहः । असि । सहः । मयि । धेहि * ॥८॥ या ।
 व्याघ्रम् । विषूचिका । उभौ । वृकम् । च । रक्षति * । श्येनम् । पतत्रिणम् ।
 सिंहम् । सा । इमम् । पातु । अहसः * ॥९॥ यत् । आपिपेषेत्या = पिपेष
 । मातरम् । पुत्रः । प्रमुदित इति प्र = मुदितः । धयन् * । एतत् । तत् । अग्ने
 । अनृणः । भवामि । अहतौ । पितरौ । मया * ॥१०॥ संपृच इति सं = पृच
 : । स्थ । सम् । मा । भद्रेण । पृङ्क्त । विपृच इति वि = पृचः । स्थ । वि ।
 मा । पापेन । पृङ्क्त * ॥११॥ १॥ २२९-७३=१५६॥

देवाः । यज्ञम् । अतन्वत । भेषजम् । भिषजा । अश्विना * ।

21.12.b	वा॒चा सर॑स्वती भि॒षगिन्द्रा॑येन्द्रि॒याणि द॑धतः ॥१॥
21.13.a	दी॒क्षायै॑ रूपं॒ शष्पा॑णि प्रायणीयस्य तो॒क॒मानि॑ ।
21.13.b	क्र॒यस्य॑ रूपं॒ सोम॑स्य ला॒जा : सोमा॑श्श॒वो मधु॑ ॥२॥
21.14.a	आ॒तिथ्य॑रूपं मा॒सरं॑ म॒हावी॑रस्य न॒ग्न॒हुः ।
21.14.b	रूप॑मु॒प॒स॒दामे॑तत्ति॒स्रो रा॒त्री : सुरा॑ऽऽसु॒ता ॥३॥
21.15.a	सोम॑स्य रूपं॒ क्री॒तस्य॑ परि॒स्रु॒त्परि॑षिच्यते ।
21.15.b	अ॒श्विभ्या॑ न्दु॒ग्धं भै॑षजमिन्द्रा॑यैन्द्रं॒ सर॑स्वत्या ॥४॥
21.16.a	आ॒स॒न्दी रूपं॒ राजा॑स॒न्धै वेद्यै॑ कु॒म्भी सुरा॑धानी ।
21.16.b	अ॒न्तर॑ उत्तरवेद्या रूपं॒ कारो॑तरो भि॒षक् ॥५॥
21.17.a	वे॒द्या वे॒दि : समा॑प्यते ब॒र्हिषा॑ ब॒र्हिरिन्द्रि॑यम् ।
21.17.b	यू॒पेन॑ यू॒प आ॑प्यते प्रा॒णीतो॑ अ॒ग्निर॑ग्निना ॥६॥
21.18.a	ह॒वि॒र्धानं॑ व्य॒द॒श्विना॑ऽऽग्नी॒ध्रं व्य॑त्सरस्वती ।
21.18.b	इन्द्रा॑यैन्द्रं॒ सद॑स्कृतं प॒त्नीशा॑लं गा॒र्हप॑त्यः ॥७॥
21.19.a	प्रै॒षेभिः॑ प्रै॒षाना॑प्नोत्या॒प्रीभि॑रा॒प्रीर्य॑ज्ञस्य ।
21.19.b	प्र॒याजे॑भिरनु॒याजा॑न्वषट्कारेभि राहुतीः ॥८॥
21.20.a	प॒शुभिः॑ प॒शूना॑प्नोति पु॒रोळा॑शै॒र्हवी॑ऽप्या ।
21.20.b	छ॒न्दो॑भिः॒ सामि॑धेनी॒ र्याज्या॑भि॒र्वषट्का॑रान् ॥९॥

वा॒चा । सर॑स्वती । भि॒षक् । इन्द्रा॑य । इन्द्रि॒याणि॑ । द॒धतः॑ *॥१॥ दी॒क्षायै॑ ।
 रू॒पम् । श॒ष्पाणि॑ । (प्रा॒यणी॑यस्य । प्रा॒यनी॑ यस्येति प्र = अ॒यनी॑यस्य) । तो॒क्मानि॑
 * । क्र॒यस्य॑ । रू॒पम् । सोम॑स्य । ला॒जा : । सोमा॑श्श॒व इति॑ सोम = अ॒श्शवः॑ ।
 म॒धु *॥२॥ आ॒तिथ्य॑रूपमित्या॑ ति॒थ्य = रू॒पम् । मा॒सरम् । म॒हावी॑रस्येति॑ म॒हा =
 वी॒रस्य॑ । न॒ग्नहुः॑ * । रू॒पम् । उ॒पस॑दामित्यु॒प = स॑दाम् । ए॒तत् । ति॒स्रः । रा॒त्री
 : । सु॒रा । आ॒सुते॑त्या = सु॒ता *॥३॥ सोम॑स्य । रू॒पम् । क्री॒तस्य॑ । परि॒स्रुदि॑ति
 परि = स्त्रु॒त् । परि॑ । सि॒च्यते॑ * । अ॒श्विभ्या॑ मित्य॒श्वि = भ्या॑म् । दु॒ग्धम् । भे॒षजम्
 । इन्द्रा॑य । ऐ॒न्द्रम् । सर॑स्वत्या *॥४॥ आ॒सन्दी॑त्या = स॒न्दी । रू॒पम् ।
 रा॒जास॑न्द्या इति॑ रा॒ज = आ॒सन्द्यै॑ । वे॒द्यै । कु॒म्भी । सु॒राधा॑नीति॑ सु॒रा = धा॒नी * ।
 अ॒न्तरः॑ । उ॒त्तर॑ वे॒द्या इत्यु॑त्तर = वे॒द्या : । रू॒पम् । का॒रो॒तरः॑ । भि॒षक् *॥५॥
 वे॒द्या । वे॒दि : । स॒म् । आ॒प्यते॑ । ब॒र्हिषा॑ । ब॒र्हि : । इन्द्रि॒यम् * । यू॒पेन॑ । यू॒पः
 । आ॒प्यते॑ । (प्र॒णीतः॑ । प्र॒णीत॑ इति प्र = नी॒तः) । अ॒ग्निः । अ॒ग्निना॑ *॥६॥
 ह॒विर्धा॑न मिति॑ ह॒वि : = धा॑नम् । यत् । अ॒श्विना॑ । आ॒ग्नीध्र॑म् । यत् । सर॑स्वती
 * । इन्द्रा॑य । ऐ॒न्द्रम् । स॒दः । कृ॒तम् । प॒त्नीशा॑ल मिति॑ प॒त्नी = शा॑लम् ।
 गा॒र्हप॑त्य इति॑ गा॒र्ह = प॑त्यः *॥७॥ प्रै॒षेभि॑ रिति॑ प्र = ए॒षेभिः॑ । प्रै॒षानि॑ति
 प्र - ए॒षान् । आ॒प्नो॑ति । आ॒प्रीभि॑ रित्या॑ = प्री॒भिः । आ॒प्रीरि॑त्या = प्री : ।
 य॒ज्ञस्य॑ * । प्र॒याजे॑भि रिति॑ प्र = या॒जेभिः॑ । अ॒नुया॑जानित्यनु॑ = या॒जान् ।
 व॒षट्का॑रेभि रिति॑ व॒षट् = का॑रेभिः । आ॒हुती॑ रित्या॑ = हु॒ती : *॥८॥ प॒शुभि॑
 रिति॑ प॒शु = भिः॑ । प॒शून् । आ॒प्नो॑ति । पु॒रोळा॑शैः । ह॒वीश्षि॑ । आ * ।
 छ॒न्दोभि॑ रिति॑ च्छ॒न्दः = भिः॑ । सा॒मिधे॑नी रिति॑ सां = इ॒धेनीः॑ । या॒ज्याभिः॑ ।

21.21.a	धाना : करम्भ : सक्तव : परीवाप : पयो दधि ।
21.21.b	सोमस्य रूपं हविष आमिक्षा वाजिनं मधु ॥१०॥
21.22.a	धानानां रूपं कुवलं परीवापस्य गोधूमा : ।
21.22.b	सक्तूनां रूपं बदरमुपवाका : करम्भस्य ॥११॥
21.23.a	पयसो रूपं ग्यद्यवा दध्नो रूपं कर्कन्धूनि ।
21.23.b	सोमस्य रूपं वाजिनं सौम्यस्य रूपमामिक्षा ॥१२॥
21.24.a	आश्रावयेति स्तोत्रिया : प्रत्याश्रावो अनुरूप : ।
21.24.b	यजेति धाय्यारूपं प्रगाथा येयजामहा : ॥१३॥
21.25.a	अर्धं ऋचै रुक्थानां रूपं पदैराप्नोति निविद : ।
21.25.b	प्रणवै : शस्त्राणां रूपं पयसा सोम आप्यते ॥१४॥
21.26.a	अश्विभ्याम् प्रातः सवनमिन्द्रेणैन्द्रं माध्यन्दिनम् ।
21.26.b	वैश्वदेवं सरस्वत्या तृतीयमासं सवनम् ॥१५॥
21.27.a	वायव्यैर्वायव्यान्त्याप्नोति सतेन द्रोणकलशम् ।
21.27.b	कुम्भीभ्यामम्भृणौ सुते स्थालीभिः स्थालीराप्नोति ॥१६॥
21.28.a	यजुर्भिराप्यन्ते ग्रहा ग्रहैः स्तोमाश्च विष्टुती : ।
21.28.b	छन्दोभिरुक्था शस्त्राणि साम्नाऽवभृथ आप्यते ॥१७॥

वषट्कारानिति वषट् = कारान् *॥१॥ धाना : । करंभ : । सक्तव : । (
 परीवाप : । परिवाप इति परि = वाप :) । पय : । दधि * । सोमस्य । रूपम् ।
 हविष : । आमिक्षा । वाजिनम् । मधु *॥१०॥ धानानाम् । रूपम् । कुर्वलम् ।
 (परीवापस्य । परिवापस्येति परि = वापस्य) । गोधूमा : * । सक्तूनाम् । रूपम् ।
 बदरम् । उपवाका इत्युप = वाका : । करंभस्य *॥११॥ पयस : । रूपम् । यत्
 । यवा : । दध्न : । रूपम् । कर्कन्धूनि * । सोमस्य । रूपम् । वाजिनम् ।
 सौम्यस्य । रूपम् । आमिक्षा *॥१२॥ आ । श्रावय । इति । स्तोत्रिया : ।
 प्रत्याश्राव इति प्रति = आश्राव : । अनुरूप इत्यनु = रूप : * । यज । इति ।
 धाय्यारूपमिति धाय्या = रूपम् । प्रगाथा इति प्र = गाथा : । येयजामहा इति ये
 = यजामहा : *॥१३॥ अर्धऋचैरित्यर्ध = ऋचै : । उक्थानाम् । रूपम् । पदै :
 । आप्नोति । निविद इति नि = विद : * । (प्रणवै । प्रनवैरिति प्र = नवै :) ।
 शस्त्राणाम् । रूपम् । पयसा । सोम : । आप्यते *॥१४॥ अश्विभ्या मित्यश्वि =
 भ्याम् । प्रातस्सवनमिति प्रात : = सवनम् । इन्द्रेण । ऐन्द्रम् । माध्यन्दिनम् * ।
 वैश्वदेवमिति वैश्व = देवम् । सरस्वत्या । तृतीयम् । आप्तम् । सवनम् *॥१५॥
 वायव्यै : । वायव्यानि । आप्नोति । सतेन । द्रोणकलश मिति द्रोण = कलशम्
 * । कुंभीभ्याम् । अम्भृणौ । सुते । स्थालीभि : । स्थाली : । आप्नोति
 *॥१६॥ यजुर्भि रिति यजु : = भि : । आप्यन्ते । ग्रहा : । ग्रहै : । स्तोमा :
 । च । (विष्टुती : । विस्तुती रिति वि = स्तुती :) * । छन्दोभि रिति च्छन्द :
 = भि : । (उक्थाशस्त्राणि । उक्थ शस्त्राणी त्युक्थ = शस्त्राणि) । साम्ना ।
 अवभृथ इत्यव = भृथ : । आप्यते *॥१७॥

21.29.a	इ॒ळाभि॑ भ॒क्षाना॑प्नोति सू॒क्तवा॑केनाशिषः ।
21.29.b	श॒य्युना॑ प॒त्नीसं॑य्याजान्त्समि॒ष्टय॑जुषा स॒स्थाम् ॥१८॥
21.30.a	व्र॒तेन॑ दी॒क्षामा॑प्नोति दी॒क्षया॑ऽऽप्नोति दक्षि॒णाम् ।
21.30.b	दक्षि॒णा श्र॑द्धामा॑प्नोति श्र॒द्धया॑ स॒त्यमा॑प्यते ॥१९॥
21.31.a	ए॒ताव॑द्रूपं॒ य्यज्ञ॑स्य यदे॒वैर्ब्र॑ह्मणा कृ॒तम् ।
21.31.b	तदे॒तत्सर्व॑माप्नोति यज्ञे सौ॒त्राम॑णी सु॒ते ॥२०॥(२)

21.32.a	सुरा॑वन्तं ब॒र्हिष॑द॒सुवी॑रं॒ य्यज्ञ॑स्य हि॒न्वन्ति॑ म॒हिषा॑ नमो॒भिः ।
21.32.b	दधा॑नाः सोम॑न् दि॒वि दे॒वता॑सु मदे॒मेन्द्रं॑ य्यज॒मानाः॑ स्व॒र्काः ॥१॥
21.33.a	यस्ते॒ रसः॑ संभृ॒त ओष॑धीषु सोम॑स्य शु॒ष्मः सुर॑या सु॒तस्य॑ ।
21.33.b	तेन॑ जि॒न्व यज॑मानं मदे॒न सर॑स्वती म॒श्विना॑ इन्द्र॒मग्नि॑म् ॥२॥
21.34.a	यम॑श्विना नमु॒चेरा॑सुरा॒दधि॑ सर॒स्वत्य॑सुनोदिन्द्रि॒याय॑ ।
21.34.b	इमं॑ त॒स्य शु॒क्रं मधु॑मन्तमि॒न्दुस्य॑ सोम॑स्य राजा॒नमि॑ह भ॒क्षयामि॑ ॥३॥
21.35.a	यदत्र॑ रि॒सस्य॑ र॒सिनः॑ सु॒तस्य॑ यदिन्द्रो अ॒पिब॑च्छ॒चीभिः॑ ।
21.35.b	अहं॑ तद॒स्य मन॑सा शि॒वेन॑ सोम॑स्य राजा॒नमि॑ह भ॒क्षयामि॑ ॥४॥
21.36.a	पि॒तृभ्यः॑ स्व॒धायि॑भ्यः स्व॒धा नमः॑ पि॒ताम॑हेभ्यः स्व॒धायि॑भ्यः स्वा॒धा नमः॑ ।

इळाभिः । भक्षान् । आप्नोति । सूक्तवाकेनेति सूक्त = वाकेन । आशिष इत्या = शिषः * । शंय्युनेति शं = युना । पत्नीसंय्याजा निति पत्नी = संय्याजान् । समिष्टयजुषेति समिष्ट = यजुषा । सस्था मिति सं = स्थाम् * ॥१८॥ व्रतेन । दीक्षाम् । आप्नोति । दीक्षया । आप्नोति । दक्षिणाम् * । दक्षिणा । श्रद्धाम् । आप्नोति । श्रद्धया । सत्यम् । आप्यते * ॥१९॥ एतावत् । रूपम् । यज्ञस्य । यत् । देवैः । ब्रह्मणा । कृतम् * । तत् । एतत् । सर्वम् । आप्नोति । यज्ञे । सौत्रामणी । सुते * ॥२०॥ २॥२२८-०=२२८॥

सुरावन्त मिति सुरा = वन्तम् । (बर्हिषदम् । बर्हिसद मिति बर्हि = सदम्) । सुवीर मिति सु = वीरम् । यज्ञम् । हिन्वन्ति । महिषाः । नमोभि रिति नमः = भिः * । दधानाः । सोमम् । दिवि । देवतासु । मदेम । इन्द्रम् । यजमानाः । स्वर्का इति सु = अर्काः * ॥१॥ यः । ते । रसः । संभृत इति सं = भृतः । ओषधीषु । सोमस्य । शुष्मः । सुरया । सुतस्य * । तेन । जिन्व । यजमानम् । मदेन । सरस्वतीम् । अश्विनौ । इन्द्रम् । अग्निम् * ॥२॥ यम् । अश्विना । नमुचेः । आसुरात् । अधि । सरस्वती । असुनोत् । इन्द्रियाय * । इमम् । तम् । शुक्रम् । मधुमन्त मिति मधु = मन्तम् । इन्दुम् । सोमम् । राजानम् । इह । भक्षयामि * ॥३॥ यत् । अत्र । रिसम् । रसिनः । सुतस्य । यत् । इन्द्रः । अपिबत् । शर्चीभिः * । अहम् । तत् । अस्य । मनसा । शिवेन । सोमम् । राजानम् । इह । भक्षयामि * ॥४॥ पितृभ्य इति पितृ = भ्यः । स्वधायिभ्य इति स्वधायि = भ्यः । स्वधा । नमः । पितामहेभ्यः । स्वधायिभ्य इति स्वधायि = भ्यः ।

21.36.b	प्र॒पि॒ताम॑हेभ्यः स्व॒धा॒यि॒भ्यः स्व॒धा नमः॑ ॥५॥
21.37.a	अक्ष॑न् पि॒तरोऽ॒मीम॑दन्त पि॒तरोऽ॒ती॒तृ॒पन्त॑ पि॒तरः॑ ।
21.37.b	पि॒तरः॑ शु॒न्ध॒ध्वम् ॥६॥
21.38.a	पु॒नन्तु॑ मा पि॒तरः॑ सो॒म्यासः॑ पु॒नन्तु॑ मा पि॒ताम॑हाः पु॒नन्तु॑ प्र॒पि॒ताम॑हाः ।
21.38.b	प॒वि॒त्रेण॑ श॒तायु॑षा ॥७॥
21.39.a	पु॒नन्तु॑ मा पि॒ताम॑हाः पु॒नन्तु॑ प्र॒पि॒ताम॑हाः ।
21.39.b	प॒वि॒त्रेण॑ श॒तायु॑षा वि॒श्वमा॑युर्व्य॒श्रवै॑ ॥८॥
21.40.a	अ॒ग्न आ॒यू॒षि प॑वस आ॒सुवो॑र्जमिष॒ञ्च नः॑ ।
21.40.b	आ॒रे बा॑धस्व दु॒च्छु॒नाम् ॥९॥
21.41.a	पु॒नन्तु॑ मा दे॒व॒ज॒नाः पु॒नन्तु॑ म॒न॒सा धि॒यः ।
21.41.b	पु॒नन्तु॑ वि॒श्वा भू॒तानि॑ जा॒तवे॑दः पु॒नीहि॑ मा ॥१०॥
21.42.a	प॒वि॒त्रेण॑ पु॒नीहि॑ मा शु॒क्रेण॑ दे॒व दी॑द्यत् ।
21.42.b	अ॒ग्ने कृ॒त्वा कृ॒तू॒ रनु॑ ॥११॥
21.43.a	य॒त्ते प॒वि॒त्रम॑र्चिष्य॒ग्ने वि॑त॒तम॑न्तरा ।
21.43.b	ब्र॒ह्म ते॑न पु॒नातु॑ मा ॥१२॥
21.44.a	प॒व॒मा॒नः सो॒ अद्य॑ नः प॒वि॒त्रेण॑ वि॒च॒र्षणिः॑ ।

स्वधा । नमः । प्रपितामहेभ्य इति प्र = पितामहेभ्यः । स्वधायिभ्य इति
 स्वधायि = भ्यः । स्वधा । नमः *॥५॥ अक्षन् । पितरः । अमीमदन्त ।
 पितरः । अतीतृपन्त । पितरः * । पितरः । शुन्धध्वम् *॥६॥ पुनन्तु । मा
 । पितरः । सोम्यासः । पुनन्तु । मा । पितामहाः । पुनन्तु । प्रपितामहा
 इति प्र = पितामहाः * । पवित्रेण । शतायुषेति शत = आयुषा *॥७॥ पुनन्तु
 । मा । पितामहाः । पुनन्तु । प्रपितामहा इति प्र = पितामहाः * । पवित्रेण ।
 शतायुषेति शत = आयुषा । विश्वम् । आयुः । वि । अश्रवै *॥८॥ अग्ने ।
 आयूँषि । पवसे । आ । सुव । ऊर्जम् । इषम् । च । नः * । अरे । बाधस्व
 । दुच्छुनाम् *॥९॥ पुनन्तु । मा । देवजना इति देव = जनाः । पुनन्तु ।
 मनसा । धियः * । पुनन्तु । विश्वा । भूतानि । जातवेद इति जात = वेदः ।
 पुनीहि । मा *॥१०॥ पवित्रेण । पुनीहि । मा । शुक्रेण । देव । दीद्यत् * ।
 अग्ने । क्रत्वा । क्रतून् । अनु *॥११॥ यत् । ते । पवित्रम् । अर्चिषि । अग्ने ।
 वितत मिति वि = ततम् । अन्तरा * । ब्रह्म । तेन । पुनातु । मा *॥१२॥
 पवमानः । सः । अद्य । नः । पवित्रेण । विचर्षणि रिति वि = चर्षणिः * ।

21.44.b	य : पोता स पुनातु मा ॥१३॥
21.45.a	उभाभ्यां न्देव सवितः पवित्रेण सवेन च ।
21.45.b	मां पुनीहि विश्वतः ॥१४॥
21.46.a	वैश्वदेवी पुनती देव्याऽगाद्यस्यामिमा बह्व्यस्तन्वो वीतपृष्ठाः ।
21.46.b	तया मदन्तः सधमादेषु वयं स्याम पतयो रयीणाम् ॥१५॥
21.47.a	ये समानाः समनसः पितरो यमराज्ये ।
21.47.b	तेषां लोकः स्वधा नमो यज्ञो देवेषु कल्पताम् ॥१६॥
21.48.a	ये समानाः समनसो जीवा जीवेषु मामकाः ।
21.48.b	तेषां श्रीर्मयि कल्पतामस्मिं लोके शतं समाः ॥१७॥
21.49.a	द्वे सृती अशृणवं पितृणामहं देवानामुत मर्त्यानाम् ।
21.49.b	ताभ्यामिदं विश्वमेजत्समेति यदन्तरा पितरम् मातरश्च ॥१८॥
21.50.a	इदं हविः प्रजननं मे अस्तु दशवीरं सर्वगणं स्वस्तये ।
21.50.b	आत्मसनि प्रजासनि पशुसनि लोकसन्यभयसनि ।
21.50.c	अग्निः प्रजां बहुलां मे करोत्वन्नं पयो रेतो अस्मासु धत्त ॥१९॥(३)
21.51.a	उदीरता मवर उत्परास उन्मध्यमाः पितरः सोम्यासः ।
21.51.b	असुं य्य ईयुरवृका ऋतज्ञास्ते नोऽवन्तु पितरो हवेषु ॥१॥

यः । पोता । सः । पुनातु । मा *॥१३॥ उभाभ्याम् । देव । सवित रिति
 सवितः । पवित्रेण । सवेन । च *। माम् । पुनीहि । विश्वतः *॥१४॥
 वैश्वदेवीति वैश्व = देवी । पुनती । देवी । आ । अगात् । यस्याम् । इमाः ।
 बह्व्यः । तन्वः । वीतपृष्ठा इति वीत = पृष्ठाः *। तया । मदन्तः ।
 सधमादेष्विति सध = मादेषु । वयम् । स्याम । पतयः । रयीणाम् *॥१५॥ ये
 । समानाः । समनस इति स = मनसः । पितरः । यमराज्य इति यम = राज्ये
 *। तेषाम् । लोकः । स्वधा । नमः । यज्ञः । देवेषु । कल्पताम् *॥१६॥ ये
 । समानाः । समनस इति स = मनसः । जीवाः । जीवेषु । मामकाः *।
 तेषाम् । श्रीः । मयि । कल्पताम् । अस्मिन् । लोके । शतम् । समाः
 *॥१७॥ द्वे इति द्वे । सृती इति सृती । अशृणवम् । पितृणाम् । अहम् ।
 देवानाम् । उत । मर्त्यानाम् *। ताभ्याम् । इदम् । विश्वम् । एजत् । सम् । एति
 । यत् । अन्तरा । पितरम् । मातरम् । च *॥१८॥ इदम् । हविः । प्रजनन
 मिति प्र = जननम् । मे । अस्तु । दशवीर मिति दश = वीरम् । सर्वगण मिति
 सर्व = गणम् । स्वस्तये *। आत्मसनीत्यात्म = सनि । प्रजासनीति प्रजा = सनि
 । पशुसनीति पशु = सनि । लोकसनीति लोक = सनि । अभयसनीत्य भय =
 सनि *। अग्निः । प्रजामिति प्र = जाम् । बहुलाम् । मे । करोतु । अन्नम् । पयः
 । रेतः । अस्मासु । धत्त *॥१९॥३॥२५९-१९=२४०॥

उत् । ईरताम् । अवेरे । उत् । परासः । उत् । मध्यमाः । पितरः । सोम्यासः
 *। असुम् । ये । ईयुः । अवृकाः । ऋतज्ञा इत्यृत = ज्ञाः । ते । नः ।
 अवन्तु । पितरः । हवेषु *॥१॥

21.52.a	त्व॑ सो॒म प्र॒चि॒कितो॑ म॒नी॒षा त्व॑ रजि॒ष्ठम॑नु॒ ने॒षि प॒न्था॑म् ।
21.52.b	तव॑ प्र॒णी॒ती पि॒तरो॑ न इ॒न्दो दे॒वेषु॑ रत्न॑मभजन्त॒ धी॒राः ॥२॥
21.53.a	त्वया॑ हि नः॒ पि॒तरः॑ सो॒म पूर्वे॑ क॒र्माणि॑ च॒क्रुः प॑वमान॒ धी॒राः ।
21.53.b	व॒न्वन्न॑वा॒तः परि॑धी॒रपो॑र्णु॒ वी॒रेभि॑र॒श्वैर्म॑घवा॒ भवा॑ नः॒ ॥३॥
21.54.a	त्व॑ सो॒म पि॒तृभिः॑ सँ॒वि॒दानो॑ऽनु॒ द्यावा॑पृथि॒वी आ त॑तन्थ ।
21.54.b	तस्मै॑ त इ॒न्दो ह॒विषा॑ वि॒धेम व॑य॒ स्याम॑ प॒तयो॑ र॒यीणा॑म् ॥४॥
21.55.a	ब॒र्हिष॑दः पि॒तर ऊ॒त्यर्वा॑गि॒मा वो ह॒व्या च॑कृ॒मा जु॑षध्वम् ।
21.55.b	त आ॑ ग॒ताव॑सा श॒न्तमे॑नाथा॒ नः शँ॑ य्यो॒रर॑पो द॒धात ॥५॥
21.56.a	उ॒प॒हूताः॑ पि॒तरः॑ सो॒म्यासो॑ ब॒र्हिष्ये॑षु नि॒धिषु॑ प्रि॒येषु॑ ।
21.56.b	त आ॑ ग॒मन्तु॑ त इ॒ह श्रु॑व॒न्त्वधि॑ ब्रु॒वन्तु॑ तेऽव॒न्त्वस्मा॑न् ॥६॥
21.57.a	आऽहं॑ पि॒तृन्सु॑वि॒दत्राँ॑ (२) -अ॒वि॒त्सि न॑पा॒तं च वि॒क्रम॑णं च वि॒ष्णोः॑ ।
21.57.b	ब॒र्हिष॑दो ये स्व॒धया॑ सु॒तस्य॑ भजन्त॒ पित्व॑स्त इ॒हाग॑मि॒ष्ठाः ॥७॥
21.58.a	अ॒ग्नि॒ष्वात्ताः॑ पि॒तर ए॒ह ग॑च्छ॒त सदः॑ सदः॑ सद॒त सु॑प्र॒णीत॑यः ।

त्वम् । सोम । प्र । चिकित् : । मनीषा । त्वम् । रजिष्ठम् । अनु । नेषि ।
 पन्थाम् * । तव । (प्रणीती । प्रनीतीति प्र = नीती) । पितरः । नः । इन्दो
 इतीन्दो । देवेषु । रत्नम् । अभजन्त । धीराः * ॥२॥ त्वया । हि । नः ।
 पितरः । सोम । पूर्वे । कर्माणि । चक्रुः । पवमान । धीराः * । वन्वन् ।
 अवातः । परिधीनिति परि = धीन् । अप । ऊर्णु । वीरेभिः । अश्वैः ।
 मघवेति मघ = वा । भव । नः * ॥३॥ त्वम् । सोम । पितृभि रिति पितृ =
 भिः । संविदान इति सं = विदानः । अनु । द्यावापृथिवी इति द्यावापृथिवी ।
 आ । ततन्थ * । तस्मै । ते । इन्दो इतीन्दो । हविषा । विधेम । वयम् । स्याम
 । पतयः । रयीणाम् * ॥४॥ (बर्हिषदः । बर्हिसद इति बर्हि = सदः) ।
 पितरः । ऊती । अर्वाक् । इमा । वः । हव्या । चक्रम । जुषध्वम् * ॥ ते ।
 आ । गत । अवसा । शन्तमेनेति शं = तमेन । अथ । नः । शम् । योः ।
 अरपः । दधात * ॥५॥ उपहूता इत्युप = हूताः । पितरः । सोम्यासः ।
 बर्हिष्येषु । निधिष्विति नि = धिषु । प्रियेषु * । ते । आ । गमन्तु । ते । इह ।
 श्रुवन्तु । अधि । ब्रुवन्तु । ते । अवन्तु । अस्मान् * ॥६॥ आ । अहम् । पितृन्
 । सुविदत्रानिति सु = विदत्रान् । अवित्सि । नपातम् । च । विक्रमण मिति वि
 = क्रमणम् । च । विष्णोः * । (बर्हिषदः । बर्हिसद इति बर्हि = सदः) । ये
 । स्वधया । सुतस्य । भजन्त । पित्वः । ते । इह । आगमिष्ठा इत्या = गमिष्ठा
 : * ॥७॥ (अग्निष्वात्ताः । अग्निस्वात्ता इत्यग्नि = स्वात्ताः) । पितरः । आ
 । इह । गच्छत । सदस्सद इति सदः = सदः । सदत । (सुप्रणीतयः ।
 सुप्रणीतय इति सु = प्रणीतयः) * ।

21.58.b	अ॒त्ता ह॒वी॒षि प्र॒यता॒नि ब॒र्हिष्य॑था र॒यि॒ः स॒र्ववी॑रं दधातन ॥८॥
21.59.a	आ य॑न्तु न : पि॒तरः सो॒म्यासो॑ऽग्नि॒ष्वात्ता : प॒थिभि॑र्दे॒वयानै॑ : ।
21.59.b	अ॒स्मिन् य॒ज्ञे स्व॒धया म॒दन्तो॑ऽधि ब्रु॒वन्तु ते॑ऽव॒न्त्वस्मा॑न् ॥९॥
21.60.a	ये अ॒ग्निष्वा॑त्ता ये अ॒नग्नि॑ष्वात्ता म॒ध्ये दि॒वः स्व॒धया मा॑दयन्ते ।
21.60.b	तेभ्यः॑ : स्व॒राळ॑सु॒नीति॑मेताँ य॒थाव॑शं त॒न्वङ् क॑ल्पयाति ॥१०॥
21.61.a	अ॒ग्निष्वा॑त्तानृ॒तुम॑तो ह॒वाम॑हे ना॒राश॑से सोम॒पीथं॑ य्य आ॒शुः ।
21.61.b	ते नो वि॒प्रासः सु॒हवा भ॑वन्तु व॒यः स्या॑म प॒तयो र॑यी॒णाम् ॥११॥
21.62.a	आ॒च्या जा॑नु दक्षि॒णतो॑ निष॒द्येमँ॑ य्य॒ज्ञम॑भि गृणी॒त वि॒श्वे ।
21.62.b	मा हि॑सिष्ट पि॒तरः के॒न चि॒न्नो य॒द्व आ॒गः पु॒रुष॑ता करा॒म ॥१२॥
21.63.a	आसी॑नासो अ॒रुणी॑नामुप॒स्थे र॒यि न्ध॑त्त दा॒शुषे म॑र्त्याय ।
21.63.b	पु॒त्रेभ्यः॑ पि॒तर॑स्तस्य व॒स्वः प्र य॑च्छत त इ॒होर्ज॑ न्दधात ॥१३॥
21.64.a	यम॑ग्रे क॒व्यवा॑हन त्वं चि॒न्मन्य॑से र॒यिम् ।
21.64.b	तन्नो॑ गी॒र्भिः श्र॑वाय्य॒ न्देव॑त्रा प॒नया॑ युजम् ॥१४॥

अ॒त्ता । ह॒वी॒र्षि॑ । प्र॒य॒ता नी॒ति प्र = य॑तानि । ब॒र्हि॒र्षि॑ । अथ॑ । र॒यि॒म् ।
 स॒र्व॒वी॒र मि॒ति सर्व॑ = वी॒र॒म् । द॒धा॒त॒न *॥८॥ आ । य॒न्तु । न : । पि॒तर॑ : ।
 सो॒म्यास॑ : । (अ॒ग्नि॒ष्वा॒त्ता : । अ॒ग्नि॒स्वा॒त्ता इत्य॑ग्नि = स्वा॒त्ता :) । प॒थि॒भि रिति॑
 प॒थि = भि॑ : । दे॒व॒या॒नै रिति॑ दे॒व = या॑नै : * । अ॒स्मिन् । य॒ज्ञे । स्व॒धया॑ ।
 म॒द॒न्त : । अ॒धि । ब्रु॒वन्तु॑ । ते । अ॒व॒न्तु । अ॒स्मान् *॥९॥ ये । (अ॒ग्नि॒ष्वा॒त्ता :
 । अ॒ग्नि॒स्वा॒त्ता इत्य॑ग्नि = स्वा॒त्ता :) । ये । (अ॒न॒ग्नि॒ष्वा॒त्ता : । अ॒न॒ग्नि॒स्वा॒त्ता
 इत्य॑न॒ग्नि = स्वा॒त्ता :) । म॒ध्ये । दि॒व : । स्व॒धया॑ । मा॒दय॑न्ते * । ते॒भ्य : ।
 स्व॒रा॒ळि॒ति स्व॑ = राट् । अ॒सु॒नी॒ति मि॒त्यसु॑ = नी॒ति॒म् । ए॒ताम् । य॒था॒व॒श॒मिति॑
 य॒था = व॒श॒म् । त॒न्व॒म् । क॒ल्प॒या॒ति *॥१०॥ (अ॒ग्नि॒ष्वा॒त्ता॒न् । अ॒ग्नि॒स्वा॒त्ता
 नि॒त्य॒ग्नि = स्वा॒त्ता॒न्) । ऋ॒तु॒म॒त इत्य॑तु = म॒त : । ह॒वा॒म॒हे । ना॒रा॒श॒से ।
 सो॒म॒पी॒थ मि॒ति सो॒म = पी॒थ॒म् । ये । आ॒शु : * । ते । न : । वि॒प्रा॒स : । सु॒ह॒वा
 इति॑ सु॒ = ह॒वा : । भ॒व॒न्तु । व॒य॒म् । स्या॒म । प॒त॒य : । र॒यी॒णा॒म् *॥११॥
 आ॒च्ये॒त्या = अ॒च्य॑ । जा॒नु । द॒क्षि॒ण॒त : । (नि॒षद्य॑ । नि॒सद्ये॑ति॒ नि = सद्य॑) ।
 इ॒म॒म् । य॒ज्ञ॒म् । अ॒भि । गृ॒णी॒त । वि॒श्वे॑ * । मा । हि॒सि॒ष्ट । पि॒तर॑ : । के॒न ।
 चि॒त् । न : । य॒त् । व : । आ॒ग : । पु॒रु॒ष॒ता । क॒रा॒म *॥१२॥ आ॒सी॒ना॒स : ।
 अ॒रु॒णी॒ना॒म् । उ॒प॒स्थ इत्यु॑प = स्थे॑ । र॒यि॒म् । ध॒त्त । दा॒शु॒षे । म॒र्त्या॑य * । पु॒त्रे॒भ्य॑
 : । पि॒तर॑ : । त॒स्य॑ । व॒स्व : । प्र । य॒च्छ॒त । ते । इ॒ह । ऊ॒र्ज॒म् । द॒धा॒त
 *॥१३॥ य॒म् । अ॒ग्ने । क॒व्य॒वा॒ह॒ने॒ति क॒व्य = वा॒ह॒न । त्व॒म् । चि॒त् । म॒न्य॑से ।
 र॒यि॒म् * । त॒म् । न : । गी॒र्भि रिति॑ गी : = भि : । श्र॒वा॒य्य॑म् । दे॒व॒त्रे॒ति दे॒व =
 त्रा । प॒न॒य । यु॒ज॒म् *॥१४॥

21.65.a	यो अग्निः कव्यवाहनः पितृन्यक्षदृतावृधः ।
21.65.b	प्रेतु हव्यानि वोचति देवेभ्यश्च पितृभ्य आ ॥१५॥
21.66.a	त्वमग्न ईळितो जातवेदो ऽवाङ्मुव्यानि सुरभीणि कृत्वी ।
21.66.b	प्रादाः पितृभ्यः स्वधया ते अक्षन्नद्धि त्वं देवप्रयता हवींषि ॥१६॥
21.67.a	इदं पितृभ्यो नमो अस्त्वद्य ये पूर्वासो य उपरास ईयुः ।
21.67.b	ये पार्थिवे रजस्या निषत्ता ये वा नूनं सुवृजनासु विक्षु ॥१७॥
21.68.a	ये चेह पितरो ये च नेह याश्च विद्म यां (२) - उ च न प्रविद्म ।
21.68.b	त्वं वेत्थ यति ते जातवेदः स्वधाभिर्यज्ञं सुकृतं जुषस्व ॥१८॥
21.69.a	अधा यथा नः पितरः परासः प्रत्नासो अग्न ऋतमाशुषाणाः ।
21.69.b	शुचीदयन्दीधितिमुक्थशासः क्षामा भिन्दन्तो अरुणीरप व्रन् ॥१९॥
21.70.a	उशन्तस्त्वा नि धीमह्युशन्तः समिधीमहि ।
21.70.b	उशन्नुशत आ वह पितृन् हविषे अत्तवे ॥२०॥
21.71.a	अपां फेनेन नमुचेः शिर इन्द्रोदवर्तयः ।
21.71.b	विश्वा यदजयः स्पृधः ॥२१॥(४)
21.72.a	सोमो राजा ऽमृतं सुत ऋजीषेणाजहान्मृत्युम् ।

यः । अग्निः । कव्यवाहन इति कव्य = वाहनः । पितृन् । यक्षत् । (ऋतावृधः । ऋतवृध इत्यृत = वृधः) * । प्र । इत् । ऊँ इत्यूँ । हव्यानि । वोचति । देवेभ्यः । च । पितृभ्य इति पितृ = भ्यः । आ * ॥१५॥ त्वम् । अग्ने । ईळितः । जातवेद इति जात = वेदः । अवाट् । हव्यानि । सुरभीणि । कृत्वी * । प्र । अदाः । पितृभ्य इति पितृ = भ्यः । स्वधया । ते । अक्षन् । अद्वि । त्वम् । देव । प्रयतेति प्र = यता । हवींषि * ॥१६॥ इदम् । पितृभ्य इति पितृ = भ्यः । नमः । अस्तु । अद्य । ये । पूर्वासः । ये । उपरासः । ईयुः * । ये । पार्थिवे । रजसि । आ । (निषत्ताः । निषत्ता इति नि = सत्ताः) । ये । वा । नूनम् । सुवृजनास्विति सु = वृजनासु । विक्षु * ॥१७॥ ये । च । इह । पितरः । ये । च । न । इह । यान् । च । विद्म । यान् । ऊँ इत्यूँ । च । न । प्रविद्धेति प्र = विद्म * । त्वम् । वेत्थ । यति । ते । जातवेद इति जात = वेदः । स्वधाभिः । यज्ञम् । सुकृत मिति सु = कृतम् । जुषस्व * ॥१८॥ अध । यथा । नः । पितरः । परासः । प्रत्नासः । अग्ने । ऋतम् । आशुषाणाः * । शुचि । इत् । अयन् । दीधितिम् । (उक्थशासः । उक्थशस इत्युक्थ = शसः) । क्षाम । भिन्दन्तः । अरुणीः । अप । व्रन् * ॥१९॥ उशन्तः । त्वा । नि । धीमहि । उशन्तः । सम् । इधीमहि * । उशन् । उशतः । आ । वह । पितृन् । हविषे । अत्तवे * ॥२०॥ अपाम् । फेनेन । नमुचेः । शिरः । इन्द्र । उत् । अवर्तयः * । विश्वाः । यत् । अजयः । स्पृधः * ॥२१॥ ४ ॥ ३६९-० = ३६९ ॥

सोमः । राजा । अमृतम् । सुतः । ऋजीषेण । अजहात् । मृत्युम् * ।

21.72.b	ऋ॒तेन॑ स॒त्यमिन्द्रि॑यं वि॒पानं॑ शु॒क्रमन्ध॑स इन्द्र॒स्येन्द्रि॑य मि॒दं पयो॑ऽमृतं मधु॑ ॥१॥
21.73.a	अ॒द्भ्यः॑ क्षी॒रं व्य॑पिबत् क्रु॒ड्ङ्ङि॑रसो धि॒या ।
21.73.b	ऋ॒तेन॑ स॒त्यमिन्द्रि॑यं वि॒पानं॑ शु॒क्रमन्ध॑स इन्द्र॒स्येन्द्रि॑य मि॒दं पयो॑ऽमृतं मधु॑ ।
21.73.c	सोम॑मद्भ्यो व्य॑पिबच्छन्दसा ह॒सः शु॒चिष॑त् ।
21.73.d	ऋ॒तेन॑ स॒त्यमिन्द्रि॑यं वि॒पानं॑ शु॒क्रमन्ध॑स इन्द्र॒स्येन्द्रि॑य मि॒दं पयो॑ऽमृतं मधु॑ ।
21.73.e	अ॒न्नात्परि॑स्रुतो रसं ब्र॒ह्म॒णा व्य॑पिबत् क्ष॒त्रं पयः॑ सोम॑म् प्रजापतिः ।
21.73.f	ऋ॒तेन॑ स॒त्यमिन्द्रि॑यं वि॒पानं॑ शु॒क्रमन्ध॑स इन्द्र॒स्येन्द्रि॑य मि॒दं पयो॑ऽमृतं मधु॑ ॥२॥
21.74.a	रेतो॑ मू॒त्रं वि॑ जहाति योनि॑म् प्रवि॒शदिन्द्रि॑यम् ।
21.74.b	ग॒र्भो ज॒रायु॑णाऽऽवृ॑त उ॒ल्ब॒ग् जहा॑ति जन्म॑ना ।
21.74.c	ऋ॒तेन॑ स॒त्यमिन्द्रि॑यं वि॒पानं॑ शु॒क्रमन्ध॑स इन्द्र॒स्येन्द्रि॑य मि॒दं पयो॑ऽमृतं मधु॑ ॥३॥
21.75.a	दृ॒ष्ट्वा रू॒पे व्या॑ऽकरोत् स॒त्यानृ॑ते प्रजापतिः ।
21.75.b	अ॒श्रद्भ्या॑मनृ॒ते ऽद॑धाच्छ्रद्भा॑स॒त्ये प्रजा॑पतिः ।

ऋतेन । सत्यम् । इन्द्रियम् । विपान मिति वि = पानम् । शुक्रम् । अन्धसः ।
 इन्द्रस्य । इन्द्रियम् । इदम् । पयः । अमृतम् । मधु *॥१॥ अद्वय इत्यत् = भ्यः ।
 क्षीरम् । वि । अपिबत् । क्रुड् । आङ्गिरसः । धिया * । ऋतेन । सत्यम् ।
 इन्द्रियम् । विपान मिति वि = पानम् । शुक्रम् । अन्धसः । इन्द्रस्य । इन्द्रियम् ।
 इदम् । पयः । अमृतम् । मधु * । सोमम् । अद्वय इत्यत् = भ्यः । वि ।
 अपिबत् । छन्दसा । ह२सः । (शुचिषत् । शुचिसदिति शुचि = सत्) * ।
 ऋतेन । सत्यम् । इन्द्रियम् । विपान मिति वि = पानम् । शुक्रम् । अन्धसः ।
 इन्द्रस्य । इन्द्रियम् । इदम् । पयः । अमृतम् । मधु * । अन्नात् । परिस्रुत इति
 परि = स्त्रुतः । रसम् । ब्रह्मणा । वि । अपिबत् । क्षत्रम् । पयः । सोमम् ।
 प्रजापति रिति प्रजा = पतिः * । ऋतेन । सत्यम् । इन्द्रियम् । विपान मिति वि
 = पानम् । शुक्रम् । अन्धसः । इन्द्रस्य । इन्द्रियम् । इदम् । पयः । अमृतम् ।
 मधु *॥२॥ रेतः । मूत्रम् । वि । जहाति । योनिम् । प्रविशदिति प्र = विशत्
 । इन्द्रियम् * । गर्भः । जरायुणा । आवृत इत्या = वृतः । उल्बम् । जहाति ।
 जन्मना * । ऋतेन । सत्यम् । इन्द्रियम् । विपान मिति वि = पानम् । शुक्रम् ।
 अन्धसः । इन्द्रस्य । इन्द्रियम् । इदम् । पयः । अमृतम् । मधु *॥३॥ दृष्ट्वा ।
 रूपे इति रूपे । वि । आ । अकरोत् । सत्यानृते इति सत्यानृते । प्रजापति रिति
 प्रजा = पतिः * । अश्रद्धाम् । अनृते । अदधात् । श्रद्धाम् । सत्ये । प्रजापति
 रिति प्रजा = पतिः * ।

21.75.c	ऋ॒तेन॑ स॒त्यमिन्द्रि॑यं वि॒पान॑श् शु॒क्रमन्ध॑स इन्द्र॒स्येन्द्रि॑य मि॒दं पयो॑ऽमृतं मधु॑ ॥४॥
21.76.a	वेदे॑न रू॒पे व्य॑पिबत् सु॒तासु॑तौ प्र॒जाप॑ति : ।
21.76.b	ऋ॒तेन॑ स॒त्यमिन्द्रि॑यं वि॒पान॑श् शु॒क्रमन्ध॑स इन्द्र॒स्येन्द्रि॑य मि॒दं पयो॑ऽमृतं मधु॑ ।
21.76.c	दृष्ट्वा॑ परि॒स्रुतो॑ रस॑श् शु॒क्रेण॑ शु॒क्रं व्य॑पिबत्पय : सोमम् प्र॒जाप॑ति : ।
21.76.d	ऋ॒तेन॑ स॒त्यमिन्द्रि॑यं वि॒पान॑श् शु॒क्रमन्ध॑स इन्द्र॒स्येन्द्रि॑य मि॒दं पयो॑ऽमृतं मधु॑॥५॥(५)
21.77.a	सी॒सेन॑ तन्त्रं मन॒सा मनी॑षिण ऊ॒र्णासू॑त्रेण क॒वयो॑ वयन्ति ।
21.77.b	अ॒श्विना॑ यज्ञश् स॒विता॑ सर॒स्वतीन्द्र॑स्य रू॒पं वरु॑णो भिष॒ज्यन् ॥१॥
21.78.a	तद॑स्य रू॒पम॑मृतश् शर्ची॑भिस्ति॒स्रो द॑धुर्दे॒वताः॑ स॒श्ररा॑णा : ।
21.78.b	लो॒मानि॑ श॒ष्पैर्ब॑हुधा न तो॒क्मभि॑स्त्व॒गस्य॑ मा॒सम॑भवन्न ला॒जा : ॥२॥
21.79.a	तद॑श्विना भिष॒जा रु॒द्रव॑र्तनी सर॒स्वती॑ वयति पेशो अन्त॑रम् ।
21.79.b	अ॒स्थि म॑ज्जानं मा॒सरैः॑ का॒रोत॑रेण दध॒तो ग॒वा न्त्व॑चि ॥३॥
21.80.a	सर॒स्वती॑ मन॒सा पे॒शलं॑ वसु नास॒त्याभ्यां॑ वयति दर्श॒तं व॒पु : ।
21.80.b	रस॑म् परि॒स्रुता॑ न रो॒हितं॑ न॒ग्नहु॑र्धीरस्त॒सरं॑ न वेम ॥४॥

ऋ॒तेन॑ । स॒त्यम् । इन्द्रि॑यम् । वि॒पान॑ मि॒ति वि = पान॑म् । शु॒क्रम् । अ॒न्धसः॑ ।
 इन्द्र॑स्य । इन्द्रि॑यम् । इ॒दम् । पयः॑ । अ॒मृत॑म् । म॒धु *॥४॥ वेदे॑न । रू॒पे इति॑
 रू॒पे । वि । अ॒पिब॑त् । सु॒तासु॑तौ । प्र॒जाप॑ति रि॒ति प्र॒जा = पतिः॑ * । ऋ॒तेन॑ ।
 स॒त्यम् । इन्द्रि॑यम् । वि॒पान॑ मि॒ति वि = पान॑म् । शु॒क्रम् । अ॒न्धसः॑ । इन्द्र॑स्य ।
 इन्द्रि॑यम् । इ॒दम् । पयः॑ । अ॒मृत॑म् । म॒धु * । दृ॒ष्ट्वा । परि॑स्रुत इति॑ परि = स्नुतः॑
 : । र॒सम् । शु॒क्रेण॑ । शु॒क्रम् । वि । अ॒पिब॑त् । पयः॑ । सो॒मम् । प्र॒जाप॑ति रि॒ति
 प्र॒जा = पतिः॑ * । ऋ॒तेन॑ । स॒त्यम् । इन्द्रि॑यम् । वि॒पान॑ मि॒ति वि = पान॑म् ।
 शु॒क्रम् । अ॒न्धसः॑ । इन्द्र॑स्य । इन्द्रि॑यम् । इ॒दम् । पयः॑ । अ॒मृत॑म् । म॒धु
 *॥५॥५॥१६९-८४=८५॥

सी॒सेन॑ । तन्त्र॑म् । मन॑सा । मनी॑षिणः । ऊ॒र्णासू॑त्रेणे त्यू॒र्णा = सू॒त्रेण॑ । क॒वयः॑ ।
 व॒यन्ति * । अ॒श्विना॑ । य॒ज्ञम् । स॒विता । सर॑स्वती । इन्द्र॑स्य । रू॒पम् । व॒रुणः॑ ।
 भिष॑ज्यन् *॥१॥ तत् । अ॒स्य । रू॒पम् । अ॒मृत॑म् । श॒चीभिः॑ । ति॒स्रः । द॒धुः
 । दे॒वताः॑ । स॒श्र॑राणा इति॑ सं = र॒राणाः॑ * । लो॒मानि॑ । श॒ष्पैः । ब॒हुधा । न
 । तो॒क्मभि॑ रि॒ति तो॒क्म = भिः॑ । त्वक् । अ॒स्य । मा॒श्र॑सम् । अ॒भव॑त् । न ।
 ला॒जा : *॥२॥ तत् । अ॒श्विना॑ । भिष॑जा । रु॒द्रव॑र्तनीति॑ रु॒द्र = वर्त॑नी ।
 सर॑स्वती । व॒यति॑ । पेशः॑ । अ॒न्तर॑म् * । अ॒स्थि । म॒ज्जान॑म् । मा॒सरैः॑ ।
 का॒रोत॑रेण । द॒धतः॑ । ग॒वा॒म् । त्वचि॑ *॥३॥ सर॑स्वती । मन॑सा । पेश॑लम् ।
 व॒सु । ना॒स॒त्याभ्या॑म् । व॒यति॑ । दर्श॑तम् । व॒पुः * । र॒सम् । परि॑स्रुतेति॑ परि =
 स्नुता॑ । न । रो॒हित॑म् । न॒ग्र॒हुः । धी॒रः । त॒सर॑म् । न । वे॒म *॥४॥

21.81.a	पयसा शुक्रममृतञ् जनित्रं सुरया मूत्राञ्जनयन्त रेतः ।
21.81.b	अपामति न्दुर्मतिम् बाधमाना ऊवध्यं वातं सब्वं तदारात् ॥५॥
21.82.a	इन्द्रः सुत्रामा हृदयेन सत्यं पुरोळाशेन सविता जजान ।
21.82.b	यकृत् क्लोमानं वरुणो भिषज्यन् मतस्ने वायव्यैर्न मिनातिपित्तम् ॥६॥
21.83.a	आन्त्राणि स्थालीर्मधु पित्वमाना गुदाः पात्राणि सुदुघा न धेनुः ।
21.83.b	श्वेनस्य पत्रं न प्लीहा शचीभिरासन्दी नाभिरुदरं न माता ॥७॥
21.84.a	कुम्भो वनिष्ठुर्जनिता शचीभिर्यस्मिन्नग्रे योन्यां गर्भो अन्तः ।
21.84.b	प्लाशिव्यक्तः शतधार उत्सो दुहे न कुम्भी स्वधां पितृभ्यः ॥८॥
21.85.a	मुखं सदस्य शिर इत् सतेन जिह्वा पवित्रमश्विना ऽऽसन्त्सरस्वती ।
21.85.b	चप्पं न पायुर्भिषगस्य वालो वस्तिर्न शेषो हरसा तरस्वी ॥९॥
21.86.a	अश्विभ्यां चक्षुरमृतं ग्रहाभ्यां छागेन तेजो हविषा शृतेन ।
21.86.b	पक्ष्माणि गोधूमैः कुवलैरुतानि पेशो न शुक्रमसितं वसाते ॥१०॥
21.87.a	अविर्न मेषो नसि वीर्याय प्राणस्य पन्था अमृतो ग्रहाभ्याम् ।
21.87.b	सरस्वत्युपवाकैर्व्यानं नस्यानि बर्हिर्बदरैर्जजान ॥११॥
21.88.a	इन्द्रस्य रूपमृषभो बलाय कणाभ्यां श्रोत्रममृतं ग्रहाभ्याम् ।

पयसा । शुक्रम् । अमृतम् । जनित्रम् । सुरया । मूत्रात् । जनयन्त । रेतः * ।
 अप । अमतिम् । दुर्मति मितिदुः = मतिम् । बाधमानाः । ऊवध्यम् । वातम् ।
 सव्वम् । तत् । आरात् *॥५॥ इन्द्रः । सुत्रामेति सु = त्रामा । हृदयेन ।
 सत्यम् । पुरोळाशेन । सविता । जजान * । यकृत् । क्लोमानम् । वरुणः ।
 भिषज्यन् । मतस्ने इति मतस्ने । वायव्यैः । न । मिनाति । पित्तम् *॥६॥
 आन्त्राणि । स्थालीः । मधु । पिन्वमानाः । गुदाः । पात्राणि । सुदुधेति सु =
 दुधा । न । धेनुः * । श्येनस्य । पत्रम् । न । प्लीहा । शर्चीभिः । आसन्दीत्या
 = सन्दी । नाभिः । उदरम् । न । माता *॥७॥ कुम्भः । वनिष्ठुः । जनिता
 । शर्चीभिः । यस्मिन् । अग्रे । योन्याम् । गर्भः । अन्तरित्यन्तः * । प्लाशिः
 । व्यक्त इति वि = अक्तः । शतधार इति शत = धारः । उत्सः । दुहे । न ।
 कुंभी । स्वधाम् । पितृभ्य इति पितृ = भ्यः *॥८॥ मुखम् । सत् । अस्य ।
 शिरः । इत् । सतेन । जिह्वा । पवित्रम् । अश्विना । आसन् । सरस्वती * ।
 चप्पम् । न । पायुः । भिषक् । अस्य । वालः । वस्तिः । न । शेषः ।
 हरसा । तरस्वी *॥९॥ अश्विभ्या मित्यश्वि = भ्याम् । चक्षुः । अमृतम् ।
 ग्रहाभ्याम् । छागेन । तेजः । हविषा । शृतेन * । पक्ष्माणि । गोधूमैः । कुवलै
 : । ऊतानि । पेशः । न । शुक्रम् । असितम् । वसाते इति वसाते *॥१०॥
 अविः । न । मेषः । नसि । वीर्याय । प्राणस्य । पन्थाः । अमृतः ।
 ग्रहाभ्याम् * । सरस्वती । उपवाकै रित्युप = वाकैः । व्यान मिति वि = आनम्
 । नस्यानि । बर्हिः । बदरैः । जजान *॥११॥ इन्द्रस्य । रूपम् । ऋषभः ।
 बलाय । कर्णाभ्याम् । श्रोत्रम् । अमृतम् । ग्रहाभ्याम् * ।

21.88.b	यवा न बर्हि॑ भ्रु॒वि के॒सरा॒णि क॒र्कन्धु॑ जज्ञे॒ मधु॑ सार॒घं मु॒खात् ॥१२॥
21.89.a	आ॒त्मन्नु॒प॒स्थे न वृ॒कस्य॑ लो॒म मु॒खे श्मश्रू॑णि न व्याघ्र॒लोम॑ ।
21.89.b	के॒शा न शी॒र्षन्य॑श॒से श्रि॒यै शि॒खा सि॒हस्य॑ लो॒म त्वि॒षिरि॑न्द्रि॒याणि॑ ॥१३॥
21.90.a	अ॒ङ्गान्या॒त्मन् भि॒षजा॑ तद॒श्विना॑ऽऽत्मा॒नम॑ङ्गैः स॒मधा॒त् सर॑स्वती ।
21.90.b	इन्द्र॑स्य रू॒पश्च॑ श॒तमा॒नमा॒युश्च॑न्द्रेण ज्योति॒रमृ॑तं दधा॒नाः ॥१४॥
21.91.a	सर॑स्वती यो॒न्यां ग॒र्भम॑न्तर॒श्विभ्यां॑ प॒त्नी सु॒कृतं॑ बि॒भर्ति॑ ।
21.91.b	अपा॑श्च र॒सेन॑ वरु॒णो न सा॒म्नेन्द्र॑श्च श्रि॒यै ज॒नय॑न्नप्सु रा॒जा ॥१५॥
21.92.a	तेजः॑ प॒शूना॑श्च ह॒विरि॑न्द्रि॒यावत्॑ परि॒स्रुता॑ प॒यसा॑ सार॒घं मधु॑ ।
21.92.b	अ॒श्विभ्या॑ न्दु॒ग्धं भि॒षजा॑ सर॒स्वत्या॑ सु॒तासु॑ताभ्या॒ममृ॑तः सो॒म इन्द्रुः॑ ॥१६॥(६)

21.93.a	क्ष॒त्रस्य॑ ना॒भिर॑सि क्ष॒त्रस्य॑ यो॒निर॑सि ।
21.93.b	मा त्वा॑ हि॒ंसी॒न्मा मा॑ हि॒ंसीः॑ ।
21.93.c	नि॒षसा॑द धृ॒तव्र॑तो वरु॒णः प॒स्त्या॑स्वा ।
21.93.d	सा॒म्राज्या॑य सु॒क्रतुः॑ ।
21.93.e	मृ॒त्योः पा॑हि वि॒द्योत्पा॑हि ।
21.93.f	दे॒वस्य॑ त्वा स॒वितुः॑ प्र॒सवे॑ऽश्वि॒नोर्बा॒हुभ्या॑म् पू॒ष्णो ह॒स्ताभ्या॑म् ॥१॥

यवाः । न । बर्हिः । भ्रुवि । केसराणि । कर्कन्धु । जज्ञे । मधु । सारघम् ।
 मुखात् *॥१२॥ आत्मन् । उपस्थ इत्युप = स्थे । न । वृकस्य । लोम । मुखे ।
 श्मश्रूणि । न । व्याघ्रलोमेति व्याघ्र = लोम * । केशाः । न । शीर्षन् । यशसे ।
 श्रियै । शिखा । सिं॒हस्य । लोम । त्विषिः । इन्द्रियाणि *॥१३॥ अङ्गानि ।
 आत्मन् । भिषजा । तत् । अश्विना । आत्मानम् । अङ्गैः । सम् । अधात् ।
 सरस्वती * । इन्द्रस्य । रूपम् । शतमान मिति शत = मानम् । आयुः । चन्द्रेण
 । ज्योतिः । अमृतम् । दधानाः *॥१४॥ सरस्वती । योन्याम् । गर्भम् । अन्तः
 । अश्विभ्या मित्यश्वि = भ्याम् । पत्नी । सुकृत मिति सु = कृतम् । बिभर्ति
 * । अपाम् । रसेन । वरुणः । न । साम्ना । इन्द्रम् । श्रियै । जनयन् ।
 अप्स्वित्यप् = सु । राजा *॥१५॥ तेजः । पशूनाम् । हविः । (इन्द्रियावत् ।
 इन्द्रियव दितीन्द्रिय = वत्) । परिस्रुतेति परि = सुता । पयसा । सारघम् । मधु
 * । अश्विभ्या मित्यश्वि = भ्याम् । दुग्धम् । भिषजा । सरस्वत्या । सुतासुताभ्याम्
 । अमृतः । सोमः । इन्दुः *॥१६॥६॥२८१-०=२८१॥

क्षत्रस्य । नाभिः । असि । क्षत्रस्य । योनिः । असि । मा । त्वा । हिंसीत् ।
 मा । मा । हिंसीः * । नि । ससाद । धृतव्रत इति धृत = व्रतः । वरुणः
 । पस्त्यासु । आ * । साम्राज्यायेति सां = राज्याय । सुक्रतु रिति सु = क्रतुः
 * । मृत्योः । पाहि । विद्यो दिति वि = द्योत् । पाहि । देवस्य । त्वा । सवितुः
 । प्रसव इति प्र = सवे । अश्विनोः । बाहुभ्या मिति बाहु = भ्याम् । पूष्णः
 । हस्ताभ्याम् ॥१॥

21.94.a	अ॒श्विनो॒भैष॑ज्येन तेज॑से ब्र॒ह्मव॑र्चसायाभि षि॒ञ्चामि॑ सर॒स्वत्यै॑ भैष॑ज्येन वी॒र्या॑यान्नाद्यायाभि षि॒ञ्चामि॑ ।
21.94.b	इन्द्र॑स्येन्द्रि॒येण॑ बलाय॒ श्रियै॑ यश॑सेऽभि षि॒ञ्चामि॑ ॥२॥
21.95.a	कोऽसि॑ कतमोऽसि॑ कस्मै॒ त्वा काय॑ त्वा ।
21.95.b	सु॒श्लोक॑ सुम॒ङ्गल॑ सत्यराजन् ॥३॥
21.96.a	शिरो॑ मे श्रीर्य॒शो मुखं॑ त्विषि॒ : केशा॑श्च श्मश्रूणि ।
21.96.b	राजा॑ मे प्रा॒णो अ॒मृत॑ः स॒म्राट् चक्षुर्वि॑राट् श्रोत्र॑म् ॥४॥
21.97.a	जिह्वा॑ मे भद्रं॒ वाङ् महो॑ मनो॒ मन्युः॑ स्वराङ् भामः॑ ।
21.97.b	मोदा॑ : प्रमोदा॒ अङ्गुली॑रङ्गानि मि॒त्रं मे सहः॑ ॥५॥
21.98.a	बाहू॑ मे बल॑मिन्द्रि॒यः हस्तौ॑ मे कर्म॒ वीर्य॑म् ।
21.98.b	आ॒त्मा क्षत्र॑मुरो मम ॥६॥
21.99.a	पृ॒ष्ठीर्मे रा॒ष्ट्रमु॒दर॑मः सौ ग्री॒वाश्च॑ श्रोणी॑ ।
21.99.b	ऊरू॑ अर॒त्नी जा॒नुनी॑ विशो मेऽङ्गानि॒ सर्वतः॑ ॥७॥
21.100.a	नाभि॑र्मे चित्तं॒ विज्ञान॑म् पायु॒र्मेऽप॑चितिर्भसत् ।
21.100.b	आन॑न्दनन्दा आण्डौ मे भगः॒ सौभाग्यं॑ पसः॑ ॥८॥
21.101.a	जङ्घा॑भ्यां प॒द्भ्यां धर्मो॑ऽस्मि विशि॒ राजा॑ प्रतिष्ठितः॑ ।
21.101.b	प्रति॑ क्षत्रे प्रति॑ तिष्ठामि रा॒ष्ट्रे प्रत्य॑श्वेषु प्रति॑ तिष्ठामि गोषु॑ ॥९॥

अ॒श्विनो॑ : । भै॒ष॒ज्येन॑ । तेज॑से । ब्र॒ह्मव॑र्चसायेति॑ ब्र॒ह्म = वर्च॑साय॑ । अ॒भि ।
 सि॒ञ्चामि॑ । सर॑स्वत्यै । भै॒ष॒ज्येन॑ । वी॒र्या॑य । अ॒न्नाद्या॑येत्य॒न्न = अद्या॑य । अ॒भि ।
 सि॒ञ्चामि॑ । इन्द्र॑स्य । इन्द्रि॑येण॑ । ब॒लाय॑ । श्रि॒यै । यश॑से । अ॒भि । सि॒ञ्चामि॑
 ॥२॥ क : । अ॒सि । क॒तमः॑ । अ॒सि । कस्मै॑ । त्वा । का॒य । त्वा * ।
 सु॒श्लो॒केति॑ सु = श्लो॑क । सु॒मङ्ग॑लेति॑ सु = म॑ङ्गल । स॒त्य॒राज॑ न्निति॑ स॒त्य =
 राज॑न् * ॥३॥ शिरः॑ । मे । श्रीः॑ । यशः॑ । मुख॑म् । त्वि॒षिः । के॒शाः । च
 । श्मश्रू॑णि * । राजा॑ । मे । प्रा॒णः । अ॒मृत॑म् । स॒म्रा॒ळिति॑ सं = राट् । चक्षुः॑ ।
 वि॒रा॒ळिति॑ वि = राट् । श्रो॒त्रम् * ॥४॥ जि॒ह्वा । मे । भ॒द्रम् । वाक् । महः॑ ।
 मनः॑ । म॒न्युः । स्व॒रा॒ळिति॑ स्व = राट् । भा॒मः * । मो॒दाः । प्र॒मो॒दा इति॑ प्र
 = मो॒दाः । अ॒ङ्गुलीः॑ । अ॒ङ्गानि॑ । मि॒त्रम् । मे । सहः॑ * ॥५॥ बा॒हू इति॑
 बा॒हू । मे । ब॒लम् । इन्द्रि॑यम् । हस्तौ॑ । मे । कर्म॑ । वी॒र्यम् * । आ॒त्मा । क्ष॒त्रम्
 । उरः॑ । म॒म * ॥६॥ पृ॒ष्ठीः । मे । रा॒ष्ट्रम् । उ॒दर॑म् । अ॒श्वसौ॑ । ग्री॒वाः । च
 । श्रो॒णी इति॑ श्रो॒णी * । ऊ॒रू इत्यू॑रू । अ॒र॒त्नी इत्य॑र॒त्नी । जा॒नु॒नी इति॑ जा॒नु॒नी ।
 वि॒शः । मे । अ॒ङ्गानि॑ । सर्व॑तः * ॥७॥ ना॒भिः । मे । चि॒त्तम् । वि॒ज्ञान॑
 मिति॑ वि = ज्ञान॑म् । पा॒युः । मे । अ॒प॒चि॒ति रित्य॑प॑ = चि॒तिः । भ॒सत् * ।
 आ॒न॒न्दन॑न्दौ । आ॒ण्डौ । मे । भ॒गः । सौ॒भा॒ग्यम् । प॒सः * ॥८॥ ज॒ङ्घा॑भ्याम् ।
 प॒द्भ्यामिति॑ प॒त् = भ्या॑म् । धर्मः॑ । अ॒स्मि । वि॒शि । राजा॑ । (प्रति॑ष्ठितः ।
 प्र॒ति॒स्थित॑ इति॑ प्र॒ति = स्थि॑तः) * । प्र॒ति । क्ष॒त्रे । प्र॒ति । ति॒ष्ठामि॑ । रा॒ष्ट्रे ।
 प्र॒ति । अ॒श्वेषु॑ । प्र॒ति । ति॒ष्ठामि॑ । गो॒षु * ॥९॥

21.102.a	प्रत्यङ्गेषु प्रति तिष्ठाम्यात्मन् प्रति प्राणेषु प्रति तिष्ठामि पुष्टे ।
21.102.b	प्रति द्यावापृथिव्यो : प्रति तिष्ठामि यज्ञे ॥१०॥
21.103.a	त्रया देवा एकादश त्रयस्त्रिंशः सुराधसः ।
21.103.b	बृहस्पतिपुरोहिता देवस्य सवितुः सवे ।
21.103.c	देवा देवैरवन्तु मा ॥११॥
21.104.a	प्रथमा द्वितीयै द्वितीया स्तृतीयै स्तृतीयाः सत्येन ।
21.104.b	सत्यं व्यज्ञं यज्ञो यजुर्भि र्यजूंषि सामभिः ॥१२॥
21.105.a	सामान्यृग्भि ऋचः पुरोऽनुवाक्याभिः पुरोऽनुवाक्या याज्याभि र्याज्या वषट्कारैः ।
21.105.b	वषट्कारा आहुतिभि राहुतयो मे कामान्तसमर्धयन्तु भूः स्वाहा ॥१३॥
21.106.a	लोमानि प्रयतिर्मम त्वङ् म आनतिरागतिः ।
21.106.b	मांसं म उपनतिर्वस्वस्थि मज्जा म आनतिः ॥१४॥(७)

स्वाद्धीं त्वैकादश ॥११॥ देवा यज्ञं विंशतिः ॥२०॥ सुरावन्तमेकोनविंशतिः ॥१९॥
उदीरतामेकविंशतिः ॥२१॥ सोमो राजा पञ्च ॥५॥ सीसेन तन्त्रं षोडश ॥१६॥
क्षत्रस्य नाभिश्चतुर्दश ॥१४॥ सप्तानुवाकेषु षष्ठ्युत्तरशतम् ॥१०६॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां एकविंशोऽध्यायः ॥२१॥

प्रति । अङ्गेषु । प्रति । तिष्ठामि । आत्मन् । प्रति । प्राणेषु । प्रति । तिष्ठामि ।
 पुष्टे * । प्रति । द्यावापृथिव्यो : । प्रति । तिष्ठामि । यज्ञे * ॥१०॥ त्रया : ।
 देवा : । एकादश । त्रयस्त्रिंश इति त्रय : = त्रिंश : । सुराधस इति सु =
 राधस : * । बृहस्पति पुरोहिता इति बृहस्पति = पुरोहिता : । देवस्य । सवितु :
 । सवे * । देवा : । देवै : । अवन्तु । मा * ॥११॥ प्रथमा : । द्वितीयै : ।
 द्वितीया : । तृतीयै : । तृतीया : । सत्येन । सत्यम् । यज्ञेन । यज्ञ : । यजूर्भि
 रिति यजु : = भि : । यजूंषि । सामभि रिति साम = भि : ॥१२॥ सामानि
 । ऋग्भिरित्यृक् = भि : । ऋच : । पुरोऽनुवाक्याभि रिति पुर : = अनुवाक्याभि
 : । पुरोऽनुवाक्या इति पुर : = अनुवाक्या : । याज्याभि : । याज्या : ।
 वषट्कारै रिति वषट् = कारै : । वषट्कारा इति वषट् = कारा : । आहुतिभि
 रित्याहुति = भि : । आहुतय इत्या = हुतय : । मे । कामान् । सम् । अर्धयन्तु
 । भू : । स्वाहा * ॥१३॥ लोमानि । प्रयति रिति प्र = यति : । मम । त्वक् ।
 मे । आनति रित्या = नति : । आगति रित्या = गति : * । मांसम् । मे ।
 उपनति रित्युप = नति : । वसु । अस्थि । मज्जा । मे । आनति रित्या = नति :
 * ॥१४॥ ७ ॥ २२५-३१=१९४॥ आहत्य पद संख्या ॥१७६०-२०७= १५५३॥

इति एकविंशोऽध्यायः

॥ इति एकविंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	21		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	229	73	156
2	228	0	228
3	259	19	240
4	369	0	369
5	169	84	85
6	281	0	281
7	225	31	194
Total	1760	207	1553

॥ द्वाविंशोऽध्यायः ॥

॥ द्वाविंशोऽध्यायः ॥

22.1.a	यद्दे॒वा दे॒वहे॒ळनं॑ दे॒वास॑श्च॒कृमा॑ व॒यम् ।
22.1.b	अ॒ग्नि॒र्मा त॒स्मादे॑न॒सो वि॒श्वान्मु॑ञ्च॒त्वह॑सः ॥१॥
22.2.a	यदि॑ दि॒वा यदि॑ न॒क्तमे॑ना॒सि च॒कृमा॑ व॒यम् ।
22.2.b	वा॒यु॒र्मा त॒स्मा दे॑न॒सो वि॒श्वान्मु॑ञ्च॒त्वह॑सः ॥२॥
22.3.a	यदि॑ जा॒ग्रद्य॑दि स्व॒प्न ए॒नासि॑ च॒कृमा॑ व॒यम् ।
22.3.b	सू॒र्यो मा॑ त॒स्मादे॑न॒सो वि॒श्वान्मु॑ञ्च॒त्वह॑सः ॥३॥
22.4.a	यद् ग्रामे॑ यद॒रण्ये॑ यत्स॒भायां॑ य्यदि॒न्द्रिये॑ ।
22.4.b	यच्छू॒द्रे यद॑र्ये॒ यदे॑न॒श्चकृ॑मा व॒यम् ।
22.4.c	यदे॒कस्या॑धि॒ धर्मे॑णि॒ तस्या॑ व॒यज॑नम॒सि ।
22.4.d	यदा॑पो अ॒घ्न्या इति॑ व॒रुणे॑ति॒ शपा॑महे॒ ततो॑ व॒रुण॑ नो मुञ्च ।
22.4.e	अव॑भृथ नि॒चुम्पु॑ण नि॒चेरु॑र॒सि नि॒चुम्पु॑ण ।
22.4.f	अव॑ दे॒वै दे॒वकृ॑त मे॒नोऽय॑क्ष्यव॒ मर्त्यै॑र्म॒र्त्यकृ॑तं पु॒रुरा॑व्णो दे॒व रि॒षस्पा॑हि ।
22.4.g	समु॒द्रे ते॒ हृद॑यम॒प्स्वन्तः॑ सं त्वा॑ वि॒शन्त्वो॑षधी॒ रुता॑पः ।
22.4.h	सुमि॒त्रिया॑ न आ॒प ओष॑धयः सन्तु दु॒र्मि॒त्रिया॑स्तस्मै॒ सन्तु॑ ।
22.4.i	योऽस्मा॑न् द्वेष्टि॒ यं च॑ व॒यं द्वि॒ष्मः ॥४॥
22.5.a	द्रु॒पदा॑दिव॒ मुमु॑चानः॒ स्विन्नः॑ स्नातो म॒लादिव॑ ।

अथ द्वाविंशोऽध्यायः

ॐ यत् । देवाः । देवहेळन मिति देव = हेळनम् । देवासः । चकृम । वयम्
 *। अग्निः । मा । तस्मात् । एनसः । विश्वात् । मुञ्चतु । अहसः *॥१॥
 यदि । दिवा । यदि । नक्तम् । एनासि । चकृम । वयम् *। वायुः । मा ।
 तस्मात् । एनसः । विश्वात् । मुञ्चतु । अहसः *॥२॥ यदि । जाग्रत् । यदि
 । स्वप्ने । एनासि । चकृम । वयम् *। सूर्यः । मा । तस्मात् । एनसः ।
 विश्वात् । मुञ्चतु । अहसः *॥३॥ यत् । ग्रामे । यत् । अरण्ये । यत् ।
 सभायाम् । यत् । इन्द्रिये । यत् । शूद्रे । यत् । अर्ये । यत् । एनः । चकृम ।
 वयम् । यत् । एकस्य । अधि । धर्मणि । तस्य । अवयजन मित्यव = यजनम् ।
 असि *। यत् । आपः । अघ्न्याः । इति । वरुण । इति । शपामहे । ततः ।
 वरुण । नः । मुञ्च । अवभृथेत्यव = भृथ । निचुंपुणेति नि = चुंपुण ।
 निचेरुरिति नि = चेरुः । असि । निचुंपुणेतिनि = चुंपुण । अव । देवैः ।
 देवकृत मिति देव = कृतम् । एनः । अयक्षि *। अव । मर्त्यैः । मर्त्यकृत
 मिति मर्त्य = कृतम् । पुरुराव्ण इति पुरु = राव्णः । देव । रिषः । पाहि *।
 समुद्रे । ते । हृदयम् । अप्स्वि त्यप् = सु । अन्त रित्यन्तः । सम् । त्वा ।
 विशन्तु । ओषधीः । उत । आपः *। सुमित्रिया इति सु = मित्रियाः । नः
 । आपः । ओषधयः । सन्तु । दुर्मित्रिया इति दुः = मित्रियाः । तस्मै ।
 सन्तु । यः । अस्मान् । द्वेष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः *॥४॥
 द्रुपदादिवेति द्रुपदात् = इव । मुमुचानः । स्विन्नः । स्नातः । मलादिवेति
 मलात् = इव *।

22.5.b	पू॒तं प॒वि॒त्रे॒णे॒वा॒ज्य॒मा॒पः शु॒न्धन्तु॑ मै॒नसः॑ ॥५॥
22.6.a	उ॒द्वयं॑ त॒मस॑स्परि स्वः प॒श्यन्त॑ उत्त॒रम् ।
22.6.b	दे॒वं दे॒व॒त्रा सूर्य॑म॒गन्म॑ ज्योति॒रुत्त॑मम् ॥६॥
22.7.a	अ॒पो अ॒द्यान्व॑चा॒रिष॑ रसे॒न स॑म॒सृक्ष॑महि ।
22.7.b	प॒यस्वा॑न॒ग्र आ॒ङ्ग॒मं तं मा॒ स॒ सृ॒ज वर्च॑सा प्र॒जया॑ च ध॒नेन॑ च ।
22.7.c	ए॒धोऽस्ये॑धिषी॒महि॑ स॒मिद॑सि तेजोऽ॒सि तेजो॑ म॒यि धे॑हि ॥७॥
22.8.a	स॒माव॑वर्ति पृथि॒वी स॒मुषा॑ : स॒मु सूर्यः॑ ।
22.8.b	स॒मु वि॒श्वमि॑दं ज॒गत् ।
22.8.c	वैश्वान॑रज्योति॒र्भूया॑सं वि॒भून्का॑मा॒न्व्यश्र॑वै भूः स्वाहा ॥८॥(१)

22.9.a	अ॒भ्या द॑धामि स॒मिध॑म॒ग्रे व्र॑त॒पते॑ त्वयि ।
22.9.b	व्र॒तं च॑ श्र॒द्धां चो॑पैमी॒न्धे त्वा दी॑क्षितो अ॒हम् ॥९॥
22.10.a	य॒त्र ब्र॑ह्म च॒ क्षत्रं॑ च स॒म्यश्चौ॑ च॒रतः॑ सह ।
22.10.b	तं लो॒कं पु॒ण्यं प्र॒ज्ञे॒षं य्य॑त्र दे॒वाः स॒हाग्नि॑ना ॥१०॥
22.11.a	य॒त्रेन्द्र॑श्च वा॒युश्च॑ स॒म्यश्चौ॑ च॒रतः॑ सह ।
22.11.b	तं लो॒कं पु॒ण्यं प्र॒ज्ञे॒षं य्य॑त्र से॒दिर्न वि॑द्यते ॥११॥
22.12.a	अ॒शुना॑ ते अ॒शुः पृ॒च्यतां॑ प॒रुषा॑ प॒रुः ।
22.12.b	ग॒न्धस्ते॑ सोम॒मव॑तु म॒दाय॑ र॒सो अ॒च्युतः॑ ॥१२॥

पू॒तम् । प॒वि॒त्रे॒णे॒वेति॑ प॒वि॒त्रे॒ण = इव । आ॒ज्यम् । आप॑ : । शु॒न्धन्तु॑ । मा । ए॒न॒स
 : *॥५॥ उ॒त् । व॒यम् । त॒म॒स : । परि॑ । स्वरि॑ति स्वं : । प॒श्यन्तः॑ । उत्त॑र
 मि॒त्युत् = त॑रम् * । दे॒वम् । दे॒व॒त्रे॒ति॑ दे॒व = त्रा॑ । सू॒र्यम् । अ॒ग॒न्म । ज्योति॑ : ।
 उ॒त्त॒म॒मि॒त्युत् = त॑मम् *॥६॥ अ॒प : । अ॒द्य । अ॒नु । अ॒चा॒रि॒षम् । र॒सेन॑ । स॒म्
 । अ॒सृ॒क्ष्म॒हि * । प॒य॒स्वान् । अ॒ग्ने । आ । अ॒ग॒म॒म् । त॒म् । मा । स॒म् । सृ॒ज ।
 व॒र्च॒सा । प्र॒ज॒येति॑ प्र = ज॒या । च । ध॒नेन॑ । च * । ए॒ध : । अ॒सि । ए॒धि॒षी॒म॒हि
 । स॒मि॒दि॒ति॑ सं = इ॒त् । अ॒सि । तेज॑ : । अ॒सि । तेज॑ : । म॒यि । धे॒हि *॥७॥
 स॒मा॒व॒व॒र्ती॒ति॑ सं = आ॒व॒व॒र्ति॑ । पृ॒थि॒वी । स॒म् । उ॒षा : । स॒म् । ऊँ इ॒त्यू॑ । सू॒र्य :
 * । स॒म् । ऊँ इ॒त्यू॑ । वि॒श्वम् । इ॒दम् । ज॒गत् * । वै॒श्व॒ान॒र॒ज्यो॒ति॑ रि॒ति॑ वै॒श्व॒ान॒र =
 ज्यो॒ति॑ : । भू॒या॒स॒म् । वि॒भू॒नि॒ति॑ वि = भू॒न् । का॒मा॒न् । वि । अ॒श्र॒वै । भू : ।
 स्वा॒हा *॥८॥१॥१९३-६५=१२८॥

अ॒भि । आ । द॒धा॒मि । स॒मि॒ध मि॒ति॑ सं = इ॒धम् । अ॒ग्ने । व्र॒त॒प॒त इति॑ व्र॒त =
 प॒ते । त्व॒यि * । व्र॒त॒म् । च । श्र॒द्धा॒म् । च । उ॒प । ए॒मि । इ॒न्धे । त्वा । दी॒क्षि॒त
 : । अ॒ह॒म् *॥१॥ य॒त्र । ब्र॒ह्म । च । क्ष॒त्रम् । च । स॒म्य॒श्चौ । च॒र॒त : । स॒ह
 * । त॒म् । लो॒क॒म् । पु॒ण्य॒म् । प्र । ज्ञे॒ष॒म् । य॒त्र । दे॒वा : । स॒ह । अ॒ग्नि॒ना
 *॥२॥ य॒त्र । इ॒न्द्र : । च । वा॒यु : । च । स॒म्य॒श्चौ । च॒र॒त : । स॒ह * । त॒म्
 । लो॒क॒म् । पु॒ण्य॒म् । प्र । ज्ञे॒ष॒म् । य॒त्र । से॒दि : । न । वि॒द्य॒ते *॥३॥
 अ॒शु॒ना । ते । अ॒शु : । पृ॒च्य॒ता॒म् । प॒रु॒षा । प॒रु : * । ग॒न्ध : । ते ।
 सो॒म॒म् । अ॒व॒तु । म॒दा॒य । र॒स : । अ॒च्यु॒त : *॥४॥

22.13.a	सिञ्चन्ति परिषिञ्चन्त्युत्सिञ्चन्ति पुनन्ति च ।
22.13.b	सुरायै बभ्रुवै मदे किन्त्वो वदति किन्त्वः ॥५॥
22.14.a	धानावन्तं करम्भिणमपूपवन्त मुक्थिनम् ।
22.14.b	इन्द्र प्रापर्जुषस्व नः ॥६॥
22.15.a	बृहदिन्द्राय गायत मरुतो वृत्रहन्तमम् ।
22.15.b	येन ज्योतिरजनयन्नृतावृधो देवं देवाय जागृवि ॥७॥
22.16.a	अध्वर्यो अद्रिभिः सुतश्च सोमम् पवित्र आ नय ।
22.16.b	पुनीहीन्द्राय पातवे ॥८॥(२)

22.17.a	यो भूतानामधिपति र्यस्मिं लोका अधि श्रिताः ।
22.17.b	य ईशे महतो महाश्स्तेन गृह्णामि त्वामहं मयि गृह्णामि त्वामहम् ॥१॥
22.18.a	उपयामगृहीतोऽस्यश्चिभ्या न्त्वा सरस्वत्यै त्वेन्द्राय त्वा सुत्राम्णे ।
22.18.b	एष ते योनिरश्चिभ्या न्त्वा सरस्वत्यै त्वेन्द्राय त्वा सुत्राम्णे ॥२॥
22.19.a	प्राणपा मे अपानपाश्चक्षुष्पाः श्रोत्रपाश्च मे ।
22.19.b	वाचो मे विश्वभेषजो मनसोऽसि विलायकः ॥३॥
22.20.a	अश्चिनकृतस्य ते सरस्वतिकृतस्येन्द्रेण सुत्राम्णा कृतस्य ।
22.20.b	उपहूत उपहूतस्य भक्षयामि ॥४॥(३)

सिञ्चन्ति॑ । परि॑ । सिञ्चन्ति॑ । उत् । सिञ्चन्ति॑ । पुनन्ति॑ । च * । सुरायै॑ । बभूवै॑ ।
मदे॑ । किन्त्वः॑ । वदति॑ । किन्त्वः॑ *॥५॥ धानावन्त॑ मिति॑ धाना = वन्तम् ।
करंभिणम्॑ । अपूपवन्त॑ मित्यपूप = वन्तम् । उक्थिनम्॑ * । इन्द्र॑ । प्रातः॑ ।
जुषस्व॑ । नः॑ *॥६॥ बृहत्॑ । इन्द्राय॑ । गायत॑ । मरुतः॑ । वृत्रहन्त॑ मिति॑
वृत्रहन् = तमम् * । येन॑ । ज्योतिः॑ । अजनयन्॑ । (ऋतावृधः॑ । ऋतवृध इत्यृत
= वृधः॑) । देवम्॑ । देवाय॑ । जागृवि॑ *॥७॥ अध्वर्यो॑ इत्यध्वर्यो॑ । अद्रिभि॑
रित्यद्रि॑ = भिः॑ । सुतम्॑ । सोमम्॑ । पवित्रे॑ । आ । नय॑ * । पुनीहि॑ । इन्द्राय॑ ।
पातवे॑ *॥८॥२॥१०७-०=१०७॥

यः॑ । भूतानाम्॑ । अधिपति॑ रित्यधि॑ = पतिः॑ । यस्मिन्॑ । लोकाः॑ । अधि॑ ।
श्रिताः॑ * । यः॑ । ईशे॑ । महतः॑ । महान्॑ । तेन॑ । गृण्हामि॑ । त्वाम्॑ । अहम्॑ ।
मयि॑ । गृण्हामि॑ । त्वाम्॑ । अहम् *॥१॥ उपयामगृहीत॑ इत्युपयाम = गृहीतः॑ ।
असि॑ । अश्विभ्या॑ मित्यश्वि॑ = भ्याम्॑ । त्वा॑ । सरस्वत्यै॑ । त्वा॑ । इन्द्राय॑ । त्वा॑ ।
सुत्राम्ण॑ इति॑ सु = त्राम्णे * । एषः॑ । ते॑ । योनिः॑ । अश्विभ्या॑ मित्यश्वि॑ = भ्याम्॑
। त्वा॑ । सरस्वत्यै॑ । त्वा॑ । इन्द्राय॑ । त्वा॑ । सुत्राम्ण॑ इति॑ सु = त्राम्णे *॥२॥
प्राणपा॑ इति॑ प्राण = पाः॑ । मे॑ । अपानपा॑ इत्यपान = पाः॑ । (चक्षुष्पाः॑ । चक्षु
ः पा॑ इति॑ चक्षुः॑ = पाः॑) । श्रोत्रपा॑ इति॑ श्रोत्र = पाः॑ । च । मे॑ * । वाचः॑ ।
मे॑ । विश्वभेषज॑ इति॑ विश्व = भेषजः॑ । मनसः॑ । असि॑ । विलायक॑ इति॑ वि =
लायकः॑ *॥३॥ अश्विनकृतस्ये॑ त्यश्विन॑ = कृतस्य॑ । ते॑ । सरस्वतिकृतस्येति॑
सरस्वति॑ = कृतस्य॑ । इन्द्रेण॑ । सुत्राम्णेति॑ सु = त्राम्णा॑ । कृतस्य॑ * । उपहूत॑
इत्युप॑ = हूतः॑ । उपहूतस्येत्युप॑ = हूतस्य॑ । भक्षयामि॑ *॥४॥३॥६०-१९=४१॥

22.21.a	समिद्ध इन्द्र उषसामनीके पुरोरुचा पूर्वकृद्वावृधानः ।
22.21.b	त्रिभिर्देवैस्त्रिंशता वज्रबाहुर्जघान वृत्रं वि दुरो ववार ॥१॥
22.22.a	नराशंसः प्रति शूरो मिमानस्तनूनपात्प्रति यज्ञस्य धाम ।
22.22.b	गोभिर्वपावान्मधुना समञ्जन् हिरण्यैश्चन्द्री यजति प्रचेताः ॥२॥
22.23.a	ईळितो देवैर्हरिवां (२) - अभिष्टिराजुह्वानो हविषा शर्धमानः ।
22.23.b	पुरन्दरो गोत्रभिर्द्वज्रबाहुरा यातु यज्ञमुप नो जुषाणः ॥३॥
22.24.a	जुषाणो बर्हिर्हरिवान्न इन्द्रः प्राचीनं सीदत्प्रदिशा पृथिव्याः ।
22.24.b	अरुप्रथाः प्रथमानं स्योनमादित्यैरक्तं वसुभिः सजोषाः ॥४॥
22.25.a	इन्द्रं दुरः कवष्यो धावमाना वृषाणं व्यन्तु जनयः सुपत्नीः ।
22.25.b	द्वारो देवी रभितो वि श्रयन्ता सुवीरा वीरं प्रथमाना महोभिः ॥५॥
22.26.a	उषासानक्ता बृहती बृहन्तं पयस्वती सुदुघे शूरमिन्द्रम् ।
22.26.b	तन्तु न्ततं पेशसा संवयन्ती देवाना न्देवं व्यजतः सुरुक्मे ॥६॥

समि॑द्ध इति सं = इ॒द्धः । इन्द्रः॑ । उ॒ष॒साम् । अ॒नी॒के । पु॒रोरु॑चेति पु॒रः = रुचा॑ ।
 । पूर्॒वकृ॑दिति पूर्॒व = कृत् । (वावृ॑धानः । ववृ॑धान इति ववृ॑धानः) * । त्रिभि॑
 रिति त्रि = भिः । दे॒वैः । त्रि॒श॒ता । वज्र॑बाहु रिति वज्र = बाहुः । जघा॑न
 । वृ॒त्रम् । वि । दु॒रः । व॒वार *॥१॥ न॒राश॑सः । प्र॒ति । शू॒रः । मि॒मानः
 । तनू॑नपा दिति तनू = नपा॑त् । प्र॒ति । य॒ज्ञस्य॑ । धाम॑ * । गोभिः॑ । वपा॑वा
 निति वपा = वान् । मधु॑ना । स॒म॒ज्ज॒न्निति॑ सं = अ॒ज्जन् । हि॒र॒ण्यैः । च॒न्द्री ।
 य॒ज॒ति । प्र॒चे॒ता इति॑ प्र = चे॒ताः *॥२॥ ई॒ळितः॑ । दे॒वैः । हरि॑वा निति हरि॑
 = वान् । अ॒भि॒ष्टिः । आ॒जु॒ह्वान॑ इत्या = जु॒ह्वानः । ह॒विषा॑ । श॒र्ध॒मानः * ।
 पु॒र॒न्द॒र इति॑ पु॒रं = द॒रः । गो॒त्रभि॑दिति गो॒त्र = भि॒त् । वज्र॑बाहु रिति वज्र = बाहुः
 : । आ । या॒तु । य॒ज्ञम् । उ॒प । नः । जु॒षाणः *॥३॥ जु॒षाणः । ब॒र्हिः ।
 हरि॑वा निति हरि॑ = वान् । नः । इन्द्रः॑ । प्रा॒ची॒नम् । सी॒दत् । प्र॒दि॒शेति॑ प्र =
 दि॒शा । पृ॒थि॒व्याः * । उ॒रु॒प्र॒था इत्यु॑रु = प्र॒थाः । प्र॒थ॒मानम् । स्यो॒नम् ।
 आ॒दि॒त्यैः । अ॒क्तम् । वसु॑भि रिति वसु = भिः । स॒जोषा॑ इति स = जोषाः
 *॥४॥ इन्द्र॑म् । दु॒रः । क॒व॒ष्यः । धा॒व॒मा॒नाः । वृ॒षा॒णम् । य॒न्तु । ज॒न॒यः ।
 सु॒प॒त्नी रिति॑ सु = प॒त्नीः * । द्वा॒रः । दे॒वीः । अ॒भितः॑ । वि । श्र॒य॒न्ता॒म् ।
 सु॒वी॒रा इति॑ सु = वी॒राः । वी॒रम् । प्र॒थ॒मा॒नाः । म॒हो॒भि रिति॑ म॒हः = भिः
 *॥५॥ (उ॒षा॒सा॒न॒क्ता । उ॒ष॒सा॒न॒क्ते त्यु॑षसा नक्ता) । बृ॒ह॒ती इति॑ बृ॒ह॒ती ।
 बृ॒ह॒न्त॒म् । प॒य॒स्व॒ती इति॑ प॒य॒स्व॒ती । सु॒दु॒धे इति॑ सु = दु॒धे । शू॒रम् । इन्द्र॑म् * ।
 त॒न्तु॒म् । त॒तम् । पे॒श॒सा । स॒व॒य॒न्ती इति॑ सं = व॒य॒न्ती । दे॒वा॒ना॒म् । दे॒वम् ।
 य॒ज॒तः । सु॒रु॒क्मे इति॑ सु = रु॒क्मे *॥६॥

22.27.a	दै॒व्या मि॒मा॒ना म॒नुषः पु॒रु॒त्रा हो॒तारा इन्द्र॑म् प्रथ॒मा सु॒वाचा ।
22.27.b	मूर्ध॑न्य॒ज्ञस्य॑ म॒धुना॑ द॒धाना प्रा॒चीनं॑ ज्योति॒र्हविषा॑ वृ॒धातः ॥७॥
22.28.a	तिस्रो॑ दे॒वी ह॒विषा॑ व॒र्धमा॒ना इन्द्र॑ ज्जुषा॒णा ज॒नयो॑ न प॒त्नीः ।
22.28.b	अच्छि॑न्नं त॒न्तुं प॒यसा॑ सर॒स्वती॒ळा दे॒वी भा॒रती॑ वि॒श्वतू॑र्तिः ॥८॥
22.29.a	त्वाष्टा॑ द॒धच्छु॑ष्ममिन्द्रा॒य वृ॒ष्णेऽपा॒कोऽचि॑ष्टुर्यश॒से पु॒रूणि॑ ।
22.29.b	वृषा॑ य॒जन्वृ॒षणं॑ भूरि॒रेता॑ मूर्ध॑न्य॒ज्ञस्य॑ स॒मन॑क्तु दे॒वान् ॥९॥
22.30.a	व॒नस्प॑तिर॒वसृ॑ष्टो न पा॒शैस्त्व॑न्या॒ सम॑ज्ज॒ञ्छमि॑ता न दे॒वः ।
22.30.b	इन्द्र॑स्य ह॒व्यैर्ज॑ठरम् पृ॒णानः॑ स्व॒दाति॑ य॒ज्ञं म॒धुना॑ घृ॒तेन॑ ॥१०॥
22.31.a	स्तो॒का॒नामि॒न्दुं प्र॒ति शूर॑ इन्द्रो॑ वृषा॒यमा॑णो वृष॒भस्तु॑रा॒षाट् ।
22.31.b	घृ॒तप्रु॑षा म॒नसा॑ मोद॒मानाः॑ स्वाहा॑ दे॒वा अ॒मृता॑मादयन्ताम् ॥११॥(४)

22.32.a	आ या॒त्विन्द्रो॑ऽव॒स उप॑ न इ॒ह स्तु॑तः स॒धमा॑दस्तु शूरः ।
22.32.b	वावृ॑धानस्तवि॒षीर्य॑स्य पूर्वी॒द्यौर्न॑ क्ष॒त्रम॑भिभूति पु॒ष्यात् ॥१॥
22.33.a	आ न इन्द्रो॑ दू॒रादा॑ न आ॒साद॑भिष्टि॒कृद॑वसे या॒सदु॑ग्रः ।
22.33.b	ओजि॑ष्ठेभि नृ॒पति॑र्वज्र॒बाहुः॑ स॒ङ्गे स॒मत्सु॑ तु॒र्वणिः॑ पृ॒तन्यून् ॥२॥

दैव्या॑ । मिमा॑ना । मनु॑षः । पुरु॑त्रेति॑ पुरु = त्रा । होता॑रौ । इन्द्र॑म् । प्रथ॑मा ।
 सु॒वाचेति॑ सु = वाचा॑ * । मूर्ध॑न् । यज्ञ॑स्य । मधु॑ना । दधा॑ना । प्राची॑नम् । ज्योति॑
 : । ह॒विषा॑ । वृ॒धातः॑ * ॥७॥ ति॒स्रः । दे॒वीः । ह॒विषा॑ । वर्ध॑मानाः । इन्द्र॑म्
 । जुषा॑णाः । जन॑यः । न । पत्नी॑ः * । अ॒च्छिन्न॑म् । तन्तु॑म् । पय॑सा । सर॑स्वती
 । इ॒ळा । दे॒वी । भार॑ती । विश्व॑तूर्ति॑ रिति॑ विश्व = तूर्तिः॑ * ॥८॥ त्वष्टा॑ । दध॑त्
 । शुष्म॑म् । इन्द्रा॑य । वृ॒ष्णे । अपा॑कः । अचि॑ष्टुः । यश॑से । पुरु॑णि * । वृषा॑ ।
 यज॑न् । वृष॑णम् । भूरि॑रेता इति॑ भूरि = रेताः॑ । मूर्ध॑न् । यज्ञ॑स्य । सम् । अन॑क्तु
 । दे॒वान् * ॥९॥ वन॑स्पतिः । अव॑सृष्ट इत्य॑व = सृष्टः॑ । न । पाशैः॑ । त्मन्या॑ ।
 सम॑ञ्जन्निति॑ सं = अ॒ञ्जन् । श॒मिता॑ । न । दे॒वः * । इन्द्र॑स्य । ह॒व्यैः । जठ॑रम्
 । पृ॒णानः॑ । स्वदा॑ति । यज्ञ॑म् । मधु॑ना । घृ॒तेन॑ * ॥१०॥ स्तोका॑नाम् । इन्द्र॑म् ।
 प्रति॑ । शूरः॑ । इन्द्रः॑ । (वृषाय॑माणः । वृषय॑माण इति॑ वृष = यमा॑णः) ।
 वृष॑भः । तुरा॑षाद् * । घृ॒तप्रुषेति॑ घृ॒त = प्रुषा॑ । मन॑सा । मोद॑मानाः । स्वाहा॑ ।
 दे॒वाः । अ॒मृताः॑ । मा॒दयन्ता॑म् * ॥११॥ ४॥१७९-०=१७९॥

आ । या॒तु । इन्द्रः॑ । अव॑से । उप॑ । नः॑ । इ॒ह । स्तु॑तः । स॒धमादि॑ति॑ स॒ध =
 मा॒त् । अ॒स्तु । शूरः॑ * । (वा॒वृ॒धानः॑ । व॒वृ॒धान इति॑ व॒वृ॒धानः॑) । तवि॑षीः ।
 यस्य॑ । पूर्वी॑ः । द्यौः॑ । न । क्ष॒त्रम् । अ॒भिभू॑तीत्य॒भि = भू॑ति । पु॒ष्यात्
 * ॥१॥ आ । नः॑ । इन्द्रः॑ । दू॒रात् । आ । नः॑ । आ॒सात् ।
 अ॒भिष्टि॑कृदित्य॑भिष्टि = कृ॒त् । अव॑से । या॒सत् । उ॒ग्रः * । ओजि॑ष्ठेभिः । नृ॒पति॑
 रिति॑ नृ = पतिः॑ । वज्र॑बाहु रिति॑ वज्र = बा॒हुः । स॒ङ्ग इति॑ सं = गे ।
 स॒मत्स्वि॑ति॑ स॒मत् = सु॑ । तु॒र्वणिः॑ । पृ॒तन्यू॑न् * ॥२॥

22.34.a	आ न इन्द्रो हरिभिर्यात्वच्छार्वाचीनोऽवसे राधसे च ।
22.34.b	तिष्ठाति वज्री मघवा विरप्शीमं य्यज्ञमनु नो वाजसातौ ॥३॥
22.35.a	त्रातारमिन्द्रमवितारमिन्द्रं हवेहवे सुहवः शूरमिन्द्रम् ।
22.35.b	ह्वयामि शक्रं पुरुहूतमिन्द्रं स्वस्ति नो मघवा धात्विन्द्रः ॥४॥
22.36.a	इन्द्रः सुत्रामा स्ववाँ (२) - अवोभिः समृलीको भवतु विश्ववेदाः ।
22.36.b	बाधतां द्वेषो अभयं कृणोतु सुवीर्यस्य पतयः स्याम ॥५॥
22.37.a	तस्य वयः सुमतौ यज्ञियस्यापि भद्रे सौमनसे स्याम ।
22.37.b	स सुत्रामा स्ववाँ (२) - इन्द्रो अस्मे आराच्चिद् द्वेषः सनुतर्युयोतु ॥६॥
22.38.a	आ मन्द्रैरिन्द्र हरिभिर्याहि मयूररोमभिः ।
22.38.b	मा त्वा के चिन्नि यमन्वि न्न पाशिनोऽति धन्वेव ताँ (२) - इहि ॥७॥
22.39.a	एवेदिन्द्रं वृषणं वज्रबाहुं वसिष्ठासो अभ्यर्चन्त्यर्केः ।
22.39.b	स न स्तुतो वीरवद्धातु गोमद्यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥८॥(५)

आ । न : । इन्द्रः । हरिभि रिति हरि = भि : । यातु । अच्छ । अर्वाचीनः ।
 अवसे । राधसे । च * । तिष्ठाति । वज्री । मघवेति मघ = वा । विरप्शीति वि
 = रप्शी । इमम् । यज्ञम् । अनु । न : । वाजसाता इति वाज = सातौ *॥३॥
 त्रातारम् । इन्द्रम् । अवितारम् । इन्द्रम् । हवेहव इति हवे = हवे । सुहव मिति
 सु = हवम् । शूरम् । इन्द्रम् * । ह्वयामि । शक्रम् । पुरुहूतमिति पुरु = हूतम् ।
 इन्द्रम् । स्वस्ति । न : । मघवेति मघ = वा । धातु । इन्द्रः *॥४॥ इन्द्रः ।
 सुत्रामेति सु = त्रामा । स्ववा निति स्व = वान् । अवोभि रित्यवः = भि : ।
 सुमृळीक इति सु = मृळीकः । भवतु । विश्ववेदा इति विश्व = वेदाः * ।
 बाधताम् । द्वेषः । अभयम् । कृणोतु । सुवीर्यस्वेति सु = वीर्यस्य । पतयः ।
 स्याम *॥५॥ तस्य । वयम् । सुमता इति सु = मतौ । यज्ञियस्य । अपि ।
 भद्रे । सौमनसे । स्याम * । सः । सुत्रामेति सु = त्रामा । स्ववा निति स्व =
 वान् । इन्द्रः । अस्मे इत्यस्मे । आरात् । चित् । द्वेषः । सनुतः । युयोतु
 *॥६॥ आ । मन्द्रैः । इन्द्र । हरिभि रिति हरि = भि : । याहि ।
 मयूररोमभि रिति मयूररोम = भिः * । मा । त्वा । के । चित् । नि । यमन् ।
 विम् । न । पाशिनः । अति । धन्वे वेति धन्व = इव । तान् । इहि *॥७॥
 एव । इत् । इन्द्रम् । वृषणम् । वज्रबाहु मिति वज्र = बाहुम् । वसिष्ठासः ।
 अभि । अर्चन्ति । अर्कैः * । सः । नः । स्तुतः । वीर वदिति वीर = वत् ।
 धातु । गोम दिति गो = मत् । यूयम् । पात । स्वस्तिभि रिति स्वस्ति = भिः ।
 सदा । नः *॥८॥५॥१४५-०=१४५॥

22.40.a	समि॑द्धो अ॒ग्निर॑श्विना तप्तो घ॒र्मो वि॒राट् सु॒तः ।
22.40.b	दु॒हे धे॒नुः सर॑स्वती सोम॑श् शु॒क्र मि॒हेन्द्रि॑यम् ॥१॥
22.41.a	तनू॑पा भिष॑जा सु॒तेऽश्वि॑नोभा सर॑स्वती ।
22.41.b	म॒ध्वा रजा॑श्सीन्द्रि॑यमिन्द्रा॒य पथि॑भिर्वहान् ॥२॥
22.42.a	इन्द्रा॑येन्दु॒श् सर॑स्वती नरा॒शश्से॑न न॒ग्रहु॑म् ।
22.42.b	अधा॑तामश्विना मधु॑ भेष॑जं भिष॑जा सु॒ते ॥३॥
22.43.a	आजु॑ह्वाना सर॑स्वतीन्द्रा॒येन्द्रि॑याणि वी॒र्यम् ।
22.43.b	इळा॑भिरश्विना इष॑श् समूर्ज॑श् स॒श् रयि॑ न्दधुः ॥४॥
22.44.a	अश्वि॑ना नमु॑चेः सु॒तश् सोम॑श् शु॒क्रं परि॑स्रुता ।
22.44.b	सर॑स्वती तमा॑भरद् ब॒र्हिषे॑न्द्रा॒य पा॑तवे ॥५॥
22.45.a	कव॑ष्यो न व्यच॑स्वतीरश्वि॒भ्यां न दुरो॑ दि॒शः ।
22.45.b	इन्द्रो॑ न रोद॑सी उ॒भे दु॒हे का॒मान्त॑सर॒स्वती ॥६॥
22.46.a	उषा॑सानक्तमश्विना दि॒वेन्द्र॑श् सा॒यमिन्द्रि॑यैः ।
22.46.b	सज्जाना॑ने सु॒पेश॑सा सम॑ज्जाते सर॑स्वत्या ॥७॥
22.47.a	पा॒तं नो॑ अश्विना दि॒वा पा॒हि नक्त॑श् सर॑स्वति ।
22.47.b	दै॒व्या हो॑तारा भिष॑जा पा॒तमिन्द्र॑श् सचा॑ सु॒ते ॥८॥
22.48.a	ति॒स्रस्त्रे॑धा सर॑स्वत्यश्विना भा॒रतीळा॑ ।

समि॑द्ध इति सं = इ॑द्ध : । अ॒ग्निः । अ॒श्विना । तप्तः । घ॒र्मः । वि॒राळि॑ति वि
 = राट् । सु॒तः * । दु॒हे । धे॒नुः । सर॑स्वती । सोम॑म् । शु॒क्रम् । इ॒ह । इन्द्रि॑यम्
 *॥१॥ तनू॑पेति तनू = पा । भिष॑जा । सु॒ते । अ॒श्विना । उ॒भा । सर॑स्वती * ।
 म॒ध्वा । र॒जाँ॒सि । इन्द्रि॑यम् । इन्द्रा॑य । पथि॑भि रिति पथि = भिः । व॒हान्
 *॥२॥ इन्द्रा॑य । इन्द्रु॑म् । सर॑स्वती । न॒रा॒शँ॒सेन । न॒ग्र॒हुम् * । अधा॑ताम् ।
 अ॒श्विना । म॒धु । भेष॑जम् । भिष॑जा । सु॒ते *॥३॥ आ॒जु॒ह्वाने॑त्या = जु॒ह्वाना ।
 सर॑स्वती । इन्द्रा॑य । इन्द्रि॑याणि । वी॒र्य॑म् * । इळा॑भिः । अ॒श्विनौ । इष॑म् । सम्
 । ऊ॒र्जम् । सम् । रयि॑म् । द॒धुः *॥४॥ अ॒श्विना । नमु॑चेः । सु॒तम् । सोम॑म् ।
 शु॒क्रम् । परि॑स्रुतेति परि = स्रुता * । सर॑स्वती । तम् । आ । अ॒भर॑त् । ब॒र्हिषा ।
 इन्द्रा॑य । पा॒त॒वे *॥५॥ क॒व॒ष्यः । न । व्य॑च॒स्वतीः । अ॒श्विभ्या॑ मित्य॒श्वि =
 भ्या॑म् । न । दुरः । दि॒शः * । इन्द्रः । न । रो॒द॒सी इति॑ रो॒द॒सी । उ॒भे इत्यु॑भे
 । दु॒हे । का॒मान् । सर॑स्वती *॥६॥ (उ॒षा॒सान॒क्तम् । उ॒षा॒सान॒क्त मित्यु॑षा
 न॒क्तम्) । अ॒श्विना । दि॒वा । इन्द्र॑म् । सा॒यम् । इन्द्रि॑यैः * । स॒ज्जाना॑ने इति सं =
 जाना॑ने । सु॒पे॒श॒सेति॑ सु = पेश॑सा । सम् । अ॒ज्जा॑ते इत्य॒ज्जा॑ते । सर॑स्वत्या
 *॥७॥ पा॒तम् । नः । अ॒श्विना । दि॒वा । पा॒हि । न॒क्तम् । सर॑स्वति * । दै॒व्या
 । हो॒तारा । भिष॑जा । पा॒तम् । इन्द्र॑म् । स॒चा । सु॒ते *॥८॥ ति॒स्रः । त्रे॒धा ।
 सर॑स्वती । अ॒श्विना । भा॒रती । इळा॑ * ।

22.48.b	ती॒त्रं॑ परि॒स्रुता॑ सोम॒मिन्द्रा॑य सु॒षुवु॑र्मदम् ॥९॥
22.49.a	अ॒श्विना॑ भेष॒जं मधु॑ भेष॒जं न : सर॑स्वती ।
22.49.b	इ॒न्द्रे त्व॑ष्टा य॒शः श्रि॑य॒रूप॑रूपमधु : सु॒ते ॥१०॥
22.50.a	ऋ॒तुथे॑न्द्रो वन॒स्पति॑ : श॒शमा॑न : परि॒स्रुता॑ ।
22.50.b	की॒लाल॑म॒श्विभ्यां॑ मधु॒ दुहे॑ धेनु : सर॑स्वती ॥११॥
22.51.a	गो॒भिर्न॑ सोम॒मश्वि॑ना मा॒सरे॑ण परि॒स्रुता॑ ।
22.51.b	सम॑धात॒र सर॑स्वत्या स्वा॒हेन्द्रे॑ सु॒तं मधु॑ ॥१२॥(६)

22.52.a	अ॒श्विना॑ ह॒विरि॑न्द्रि॒यं नमु॑चे॒र्धिया॑ सर॑स्वती ।
22.52.b	आ शु॒क्रमा॑सुरा॒द्वसु॑ म॒घमिन्द्रा॑य ज॒ग्निरे॑ ॥१॥
22.53.a	यम॑श्विना सर॑स्वती ह॒विषे॑न्द्रमव॒र्धयन्॑ ।
22.53.b	स बि॒भेद॑ वलं म॒घं नमु॑चा आ॒सुरे स॒चा ॥२॥
22.54.a	तमि॑न्द्रम् प॒शवः॑ स॒चाऽश्वि॑नोभा सर॑स्वती ।
22.54.b	दधा॑ना अ॒भ्यनू॑षत ह॒विषा॑ य॒ज्ञ इन्द्रि॑यै : ॥३॥
22.55.a	य इ॒न्द्र इन्द्रि॑यं दधु : स॒विता॑ वरु॒णो भगः॑ ।
22.55.b	स सु॒त्रामा॑ ह॒विष्प॑तिर्य॒जमा॑नाय स॒श्चत॑ ॥४॥
22.56.a	स॒विता॑ वरु॒णो दध॑द्य॒जमा॑नाय दा॒शुषे॑ ।
22.56.b	आऽद॑त्त नमु॒चेर्वसु॑ सु॒त्रामा॑ बलमिन्द्रि॒यम् ॥५॥

ती॒व्रम् । परि॑स्रुतेति॑ परि॒ = सु॒ता । सोम॑म् । इन्द्रा॑य । (सु॒षुवु : । सु॒सुवु रिति॑
 सु॒सुवु :) । म॒दम् *॥१॥ अ॒श्विना॑ । भे॒षज॑म् । म॒धु । भे॒षज॑म् । न : । सर॑स्वती
 * । इन्द्रे॑ । त्व॒ष्टा । य॒शः । श्रि॒यम् । रू॒प॒रू॒प मिति॑ रू॒पं = रू॒पम् । अधु॑ : ।
 सु॒ते *॥१०॥ ऋ॒तु॒थे॒त्यु॒तु = था । इन्द्र॑ : । व॒न॒स्पति॑ : । श॒श॒मानः ।
 परि॑स्रुतेति॑ परि॒ = सु॒ता * । की॒लाल॑म् । अ॒श्विभ्या॑ मि॒त्यश्वि॑ = भ्या॑म् । म॒धु । दु॒हे
 । धे॒नु : । सर॑स्वती *॥११॥ गो॒भिः । न । सोम॑म् । अ॒श्विना॑ । मा॒सरे॑ण ।
 परि॑स्रुतेति॑ परि॒ = सु॒ता *॥ स॒म् । अ॒धा॒तम् । सर॑स्वत्या । स्वा॒हा । इन्द्रे॑ । सु॒तम्
 । म॒धु *॥१२॥६॥१५१-०=१५१॥

अ॒श्विना॑ । ह॒विः । इन्द्रि॑यम् । न॒मु॒चेः । धि॒या । सर॑स्वती * । आ । शु॒क्रम् ।
 आ॒सुरा॑त् । व॒सु । म॒घम् । इन्द्रा॑य । ज॒ग्निरे॑ *॥१॥ य॒म् । अ॒श्विना॑ । सर॑स्वती ।
 ह॒विषा॑ । इन्द्र॑म् । अ॒व॒र्धय॑न् * । स : । बि॒भेद॑ । व॒लम् । म॒घम् । न॒मु॒चौ ।
 आ॒सुरे । स॒चा *॥२॥ त॒म् । इन्द्र॑म् । प॒शवः॑ । स॒चा । अ॒श्विना॑ । उ॒भा ।
 सर॑स्वती * । द॒धा॒नाः । अ॒भि । अ॒नू॒षत॑ । ह॒विषा॑ । य॒ज्ञे । इन्द्रि॑यैः *॥३॥ ये
 । इन्द्रे॑ । इन्द्रि॑यम् । द॒धुः । स॒वि॒ता । व॒रुणः॑ । भ॒गः * । स : । सु॒त्रा॒मेति॑ सु
 = त्रा॒मा । (ह॒विष्प॑तिः । ह॒विः प॑ति रिति॑ ह॒विः = प॑तिः) । य॒ज॒मा॒नाय॑ ।
 स॒श॒चत॑ *॥४॥ स॒वि॒ता । व॒रुणः॑ । द॒धत् । य॒ज॒मा॒नाय॑ । दा॒शु॒र्षे * । आ ।
 अ॒दत्त॑ । न॒मु॒चेः । व॒सु । सु॒त्रा॒मेति॑ सु = त्रा॒मा । ब॒लम् । इन्द्रि॑यम् *॥५॥

22.57.a	वरुणः क्षत्रमिन्द्रियं भगेन सविता श्रियम् ।
22.57.b	सुत्रामा यशसा बलं दधाना यज्ञमाशत ॥६॥
22.58.a	अश्विना गोभिरिन्द्रियमश्वेभिर्वीर्यं बलम् ।
22.58.b	हविषेन्द्रं सरस्वती यजमान मवर्धयन् ॥७॥
22.59.a	ता नासत्या सुपेशसा हिरण्यवर्तनी नरा ।
22.59.b	सरस्वती हविष्मतीन्द्र कर्मसु नोऽवत ॥८॥
22.60.a	ता भिषजा सुकर्मणा सा सुदुघा सरस्वती ।
22.60.b	स वृत्रहा शतक्रतुरिन्द्राय दधुरिन्द्रियम् ॥९॥
22.61.a	युवं सुराममश्विना नमुचा आसुरे सचा ।
22.61.b	विपिपानाः सरस्वतीन्द्रं कर्मस्वावत ॥१०॥
22.62.a	पुत्रमिव पितरा अश्विनोभेन्द्रावथुः काव्यैर्दक्षिणाभिः ।
22.62.b	यत्सुरामं व्यपिबः शर्चीभिः सरस्वती त्वा मघवन्नभिष्णक् ॥११॥
22.63.a	यस्मिन्नश्वास ऋषभास उक्षणो वशा मेषा अवसृष्टास आहुताः ।
22.63.b	कीलालपे सोमपृष्ठाय वेधसे हृदा मतिं ज्ञनय चारुमग्नये ॥१२॥
22.64.a	अहाव्यग्रे हविरास्ये ते सुचीव घृतं चर्मीव सोमः ।
22.64.b	वाजसनिश्चरयिमस्मे सुवीरम् प्रशस्तं धेहि यशसम् बृहन्तम् ॥१३॥(७)

वरुणः । क्षत्रम् । इन्द्रियम् । भर्गेन । सविता । श्रियम् * । सुत्रामेति सु =
 त्रामा । यशसा । बलम् । दधानाः । यज्ञम् । आशत * ॥६॥ अश्विना । गोभिः
 : । इन्द्रियम् । अश्वेभिः । वीर्यम् । बलम् * । हविषा । इन्द्रम् । सरस्वती ।
 यजमानम् । अवर्धयन् * ॥७॥ ता । नासत्या । सुपेश सेति सु = पेशसा ।
 हिरण्यवर्तनी इति हिरण्य = वर्तनी । नरा * । सरस्वती । हविष्मती । इन्द्र ।
 कर्मस्विति कर्म = सु । नः । अवत * ॥८॥ ता । भिषजा । सुकर्मणेति सु =
 कर्मणा । सा । सुदुधेति सु = दुधा । सरस्वती * । सः । वृत्रहेति वृत्र = हा ।
 शतक्रतु रिति शत = क्रतुः । इन्द्राय । दधुः । इन्द्रियम् * ॥९॥ युवम् ।
 सुरामम् । अश्विना । नमुचौ । आसुरे । सचा * । विपिपाना इति वि = पिपानाः
 । सरस्वति । इन्द्रम् । कर्म स्विति कर्म = सु । आवत * ॥१०॥ पुत्रमिवेति पुत्र
 = इव । पितरौ । अश्विना । उभा । इन्द्र । आवथुः । काव्यैः । दशसनाभिः
 * । यत् । सुरामम् । वि । अपिबः । शर्चीभिः । सरस्वती । त्वा । मघवन्निति
 मघ = वन् । अभिष्णक् * ॥११॥ यस्मिन् । अश्वासः । ऋषभासः । उक्षणः
 । वशाः । मेषाः । अवसृष्टास इत्यव = सृष्टासः । आहुता इत्या = हुताः
 * । कीलालप इति कीलाल = पे । सोमपृष्ठा येति सोम = पृष्ठाय । वेधसे । हृदा
 । मतिम् । जनय । चारुम् । अग्नये * ॥१२॥ अहावि । अग्ने । हविः । आस्ये ।
 ते । सुचीवेति सुचि = इव । घृतम् । चम्वीवेति चम्वी = इव । सोमः * ।
 वाजसनि मिति वाज = सनिम् । रयिम् । अस्मे इत्यस्मे । सुवीर मिति सु =
 वीरम् । प्रशस्तमिति प्र = शस्तम् । धेहि । यशसम् । बृहन्तम् * ॥१३॥ ७॥
 १७०-१७=१५३॥

22.65.a	अ॒श्विना॑ तेज॒सा चक्षुः॑ प्रा॒णेन॑ सर॒स्वती वी॒र्यम् ।
22.65.b	वा॒चेन्द्रो॑ ब॒लेनेन्द्रा॑य दधुरिन्द्रि॒यम् ॥१॥
22.66.a	गोम॑दू षु णा॒सत्याऽश्वा॑वद्यातमश्विना ।
22.66.b	व॒र्ती रु॒द्रा नृ॒पाय्यम् ॥२॥
22.67.a	न यत्प॑रो ना॒न्तर॑ आ॒दध॑र्षद् वृष॒ण्वसू ।
22.67.b	दुः श॒श्वो म॒र्त्यो रि॒पुः ॥३॥
22.68.a	ता न आ वो॒ळह॑मश्विना रयिं पि॒शङ्ग॑सन्दृशम् ।
22.68.b	धि॒ष्ण्या वरि॑वोविदम् ॥४॥
22.69.a	पा॒वका नः॑ सर॒स्वती वा॒जेभि॑ वा॒जिनी॑वती ।
22.69.b	य॒ज्ञं व॑ष्टु धि॒याव॑सुः ॥५॥
22.70.a	चो॒दयि॑त्री सू॒नृता॑नां चे॒तन्ती॑ सु॒मती॑नाम् ।
22.70.b	य॒ज्ञं द॑धे सर॒स्वती ॥६॥
22.71.a	म॒हो अ॒र्णः सर॒स्वती प्र॑ चे॒तय॑ति के॒तुना॑ ।
22.71.b	धि॒यो वि॒श्वा वि॑ रा॒जति॑ ॥७॥
22.72.a	इन्द्रा॑ या॒हि चि॒त्रभा॑नो सु॒ता इ॒मे त्वा॒यवः॑ ।
22.72.b	अ॒ण्वीभि॑स्तना पू॒तासः॑ ॥८॥

अ॒श्विना॑ । तेज॑सा । चक्षुः॑ । प्रा॒णेन॑ । सर॑स्वती । वी॒र्यम् * । वा॒चा । इन्द्रः॑ ।
 ब॒लेन॑ । इन्द्रा॑य । दधुः॑ । इन्द्रि॑यम् *॥१॥ गोम॑ दि॒ति गो = म॒त् । ऊँ इत्यू॑ ।
 सु । ना॒सत्या॑ । (अ॒श्वाव॑त् । अ॒श्वव॑ दि॒त्यश्च॑ = व॒त्) । या॒तम् । अ॒श्विना * ।
 वर्तिः॑ । रु॒द्रा । नृ॒पाय्य॑ मि॒ति नृ = पा॒य्यम् *॥२॥ न । य॒त् । परः॑ । न ।
 अन्त॑रः । आ॒दध॑र्ष दि॒त्या = द॒धर्ष॑त् । वृष॑ण्वसू इति॑ वृष॑ण् = व॒सू * । दु॒श्श॒स॒ इति॑ दुः = श॒सः । म॒र्त्यः । रि॒पुः *॥३॥ ता । नः॑ । आ । वो॒ळ॒हम् ।
 अ॒श्विना॑ । र॒यिम् । पि॒शङ्ग॑स॒न्दृश॑ मि॒ति पि॒शङ्ग॑ = स॒न्दृश॑म् * । धि॒ष्ण्या॑ ।
 वरि॑वोवि॒द मि॒ति वरि॑वः = वि॒दम् *॥४॥ पा॒वका॑ । नः॑ । स्सर॑स्वती । वा॒जेभिः॑ ।
 वा॒जिनी॑ वती॒ति वा॒जिनी॑ = व॒ती * । य॒ज्ञम् । व॒ष्टु । धि॒याव॑सु रि॒ति धि॒या =
 व॒सुः *॥५॥ चो॒दयि॑त्री । सू॒नृता॑नाम् । चे॒तन्ती॑ । सु॒मती॑ना मि॒ति सु =
 म॒तीनाम् * । य॒ज्ञम् । द॒धे । सर॑स्वती *॥६॥ म॒हः । अ॒र्णः । सर॑स्वती । प्र ।
 चे॒तय॑ति । के॒तुना॑ * । धि॒यः । वि॒श्वाः । वि । रा॒जति॑ *॥७॥ इन्द्रः॑ । आ ।
 या॒हि । चि॒त्रभा॑नो इति॑ चि॒त्र = भा॑नो । सु॒ताः । इ॒मे । त्वा॒यव॑ इति॑ त्वा = य॒वः * ।
 अ॒ण्वीभिः॑ । त॒ना । पू॒तासः॑ * ॥८॥

22.73.a	इन्द्रा या॒हि धि॒येषि॒तो वि॒प्रजू॒तः सु॒ताव॒तः ।
22.73.b	उप॒ ब्र॒ह्मा॒णि वा॒घतः॑ ॥१॥
22.74.a	इन्द्रा या॒हि तू॒तुजा॒न उप॒ ब्र॒ह्मा॒णि हरि॒वः ।
22.74.b	सु॒ते दधि॑ष्व न॒श्चनः॑ ॥१०॥
22.75.a	अ॒श्विना॑ पि॒बतां॑ म॒धु सर॑स्वत्या स॒जोष॑सा ।
22.75.b	इन्द्रः॑ सु॒त्रामा॑ वृ॒त्रहा जु॒षन्तां॑ सो॒म्यं म॒धु ॥११॥(८)

यद्दे॒वा अष्ट॑ ॥८॥ अ॒भ्याद॑धामीत्यष्ट ॥८॥ यो भू॒तानां॑ चत॒स्रः ॥४॥ समि॒द्ध इन्द्र॑
 एका॑दश ॥११॥ आ॒यात्व॑ष्ट ॥८॥ समि॒द्धो अ॒ग्निर्द्वाद॑श ॥१२॥ अ॒श्विना॑ ह॒विस्त्रयो॑दश
 ॥१३॥ अ॒श्विना॑ तेज॒सैका॑दश ॥११॥ अ॒ष्टानु॑वाकेषु पञ्चस॒प्ततिः॑ ॥७५॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां द्वाविंशोऽध्यायः ॥२२॥

इन्द्र । आ । याहि । धिया । इषितः । विप्रजूत इति विप्र = जूतः ।
 (सुतावतः । सुतवत इति सुत = वतः) * । उप । ब्रह्माणि । वाघतः * ॥ ९ ॥
 इन्द्र । आ । याहि । तूतुजानः । उप । ब्रह्माणि । हरिव इति हरि = वः * ।
 सुते । दधिष्व । नः । चनः * ॥ १० ॥ अश्विना । पिबताम् । मधु । सरस्वत्या
 । सजोष सेति स = जोषसा * । इन्द्रः । सुत्रामेति सु = त्रामा । वृत्रहेति वृत्र =
 हा । जुषन्ताम् । सोम्यम् । मधु * ॥ ११ ॥ ८ ॥ १०८-६=१०२ ॥ आहत्य पद
 संख्या ॥ १११३-१०७=१००६ ॥

इति द्वाविंशोऽध्यायः

॥ इति द्वाविंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	22		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	193	65	128
2	107	0	107
3	60	19	41
4	179	0	179
5	145	0	145
6	151	0	151
7	170	17	153
8	108	6	102
Total	1113	107	1006

॥ त्रयोविंशोऽध्यायः ॥

॥ त्रयोविंशोऽध्यायः ॥

23.1.a	इ॒मं मे॑ वरु॒ण श्रु॒धी हव॑मद्या च मृ॒ळय॑ ।
23.1.b	त्वाम॑वस्युरा च॒के ॥१॥
23.2.a	तत्त्वा॑ या॒मि ब्र॒ह्मणा॑ वन्द॒मान॑ स्तदाशास्ते यज॑मानो ह॒विर्भिः॑ ।
23.2.b	अहे॑ळमानो वरु॒णेह॑ बो॒ध्युरु॑श॒स मा न॑ आ॒युः प्र॒मोषीः॑ ॥२॥
23.3.a	त्वं नो॑ अ॒ग्रे वरु॑णस्य वि॒द्वान् दे॒वस्य॑ हे॒ळो अव॑ यासि॒सीष्ठाः॑ ।
23.3.b	यजि॑ष्ठो वह्नि॒तमः॑ शोशु॒चानो॑ वि॒श्वा द्वे॒षांसि॑ प्र मुमु॒ग्ध्य॒स्मत् ॥३॥
23.4.a	स त्वं नो॑ अ॒ग्रेऽव॑मो भवोती नेदि॑ष्ठो अ॒स्या उ॒षसो॑ व्यु॒ष्टौ ।
23.4.b	अव॑ यक्ष्व नो वरु॒ण ररा॑णो वी॒हि मृ॒ळीक॑ सु॒हवो॑ न ए॒धि ॥४॥
23.5.a	मही॒मू षु॒ मा॒तर॑ सु॒व्रता॑नामृतस्य पत्नीमव॑से हुवेम ।
23.5.b	तुवि॑क्षत्रामजरन्तीमु॒रुची॑ सु॒शर्माण॑मदिति सु॒प्रणी॑तिम् ॥५॥
23.6.a	सु॒त्रामा॑णं पृथि॒वी न्द्या॑मनेहस सु॒शर्माण॑मदिति सु॒प्रणी॑तिम् ।
23.6.b	दैवी॑ त्राव सु॒रित्रा॑मनागसमस्रवन्तीमा रुहे॒मा स्व॑स्तये ॥६॥
23.7.a	सु॒नाव॑मा रुहे॒यम॑स्रवन्तीमनागसम् ।
23.7.b	श॒तारि॑त्रा स्व॒स्तये॑ ॥७॥
23.8.a	आ नो॑ मि॒त्रावरु॑णा घृ॒तैर्गव्यू॑तिमुक्षतम् ।
23.8.b	म॒ध्वा रजा॑ंसि सु॒क्रतू॑ ॥८॥

अथ त्रयोविंशोऽध्यायः

ॐ इमम् । मे । वरुण । श्रुधि । हवम् । अद्य । च । मृळ्य * । त्वाम् । अवस्यु
 : । आ । चके * ॥१॥ तत् । त्वा । यामि । ब्रह्मणा । वन्दमानः । तत् । आ
 । शास्ते । यजमानः । हविर्भि रिति हविः = भिः * । अहेळमानः । वरुण ।
 इह । बोधि । उरुशः सेत्युरु = शः स । मा । नः । आयुः । प्र । मोषीः *
 ॥२॥ त्वम् । नः । अग्रे । वरुणस्य । विद्वान् । देवस्य । हेळः । अव । यासि
 सीष्ठाः * । यजिष्ठः । वह्नितम इति वह्नि = तमः । शोशुचानः । विश्वा ।
 द्वेषाः सि । प्र । मुमुग्धि । अस्मत् * ॥३॥ सः । त्वम् । नः । अग्रे । अवम
 : । भव । ऊती । नेदिष्ठः । अस्याः । उषसः । व्युष्टा इति वि = उष्टौ * ।
 अव । यक्ष्व । नः । वरुणम् । रराणः । वीहि । मृळीकम् । सुहव इति सु =
 हवः । नः । एधि * ॥४॥ महीम् । ऊं इत्यू । सु । मातरम् । सुव्रताना मिति
 सु - व्रतानाम् । ऋतस्य । पत्नीम् । अवसे । हुवेम * । तुविक्षत्रा मिति तुवि =
 क्षत्राम् । अजरन्तीम् । उरूचीम् । सुशर्माण मिति सु = शर्माणम् । अदितिम् ।
 (सुप्रणीतिम् । सुप्रनीति मिति सु = प्रनीतिम्) * ॥५॥ सुत्रामाण मिति सु =
 त्रामाणम् । पृथिवीम् । द्याम् । अनेहसम् । सुशर्माण मिति सु = शर्माणम् । अदि
 तिम् । (सुप्रणीतिम् । सुप्रनीति मिति सु = प्रनीतिम्) * । दैवीम् । नावम् । स्वरि
 त्रा मिति सु = अरित्राम् । अनागसम् । अस्रवन्तीम् । आ । रुहेम । स्वस्तये * ॥६॥
 सुनाव मिति सु = नावम् । आ । रुहेयम् । अस्रवन्तीम् । अनागसम् * । शतारित्रा
 मिति शत = अरित्राम् । स्वस्तये * ॥७॥ आ । नः । मित्रावरुणा । घृतैः ।
 गव्यूतिम् । उक्षतम् * । मध्वा । रजाः सि । सुक्रतू इति सु = क्रतू * ॥८॥

23.9.a	प्र बा॒हवा॑ सि॒सृतं जी॒वसे॑ न आ नो ग॒व्यूति॑मु॒क्षतं घृ॒तेन॑ ।
23.9.b	आ मा जने॑ श्रव॒यतं॑ य्यु॒वाना॑ श्रु॒तं मे मि॒त्रावरु॑णा ह॒वेमा ॥९॥
23.10.a	शं नो भवन्तु वा॒जिनो॑ ह॒वेषु॑ दे॒वता॑ता मि॒तद्र॑व : स्व॒र्का : ।
23.10.b	ज॒म्भय॑न्तोऽहिं वृ॒कश् र॒क्षाश् सि स॑ने॒म्यस्मद्यु॑यवन्न॒मीवा : ॥१०॥
23.11.a	ते नो अ॒र्वन्तो॑ ह॒वनश्रु॑तो ह॒वं वि॒श्वे शृ॑ण्वन्तु वा॒जिनो॑ मि॒तद्र॑व : ।
23.11.b	सह॑स्र॒सा मे॒धसा॑ता इ॒व त्मना॑ म॒हो ये ध॒नश् स॒मिथे॑षु ज॒भ्रिरे ॥११॥
23.12.a	वाजे॑वाजेऽव॒त वा॒जिनो॑ नो ध॒नेषु॑ वि॒प्रा अ॒मृता ऋ॑त॒ज्ञा : ।
23.12.b	अस्य॑ म॒ध्वः पि॒बत॑ मा॒दय॑ध्वं तृ॒प्ताया॑त प॒थिभि॑ दे॒वयानैः॑ ॥१२॥(१)

23.13.a	समि॑द्धो अ॒ग्निः स॒मिधा॑ सु॒समि॑द्धो व॒रेण्यः॑ ।
23.13.b	गा॒यत्री च्छ॑न्द॒ इन्द्रि॑यं त्र्य॒विगौ॑र्वयो दधुः ॥१॥
23.14.a	त॒नून॒पाच्छु॑चि॒व्रत॑ स्त॒नूपाश्च॑ सर॒स्वती ।
23.14.b	उ॒ष्णिहा च्छ॑न्द॒ इन्द्रि॑यं दि॒त्यवा॑द् गौ॒र्वयो दधुः॑ ॥२॥
23.15.a	इ॒ळाभि॑र॒ग्निरी॒ड्यः सोमो॑ दे॒वो अ॒मर्त्यः॑ ।
23.15.b	अ॒नुष्टु॑प् छन्द॒ इन्द्रि॑यं प॒ञ्चावि॑गौ॒र्वयो दधुः॑ ॥३॥

प्र । बा॒हवा॑ । सि॒सृ॒तम् । जी॒वसे॑ । नः । आ । नः । गव्यू॑तिम् । उ॒क्ष॒तम् ।
घृ॒तेन॑ * । आ । मा । जने॑ । श्रव॑यतम् । यु॒वा॒ना । श्रु॒तम् । मे । मि॒त्रा॒वरु॑णा ।
हवा॑ । इ॒मा *॥१॥ शम् । नः । भव॑न्तु । वा॒जिनः॑ । ह॒वेषु॑ । दे॒वता॑तेति॒ देव॑
= ता॒ता । मि॒तद्र॑व इति॒ मि॒त = द्र॑वः । स्व॒र्का इति॒ सु = अ॒र्काः * ।
ज॒म्भय॑न्तः । अ॒हिम् । वृ॒कम् । र॒क्षा॒सि । स॒र्नेमि॑ । अ॒स्मत् । यु॒यव॑न् । अ॒मी॒वा
: *॥१०॥ ते । नः । अ॒र्वन्तः॑ । ह॒वन॑श्रु॒त इति॒ ह॒वन = श्रु॒तः । ह॒वम् ।
वि॒श्वे । शृ॒ण्वन्तु॑ । वा॒जिनः॑ । मि॒तद्र॑व इति॒ मि॒त = द्र॑वः * । स॒हस्र॑सा इति॒
स॒हस्र॑ = साः । मे॒धसा॑ता इवेति॒ मे॒धसा॑तौ = इ॒व । त्म॒ना । म॒हः । ये । ध॒नम्
। स॒मिथे॑ष्विति॒ सं = इ॒थेषु॑ । ज॒ग्निरे॑ *॥११॥ वा॒जे॒वाज॑ इति॒ वा॒जे = वा॒जे ।
अ॒वत॑ । वा॒जिनः॑ । नः । ध॒नेषु॑ । वि॒प्राः । अ॒मृताः॑ । ऋ॒तज्ञा॑ इत्यृ॒त = ज्ञा
: * । अ॒स्य । म॒ध्वः । पि॒बत॑ । मा॒दय॑ध्वम् । तृ॒प्ताः । या॒त । प॒थिभि॑ रिति॒
प॒थि = भिः॑ । दे॒वया॑नै रिति॒ दे॒व = या॑नैः *॥१२॥१॥१८५-६९=११६॥

स॒मिद्ध॑ इति॒ सं = इ॒द्धः । अ॒ग्निः । स॒मिधे॑ति॒ सं = इ॒धा । सु॒स॒मिद्ध॑ इति॒ सु =
स॒मिद्धः॑ । व॒रेण्यः॑ * । गा॒य॒त्री । छ॒न्दः । इ॒न्द्रि॒यम् । त्र्य॒वि रिति॒ त्रि = अ॒विः
। गौः । व॒यः । द॒धुः *॥१॥ त॒नून॑ पा॒दिति॒ त॒नू = न॒पात् । शु॒चि॒व्र॒त इति॒
शु॒चि = व्र॒तः । त॒नूपा॑ इति॒ त॒नू = पाः । च । स॒र॒स्वती॑ * । उ॒ष्णि॒हा । छ॒न्दः
। इ॒न्द्रि॒यम् । दि॒त्यवा॑ळिति॒ दि॒त्य = वा॒ट् । गौः । व॒यः । द॒धुः *॥२॥
इ॒ळा॒भिः । अ॒ग्निः । ई॒ड्यः । सो॒मः । दे॒वः । अ॒म॒र्त्यः * । (अ॒नु॒ष्टुप् ।
अ॒नु॒स्तु॒बित्य॑ नु = स्तुप्) । छ॒न्दः । इ॒न्द्रि॒यम् । प॒ञ्चा॒वि रिति॒ प॒ञ्च = अ॒विः ।
गौः । व॒यः । द॒धुः *॥३॥

23.16.a	सु॒ब॒र्हि॒र॒ग्निः॑ पू॒ष॒ण्वान्त॑स्ती॒र्णब॒र्हि॒र॒म॒र्त्यः॑ ।
23.16.b	बृ॒ह॒ती च्छ॑न्द इन्द्रि॒यं त्रि॒वत्सो॑ गौर्वयो॑ दधुः ॥४॥
23.17.a	दु॒रो दे॒वीर्दि॑शो म॒हीर्ब्र॒ह्मा दे॒वो बृ॒ह॒स्पतिः॑ ।
23.17.b	प॒ङ्क्तिश्छ॑न्द इहेन्द्रि॒यं तु॒र्यवा॑ङ् गौर्वयो॑ दधुः ॥५॥
23.18.a	उ॒षे य॒ह्वी सु॒पे॒शसा॑ वि॒श्वे दे॒वा अ॒म॒र्त्याः॑ ।
23.18.b	त्रि॒ष्टुप् छ॑न्द इहेन्द्रि॒यं प॒ष्ठवा॑ङ् गौर्वयो॑ दधुः ॥६॥
23.19.a	दै॒व्या हो॒तारा॑ भि॒षजे॑न्द्रेण स॒युजा॑ यु॒जा ।
23.19.b	जग॑ती च्छ॑न्द इन्द्रि॒यम॒न॒ड्वान् गौर्वयो॑ दधुः ॥७॥
23.20.a	ति॒स्र इ॒ळा सर॑स्वती भा॒रती॑ म॒रुतो॑ वि॒शः ।
23.20.b	वि॒राट् छ॑न्द इहेन्द्रि॒यं धे॒नुगौ॑र्न वयो॑ दधुः ॥८॥
23.21.a	त्व॒ष्टा तु॒रीपो॑ अ॒द्भुत॑ इन्द्रा॒ग्नी पु॒ष्टि॒व॒र्धना॑ ।
23.21.b	द्वि॒पदा च्छ॑न्द इन्द्रि॒यमु॒क्षा गौ॑र्न वयो॑ दधुः ॥९॥
23.22.a	श॒मिता॑ नो व॒नस्प॑तिः स॒विता॑ प्र॒सुवन्॑ भ॒गम् ।
23.22.b	क॒कुप् छ॑न्द इहेन्द्रि॒यं व॒शा वे॒हद्वयो॑ दधुः ॥१०॥
23.23.a	स्वा॒हा य॒ज्ञं व॒रुणः॑ सु॒क्षत्रो॑ भै॒षजं॑ क॒रत् ।
23.23.b	अ॒ति॒च्छ॑न्दा इन्द्रि॒यं बृ॒हदृ॒षभो॑ गौर्वयो॑ दधुः ॥११॥(२)

सु॒ब॒र्हि॒रिति॑ सु = ब॒र्हि : । अ॒ग्नि : । पू॒ष॒ण्वानि॑ति पू॒षण् = वान् । स्ती॒र्णब॒र्हि रिति॑
 स्ती॒र्ण = ब॒र्हि : । अम॑र्त्य : *॥ बृ॒हती । छन्दः । इन्द्रि॑यम् । त्रि॒वत्स इति॑ त्रि
 = वत्स : । गौ : । वयः । दधुः *॥४॥ दुरः । दे॒वी : । दि॒शः । म॒ही :
 । ब्र॒ह्मा । दे॒व : । बृ॒हस्प॑ति : * । प॒ङ्क्तिः । छन्दः । इ॒ह । इन्द्रि॑यम् ।
 तु॒र्यवा॑ळिति॑ तु॒र्य = वाट् । गौ : । वयः । दधुः *॥५॥ उ॒षे इत्यु॑षे । य॒ह्वी
 इति॑ य॒ह्वी । सु॒पेश॑ सेति॑ सु = पे॒शसा । वि॒श्वे । दे॒वा : । अम॑र्त्या : * । (त्रि॒ष्टुप्
 । त्रि॒स्तुबि॑ति॑ त्रि = स्तुप्) । छन्दः । इ॒ह । इन्द्रि॑यम् । प॒ष्ठवा॑ळिति॑ प॒ष्ठ = वाट्
 । गौ : । वयः । दधुः *॥६॥ दै॒व्या । हो॒तारा । भि॒षजा । इन्द्रे॑ण । स॒युजे॑ति
 स = यु॒जा । यु॒जा * । जग॑ती । छन्दः । इन्द्रि॑यम् । अ॒न॒ङ्गान् । गौ : । वयः ।
 दधुः *॥७॥ ति॒स्रः । इ॒ळा । सर॑स्वती । भा॒रती । म॒रुतः । वि॒शः * ।
 वि॒राळि॑ति॑ वि = राट् । छन्दः । इ॒ह । इन्द्रि॑यम् । धे॒नु : । गौ : । न । वयः
 । दधुः *॥८॥ त्व॒ष्टा । तुरी॑पः । अ॒द्भुतः । इन्द्रा॑ग्नी इतीन्द्रा॑ग्नी । पु॒ष्टि॒वर्ध॑नेति॑
 पु॒ष्टि = वर्ध॑ना * । द्वि॒पदे॑ति॑ द्वि = पदा । छन्दः । इन्द्रि॑यम् । उ॒क्षा । गौ : । न
 । वयः । दधुः *॥९॥ श॒मिताः । नः । वन॑स्पतिः । स॒विता । प्र॒सुव॑न्नि॒ति
 प्र = सु॒वन् । भग॑म् * । ककुप् । छन्दः । इ॒ह । इन्द्रि॑यम् । व॒शा । वे॒हत् । वयः
 : । दधुः *॥१०॥ स्वा॒हा । य॒ज्ञम् । वरु॑णः । सु॒क्षत्र॑ इति॑ सु = क्षत्रः ।
 भे॒षज॑म् । क॒रत् * । अति॑च्छन्दा इत्य॑ति = छन्दाः । इन्द्रि॑यम् । बृ॒हत् । ऋ॒षभः
 । गौ : । वयः । दधुः *॥११॥२॥१४६-०=१४६॥

23.24.a	वसन्तेन ऋतुना देवा वसवस्त्रिवृता स्तुता : ।
23.24.b	रथन्तरेण तेजसा हविरिन्द्रे वयो दधु : ॥१॥
23.25.a	ग्रीष्मेण ऋतुना देवा रुद्रा : पञ्चदशे स्तुता : ।
23.25.b	बृहता यशसा बलं हविरिन्द्रे वयो दधु : ॥२॥
23.26.a	वर्षाभि ऋतुनाऽऽदित्या : स्तोमे सप्तदशे स्तुता : ।
23.26.b	वैरूपेण विशौजसा हविरिन्द्रे वयो दधु : ॥३॥
23.27.a	शारदेन ऋतुना देवा एकविंश ऋभव : स्तुता : ।
23.27.b	वैराजेन श्रिया श्रियं हविरिन्द्रे वयो दधु : ॥४॥
23.28.a	हेमन्तेन ऋतुना देवास्त्रिणवे मरुत : स्तुता : ।
23.28.b	बलेन शक्वरी : सहो हविरिन्द्रे वयो दधु : ॥५॥
23.29.a	शैशिरेण ऋतुना देवास्त्रयस्त्रिंशे ऽमृता : स्तुता : ।
23.29.b	सत्येन रेवती : क्षत्रं हविरिन्द्रे वयो दधु : ॥६॥(३)

23.30.a	होता यक्षत्समिधाऽग्नि मिळस्पदेऽश्विनेन्द्रं सरस्वतीमजो धूम्रो न गोधूमै : कुवलैर्भेषजं मधु ।
23.30.b	शष्पैर्न तेज इन्द्रियं पय : सोम : परिस्रुता घृतं मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥१॥

वसन्तेन॑ । ऋतुना॑ । देवाः । वसवः॑ । त्रिवृतेति॑ त्रि = वृता॑ । स्तुताः * ।
 रथन्तरेणेति॑ रथं = तरेण॑ । तेजसा॑ । हविः॑ । इन्द्रे॑ । वयः॑ । दधुः * ॥१॥
 ग्रीष्मेण॑ । ऋतुना॑ । देवाः । रुद्राः॑ । पञ्चदश इति॑ पञ्च = दशे॑ । स्तुताः * ।
 बृहता॑ । यशसा॑ । बलम् । हविः॑ । इन्द्रे॑ । वयः॑ । दधुः * ॥२॥ वर्षाभिः॑ ।
 ऋतुना॑ । आदित्याः॑ । स्तोमे॑ । सप्तदश इति॑ सप्त = दशे॑ । स्तुताः * । वैरूपेण॑ ।
 विशा॑ । ओजसा॑ । हविः॑ । इन्द्रे॑ । वयः॑ । दधुः * ॥३॥ शारदेन॑ । ऋतुना॑ ।
 देवाः । एकविंश इत्येक॑ = विंशे॑ । ऋभवं॑ । स्तुताः * । वैराजेन॑ ।
 श्रिया॑ । श्रियम् । हविः॑ । इन्द्रे॑ । वयः॑ । दधुः * ॥४॥ हेमन्तेन॑ । ऋतुना॑ ।
 देवाः । (त्रिणवे॑ । त्रिनव इति॑ त्रि = नवे॑) । मरुतः॑ । स्तुताः * । बलेन॑ ।
 शक्ररीः॑ । सहः॑ । हविः॑ । इन्द्रे॑ । वयः॑ । दधुः * ॥५॥ शैशिरेण॑ । ऋतुना॑ ।
 देवाः । त्रयस्त्रिंश इति॑ त्रयः = त्रिंशे॑ । अमृताः॑ । स्तुताः * । सत्येन॑ ।
 रेवतीः॑ । क्षत्रम् । हविः॑ । इन्द्रे॑ । वयः॑ । दधुः * ॥६॥३॥७७-०=७७॥

होता॑ । यक्षत् । समिधेति॑ सं = इधा॑ । अग्निम् । इळः॑ । पदे॑ । अश्विना॑ । इन्द्रम् ।
 सरस्वतीम् । अजः॑ । धूम्रः॑ । न । गोधूमैः॑ । कुवलैः॑ । भेषजम् । मधु॑ ।
 शष्पैः॑ । न । तेजः॑ । इन्द्रियम् । पयः॑ । सोमः॑ । परिस्रुतेति॑ परि = सुता॑ ।
 घृतम् । मधु॑ । व्यन्तु॑ । आज्यस्य॑ । होतः॑ । यज * ॥१॥

23.31.a	होता यक्षत्तनूनपात्सरस्वती मविर्मेषो न भेषजं पथा मधुमता भरन्नश्चिनेन्द्राय वीर्यम् ।
23.31.b	बदरैरुपवाकाभि भेषजं तोक्मभिः पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥२॥
23.32.a	होता यक्षन्नराशंसं न नग्रहुं पतिं सुरया भेषजं मेषः सरस्वती भिषग्रथो न चन्द्र्यश्चिनोर्वपा इन्द्रस्य वीर्यम् ।
23.32.b	बदरैरुपवाकाभि भेषजं तोक्मभिः पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥३॥
23.33.a	होता यक्षदिळेळित आजुह्वानः सरस्वतीमिन्द्रं बलेन वर्धयन्नृषभेण गवेन्द्रिय मश्चिनेन्द्राय भेषजम् ।
23.33.b	यवैः कर्कन्धुभिर्मधु लाजैर्न मासरं पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥४॥
23.34.a	होता यक्षद् बर्हिरुणम्रदा भिषङ् नासत्या भिषजाऽश्चिनाऽश्वा शिशुमती भिषग्धेनुः सरस्वती भिषक् ।
23.34.b	दुह इन्द्राय भेषजं पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥५॥

होता । यक्षत् । तनूनपा दिति तनू = नपात् । सरस्वतीम् । अवि : । मेष : । न
 । भेषजम् । पथा । मधुमतेति मधु = मता । भरन् । अश्विना । इन्द्राय । वीर्यम्
 । बदरै : । उपवाकाभि रित्युप = वाकाभि : । भेषजम् । तोक्मभि रिति तोक्म
 = भि : । पय : * । सोम : । परिस्रुतेति परि = सुता । घृतम् । मधु । व्यन्तु ।
 आज्यस्य । होत : । यज *॥२॥ होता । यक्षत् । नराशंसम् । न । नग्रहुम् ।
 पतिम् । सुरया । भेषजम् । मेष : । सरस्वती । भिषक् । रथ : । न । चन्द्री ।
 अश्विनो : । वपा : । इन्द्रस्य । वीर्यम् । बदरै : । उपवाकाभि रित्युप =
 वाकाभि : । भेषजम् । तोक्मभि रिति तोक्म = भि : । पय : * । सोम : ।
 परिस्रुतेति परि = सुता । घृतम् । मधु । व्यन्तु । आज्यस्य । होत : । यज
 *॥३॥ होता । यक्षत् । इळा । ईळित : । आजुह्वान इत्या = जुह्वान : ।
 सरस्वतीम् । इन्द्रम् । बलेन । वर्धयन् । ऋषभेण । गवा । इन्द्रियम् । अश्विना ।
 इन्द्राय । भेषजम् । यवै : । कर्कन्धुभि रिति कर्कन्धु = भि : । मधु । लाजै : ।
 न । मासरम् । पय : * । सोम : । परिस्रुतेति परि = सुता । घृतम् । मधु ।
 व्यन्तु । आज्यस्य । होत : । यज *॥४॥ होता । यक्षत् । बर्हि : । ऊर्णम्रदा
 इत्यूर्ण = म्रदा : । भिषक् । नासत्या । भिषजा । अश्विना । अश्वा । शिशुमतीति
 शिशु = मती । भिषक् । धेनु : । सरस्वती । भिषक् । दुहे । इन्द्राय । भेषजम्
 । पय : * । सोम : । परिस्रुतेति परि = सुता । घृतम् । मधु । व्यन्तु ।
 आज्यस्य । होत : । यज *॥५॥

23.35.a	होता यक्षदुरो दिशः कवष्यो न व्यचस्वतीरश्विभ्यां न दुरो दिश इन्द्रो न रोदसी दुघे दुहे धेनुः सरस्वत्यश्विनेन्द्राय भेषजम् ।
23.35.b	शुक्रं न ज्योतिरिन्द्रियं पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥६॥
23.36.a	होता यक्षत्सुपेशसोषे नक्तं दिवाऽश्विना समञ्जाते सरस्वत्या त्विषिमिन्द्रे न भेषजम् ।
23.36.b	श्येनो न रजसा हृदा श्रिया न मासरं पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥७॥
23.37.a	होतायक्षद्वैव्या होतारा भिषजाऽश्विनेन्द्रं नजागृविदिवा नक्तं न भेषजैः ।
23.37.b	शूषः सरस्वती भिषक् सीसेन दुह इन्द्रियं पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥८॥
23.38.a	होता यक्षत्तिस्रो देवीर्न भेषजं त्रयस्त्रिधातवोऽपसो रूपमिन्द्रे हिरण्ययमश्विनेळा न भारती ।
23.38.b	वाचा सरस्वती मह इन्द्राय दुह इन्द्रियं पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥९॥
23.39.a	होता यक्षत् सुरेतसमृषभं नर्यापसं त्वष्टारमिन्द्रमश्विना भिषजं न सरस्वतीमोजो न जूतिरिन्द्रियं वृको न रभसो भिषक् ।

होता । यक्षत् । दुरः । दिशः । कवष्यः । न । व्यचस्वतीः । अश्विभ्या
 मित्यश्वि = भ्याम् । न । दुरः । दिशः । इन्द्रः । न । रोदसी इति रोदसी ।
 दुधे इति दुधे । दुहे । धेनुः । सरस्वती । अश्विना । इन्द्राय । भेषजम् । शुक्रम् ।
 न । ज्योतिः । इन्द्रियम् । पयः * । सोमः । परिस्रुतेति परि = सुता । घृतम्
 । मधु । व्यन्तु । आज्यस्य । होतः । यज *॥६॥ होता । यक्षत् । सुपेशसेति
 सु = पेशसा । उषे इत्युषे । नक्तम् । दिवा । अश्विना । सम् । अज्जाते इत्यज्जाते
 । सरस्वत्या । त्विषिम् । इन्द्रे । न । भेषजम् । श्येनः । न । रजसा । हृदा ।
 श्रिया । न । मासरम् । पयः * । सोमः । परिस्रुतेति परि = सुता । घृतम् ।
 मधु । व्यन्तु । आज्यस्य । होतः । यज *॥७॥ होता । यक्षत् । दैव्या ।
 होतारा । भिषजा । अश्विना । इन्द्रम् । न । जागृवि । दिवा । नक्तम् । न ।
 भेषजैः । शूषम् । सरस्वती । भिषक् । सीसेन । दुहे । इन्द्रियम् । पयः * ।
 सोमः । परिस्रुतेति परि = सुता । घृतम् । मधु । व्यन्तु । आज्यस्य । होतः ।
 यज *॥८॥ होता । यक्षत् । तिस्रः । देवीः । न । भेषजम् । त्रयः ।
 त्रिधातव इति त्रि = धातवः । अपसः । रूपम् । इन्द्रे । हिरण्ययम् । अश्विना ।
 इळा । न । भारती । वाचा । सरस्वती । महः । इन्द्राय । दुहे । इन्द्रियम् ।
 पयः * । सोमः । परिस्रुतेति परि = सुता । घृतम् । मधु । व्यन्तु । आज्यस्य
 । होतः । यज *॥९॥ होता । यक्षत् । सुरेतस मिति सु = रेतसम् । ऋषभम्
 । नर्यापस मिति नर्य = अपसम् । त्वष्टारम् । इन्द्रम् । अश्विना । भिषजम् । न ।
 सरस्वतीम् । ओजः । न । जूतिः । इन्द्रियम् । वृकः । न । रभसः । भिषक्
 ।

23.39.b	य॒शः॑ सु॒रया॑ भे॒षज॑ः श्रि॒या न॑ मा॒सरं॑ प॒यः सोमः॑ परि॒स्रुता॑ घृ॒तं मधु॑ व्यन्त्वाज्यस्य हो॒तर्यज॑ ॥१०॥
23.40.a	हो॒ता य॒क्षद्व॑नस्पतिः॑ श॒मितार॑ः श॒तक्र॑तुं भी॒मं न॑ म॒न्युः रा॒जानं॑ व्याघ्रं नम॑साऽश्विना ।
23.40.b	भा॒मः सर॑स्वती भिष॒गिन्द्रा॑य दुह इन्द्रि॒यं प॒यः सोमः॑ परि॒स्रुता॑ घृ॒तं मधु॑ व्यन्त्वाज्यस्य हो॒तर्यज॑ ॥११॥
23.41.a	हो॒ता य॒क्षद॑ग्निः स्वाहाऽऽज्यस्य स्तो॒काना॑ः स्वाहा मे॒दसां॑ पृथक् स्वाहा च्छा॒गम॑श्चिभ्याः स्वाहा मेषः सर॑स्वत्यै ।
23.41.b	स्वाहा ऋष॑भमिन्द्राय सि॒हाय॑ सहस इन्द्रि॒यः स्वाहा॑ऽग्निं न भे॒षज॑ः स्वाहा सोममिन्द्रि॒यम् ।
23.41.c	स्वाहेन्द्रः॑ सु॒त्रामा॑णः स॒वितारं॑ वरु॒णं भिष॑जां पतिः स्वाहा व॒नस्प॑तिम् प्रि॒यं पाथो॑ न भे॒षजम् ।
23.41.d	स्वाहा दे॒वा आ॒ज्यपा॑ जुषा॒णो अ॒ग्निभे॑षजं प॒यः सोमः॑ परि॒स्रुता॑ घृ॒तं मधु॑ व्यन्त्वाज्यस्य हो॒तर्यज॑ ॥१२॥(४)
23.42.a	हो॒ता य॒क्षद॑श्विनौ च्छा॒गस्य॑ व॒पाया॑ मे॒दसो॑ जुषेताः ह॒विर्हो॑तर्यज ।
23.42.b	हो॒ता य॒क्षत्स॑रस्वतीम् मेषस्य व॒पाया॑ मे॒दसो॑ जुषताः ह॒विर्हो॑तर्यज ।
23.42.c	हो॒ता य॒क्षदिन्द्र॑मृषभस्य व॒पाया॑ मे॒दसो॑ जुषताः ह॒विर्हो॑तर्यज ॥१॥

यशः । सुरया । भेषजम् । श्रिया । न । मासरम् । पयः * । सोमः ।
 परिस्रुतेति परि = सुता । घृतम् । मधु । व्यन्तु । आज्यस्य । होतः । यज
 *॥१०॥ होता । यक्षत् । वनस्पतिम् । शमितारम् । शतक्रतु मिति शत =
 क्रतुम् । भीमम् । न । मन्युम् । राजानम् । व्याघ्रम् । नमसा । अश्विनौ । भामम्
 । सरस्वती । भिषक् । इन्द्राय । दुहे । इन्द्रियम् । पयः * । सोमः । परिस्रुतेति
 परि = सुता । घृतम् । मधु । व्यन्तु । आज्यस्य । होतः । यज *॥११॥ होता
 । यक्षत् । अग्निम् । स्वाहा । आज्यस्य । स्तोकानाम् । स्वाहा । मेदसाम् । पृथक्
 । स्वाहा । छागम् । अश्विभ्या मित्यश्वि = भ्याम् । स्वाहा । मेषम् । सरस्वत्यै ।
 स्वाहा । ऋषभम् । इन्द्राय । सिंहाय । सहसे । इन्द्रियम् । स्वाहा । अग्निम् ।
 न । भेषजम् । स्वाहा । सोमम् । इन्द्रियम् । स्वाहा । इन्द्रम् । सुत्रामाण मिति सु
 = त्रामाणम् । सवितारम् । वरुणम् । भिषजाम् । पतिम् । स्वाहा । वनस्पतिम् ।
 प्रियम् । पार्थः । न । भेषजम् । स्वाहा । देवाः । आज्यपा इत्याज्य = पाः ।
 जुषाणः । अग्निः । भेषजम् । पयः । सोमः । परिस्रुतेति परि = सुता ।
 घृतम् । मधु । व्यन्तु । आज्यस्य । होतः । यज *॥१२॥४॥३८३-
 १११=२७२॥

होता । यक्षत् । अश्विनौ । छागस्य । वपायाः । मेदसः । जुषेताम् । हविः ।
 होतः । यज * । होता । यक्षत् । सरस्वतीम् । मेषस्य । वपायाः । मेदसः ।
 जुषताम् । हविः । होतः । यज * । होता । यक्षत् । इन्द्रम् । ऋषभस्य ।
 वपायाः । मेदसः । जुषताम् । हविः । होतः । यज *॥१॥

23.43.a	होता यक्षद॒श्विनौ सर॑स्वतीमिन्द्र॒ सु॒त्रामा॑णमिमे सोमा : सुरा॑मा॒णश्छा॑गैर्न मे॒षै ऋ॑षभै : सु॒ता : ।
23.43.b	श॒ष्पैर्न तो॑क्मभिर्ला॒जैर्मह॑स्वन्तो म॒दा मा॑सरेण परि॒ष्कृता : शु॒क्रा : प॒यस्व॑न्तोऽमृ॒ता : प्र॑स्थिता वो म॒धुश्च्यु॑तस्तान॒श्विना सर॑स्वतीन्द्र : सु॒त्रामा॑ वृ॒त्रहा जु॑षन्ताः सो॒म्यं म॑धु ।
23.43.c	पि॒बन्तु म॑दन्तु व्यन्तु हो॒तर्य॑ज ॥२॥
23.44.a	होता यक्षद॒श्विनौ च्छा॑गस्य ह॒विष आ॑त्ताम॒द्य म॑ध्यतो मे॒द उ॒द्धृतं पु॒रा द्वे॑षोभ्य : पु॒रा पौ॑रुषेय्या गृ॒भः ।
23.44.b	घ॒स्तान् नूनं॑ घा॒से अ॒ज्राणां॑ य॒वस॑प्रथमा॒नाः सु॒मत्क्ष॑राणाः श॒तरु॑द्रियाणा म॒ग्निष्वा॑त्तानां पी॒वोप॑वसनानाम् ।
23.44.c	पा॒र्श्वतः श्रो॑णितः शि॒ताम॑त उत्सा॒दतोऽङ्गा॑दङ्गा॒दव॑त्तानां कर॒त ए॒वाश्वि॑ना जु॒षेताः॑ ह॒विर्हो॑तर्यज ।
23.44.d	होता यक्षत्सर॒स्वतीम् मे॒षस्य॑ ह॒विष आ॑वयद॒द्य म॑ध्यतो मे॒द उ॒द्धृतं पु॒रा द्वे॑षोभ्य : पु॒रा पौ॑रुषेय्या गृ॒भः ।
23.44.e	घ॒सन्नूनं॑ घा॒से अ॒ज्राणां॑ य॒वस॑प्रथमा॒नाः सु॒मत्क्ष॑राणाः श॒तरु॑द्रियाणा म॒ग्निष्वा॑त्तानां पी॒वोप॑वसनानाम् ।

होता । यक्षत् । अश्विनौ । सरस्वतीम् । इन्द्रम् । सुत्रामाण मिति सु = त्रामाणम् ।
 इमे । सोमा : । सुरामाण : । छागै : । न । मेषै : । ऋषभै : । सुता : ।
 शष्पै : । न । स्तोकमभि रिति तोकम् = भि : । लाजै : । महस्वन्त : । मदा :
 । मासरेण । (परिष्कृता : । परिकृता इति परि = कृता :) । शुक्रा : । पयस्वन्त
 : । अमृता : । प्रस्थिता इति प्र = स्थिता : । व : । मधुश्च्युत इति मधु =
 श्च्युत : । तान् । अश्विना । सरस्वती । इन्द्र : । सुत्रामेति सु = त्रामा । वृत्रहेति
 वृत्र = हा । जुषन्ताम् । सोम्यम् । मधु । पिबन्तु । मदन्तु । व्यन्तु । होत : ।
 यज *॥२॥ होता । यक्षत् । अश्विनौ । छागस्य । हविष : । आत्ताम् । अद्य
 । मध्यत : । मेद : । उद्धृत मित्युत् = भृतम् । पुरा । द्वेषोभ्य इति द्वेष : = भ्य
 : । पुरा । पौरुषेय्या : । गृभ : । घस्ताम् । नूनम् । घासे अज्राणा मिति घासे =
 अज्राणाम् । यवसप्रथमाना मिति यवस = प्रथमानाम् । सुमत्क्षराणा मिति सुमत्
 = क्षराणाम् । शतरुद्रियाणा मिति शत = रुद्रियाणाम् । (अग्निष्वात्तानाम् ।
 अग्निस्वात्ताना मित्यग्नि = स्वात्तानाम्) । पीवोपवसनाना मिति पीव : =
 उपवसनानाम् । पार्श्वत : । श्रोणित : । शितामत : । उत्सादत इत्युत् = सादत
 : । अङ्गादङ्गा दित्यङ्गात् = अङ्गात् । अवत्तानाम् । करत : । एव । अश्विना ।
 जुषेताम् । हवि : । होत : । यज * । होता । यक्षत् । सरस्वतीम् । मेषस्य ।
 हविष : । आवयत् । अद्य । मध्यत : । मेद : । उद्धृत मित्युत् = भृतम् । पुरा
 । द्वेषोभ्य इति द्वेष : = भ्य : । पुरा । पौरुषेय्या : । गृभ : । घसत् । नूनम् ।
 घासे अज्राणा मिति घासे = अज्राणाम् । यवसप्रथमाना मिति यवस = प्रथमानाम्
 । सुमत्क्षराणा मिति सुमत् = क्षराणाम् । शतरुद्रियाणा मिति शत = रुद्रियाणाम् ।

23.44.f	पार्श्वतः श्रोणितः शितामत उत्सादतोऽङ्गादङ्गादवत्तानां करदेवः सरस्वती जुषतां हविर्होतर्यज ।
23.44.g	होता यक्षदिन्द्रमृषभस्य हविष आवयदद्य मध्यतो मेद उद्धृतं पुरा द्वेषोभ्यः पुरा पौरुषेय्या गृभः ।
23.44.h	घसन्नूनं घासे अज्राणां व्यवसप्रथमानां सुमत्क्षराणां शतरुद्रियाणां मग्निष्वात्तानां पीवोपवसनानाम् ।
23.44.i	पार्श्वतः श्रोणितः शितामत उत्सादतोऽङ्गादङ्गादवत्तानां करदेवमिन्द्रो जुषतां हविर्होतर्यज ॥३॥
23.45.a	होता यक्षद्वनस्पतिमभि हि पिष्टतमया रभिष्ठया रशनयाऽधित ।
23.45.b	यत्राश्विनोश्छागस्य हविषः प्रिया धामानि यत्र सरस्वत्या मेषस्य हविषः प्रिया धामानि यत्रेन्द्रस्य ऋषभस्य हविषः प्रिया धामानि ।
23.45.c	यत्राग्नेः प्रिया धामानि यत्र सोमस्य प्रिया धामानि यत्रेन्द्रस्य सुत्राम्णः प्रिया धामानि ।
23.45.d	यत्र सवितुः प्रिया धामानि यत्र वरुणस्य प्रिया धामानि यत्र वनस्पतेः प्रिया पाथांसि ।
23.45.e	यत्र देवानामाज्यपानाम् प्रिया धामानि यत्राग्नेर्होतुः प्रिया धामानि ।

(अग्निष्वात्तानाम् । अग्निस्वात्ताना मित्यग्नि = स्वात्तानाम्) । पीवोपवसनाना मिति
 पीवः = उपवसनानाम् । पार्श्वतः । श्रोणितः । शितामतः । उत्सादत इत्युत्
 = सादतः । अङ्गादङ्गा दित्यङ्गात् = अङ्गात् । अवत्तानाम् । करत् । एवम् ।
 सरस्वती । जुषताम् । हविः । होतः । यज * । होता । यक्षत् । इन्द्रम् ।
 ऋषभस्य । हविषः । आवयत् । अद्य । मध्यतः । मेदः । उद्धृत मित्युत् =
 भृतम् । पुरा । द्वेषोभ्य इति द्वेषः = भ्यः । पुरा । पौरुषेय्याः । गृभः ।
 घसत् । नूनम् । घासे अज्राणा मिति घासे = अज्राणाम् । यवसप्रथमाना मिति
 यवस = प्रथमानाम् । सुमत्क्षराणा मिति सुमत् = क्षराणाम् । शतरुद्रियाणा मिति
 शत = रुद्रियाणाम् । (अग्निष्वात्तानाम् । अग्निस्वात्ताना मित्यग्नि = स्वात्तानाम्) ।
 पीवोपवसनाना मिति पीवः = उपवसनानाम् । पार्श्वतः । श्रोणितः । शितामतः
 । उत्सादत इत्युत् = सादतः । अङ्गादङ्गा दित्यङ्गात् = अङ्गात् । अवत्तानाम् ।
 करत् । एवम् । इन्द्रः । जुषताम् । हविः । होतः । यज * ॥३॥ होता ।
 यक्षत् । वनस्पतिम् । अभि । हि । पिष्टतम येति पिष्ट = तमया । रभिष्ठया ।
 रशनया । अधित । यत्र । अश्विनोः । छागस्य । हविषः । प्रिया । धामानि ।
 यत्र । सरस्वत्याः । मेषस्य । हविषः । प्रिया । धामानि । यत्र । इन्द्रस्य ।
 ऋषभस्य । हविषः । प्रिया । धामानि । यत्र । अग्नेः । प्रिया । धामानि । यत्र
 । सोमस्य । प्रिया । धामानि । यत्र । इन्द्रस्य । सुत्राम्ण इति सु = त्राम्णः ।
 प्रिया । धामानि । यत्र । सवितुः । प्रिया । धामानि । यत्र । वरुणस्य । प्रिया
 । धामानि । यत्र । वनस्पतेः । प्रिया । पाथांसि । यत्र । देवानाम् ।
 आज्यपाना मित्याज्य = पानाम् । प्रिया । धामानि । यत्र । अग्नेः । होतुः ।

23.45.f	तत्रै॒तान्प्र॒स्तुत्ये॒वोप॒स्तुत्ये॒वोपा॒वस्रक्ष॒द्रभी॒यस॒ इव॒ कृ॒त्वी॒ कर॑दे॒वं दे॒वो वन॒स्पति॑र्जु॒षता॑ऽ ह॒विर्हो॑त॒र्यज॑ ॥४॥
23.46.a	होता॑ यक्ष॒दग्नि॑ऽ स्वि॒ष्टकृ॒त मया॑ळ॒ग्नि र॒श्विनो॑श्छा॒गस्य॑ ह॒विषः॑ प्रि॒या धामा॑न्ययाट् सर॒स्वत्या॑ मे॒षस्य॑ ह॒विषः॑ प्रि॒या धामा॑न्ययाळि॒न्द्रस्य॑ ऋ॒षभ॑स्य ह॒विषः॑ प्रि॒या धामा॑नि ।
23.46.b	अया॑ळ॒ग्ने : प्रि॒या धामा॑न्ययाट् सोम॑स्य प्रि॒या धामा॑न्ययाळि॒न्द्रस्य॑ सु॒त्राम्णः॑ प्रि॒या धामा॑नि ।
23.46.c	अया॑ट् स॒वितुः॑ प्रि॒या धामा॑न्ययाड् वरु॑णस्य प्रि॒या धामा॑न्ययाड् वन॒स्पतेः॑ प्रि॒या पा॒थाऽसि॑ ।
23.46.d	अया॑ड् दे॒वाना॑माज्य॒पाना॑म् प्रि॒याधा॑मानि यक्ष॒दग्ने॑र्होतुः प्रि॒या धामा॑नि ।
23.46.e	यक्ष॑त्स्वं म॒हिमा॑नमायज॒तामे॒ज्या इषः॑ कृ॒णोतु॑ सो अ॒ध्वरा॑ जा॒तवे॑दा जु॒षता॑ऽ ह॒विर्हो॑त॒र्यज॑ ॥५॥(५)
23.47.a	दे॒वं ब॒र्हि : सर॑स्वती सु॒देव॑मि॒न्द्रे अ॒श्विना॑ ।
23.47.b	ते॒जो न च॑क्षु॒रक्ष्यो॑र्ब॒र्हिषा॑ दधु॒रिन्द्रि॑यं व॒सुव॑ने व॒सुधे॑यस्यव्यन्तु यज ॥१॥
23.48.a	दे॒वीर्द्वारो॑ अ॒श्विना॑ भिष॒जेन्द्रे॑ सर॒स्वती॑ ।

प्रिया । धामानि । तत्र । एतान् । प्रस्तुत्येवेति प्रस्तुत्य = इव ।
 उपस्तुत्येवेत्युपस्तुत्य - इव । उपावस्रक्ष दित्युप = अवस्रक्षत् । रभीयस इवेति
 रभीयस : = इव । कृत्वी । करत् । एवम् । देव : । वनस्पति : । जुषताम् ।
 हवि : । होत : । यज *॥४॥ होता । यक्षत् । अग्निम् । स्विष्टकृत मिति स्विष्ट
 = कृतम् । अयाट् । अग्नि : । अश्विनो : । छागस्य । हविष : । प्रिया ।
 धामानि । अयाट् । सरस्वत्या : । मेषस्य । हविष : । प्रिया । धामानि । अयाट्
 । इन्द्रस्य । ऋषभस्य । हविष : । प्रिया । धामानि । अयाट् । अग्ने : । प्रिया ।
 धामानि । अयाट् । सोमस्य । प्रिया । धामानि । अयाट् । इन्द्रस्य । सुत्राम्ण इति
 सु = त्राम्ण : । प्रिया । धामानि । अयाट् । सवितु : । प्रिया । धामानि ।
 अयाट् । वरुणस्य । प्रिया । धामानि । अयाट् । वनस्पते : । प्रिया । पाथांसि
 । अयाट् । देवानाम् । आज्यपाना मित्याज्य = पानाम् । प्रिया । धामानि ।
 यक्षत् । अग्ने : । होतु : । प्रिया । धामानि । यक्षत् । स्वम् । महिमानम् । आ
 । यजताम् । एज्या इत्या = इज्या : । इष : । कृणोतु । स : । अध्वरा ।
 जातवेदा इति जात = वेदा : । जुषताम् । हवि : । होत : । यज *॥५॥५॥
 ३३०-१४१ = १८९॥

देवम् । बर्हि : । सरस्वती । सुदेवमिति सु = देवम् । इन्द्रे । अश्विना * । तेज :
 । न । चक्षु : । अक्ष्यो : । बर्हिषा । दधु : । इन्द्रियम् । वसुवन इति वसु =
 वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । व्यन्तु । यज *॥१॥ देवी : । द्वार : ।
 अश्विना । भिषजा । इन्द्रे । सरस्वती * ।

23.48.b	प्रा॒णं न॒ वी॒र्यं॑ न॒सि॒द्वारो॑ द॒धुरि॒न्द्रि॒यं॑ व॒सु॒वने॑ व॒सु॒धेय॑स्य व्यन्तु॒ यज॑ ॥२॥
23.49.a	दे॒वी उ॒षा॒सा अ॒श्विना॑ सु॒त्रामे॒न्द्रे सर॑स्वती ।
23.49.b	ब॒लं न वाच॑मा॒स्य उ॒षा॒भ्या न॒दधुरि॒न्द्रि॒यं॑ व॒सु॒वने॑ व॒सु॒धेय॑स्य व्यन्तु॒ यज॑ ॥३॥
23.50.a	दे॒वी जो॒ष्ट्री सर॑स्वत्य॒श्विने॒न्द्रम॑वर्धयन् ।
23.50.b	श्रो॒त्रं न क॑र्णयो॒र्यशो॑ जो॒ष्ट्रीभ्यां॑ द॒धुरि॒न्द्रि॒यं॑ व॒सु॒वने॑ व॒सु॒धेय॑स्य व्यन्तु॒ यज॑ ॥४॥
23.51.a	दे॒वी ऊ॒र्जा॒हुती॑ दु॒ग्धे सु॒दुग्धे॒न्द्रे सर॑स्वत्य॒श्विना॑ भि॒षजा॑ऽवतः ।
23.51.b	शु॒क्रं न ज्यो॑तिः स्तनयो॒राहुती॑ ध॒त्त इ॒न्द्रि॒यं॑ व॒सु॒वने॑ व॒सु॒धेय॑स्य व्यन्तु॒ यज॑ ॥५॥
23.52.a	दे॒वा दे॒वाना॑म् भि॒षजा॑ हो॒तारा॑ इ॒न्द्रम॑श्विना॒ वषट्कारैः॑ सर॑स्वती त्वि॒षि न्न॑ हृ॒दये॑ म॒तिम् ।
23.52.b	होतृ॑भ्यां द॒धुरि॒न्द्रि॒यं॑ व॒सु॒वने॑ व॒सु॒धेय॑स्य व्यन्तु॒ यज॑ ॥६॥
23.53.a	दे॒वीस्ति॒स्रस्ति॒स्रो दे॒वीर॑श्विने॒ळा सर॑स्वती ।
23.53.b	शू॒षं न म॑ध्ये ना॒भ्यामि॒न्द्राय॑ द॒धुरि॒न्द्रि॒यं॑ व॒सु॒वने॑ व॒सु॒धेय॑स्य व्यन्तु॒ यज॑ ॥७॥
23.54.a	दे॒व इ॒न्द्रो न॒राश॑स्स॒स्त्रिव॑रूथः सर॑स्वत्याऽश्वि॒भ्यामी॑यते रथः ।

प्राणम् । न । वीर्यम् । नसि । द्वारः । दधुः । इन्द्रियम् । वसुवन इति वसु =
 वने * । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । व्यन्तु । यज * ॥२॥ देवी इति देवी ।
 (उषासौ । उषसा इत्युषसौ) । अश्विना । सुत्रामेति सु = त्रामा । इन्द्रे । सरस्वती
 * । बलम् । न । वाचम् । आस्ये । उषाभ्याम् । दधुः । इन्द्रियम् । वसुवन इति
 वसु = वने * । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । व्यन्तु । यज * ॥३॥ देवी इति
 देवी । जोष्ट्री इति जोष्ट्री । सरस्वती । अश्विना । इन्द्रम् । अवर्धयन् * । श्रोत्रम् ।
 न । कर्णयोः । यशः । जोष्ट्रीभ्याम् । दधुः । इन्द्रियम् । वसुवन इति वसु =
 वने * । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । व्यन्तु । यज * ॥४॥ देवी इति देवी ।
 ऊर्जाहुती इत्यूर्ज = आहुती । दुधे इति दुधे । सुदुधेति सु = दुधा । इन्द्रे ।
 सरस्वती । अश्विना । भिषजा । अवतः * ॥ शुक्रम् । न । ज्योतिः । स्तनयो
 : । आहुती इत्या = हुती । धत्तः । इन्द्रियम् । वसुवन इति वसु = वने * ।
 वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । व्यन्तु । यज * ॥५॥ देवा । देवानाम् । भिषजा ।
 होतारौ । इन्द्रम् । अश्विना । वषट्कारै रिति वषट् = कारैः । सरस्वती ।
 त्विषिम् । न । हृदये । मतिम् * । होतृभ्या मिति होतृ = भ्याम् । दधुः ।
 इन्द्रियम् । वसुवन इति वसु = वने * । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । व्यन्तु ।
 यज * ॥६॥ देवीः । तिस्रः । तिस्रः । देवीः । अश्विना । इळा । सरस्वती
 * । शूषम् । न । मध्ये । नाभ्याम् । इन्द्राय । दधुः । इन्द्रियम् । वसुवन इति
 वसु = वने * । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । व्यन्तु । यज * ॥७॥ देवः । इन्द्र
 : । नराशंसः । त्रिवरूथ इति त्रि = वरूथः । सरस्वत्या । अश्विभ्या मित्यश्वि
 = भ्याम् । ईयते । रथः * ।

23.54.b	रेतो न रूपममृतं जनित्रमिन्द्राय त्वष्टा दधदिन्द्रियाणि वसुवने वसुधेयस्य व्यन्तु यज ॥८॥
23.55.a	देवो देवै र्वनस्पति हिरण्यपर्णो अश्विभ्यां सरस्वत्या सुपिप्पल इन्द्राय पच्यते मधु ।
23.55.b	ओजो न जूति ऋषभो न भामं वनस्पतिर्नो दधदिन्द्रियाणि वसुवने वसुधेयस्य व्यन्तु यज ॥९॥
23.56.a	देवं बर्हिर्वारितीनामध्वरे स्तीर्णमश्विभ्या मूर्णम्रदा : सरस्वत्या स्योनमिन्द्र ते सद : ।
23.56.b	ईशायै मन्युं राजानं बर्हिषा दधुरिन्द्रियं वसुवने वसुधेयस्य व्यन्तु यज ॥१०॥
23.57.a	देवो अग्नि : स्विष्टकृदेवान्यक्षद्यथायथं होतारा इन्द्रमश्विना वाचा वाचं सरस्वतीमग्निं सोमं स्विष्टकृत् ।
23.57.b	स्विष्ट इन्द्र : सुत्रामा सविता वरुणो भिषगिष्टो देवो वनस्पति : स्विष्टा देवा आज्यपा : ।
23.57.c	स्विष्टो अग्नि रग्निना होता होत्रे स्विष्टकृद्यशो न दधदिन्द्रिय मूर्ज मपचितिं स्वधां वसुवने वसुधेयस्य व्यन्तु यज ॥११॥

रे॒तः । न । रू॒पम् । अ॒मृत॑म् । ज॒नि॒त्रम् । इन्द्रा॑य । त्व॒ष्टा । द॒धत् । इन्द्रि॑याणि
 । व॒सु॒वन॒ इति॑ व॒सु = वने॑ * । व॒सु॒धेय॑स्येति॒ व॒सु = धेय॑स्य । व्य॒न्तु । य॒ज
 *॥८॥ दे॒वः । दे॒वैः । व॒नस्प॑तिः । हि॒र॒ण्य॒पर्ण॑ इति॒ हि॒र॒ण्य = पर्णः॑ ।
 अ॒श्वि॒भ्या॒ मि॒त्य॒श्वि = भ्या॑म् । स॒र॒स्व॒त्या । सु॒पि॒प्प॒ल॒ इति॑ सु = पि॒प्प॒लः । इन्द्रा॑य
 । प॒च्य॒ते । म॒धु * । ओ॒जः । न । जू॒तिः । ऋ॒ष॒भः । न । भा॒मम् । व॒नस्प॑तिः
 : । नः । द॒धत् । इन्द्रि॑याणि । व॒सु॒वन॒ इति॑ व॒सु = वने॑ * । व॒सु॒धेय॑स्येति॒ व॒सु =
 धेय॑स्य । व्य॒न्तु । य॒ज *॥९॥ दे॒वम् । ब॒र्हिः । वा॒रि॒तीना॑म् । अ॒ध्व॒रे । स्ती॒र्णम्
 । अ॒श्वि॒भ्या॒ मि॒त्य॒श्वि = भ्या॑म् । ऊ॒र्ण॒म्र॒दा॒ इत्यूर्ण॑ = म्र॒दाः । स॒र॒स्व॒त्या । स्यो॒नम्
 । इन्द्र॑ । ते । स॒दः * । ई॒शा॒यै । म॒न्युम् । रा॒जा॒नम् । ब॒र्हि॒षा । द॒धुः ।
 इन्द्रि॑यम् । व॒सु॒वन॒ इति॑ व॒सु = वने॑ * । व॒सु॒धेय॑स्येति॒ व॒सु = धेय॑स्य । व्य॒न्तु ।
 य॒ज *॥१०॥ दे॒वः । अ॒ग्निः । स्वि॒ष्ट॒कृ॒दि॒ति॒ स्वि॒ष्ट = कृ॒त् । दे॒वान् । य॒क्ष॒त् ।
 यथा॑यथ॒ मि॒ति॒ यथा॑ = यथ॑म् । हो॒ता॒रौ । इन्द्र॑म् । अ॒श्वि॒ना । वा॒चा । वा॒चम् ।
 स॒र॒स्व॒तीम् । अ॒ग्निम् । सो॒मम् । स्वि॒ष्ट॒कृ॒दि॒ति॒ स्वि॒ष्ट = कृ॒त् । स्वि॒ष्ट इति॑ सु =
 इ॒ष्टः । इन्द्र॑ः । सु॒त्रा॒मे॒ति॒ सु = त्रा॒मा । स॒वि॒ता । व॒रु॒णः । भि॒षक् । इ॒ष्टः ।
 दे॒वः । व॒नस्प॑तिः । स्वि॒ष्टा इति॑ सु = इ॒ष्टाः । दे॒वाः । आ॒ज्य॒पा॒ इत्या॑ज्य =
 पाः । स्वि॒ष्ट इति॑ सु = इ॒ष्टः । अ॒ग्निः । अ॒ग्नि॒ना । हो॒ता । हो॒त्रे ।
 स्वि॒ष्ट॒कृ॒दि॒ति॒ स्वि॒ष्ट = कृ॒त् । य॒शः । न । द॒धत् । इन्द्रि॑यम् । ऊ॒र्जम् । अ॒प॒चि॒ति॒
 मि॒त्य॒प = चि॒तिम् । स्व॒धाम् । व॒सु॒वन॒ इति॑ व॒सु = वने॑ । व॒सु॒धेय॑स्येति॒ व॒सु =
 धेय॑स्य । व्य॒न्तु । य॒ज *॥११॥

23.58.a	अ॒ग्नि॒ म॒द्य॒ हो॒ता॒र॒म॒वृ॒णी॒ता॒यँ॒ व्य॒ज॒मा॒नः॑ प॒चन् प॒त्तीः॑ प॒चन् पु॒रो॒ळा॒शा॒न् ब॒ध्न॒न्न॒श्वि॒भ्यां॑ छा॒ग॒ꣳ सर॑स्व॒त्यै मे॒ष॒मि॒न्द्रा॒य ऋ॒षभ॑म् ।
23.58.b	सु॒न्व॒न्न॒श्वि॒भ्यां॑ सर॑स्व॒त्या इ॒न्द्रा॒य सु॒त्रा॒म्णे सु॒रा॒सो॒मा॒न् ॥१२॥
23.59.a	सू॒प॒स्था अ॒द्य दे॒वो व॒न॒स्प॒ति॒र॒भव॑ द॒श्वि॒भ्यां॑ छा॒गे॒न सर॑स्व॒त्यै मे॒षे॒णे॒न्द्रा॒य ऋ॒षभे॑ण ।
23.59.b	अ॒क्ष॒ꣳस्तान् मे॒द॒स्तः॑ प्र॒ति प॒च॒ता॒गृ॒भी॒ष॒ता॒वी॒वृ॒ध॒न्त पु॒रो॒ळा॒शै॒र॒पु॒र॒श्वि॒ना सर॑स्व॒ती॒न्द्रः॑ सु॒त्रा॒मा सु॒रा॒सो॒मा॒न् ॥१३॥
23.60.a	त्वा॒म॒द्य ऋ॒ष आ॒र्षे॒य ऋ॒षी॒णां न॒पा॒द॒वृ॒णी॒ता॒यँ व्य॒ज॒मा॒नो ब॒हु॒भ्य आ स॒ङ्ग॑ते॒भ्य ए॒ष मे॑ दे॒वेषु॑ व॒सु वा॒र्या॑य॒क्ष्य॒त इति॑ ।
23.60.b	ता या दे॒वा दे॒व दा॒ना॒न्य॒दु॒स्ता॒न्य॒स्मा आ च॑ शा॒स्वा च॑ ग॒ुर॒स्वे॒षि॒तश्च॑ हो॒तर॑सि॒ भ॒द्र॒वा॒च्या॒य प्रे॒षि॒तो मा॒नु॒षः॑ सू॒क्त॒वा॒का॒य सू॒क्ता ब्रू॑हि ॥१४॥(६)

इमं मे वरुण द्वादश ॥१२॥ समिद्धो अग्निरेकादश ॥११॥ वसन्तेन षट् ॥६॥ होता
यक्षद् द्वादश ॥१२॥ होता यक्षदश्विनौ च्छागस्य पञ्च ॥५॥ देवं बर्हिश्चतुर्दश ॥१४॥
षळनुवाकेषु षष्टिः ॥६०॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां त्रयोविंशोऽध्यायः ॥

अ॒ग्निम् । अ॒द्य । हो॒ता॒रम् । अ॒वृ॒णी॒त । अ॒यम् । य॒ज॒मा॒नः । प॒च॒न् । प॒क्ती॑ : ।
 प॒च॒न् । पु॒रो॒ळा॒शा॒न् । ब॒ध्नन् । अ॒श्वि॒भ्या॒ मि॒त्य॒श्वि॒ = भ्या॑म् । छा॒गे॒म् । स॒र॒स्व॒त्यै
 । मे॒षम् । इ॒न्द्रा॒य । ऋ॒षभ॑म् । सु॒न्वन् । अ॒श्वि॒भ्या॒ मि॒त्य॒श्वि॒ = भ्या॑म् । स॒र॒स्व॒त्यै ।
 इ॒न्द्रा॒य । सु॒त्रा॒म्ण इति॑ सु॒ = त्रा॒म्णे । सु॒रा॒सो॒मा॒नि॒ति॑ सु॒रा = सो॒मा॒न् ॥१२॥
 सू॒प॒स्था इति॑ सु॒ = उ॒प॒स्थाः । अ॒द्य । दे॒वः । व॒न॒स्प॒तिः । अ॒भ॒वत् । अ॒श्वि॒भ्या॒
 मि॒त्य॒श्वि॒ = भ्या॑म् । छा॒गे॒न । स॒र॒स्व॒त्यै । मे॒षे॒ण । इ॒न्द्रा॒य । ऋ॒षभे॑ण । अ॒क्षन् ।
 ता॒न् । मे॒द॒स्तः । प्र॒ति॑ । प॒च॒त । अ॒गृ॒भी॒ष॒त । अ॒वी॒वृ॒ध॒न्त । पु॒रो॒ळा॒शैः । अ॒पुः
 । अ॒श्वि॒ना । स॒र॒स्व॒ती । इ॒न्द्रः । सु॒त्रा॒मे॒ति॑ सु॒ = त्रा॒मा । सु॒रा॒सो॒मा॒नि॒ति॑ सु॒रा =
 सो॒मा॒न् ॥१३॥ त्वा॒म् । अ॒द्य । ऋ॒षे । आ॒र्षे॒य । ऋ॒षी॒णा॒म् । न॒पा॒त् । अ॒वृ॒णी॒त ।
 अ॒यम् । य॒ज॒मा॒नः । ब॒हु॒भ्य इति॑ ब॒हु = भ्यः॑ । आ । स॒ङ्ग॒ते॒भ्य इति॑ सं =
 ग॒ते॒भ्यः । ए॒षः । मे । दे॒वेषु॑ । व॒सु । वा॒रि॑ । आ । य॒क्ष्य॒ते । इति॑ । ता । या
 । दे॒वाः । दे॒व । दा॒ना॒नि । अ॒दुः । ता॒नि॑ । अ॒स्मै । आ । च । शा॒स्व । आ ।
 च । गु॒र॒स्व । इ॒षि॒तः । च । हो॒तः । अ॒सि॑ । भ॒द्र॒वा॒च्या॒ येति॑ भ॒द्र = वा॒च्या॒य ।
 प्रे॒षि॒त इति॑ प्र॒ = इ॒षि॒तः । मा॒नु॒षः । सू॒क्त॒वा॒का॒येति॑ सू॒क्त = वा॒का॒य । सू॒क्तेति॑
 सु॒ = उ॒क्ता । ब्रू॒हि * ॥१४॥६॥३२८-२७=३०१॥ आ॒ह॒त्य॒ प॒द सं॒ख्या ॥१४४९-
 ३४८= ११०१॥

इति त्रयोविंशोऽध्यायः

॥ इति त्रयोविंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	23		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	185	69	116
2	146	0	146
3	77	0	77
4	383	111	272
5	330	141	189
6	328	27	301
Total	1449	348	1101

॥ अथ चतुर्विंशोऽध्यायः ॥

॥ अथ चतुर्विंशोऽध्यायः ॥

24.1.a	तेजोऽसि शुक्रमृतमायुष्पा आयुर्मे पाहि ।
24.1.b	देवस्यत्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम् पूष्णोहस्ताभ्यामाददे ॥१॥
24.2.a	इमा मगृभ्णन् रशना मृतस्य पूर्वं आयुषि विदथेषु कव्या ।
24.2.b	सा नो अस्मिन्सुत आ बभूव ऋतस्य सामन्त्सरमारपन्ती ॥२॥
24.3.a	अभिधा असि भुवनमसि यन्ताऽसि धर्ता ।
24.3.b	सत्त्वमग्निं वैश्वानरश्च सप्रथसं गच्छ स्वाहाकृतः स्वगात्वा देवेभ्यः ॥३॥
24.4.a	प्रजापतये ब्रह्मन्नश्वम् भन्त्स्यामि देवेभ्यः प्रजापतये तेन राध्यासम् ।
24.4.b	तं बधान देवेभ्यः प्रजापतेये तेन राध्नुहि ।
24.4.c	प्रजापतये त्वा जुष्टं प्रोक्षामीन्द्राग्निभ्यान्त्वा जुष्टं प्रोक्षामि वायवे त्वा जुष्टं प्रोक्षामि विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यो जुष्टं प्रोक्षामि सर्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यो जुष्टं प्रोक्षामि ॥४॥
24.5.a	यो अर्वन्तं जिघासति तमभ्यमीति वरुणः ।
24.5.b	परो मर्तः परः श्वा ॥५॥(१)
24.6.a	अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहाऽपां मोदाय स्वाहा सवित्रे स्वाहा वायवे स्वाहा विष्णवे स्वाहा ।

अथ चतुर्विंशोऽध्यायः

ॐ तेजः । असि । शुक्रम् । अमृतम् । (आयुष्पाः । आयुः पा इत्यायुः = पाः) । आयुः । मे । पाहि । देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव इति प्र = सवे । अश्विनोः । बाहुभ्या मिति बाहु = भ्याम् । पूष्णः । हस्ताभ्याम् । आ । ददे *॥१॥ इमाम् । अगृभ्णन् । रशनाम् । ऋतस्य । पूर्वे । आयुषि । विदथेषु । कव्या * । सा । नः । अस्मिन् । सुते । आ । बभूव । ऋतस्य । सामन् । सरम् । आरपन्तीत्या = रपन्ती *॥२॥ अभिधा इत्यभि = धाः । असि । भुवनम् । असि । यन्ता । असि । धर्ता । सः । त्वम् । अग्निम् । वैश्वानरम् । सप्रथस मिति स = प्रथसम् । गच्छ । स्वाहाकृत इति स्वाहा = कृतः । स्वगेति स्व = गा । त्वा । देवेभ्यः ॥३॥ प्रजापतय इति प्रजा = पतये । ब्रह्मन् । अश्वम् । भन्त्स्यामि । देवेभ्यः । प्रजापतय इति प्रजा = पतये । तेन । राध्यासम् । तम् । बधान । देवेभ्यः । प्रजापतय इति प्रजा = पतये । तेन । राध्नुहि । प्रजापतय इति प्रजा = पतये । त्वा । जुष्टम् । प्र । उक्षामि । इन्द्राग्निभ्या मितिन्द्राग्नि = भ्याम् । त्वा । जुष्टम् । प्र । उक्षामि । वायवे । त्वा । जुष्टम् । प्र । उक्षामि । विश्वेभ्यः । त्वा । देवेभ्यः । जुष्टम् । प्र । उक्षामि । सर्वेभ्यः । त्वा । देवेभ्यः । जुष्टम् । प्र । उक्षामि *॥४॥ यः । अर्वन्तम् । जिघांसति । तम् । अभि । अमीति । वरुणः * । परः । मर्तः । परः । श्वा *॥५॥१॥१०५-२३= ८२॥

अग्नये । स्वाहा । सोमाय । स्वाहा । अपाम् । मोदाय । स्वाहा । सवित्रे । स्वाहा । वायवे । स्वाहा । विष्णवे । स्वाहा ।

24.6.b	इन्द्राय॑ स्वाहा॒ बृहस्प॑तये॒ स्वाहा॒ मि॒त्राय॑ स्वाहा॒ वरु॑णाय॒ स्वाहा॒ ॥१॥(२)
24.7.a	हिङ्का॑राय॒ स्वाहा॒ हिङ्कृ॑ताय॒ स्वाहा॒ क्रन्द॑ते॒ स्वाहा॑ऽवक्र॒न्दाय॒ स्वाहा॑ ।
24.7.b	प्रो॒थते॒ स्वाहा॒ प्र॒प्रो॒थाय॒ स्वाहा॒ गन्धा॑य॒ स्वाहा॒ घ्रा॑ताय॒ स्वाहा॑ ॥१॥
24.8.a	नि॒वि॒ष्टाय॒ स्वा॒होप॑वि॒ष्टाय॒ स्वाहा॒ सन्दि॑ताय॒ स्वाहा॒ वल्ग॑ते॒ स्वाहा॑ ।
24.8.b	आसी॑नाय॒ स्वाहा॒ शया॑नाय॒ स्वाहा॒ स्वप॑ते॒ स्वाहा॒ जाग्र॑ते॒ स्वाहा॑ ॥२॥
24.9.a	कूज॑ते॒ स्वाहा॒ प्रबु॑द्धाय॒ स्वाहा॒ विजृ॑म्भमा॒णाय॒ स्वाहा॒ विचृ॑त्ताय॒ स्वाहा॑ ।
24.9.b	सं॒ह॒नाय॒ स्वा॒होप॑स्थि॒ताय॒ स्वाहा॑ऽऽय॒नाय॒ स्वाहा॒ प्राय॑णाय॒ स्वाहा॑ ॥३॥
24.10.a	य॒ते स्वा॒हा धा॑वते॒ स्वा॒होद् द्रा॒वाय॒ स्वा॒होद् द्रु॒ताय॒ स्वाहा॑ ।
24.10.b	शू॒का॒राय॒ स्वाहा॒ शू॒कृ॒ताय॒ स्वाहा॒ निष॑ण्णाय॒ स्वा॒होत्थि॑ताय॒ स्वाहा॑ ॥४॥
24.11.a	ज॒वाय॒ स्वाहा॒ ब॒लाय॒ स्वाहा॒ वि॒वर्त॑मा॒णाय॒ स्वाहा॒ वि॒वृत्ता॑य॒ स्वाहा॑ ।
24.11.b	वि॒धू॒न्वा॒नाय॒ स्वाहा॒ वि॒धू॒ताय॒ स्वाहा॒ शुश्रू॑षमा॒णाय॒ स्वाहा॒ शृ॒ण्वते॒ स्वाहा॑ ॥५॥
24.12.a	ई॒क्ष॒मा॒णाय॒ स्वा॒हैक्षि॑ताय॒ स्वाहा॒ वी॒क्षि॑ताय॒ स्वाहा॒ नि॒मेषा॑य॒ स्वाहा॑ ।

इन्द्राय । स्वाहा । बृहस्पतये । स्वाहा । मित्राय । स्वाहा । वरुणाय * । स्वाहा ।
॥१॥२॥२१-९=१२॥

हिङ्कारायेति हिम् = काराय । स्वाहा । हिङ्कृता येति हिम् = कृताय । स्वाहा ।
क्रन्दते । स्वाहा । अवक्रन्दायेत्यव = क्रन्दाय । स्वाहा । प्रोथते । स्वाहा ।
प्रप्रोथायेति प्र = प्रोथाय । स्वाहा । गन्धाय । स्वाहा । घ्राताय । स्वाहा ॥१॥
निविष्टा येति नि = विष्टाय । स्वाहा । उपविष्टा येत्युप = विष्टाय । स्वाहा ।
सन्दिता येति सं = दिताय । स्वाहा । वल्गते । स्वाहा । आसीनाय । स्वाहा ।
शयानाय । स्वाहा । स्वपते । स्वाहा । जाग्रते । स्वाहा ॥२॥ कूजते । स्वाहा ।
प्रबुद्धा येति प्र = बुद्धाय । स्वाहा । विजृम्भमाणा येति वि = जृम्भमाणाय ।
स्वाहा । विचृत्ता येति वि = चृत्ताय । स्वाहा । संहाना येति सं = हानाय ।
स्वाहा । उपस्थिता येत्युप = स्थिताय । स्वाहा । आयना येत्या = अयनाय ।
स्वाहा । (प्रायणाय । प्रायना येतिप्र = अयनाय) । स्वाहा ॥३॥ यते । स्वाहा ।
धावते । स्वाहा । उद्रावायेत्युत् = द्रावाय । स्वाहा । उद्रुता येत्युत् = द्रुताय ।
स्वाहा । शूकाराय । स्वाहा । शूकृताय । स्वाहा । (निषण्णाय । निसन्ना येति नि
= सन्नाय) । स्वाहा । उत्थिताय । स्वाहा ॥४॥ जवाय । स्वाहा । बलाय ।
स्वाहा । विवर्तमाना येति वि = वर्तमानाय । स्वाहा । विवृत्ता येति वि = वृत्ताय ।
स्वाहा । विधून्वानायेति वि = धून्वानाय । स्वाहा । विधूता येति वि = धूताय ।
स्वाहा । शुश्रूषमाणाय । स्वाहा । शृण्वते । स्वाहा ॥५॥ ईक्षमाणाय । स्वाहा ।
ईक्षिताय । स्वाहा । वीक्षिता येति वि = ईक्षिताय । स्वाहा । निमेषायेति नि
= मेषाय । स्वाहा ।

24.12.b	यद॒त्ति तस्मै॑ स्वा॒हा यत्पि॒ब॒ति तस्मै॑ स्वा॒हा यन्मू॒त्र॒ङ् करो॒ति तस्मै॑ स्वा॒हा कुर्व॑ते स्वा॒हा कृ॒ताय॑ स्वा॒हा ॥६॥(३)
---------	--

24.13.a	तत् स॒वि॒तुर्व॑रि॒ण्यं भ॒र्गो दे॒वस्य॑ धीम॒हि ।
24.13.b	धि॒यो यो न॑ : प्र॒चो॒दया॑त् ॥१॥
24.14.a	हि॒र॒ण्य॒पाणि॑ मू॒तये॑ स॒वि॒तार॑ मु॒प॒ह्वये॑ ।
24.14.b	स चे॒त्ता दे॒वता॑ प॒दम् ॥२॥
24.15.a	दे॒वस्य॑ चे॒ततो॑ म॒हीम् प्र स॒वि॒तुर्ह॑वामहे ।
24.15.b	सु॒म॒तिꣳ स॒त्य॒रा॒ध॒सम् ॥३॥
24.16.a	सु॒ष्टु॒तिꣳ सु॒म॒तीवृ॑धो रा॒तिꣳस॒वि॒तु॒री॒महे॑ ।
24.16.b	प्र दे॒वाय॑ म॒तीवि॑दे ॥४॥
24.17.a	रा॒तिꣳ स॒त्प॒तिम् म॒हे स॒वि॒तार॑ मु॒प॒ह्वये॑ ।
27.17.b	आ॒स॒वं दे॒ववी॑तये ॥५॥
24.18.a	दे॒वस्य॑ स॒वि॒तु र्म॒तिमा॑स॒वं वि॒श्वदे॑व्यम् ।
24.18.b	धि॒या भ॒गम् म॒नाम॑हे ॥६॥
24.19.a	अ॒ग्निꣳ स्तो॒मेन॑ बो॒धय॑ स॒मि॒धानो॑ अम॒र्त्यम् ।
24.19.b	ह॒व्या दे॒वेषु॑ नो द॒धत् ॥७॥
24.20.a	स ह॒व्य॒वा ळ॒मर्य॑ उ॒शिग् दू॒तश्च॑नो॒हितः॑ ।

यत् । अ॒त्ति॑ । तस्मै॑ । स्वाहा॑ । यत् । पि॒ब॒ति॑ । तस्मै॑ । स्वाहा॑ । यत् । मू॒त्रम् ।
करो॒ति॑ । तस्मै॑ । स्वाहा॑ । कु॒र्व॒ति॑ । स्वाहा॑ । कृ॒ताय॑ * । स्वाहा॑ ॥६॥३॥१०५-
५३=५२॥

तत् । स॒वि॒तुः॑ । व॒रे॒ण्यम् । भ॒र्गः॑ । दे॒वस्य॑ । धी॒महि॑ * । धि॒यः॑ । यः॑ । नः॑ ।
। प्र॒चो॒दया॑ दि॒ति॒ प्र = चो॒दया॑त् * ॥१॥ हि॒र॒ण्य॒पा॒णि॒ मिति॑ हि॒र॒ण्य = पा॒णिम् ।
ऊ॒तये॑ । स॒वि॒ता॒रम् । उप॑ । ह॒व्ये॑ * । सः॑ । चे॒त्ता॑ । दे॒वता॑ । प॒दम् * ॥२॥
दे॒वस्य॑ । चे॒त॒तः॑ । म॒हीम् । प्र । स॒वि॒तुः॑ । ह॒वा॒महे॑ * । सु॒म॒ति॒ मिति॑ सु =
म॒तिम् । स॒त्य॒रा॒ध॒स॒ मिति॑ स॒त्य = रा॒ध॒सम् * ॥३॥ (सु॒ष्टु॒तिम् । सु॒स्तु॒ति॒मिति॑ सु
= स्तु॒तिम्) । (सु॒म॒ती॒वृ॒धः॑ । सु॒म॒ति॒वृ॒ध इति॑ सु॒म॒ति = वृ॒धः॑) । रा॒तिम् ।
स॒वि॒तुः॑ । ई॒महे॑ * । प्र । दे॒वाय॑ । (म॒ती॒वि॒दे॑ । म॒ति॒वि॒द इति॑ म॒ति = वि॒दे॑
) * ॥४॥ रा॒तिम् । स॒त्प॒ति॒ मिति॑ स॒त् = प॒तिम् । महे॑ । स॒वि॒ता॒रम् । उप॑ । ह॒व्ये॑
* । आ॒स॒व॒मि॒त्या॑ = स॒वम् । दे॒व॒वी॒त॒य इति॑ दे॒व = वी॒त॒ये * ॥५॥ दे॒वस्य॑ ।
स॒वि॒तुः॑ । म॒तिम् । आ॒स॒व॒मि॒त्या॑ = स॒वम् । वि॒श्व॒दे॒व्य॒ मिति॑ वि॒श्व = दे॒व्यम् * ।
धि॒या । भ॒र्गम् । म॒ना॒महे॑ * ॥६॥ अ॒ग्निम् । स्तो॒मै॒न । बो॒ध॒य । स॒मि॒धा॒न इति॑ सं
= इ॒धा॒नः॑ । अ॒म॒र्त्यम् * । ह॒व्या । दे॒वेषु॑ । नः॑ । द॒धत् * ॥७॥ सः॑ ।
ह॒व्य॒वा॒ळि॒ति॑ ह॒व्य = वा॒ट् । अ॒म॒र्त्यः॑ । उ॒शिक् । दू॒तः॑ । च॒नो॒हि॒त इति॑ च॒नः॑
= हि॒तः॑ * ।

24.20.b	अ॒ग्नि॒ र्धि॒या॒ स॒मृ॒ण्व॒ति ॥८॥
24.21.a	त॒ न्त्वा॒ घृ॒तस्त्न॒ ई॒महे॒ चि॒त्र॒भा॒नो॒ स्व॒र्वि॒दम् ।
24.21.b	दे॒वाँ (२) - आ॒ वी॒तये॑ वह ॥९॥
24.22.a	अ॒ग्नि॒न् दू॒तम् पु॒रो द॒धे ह॒व्य॒वा॒ह मु॒प॒ ब्रु॒वे ।
24.22.b	दे॒वाँ (२) - आ॒ सा॒दया॑ दि॒ह ॥१०॥(४)

24.23.a	अ॒जी॒जनो॑ हि प॒व॒मा॒न सूर्य॑ वि॒धा॒रे श॒क्म॒ना प॒यः ।
24.23.b	गो॒जी॒रया॑ र॒ह॒मा॒णः पु॒र॒न्ध्या ॥१॥(५)

24.24.a	वि॒भू मा॒त्रा प्र॒भूः पि॒त्राऽश्वो॑ऽसि॒ ह्यो॒ ऽस्य॒त्यो॑ऽसि॒ मयो॑ऽस्य॒र्वाऽसि॑ स॒प्ति॒रसि॑ वा॒ज्य॒सि वृ॒षाऽसि॑ नृ॒मणा॑ अ॒सि ।
24.24.b	य॒यु न॑र्मा॒सि शि॒शु न॑र्मा॒स्यादि॒त्यानां॑ प॒त्वान्वि॑हि ॥१॥
24.25.a	दे॒वा आ॑शा॒पाला॑ ए॒तं दे॒वेभ्यो॑ऽश्वं॒ मे॒धाय॑ प्रो॒क्षित॑ र॒क्षत॑ ।
24.25.b	इ॒ह र॒न्ति॒रिह॑ र॒मता॑मि॒ह धृ॒ति॒रिह॑ स्व॒धृतिः॑ स्वा॒हा ॥२॥(६)

24.26.a	का॒य स्वा॒हा क॒स्मै स्वा॒हा क॒तम॒स्मै स्वा॒हा ।
24.26.b	स्वा॒हाऽऽधि॑मा॒धी॒ताय॑ स्वा॒हा म॒नः प्र॒जाप॑तये स्वा॒हा चि॒त्तं वि॒ज्ञा॑ताय ॥१॥

अग्निः । धिया । सम् । ऋण्वति *॥८॥ तम् । त्वा । घृतस्नो इति घृत = स्नो
 । ईमहे । चित्रभानो इति चित्र = भानो । स्वर्विद मिति स्वः = विदम् * ।
 देवान् । आ । वीतये । वह *॥९॥ अग्निम् । दूतम् । पुरः । दधे । हव्यवाह
 मिति हव्य = वाहम् । उप । ब्रुवे * । देवान् । आ । सादयात् । इह
 *॥१०॥४॥९१-१०= ८१॥

अर्जीजनः । हि । पवमान । सूर्यम् । विधार इति वि = धारे । शक्मना । पयः
 * । गोर्जी रयेति गो = जीरया । रश्ममाणः । पुरन्ध्येति पुरम् = ध्या *॥१॥
 ५॥१०-०=१०॥

विभू रिति वि = भूः । मात्रा । प्रभू रिति प्र = भूः । पित्रा । अश्वः । असि
 । हयः । असि । अत्यः । असि । मयः । असि । अवा । असि । सप्तिः ।
 असि । वाजी । असि । वृषा । असि । (नृमणाः । नृमना इति नृ = मनाः) ।
 असि । ययुः । नाम । असि । शिशुः । नाम । असि । आदित्यानाम् । पत्व ।
 अनु । इहि ॥१॥ देवाः । आशापाला इत्याशा = पालाः । एतम् । देवेभ्यः ।
 अश्वम् । मेधाय । प्रोक्षित मिति प्र = उक्षितम् । रक्षत * । इह । रन्तिः । इह
 । रमताम् । इह । धृतिः । इह । स्वधृति रिति स्व = धृतिः । स्वाहा
 *॥२॥६॥४९-१०=३९॥

काय । स्वाहा । कस्मै । स्वाहा । कतमस्मै । स्वाहा । स्वाहा । आधिमित्या =
 धिम् । आधीता येत्या = धीताय । स्वाहा । मनः । प्रजापतय इति प्रजा =
 पतये । स्वाहा । चित्तम् । विज्ञाता येति वि = ज्ञाताय ॥१॥

24.27.a	अ॒दि॒त्यै॒ स्वा॒हाऽदि॒त्यै॒ म॒ह्यै॒ स्वा॒हाऽदि॒त्यै॒ सु॒मृ॒ळी॒कायै॒ स्वा॒हा ।
24.27.b	स॒र॒स्व॒त्यै॒ स्वा॒हा स॒र॒स्व॒त्यै॒ पा॒व॒कायै॒ स्वा॒हा स॒र॒स्व॒त्यै॒ बृ॒ह॒त्यै॒ स्वा॒हा ॥२॥
24.28.a	पू॒ष्णे॒ स्वा॒हा पू॒ष्णे॒ प्र॒प॒थ्याय॒ स्वा॒हा पू॒ष्णे॒ न॒र॒न्धि॒षाय॒ स्वा॒हा ।
24.28.b	त्व॒ष्ट्रे॒ स्वा॒हा त्व॒ष्ट्रे॒ तु॒री॒पाय॒ स्वा॒हा त्व॒ष्ट्रे॒ पु॒रु॒रू॒पाय॒ स्वा॒हा ।
24.28.c	वि॒ष्ण॒वे॒ स्वा॒हा वि॒ष्ण॒वे॒ नि॒भू॒य॒पाय॒ स्वा॒हा वि॒ष्ण॒वे॒ शि॒पि॒वि॒ष्टाय॒ स्वा॒हा ॥३॥
24.29.a	वि॒श्वो॒ दे॒व॒स्य॒ ने॒तु॒र्म॒तो॒ व॒री॒त स॒ख्यम् ।
24.29.b	वि॒श्वो॒ रा॒य इ॒षु॒ध्य॒ति द्यु॒म्नं॑ वृ॒णी॒त पु॒ष्य॒से॒ स्वा॒हा ॥४॥(७)
24.30.a	आ ब्र॒ह्म॒न् ब्रा॒ह्म॒णो ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी जा॒य॒ता॒मा रा॒ष्ट्रे रा॒ज॒न्यः॑ ।
24.30.b	शू॒र इ॒ष॒व्यो॒ ऽति॒व्या॒धी म॒हा॒र॒थो जा॒य॒ता॒म् ॥१॥
24.31.a	दो॒ग्ध्री॒ धे॒नु॒र्वो॒ळ्हाऽन॒ड्वा ना॒शुः स॒प्तिः॑ पु॒र॒न्धि॒ र्यो॒षा ।
24.31.b	जि॒ष्णू र॒थे॒ष्ठाः स॒भे॒यो यु॒वाऽऽस्य॑ य॒ज॒मा॒न॒स्य वी॒रो जा॒य॒ता॒म् ॥२॥
24.32.a	नि॒का॒मे॒नि॒का॒मे नः॑ प॒र्ज॒न्यो व॒र्ष॒तु फ॒ल॒व॒त्यो न ओ॒ष॒धयः॑ प॒च्य॒न्ता॒म् ।
24.32.b	यो॒ग॒क्षे॒मो नः॑ क॒ल्प॒ता॒म् ॥३॥(८)

अदित्यै । स्वाहा । अदित्यै । मह्यै । स्वाहा । अदित्यै । सुमृळीकाया इति सु =
 मृळीकायै । स्वाहा । सरस्वत्यै । स्वाहा । सरस्वत्यै । पावकायै । स्वाहा ।
 सरस्वत्यै । बृहत्यै । स्वाहा ॥२॥ पूष्णे । स्वाहा । पूष्णे । प्रपथ्यायेति प्र =
 पथ्याय । स्वाहा । पूष्णे । नरन्धिषाय । स्वाहा । त्वष्ट्रे । स्वाहा । त्वष्ट्रे ।
 तुरीपाय । स्वाहा । त्वष्ट्रे । पुरुषा येति पुरु = रूपाय । स्वाहा । विष्णवे ।
 स्वाहा । विष्णवे । निभूयपायेति निभूय = पाय । स्वाहा । विष्णवे ।
 शिपिविष्टायेति शिपि = विष्टाय * । स्वाहा ॥३॥ विश्वः । देवस्य । नेतुः ।
 मर्तः । वुरीत । सख्यम् * । विश्वः । राये । इषुध्यति । द्युम्नम् । वृणीत ।
 पुष्यसे । स्वाहा * ॥४॥७॥६८-४४=२४॥

आ । ब्रह्मन् । ब्राह्मणः । ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म = वर्चसी । जायताम् । आ ।
 राष्ट्रे । राजन्यः । शूरः । इषव्यः । अतिव्याधीत्यति = व्याधी । महारथ इति
 महा = रथः । जायताम् ॥१॥ दोग्ध्री । धेनुः । वोळ्हा । अनङ्गान् । आशुः
 । सप्तिः । पुरन्धि रिति पुरम् = धिः । योषा । जिष्णुः । (रथेष्ठाः । रथेस्था
 इति रथे = स्थाः) । सभेयः । युवा । आ । अस्य । यजमानस्य । वीरः ।
 जायताम् ॥२॥ निकामेनिकाम इति निकामे = निकामे । नः । पर्जन्यः ।
 वर्षतु । फलवत्य इति फल = वत्यः । नः । ओषधयः । पच्यन्ताम् । योगक्षेम
 इति योग = क्षेमः । नः । कल्पताम् * ॥३॥८॥४१-०=४१॥

24.33.a	प्रा॒णाय॑ स्वा॒हाऽपानाय॑ स्वा॒हा व्या॒नाय॑ स्वा॒हा ।
24.33.b	चक्षु॑षे स्वा॒हा श्रोत्राय॑ स्वा॒हा वा॒चे स्वा॒हा मन॑से स्वा॒हा ॥१॥(९)

24.34.a	प्रा॒च्यै दि॒शे स्वा॒हाऽर्वा॒च्यै दि॒शे स्वा॒हा दक्षि॑णायै दि॒शे स्वा॒हाऽर्वा॒च्यै दि॒शे स्वा॒हा ।
24.34.b	प्र॒तीच्यै॑ दि॒शे स्वा॒हाऽर्वा॒च्यै दि॒शे स्वा॒होदी॑च्यै दि॒शे स्वा॒हाऽर्वा॒च्यै दि॒शे स्वा॒हा ।
24.34.c	ऊ॒र्ध्वायै॑ दि॒शे स्वा॒हाऽर्वा॒च्यै दि॒शे स्वा॒हाऽर्वा॒च्यै दि॒शे स्वा॒हाऽर्वा॒च्यै दि॒शे स्वा॒हा ॥१॥(१०)

24.35.a	अ॒द्भ्यः स्वा॒हा वा॒र्भ्यः स्वा॒होद॑काय स्वा॒हा तिष्ठ॑न्तीभ्यः स्वा॒हा स्र॑वन्तीभ्यः स्वा॒हा स्य॑न्द॒माना॑भ्यः स्वा॒हा ।
24.35.b	कू॒प्याभ्यः॑ स्वा॒हा सू॒द्याभ्यः॑ स्वा॒हा धा॒र्याभ्यः॑ स्वा॒हाऽर्ण॑वाय स्वा॒हा स॒मुद्राय॑ स्वा॒हा स॒रिराय॑ स्वा॒हा ॥१॥(११)

24.36.a	वा॒ताय॑ स्वा॒हा धू॒माय॑ स्वा॒हाऽभ्रा॑य स्वा॒हा मे॒घाय॑ स्वा॒हा वि॒द्योत॑मानाय स्वा॒हा स्त॒नय॑ते स्वा॒हा ।
24.36.b	अ॒वस्फू॑र्जते स्वा॒हा व॒र्षते॑ स्वा॒हाऽव॒वर्ष॑ते स्वा॒होग्रं॑ व॒र्षते॑ स्वा॒हा शी॒घ्रं व॒र्षते॑ स्वा॒होद्गृ॑ह्णते स्वा॒होद्गृ॑हीताय स्वा॒हा ।

प्राणाय॑ । स्वाहा॑ । अपानायेत्य॑प = आनाय॑ । स्वाहा॑ । व्यानायेति॑ वि = आनाय॑
 । स्वाहा॑ । चक्षु॑षे । स्वाहा॑ । श्रोत्रा॑य । स्वाहा॑ । वाचे॑ । स्वाहा॑ । मन॑से * ।
 स्वाहा॑ ॥१॥१॥१४-७=७॥

प्राच्यै॑ । दिशे॑ । स्वाहा॑ । अर्वाच्यै॑ । दिशे॑ । स्वाहा॑ । दक्षि॑णायै । दिशे॑ । स्वाहा॑ ।
 अर्वाच्यै॑ । दिशे॑ । स्वाहा॑ । प्रतीच्यै॑ । दिशे॑ । स्वाहा॑ । अर्वाच्यै॑ । दिशे॑ । स्वाहा॑ ।
 उदीच्यै॑ । दिशे॑ । स्वाहा॑ । अर्वाच्यै॑ । दिशे॑ । स्वाहा॑ । ऊर्ध्वा॑यै । दिशे॑ ।
 स्वाहा॑ । अर्वाच्यै॑ । दिशे॑ । स्वाहा॑ । अर्वाच्यै॑ । दिशे॑ । स्वाहा॑ । अर्वाच्यै॑ । दिशे॑
 * । स्वाहा॑ ॥१॥१०॥३६-२६=१०॥

अद्भ्य॑ इत्यत् = भ्यः । स्वाहा॑ । वार्य्य॑ इति वाः = भ्यः । स्वाहा॑ । उदका॑य ।
 स्वाहा॑ । तिष्ठ॑न्तीभ्यः । स्वाहा॑ । स्रव॑न्तीभ्यः । स्वाहा॑ । स्यन्द॑मानाभ्यः ।
 स्वाहा॑ । कूप्या॑भ्यः । स्वाहा॑ । सूद्या॑भ्यः । स्वाहा॑ । धार्या॑भ्यः । स्वाहा॑ ।
 अर्णवा॑य । स्वाहा॑ । समुद्रा॑य । स्वाहा॑ । सरि॑राय * । स्वाहा॑ ॥१॥११॥२४-
 १२=१२॥

वाता॑य । स्वाहा॑ । धूमा॑य । स्वाहा॑ । अभ्रा॑य । स्वाहा॑ । मेघा॑य । स्वाहा॑ ।
 विद्योत॑माना येति वि = द्योत॑मानाय । स्वाहा॑ । स्तन॑यते । स्वाहा॑ । अवस्फूर्ज॑त
 इत्य॑व = स्फूर्ज॑ते । स्वाहा॑ । वर्ष॑ते । स्वाहा॑ । अववर्ष॑त इत्य॑व = वर्ष॑ते । स्वाहा॑ ।
 उग्र॑म् । वर्ष॑ते । स्वाहा॑ । शीघ्र॑म् । वर्ष॑ते । स्वाहा॑ । उद्गृ॑णहत इत्युत् =
 गृ॑णहते । स्वाहा॑ । उद्गृ॑हीता येत्युत् = गृ॑हीताय । स्वाहा॑ ।

24.36.c	प्र॒श्न॒ते स्वा॒हा शी॒काय॒ते स्वा॒हा प्रु॒ष्वाभ्य॑ : स्वा॒हा ह्रा॒दुनी॒भ्यः स्वा॒हा नी॒हारा॒य स्वा॒हा ॥१॥ (१२)
---------	---

24.37.a	अ॒ग्नये॒स्वाहा सो॒माय॒ स्वाहे॒न्द्राय॒स्वाहा पृ॒थिव्यै॑ स्वा॒हाऽन्तरि॑क्षाय॒ स्वाहा ।
---------	---

24.37.b	दि॒वे स्वा॒हा दि॒ग्भ्यः॑ स्वा॒हाऽशा॒भ्यः स्वा॒होर्व्यै॑ दि॒शे स्वा॒हाऽर्वा॒च्यै दि॒शे स्वा॒हा ॥१॥ (१३)
---------	---

24.38.a	नक्ष॑त्रेभ्यः स्वा॒हा नक्ष॑त्रियेभ्यः स्वा॒हाऽहो॒रात्रे॒भ्यः स्वा॒हाऽर्ध॑मा॒सेभ्यः॑ स्वा॒हा ।
---------	--

24.38.b	मा॒सेभ्यः॑ स्वा॒ह ऋ॒तुभ्यः॑ स्वा॒हाऽऽ॒र्तवे॒भ्यः स्वा॒हा सं॒वत्स॒राय॒ स्वाहा द्या॒वापृ॒थि॒वीभ्या॑ः स्वा॒हा ॥१॥
---------	---

24.39.a	च॒न्द्राय॒ स्वाहा सू॒र्याय॒ स्वाहा र॒श्मिभ्यः॑ स्वा॒हा वसु॑भ्यः स्वा॒हा ।
---------	---

24.39.b	रु॒द्रेभ्यः॑ स्वा॒हाऽऽ॒दित्ये॒भ्यः स्वा॒हा मरु॑द्भ्यः स्वा॒हा वि॒श्वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑ : स्वा॒हा ॥२॥ (१४)
---------	---

24.40.a	मू॒लेभ्यः॑ स्वा॒हा शा॒खाभ्यः॑ स्वा॒हा वन॑स्पतिभ्यः स्वा॒हा ।
---------	--

24.40.b	पु॒ष्पेभ्यः॑ स्वा॒हा फ॒लेभ्यः॑ स्वा॒हौष॑धीभ्यः स्वा॒हा ॥१॥ (१५)
---------	---

24.41.a	पृ॒थिव्यै॑ स्वा॒हाऽन्तरि॑क्षाय॒ स्वाहा दि॒वे स्वा॒हा सू॒र्याय॒ स्वाहा ।
---------	---

24.41.b	च॒न्द्राय॒ स्वाहा नक्ष॑त्रेभ्यः स्वा॒हाऽद्भ्यः॑ स्वा॒हौष॑धीभ्यः स्वा॒हा ।
---------	---

प्रश्नते । स्वाहा । शीकायते । स्वाहा । पुष्वाभ्यः । स्वाहा । हादुनीभ्यः ।
स्वाहा । नीहाराय * । स्वाहा ॥१॥१२॥३८-२०=१८॥

अग्नये । स्वाहा । सोमाय । स्वाहा । इन्द्राय । स्वाहा । पृथिव्यै । स्वाहा ।
अन्तरिक्षाय । स्वाहा । दिवे । स्वाहा । दिग्भ्य इति दिक् = भ्यः । स्वाहा ।
आशाभ्यः । स्वाहा । उर्व्यै । दिशे । स्वाहा । अर्वाच्यै । दिशे * । स्वाहा
॥१॥१३॥२२-११=११॥

नक्षत्रेभ्यः । स्वाहा । नक्षत्रियेभ्यः । स्वाहा । अहोरात्रेभ्यः । स्वाहा ।
अर्धमासेभ्य इत्यर्ध = मासेभ्यः । स्वाहा । मासेभ्यः । स्वाहा । ऋतुभ्य इत्यृतु
= भ्यः । स्वाहा । आर्तवेभ्यः । स्वाहा । संवत्सराय । स्वाहा ।
द्यावापृथिवीव्याम् । स्वाहा ॥१॥ चन्द्राय । स्वाहा । सूर्याय । स्वाहा । रश्मिभ्य
इति रश्मि = भ्यः । स्वाहा । वसुभ्य इति वसु = भ्यः । स्वाहा । रुद्रेभ्यः ।
स्वाहा । आदित्येभ्यः । स्वाहा । मरुद्भ्य इति मरुत् = भ्यः । स्वाहा । विश्वेभ्य
ः । देवेभ्यः * । स्वाहा ॥२॥१४॥३५-१७=१८॥

मूलेभ्यः । स्वाहा । शाखाभ्यः । स्वाहा । वनस्पतिभ्य इति वनस्पति = भ्यः
। स्वाहा । पुष्पेभ्यः । स्वाहा । फलेभ्यः । स्वाहा । ओषधीभ्यः * । स्वाहा
॥१॥१५॥१२-६=६॥

पृथिव्यै । स्वाहा । अन्तरिक्षाय । स्वाहा । दिवे । स्वाहा । सूर्याय । स्वाहा ।
चन्द्राय । स्वाहा । नक्षत्रेभ्यः । स्वाहा । अद्भ्य इत्यत् = भ्यः । स्वाहा ।
ओषधीभ्यः । स्वाहा ।

24.41.c	वनस्पतिभ्यः स्वाहा परिप्लवेभ्यः स्वाहा चराचरेभ्यः स्वाहा सरीसृपेभ्यः स्वाहा ॥१॥ (१६)
24.42.a	असवे स्वाहा वसवे स्वाहा विभुवे स्वाहा विवस्वते स्वाहा ।
24.42.b	गणश्रिये स्वाहा गणपतये स्वाहाऽभिभुवे स्वाहाऽधिपतये स्वाहा ॥१॥
24.43.a	शूषाय स्वाहा सऽसर्पाय स्वाहा चन्द्राय स्वाहा ज्योतिषे स्वाहा ।
24.43.b	मलिम्लुचाय स्वाहा दिवा पतयते स्वाहा ॥२॥ (१७)
24.44.a	मधवे स्वाहा माधवाय स्वाहा शुक्राय स्वाहा शुचये स्वाहा ।
24.44.b	नभसे स्वाहा नभस्याय स्वाहेषाय स्वाहोर्जाय स्वाहा ।
24.44.c	सहसेस्वाहा सहस्याय स्वाहा तपसे स्वाहा तपस्याय स्वाहाऽहसस्पतये स्वाहा ॥१॥ (१८)
24.45.a	वाजाय स्वाहा प्रसवाय स्वाहाऽपिजाय स्वाहा क्रतवे स्वाहा ।
24.45.b	स्वः स्वाहा मूर्ध्ने स्वाहा व्यश्नुविने स्वाहा ।
24.45.c	अन्त्याय स्वाहाऽऽन्त्यायनाय स्वाहा भौवनाय स्वाहा भुवनस्य पतये स्वाहाऽधिपतये स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ॥१॥ (१९)

वनस्पतिभ्य इति वनस्पति = भ्यः । स्वाहा । परिप्लवेभ्य इति परि = प्लवेभ्यः । स्वाहा । चराचरेभ्यः । स्वाहा । सरीसृपेभ्यः * । स्वाहा ॥१॥१६॥२४-१२=१२॥

असवे । स्वाहा । वसवे । स्वाहा । विभुव इति वि = भुवे । स्वाहा । विवस्वते । स्वाहा । गणश्रिय इति गण = श्रिये । स्वाहा । गणपतय इति गण = पतये । स्वाहा । अभिभुव इत्यभि = भुवे । स्वाहा । अधिपतय इत्यधि = पतये । स्वाहा ॥१॥ शूषाय । स्वाहा । सःसर्पायेति सं = सर्पाय । स्वाहा । चन्द्राय । स्वाहा । ज्योतिषे । स्वाहा । मलिम्लुचाय । स्वाहा । दिवा । पतयते । स्वाहा ॥२॥१७॥२९-१४=१५॥

मधवे । स्वाहा । माधवाय । स्वाहा । शुक्राय । स्वाहा । शुचये । स्वाहा । नभसे । स्वाहा । नभस्याय । स्वाहा । इषाय । स्वाहा । ऊर्जाय । स्वाहा । सहसे । स्वाहा । सहस्याय । स्वाहा । तपसे । स्वाहा । तपस्याय । स्वाहा । (अःहसस्पतये । अःहसः पतय इत्यःहसः = पतये)* । स्वाहा ॥१॥१८॥ २६-१३=१३॥

वाजाय । स्वाहा । प्रसवायेति प्र = सवाय । स्वाहा । अपिजायेत्या पि = जाय । स्वाहा । क्रतवे । स्वाहा । स्वः । स्वाहा । मूर्ध्ने । स्वाहा । व्यश्रुविन इति वि = अश्रुविने । स्वाहा । अन्त्याय । स्वाहा । आन्त्यायनायेत्यान्त्य = आयनाय । स्वाहा । भौवनाय । स्वाहा । भुवनस्य । पतये । स्वाहा । अधिपतय इत्यधि = पतये । स्वाहा । प्रजापतय इति प्रजा = पतये * । स्वाहा ॥१॥१९॥२७-१३=१४॥

24.46.a	आयु॑ र्य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ प्रा॒णो य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ऽपानो य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ व्या॒नो य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ ।
24.46.b	उ॒दानो य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ स॒मानो य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ चक्षु॑ र्य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ श्रो॒त्रं र्य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ ।
24.46.c	वाग् य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ मनो॑ य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ऽत्मा य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ पृ॒ष्ठं र्य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ ।
24.46.d	ब्र॒ह्म य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ य॒ज्ञो य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ ज्योति॑ र्य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ स्वं र्य॒ज्ञेन॑ कल्प॒ताऽ॒ स्वाहा॑ ॥१॥ (२०)

24.47.a	एक॑स्मै स्वाहा॑ द्वा॒भ्याऽ॒ स्वाहा॑ श॒ताय॑ स्वा॒हैक॑श॒ताय॑ स्वाहा॑ ।
24.47.b	व्यु॒ष्ट्यै॑ स्वाहा॑ स्व॒र्गाय॑ स्वाहा॑ ॥१॥ (२१)

तेजोऽसि पञ्च ॥५॥ अग्नय एका ॥१॥ हिङ्काराय षट् ॥६॥ तत्सवितुर्दश ॥१०॥
अजीजनो ह्येका ॥१॥ विभूर्द्वे ॥२॥ काय चतस्रः ॥४॥ आब्रह्मन् तिस्रः ॥३॥
प्राणायैका ॥१॥ प्राच्यायैका ॥१॥ अद्भ्य एका ॥१॥ वातायैका ॥१॥ अग्नय इत्येका
॥१॥ नक्षत्रेभ्यो द्वे ॥२॥ मूलेभ्य एका ॥१॥ पृथिव्या एका ॥११॥ असवे द्वे ॥२॥
मधव एका ॥१॥ वाजायैका ॥१॥ आयुर्यज्ञेनैका ॥१॥ एकस्मा इत्येका ॥१॥
एकविंशत्यनुवाकेषु सप्तचत्वारिंशत् ॥४७॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां चतुर्विंशोऽध्यायः ॥

आयुः । यज्ञेन । कल्पताम् । स्वाहा । प्राणः । यज्ञेन । कल्पताम् । स्वाहा ।
 अपान इत्यप = आनः । यज्ञेन । कल्पताम् । स्वाहा । व्यान इति वि = आनः
 । यज्ञेन । कल्पताम् । स्वाहा । उदान इत्युत् = आनः । यज्ञेन । कल्पताम् ।
 स्वाहा । समान इति सम् = आनः । यज्ञेन । कल्पताम् । स्वाहा । चक्षुः ।
 यज्ञेन । कल्पताम् । स्वाहा । श्रोत्रम् । यज्ञेन । कल्पताम् । स्वाहा । वाक् ।
 यज्ञेन । कल्पताम् । स्वाहा । मनः । यज्ञेन । कल्पताम् । स्वाहा । आत्मा ।
 यज्ञेन । कल्पताम् । स्वाहा । पृष्ठम् । यज्ञेन । कल्पताम् । स्वाहा । ब्रह्म । यज्ञेन
 । कल्पताम् । स्वाहा । यज्ञः । यज्ञेन । कल्पताम् । स्वाहा । ज्योतिः । यज्ञेन
 । कल्पताम् । स्वाहा । स्वः । यज्ञेन । कल्पताम् * । स्वाहा ॥१॥२०॥६४-
 ४४=२०॥

एकस्मै । स्वाहा । द्वाभ्याम् । स्वाहा । शताय । स्वाहा । एकशता येत्येक =
 शताय । स्वाहा । व्युष्ट्या इति वि = उष्ट्यै । स्वाहा । स्वर्गयेति स्वः = गाय
 । स्वाहा * ॥१॥२१॥१२-५=७॥ आहत्य पद संख्या ॥८५३-३४९=५०४॥

इतिचतुर्विंशोऽध्यायः

॥ इतिचतुर्विंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	24		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	105	23	82
2	21	9	12
3	105	53	52
4	91	10	81
5	10	0	10
6	49	10	39
7	68	44	24
8	41	0	41
9	14	7	7
10	36	26	10
11	24	12	12
12	38	20	18
13	22	11	11
14	35	17	18
15	12	6	6
16	24	12	12
17	29	14	15
18	26	13	13
19	27	13	14
20	64	44	20
21	12	5	7
Total	853	349	504

॥ अथ पञ्च विंशोऽध्यायः ॥

अथ पञ्च विंशोऽध्यायः

25.1.a	हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् ।
25.1.b	स दाधार पृथिवी न्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥१॥
25.2.a	उपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये त्वा जुष्टं गृह्णाम्येष ते योनिः सूर्यस्ते महिमा ।
25.2.b	यस्तेऽहन्त्संवत्सरे महिमा सम्बभूव यस्ते वाया अन्तरिक्षे महिमा सम्बभूव ।
25.2.c	यस्ते दिवि सूर्ये महिमा सम्बभूव तस्मै ते महिम्ने प्रजापतये स्वाहा देवेभ्यः ॥२॥(१)

25.3.a	यः प्राणतो निमिषतो महित्वैक इद्राजा जगतो बभूव ।
25.3.b	य ईशे अस्य द्विपदश्चतुष्पदः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥१॥
25.4.a	उपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये त्वा जुष्टं गृह्णाम्येष ते योनिश्चन्द्रमास्ते महिमा ।
25.4.b	यस्ते रात्रौ संवत्सरे महिमा सम्बभूव यस्ते पृथिव्या मग्नौ महिमा सम्बभूव ।
25.4.c	यस्ते नक्षत्रेषु चन्द्रमसि महिमा सम्बभूव तस्मै ते महिम्ने प्रजापतये देवेभ्यः स्वाहा ॥२॥(२)

अथ पञ्चविंशोऽध्यायः

ॐ हिरण्यगर्भ इति हिरण्य = गर्भः । सम् । अवर्तत । अग्रे । भूतस्य । जातः । पतिः । एकः । आसीत् * । सः । दाधार । पृथिवीम् । द्याम् । उत । इमाम् । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम * ॥१॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम = गृहीतः । असि । प्रजापतय इति प्रजा = पतये । त्वा । जुष्टम् । गृण्हामि । एषः । ते । योनिः । सूर्यः । ते । महिमा । यः । ते । अहन् । संवत्सरे । महिमा । संबभूवेति सं = बभूव । यः । ते । वायौ । अन्तरिक्षे । महिमा । संबभूवेति सं = बभूव । यः । ते । दिवि । सूर्ये । महिमा । संबभूवेति सं = बभूव । तस्मै । ते । महिम्ने । प्रजापतय इति प्रजा = पतये । स्वाहा । देवेभ्यः * ॥२॥ १॥ ५५-२९=२६॥

यः । प्राणतः । निमिषत इति नि = मिषतः । महित्वेति महि = त्वा । एकः । इत् । राजा । जगतः । बभूव * । यः । ईशे । अस्य । द्विपद इति द्वि = पदः । (चतुष्पदः । चतुः पद इति चतुः = पदः) । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम * ॥१॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम = गृहीतः । असि । प्रजापतय इति प्रजा = पतये । त्वा । जुष्टम् । गृण्हामि । एषः । ते । योनिः । चन्द्रमाः । ते । महिमा । यः । ते । रात्रौ । संवत्सरे । महिमा । संबभूवेति सं = बभूव । यः । ते । पृथिव्याम् । अग्नौ । महिमा । संबभूवेति सं = बभूव । यः । ते । नक्षत्रेषु । चन्द्रमसि । महिमा । संबभूवेति सं = बभूव । तस्मै । ते । महिम्ने । प्रजापतय इति प्रजा = पतये । देवेभ्यः । स्वाहा * ॥२॥ २॥ ५४-१७=३७॥

25.5.a	यु॒ञ्जन्ति॑ ब्र॒ध्नम॑रुषं चरन्तं परि तस्थुषः ।
25.5.b	रोच॑न्ते रोचना दिवि ॥१॥
25.6.a	यु॒ञ्जन्त्य॑स्य काम्या हरी विपक्षसा रथे ।
25.6.b	शो॒णा धृ॒ष्णू नृ॒वाह॑सा ॥२॥
25.7.a	यद्वा॒तो अ॒पो अ॒ग्नीग॑न् प्रि॒यामि॑न्द्रस्य तन्वम् ।
25.7.b	एत॑श्च स्तो॒त र॒नेन॑ प॒था पुन॑ रश्वमा वर्तयासि नः ॥३॥
25.8.a	वस॑वस्त्वाऽञ्जन्तु गाय॒त्रेण॑ च्छन्दसा रुद्रास्त्वाऽञ्जन्तु त्रैष्टु॒भेन॑ च्छन्दसा ।
25.8.b	आ॒दि॒त्यास्त्वाऽञ्जन्तु॑ जा॒गते॑न च्छन्दसा ॥४॥
25.9.a	भू भु॒वः स्व॒र्लाजी॑ (३) - ज्छा॒ची (३) - न्यव्ये॑ गव्ये ।
25.9.b	एत॑दन्नमत्त देवा एत॑दन्नमद्वि प्रजापते ॥५॥
25.10.a	कः स्वि॑दे॒काकी॑ चरति क उ॒ स्वि॒ज्जाय॑ते पुनः ।
25.10.b	कि॑श्च स्वि॒द् धि॒मस्य॑ भेषजं कि॒म्वाव॑पनम् महत् ॥६॥
25.11.a	सूर्य॑ ए॒काकी॑ चरति च॒न्द्रमा॑ जायते पुनः ।
25.11.b	अ॒ग्नि हि॒मस्य॑ भेषजं भू॒मिरा॑वपनं महत् ॥७॥
25.12.a	कास्वि॑दासीत् पूर्॒वचि॑त्तिः कि॑श्च स्वि॒दासी॑द् बृ॒हद्व्यः॑ ।
25.12.b	का स्वि॑दासीत् पि॒लि॒प्पि॒ला का स्वि॑दासीत् पि॒शङ्गि॑ला ॥८॥
25.13.a	द्यौ॒रासी॑त् पूर्॒वचि॑त्ति रश्व आसीद् बृ॒हद्व्यः॑ ।

यु॒ज्जन्ति॑ । ब्र॒ध्नम् । अ॒रुष॑म् । च॒रन्त॑म् । परि॑ । त॒स्थुष॑ : * । रोच॑न्ते । रो॒चना ।
 दि॒वि *॥१॥ यु॒ज्जन्ति॑ । अ॒स्य । का॒म्या । ह॒री ह॒ति ह॒री । वि॒पक्ष॑ सेति॒ वि =
 प॒क्षसा॑ । रथे॑ * । शो॒णा । धृ॒ष्णू इति॑ धृ॒ष्णू । नृ॒वाह॑ सेति॒ नृ = वा॒हसा॑ *॥२॥
 यत् । वा॒त : । अ॒प : । अ॒ग॒नीग॑न् । प्रि॒याम् । इन्द्र॑स्य । त॒न्वम् * । ए॒तम् ।
 स्तो॒त : । अ॒नेन॑ । प॒था । पु॒न : । अ॒श्वम् । आ । वर्त॑यासि । न : *॥३॥
 व॒सवः॑ । त्वा । अ॒ज्जन्तु॑ । गा॒यत्रेण॑ । छ॒न्दसा॑ । रु॒द्रा : । त्वा । अ॒ज्जन्तु॑ ।
 (त्रैष्टु॑भेन । त्रैस्तु॑भे नेति॒ त्रैस्तु॑भेन) । छ॒न्दसा॑ । आ॒दि॒त्या : । त्वा । अ॒ज्जन्तु॑ ।
 जा॒ग॒तेन॑ । छ॒न्दसा॑ ॥४॥ भू : । भुवः॑ । स्वः॑ । ला॒जी(३)न् । शा॒ची(३)न् ।
 य॒व्ये । ग॒व्ये । ए॒तत् । अ॒न्नम् । अ॒त्त । दे॒वा : । ए॒तत् । अ॒न्नम् । अ॒द्धि ।
 प्र॒जाप॑त इति॒ प्र॒जा = प॑ते *॥५॥ कः । स्वित् । ए॒काकी॑ । च॒रति॑ । कः ।
 ऊँइ॒त्यू । स्वित् । जा॒यते॑ । पु॒न रिति॑ पु॒न : * । किम् । स्वित् । हि॒मस्य॑ ।
 भे॒षज॑म् । किम् । ऊँइ॒त्यू । आ॒व॒प॒न मि॒त्या = व॑प॒नम् । म॒हत् *॥६॥ सू॒र्य : ।
 ए॒काकी॑ । च॒रति॑ । च॒न्द्रमा॑ : । जा॒यते॑ । पु॒न रिति॑ पु॒न : * । अ॒ग्नि : । हि॒मस्य॑ ।
 भे॒षज॑म् । भू॒मि : । आ॒व॒प॒न मि॒त्या = व॑प॒नम् । म॒हत् *॥७॥ का । स्वित् ।
 आ॒सीत् । पू॒र्वचि॑त्ति रिति॒ पू॒र्व = चि॑त्ति : । किम् । स्वित् । आ॒सीत् । बृ॒हत् ।
 व॒य : * । का । स्वित् । आ॒सीत् । पि॒लि॒प्पि॒ला । का । स्वित् । आ॒सीत् ।
 पि॒शङ्गि॑ला *॥८॥ द्यौः । आ॒सीत् । पू॒र्वचि॑त्ति रिति॒ पू॒र्व = चि॑त्ति : । अ॒श्व : ।
 आ॒सीत् । बृ॒हत् । व॒य : * ।

25.13.b	अ॒विरा॑सीत् पि॒लि॒प्पि॒ला रा॒त्रि॒रासी॑त् पि॒शङ्गि॑ला ॥९॥(३)
25.14.a	वा॒यु॒ष्ट्वा प॒च॒तै॒र॒व॒त्त्व॑सि॒तग्री॑व श॒छागै॑ : ।
25.14.b	न्य॒ग्रो॒धश्च॑म॒सै : श॒ल्म॒लि वृ॒द्ध्या ॥१॥
25.15.a	ए॒षस्य॑ रा॒थ्यो वृ॑षा प॒ङ्भि श॒चतु॑र्भि रे॒दग॑न् ।
25.15.b	ब्र॒ह्माऽकृ॑ष्णश्च नोऽव॒तु न॒मोऽग्न॑ये ॥२॥
25.16.a	स॒श्शितो॑ रा॒श्मिना॑ रथ : स॒श्शितो॑ रा॒श्मिना॑ ह॒य : ।
25.16.b	स॒श्शितो॑ अ॒प्स्वप्सु॑जा ब्र॒ह्मा सोम॑पुरो॒गव : ॥३॥
25.17.a	स्वयं॑ वा॒जिश् स्त॒न्वङ् क॒ल्पय॑स्व स्वयं॑ व्य॒जस्व स्वयं॑ जु॒षस्व ।
25.17.b	म॒हि॒मा ते॒ऽन्ये॒न न स॒न्नशे॑ ॥४॥
25.18.a	न वा उ॑ ए॒तन् म्रि॒यसे॑ न रि॒ष्यसि॑ दे॒वाँ(२)- इ॒देषि॑ प॒थिभि॑ : सु॒गेभि॑ : ।
25.18.b	यत्रा॑सते सु॒कृ॒तो यत्र॑ ते य॒युस्तत्र॑ त्वा दे॒व : स॒वि॒ता द॒धातु॑ ॥५॥
25.19.a	अ॒ग्नि : प॒शुरा॑सीत् तेना॒यज॑न्त स ए॒तं लो॒कम॑जय॒ द्यस्मि॑न्न॒ग्नि : ।
25.19.b	स ते॑ लो॒को भ॑विष्यति तं जे॒ष्यसि॑ पि॒बैता॑ अप : ।
25.19.c	वा॒यु : प॒शुरा॑सीत् तेना॒यज॑न्त स ए॒तं लो॒कम॑जय॒ द्यस्मि॑न् वा॒यु : ।
25.19.d	स ते॑ लो॒को भ॑विष्यति तं जे॒ष्यसि॑ पि॒बैता॑ अप : ।
25.19.e	सूर्य॑ : प॒शुरा॑सीत् तेना॒यज॑न्त स ए॒तं लो॒कम॑जय॒ द्यस्मि॑ न्तसूर्य॑ : ।

अवि^१ : । आसीत् । पिलिप्पिला । रात्रि^२ : । आसीत् । पिशङ्गिला *॥१॥३॥
१२३-६=११७॥

वायु : । त्वा । पचतै : । अवतु । असितग्रीव इत्यसित = ग्रीव : । छागै : * ।
न्यग्रोध : । चमसै : । शल्मलि : । वृद्ध्या *॥१॥ एष : । स्य : । राथ्य : ।
वृषा । पङ्क्तिभ रिति पट् = भि : । चतुर्भि रिति चतु : = भि : । आ । इत् ।
अगन् * । ब्रह्मा । अकृष्ण : । च । न : । अवतु । नम : । अग्रये *॥२॥
सञ्शित इति सं = शित : । रश्मिना । रथ : । सञ्शित इति सं = शित : ।
रश्मिना । हय : * । सञ्शित इति सं = शित : । अस्वित्यप् = सु । अप्सुजा
इत्यप्सु = जा : । ब्रह्मा । सोमपुरोगव इति सोम = पुरोगव : *॥३॥ स्वयम् ।
वाजिन् । तन्वम् । कल्पयस्व । स्वयम् । यजस्व । स्वयम् । जुषस्व * । महिमा ।
ते । अन्येन । न । सन्नश इति सं = नशे *॥४॥ न । वै । ऊँइत्यू । एतत् ।
म्रियसे । न । रिष्यसि । देवान् । इत् । एषि । पथिभि रिति पथि = भि : ।
सुगेभि रिति सु = गेभि : * । यत्र । आसते । सुकृत इति सु = कृत : । यत्र ।
ते । ययु : । तत्र । त्वा । देव : । सविता । दधातु *॥५॥ अग्नि : । पशु : ।
आसीत् । तेन । अयजन्त । स : । एतम् । लोकम् । अजयत् । यस्मिन् । अग्नि
: * । स : । ते । लोक : । भविष्यति । तम् । जेष्यसि । पिब । एता : । अप
: । वायु : । पशु : । आसीत् । तेन । अयजन्त । स : । एतम् । लोकम् ।
अजयत् । यस्मिन् । वायु : * । स : । ते । लोक : । भविष्यति । तम् ।
जेष्यसि । पिब । एता : । अप : । सूर्य : * । पशु : । आसीत् । तेन ।
अयजन्त । स : । एतम् । लोकम् । अजयत् । यस्मिन् । सूर्य : * ।

25.19.f	स ते लोको भविष्यति तं जेष्यसि पिबैता अप : ॥६॥(४)
---------	--

25.20.a	प्राणाय स्वाहाऽपानाय स्वाहा व्यानाय स्वाहा ।
25.20.b	अम्बे अम्बिकेऽम्बालिके न मा नयति कश्चन ।
25.20.c	ससस्त्यश्वकः सुभद्रिकां काम्पीलवासिनीम् ॥१॥
25.21.a	गणानां नत्वा गणपतिं हवामहे प्रियाणां नत्वा प्रियपतिं हवामहे ।
25.21.b	निधीनां नत्वा निधिपतिं हवामहे वसो मम ॥२॥
25.22.a	आऽहमजानि गर्भधमा त्वमजासि गर्भधम् ।
25.22.b	ता उभौ चतुरः पदः संप्रसारयाव ।
25.22.c	स्वर्गे लोके प्रोण्वथां वृषां वाजी रेतोधा रेतो दधातु ॥३॥(५)

25.23.a	उत्सक्थ्या अव गुदं धेहि समज्जिं चारया वृषन् ।
25.23.b	यः स्त्रीणां जीवभोजनः ॥१॥
25.24.a	यका ऽसकौ शकुन्तिकाऽऽहलगिति वञ्चति ।
25.24.b	आहन्ति गभे पसो निगल्गलीति धारका ॥२॥
25.25.a	यकोऽसकौ शकुन्तक आहलगिति वञ्चति ।
25.25.b	विवक्षत इव ते मुख मध्वर्यो मा नस्त्वमभि भाषथाः ॥३॥

स : । ते । लोक : । भविष्यति । तम् । जेष्यसि । पिब । एता : । अप :
॥६॥४॥१३३-३८=९५॥

प्राणाय । स्वाहा । अपानायेत्यप = आनाय । स्वाहा । व्यानायेति वि = आनाय
। स्वाहा । अम्बे । अम्बिके । अम्बालिके । न । मा । नयति । क : । चन ।
ससस्ति । अश्वक : । सुभद्रिका मिति सु = भद्रिकाम् । कांपीलवासिनी मिति
कांपील = वासिनीम् ॥१॥ गणानाम् । त्वा । गणपति मिति गण = पतिम् ।
हवामहे । प्रियाणाम् । त्वा । प्रियपति मिति प्रिय = पतिम् । हवामहे ।
निधीनामिति नि = धीनाम् । त्वा । निधिपति मिति निधि = पतिम् । हवामहे ।
वसो इति वसो । मम ॥२॥ आ । अहम् । अजानि । गर्भधमिति गर्भ = धम् ।
आ । त्वम् । अजासि । गर्भधमिति गर्भ = धम् । तौ । उभौ । चतुर : । पद :
। संप्रसारया वेति सं = प्रसारयाव । स्वर्ग इति स्व : = गे । लोके । प्र ।
ऊर्ण्वाथाम् । वृषा । वाजी । रेतोधा इति रेत : = धा : । रेत : । दधातु
*॥३॥५॥५४-९=४५॥

उत्सक्थ्या इत्युत् = सक्थ्या : । अव । गुदम् । धेहि । सम् । अज्जिम् । चारय ।
वृषन् * । य : । स्त्रीणाम् । जीवभोजन इति जीव = भोजन : *॥१॥ यका ।
असकौ । शकुन्तिका । आहलक् । इति । वञ्चति * । आ । हन्ति । गभे । पस :
। नि । गल्गलीति । धारका *॥२॥ यक : । असकौ । शकुन्तक : । आहलक्
। इति । वञ्चति * । विवक्षत इवेति विवक्षत : = इव । ते । मुखम् । अध्वर्यो
इत्यध्वर्यो । मा । न : । त्वम् । अभि । भाषथा : *॥३॥

25.26.a	मा॒ता च॑ ते पि॒ता च॑ तेऽग्रं॑ वृ॒क्षस्य॑ रो॒हतः॑ ।
25.26.b	प्र॒ति॒ला॒मीति॑ ते पि॒ता ग॒भे मु॒ष्टि॒मत॑स्यत् ॥४॥
25.27.a	मा॒ता च॑ ते पि॒ता च॑ तेऽग्रे॑ वृ॒क्षस्य॑ क्री॒ळतः॑ ।
25.27.b	वि॒वक्ष॑त इव ते मु॒खं ब्र॒ह्म॒न्मा त्वं॑ वदो ब॒हु ॥५॥
25.28.a	ऊ॒र्ध्वमे॑ना मु॒च्छ्राप॑य गि॒रौ भा॒रश्च॑ हर॒न्निव॑ ।
25.28.b	अथा॑स्यै म॒ध्यमे॑धताश्च॑ शी॒ते वा॒र्ते पु॒नन्नि॑व ॥६॥
25.29.a	ऊ॒र्ध्वमे॑न मु॒च्छ्रय॑ताद् गि॒रौ भा॒रश्च॑ हर॒न्निव॑ ।
25.29.b	अथा॑स्य म॒ध्य मे॑जतु शी॒ते वा॒र्ते पु॒नन्नि॑व ॥७॥
25.30.a	यद॑स्या अ॒ह॒भेद्याः॑ कृ॒धु स्थू॒लमु॒पात॑सत् ।
25.30.b	मु॒ष्का इ॒दस्या॑ ए॒जतो॑ गो॒श॒फे श॒कुला॑ इव ॥८॥
25.31.a	यद् दे॒वासो॑ ल॒लाम॑गुं प्र॒विष्टी॑मि॒न मा॒विषुः॑ ।
25.31.b	सक्त्वा॑ दे॒दिश्य॑ते ना॒री स॒त्यस्या॑क्षि॒भुवो॑ यथा ॥९॥
25.32.a	यद्व॑रि॒णो य॒वम॑त्ति न पु॒ष्टम् प॒शु मन्य॑ते ।
25.32.b	शू॒द्रा यद॑र्य॒जारा॑ न पोषाय ध॒नाय॑ति ॥१०॥
25.33.a	यद्व॑रि॒णो य॒वम॑त्ति न पु॒ष्टम् ब॒हु मन्य॑ते ।
25.33.b	शू॒द्रो यद॑र्या॒यै जा॒रो न पोष॑ मनु॒ मन्य॑ते ॥११॥
25.34.a	दधि॑क्राव्णो अ॒कारि॑षञ् जि॒ष्णो र॒श्वस्य॑ वा॒जिनः॑ ।

मा॒ता । च॒ । ते॒ । पि॒ता । च॒ । ते॒ । अ॒ग्रम् । वृ॒क्षस्य॑ । रो॒हतः * । प्र॒ ।
 ति॒लामि॑ । इति॑ । ते॒ । पि॒ता । ग॒भे । मु॒ष्टिम् । अत॑स्यत् *॥४॥ मा॒ता । च॒
 । ते॒ । पि॒ता । च॒ । ते॒ । अ॒ग्रे । वृ॒क्षस्य॑ । क्री॒ळतः * । वि॒वक्ष॑त इवेति वि॒वक्ष॑त
 : = इव॑ । ते॒ । मु॒खम् । ब्र॒ह्मन् । मा॒ । त्वम् । वदः॑ । बहु॑ *॥५॥ ऊ॒र्ध्वम् ।
 ए॒नाम् । उ॒त् । श्रा॒पय॑ । गि॒रौ । भा॒रम् । ह॒रन्नि वेति॑ ह॒रन् = इव॑ * । अथ॑ ।
 अ॒स्यै । म॒ध्यम् । ए॒धताम्॑ । शी॒ते । वा॒र्ते । पु॒नन्निवेति॑ पु॒नन् = इव॑ *॥६॥
 ऊ॒र्ध्वम् । ए॒नम् । उ॒त् । श्र॒यतात्॑ । गि॒रौ । भा॒रम् । ह॒रन्नि वेति॑ ह॒रन् = इव॑ * ।
 अथ॑ । अ॒स्य । म॒ध्यम् । ए॒जतु॑ । शी॒ते । वा॒र्ते । पु॒नन्निवेति॑ पु॒नन् = इव॑ *॥७॥
 यत् । अ॒स्याः । अ॒ह॒भेद्या॑ इत्य॒ह॒ = भे॒द्याः । कृ॒धु । स्थू॒लम् । उ॒पा॒त॒स
 दि॒त्युप॑ = अ॒त॒सत् * । मु॒ष्कौ । इत् । अ॒स्याः । ए॒जतः॑ । गो॒श॒फ इति॑ गो॒ =
 श॒फे । श॒कु॒ला इवेति॑ श॒कु॒लौ = इव॑ *॥८॥ यत् । दे॒वा॒सः । ल॒ला॒म॒गु मि॒ति
 ल॒ला॒म॒ = गु॒म् । प्र॒ । वि॒ष्टी॒मि॒नम् । आ॒वि॒षुः * । स॒क्थ॒ना । दे॒दि॒श्यते॑ । ना॒री ।
 स॒त्यस्य॑ । अ॒क्षि॒भुव॑ इत्य॒क्षि॒ = भुवः॑ । यथा॑ *॥९॥ यत् । ह॒रि॒णः । य॒वम् ।
 अ॒त्ति॑ । न । पु॒ष्टम् । प॒शु । म॒न्यते॑ * । शू॒द्रा । यत् । अ॒र्य॒जा॒रेत्य॒र्य॒ = जा॒रा । न
 । पो॒षाय॑ । ध॒ना॒य॒ति *॥१०॥ यत् । ह॒रि॒णः । य॒वम् । अ॒त्ति॑ । न । पु॒ष्टम् ।
 बहु॑ । म॒न्यते॑ * । शू॒द्रः । यत् । अ॒र्य॒यै । जा॒रः । न । पो॒षम् । अ॒नु॒ । म॒न्यते॑
 *॥११॥ द॒धि॒क्रा॒व्ण इति॑ द॒धि॒ = क्रा॒व्णः । अ॒का॒रि॒षम् । जि॒ष्णोः । अ॒श्व॒स्य ।
 वा॒जि॒नः * ।

25.34.b	सुरभि नो मुखा करत् प्र ण आयूष्षि तारिषत् ॥१२॥(६)
25.35.a	गायत्री त्रिष्टुब् जगत्यनुष्टुप् पङ्क्त्या सह ।
25.35.b	बृहत्युष्णिहा ककुप्सूचीभिः शम्यन्तु त्वा ॥१॥
25.36.a	द्विपदा याश्चतुष्पदाः त्रिपदा याश्च षट्पदाः ।
25.36.b	विच्छन्दा याश्च सच्छन्दाः सूचीभिः शम्यन्तु त्वा ॥२॥
25.37.a	महानामन्यो रेवत्यो विश्वा आशाः प्रभूवरीः ।
25.37.b	मैघी विद्युतो वाचः सूचीभिः शम्यन्तु त्वा ॥३॥
25.38.a	नार्यस्ते पत्न्यो लोम विचिन्वन्तु मनीषया ।
25.38.b	देवानां पत्न्यो दिशः सूचीभिः शम्यन्तु त्वा ॥४॥
25.39.a	रजता हरिणीः सीसा युजो युज्यन्ते कर्मभिः ।
25.39.b	अश्वस्य वाजिनस्त्वचि सिमाः शम्यन्तु शम्यन्तीः ॥५॥
25.40.a	कुविदङ्ग यवमन्तो यवञ् चिद्यथा दान्त्यनुपूर्वं वियूय ।
25.40.b	इहेहैषां कृणुहि भोजनानि ये बर्हिषो नमउक्ति न्न जग्मुः ॥६॥(७)
25.41.a	कस्त्वाऽऽच्छयति कस्त्वा विशास्ति कस्ते गात्राणि शम्यति ।

सुरभि । न : । मुखा । करत् । प्र । न : । आयूषि । तारिषत्
*॥१२॥६॥१६८-०=१६८॥

गायत्री । (त्रिष्टुप् । त्रिस्तुबिति त्रि = स्तुप्) । जगती । (अनुष्टुप् । अनुस्तुबि
त्यनु = स्तुप्) । पङ्क्त्या । सह * । बृहती । उष्णिहा । ककुप् । सूचीभिः ।
शम्यन्तु । त्वा *॥१॥ द्विपदा इति द्वि = पदा : । या : । (चतुष्पदा : । चतु
: पदा इति चतु : = पदा :) । त्रिपदा इति त्रि = पदा : । या : । च ।
षट्पदा इति षट् = पदा : * । विच्छन्दा इति वि = छन्दा : । या : । च ।
सच्छन्दा इति स = छन्दा : । सूचीभिः । शम्यन्तु । त्वा *॥२॥ महानाम्न्य
इति महा = नाम्न्य : । रेवत्यः । विश्वाः । आशाः । प्रभूवरी रिति प्र =
भूवरी : * । मैघीः । विद्युत इति वि = द्युतः । वाचः । सूचीभिः । शम्यन्तु
। त्वा *॥३॥ नार्यः । ते । पत्न्यः । लोम । वि । चिन्वन्तु । मनीषया * ।
देवानाम् । पत्न्यः । दिशः । सूचीभिः । शम्यन्तु । त्वा *॥४॥ रजताः ।
हरिणीः । सीसाः । युजः । युज्यन्ते । कर्मभि रिति कर्म = भिः * । अश्वस्य
। वाजिनः । त्वचि । सिमाः । शम्यन्तु । शम्यन्ती : *॥५॥ कुवित् । अङ्ग ।
यवमन्त इति यव = मन्तः । यवम् । चित् । यथा । दान्ति । अनुपूर्व मित्यनु =
पूर्वम् । वियूयेति वि = यूय * । इहेहे तीह = इह । एषाम् । कृणुहि । भोजनानि
। ये । बर्हिषः । नमउक्ति मिति नमः = उक्तिम् । न । जग्मुः *॥६॥७॥
८०-१८=६२॥

क : । त्वा । आ । छ्यति । क : । त्वा । वि । शास्ति । क : । ते ।
गात्राणि । शम्यति * ।

25.41.b	क उ ते शमिता कवि : ॥१॥
25.42.a	ऋतवस्त ऋतुथा पर्व शमितारो वि शासतु ।
25.42.b	संवत्सरस्य तेजसा शमीभिः शम्यन्तु त्वा ॥२॥
25.43.a	अर्धमासाः परुषि ते मासा आ च्छ्यन्तु शम्यन्तः ।
25.43.b	अहोरात्राणि मरुतो विलिष्टं सूदयन्तु ते ॥३॥
25.44.a	दैव्या अध्वर्यवस्त्वाऽऽच्छ्यन्तु वि च शासतु ।
25.44.b	गात्राणि पर्वशस्ते सिमाः कृण्वन्तु शम्यन्तीः ॥४॥
25.45.a	द्यौस्ते पृथिव्यन्तरिक्षं वायुश् छिद्रं पृणातु ते ।
25.45.b	सूर्यस्ते नक्षत्रैः सह लोकं कृणोतु साधुया ॥५॥
25.46.a	शन्ते परेभ्यो गात्रेभ्यः शमस्त्वरेभ्यः ।
25.46.b	शमस्थभ्यो मज्जभ्यः शम्वस्तु तन्वै तव ॥६॥(८)

25.47.a	कः स्वित्देकाकी चरति क उ स्विज्जायते पुनः ।
25.47.b	किं स्वित् धिमस्य भेषजं किमवावपनम् महत् ॥१॥
25.48.a	सूर्य एकाकी चरति चन्द्रमा जायते पुनः ।
25.48.b	अग्नि हिमस्य भेषजं भूमिरावपनं महत् ॥२॥
25.49.a	किं स्वित्सूर्यसमं ज्योतिः किं समुद्रसमं सरः ।
25.49.b	किं स्वित्पृथिव्यै वर्षीयः कस्य मात्रा न विद्यते ॥३॥

कः । ऊँइत्यूँ । ते । शमिता । कविः *॥१॥ ऋतवः । ते । ऋतुथेत्यृतु =
 था । पर्व । शमितारः । वि । शासतु * । संवत्सरस्य । तेजसा । शमीभिः ।
 शम्यन्तु । त्वा *॥२॥ अर्धमासा इत्यर्ध = मासाः । परूँषि । ते । मासाः ।
 आ । छ्यन्तु । शम्यन्तः * । अहोरात्राणि । मरुतः । विलिष्ट मिति वि =
 लिष्टम् । सूदयन्तु । ते *॥३॥ दैव्याः । अध्वर्यवः । त्वा । आ । छ्यन्तु ।
 वि । च । शासतु * । गात्राणि । पर्वश इति पर्व = शः । ते । सिमाः ।
 कृण्वन्तु । शम्यन्तीः *॥४॥ द्यौः । ते । पृथिवी । अन्तरिक्षम् । वायुः ।
 छिद्रम् । पृणातु । ते * । सूर्यः । ते । नक्षत्रैः । सह । लोकम् । कृणोतु ।
 साधुयेति साधु = या *॥५॥ शम् । ते । परेभ्यः । गात्रेभ्यः । शम् । अस्तु ।
 अवरिभ्यः * । शम् । अस्थिभ्य इत्यस्थ = भ्यः । मज्जभ्य इति मज्ज = भ्यः ।
 शम् । ऊँइत्यूँ । अस्तु । तन्वै । तव *॥६॥ ८॥ ८५-०=८५॥

कः । स्वित् । एकाकी । चरति । कः । ऊँइत्यूँ । स्वित् । जायते । पुन रिति
 पुनः * । किम् । स्वित् । हिमस्य । भेषजम् । किम् । ऊँइत्यूँ । आवपन मित्या
 = वपनम् । महत् *॥१॥ सूर्यः । एकाकी । चरति । चन्द्रमाः । जायते ।
 पुन रिति पुनः * । अग्निः । हिमस्य । भेषजम् । भूमिः । आवपन मित्या =
 वपनम् । महत् *॥२॥ किम् । स्वित् । सूर्यसम मिति सूर्य = समम् । ज्योतिः
 । किम् । समुद्रसम मिति समुद्र = समम् । सरः * । किम् । स्वित् । पृथिव्यै ।
 वर्षीयः । कस्य । मात्रा । न । विद्यते *॥३॥

25.50.a	ब्रह्म सूर्यसमं ज्योति द्यौः समुद्रसमं सरः ।
25.50.b	इन्द्रः पृथिव्यै वर्षीयान् गोस्तु मात्रा न विद्यते ॥४॥
25.51.a	पृच्छामि त्वा चितये देवसख यदि त्वमत्र मनसा जगन्थ ।
25.51.b	येषु विष्णुस्त्रिषु पदेष्वेष्ट स्तेषु विश्वं भुवनमा विवेशा (३) ॥५॥
25.52.a	अपि तेषु त्रिषु पदेष्वस्मि येषु विश्वं भुवनमाविवेश ।
25.52.b	सद्यः पर्येमि पृथिवी मुत द्यामेकेनाङ्गेन दिवो अस्य पृष्टम् ॥६॥
25.53.a	केष्वन्तः पुरुष आविवेश कान्यन्तः पुरुषे अर्पितानि ।
25.53.b	एतद् ब्रह्मन्नुप वह्मामसि त्वा किं स्विन्नः प्रति वोचास्यत्र ॥७॥
25.54.a	पञ्चस्वन्तः पुरुष आविवेश तान्यन्तः पुरुषे अर्पितानि ।
25.54.b	एतत्त्वाऽत्र प्रतिमन्वानो अस्मि न मायया भवस्युत्तरो मत् ॥८॥(९)

25.55.a	कास्वि दासीत् पूर्वचित्तिः किं स्विदासीद् बृहद्वयः ।
25.55.b	का स्विदासीत् पिलिप्पिला का स्विदासीत् पिशङ्गिला ॥१॥
25.56.a	द्यौरासीत् पूर्वचित्ति रश्व आसीद् बृहद्वयः ।
25.56.b	अविरासीत् पिलिप्पिला रात्रिरासीत् पिशङ्गिला ॥२॥
25.57.a	का ईमरे पिशङ्गिला का ईङ् कुरुपिशङ्गिला ।

ब्रह्म । सूर्यसम मिति सूर्य = समम् । ज्योतिः । द्यौः । समुद्रसम मिति समुद्र
 = समम् । सरः * । इन्द्रः । पृथिव्यै । वर्षीयान् । गोः । तु । मात्रा । न ।
 विद्यते * ॥४॥ पृच्छामि । त्वा । चितये । देवसखेति देव = सख । यदि ।
 त्वम् । अत्र । मनसा । जगन्थ * । येषु । विष्णुः । त्रिषु । पदेषु । एष्ट इत्या =
 इष्टः । तेषु । विश्वम् । भुवनम् । आ । विवेशा (३) * ॥५॥ अपि । तेषु ।
 त्रिषु । पदेषु । अस्मि । येषु । विश्वम् । भुवनम् । आविवेशेत्या = विवेश * ।
 सद्यः । परि । एमि । पृथिवीम् । उत । द्याम् । एकेन । अङ्गेन । दिवः ।
 अस्य । पृष्ठम् * ॥६॥ केषु । अन्त रित्यन्तः । पुरुषः । आ । विवेश । कानि
 । अन्त रित्यन्तः । पुरुषे । अर्पितानि * । एतत् । ब्रह्मन् । उप । बल्हामसि ।
 त्वा । किम् । स्वित् । नः । प्रति । वोचासि । अत्र * ॥७॥ पञ्चस्विति पञ्च =
 सु । अन्त रित्यन्तः । पुरुषः । आ । विवेश । तानि । अन्त रित्यन्तः । पुरुषे
 । अर्पितानि * । एतत् । त्वा । अत्र । प्रतिमन्वान इति प्रति = मन्वानः ।
 अस्मि । न । मायया । भवसि । उत्तर इत्युत् = तरः । मत् * ॥८॥९॥१३६-
 २९=१०७॥

का । स्वित् । आसीत् । पूर्वचित्ति रिति पूर्व = चित्तिः । किम् । स्वित् ।
 आसीत् । बृहत् । वयः * । का । स्वित् । आसीत् । पिलिप्पिला । का । स्वित्
 । आसीत् । पिशङ्गिला * ॥१॥ द्यौः । आसीत् । पूर्वचित्ति रिति पूर्व = चित्ति
 : । अश्वः । आसीत् । बृहत् । वयः * । अविः । आसीत् । पिलिप्पिला ।
 रात्रिः । आसीत् । पिशङ्गिला * ॥२॥ का । ईम् । अरे । पिशङ्गिला । का ।
 ईम् । कुरुपिशंगि लेति कुरु = पिशंगिला * ।

25.57.b	क ई॒मा॒स्क॒न्दम॒र्षति॑ क ई॒म् प॒न्थाँ॑ वि॒ सर्प॑ति ॥३॥
25.58.a	अजा॒ऽरे पि॒शङ्गि॑ला श्वा॒वित्कु॑रुपि॒शङ्गि॑ला ।
25.58.b	श॒श आ॒स्क॒न्द म॒र्षत्य॑हि : प॒न्थाँ॑ वि॒सर्प॑ति ॥४॥
25.59.a	क॒त्यस्य॑ वि॒ष्ठा : क॒त्यक्ष॑राणि॒ कति॑ हो॒मासः॑ क॒तिधा॑ स॒मिद्धः॑ ।
25.59.b	य॒ज्ञस्य॑ त्वा वि॒दथा॑ पृ॒च्छम॑त्र क॒ति हो॒तार ऋ॒तुशो॑ यज॒न्ति ॥५॥
25.60.a	ष॒ळस्य॑ वि॒ष्ठा : श॒त म॒क्षरा॑ण्यशी॒तिर्हो॒मा : स॒मिधो॑ह ति॒स्रः ।
25.60.b	य॒ज्ञस्य॑ ते वि॒दथा॑ प्र ब्र॒वीमि॑ स॒प्त हो॒तार ऋ॒तुशो॑ यज॒न्ति ॥६॥
25.61.a	को अ॒स्य वे॒द भु॒वन॑स्य नाभिं॒ को द्या॑वापृ॒थिवी॑ अ॒न्तरि॑क्षम् ।
25.61.b	क : सू॒र्यस्य॑ वे॒द बृ॒हतो॑ ज॒नित्रं॑ को वे॒द च॒न्द्रम॑सं॒ व्यतो॑जा : ॥७॥
25.62.a	वे॒दाह॑ म॒स्य भु॒वन॑स्य नाभिं॒ वेद॑ द्या॒वापृ॒थिवी॑ अ॒न्तरि॑क्षम् ।
25.62.b	वे॒द सू॒र्यस्य॑ बृ॒हतो॑ ज॒नित्र॑ म॒थो वे॒द च॒न्द्रम॑सं॒ व्यतो॑जा : ॥८॥
25.63.a	पृ॒च्छामि॑ त्वा प॒रम॑न्तम् पृ॒थिव्या॑ : पृ॒च्छामि॑ यत्र॒ भुवन॑स्य नाभिः ।
25.63.b	पृ॒च्छामि॑ त्वा वृ॒ष्णो अ॒श्वस्य॑ रे॒तः पृ॒च्छामि॑ वा॒चः प॒रमं॑ व्यो॒म ॥९॥
25.64.a	इ॒यं वे॒दि : प॒रो अ॒न्तः पृ॒थिव्या॑ अ॒यं व्य॒ज्ञो भु॒वन॑स्य नाभिः ।

कः । ईम् । आस्कन्द मित्या = स्कन्दम् । अर्षति । कः । ईम् । पन्थाम् । वि । सर्पति *॥३॥ अजा । अरे । पिशङ्गिला । (श्वावित् । श्वविदिति श्व = वित्) । कुरुपिशङ्गिलेति कुरु = पिशङ्गिला * । शशः । आस्कन्द मित्या = स्कन्दम् । अर्षति । अहिः । पन्थाम् । वि । सर्पति *॥४॥ कति । अस्य । (विष्ठाः । विस्था इति वि = स्थाः) । कति । अक्षराणि । कति । होमासः । कतिधा । समिद्ध इति सं = इद्धः * । यज्ञस्य । त्वा । विदथा । पृच्छम् । अत्र । कति । होतारः । ऋतुश इत्यृतु = शः । यजन्ति *॥५॥ षट् । अस्य । (विष्ठाः । विस्था इति वि = स्थाः) । शतम् । अक्षराणि । अशीतिः । होमाः । समिध इति सं = इधः । ह । तिस्रः * । यज्ञस्य । ते । विदथा । प्र । ब्रवीमि । सप्त । होतारः । ऋतुश इत्यृतु = शः । यजन्ति *॥६॥ कः । अस्य । वेद । भुवनस्य । नाभिम् । कः । द्यावापृथिवी इति द्यावापृथिवी । अन्तरिक्षम् * । कः । सूर्यस्य । वेद । बृहतः । जनित्रम् । कः । वेद । चन्द्रमसम् । यतोजा इति यतः = जाः *॥७॥ वेद । अहम् । अस्य । भुवनस्य । नाभिम् । वेद । द्यावापृथिवी इति द्यावापृथिवी । अन्तरिक्षम् * । वेद । सूर्यस्य । बृहतः । जनित्रम् । अथो इत्यथो । वेद । चन्द्रमसम् । यतोजा इति यतः = जाः *॥८॥ पृच्छामि । त्वा । परम् । अन्तम् । पृथिव्याः । पृच्छामि । यत्र । भुवनस्य । नाभिः * । पृच्छामि । त्वा । वृष्णः । अश्वस्य । रेतः । पृच्छामि । वाचः । परमम् । व्योमेति वि = ओम् *॥९॥ इयम् । वेदिः । परः । अन्तः । पृथिव्याः । अयम् । यज्ञः । भुवनस्य । नाभिः * ।

25.64.b	अ॒य॒ः सो॒मो वृ॒ष्णो अ॒श्वस्य॑ रे॒तो ब्र॒ह्मा॒ऽयं वा॒च : पर॒मं व्यो॒म ॥१०॥
25.65.a	सु॒भू : स्व॒य॒म्भू : प्र॒थमो॑ऽन्त॒र्मह॑त्य॒र्णवे ।
25.65.b	द॒धे ह॒ गर्भ॑मृ॒त्त्वियं॑ व्य॒तो जा॒त : प्र॒जाप॑ति : ॥११॥
25.66.a	हो॒ता यक्ष॑त्प्र॒जाप॑ति॒ः सोम॑स्य॒ महि॑म्न : ।
25.66.b	जु॒षतां॑ पि॒बतु॑ सोम॒ः होत॑ र्यज ॥१२॥
25.67.a	प्र॒जाप॑ते न त्वदे॒तान्य॑न्यो वि॒श्वा रू॒पाणि॑ परि ता ब॒भूव ।
25.67.b	यत्का॑मास्ते जु॒हुम॑स्तन्नो अस्तु व॒य॒ःस्याम॑ पत॒यो रयी॑णाम् ॥१३॥ (१०)

हिरण्यगर्भो द्वे ॥२॥ य : प्राणतो द्वे ॥२॥ युज्जन्ति नव ॥९॥ वायुष्ट्वा षट् ॥६॥
 प्राणाय तिस्रः ॥३॥ उत्सकथ्या द्वादश ॥१२॥ गायत्री षट् ॥६॥ कत्स्वा षट् ॥६॥
 क : स्तिदष्ट ॥८॥ का स्वित् त्रयोदश ॥१३॥ दशानुवाकेषु सप्तषष्टिः ॥६७॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां पञ्चविंशोऽध्यायः ॥

अयम् । सोमः । वृष्णः । अश्वस्य । रेतः । ब्रह्मा । अयम् । वाचः । परमम्
 । व्योमेति वि = ओम *॥१०॥ सुभूरिति सु = भूः । स्वयंभूरिति स्वयं = भू
 : । प्रथमः । अन्तः । महति । अर्णवे * । दधे । ह । गर्भम् । ऋत्विग्यम् ।
 यतः । जातः । प्रजापति रिति प्रजा = पतिः *॥११॥ होता । यक्षत् ।
 प्रजापति मिति प्रजा = पतिम् । सोमस्य । महिम्नः * । जुषताम् । पिबतु ।
 सोमम् । होतः । यज *॥१२॥ प्रजापत इति प्रजा = पते । न । त्वत् ।
 एतानि । अन्यः । विश्वा । रूपाणि । परि । ता । बभूव * । यत्कामा इति यत्
 = कामाः । ते । जुहुमः । तत् । नः । अस्तु । वयम् । स्याम । पतयः ।
 रयीणाम् *॥१३॥१०॥२०८-५०=१५८॥ आहत्य पद संख्या ॥१०९६-१९६=
 ९००॥

इतिपञ्चविंशोऽध्यायः

॥ इतिपञ्चविंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	25		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	55	29	26
2	54	17	37
3	123	6	117
4	133	38	95
5	54	9	45
6	168	0	168
7	80	18	62
8	85	0	85
9	136	29	107
10	208	50	158
Total	1096	196	900

॥ अथ षड् विंशोऽध्यायः ॥

अथ षड् विंशोऽध्यायः

26.1.a	अ॒श्व॒स्तूप॒रो गो॒मृ॒गस्ते प्रा॒जाप॒त्या : कृ॒ष्णग्री॒व आ॒ग्नेयो र॒राटे ।
26.1.b	पुर॒स्ता त्सा॒रस्व॒ती मे॒ष्यध॒स्ताद् ध॒न्वो : ॥१॥
26.2.a	आ॒श्विना अ॒धोरा॒मौ बा॒ह्वो : सौ॒मापौ॒ष्ण : श्या॒मो नाभ्या॑ꣳ सौ॒र्यया॒मौ ।
26.2.b	श्वे॒तश्च कृ॒ष्णश्च पा॒र्श्वयो : ॥२॥
26.3.a	त्वा॒ष्ट्रौ लो॒मश॒सक्थौ स॒क्थ्योर्वा॒यव्य : श्वे॒त : पु॒च्छ इ॒न्द्राय स्व॒पस्या॒य वे॒हद्वै॒ष्णवो वा॒मन : ।
26.3.b	रो॒हि॒तो धू॒म्रो॒रि॒त : क॒र्कन्धु॒रोहि॒तस्ते सौ॒म्या ब॒भ्रुर॒रुण॒बभ्रु : शु॒कब॒भ्रुस्ते वा॒रुणा : ॥३॥
26.4.a	शि॒तिर॒न्ध्रोऽन्य॑त : शि॒तिर॒न्ध्र : स॒मन्त॑शि॒तिर॒न्ध्रस्ते सा॒वि॒त्रा : शि॒तिबा॒हु र॒न्यत : शि॒तिबा॒हु : स॒मन्त॑शि॒तिबा॒हुस्ते बा॒र्हस्प॒त्या : ।
26.4.b	पृ॒षती क्षु॒द्रपृ॒षती स्थू॒लपृ॒षती ता मै॒त्रावरु॑ण्य : ॥४॥
26.5.a	शु॒द्धवा॒ल : स॒र्वशु॒द्धवा॒लो म॒णिवा॒लस्त आ॒श्विना : ।
26.5.b	श्ये॒त : श्ये॒ताक्षोऽरु॑णस्ते रु॒द्राय प॒शुप॒तये क॒र्णया॒मा : ॥५॥
26.6.a	अ॒वलि॒प्ता रौ॒द्रा न॒भोरू॒पा : पा॒र्जन्या : ।

अथ षड्विंशोऽध्यायः

ॐ अश्वः । तूपरः । गोमृग इति गो = मृगः । ते । प्राजापत्या इति प्राजा =
 पत्याः । कृष्णग्रीव इति कृष्ण = ग्रीवः । आग्नेयः । रराटे । पुरस्तात् ।
 सारस्वती । मेषी । अधस्तात् । हन्वोः ॥१॥ आश्विनौ । अधोरा॑मा इत्यधः =
 रामौ । बाह्वोः । सौमा॑पौष्णः । श्यामः । नाभ्याम् । सौर्य॑यामौ । श्वेतः ।
 च । कृष्णः । च । पार्श्वयोः ॥२॥ त्वाष्टौ । लोम॑शसक्था इति लोम॑श =
 सक्थौ । सक्थ्योः । वाय॑व्यः । श्वेतः । पुच्छे । इन्द्रा॑य । स्वप॑स्यायेति॒सु =
 अप॑स्याय । वेह॑त् । वैष्ण॑वः । वाम॑नः * । रोहि॑तः । धूम्र॑रोहित इति धूम्र॑ =
 रोहि॑तः । कर्क॑न्धुरोहित इति कर्क॑न्धु = रोहि॑तः । ते । सौम्याः । बभ्रुः ।
 अरु॑णबभ्रु रित्य॑रुण = बभ्रुः । शु॒कब॑भ्रु रिति शु॒क = बभ्रुः । ते । वारु॑णाः
 ॥३॥ शि॒तिर॑न्ध्र इति शि॒ति = र॑न्ध्रः । अ॒न्यत॑श्शि॒तिर॑न्ध्र इत्य॒न्यतः॑ = शि॒तिर॑न्ध्र
 : । स॒मन्त॑शि॒तिर॑न्ध्र इति स॒मन्त॑ = शि॒तिर॑न्ध्रः । ते । सा॒वि॒त्राः । शि॒तिबा॑हुरिति
 शि॒ति = बा॑हुः । अ॒न्यत॑श्शि॒तिबा॑हु रित्य॒न्यतः॑ = शि॒तिबा॑हुः । स॒मन्त॑शि॒ति
 बा॑हु रिति स॒मन्त॑ = शि॒तिबा॑हुः । ते । बा॒र्ह॒स्प॒त्याः । पृ॒ष॒ती । क्षु॒द्रपृ॒ष ती॑ति
 क्षु॒द्र = पृ॒षती । स्थू॒लपृ॒ष ती॑ति स्थू॒ल = पृ॒षती । ताः । मै॒त्राव॑रुण्यः * ॥४॥
 शु॒द्धवा॑ल इति शु॒द्ध = वा॑लः । स॒र्वशु॑द्धवा॒ल इति स॒र्वशु॑द्ध = वा॑लः । म॒णिवा॑ल
 इति म॒णि = वा॑लः । ते । आ॒श्वि॒नाः । श्ये॑तः । श्ये॑ताक्ष इति॒श्ये॑त = अ॒क्षः
 । अ॒रुणः । ते । रु॒द्रा॒य । प॒शु प॑तय इति प॒शु = प॑तये । क॒र्णाः । या॒माः
 ॥५॥ अ॒वलि॑प्ता इत्य॒व = लि॑प्ताः । रौ॒द्राः । न॒भो॒रूपा॑ इति न॒भः = रू॒पाः ।
 पा॒र्ज॒न्याः * ।

26.6.b	पृ॒श्नि॒स्तिर॑श्ची॒नपृ॒श्नि॒ रू॒र्ध्वपृ॒श्नि॒स्ते मा॒रुता॑ : ॥६॥
26.7.a	फ॒ल्गु॒र्लो॒हि॒तो॒र्णी प॒ल॒क्षी॒ ता : सा॒र॒स्व॒त्यः ।
26.7.b	प्ली॒हाकर्णः॑ शु॒ण्ठाकर्णो॑ऽध्या॒लोह॑कर्णस्ते त्वा॒ष्ट्रा : ॥७॥
26.8.a	कृ॒ष्णग्री॑वः शि॒ति॒कक्षो॑ऽज्जि॒सक्थ॑स्त ऐ॒न्द्रा॒ग्ना : ।
26.8.b	कृ॒ष्णा॒ज्जि र॒त्पा॒ज्जि म॒हा॒ज्जि॒स्त उ॒ष॒स्या : ॥८॥
26.9.a	शि॒ल्पा वै॒श्वदे॒व्यो रो॒हि॒ण्य॒ स्र्य॒व॒यो वा॒चेऽवि॒ज्ञा॒ता अ॒दि॒त्यै ।
26.9.b	स॒रू॒पा धा॒त्रे व॒त्स॒त॒र्यो दे॒वा॒नां प॒त्नी॒भ्यः ॥९॥(१)

26.10.a	कृ॒ष्णग्री॑वा आ॒ग्ने॒या : शि॒ति॒भ्र॒वो व॒सू॒नां॑ रो॒हि॒ता रु॒द्रा॒णाम् ।
26.10.b	श्वे॒ता अ॒व॒रो॒कि॒ण आ॒दि॒त्या॒नां न॒भो॒रू॒पा : पा॒र्ज॒न्या : ॥१॥
26.11.a	उ॒न्न॒त ऋ॒षभो॑ वा॒म॒न॒स्त ऐ॒न्द्रा॒वै॒ष्ण॒वा उ॒न्न॒त : शि॒ति॒बा॒हु : शि॒ति॒पृ॒ष्ठ॒स्त ऐ॒न्द्रा॒बा॒र्ह॒स्प॒त्या : ।
26.11.b	शु॒क॒रू॒पा वा॒जि॒ना : क॒ल्मा॒षा आ॒ग्नि॒मा॒रु॒ता : श्या॒मा : पौ॒ष्णा : ॥२॥
26.12.a	ए॒ता ऐ॒न्द्रा॒ग्ना द्वि॒रू॒पा अ॒ग्नी॒षो॒मी॒या वा॒म॒ना अ॒न॒ड्वा॒ह आ॒ग्ना॒वै॒ष्ण॒वा : ।
26.12.b	व॒शा मै॒त्रा॒व॒रु॒ण्योऽन्य॑त॒ अन्यो॑ मै॒त्र्यः ॥३॥

पृ॒श्नि॑ : । ति॒रश्ची॑न॒पृ॒श्नि॑ रि॒ति॑ ति॒रश्ची॑न॒ = पृ॒श्नि॑ : । ऊ॒र्ध्व॑ पृ॒श्नि॑ रि॒त्यूर्ध्व॑ = पृ॒श्नि॑ :
 । ते । मा॒रु॒ता : ॥६॥ फ॒ल्गू : । लो॒हि॒तो॒र्णी॑ति॒ लो॒हि॒त॑ = उ॒र्णी॑ । प॒ल॒क्षी॑ । ता
 : । सा॒र॒स्व॒त्य॑ : । प्ली॒हा॒क॒र्ण॑ इति॒ प्ली॒हा॑ = क॒र्ण॑ : । शु॒ण्ठा॒क॒र्ण॑ इति॒ शु॒ण्ठा॑ =
 क॒र्ण॑ : । अ॒ध्या॒लो॒ह॒क॒र्ण॑ इत्य॒ध्या॒लो॒ह॑ = क॒र्ण॑ : । ते । त्वा॒ष्ट्रा : ॥७॥ कृ॒ष्ण॒ग्री॒व॑
 इति॒ कृ॒ष्ण॑ = ग्री॒व॑ : । शि॒ति॒क॒क्ष॑ इति॒ शि॒ति॑ = क॒क्ष॑ : । अ॒ज्जि॒स॒क्थ॑ इत्य॒ज्जि॑ =
 स॒क्थ॑ : । ते । ऐ॒न्द्रा॒ग्ना : । कृ॒ष्णा॒ज्जि॑ रि॒ति॑ कृ॒ष्ण॑ = अ॒ज्जि॑ : । अ॒ल्पा॒ज्जि॑
 रि॒त्यल्प॑ = अ॒ज्जि॑ : । म॒हा॒ज्जि॑ रि॒ति॑ म॒हा॑ = अ॒ज्जि॑ : । ते । उ॒ष॒स्या : *॥८॥
 शि॒ल्पा : । वै॒श्व॒दे॒व्य॑ इति॒ वै॒श्व॑ = दे॒व्य॑ : । रो॒हि॒ण्य॑ : । त्र्य॒व॒य॑ इति॒ त्रि॑ = अ॒व॒य॑ :
 । वा॒चे । अ॒वि॒ज्ञा॒ता॑ इत्य॒वि॑ = ज्ञा॒ता : । अ॒दि॒त्यै । स॒रू॒पा॑ इति॒ स॑ = रू॒पा : ।
 धा॒त्रे । व॒त्स॒त॒र्य॑ : । दे॒वा॒ना॒म् । प॒त्नी॒भ्यः *॥९॥ १॥११५-०=११५॥

कृ॒ष्ण॒ग्री॒वा॑ इति॒ कृ॒ष्ण॑ = ग्री॒वा : । आ॒ग्ने॒या : । शि॒ति॒भ्र॒व॑ इति॒ शि॒ति॑ = भ्र॒व॑ : ।
 व॒सू॒ना॒म् । रो॒हि॒ता : । रु॒द्रा॒णा॒म् । श्वे॒ता : । अ॒व॒रो॒कि॒ण॑ इत्य॒व॑ = रो॒कि॒ण॑ : ।
 आ॒दि॒त्या॒ना॒म् । न॒भो॒रू॒पा॑ इति॒ न॒भः॑ = रू॒पा : । पा॒र्ज॒न्या : *॥१॥ उ॒न्न॒त॑
 इत्यु॒त् = न॒त : । ऋ॒ष॒भः॑ । वा॒म॒नः॑ । ते । ऐ॒न्द्रा॒वै॒ष्ण॒वा : । उ॒न्न॒त॑ इत्यु॒त् =
 न॒त : । शि॒ति॒बा॒हु॑ रि॒ति॑ शि॒ति॑ = बा॒हुः । शि॒ति॒पृ॒ष्ठ॑ इति॒ शि॒ति॑ = पृ॒ष्ठः । ते ।
 ऐ॒न्द्रा॒बा॒र्ह॒स्प॒त्या : । शु॒क॒रू॒पा॑ इति॒ शु॒क॑ = रू॒पा : । वा॒जि॒ना : । क॒ल्मा॒षा : ।
 आ॒ग्नि॒मा॒रु॒ता : । श्या॒मा : । पौ॒ष्णा : *॥२॥ ए॒ता : । ऐ॒न्द्रा॒ग्ना : । द्वि॒रू॒पा
 इति॒ द्वि॑ = रू॒पा : । अ॒ग्नी॒षो॒मी॒या : । वा॒म॒ना : । अ॒न॒डा॒हः॑ । आ॒ग्ना॒वै॒ष्ण॒वा : ।
 व॒शा : । मै॒त्रा॒व॒रु॒ण्य॑ : । अ॒न्य॒त॑ ए॒न्य॑ इत्य॒न्य॒त॑ = ए॒न्यः॑ । मै॒त्र्यः॑ *॥३॥

26.13.a	कृष्ण॑ग्री॒वा आ॒ग्नेया॑ ब॒भ्रवः॑ सौ॒म्या : श्वे॒ता वा॒यव्या॑ अ॒विज्ञा॒ता अ॒दित्यै॑ ।
26.13.b	सरू॒पा धा॒त्रे वत्स॑त॒र्यो दे॒वानां॑ प॒त्नीभ्यः॑ ॥४॥
26.14.a	कृष्णा॑ भौ॒मा धू॒म्रा आ॒न्तरि॑क्षा बृ॒हन्तो॑ दि॒व्या : ।
26.14.b	श॒बला॑ वैद्यु॒ता : सि॒ध्मास्तार॑का : ॥५॥(२)

26.15.a	धू॒म्रान्व॑स॒न्ताया॑ ल॒भते॑ श्वे॒तान् ग्री॒ष्माय॑ कृष्णान् वर्षा॒भ्योऽरु॑णाञ्छ॒रदे॑ ।
26.15.b	पृ॒षतो॑ हे॒मन्ताय॑ पि॒शङ्गा॑ञ्छि॒शिराय॑ ॥१॥
26.16.a	त्र्य॒वतो॑ गा॒यत्र्यै॑ पञ्चा॒वयस्॑ त्रि॒ष्टुभे॑ दि॒त्यवा॒हो जग॑त्यै ।
26.16.b	त्रि॒वत्सा॑ अ॒नुष्टु॑भे॒ तुर्य॑वा॒ह उ॒ष्णिहे॑ ॥२॥
26.17.a	प॒ष्ठवा॒हो वि॒राज॑ उ॒क्षाणो॑ बृ॒हत्या॑ ऋ॒षभाः॑ क॒कुभे॑ ।
26.17.b	अ॒न॒ड्वाहः॑ प॒ङ्क्त्यै॑ धे॒नवो॑ऽति॒च्छन्द॑से ॥३॥
26.18.a	कृष्ण॑ग्री॒वा आ॒ग्नेया॑ ब॒भ्रवः॑ सौ॒म्या उ॒पध्व॑स्ता : सा॒वित्रा॑ वत्स॒त॒र्यः सा॒रस्व॑त्यः श्या॒मा : पौ॒ष्णा : ।
26.18.b	पृ॒श्नयो॑ मा॒रुता॑ ब॒हुरू॒पा वै॒श्वदे॒वा व॒शा द्या॑वापृ॒थिवी॑याः ॥४॥
26.19.a	उ॒क्ता : स॒ञ्चरा॑ ए॒ता ऐ॒न्द्राग्नाः॑ ।
26.19.b	कृष्णा॑ वा॒रुणाः॑ पृ॒श्नयो॑ मा॒रुताः॑ का॒यास्तू॒पराः॑ ॥५॥(३)

कृष्णग्रीवा इति कृष्ण = ग्रीवा : । आग्नेया : । बभ्रवः । सौम्या : । श्वेता : ।
 वायव्या : । अविज्ञाता इत्यवि = ज्ञाता : । अदित्यै । सरूपा इति स = रूपाः ।
 धात्रे । वत्सतर्यः । देवानाम् । पत्नीभ्यः *॥४॥ कृष्णाः । भौमाः । धूम्राः ।
 आन्तरिक्षाः । बृहन्तः । दिव्याः । शबलाः । वैद्युताः । सिध्माः ।
 तारकाः *॥५॥२॥६१-०=६१॥

धूम्रान् । वसन्ताय । आ । लभते । श्वेतान् । ग्रीष्माय । कृष्णान् । वर्षाभ्यः ।
 अरुणान् । शरदे । पृषतः । हेमन्ताय । पिशङ्गान् । शिशिराय *॥१॥ त्र्यवय
 इति त्रि = अवयः । गायत्र्यै । पञ्चावय इति पञ्च = अवयः । (त्रिष्टुभे ।
 त्रिस्तुभ इति त्रि = स्तुभे) । दित्यवाह इति दित्य = वाहः । जगत्यै । त्रिवत्सा
 इति त्रि = वत्साः । (अनुष्टुभे । अनुस्तुभ इत्यनु = स्तुभे) । तुर्यवाह इति तुर्य
 = वाहः । उष्णिहे *॥२॥ पष्ठवाह इति पष्ठ = वाहः । विराज इति वि =
 राजे । उक्षाणः । बृहत्यै । ऋषभाः । ककुभे । अनङ्गाहः । पङ्क्त्यै । धेनवः ।
 अतिच्छन्दस इत्यति = छन्दसे *॥३॥ कृष्णग्रीवा इति कृष्ण = ग्रीवा : ।
 आग्नेयाः । बभ्रवः । सौम्याः । उपध्वस्ता इत्युप = ध्वस्ताः । सावित्राः ।
 वत्सतर्यः । सारस्वत्यः । श्यामाः । पौष्णाः । पृथ्व्यः । मारुताः ।
 बहुरूपा इति बहु = रूपाः । वैश्वदेवा इति वैश्व = देवाः । वशाः ।
 द्यावापृथिवीयाः *॥४॥ उक्ताः । सञ्चरा इति सं = चराः । एताः ।
 ऐन्द्राग्नाः । कृष्णाः । वारुणाः । पृथ्व्यः । मारुताः । कायाः । तूपराः
 *॥५॥३॥६०-०=६०॥

26.20.a	अ॒ग्नये॑ऽनी॒कव॑ते प्रथ॒मजा॑नाल॒भते॑ मरु॒द्भ्यः॑ सा॒न्तप॑नेभ्यः : स॒वात्यान्॑ मरु॒द्भ्यो॑ गृ॒हमे॑धिभ्यो ब॒ष्कि॑हान् ।
26.20.b	मरु॒द्भ्यः॑ क्री॒ळिभ्यः॑ स॒सृष्टा॑न् मरु॒द्भ्यः॑ स्व॒तव॑द्भ्योऽनु॒सृष्टा॑न् ॥१॥
26.21.a	उ॒क्ता : स॒ञ्चरा॑ ए॒ता ऐ॒न्द्राग्राः॑ ।
26.21.b	प्रा॒शृङ्गा॑ मा॒हेन्द्रा॑ ब॒हुरू॒पा वै॒श्वक॑र्मणाः ॥२॥
26.22.a	धू॒म्रा ब॒भ्रुनी॑काशाः पि॒तृणां॑ सोम॒वतां॑ ब॒भ्रवो॑ धू॒म्रनी॑काशाः पि॒तृणां॑ ब॒र्हिष॑दाम् ।
26.22.b	कृ॒ष्णा ब॒भ्रुनी॑काशाः पि॒तृणा॑म॒ग्निष्वा॑त्ताना॒ङ् कृ॒ष्णाः पृ॒षन्त॑स्त्रैय॒म्बकाः॑ ॥३॥
26.23.a	उ॒क्ता : स॒ञ्चरा॑ ए॒ता शु॒नासी॑रीयाः ।
26.23.b	श्वे॒ता वा॒यव्याः॑ श्वे॒ता सौ॒र्याः॑ ॥४॥
26.24.a	वस॒न्ताय॑ क॒पिज्ज॑ला ना॒लभ॑ते ग्री॒ष्माय॑ क॒लवि॑ङ्कान्व॒र्षाभ्य॑ स्ति॒त्तिरी॑ञ्छ॒रदे॑ वर्ति॒काः ।
26.24.b	हे॒मन्ताय॑ क॒करा॑ञ्छि॒शिराय॑ वि॒ककरा॑न् ॥५॥(४)
26.25.a	स॒मुद्राय॑ शि॒शुमारा॑नाल॒भते॑ पर्ज॒न्याय॑ म॒ण्डूका॑न॒द्भ्यो म॑त्स्यान् ।

अग्रये । अनीकवत इत्यनीक = वते । प्रथमजानिति प्रथम = जान् । आ । लभते । मरुद्भ्य इति मरुत् = भ्यः । सान्तपनेभ्य इति सां = तपनेभ्यः । सवात्यानिति स = वात्यान् । मरुद्भ्य इति मरुत् = भ्यः । गृहमेधिभ्य इति गृहमेधि = भ्यः । बष्किहान् । मरुद्भ्य इति मरुत् = भ्यः । क्रीळिभ्य इति क्रीळि = भ्यः । ससृष्टानिति सं = सृष्टान् । मरुद्भ्य इति मरुत् = भ्यः । स्वतवद्भ्य इति स्वतवत् = भ्यः । अनुसृष्टानित्यनु = सृष्टान् *॥१॥ उक्ताः । सञ्चरा इति सं = चराः । एताः । ऐन्द्राग्राः । (प्राशृङ्गाः । प्रशृङ्गा इति प्र = शृङ्गाः) । माहेन्द्रा इति माहा = इन्द्राः । बहुरूपा इति बहु = रूपाः । वैश्वकर्मणा इति वैश्व = कर्मणाः *॥२॥ धूम्राः । (बभ्रुनीकाशाः । बभ्रुनिकाशा इति बभ्रु = निकाशाः) । पितृणाम् । सोमवता मिति सोम = वताम् । बभ्रवः । (धूम्रनीकाशाः । धूम्रनिकाशा इति धूम्र = निकाशाः । पितृणाम् । (बर्हिषदाम् । बर्हिसदा मिति बर्हि = सदाम्) । कृष्णाः । (बभ्रुनीकाशाः । बभ्रुनिकाशा इति बभ्रु = निकाशाः) । पितृणाम् । (अग्निष्वात्तानाम् । अग्निस्वात्ताना मित्यग्नि = स्वात्तानाम्) । कृष्णाः । पृषन्तः । त्रैयंबकाः *॥३॥ उक्ताः । सञ्चरा इति सं = चराः । एताः । शुनासीरीयाः । श्वेताः । वायव्याः । श्वेताः । सौर्याः *॥४॥ वसन्ताय । कपिज्जलान् । आ । लभते । ग्रीष्माय । कलविङ्कान् । वर्षाभ्यः । तित्तिरीन् । शरदे । वर्तिकाः । हेमन्ताय । ककरान् । शिशिराय । विककरा निति वि = ककरान् *॥५॥४॥६२-३=५९॥

समुद्राय । शिशुमारा निति शिशु = मारान् । आ । लभते । पर्जन्याय । मण्डूकान् । अद्भ्य इत्यत् = भ्यः । मत्स्यान् ।

26.25.b	मि॒त्राय॑ कु॒ली॒पया॑न्वरुणाय नाक्रान् ॥१॥
26.26.a	सो॒माय॑ ह॒स॒नाल॑भते वा॒यवे॑ ब॒लाका॑ इन्द्रा॒ग्निभ्यां॑ क्रु॒ञ्जान् ।
26.26.b	मि॒त्राय॑ म॒द॒गून् वरु॑णाय चक्र॒वाका॑न् ॥२॥
26.27.a	अ॒ग्नये॑ कु॒टरू॑नालभते वन॒स्पति॑भ्य उ॒लूका॑न॒ग्रीषो॑माभ्यां चा॒षान् ।
26.27.b	अ॒श्विभ्या॑म् म॒यू॒रान् मि॒त्रावरु॑णाभ्यां क॒पोता॑न् ॥३॥
26.28.a	सो॒माय॑ ल॒बाना॑लभते त्वष्ट्रे कौली॒कान् गो॒षादी॑ दे॒वानां॑ प॒त्नीभ्यः॑ ।
26.28.b	कु॒लीका॑ दे॒वजा॑मिभ्योऽ॒ग्नये॑ गृ॒हप॑तये पा॒रुष्णान् ॥४॥
26.29.a	अ॒ह्ने पा॒राव॑ताना॒लभते॑ रा॒त्र्यै सी॒चापू॑र॒होरा॑त्रयोः स॒न्धिभ्यो॑ ज॒तूः ।
26.29.b	मा॒सेभ्यो॑ दा॒त्यौहा॑न्त॒संव॑त्सराय म॒हतः॑ सु॒पर्णान् ॥५॥(५)

26.30.a	भू॒म्या आ॒खूना॑लभतेऽन्त॒रिक्षा॑य पा॒ङ्क्त्रान् दि॒वे क॑शान् ।
26.30.b	दि॒ग्भ्यो न॑कु॒लान् ब॒भ्रुका॑ न॒वान्तर॑दिशाभ्यः ॥१॥
26.31.a	वसु॑भ्य ऋ॒श्याना॑लभते रु॒द्रेभ्यो॑ रु॒रूना॑दि॒त्येभ्यो॑ न्य॒ङ्कून् ।
26.31.b	वि॒श्वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑ पृ॒षता॑न्त॒साध्ये॑भ्यः कु॒लुङ्गान् ॥२॥
26.32.a	ई॒शाना॑य प॒रस्व॑त आ॒लभते॑ मि॒त्राय॑ गौ॒रान्व॑रुणाय म॒हिषान् ।
26.32.b	बृ॒हस्प॑तये ग॒वया॑स्त्वष्ट्रे उ॒ष्ट्रान् ॥३॥
26.33.a	प्र॒जाप॑तये पु॒रुषान् ह॑स्तिन आ॒लभते॑ वा॒चे प्लु॑षीन् ।
26.33.b	चक्षु॑षे म॒शका॑ञ्छ्रो॒त्राय॑ भृ॒ङ्गाः ॥४॥

मित्राय॑ । कुलीपयान्॑ । वरुणाय॑ । नाक्रान् *॥१॥ सोमाय॑ । ह॒स॒सान् । आ ।
 लभते॑ । वायवे॑ । बलाकाः॑ । इन्द्राग्निभ्या॑ मितीन्द्राग्नि = भ्याम् । कुश्चान् ।
 मित्राय॑ । मद्रून् । वरुणाय॑ । चक्रवाका॑ निति॑ चक्र = वाकान् *॥२॥ अग्नये॑ ।
 कुटरून् । आ । लभते॑ । वनस्पतिभ्य॑ इति॑ वनस्पति = भ्यः । उलूकान् ।
 अग्नीषोमाभ्याम् । चाषान् । अश्विभ्या॑ मित्यश्वि = भ्याम् । मयूरान् ।
 मित्रावरुणाभ्याम् । कपोतान् *॥३॥ सोमाय॑ । लबान् । आ । लभते॑ । त्वष्ट्रे॑ ।
 कौलीकान् । (गोषादीः । गोसादी रिति॑ गो = सादीः) । देवानाम् । पत्नीभ्यः॑ ।
 कुलीकाः॑ । देवजामिभ्य॑ इति॑ देवजामि = भ्यः । अग्नये॑ । गृहपतय॑ इति॑ गृह
 = पतये । पारुष्णान् *॥४॥ अन्हे॑ । पारावतान् । आ । लभते॑ । रात्र्यै॑ ।
 सीचापूः॑ । अहोरात्रयोः॑ । सन्धिभ्य॑ इति॑ सन्धि = भ्यः । जतूः॑ । मासेभ्यः॑ ।
 दात्यौहान् । संवत्सराय॑ । महतः॑ । सुपर्णा॑ निति॑ सु = पर्णान् *॥५॥५॥६४-
 ०=६४॥

भूम्यै॑ । आखून् । आ । लभते॑ । अन्तरिक्षाय॑ । पाङ्क्त्रान् । दिवे॑ । कशान् ।
 दिग्भ्य॑ इति॑ दिक् = भ्यः । नकुलान् । बभ्रुकान् । अवान्तरदिशाभ्य॑ इत्यवान्तर =
 दिशाभ्यः *॥१॥ वसुभ्य॑ इति॑ वसु = भ्यः । ऋश्यान् । आ । लभते॑ । रुद्रेभ्यः॑ ।
 रून् । आदित्येभ्यः॑ । न्यङ्कून् । विश्वेभ्यः॑ । देवेभ्यः॑ । पृषतान् ।
 साध्येभ्यः॑ । कुलुङ्गान् *॥२॥ ईशानाय॑ । परस्वतः॑ । आ । लभते॑ । मित्राय॑ ।
 गौरान् । वरुणाय॑ । महिषान् । बृहस्पतये॑ । गवयान् । त्वष्ट्रे॑ । उष्ट्रान् *॥३॥
 प्रजापतय॑ इति॑ प्रजा = पतये । पुरुषान् । हस्तिनः॑ । आ । लभते॑ । वाचे॑ ।
 प्लुषीन् । चक्षुषे॑ । मशकान् । श्रोत्राय॑ । भृङ्गाः *॥४॥

26.34.a	प्रजाप॑तये च वा॒यवे॑ च गो॒मृ॒गो व॑रु॒णायार॑ण्यो मे॒षो य॒माय॑ कृ॒ष्णो मनु॑ष्यरा॒जाय॑ म॒र्कटः॑ ।
26.34.b	शार्दू॑लाय रोहि॒दृष॑भाय गव॒यी क्षि॑प्र॒श्येना॒य वर्ति॑का नील॒ङ्गो : कृ॒मि : समु॒द्राय॑ शि॒शुमा॑रो हि॒मव॑ते ह॒स्ती ॥५॥(६)

26.35.a	म॒यु : प्रा॒जाप॑त्य उ॒लो ह॒लि॒क्ष्णो वृ॑षद॒शस्ते॑ धा॒त्रे दि॒शां क॒ङ्को धु॒ङ्क्षाऽऽ॒ग्रेयी॑ ।
26.35.b	क॒लवि॑ङ्को लोहि॒ताहि॑ : पु॒ष्कर॑सादस्ते त्वा॒ष्ट्रा वा॒चे क्रु॑ञ्च : ॥१॥
26.36.a	सो॒माय॑ कु॒लुङ्ग॑ आ॒रण्योऽजो॑ न॒कुलः॑ श॒का ते पौ॒ष्णा : क्रो॒ष्टा मा॒यो॒रिन्द्र॑स्य गौ॒रमृ॑ग : ।
26.36.b	पि॒द्वो न्य॑ङ्कु : क॒क्कट॑स्तेऽनु॒मत्यै॑ प्र॒तिश्रु॑त्कायै च॒क्रवा॑क : ॥२॥
26.37.a	सौ॒री ब॒लाका॑ शा॒र्गः सृ॒जयः॑ श॒याण्ड॑कस्ते मै॒त्रा : सर॑स्व॒त्यै शा॒रि : पु॒रुष॑वाक् श्वा॒विद्वौ॒मी ।
26.37.b	शार्दू॑लो वृ॒कः पृ॒दाकु॑स्ते म॒न्यवे॑ सर॒स्वते॑ शु॒कः पु॒रुष॑वाक् ॥३॥
26.38.a	सु॒पर्णः॑ पा॒र्जन्य॑ आ॒तिवा॑हसो द॒र्विदा॑ ते वा॒यवे बृ॒हस्प॑तये वा॒चस्प॑तये पै॒ङ्गरा॑जोऽल॒ज आ॑न्त॒रिक्षः॑ ।
26.38.b	प्ल॒वो म॒द्गुर्म॑त्स्यस्ते न॒दीप॑तये द्या॒वापृ॑थि॒वीयः॑ कूर्मः॑ ॥४॥

प्रजाप॑तय॑ इति॑ प्र॒जा = प॑तये । च । वा॒यवे॑ । च । गो॒मृग॑ इति॑ गो = मृ॒ग : ।
 व॒रुणा॑य । आ॒र॒ण्य : । मे॒ष : । य॒माय॑ । कृ॒ष्ण : । म॒नुष्य॑राजायेति॑ म॒नुष्य॑ =
 रा॒जाय॑ । म॒र्कटः॑ । शा॒र्दूलाय॑ । रो॒हित् । ऋ॒षभा॑य । ग॒वयी॑ । क्षि॒प्रश्ये॑नायेति॑
 क्षि॒प्र = श्ये॑नाय॑ । वर्ति॑का । नी॒लङ्गो : । कृ॒मि : । स॒मु॒द्राय॑ । शि॒शुमा॑र इति॑
 शि॒शु = मा॑र : । हि॒मव॑त इति॑ हि॒म = व॑ते । ह॒स्ती *॥५॥६॥७२-०=७२॥

म॒यु : । प्रा॒जाप॑त्य इति॑ प्रा॒जा = प॑त्य : । उ॒ल : । ह॒लि॒क्ष्णः॑ । वृ॒षद॑श्च इति॑
 वृ॒ष = द॑श्च : । ते । धा॒त्रे । दि॒शाम् । क॒ङ्क : । धु॒ङ्क्षा । आ॒ग्नेयी॑ ।
 क॒लवि॑ङ्क : । लो॒हिता॑हिरिति॑ लो॒हित॑ = अ॒हि : । पु॒ष्कर॑साद इति॑ पु॒ष्कर॑ = सा॒द
 : । ते । त्वा॒ष्ट्रा : । वा॒चे । क्रु॒ञ्च : *॥१॥ सो॒माय॑ । कु॒लुङ्गः॑ । आ॒र॒ण्य : ।
 अ॒ज : । न॒कुलः॑ । श॒का । ते । पौ॒ष्णा : । क्रो॒ष्टा । मा॒यो : । इन्द्र॑स्य ।
 गौ॒रमृ॑ग इति॑ गौ॒र = मृ॒ग : । पि॒द्वः । न्य॒ङ्कु : । क॒क्कटः॑ । ते । अ॒नु॒म॒त्या
 इत्य॑नु॒ = म॒त्यै । प्र॒तिश्रु॑त्काया इति॑ प्र॒ति = श्रु॑त्कायै । च॒क्रवा॑क इति॑ च॒क्र = वा॑क
 : *॥२॥ सौ॒री । ब॒लाका॑ । शा॒र्गः । सृ॒जयः॑ । श॒याण्ड॑क इति॑ श॒य = आ॑ण्डक
 : । ते । मै॒त्रा : । सर॑स्वत्यै । शा॒रिः । पु॒रुष॑वागिति॑ पु॒रुष॑ = वाक् । (श्वा॒वित्
 । श्व॒विदि॑ति॒ श्व = वि॑त्) । भौ॒मी । शा॒र्दूलः॑ । वृ॒कः । पृ॒दाकुः॑ । ते । म॒न्यवे॑
 । सर॑स्वते । शु॒कः । पु॒रुष॑वागिति॑ पु॒रुष॑ = वाक् *॥३॥ सु॒पर्ण॑ इति॑ सु॒ = पर्ण॑
 : । पा॒र्जन्यः॑ । आ॒ति : । वा॒हसः॑ । द॒र्विदि॑ति॒ द॒र्वि = दा॑ । ते । वा॒यवे॑ ।
 बृ॒हस्प॑तये । वा॒च : । प॑तये । पै॒ङ्गरा॑ज इति॑ पै॒ङ्ग = रा॒ज : । अ॒लजः॑ ।
 आ॒न्तरि॑क्षः । प्ल॒वः । म॒द्गुः । म॒त्स्यः॑ । ते । न॒दीप॑तय इति॑ न॒दी = प॑तये ।
 द्या॒वापृ॑थि॒वीयः॑ । कूर्मः॑ *॥४॥

26.39.a	पुरुषमृगश्चन्द्रमसो गोधा कालका दारवाघाटस्ते वनस्पतीनां कृकवाकु : सावित्रो हंसो वातस्य ।
26.39.b	नाक्रो मकर : कुलीपयस्तेऽकूपारस्य ह्रियै शल्यक : ॥५॥(७)

26.40.a	एण्यहो मण्डूको मूषिका तित्तिरिस्ते सर्पाणां लोपाश आश्विन : कृष्णो रात्र्यै ।
26.40.b	ऋक्षो जतू : सुषिलीका त इतरजनानां जहका वैष्णवी ॥१॥
26.41.a	अन्यवापोऽर्धमासानामृश्यो मयुर : सुपर्णस्ते गन्धर्वाणामपा मुद्रो मासां कश्यप : ।
26.41.b	रोहित्कुण्डुणाची गोलत्तिका तेऽप्सरसाम् मृत्यवेऽसित : ॥२॥
26.42.a	वर्षाहू ऋतूना माखु : कशो मान्थालस्ते पितृणां बलायाजगरो वसूनां कपिञ्जल : ।
26.42.b	कपोत उलूक : शशस्ते निर्ऋत्यै वरुणायारण्यो मेष : ॥३॥
26.43.a	श्वित्र आदित्यानामुष्ट्रो घृणीवान् वार्ध्नीनसस्ते मत्या अरण्याय सृमरो रुरु रौद्र : ।
26.43.b	क्रयि : कुटर्दात्यौहस्ते वाजिनां कामाय पिक : ॥४॥

पुरुषमृग इति पुरुष = मृग : । चन्द्रमसः । गोधा । कालका । (दावाघाटः ।
 दावाघाट इति दारु = आघातः) । ते । वनस्पतीनाम् । कृकवाकुः । सावित्रः
 । हंसः । वातस्य । नाक्रः । मकरः । कुलीपयः । ते । अकूपारस्य । ह्यै
 । शल्यकः *॥५॥७॥१५-०= १५॥

एणी । अन्हः । मण्डूकः । मूषिका । तित्तिरिः । ते । सर्पणाम् । लोपाशः
 । आश्विनः । कृष्णः । रात्र्यै । ऋक्षः । जतूः । सुषिलीकेति सु = षिलीका
 । ते । इतरजनानां मिती तर = जनानाम् । जहका । वैष्णवी *॥१॥ अन्यवाप
 इत्यन्य = वापः । अर्धमासानां मित्यर्ध = मासानाम् । ऋश्यः । मयूरः ।
 सुपर्ण इति सु = पर्णः । ते । गन्धर्वाणाम् । अपाम् । उद्रः । मासाम् । कश्यपः
 । रोहित् । कुण्डुणार्ची । गोलत्तिका । ते । अप्सरसाम् । मृत्यवे । असितः
 *॥२॥ वर्षाहू रिति वर्ष = आहूः । ऋतूनाम् । आखुः । कशः । मान्थालः
 । ते । पितृणाम् । बलाय । अजगरः । वसूनाम् । कपिञ्जलः । कपोतः ।
 उलूकः । शशः । ते । निऋत्या इति निः = ऋत्यै । वरुणाय । आरण्यः ।
 मेषः *॥३॥ श्वित्रः । आदित्यानाम् । उष्ट्रः । (घृणीवान् । घृणिवा निति
 घृणि = वान्) । वार्धीनसः । ते । मृत्यै । अरण्याय । सृमरः । रुरुः । रौद्रः
 । कयिः । कुटरुः । दात्यौहः । ते । वाजिनाम् । कामाय । पिकः
 *॥४॥

26.44.a	खड्गो वैश्वदेव : श्वा कृष्ण : कर्णो गर्दभस्तरक्षुस्ते रक्षसामिन्द्राय सूकर : ।
26.44.b	सिंहो मारुत : कृकलास : पिप्पका शकुनिस्ते शरव्यायै विश्वेषां देवानाम् पृषत : ॥५॥(८)

अश्वस्तूपरो नव ॥९॥ कृष्णग्रीवा पञ्च ॥५॥ धूम्रान्वसन्ताय पञ्च ॥५॥ अग्नयेऽनीकवते
पञ्च ॥५॥ समुद्राय शिशुमारान् पञ्च ॥५॥ भूम्या आखून् पञ्च ॥५॥ मयु : प्राजापत्य
पञ्च ॥५॥ एण्यह इति पञ्च ॥५॥ अष्टानुकाकेषु चतुश्चत्वारिंशत् ॥४४॥

॥ इति शुक्लयजु : काण्वसंहितायां षड् विंशोऽध्याय : ॥

खङ्गः । वैश्वदेव इति वैश्व = देवः । श्वा । कृष्णः । कर्णः । गर्दभः ।
 तरक्षुः । ते । रक्षसाम् । इन्द्राय । सूकरः । सिंहः । मारुतः । कृकलासः
 । पिप्पका । शकुनिः । ते । शरव्यायै । विश्वेषाम् । देवानाम् । पृषतः
 *॥५॥८॥९४-०=९४॥ आहत्य पद संख्या ॥६२३-३=६२०॥

इतिषड्विंशोऽध्यायः

॥ इतिषड्विंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	26		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	115	0	115
2	61	0	61
3	60	0	60
4	62	3	59
5	64	0	64
6	72	0	72
7	95	0	95
8	94	0	94
Total	623	3	620

॥ अथ सप्तविंशोऽध्यायः ॥

अथ सप्तविंशोऽध्यायः

27.1.a	शादन् दद्विरवकां दन्तमूलैर्मृदं बस्वैस्तेगान्दष्ट्राभ्यां सरस्वत्या अग्रजिह्वं जिह्वाया उत्सादम् ।
27.1.b	अवक्रन्देन तालु वाजं हनुभ्यामप आस्येन वृषण माण्डाभ्याम् ॥१॥
27.2.a	आदित्यान् श्मश्रुभिः पन्थानं भ्रूभ्यां द्यावापृथिवी वर्तोभ्यां विद्युतङ् कनीनकाभ्याम् ।
27.2.b	शुक्लाय स्वाहा कृष्णाय स्वाहा पार्याणि पक्ष्माण्यवार्या इक्षवोऽवार्याणि पक्ष्माणि पार्या इक्षवः ॥२॥(१)

27.3.a	वातम् प्राणेनापानेन नासिके उपयाममधरेणौष्ठेन सदुत्तरेण ।
27.3.b	प्रकाशेनान्तरमनूकाशेन बाह्य त्रिवेषं मूर्ध्ना स्तनयितुं निर्बाधेनाशनिम् मस्तिष्केण विद्युतङ् कनीनकाभ्याम् ॥१॥
27.4.a	कर्णाभ्यां श्रोत्रं श्रोत्राभ्यां कर्णौ तेदनीमधरकण्ठेनापः शुष्ककण्ठेन चित्तं मन्याभिः ।
27.4.b	अदितिं शीर्ष्णां निर्वृतिं त्रिर्जर्जल्येन शीर्ष्णां सङ्क्रोशैः प्राणान् रेष्माणं स्तुपेन ॥२॥(२)

अथ सप्तविंशोऽध्यायः

ॐ शादम् । दद्विरिति दत् = भिः । अवकाम् । दन्तमूलै रिति दन्त = मूलैः ।
 मृदम् । बस्वैः । तेगाम् । दष्टाभ्याम् । सरस्वत्यै । अग्रजिह्व मित्यग्र = जिह्वम्
 । जिह्वायाः । उत्सादमित्युत् = सादम् । अवक्रन्देनेत्यव = क्रन्देन । तालु ।
 वाजम् । हनुभ्या मिति हनु = भ्याम् । अपः । आस्येन । वृषणम् । आण्डाभ्याम्
 ॥१॥ आदित्यान् । श्मश्रुभि रिति श्मश्रु = भिः । पन्थानम् । भ्रूभ्याम् ।
 द्यावापृथिवी इति द्यावापृथिवी । वर्तोभ्या मिति वर्तः = भ्याम् । विद्युत मिति
 वि = द्युतम् । कनीनकाभ्याम् । शुक्लाय । स्वाहा । कृष्णाय । स्वाहा । पार्याणि
 । पक्ष्माणि । अवार्याः । इक्षवः । अवार्याणि । पक्ष्माणि । पार्याः । इक्षवः
 *॥२॥१॥४०-०=४०॥

वातम् । प्राणेन । अपानेनेत्यप - आनेन । नासिके इति नासिके । उपयाममित्युप
 = यामम् । अधरेण । ओष्ठेन । सत् । उत्तरेणेत्युत् = तरेण । प्रकाशेनेति प्र =
 काशेन । अन्तरम् । (अनूकाशेन । अनुकाशेनेत्यनु = काशेन) । बाह्यम् ।
 निवेषमिति नि = वेषम् । मूर्ध्ना । स्तनयित्नुम् । निर्बाधेनेति निः = बाधेन ।
 अशनिम् । मस्तिष्केण । विद्युत मिति वि = द्युतम् । कनीनकाभ्याम् ॥१॥
 कर्णाभ्याम् । श्रोत्रम् । श्रोत्राभ्याम् । कर्णौ । तेदनीम् । अधरकण्ठेनेत्यधर =
 कण्ठेन । अपः । शुष्ककण्ठेनेति शुष्क = कण्ठेन । चित्तम् । मन्याभिः ।
 अदितिम् । शीर्ष्णा । निर्ऋति मिति निः = ऋतिम् । निर्जर्जल्ये नेति निः =
 जर्जल्येन । शीर्ष्णा । सङ्क्रोशै रिति सं = क्रोशैः । प्राणान् । रेष्माणम् । स्तुपेन
 *॥२॥२॥४०-०=४०॥

27.5.a	म॒श॒का॒न्के॒शैरि॒न्द्रः॑ स्व॒प॒सा॒ व॒हेन॑ बृ॒ह॒स्पति॑ः शकु॒निसा॑देन॒ कूर्मा॑न् ।
27.5.b	श॒फैरा॒क्रम॑णः॒ स्थू॒राभ्या॑मृ॒क्षला॑भिः क॒पिञ्ज॑लान् ॥१॥
27.6.a	ज॒वं ज॒ङ्घा॑भ्याम॒ध्वानं॑ बा॒हुभ्या॑ं जा॒म्बीले॑नार॒ण्य म॒ग्निम॑तिरु॒ग्भ्याम् ।
27.6.b	पू॒षण॑न् दो॒र्भ्याम॑शि॒विना॑ अ॒साभ्या॑ रु॒द्रः॑ रो॒राभ्या॑म् ॥२॥(३)

27.7.a	अ॒ग्ने : प॒क्षति॑र्वायोर्निप॒क्षति॑ रि॒न्द्रस्य॑ तृ॒तीया॒ऽपां च॑तु॒र्थी ।
27.7.b	अ॒दित्यै॑ प॒ञ्चमी॑न्द्रा॒ण्यै ष॒ष्ठी म॒रुता॑ः स॒प्तमी॑ बृ॒ह॒स्पते॑र॒ष्टमी॑ ।
27.7.c	अ॒र्य॒म्णो न॑वमी॒ धातु॑र्द॒शमी॑न्द्रस्यैका॒दशी॑ व॒रुण॑स्य द्वा॒दशी॑ य॒मस्य॑ त्रयो॒दशी॑ ॥१॥(४)

27.8.a	इ॒न्द्रा॒ग्न्यो : प॒क्षति॑ : सर॒स्वत्यै॑ निप॒क्षति॑र्मि॒त्रस्य॑ तृ॒तीया॒सोम॑स्य चतु॒र्थी ।
27.8.b	नि॒र्ऋ॒त्यै प॒ञ्चम्य॑ग्री॒षोम॑यो : ष॒ष्ठी सर्पा॑णाः स॒प्तमी॑ वि॒ष्णोर॑ष्टमी ।
27.8.c	पू॒षणो॑ न॒वमी॑ त्व॒ष्टुर्द॒शमी॑न्द्रस्यैका॒दशी॑ व॒रुण॑स्य द्वा॒दशी॑ य॒म्यै त्रयो॒दशी॑ ।
27.8.d	द्या॒वापृ॑थि॒व्योर्दक्षि॑णं पा॒श्वं वि॒श्वेषां॑ दे॒वाना॑मुत्तरम् ॥१॥(५)

27.9.a	म॒रुता॑ः स्क्न्धा वि॒श्वेषां॑ दे॒वाना॑म् प्रथ॒मा की॑कसा रु॒द्राणा॑न् द्वि॒तीया॑ऽऽदि॒त्याना॑न् तृ॒तीया॑ वा॒यो : पु॒च्छ॑म॒ग्रीषो॑म॒यो भ॑सि॒दौ ।
--------	--

मशकान् । केशैः । इन्द्रम् । स्वपसेति सु = अपसा । वह्नेन । बृहस्पतिम् ।
 शकुनिसादेनेति शकुनि = सादेन । कूर्मान् । शकैः । आक्रमण मित्या = क्रमणम् ।
 स्थूराभ्याम् । ऋक्षलाभिः । कपिज्जलान् ॥१॥ जवम् । जङ्घाभ्याम् ।
 अध्वानम् । बाहुभ्या मिति बाहु = भ्याम् । जांबीलेन । अरण्यम् । अग्निम् ।
 अतिरुग्भ्या मित्यति रुक् = भ्याम् । पूषणम् । दोर्भ्यामिति दोः = भ्याम् ।
 अश्विनौ । अशसाभ्याम् । रुद्रम् । रोराभ्याम् *॥२॥३॥२७-०=२७॥

अग्नेः । पक्षतिः । वायोः । निपक्षति रिति नि = पक्षतिः । इन्द्रस्य । तृतीया ।
 अपाम् । चतुर्थी । अदित्यै । पञ्चमी । इन्द्राण्यै । षष्ठी । मरुताम् । सप्तमी ।
 बृहस्पतेः । अष्टमी । अर्यम्णः । नवमी । धातुः । दशमी । इन्द्रस्य ।
 एकादशी । वरुणस्य । द्वादशी । यमस्य । त्रयोदशीति त्रयः = दशी
 *॥१॥४॥२६-०=२६॥

इन्द्राग्न्योः । पक्षतिः । सरस्वत्यै । निपक्षति रिति नि = पक्षतिः । मित्रस्य ।
 तृतीया । सोमस्य । चतुर्थी । निर्ऋत्या इति निः = ऋत्यै । पञ्चमी ।
 अग्नीषोमयोः । षष्ठी । सर्पाणाम् । सप्तमी । विष्णोः । अष्टमी । पूष्णः ।
 नवमी । त्वष्टुः । दशमी । इन्द्रस्य । एकादशी । वरुणस्य । द्वादशी । यम्यै ।
 त्रयोदशीति त्रयः = दशी । द्यावापृथिव्योः । दक्षिणम् । पार्श्वम् । विश्वेषाम् ।
 देवानाम् । उत्तरम् *॥१॥५॥३२-०=३२॥

मरुताम् । स्कन्धाः । विश्वेषाम् । देवानाम् । प्रथमा । कीकसा । रुद्राणाम् ।
 द्वितीया । आदित्यानाम् । तृतीया । वायोः । पुच्छम् । अग्नीषोमयोः । भासदौ ।

27.9.b	क्रु॒ञ्चौ श्रो॒णिभ्या॑ मि॒न्द्राबृ॒हस्प॑ती ऊ॒रुभ्या॑म् मि॒त्रावरु॑णा अ॒ल्गाभ्या॑ मा॒क्रम॑णꣳ स्था॒राभ्या॑ ब॒लं कु॑ष्ठाभ्याम् ॥१॥(६)
--------	---

27.10.a	पू॒षणं॑ व॒निष्ठु॑नाऽन्धा॒हीन्त्स्थू॑ल॒गुद॑या सर्पा॒न्गुदा॑भिर्वि॒हृत॑ आ॒न्त्रैर॒पो व॒स्तिना॑ वृ॒षण॑ मा॒ण्डाभ्या॑म् ।
27.10.b	वा॒जिनꣳ॑ शे॒पेन॑ प्र॒जाꣳ॑ रे॒तसा॑ चा॒षान् पि॒त्तेन॑ प्र॒दरान् पा॒युना॑ कू॒ष्माञ्छ॑क॒पिण्डैः॑ : ॥१॥(७)

27.11.a	इ॒न्द्रस्य॑ क्रो॒ळोऽदि॑त्यै पा॒जस्य॑न् दि॒शां ज॒त्रवोऽदि॑त्यै भ॒सत् ।
27.11.b	जी॒मूता॑न्हृ॒दयौ॑प॒शेना॑न्तरि॒क्षं पु॒रीत॑ता ॥१॥
27.12.a	नभ॑ उ॒दये॑ण च॒क्रवा॑कौ म॒तस्ना॑भ्यां दि॒वं वृ॒क्षाभ्या॑ङ् गि॒रीन्प्ला॑शिभिः ।
27.12.b	उ॒पला॑न्प्ली॒हा व॒ल्मीका॑न्क्लो॒मभि॑र्ग्लौ॒भि गु॒ल्मान्हि॑राभिः स्र॒वन्तीः॑ ।
27.12.c	हृ॒दान् कु॒क्षिभ्या॑ꣳ स॒मुद्र॑ मु॒दरे॑ण वै॒श्वान॑रं भ॒स्मना॑ ॥२॥(८)

27.13.a	वि॒धृति॑ न्नाभ्या॑ घृ॒तꣳ र॑से॒नापो॑ यू॒ष्णा म॑री॒चीर्वि॑प्रु॒ङ्भिर्नी॑हार मू॒ष्मणा॑ शी॒नं व॑स॒या प्रु॒ष्वा अ॑श्रुभिः ।
---------	---

क्रुञ्चौ । श्रोणिभ्या मिति श्रोणि = भ्याम् । इन्द्राबृहस्पती इतीन्द्रा बृहस्पती ।
 ऊरुभ्या मित्यूरु = भ्याम् । मित्रावरुणौ । अल्गाभ्याम् । आक्रमण मित्या =
 क्रमणम् । स्थूराभ्याम् । बलम् । कुष्ठाभ्याम् *॥१॥६॥२४-०=२४॥

पूषणम् । वनिष्ठुना । अन्धाहीनित्यन्ध = अहीन् । स्थूलगुदयेति स्थूल = गुदया ।
 सर्पान् । गुदाभिः । विहृत इति वि = हृतः । आन्त्रैः । अपः । वस्तिना ।
 वृषणम् । आण्डाभ्याम् । वाजिनम् । शेषेन । प्रजामिति प्र = जाम् । रेतसा ।
 चाषान् । पित्तेन । प्रदरानिति प्र = दरान् । पायुना । कूष्मान् । शकपिण्डै रिति
 शक = पिण्डैः *॥१॥७॥२२-०=२२॥

इन्द्रस्य । क्रोळः । अदित्यै । पाजस्यम् । दिशाम् । जत्रवः । अदित्यै । भसत्
 । जीमूतान् । हृदयौपशेन । अन्तरिक्षम् । (पुरीतता । पुरिततेति पुरि = तता
)॥१॥ नभः । उदयेण । चक्रवाका इति चक्र = वाकौ । मतस्नाभ्याम् । दिवम्
 । वृक्काभ्याम् । गिरीन् । प्लाशिभि रिति प्लाशि = भिः । उपलान् । प्लीन्हा ।
 वल्मीकान् । क्लोमभि रिति क्लोम = भिः । ग्लौभिः । गुल्मान् । हिराभिः ।
 स्रवन्तीः । हृदान् । कुक्षिभ्या मिति कुक्षि = भ्याम् । समुद्रम् । उदरेण ।
 वैश्वानरम् । भस्मना *॥१॥८॥३४-०=३४॥

विधृति मिति वि = धृतिम् । नाभ्या । घृतम् । रसेन । अपः । यूष्णा । मरीची
 । विप्रुडिभि रिति विप्रुट् = भिः । नीहारम् । ऊष्मणा । शीनम् । वसया ।
 प्रुष्वाः । अश्रुभि रित्यश्रु = भिः ।

27.13.b	ह्ला॒दुनी॑र्दू॒षीका॑भि र॒स्ना र॒क्षाऽसि॑ चि॒त्राण्य॑ङ्गै न॒क्षत्रा॑णि रू॒पेण॑ पृथि॒वी न्त्व॒चा जु॒म्बका॑य स्वाहा ॥१॥(९)
---------	--

27.14.a	हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भः॑ स॒म॒व॒र्त॒ता॒ग्रे भू॒तस्य॑ जा॒तः प॒तिरे॑क आसीत् ।
27.14.b	स दा॒धार पृथि॒वी न्द्या॑मु॒तेमां॑ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम ॥१॥
27.15.a	यः प्रा॒णतो॑ नि॒मिष॑तो म॒हित्वै॒क इ॒द्राजा॑ जग॒तो ब॒भूव॑ ।
27.15.b	य ई॒शे अ॒स्य द्वि॒पद॑ श्चतु॒ष्पदः॑ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम ॥२॥
27.16.a	यस्ये॒मे हि॒मव॑न्तो म॒हित्वा॑ यस्य॒ समु॒द्रऽर॒सया॑ सहाहुः ।
27.16.b	यस्ये॒माः प्र॒दिशो॑ यस्य॒ बाहू॑ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम ॥३॥
27.17.a	य आ॒त्मदा॑ ब॒लदा॑ यस्य॒ विश्व॑ उपा॒सते॑ प्र॒शिषं॑ य्यस्य॒ देवाः॑ ।
27.17.b	यस्य॑ छा॒याऽमृ॑तं य्यस्य॒ मृत्युः॑ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम ॥४॥(१०)

27.18.a	आ॒नो भ॒द्राः क्र॑त॒वो य॑न्तु वि॒श्वतो॑ऽद॒ब्धा॒सो अ॒परी॑तास उ॒द्भिदः॑ ।
27.18.b	दे॒वा नो॒ यथा॑ स॒दमि॑द् वृ॒धे अ॒सन् न॒प्रायु॑वो र॒क्षितारो॑ दि॒वेदि॑वे ॥१॥

ह्रादुनी : । दूषीकाभि : । अस्ना । रक्षांसि । चित्राणि । अङ्गैः । नक्षत्राणि ।
रूपेण । पृथिवीम् । त्वचा । जुम्बकाय । स्वाहा *॥१॥९॥२६-०=२६॥

हिरण्यगर्भ इति हिरण्य = गर्भः । सम् । अवर्तत । अग्रे । भूतस्य । जातः ।
पतिः । एकः । आसीत् * । सः । दाधार । पृथिवीम् । द्याम् । उत । इमाम्
। कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम *॥१॥ यः । प्राणतः । निमिषत इति नि
= मिषतः । महित्वेति महि = त्वा । एकः । इत् । राजा । जगतः । बभूव
* । यः । ईशे । अस्य । द्विपद इति द्वि = पदः । (चतुष्पदः । चतुः पद
इति चतुः = पदः) । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम *॥२॥ यस्य । इमे ।
हिमवन्त इति हिम = वन्तः । महित्वेति महि = त्वा । यस्य । समुद्रम् । रसया
। सह । आहुः * । यस्य । इमाः । प्रदिश इति प्र = दिशः । यस्य । बाहू
इति बाहू । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम *॥३॥ यः । आत्मदा इत्यात्म
= दाः । बलदा इति बल = दाः । यस्य । विश्वे । उपासत इत्युप = आसते ।
प्रशिष मिति प्र = शिषम् । यस्य । देवाः * । यस्य । छाया । अमृतम् । यस्य
। मृत्युः । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम *॥४॥१०॥७३-३७=३६॥

आ । नः । भद्राः । क्रतवः । यन्तु । विश्वतः । अदब्धासः । अपरीतास
इत्यपरि = इतासः । उद्भिद इत्युत् = भिदः * । देवाः । नः । यथा । सदम्
। इत् । वृधे । असन् । अप्रायुव इत्यप्र = आयुवः । रक्षितारः । दिवेदिव इति
दिवे = दिवे *॥१॥

27.19.a	दे॒वाना॑म् भ॒द्रा सु॒मति॑ ऋ॒जूय॑तां दे॒वाना॑ः रा॒तिर॒भि नो॑ नि॒वर्त॑ताम् ।
27.19.b	दे॒वाना॑ः स॒ख्यमु॑प॒सेदि॑मा व॒यं दे॒वा न॒ आयुः॑ प्र॒तिर॑न्तु जी॒वसे॑ ॥२॥
27.20.a	ना॒न्यपूर्॒वया॑ नि॒विदा॑ हू॒महे व॒यं भ॒गम् मि॒त्रम॑दि॒ति न॒दक्ष॑म॒सिध॑म् ।
27.20.b	अ॒र्यम॑णं व॒रुण॑ः सो॒मम॑शि॒विना॑ सर॒स्वती॑ न : सु॒भगा॑ म॒यस्कर॑त् ॥३॥
27.21.a	तन्नो॑ वा॒तो म॒योभु॑ वा॒तु भे॒षजं॑ तन्मा॒ता पृ॒थि॒वी तत् पि॒ता द्यौः ।
27.21.b	तद् ग्रा॒वाणः॑ सो॒मसु॑तो म॒योभु॑व स्तद॒शि॒विना॑ शृ॒णुतं॑ धि॒ष्ण्या॑ यु॒वम् ॥४॥
27.22.a	तमी॑शा॒नं ज॒गत॑स्त॒स्थुष॑स्पति॒न् धियं॑ जि॒न्व म॑व॒से हू॒महे व॒यम् ।
27.22.b	पू॒षा नो॑ य॒था वे॒दसा॑ म॒सद् वृ॒धे र॒क्षिता॑ पा॒युर॑द॒ब्धः स्व॑स्तये ॥५॥
27.23.a	स्व॒स्ति न॒ इन्द्रो॑ वृ॒द्धश्च॑वा : स्व॒स्ति नः॑ पू॒षा वि॒श्ववे॑दा : ।
27.23.b	स्व॒स्ति न॒स्ताक्ष॑र्यो अ॒रि॒ष्टने॑मि : स्व॒स्ति नो॑ बृ॒हस्प॑ति॒र्दधा॑तु ॥६॥
27.24.a	पृ॒षद॑श्वा म॒रुतः॑ पृ॒श्निमा॑तर : शु॒भंय्या॑वा॒नो वि॒दथे॑षु ज॒ग्मयः॑ ।
27.24.b	अ॒ग्नि॒जिह्वा॑ म॒नवः॑ सू॒रच॑क्ष॒सो वि॒श्वे नो॑ दे॒वा अ॒वसा॑ऽऽग॒मन् नि॒ह ॥७॥
27.25.a	भ॒द्रं क॑र्णे॒भिः शृ॑णु॒याम॑ दे॒वा भ॒द्रं प॑श्ये॒माक्ष॑भि॒र्यज॑त्रा : ।

दे॒वाना॑म् । भ॒द्रा । सु॒मति॑रिति सु = मतिः । (ऋ॒जूय॑ताम् । ऋ॒जुय॑ता मित्यृ॒जु =
 य॒ताम्) । दे॒वाना॑म् । रा॒तिः । अ॒भि । नः । नि । वर्त॑ताम् * । दे॒वाना॑म् ।
 स॒ख्यम् । उप॑ । से॒दिम् । व॒यम् । दे॒वाः । नः । आ॒युः । प्र । ति॒रन्तु ।
 जी॒वसे॑ * ॥२॥ ता॒न् । पू॒र्वया॑ । नि॒विदे॑ति नि = वि॒दा । हू॒महे । व॒यम् । भ॒गम्
 । मि॒त्रम् । अ॒दि॒तिम् । दक्ष॑म् । अ॒ग्नि॒धम् * । अ॒र्यम॑णम् । व॒रुण॑म् । सो॒मम् ।
 अ॒श्विना॑ । सर॑स्वती । नः । सु॒भगे॑ति सु = भ॒गा । म॒यः । क॒रत् * ॥३॥ तत्
 । नः । वा॒तः । म॒यो॒भ्विति॑ म॒यः = भु । वा॒तु । भे॒षज॑म् । तत् । मा॒ता ।
 पृ॒थि॒वी । तत् । पि॒ता । द्यौः * । तत् । ग्रा॒वा॒णः । सो॒मसु॑त इति सो॒म = सु॑त
 : । म॒यो॒भुव॑ इति म॒यः = भु॒वः । तत् । अ॒श्विना॑ । शृ॒णु॒तम् । धि॒ष्ण्या॑ । यु॒वम्
 * ॥४॥ तम् । ई॒शा॒नम् । ज॒ग॒तः । त॒स्थुषः॑ । प॒तिम् । धि॒यज्जि॑न्वमिति धि॒यं
 = जि॒न्वम् । अ॒व॒से । हू॒महे । व॒यम् * । पू॒षा । नः । य॒था । वे॒दसा॑म् । अ॒स॒त्
 । वृ॒धे । र॒क्षि॒ता । पा॒युः । अ॒द॒ब्धः । स्व॒स्तये॑ * ॥५॥ स्व॒स्ति । नः । इन्द्रः॑
 । वृ॒द्धश्र॑वा इति वृ॒द्ध = श्र॒वाः । स्व॒स्ति । नः । पू॒षा । वि॒श्ववे॑दा इति वि॒श्व =
 वे॑दाः * । स्व॒स्ति । नः । ता॒क्ष्यः । अ॒रि॒ष्टने॑मि रित्यरि॒ष्ट = ने॑मिः । स्व॒स्ति ।
 नः । बृ॒ह॒स्प॒तिः । द॒धातु॑ * ॥६॥ पृ॒ष॒दश्वा॑ इति पृ॒ष॒त् = अ॒श्वाः । म॒रु॒तः ।
 पृ॒श्नि॒मा॒तर॑ इति पृ॒श्नि = मा॒तरः । शु॒भ॒य्या॒वा॒न इति॑ शु॒भं = या॒वा॒नः । वि॒दथे॑षु ।
 ज॒ग्म॒यः * । अ॒ग्नि॒जि॒ह्वा इत्य॑ग्नि = जि॒ह्वाः । म॒न॒वः । सू॒र॒चक्ष॑स इति सू॒र =
 चक्ष॑सः । वि॒श्वे । नः । दे॒वाः । अ॒व॒सा । आ । ग॒मन् । इ॒ह * ॥७॥ भ॒द्रम् ।
 क॒र्णे॒भिः । शृ॒णु॒याम॑ । दे॒वाः । भ॒द्रम् । प॒श्येम॑ । अ॒क्ष॒भि रित्य॑क्ष = भिः ।
 य॒ज॒त्राः * ।

27.25.b	स्थिरैरङ्गै॑ स्तुष्टुवा॑सस्तनूभि॑ व्य॒शेम दे॒वाहि॑तं॒ व्य॒दायुः॑ : ॥८॥
27.26.a	श॒तमि॑न्नु श॒रदो॑ अ॒न्ति दे॒वा य॒त्रा न॑श्च॒क्रा ज॒रस॑न् त॒नूना॑म् ।
27.26.b	पु॒त्रासो॑ य॒त्र पि॒तरो॑ भ॒वन्ति॑ मा नो॑ म॒ध्या री॒रिष॑तायु॒र्गन्तो॑ : ॥९॥
27.27.a	अ॒दि॒ति द्यौँ॑ र॒दि॒ति र॒न्तरि॑क्ष म॒दि॒ति मा॒ता स पि॒ता स पु॒त्रः ।
27.27.b	वि॒श्वे दे॒वा अ॒दि॒ति : प॒ञ्च ज॒ना अ॒दि॒ति जा॒त म॒दि॒ति र्ज॑नित्वम् ॥१०॥(११)

27.28.a	मा नो॑ मि॒त्रो वरु॑णो अ॒र्यमा॑युरिन्द्र॒ ऋभु॑क्षा म॒रुतः॑ परि॒ख्यन् ।
27.28.b	यद् वा॒जिनो॑ दे॒वजा॑तस्य स॒प्ते : प्र॒वक्ष्या॑मो वि॒दथे॑ वी॒र्या॑णि ॥१॥
27.29.a	यन् नि॒र्णिजा॑ रे॒क्कासा॑ प्रावृ॒तस्य॑ रा॒तिं गृ॒भीतां॑ मु॒खतो॑ नयन्ति ।
27.29.b	सु॒प्राङ्जो॑ मे॒भ्यद् वि॒श्वरूप॑ इन्द्रा॒पूष्णो॑ : प्रि॒यम॑प्येति पा॒थः ॥२॥
27.30.a	ए॒ष च्छा॑गः पु॒रो अ॒श्वेन॑ वा॒जिना॑ पू॒ष्णो भा॒गो नी॑यते वि॒श्वदे॑व्यः ।
27.30.b	अ॒भिप्रि॑यं॒ व्यत्पु॑रोळा॒श म॒र्वता॑ त्वष्टे॒देन॑सौश्र॒वसा॑य जि॒न्वति॑ ॥३॥
27.31.a	यद्भ॒विष्य॑ मृ॒तुशो॑ दे॒वयानं॑ त्रि॒र्मानु॑षा : पर्य॒श्वं न॑यन्ति ।
27.31.b	अ॒त्रा पू॒ष्णः प्र॒थमो॑ भा॒ग ए॒ति यज्ञं॑ दे॒वेभ्यः॑ प्र॒तिवे॑दयन् न॒जः ॥४॥

स्थिरैः । अङ्गैः । (तुष्टुवा॑ः । तुस्तुवा॑ः इति तुस्तु = वा॑ः ।) । तनूभिः । वि । अशेम । देवहित मिति देव = हितम् । यत् । आयुः *॥८॥ शतम् । इत् । नु । शरदः । अन्ति । देवाः । यत्र । नः । चक्र । जरसम् । तनूनाम् * । पुत्रासः । यत्र । पितरः । भवन्ति । मा । नः । मध्या । (रीरिषत । रिरिष तेति रिरिषत) । आयुः । गन्तोः *॥९॥ अदितिः । द्यौः । अदितिः । अन्तरिक्षम् । अदितिः । माता । सः । पिता । सः । पुत्रः * । विश्वे । देवाः । अदितिः । पञ्च । जनाः । अदितिः । जातम् । अदितिः । जनित्वमिति जनि = त्वम् *॥१०॥११॥१८८-०=१८८॥

मा । नः । मित्रः । वरुणः । अर्यमा । आयुः । इन्द्रः । ऋभुक्षाः । मरुतः । परि । ख्यन् * । यत् । वाजिनः । देवजा तस्येति देव = जातस्य । सप्तेः । प्रवक्ष्याम इति प्र = वक्ष्यामः । विदथे । वीर्याणि *॥१॥ यत् । (निर्णिजा । निर्निजेति निः = निजा) । रेक्णसा । प्रावृतस्य । रातिम् । गृभीताम् । मुखतः । नयन्ति * । सुप्रा डिति सु = प्राङ् । अजः । मेम्यत् । विश्वरूप इति विश्व = रूपः । इन्द्रापूष्णोः । प्रियम् । अपि । एति । पार्थः *॥२॥ एषः । छागः । पुरः । अश्वेन । वाजिना । पूष्णः । भागः । नीयते । विश्वदेव्य इति विश्व = देव्यः * । अभिप्रिय मित्यभि = प्रियम् । यत् । पुरोळाशम् । अर्वता । त्वष्टा । इत् । एनम् । सौश्रवसाय । जिन्वति *॥३॥ यत् । हविष्यम् । ऋतुश इत्यृतु = शः । देवयान मिति देव = यानम् । त्रिः । मानुषाः । परि । अश्वम् । नयन्ति * । अत्र । पूष्णः । प्रथमः । भागः । एति । यज्ञम् । देवेभ्यः । प्रतिवेदय न्निति प्रति = वेदयन् । अजः *॥४॥

27.32.a	होता॑ऽध्व॒र्यु रा॒वया अ॒ग्निमि॒न्धो ग्रा॒वग्रा॒भ उ॒त श॑ऽस्ता सु॒विप्र॑ : ।
27.32.b	तेन॑ य॒ज्ञेन॑ स्वर॒ङ्कृतेन॑ स्वि॒ष्टेन॑ व॒क्षणा आ॑ पृ॒णध्व॑म् ॥५॥
27.33.a	यूप॑त्र॒स्का उ॒त ये यूप॑वा॒हा श॒चषालं॑ य्ये अ॒श्वयूप॑ाय तक्षति ।
27.33.b	ये चा॒र्वते॑ प॒चन॑ऽ संभ॒रन्त्यु॒तो तेषा॑म॒भिगूर्ति॑र्न इ॒न्वतु॑ ॥६॥
27.34.a	उप॑ प्रा॒गात्सु॒मन्मे॑ऽधा॒यि म॒न्म दे॒वाना॑ मा॒शा उप॑ वी॒तपृ॑ष्ठ : ।
27.34.b	अ॒न्वेनं॑ वि॒प्रा ऋ॒षयो॑ म॒दन्ति॑ दे॒वाना॑म् पु॒ष्टे च॒कृमा॑ सु॒बन्धु॑म् ॥७॥
27.35.a	यद् वा॒जिनो॑ दा॒म स॒न्दान॑ म॒र्वतो॑ या शी॒र्षण्या॑ र॒शना॑ र॒ज्जुर॑स्य ।
27.35.b	यद्वा॑ घा॒स्य प्र॒भृत॑मा॒स्ये तृ॒णऽ सर्वा॑ ता ते अ॒पि दे॒वेष्व॑स्तु ॥८॥(१२)

27.36.a	यद॑श्व॒स्य क्र॒विषो॑ म॒क्षिका॑ऽऽश॒ यद्वा॑ स्वरौ स्व॒धितौ॑ रि॒प्तम॑स्ति ।
27.36.b	यद् ध॒स्तयो॑ : श॒मितु॑र्य॒न्नखे॑षु सर्वा॑ ता ते अ॒पि दे॒वेष्व॑स्तु ॥९॥
27.37.a	यदू॑व॒ध्य मु॒दर॑स्याप॒वाति॑ य आ॒मस्य॑ क्र॒विषो॑ ग॒न्धो अ॑स्ति ।
27.37.b	सु॒कृता॑ तच्छ॒मितारः॑ : कृ॒ण्वन्तू॑त मे॒धऽशृ॑तपा॒कम् प॑चन्तु ॥१०॥

होता । अध्वर्युः । आवया इत्या = वयाः । अग्रिमिन्ध इत्यग्रिम् = इन्धः ।
 ग्रावग्राभ इति ग्राव = ग्राभः । उत । शश्स्ता । सुविप्र इति सु = विप्रः * ।
 तेन । यज्ञेन । स्वरङ्कृते नेति सु = अरङ्कृतेन । स्विष्टे नेति सु = इष्टेन ।
 वक्षणाः । आ । पृणध्वम् *॥५॥ यूपव्रस्का इति यूप = व्रस्काः । उत । ये ।
 यूपवाहा इति यूप = वाहाः । चषालम् । ये । अश्वयूपायेत्यश्व = यूपाय । तक्षति
 * । ये । च । अर्वते । पचनम् । संभरन्तीति सं = भरन्ति । उतो इत्युतो ।
 तेषाम् । अभिगूर्ति रित्यभि = गूर्तिः । नः । इन्वतु *॥६॥ उप । प्र । अगात्
 । सुमदिति सु = मत् । मे । अधायि । मन्म । देवानाम् । आशाः । उप ।
 वीतपृष्ठ इति वीत = पृष्ठः * । अनु । एनम् । विप्राः । ऋषयः । मदन्ति ।
 देवानाम् । पुष्टे । चकृम । सुबन्धु मिति सु = बन्धुम् *॥७॥ यत् । वाजिनः ।
 दाम । सन्दान मिति सं = दानम् । अर्वतः । या । शीर्षण्या । रशना । रज्जुः ।
 अस्य * । यत् । वा । घ । अस्य । प्रभृत मिति प्र = भृतम् । आस्ये । तृणम् ।
 सर्वा । ता । ते । अपि । देवेषु । अस्तु *॥८॥१२॥१४७-०=१४७॥

यत् । अश्वस्य । क्रविषः । मक्षिका । आश । यत् । वा । स्वरौ । स्वधिता इति
 स्व = धितौ । रिप्तम् । अस्ति * । यत् । हस्तयोः । शमितुः । यत् । नखेषु ।
 सर्वा । ता । ते । अपि । देवेषु । अस्तु *॥१॥ यत् । ऊर्ध्वम् । उदरस्य ।
 अपवातीत्यप = वाति । यः । आमस्य । क्रविषः । गन्धः । अस्ति * ।
 सुकृतेति सु = कृता । तत् । शमितारः । कृण्वन्तु । उत । मेधम् । शृतपाक
 मिति शृत = पाकम् । पचन्तु *॥२॥

27.38.a	यत्ते गात्रादग्निना पच्यमाना दभि शूलं निहतस्यावधावति ।
27.38.b	मा तद् भूम्या माश्लिषन्मा तृणेषु देवेभ्य स्तदुशद्भ्यो रातमस्तु ॥३॥
27.39.a	ये वाजिनम् परिपश्यन्ति पक्वं य्य ईमाहुः सुरभिर्निहरति ।
27.39.b	ये चार्वतो माऽसभिक्षा मुपासत उतो तेषामभिगूर्तिर्न इन्वतु ॥४॥
27.40.a	यन्त्रीक्षणं माऽस्पचन्या उखाया या पात्राणि यूष्ण आसेचनानि ।
27.40.b	ऊष्मण्याऽपिधाना चरूणामङ्काः सूनाः परि भूषन्त्यश्वम् ॥५॥
27.41.a	मा त्वाऽग्निध्वनयीद् धूमगन्धि मूर्खा भ्राजन्त्यभि विक्त जघ्निः ।
27.41.b	इष्टं वीत मभिगूर्तं वषट्कृतं तं देवासः प्रति गृभ्णन्त्यश्वम् ॥६॥
27.42.a	निक्रमणं निषदनं विवर्तनं य्यच्च पङ्गीशमर्वतः ।
27.42.b	यच्च पपौ यच्च घासिं जघास सर्वा ता ते अपि देवेष्वस्तु ॥७॥(१३)
27.43.a	यदश्वाय वास उपस्तृणन्त्यधीवासं य्या हिरण्यान्यस्मै ।
27.43.b	सन्दान मर्वन्तं पङ्गीशं प्रिया देवेष्वा यामयन्ति ॥१॥(१४)

यत् । ते । गात्रात् । अग्निना । पच्यमानात् । अभि । शूलम् । निहतस्येति नि =
 हतस्य । अवधाव तीत्यव = धावति * । मा । तत् । भूम्याम् । आ । शिल्षत् ।
 मा । तृणेषु । देवेभ्यः । तत् । उशद्ध्य इत्युशत् = भ्यः । रातम् । अस्तु
 *॥३॥ ये । वाजिनम् । परिपश्यन्तीति परि = पश्यन्ति । पक्कम् । ये । ईम् ।
 आहुः । सुरभिः । निः । हर । इति * । ये । च । अर्वतः । मा२सभिक्षा
 मिति मा२स = भिक्षाम् । उपासत इत्युप = आसते । उतो इत्युतो । तेषाम् ।
 अभिगूर्ति रित्यभि = गूर्तिः । नः । इन्वतु *॥४॥ यत् । नीक्षण मिति नि =
 ईक्षणम् । मा२स्पचन्याः । उखायाः । या । पात्राणि । यूष्णः ।
 आसेचनानीत्या = सेचनानि * । ऊष्मण्या । अपिधानेत्यपि = धाना । चरूणाम् ।
 अङ्काः । सूनाः । परि । भूषन्ति । अश्वम् *॥५॥ मा । त्वा । अग्निः ।
 ध्वनयीत् । धूमगन्धि रिति धूम = गन्धिः । मा । उखा । भ्राजन्ती । अभि ।
 वित्त । जघ्निः * । इष्टम् । वीतम् । अभिगूर्त मित्यभि = गूर्तम् । वषट्कृत मिति
 वषट् = कृतम् । तम् । देवासः । प्रति । गृभ्णन्ति । अश्वम् *॥६॥ निक्रमण
 मिति नि = क्रमणम् । (निषदनम् । निसदन मिति नि = सदनम्) । विवर्तन
 मिति वि = वर्तनम् । यत् । च । पङ्गीशम् । अर्वतः * । यत् । च । पपौ । यत्
 । च । घासिम् । जघास । सर्वा । ता । ते । अपि । देवेषु । अस्तु *॥७॥
 १३॥१३७-०=१३७॥

यत् । अश्वाय । वासः । उपस्तृणन्तीत्युप = स्तृणन्ति । अधीवासम् । या ।
 हिरण्यानि । अस्मै * । सन्दान मिति सं = दानम् । अर्वन्तम् । पङ्गीशम् । प्रिया ।
 देवेषु । आ । (यामयन्ति । यमयन्तीति यमयन्ति) *॥१॥१४॥ १५-०=१५॥

27.44.a	इ॒मा नु॒ कं भु॒वना॑ सी॒षधा॑ मे॒न्द्रश्च॑ वि॒श्वे च॑ दे॒वा : ।
27.44.b	आ॒दि॒त्यै रि॒न्द्र : स॒ग॒णो म॒रुद्भि॑ र॒स्मभ्य॑म् भे॒षजा॑ कर॒त् ।
27.44.c	य॒ज्ञश्च॑ न॒स्तन्व॑श्च॒ प्र॒जाश्चा॑दि॒त्यैरि॒न्द्र : स॒ह सी॑षधाति ॥१॥
27.45.a	अ॒ग्रे त्वं॑ नो॒ अन्त॑म॒ उत॑ त्रा॒ता शि॒वो भ॒वा व॒रूथ्यः॑ ।
27.45.b	व॒सु॒र॒ग्निर्व॑सु॒श्रवा॑ अ॒च्छा न॒क्षि द्यु॒मत्त॑म॒ रयि॑ न्दा : ।
27.45.c	तं त्वा॑ शोचिष्ठ दी॒दिवः॑ सु॒म्नाय॑ नू॒नमी॑महे स॒खिभ्यः॑ ॥२॥(१५)

शादं दद्विद्वे ॥२॥ वातं प्राणेन द्वे ॥२॥ मशकान्केशैरिति द्वे ॥२॥ अग्रे : पक्षतिरेका ॥१॥ इन्द्राग्न्यो : पक्षतिरेका ॥१॥ मारुताः स्कन्धा एका ॥१॥ पूषणं वनिष्टुनेत्येका ॥१॥ इन्द्रस्य क्रोळो द्वे ॥२॥ विधृतिमेका ॥१॥ हिरण्यगर्भश्चतस्रः ॥४॥ आ नो भद्रा दश ॥१०॥ मा नो मित्रोऽष्ट ॥८॥ यदश्वस्य सप्त ॥७॥ यदश्वायैका ॥१॥ इमा नु कं द्वे ॥२॥ पञ्चदशानुवाकेषु पञ्चचत्वारिंशत् ॥४५॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां सप्त विंशोऽध्यायः ॥

इ॒मा । नु॒ । क॒म् । भु॒व॒ना । (सी॒ष॒धा॒म । सी॒स॒धा॒मे॒ति॒ सी॒स॒धा॒म) । इ॒न्द्रः । च॒
 । वि॒श्वे॑ । च॒ । दे॒वाः * । आ॒दि॒त्यैः । इ॒न्द्रः । स॒ग॒ण इति॑ स = ग॒णः ।
 म॒रु॒द्भि॒रिति॑ म॒रुत् = भिः॑ । अ॒स्म॒भ्य॒म् । भे॒ष॒जा । क॒र॒त् * । य॒ज्ञ॒म् । च॒ । नः॒
 । त॒न्व॒म् । च॒ । प्र॒जा॒मि॒ति॒ प्र = जा॒म् । च॒ । आ॒दि॒त्यैः । इ॒न्द्रः । स॒ह । (सी॒ष॒धा॒ति । सी॒स॒धा॒ती॒ति॒ सी॒स॒धा॒ति) * ॥१॥ अ॒ग्ने॑ । त्व॒म् । नः॒ । अ॒न्त॒मः ।
 उ॒त । त्रा॒ता । शि॒वः । भ॒व । व॒रू॒थ्यः * । व॒सुः । अ॒ग्निः । व॒सु॒श्र॒वा इति॑
 व॒सु = श्र॒वाः । अ॒च्छ । न॒क्षि । द्यु॒म॒त्त॒म॒मि॒ति॒ द्यु॒म॒त् = त॒म॒म् । र॒यि॒म् । दाः॒
 * । त॒म् । त्वा । शो॒चि॒ष्ठ । दी॒दि॒व इति॑ दी॒दि = वः॑ । सु॒म्ना॒य । नू॒न॒म् । ई॒म॒हे
 । स॒खि॒भ्य इति॑ स॒खि = भ्यः॑ * ॥२॥ १५॥ ५३-२५=२८॥ आ॒ह॒त्य प॒द सं॒ख्या
 ॥८८४-६२=८२२॥

इति सप्तविंशोऽध्यायः

॥ इति सप्तविंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	27		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	40	0	40
2	40	0	40
3	27	0	27
4	26	0	26
5	32	0	32
6	24	0	24
7	22	0	22
8	34	0	34
9	26	0	26
10	73	37	36
11	188	0	188
12	147	0	147
13	137	0	137
14	15	0	15
15	53	25	28
Total	884	62	822

॥ अथाष्टा विंशोऽध्यायः ॥

अथाष्टा विंशोऽध्यायः

28.1.a	अग्निश्च पृथिवी च सन्नते ते मे सन्नमतामदो वायुश्चाऽन्तरिक्षश्च सन्नते ते मे सन्नमतामद आदित्यश्च द्यौश्च सन्नते ते मे सन्नतामद आपश्च वरुणश्च सन्नते ते मे सन्नमतामद : ।
28.1.b	सप्त सप्तसदो अष्टमी भूतसाधनी ॥१॥
28.2.a	सकामां (२) - अध्वनस्कुरु सज्ज्ञानमस्तु मेऽमुना ।
28.2.b	यथेमां वाचङ् कल्याणी मावदानि जनेभ्यः ॥२॥
28.3.a	ब्रह्मराजन्याभ्यां शूद्राय चार्याय च स्वाय चारणाय च ।
28.3.b	प्रियो देवानां दक्षिणायै दातुरिह भूयासमयं मे कामः समृध्यता मुप माऽदो नमतु ॥३॥(१)

28.4.a	बृहस्पते अति यदर्यो अर्हाद् द्युमद् विभाति क्रतुमज्जनेषु ।
28.4.b	यद् दीदयच्छवस ऋतप्रजात तदस्मासु द्रविणं धेहि चित्रम् ।
28.4.c	उपयामगृहीतोऽसि बृहस्पतये त्वैष ते योनि बृहस्पतये त्वा ॥१॥(२)

28.5.a	इन्द्र गोम त्रिहा याहि पिबा सोमं शतक्रतो ।
28.5.b	विद्यद्भिर्ग्राविभिः सुतम् ।

अथ अष्टाविंशोऽध्यायः

ॐ अग्निः । च । पृथिवी । च । सन्नते इति सं = नते । ते इति ते । मे । सम् । नमताम् । अदः । वायुः । च । अन्तरिक्षम् । च । सन्नते इति सं = नते । ते इति ते । मे । सम् । नमताम् । अदः । आदित्यः । च । द्यौः । च । सन्नते इति सं = नते । ते इति ते । मे । सम् । नमताम् । अदः । आपः । च । वरुणः * । च । सन्नते इति सं = नते । ते इति ते । मे । सम् । नमताम् । अदः । सप्त । सप्तसद इति सं = सदः । अष्टमी । भूतसाधनीति भूत = साधनी * ॥१॥ सकामा निति स = कामान् । अध्वनः । कुरु । सज्ज्ञान मिति सं = ज्ञानम् । अस्तु । मे । अमुना * । यथा । इमाम् । वाचम् । कल्याणीम् । आवदानीत्या = वदानि । जनेभ्यः * ॥२॥ ब्रह्मराजन्याभ्याम् । शूद्राय । च । अर्याय । च । स्वाय । च । अरणाय * । च । प्रियः । देवानाम् । दक्षिणायै । दातुः । इह । भूयासम् । अयम् । मे । कामः । सम् । ऋध्यताम् । उप । मा । अदः । नमतु * ॥३॥ १॥ ८१-२७=५४॥

बृहस्पते । अति । यत् । अर्यः । अर्हात् । द्युमदिति द्यु = मत् । विभातीति वि = भाति । क्रतुम दिति क्रतु = मत् । जनेषु * । यत् । दीदयत् । शवसा । ऋतप्रजातेत्यृत = प्रजाप । तत् । अस्मासु । द्रविणम् । धेहि । चित्रम् * । उपयामगृहीत इत्युपयाम = गृहीतः । असि । बृहस्पतये । त्वा । एषः । ते । योनिः । बृहस्पतये । त्वा * ॥१॥ २॥ २७-२=२५॥

इन्द्र । गोम निति गो = मन् । इह । आ । याहि । पिब । सोमम् । शतक्रतो इति शत = क्रतो * । विद्यद्भि रिति विद्यत् = भिः । गावभि रिति गाव = भिः

28.5.c	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा गोमते एष ते योनिरिन्द्राय त्वा गोमते ॥१॥(३)
--------	---

28.6.a	ऋतावानं वैश्वानर मृतस्य ज्योतिषस्पतिम् ।
28.6.b	अजस्रङ् घर्ममीमहे ।
28.6.c	उपयामगृहीतोऽसि वैश्वानराय त्वैष ते योनिर्वैश्वानराय त्वा ॥१॥(४)

28.7.a	वैश्वानरं हवामह ऋतस्य ज्योतिषस्पतिम् ।
28.7.b	अजस्रङ् घर्ममीमहे ।
28.7.c	उपयामगृहीतोऽसि वैश्वानराय त्वैष ते योनिर्वैश्वानराय त्वा ॥१॥(५)

28.8.a	वैश्वानरो न ऊतय आ प्र यातु परावतः ।
28.8.b	अग्नि रुक्थेन वाहसा ।
28.8.c	उपयामगृहीतोऽसि वैश्वानराय त्वैष ते योनिर्वैश्वानराय त्वा ॥१॥(६)

28.9.a	वैश्वानरस्य सुमतौ स्याम राजा हि कं भुवना नाम भिश्रीः ।
28.9.b	इतो जातो विश्वमिदं वि चष्टे वैश्वानरो यतते सूर्येण ।
28.9.c	उपयामगृहीतोऽसि वैश्वानराय त्वैष ते योनिर्वैश्वानराय त्वा ॥१॥(७)

। सु॒तम् *। उप॒याम॑गृही॒त इत्यु॑प॒याम॑ = गृही॒त : । अ॒सि॒ । इन्द्रा॑य । त्वा ।
 गो॒म॒त इति॑ गो = म॒ते । ए॒ष : । ते । यो॒नि : । इन्द्रा॑य । त्वा । गो॒म॒त इति॑ गो
 = म॒ते *॥१॥३॥२२-२=२०॥

(ऋ॒तावा॑नम् । ऋ॒तवा॑न॒ मित्यृ॒त = वा॑नम्) । वै॒श्वान॑रम् । ऋ॒तस्य॑ । ज्यो॒तिषः॑ ।
 प॒तिम् *। अ॒ज॒स्रम् । घ॒र्मम् । ई॒महे *। उप॒याम॑गृही॒त इत्यु॑प॒याम॑ = गृही॒त : ।
 अ॒सि॒ । वै॒श्वान॑राय । त्वा । ए॒ष : । ते । यो॒नि : । वै॒श्वान॑राय । त्वा
 *॥१॥४॥१७-२=१५॥

वै॒श्वान॑रम् । ह॒वाम॑हे । ऋ॒तस्य॑ । ज्यो॒तिषः॑ । प॒तिम् *॥ अ॒ज॒स्रम् । घ॒र्मम् ।
 ई॒महे *। उप॒याम॑गृही॒त इत्यु॑प॒याम॑ = गृही॒त : । अ॒सि॒ । वै॒श्वान॑राय । त्वा । ए॒ष
 : । ते । यो॒नि : । वै॒श्वान॑राय । त्वा *॥१॥५॥१७-९=८॥

वै॒श्वान॑रः । नः । ऊ॒तये॑ । आ । प्र । या॒तु । प॒राव॑त इति॑ प॒रा = व॑तः *।
 अ॒ग्निः । उ॒क्थे॑न । वा॒ह॒सा *। उप॒याम॑गृही॒त इत्यु॑प॒याम॑ = गृही॒त : । अ॒सि॒ ।
 वै॒श्वान॑राय । त्वा । ए॒ष : । ते । यो॒नि : । वै॒श्वान॑राय । त्वा *॥१॥६॥१९-
 १६=३॥

वै॒श्वान॑रस्य॑ । सु॒म॒ता इति॑ सु = म॒तौ । स्या॑म । रा॒जा । हि । क॒म् । भुव॑नानाम् ।
 अ॒भि॒श्री॑ रित्य॑भि = श्रीः *। इ॒तः । जा॒तः । वि॒श्वम् । इ॒दम् । वि । च॒ष्टे ।
 वै॒श्वान॑रः । य॒त॒ते । सू॒र्येण॑ *। उप॒याम॑गृही॒त इत्यु॑प॒याम॑ = गृही॒त : । अ॒सि॒ ।
 वै॒श्वान॑राय । त्वा । ए॒ष : । ते । यो॒नि : । वै॒श्वान॑राय । त्वा *॥१॥७॥२६-
 ९=१७॥

28.10.a	म॒रु॒त्वां (२) - इन्द्र॑ वृ॒षभो॑ र॒णाय॑ पि॒बा सोम॑मनु॒ष्वधं॑ म॒दाय॑ ।
28.10.b	आ॒सि॒श्च॒स्व ज॒ठरे॑ म॒ध्व ऊ॒र्मि न्त्व॑ राजा॒ऽसि॑ प्र॒तिप॑त्सु॒ताना॑म् ।
28.10.c	उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒ऽसी॒न्द्राय॑ त्वा म॒रु॒त्वत॑ ए॒ष ते॒ यो॒नि रि॒न्द्राय॑ त्वा म॒रु॒त्वते॑ ॥१॥(८)

28.11.a	म॒हाँ (२) - इन्द्रो॑ व॒ज्रह॑स्त : षो॒ळशी॑ श॒र्म य॑च्छतु ।
28.11.b	ह॒न्तु पा॒प्मानं॑ य्यो॒ऽस्मान्द्वेष्टि॑ ।
28.11.c	उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒ऽसी॒न्द्राय॑ त्वा षो॒ळशि॑न ए॒ष ते॒ यो॒नि रि॒न्द्राय॑ त्वा षो॒ळशि॑ने ॥१॥(९)

28.12.a	अ॒ग्नि ऋ॒षि : प॒व॒मान॑ : पा॒ञ्च॒जन्य॑ : पु॒रो॒हित॑ : ।
28.12.b	त॒र्मा॒महे॑ म॒हा॒ग॒यम् ॥१॥(१०)

28.13.a	अ॒नु वी॒रैर॑नु पु॒ष्या॒स्म गो॒भि र॒न्व॒श्वै र॒नु स॒र्वेण॑ पु॒ष्टै : ।
28.13.b	अ॒नु द्वि॒प॒दा॒ऽनु॒ च॒तु॒ष्प॒दा व॒यं दे॒वा नो॑ य॒ज्ञ मृ॒तु॒था न॑यन्तु ॥१॥(११)

28.14.a	आ नो॑ गो॒त्रा द॑र्दृहि गो॒प॒ते गा : स॒म॒स्म॒भ्य॑ स॒न॒यो य॑न्तु वा॒जा : ।
28.14.b	दि॒व॒क्षा अ॒सि वृ॒षभ॑ स॒त्यशु॒ष्मो॒ऽस्म॒भ्य॑ सु॒म॒घ॒वन् बो॒धि गो॒दा : ॥१॥(१२)

म॒रु॒त्वान् । इन्द्र । वृष॑भ : । र॒णाय॑ । पि॒ब । सोम॑म् । (अनु॒ष्वधम् ।
 अनु॒स्वध॑मित्यनु = स्व॒धम्) । म॒दाय॑ * । आ । सि॒ञ्च॒स्व । ज॒ठरे॑ । म॒ध्व : ।
 ऊ॒र्मिम् । त्वम् । रा॒जा । अ॒सि । प्र॒तिप॑ दि॒ति प्र॒ति = पत् । सु॒ताना॑म् * ।
 उप॒याम॑गृहीत इत्युप॒याम॑ = गृहीत : । अ॒सि । इन्द्रा॑य । त्वा । म॒रु॒त्वते॑ । ए॒ष :
 । ते । यो॒नि : । इन्द्रा॑य । त्वा । म॒रु॒त्वते॑ ॥१॥८॥२९-११=१८॥

म॒हान् । इन्द्र : । वज्र॑हस्त इति वज्र = हस्त : । षो॒ळशी॑ । श॒र्म । य॒च्छतु॑ * ।
 ह॒न्तु । पा॒प्मान॑म् । य : । अ॒स्मान् । द्वेष्टि॑ * । उप॒याम॑गृहीत इत्युप॒याम॑ = गृहीत
 : । अ॒सि । इन्द्रा॑य । त्वा । षो॒ळशि॑ने । ए॒ष : । ते । यो॒नि : । इन्द्रा॑य । त्वा
 । षो॒ळशि॑ने ॥१॥९॥२२-११=११॥

अ॒ग्नि : । ऋ॒षि : । प॒व॒मान : । पाञ्च॑जन्य इति पाञ्च = जन्य : । पु॒रोहि॑त इति पु॒र :
 = हि॑त : * । तम् । ई॒महे॑ । म॒हा॒ग॒यमि॑ति म॒हा = ग॒यम् * ॥१॥१०॥८-०=८॥

अनु॑ । वी॒रै : । अनु॑ । पु॒ष्या॒स्म । गो॒भि : । अनु॑ । अ॒श्वै : । अनु॑ । स॒र्वेण॑ । पु॒ष्टै
 : * । अनु॑ । द्वि॒पदे॑ति द्वि = प॒दा । अनु॑ । (चतु॑ष्प॒दा । चतु॑ : प॒देति॑ चतु॑ : =
 प॒दा) । व॒यम् । दे॒वा : । न : । य॒ज्ञम् । ऋ॒तु॒थे॒त्यृ॒तु = था । न॒यन्तु॑
 * ॥१॥११॥२०-४=१६॥

आ । न : । गो॒त्रा । द॒र्दृहि॑ । गो॒प॒त इति॑ गो = प॒ते । गा : । स॒म् । अ॒स्मभ्य॑म्
 । स॒नय॑ : । य॒न्तु । वा॒जा : * । दि॒वक्षा॑ : । अ॒सि । वृष॑भ । स॒त्यशु॑ष्म इति
 स॒त्य = शु॑ष्म : । अ॒स्मभ्य॑म् । सु । म॒घव॑न्निति म॒घ = व॒न् । बो॒धि । गो॒दा इति॑
 गो = दा : * ॥१॥१२॥२०-०=२०॥ आ॒हत्य॑ प॒द सं॒ख्या ॥३०८-९३=२१५॥

अग्निश्च तिस्रः ॥३॥ बृहस्पत एका ॥१॥ इन्द्र गोमन्त्रेका ॥१॥ ऋतावानमेका ॥१॥
 वैश्वानरमेका ॥१॥ वैश्वानर एका ॥१॥ वैश्वानरस्य सुमतावेका ॥१॥ मरुवाँ इन्द्र एका
 ॥१॥ माहाँ इन्द्र एका ॥१॥ अग्नि ऋषि एका ॥१॥ अनुवीरैरेका ॥१॥ आ नो गोत्रा
 इत्येका ॥१॥ द्वादशानुवाकेषु चतुर्दश ॥१४॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां अष्टा विंशोऽध्यायः ॥

॥ इति अष्टाविंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	28		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	81	27	54
2	27	2	25
3	22	2	20
4	17	2	15
5	17	9	8
6	19	16	3
7	26	9	17
8	29	11	18
9	22	11	11
10	8	0	8
11	20	4	16
12	20	0	20
Total	308	93	215

॥ अथैकोनत्रिंशोऽध्यायः ॥

॥ अथैकोनत्रिंशोऽध्यायः ॥

29.1.a	स॒मा॒स्त्वा॒ऽग्र॒ ऋ॒त॒वो॒ वर्ध॑यन्तु सँव॒त्स॒रा ऋ॒ष॒यो या॒नि स॒त्या ।
29.1.b	सं दि॒व्येन॑ दी॒दि॒हि रो॒चने॑न वि॒श्वा आ भा॑हि प्र॒दि॒शश्च॑तस्रः ॥१॥
29.2.a	सं चे॒ध्य॒स्वा॒ग्रे प्र च॑ बो॒ध॒यै॒नमु॒च्च ति॑ष्ठ म॒ह॒ते सौ॒भ॒गाय॑ ।
29.2.b	मा च॑ रि॒षदु॑प॒स॒त्ता ते॑ अ॒ग्रे ब्र॒ह्मा॒णस्ते॑ य॒श॒सः स॒न्तु मा॒ऽन्ये ॥२॥
29.3.a	त्वा॒म॒ग्रे वृ॑ण॒ते ब्रा॒ह्म॒णा इ॒मे शि॒वो अ॒ग्रे सँव॑रणे भ॒वा नः॑ ।
29.3.b	स॒प॒त्न॒हा नो॑ अ॒भि॒मा॒ति॒जि॒च्च स्वे ग॑ये जा॒गृ॒ह्यप्र॑युच्छन् ॥३॥
29.4.a	इ॒है॒वा॒ग्रे अ॒धि धा॑र॒या र॑यिं मा॒ त्वा नि॑ क्र॒न्पूर्व॑चितो॒ नि॒का॒रि॒णः ।
29.4.b	क्ष॒त्र॒म॒ग्रे सु॒य॒म॒मस्तु॑ तु॒भ्यमु॑प॒स॒त्ता वर्ध॑तां ते अ॒नि॒ष्ट॒तः ॥४॥
29.5.a	क्ष॒त्रे॒णा॒ग्रे स्वा॒युः स॒ र॒भ॒स्व मि॒त्रे॒णा॒ग्रे मि॒त्र॒धे॒ये य॑तस्व ।
29.5.b	स॒जा॒ता॒ना॒म् म॒ध्य॒म॒स्था ए॒धि रा॒ज्ञा॒म॒ग्रे वि॒ह॒व्यो दी॒दि॒ही॒ह ॥५॥
29.6.a	अ॒ति नि॒हो अ॒ति सि॒धोऽत्य॑चि॒त्ति॒म॒त्य॒रा॒ति॒म॒ग्रे ।
29.6.b	वि॒श्वा ह्य॒ग्रे दु॒रि॒ता स॒ह॒स्वा॒था॒स्मभ्य॑ र॒यि न्दाः॑ ॥६॥

अथ एकोनत्रिंशोऽध्यायः

ॐ समा : । त्वा । अग्रे । ऋतवः । वर्धयन्तु । संवत्सराः । ऋषयः । यानि । सत्या * । सम् । दिव्येन । दीदिहि । रोचनेन । विश्वाः । आ । भाहि । प्रदिश इति प्र = दिशः । चतस्रः *॥१॥ सम् । च । इध्यस्व । अग्रे । प्र । च । बोधय । एनम् । उत् । च । तिष्ठ । महते । सौभगाय * । मा । च । रिषत् । उपसत्तेत्यु प = सत्ता । ते । अग्रे । ब्रह्माणः । ते । यशसः । सन्तु । मा । अन्ये *॥२॥ त्वाम् । अग्रे । वृणते । ब्राह्मणाः । इमे । शिवः । अग्रे । संवरण इति सं = वरणे । भव । नः * । सपत्नहेति सपत्न = हा । नः । अभिमातिजिदित्यभिमाति = जित् । च । स्वे । गये । जागृहि । अप्रयुच्छन्नित्यप्र = युच्छन् *॥३॥ इह । एव । अग्रे । अधि । धारय । रयिम् । मा । त्वा । नि । क्रन् । पूर्वचित इति पूर्व = चितः । निकारिण इति नि = कारिणः * । क्षत्रम् । अग्रे । सुयम मिति सु = यमम् । अस्तु । तुभ्यम् । उपसत्ते त्युप = सत्ता । वर्धताम् । ते । (अनिष्टुतः । अनिस्तुत इत्यनि = स्तुतः) *॥४॥ क्षत्रेण । अग्रे । स्वायु रिति सु = आयुः । सम् । रभस्व । मित्रेण । अग्रे । मित्रधेय इति मित्र = धेये । यतस्व * । सजाताना मिति स = जातानाम् । मध्यमस्था इति मध्यम = स्थाः । एधि । राज्ञाम् । अग्रे । विहव्य इति वि = हव्यः । दीदिहि । इह *॥५॥ अति । निहः । अति । सिधः । अति । अचित्तिम् । अति । अरातिम् । अग्रे * । विश्वा । हि । अग्रे । दुरितेति दुः = इता । सहस्व । अथ । अस्मभ्यम् । सहवीर मिति सह = वीरम् । रयिम् । दाः *॥६॥

29.7.a	अनाधृष्यो जातवेदा अनिष्टृतो विराळग्रे क्षत्रभृद्दीदिहीह ।
29.7.b	विश्वा आशा : प्रमुञ्चन्मानुषीर्भिय : शिवाभिरद्य परि पाहि नो वृधे ॥७॥
29.8.a	बृहस्पते सवितर्बोधयैनं सशितं चित्सन्तरां स शिशधि ।
29.8.b	वर्धयैनं महते सौभगाय विश्व एनमनु मदन्तु देवा : ॥८॥
29.9.a	अमुत्रभूयादध यद्यमस्य बृहस्पते अभिशस्तेरमुञ्च : ।
29.9.b	प्रत्यौहतामश्विना मृत्युमस्माद्देवानामग्रे भिषजा शचीभि : ॥९॥
29.10.a	उद्वयं तमसस्परि स्व : पश्यन्त उत्तरम् ।
29.10.b	देवं देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमम् ॥१०॥(१)

29.11.a	ऊर्ध्वा अस्य समिधो भवन्त्यूर्ध्वा शुक्रा शोचींष्यग्रे : ।
29.11.b	द्युमत्तमा सुप्रतीकस्य सूनो : ॥१॥
29.12.a	तनूनपादसुरो विश्ववेदा देवो देवेषु देव : ।
29.12.b	पथो अनक्तु मध्वा घृतेन ॥२॥
29.13.a	मध्वा यज्ञं नक्षसे प्रीणानो नराशंसो अग्रे ।
29.13.b	सुकृद्देव : सविता विश्ववार : ॥३॥
29.14.a	अच्छायमेति शवसा घृतेनेळानो वह्निर्मसा ।
29.14.b	अग्निं सुचो अध्वरेषु प्रयत्सु ॥४॥

अनाधृष्य : । जातवेदा इति जात = वेदा : । (अनिष्टृत : । अनिस्तृत इत्यनि =
 स्तृत :) । विराळिति वि = राट् । अग्रे । क्षत्रभृ दिति क्षत्र - भृत् । दीदिहि ।
 इह * । विश्वा : । आशा : । प्रमुञ्चन्निति प्र = मुञ्चन् । मानुषी : । भिय : ।
 शिवाभि : । अद्य । परि । पाहि । न : । वृधे * ॥७॥ बृहस्पते । सवित : ।
 बोधय । एनम् । सञ्शित मिति सं = शितम् । चित् । सन्तरा मिति सं = तराम्
 । सम् । शिशाधि * । वर्धय । एनम् । महते । सौभगाय । विश्वे । एनम् । अनु
 । मदन्तु । देवा : * ॥८॥ अमुत्रभूया दित्य मुत्र = भूयात् । अध । यत् । यमस्य
 । बृहस्पते । अभिशस्ते रित्यभि = शस्ते : । अमुञ्च : * । प्रति । औहताम् ।
 अश्विना । मृत्युम् । अस्मात् । देवानाम् । अग्रे । भिषजा । शर्चीभि : * ॥९॥
 उत् । वयम् । तमस : । परि । स्वरिति स्व : । पश्यन्त : । उत्तर मित्युत् =
 तरम् * । देवम् । देवत्रेति देव = त्रा । सूर्यम् । अगन्म । ज्योति : । उत्तममित्युत्
 = तमम् * ॥१०॥ १॥१८४-१३=१७१॥

ऊर्ध्वा : । अस्य । समिध इति सं = इध : । भवन्ति । ऊर्ध्वा । शुक्रा ।
 शोचीऽषि । अग्रे : * । द्युमत्तमेति द्युमत् = तमा । सुप्रती कस्येति सु =
 प्रतीकस्य । सूनो : * ॥१॥ तनूनपा दिति तनू = नपात् । असुर : । विश्ववेदा
 इति विश्व = वेदा : । देव : । देवेषु । देव : * । पथ : । अनक्तु । मध्वा ।
 घृतेन * ॥२॥ मध्वा । यज्ञम् । नक्षसे । प्रीणान : । नराशंस : । अग्रे * ।
 सुकृदिति सु = कृत् । देव : । सविता । विश्ववार इति विश्व = वार : * ॥३॥
 अच्छ । अयम् । एति । शवसा । घृतेन । ईळान : । वह्नि : । नमसा * ।
 अग्निम् । सुच : । अध्वरेषु । प्रयत्स्विति प्रयत् = सु * ॥४॥

29.15.a	स यक्षदस्य महिमानमग्रे : स इम् मन्द्रा सुप्रयसः ।
29.15.b	वसुश्चेतिष्ठो वसुधातमश्च ॥५॥
29.16.a	द्वारो देवीरन्वस्य विश्वे व्रता ददन्ते अग्रे : ।
29.16.b	उरुव्यचसो धाम्ना पत्यमानाः ॥६॥
29.17.a	ते अस्य योषणे दिव्ये न योना उषासानक्ता ।
29.17.b	इमं य्यज्ञमवतामध्वरं नः ॥७॥
29.18.a	दैव्या होतारा ऊर्ध्वमध्वरं नोऽग्रेर्जिह्वामभि गृणीतम् ।
29.18.b	कृणुतं नः स्विष्टिम् ॥८॥
29.19.a	तिस्रो देवीर्बर्हिरेदं सदन्तिवळा सरस्वती भारती ।
29.19.b	मही गृणाना ॥९॥
29.20.a	तन्नस्तुरीपमद्भुतं पुरुक्षु त्वष्टा सुवीरम् ।
29.20.b	रायस्पोषं विष्यतु नाभिमस्मे ॥१०॥
29.21.a	वनस्पतेऽव सृजा रराणस्त्मना देवेषु ।
29.21.b	अग्निर्हव्यं शमिता सूदयाति ॥११॥
29.22.a	अग्रे स्वाहा कृणुहि जातवेद इन्द्राय हव्यम् ।
29.22.b	विश्वे देवा हविरिदं जुषन्ताम् ॥१२॥(२)
29.23.a	पीवो अन्ना रयिवृधः सुमेधाः श्वेतः सिषक्ति नियुतामभिः ।

स : । यक्षत् । अस्य : । महिमानम् । अग्ने : । स : । ईम् । मन्द्रा । सुप्रयस
 इति सु = प्रयस : * । वसु : । चेतिष्ठ : । वसुधातम् इति वसु = धातम् : । च
 *॥५॥ द्वार : । देवी : । अनु । अस्य । विश्वे । व्रता । ददन्ते । अग्ने : * ।
 उरुव्यचस इत्युरु = व्यचस : । धाम्ना । पत्यमाना : *॥६॥ ते इति ते । अस्य
 । योषणे इति योषणे । दिव्ये इति दिव्ये । न । योनौ । (उषसानक्ता ।
 उषसानक्ते त्युषसानक्ता) * । इमम् । यज्ञम् । अवताम् । अध्वरम् । न : *॥७॥
 दैव्या । होतारा । ऊर्ध्वम् । अध्वरम् । न : । अग्ने : । जिह्वाम् । अभि ।
 गृणीतम् * । कृणुतम् । न : । स्विष्टि मिति सु = इष्टिम् *॥८॥ तिस्रः । देवी
 : । बर्हि : । आ । इदम् । सदन्तु । इळा । सरस्वती । भारती * । मही ।
 गृणाना *॥९॥ तत् । न : । तुरीपम् । अद्भुतम् । पुरुक्षु । त्वष्टा । सुवीर मिति
 सु = वीरम् * । राय : । पोषम् । वि । स्यतु । नाभिम् । अस्मे इत्यस्मे
 *॥१०॥ वनस्पते । अव । सृज । रराणः । त्मना । देवेषु * । अग्निः । हव्यम्
 । शमिता । सूदयाति *॥११॥ अग्ने । स्वाहा । कृणुहि । जातवेद इति जात =
 वेद : । इन्द्राय । हव्यम् * । विश्वे । देवा : । हवि : । इदम् । जुषन्ताम्
 *॥१२॥२॥१३६-०=१३६॥

पीवो अन्ना निति पीवः = अन्नान् । रयिवृध इति रयि = वृधः । सुमेधा इति
 सु = मेधा : । श्वेतः । (सिषक्ति । सिसक्तीति सिसक्ति) । नियुता मिति नि =
 युताम् । अभिश्री रित्यभि = श्री : * ।

29.23.b	ते वायवे समनसो वि तस्थुर्विश्वेन्नरः स्वपत्यानि चक्रुः ॥१॥
29.24.a	राये नु यं जज्ञतू रोदसीमे राये देवी धिषणा धाति देवम् ।
29.24.b	अध वायुं नियुतः सश्चत स्वा उत श्वेतं वसुधिति निरेके ॥२॥
29.25.a	वायुरग्रेगा यज्ञप्रीः साकं गन्मनसा यज्ञम् ।
29.25.b	शिवो नियुद्धिः शिवाभिः ॥३॥
29.26.a	प्र याभिर्यासि दाश्वाऽसमच्छा नियुद्धिर्वाय इष्टये दुरोणे ।
29.26.b	नि नो रयिऽ सुभोजसं व्युवस्व नि वीरं गव्यमश्व्यश्च राधः ॥४॥
29.27.a	वायो ये ते सहस्रिणो रथासस्तेभिरा गहि ।
29.27.b	नियुत्वान्तसोमपीतये ॥५॥
29.28.a	एकया च दशभिश्च स्वभूते द्वाभ्यामिष्टये विंशती च ।
29.28.b	तिसृभिश्च वहसे त्रिंशता च नियुद्धिर्वाय इह ता वि मुञ्च ॥६॥
29.29.a	नियुत्वान्वाय आ गह्ययऽ शुक्रो अयामि ते ।
29.29.b	गन्ताऽसि सुन्वतो गृहम् ॥७॥
29.30.a	वायो शुक्रो अयामि ते मध्वो अग्रं दिविष्टिषु ।
29.30.b	आ याहि सोमपीतये स्पर्हो देव नियुत्वता ॥८॥
29.31.a	आ नो नियुद्धिः शतिनीभिरध्वरऽ सहस्रिणीभिरुप याहि यज्ञम् ।

ते । वायवे । समनस इति स = मनसः । वि । तस्थुः । विश्वा । इत् । नरः ।
 स्वपत्यानीति सु = अपत्यानि । चक्रुः *॥१॥ राये । नु । यम् । जज्ञतुः ।
 रोदसी इति रोदसी । इमे इतीमे । राये । देवी । धिषणा । धाति । देवम् * ।
 अध । वायुम् । नियुत इति नि = युतः । सश्चत । स्वाः । उत । श्वेतम् ।
 वसुधिति मिति वसु = धितिम् । निरेक इति नि = रेके *॥२॥ वायुः । अग्रेगा
 इत्यग्रे = गाः । यज्ञप्री रिति यज्ञ = प्रीः । साकम् । गन् । मनसा । यज्ञम् * ।
 शिवः । नियुद्धि रिति नियुत् = भिः । शिवाभिः *॥३॥ प्र । याभिः ।
 यासि । दाश्वांसम् । अच्छ । नियुद्धि रिति नियुत् = भिः । वायो इति वायो ।
 इष्टये । दुरोणे * । नि । नः । रयिम् । सुभोजस मिति सु = भोजसम् । युवस्व
 । नि । वीरम् । गव्यम् । अश्व्यम् । च । राधः *॥४॥ वायो इति वायो । ये
 । ते । सहस्रिणः । रथांसः । तेभिः । आ । गहि * । नियुत्वान् । सोमपीतय
 इति सोम = पीतये *॥५॥ एकया । च । दशभि रिति दश = भिः । च ।
 स्वभूत इति स्व = भूते । द्वाभ्याम् । इष्टये । विशती । च * । तिसृभि रिति
 तिसृ = भिः । च । वहसे । त्रिशता । च । नियुद्धि रिति नियुत् = भिः ।
 वायो इति वायो । इह । ता । वि । मुञ्च *॥६॥ नियुत्वान् । वायो इति वायो
 । आ । गहि । अयम् । शुक्रः । अयामि । ते * । गन्ता । असि । सुन्वतः ।
 गृहम् *॥७॥ वायो इति वायो । शुक्रः । अयामि । ते । मध्वः । अग्रम् ।
 दिविष्टिषु * । आ । याहि । सोमपीतय इति सोम = पीतये । स्पार्हः । देव ।
 नियुत्वता *॥८॥ आ । नः । नियुद्धि रिति नियुत् = भिः । शतिनीभिः ।
 अध्वरम् । सहस्रिणीभिः । उप । याहि । यज्ञम् * ।

29.31.b	वा॒यो अ॒स्मिन्त्स॒वने॑ मा॒दय॑स्व यू॒यं पा॒त स्व॒स्तिभिः॑ : सदा॑ न : ॥९॥
29.32.a	तव॑ वा॒य ऋ॒तस्प॑ते त्व॒ष्टुर्ज॑मा॒तरद्भु॑त ।
29.32.b	अवा॑स्या वृ॒णीम॑हे ॥१०॥(३)

29.33.a	हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भ इ॒त्येषः॑ ।
29.33.b	येन॑ द्यौ॒रग्रा॑ पृ॒थि॒वी च॑ दृ॒ळ्हा येन॑ स्वः॒ स्त॒भिर्तँ॑ य्येन॒ नाकः॑ ।
29.33.c	यो अ॒न्तरि॑क्षे रज॒सो वि॒मानः॑ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम ॥१॥
29.34.a	यं क्र॒न्दसी॑ अव॒सा तस्त॑भाने अ॒भ्यैक्षे॑तां म॒नसा॑ रेज॒माने॑ ।
29.34.b	यत्रा॑धि सू॒र अ॒दितो॑ वि॒भाति॑ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम ॥२॥
29.35.a	आपो॑ ह॒ यद् बृ॒हती॑र्वि॒श्वमा॑य॒न॒ग॒र्भ न्द॑धाना ज॒नय॑न्तीर॒ग्निम् ।
29.35.b	ततो॑ दे॒वाना॑स॒मव॑र्ततासु॒रेकः॑ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम ॥३॥
29.36.a	यश्चि॑दापो म॒हिना॑ प॒र्यप॑श्यद॒क्षं द॑धाना ज॒नय॑न्तीर्य॒ज्ञम् ।
29.36.b	यो दे॒वेष्व॑धि दे॒व एक॑ आसीत्कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम ।
29.36.c	मा नो॑ हि॒सीज्ज॑निता यः पृ॒थि॒व्या यो वा॑ दि॒वस॑त्य॒धर्मा॑ ज॒जान॑ ।
29.36.d	यश्चा॑पश्च॒न्द्रा बृ॒हती॑र्ज॒जान॑ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम ।
29.36.e	प्रजा॑पते न त्वदे॒तान्य॑न्यो वि॒श्वा जा॑तानि परि ता ब॒भूव॑ ।
29.36.f	यत्का॑मास्ते जुहु॒मस्त॑न्नो अस्तु वय॑स्य॒ स्याम॑ प॒तयो॑ र॒यीणा॑म् ॥४॥(४)

वा॒यो इति॑ वा॒यो । अ॒स्मिन् । स॒वने॑ । मा॒दय॑स्व । यू॒यम् । पा॒त । स्व॒स्तिभि॑ रिति॑
 स्व॒स्ति = भि॑ : । स॒दा । न : *॥१॥ तव॑ । वा॒यो इति॑ वा॒यो । (ऋ॒तस्प॑ते ।
 ऋ॒तप॑त इत्यृ॒त = प॑ते) । त्वष्टु॑ : । जा॒मातः॑ । अ॒द्भुत॑ * । अवा॑ऽसि । आ ।
 वृ॒णीम॑हे *॥१०॥३॥१४९-०=१४९॥

हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भः॑ । इति॑ । ए॒षः॑ ॥ येन॑ । द्यौः॑ । उ॒ग्रा । पृ॒थि॒वी । च । दृ॒ळ्हा ।
 येन॑ । स्व॒ रिति॑ स्वः॑ । स्त॒भित॑म् । येन॑ । नाकः॑ * । यः॑ । अ॒न्तरि॑क्षे । रज॑सः
 : । वि॒मान॑ इति॑ वि = मानः॑ । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धेम॑ *॥१॥ यम्
 । क्र॒न्दसी॑ इति॑ क्र॒न्दसी॑ । अ॒वसा॑ । तस्त॒भाने॑ इति॑ तस्त॒भाने॑ । अ॒भि । ए॒क्षेता॑म् ।
 मन॑सा । रेज॒माने॑ इति॑ रेज॒माने॑ * । यत्र॑ । अधि॑ । सू॒रः॑ । उ॒दित॑ इत्यु॒त् = इ॒तः॑
 । वि॒भाती॑ति॒ वि = भा॑ति * । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धेम॑ *॥२॥ आ॒पः॑
 । ह॒ । यत् । बृ॒हतीः॑ । वि॒श्वम् । आ॒यन् । ग॒र्भम् । द॒धानाः॑ । ज॒नय॑न्तीः ।
 अ॒ग्निम् * । ततः॑ । दे॒वाना॑म् । स॒म् । अ॒वर्त॑त । अ॒सुः॑ । ए॒कः * । कस्मै॑ ।
 दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धेम॑ *॥३॥ यः॑ । चि॒त् । आ॒पः॑ । म॒हिना॑ । प॒र्यप॑श्य
 दि॒ति परि॑ = अ॒पश्य॑त् । दक्ष॑म् । द॒धानाः॑ । ज॒नय॑न्तीः । य॒ज्ञम् * । यः॑ ।
 दे॒वेषु॑ । अधि॑ । दे॒वः॑ । ए॒कः॑ । आ॒सीत् * । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धेम॑
 * । मा॒ । नः॑ । हि॒ऽसीत् । ज॒निता॑ । यः॑ । पृ॒थि॒व्याः॑ । यः॑ । वा॒ । दि॒वम्
 । स॒त्यध॑र्मेति॒ सत्य॑ = ध॒र्मा । ज॒जान॑ * । यः॑ । च॒ । अ॒पः॑ । च॒न्द्राः॑ । बृ॒हती
 : । ज॒जान॑ * । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धेम॑ * । प्र॒जाप॑त इति॑ प्र॒जा = प॑ते
 । न॒ । त्वत् । ए॒तानि॑ । अ॒न्यः॑ । वि॒श्वा । जा॒तानि॑ * । परि॑ । ता॒ । ब॒भूव॑ * ।
 यत्का॑मा इति॑ यत् = का॑माः । ते॒ । जु॒हुमः॑ । तत् । नः॑ । अ॒स्तु । व॒यम् ।

29.37.a	अ॒ग्न॒ आ॒यू॒॒षि॒ प॒व॒स॒ आ॒सु॒वो॒र्ज॒मि॒ष॒ अ॒ न॒ : ।
29.37.b	आ॒रे बा॒ध॒स्व॒ दु॒च्छु॒ना॒म् ॥१॥
29.38.a	अ॒ग्ने॒ प॒व॒स्व॒ स्व॒पा॒ अ॒स्मे॒ वर्च॑ : सु॒वी॒र्य॒म् ।
29.38.b	द॒ध॒द्र॒यि॒ म॒यि॒ पो॒ष॒म् ॥२॥
29.39.a	अ॒ग्नि॒ ऋ॒षि॒ : प॒व॒मा॒न॒ : पा॒ञ्च॒ज॒न्य॒ : पु॒रो॒हि॒त॒ : ।
29.39.b	त॒र्मी॒म॒हे॒ म॒हा॒ग॒य॒म् ॥३॥
29.40.a	अ॒भि॒ त्वा॒ शू॒र॒ नो॒नु॒मो॒ऽदु॒ग्धा॒ इ॒व॒ धे॒न॒व॒ : ।
29.40.b	ई॒शा॒न॒म॒स्य॒ ज॒ग॒त॒ : स्व॒र्दृ॒श॒मी॒शा॒न॒मि॒न्द्र॒ त॒स्थु॒ष॒ : ॥४॥
29.41.a	न॒ त्वा॒वां(२) - अ॒न्यो॒ दि॒व्यो॒ न॒ पा॒र॒थि॒वो॒ न॒ जा॒तो॒ न॒ ज॒नि॒ष्य॒ते॒ ।
29.41.b	अ॒श्व॒ाय॒न्तो॒ म॒घ॒व॒न्नि॒न्द्र॒ वा॒जि॒नो॒ ग॒व्य॒न्त॒स्त्वा॒ ह॒वा॒म॒हे॒ ॥५॥
29.42.a	त्वा॒मि॒द्धि॒ ह॒वा॒म॒हे॒ सा॒तौ॒ वा॒ज॒स्य॒ का॒र॒व॒ : ।
29.42.b	त्वां॒ वृ॒त्रे॒ष्वि॒न्द्र॒ स॒त्प॒ति॒ न्न॒र॒स्त्वां॒ का॒ष्ठा॒स्व॒र्व॒त॒ : ॥६॥
29.43.a	स॒ त्वं॒ न॒श्चि॒त्र॒ व॒ज्र॒ह॒स्त॒ धृ॒ष्णु॒या॒ म॒ह॒ : स्त॒वा॒नो॒ अ॒द्रि॒व॒ : ।
29.43.b	गा॒म॒श्च॒ र॒थ्य॒मि॒न्द्र॒ सं॒ कि॒र॒ स॒त्रा॒ वा॒जं॒ न॒ जि॒ग्यु॒षे॒ ॥७॥
29.44.a	क॒या॒ न॒श्चि॒त्र॒ आ॒ भु॒व॒दू॒ती॒ स॒दा॒वृ॒ध॒ : स॒खा॒ ।
29.44.b	क॒या॒ शि॒चि॒ष्ठ॒या॒ वृ॒ता॒ ॥८॥
29.45.a	क॒स्त्वा॒ स॒त्यो॒ म॒दा॒नां॒ म॒हि॒ष्ठो॒ म॒त्स॒द॒न्ध॒स॒ : ।

स्याम् । पतयः । रयीणाम् *४॥४॥११९-५०=६९॥

अग्ने । आयूँषि । पवसे । आ । सुव । ऊर्जम् । इषम् । च । नः * । आरे ।
 बाधस्व । दुच्छुनाम् *॥१॥ अग्ने । पवस्व । स्वपा इति सु = अपाः । अस्मे
 इत्यस्मे । वर्चः । सुवीर्य मिति सु = वीर्यम् * । दधत् । रयिम् । मयि । पोषम्
 *॥२॥ अग्निः । ऋषिः । पवमानः । पाञ्चजन्य इति पाञ्च = जन्यः ।
 पुरोहित इति पुरः = हितः * । तम् । ईमहे । महागयमिति महा = गयम्
 *॥३॥ अभि । त्वा । शूर । नोनुमः । अदुग्धा इवेत्यदुग्धाः = इव । धेनवः
 * । ईशानम् । अस्य । जगतः । स्वर्दृश मिति स्वः = दृशम् । ईशानम् । इन्द्र
 । तस्थुषः *॥४॥ न । त्वावा निति त्वा = वान् । अन्यः । दिव्यः । न ।
 पार्थिवः । न । जातः । न । जनिष्यते * । (अश्वायन्तः । अश्वयन्त इत्यश्व =
 यन्तः) । मघवन्निति मघ = वन् । इन्द्र । वाजिनः । गव्यन्तः । त्वा ।
 हवामहे *॥५॥ त्वाम् । इत् । हि । हवामहे । सातौ । वाजस्य । कारवः * ।
 त्वाम् । वृत्रेषु । इन्द्र । सत्पति मिति सत् = पतिम् । नरः । त्वाम् । काष्ठासु ।
 अर्वतः *॥६॥ सः । त्वम् । नः । चित्र । वज्रहस्तेति वज्र = हस्त ।
 धृष्णुयेति धृष्णु = या । महः । स्तवानः । अद्रिव इत्यद्रि = वः * । गाम् ।
 अश्वम् । रथ्यम् । इन्द्र । सम् । किर । सत्रा । वाजम् । न । जिग्युषे *॥७॥
 कया । नः । चित्रः । आ । भुवत् । ऊती । सदावृध इति सदा = वृधः ।
 सखा * । कया । शचिष्ठया । वृता *॥८॥ कः । त्वा । सत्यः । मदानाम् ।
 म॒हिष्ठः । मत्सत् । अन्धसः * ।

29.45.b	दृ॒ळ्हा चि॒दरु॒जे वसु ॥९॥
29.46.a	अभी॒ षु ण : सखी॑नामवि॒ता ज॒रितृ॑णाम् ।
29.46.b	श॒तं भ॒वा॒स्यू॒तये ॥१०॥
29.47.a	य॒ज्ञाय॑ज्ञा वो अ॒ग्नये॑ गि॒रागि॑रा च दक्ष॒से ।
29.47.b	प्र॒प्र व॒यम॑मृतं ज्ञा॒तवे॑दसं प्रि॒यं मि॒त्रं न श॑सिषम् ॥११॥
29.48.a	ऊ॒र्जो न॑पात॒ः स हि॒नाऽय॑मस्मयु॒र्दाशे॑म ह॒व्यदा॑तये ।
29.48.b	भुव॑द्वा॒र्जेष्व॒विता॑ भुव॑द् वृ॒ध उ॒त त्रा॒ता त॒नूना॑म् ॥१२॥(५)

29.49.a	सँव॑त्सरो॒ऽसि परि॑वत्सरो॒ऽसीदा॑वत्सरो॒ऽसीद्व॑त्सरो॒ऽसि व॑त्सरो॒ऽसि ।
29.49.b	उष॑सस्ते कल्पन्ताम॒होरा॑त्रास्ते कल्पन्ताम॒र्धमा॑सास्ते कल्पन्तां मा॑सास्ते कल्पन्तामृ॒तव॑स्ते कल्पन्ता॒ः सँव॑त्सरस्ते कल्पताम् ॥१॥
29.50.a	प्रे॒त्या ए॒त्यै सं चा॒श्च प्र च॑ सा॒रय॑ ।
29.50.b	सु॒पर्ण॑चि॒दसि॑ तया॒ दे॒वत॑याऽङ्गि॒रस्व॑द् ध्रु॒वः सी॑द ॥२॥(६)

समास्त्वा दश ॥१०॥ ऊर्ध्वा द्वादश ॥१२॥ पीवो अन्नन्दश ॥१०॥ हिरण्यगर्भश्चतस्रः ॥४॥ अग्न आयूषि द्वादश ॥१२॥ सँवत्सरो द्वे ॥२॥ षळनुवाकेषु पञ्चाशत् ॥५०॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां एकोनत्रिंशोऽध्यायः ॥२९॥

दृ॒ळ्हा । चि॒त् । आ॒रु॒जे । वसु॑ *॥१॥ अ॒भि । सु । न : । स॒खी॑नाम् । अ॒वि॒ता ।
 । ज॒रि॒तृ॒णाम् * । श॒तम् । भ॒वा॒सि । ऊ॒तये॑ *॥१०॥ य॒ज्ञा य॒ज्ञेति॑ य॒ज्ञा = य॒ज्ञा ।
 । व : । अ॒ग्नये॑ । गि॒रा गि॒रेति॑ गि॒रा = गि॒रा । च । दक्ष॑से * । प्र॒प्रेति॑ प्र = प्र ।
 व॒यम् । अ॒मृत॑म् । जा॒तवे॑दस॒ मिति॑ जा॒त = वे॑दसम् । प्रि॒यम् । मि॒त्रम् । न ।
 श॒सि॒षम् *॥११॥ ऊ॒र्ज : । नपा॑तम् । स : । हि॒ना । अ॒यम् । अ॒स्मयु॑रि॒त्यस्म॑
 = यु : । दा॒शेम॑ । ह॒व्यदा॑तय इति॑ ह॒व्य = दा॑तये * । भुव॑त् । वा॒जे॒षु । अ॒वि॒ता ।
 भुव॑त् । वृ॒ध : । उ॒त । त्रा॒ता । त॒नूना॑म् *॥१२॥५॥१५५-३०=१२५॥

सँव॑त्सर : । अ॒सि । परि॑वत्सर इति॑ परि = व॒त्सर : । अ॒सि । इ॒दाव॑त्सर : ।
 अ॒सि । इ॒द्वत्सर॑ इती॒त् = व॒त्सर : । अ॒सि । व॒त्सर : । अ॒सि । उ॒षसः॑ । ते ।
 क॒ल्पन्ता॑म् । अ॒हो॒रा॒त्रा : । ते । क॒ल्पन्ता॑म् । अ॒र्धमा॑सा इत्य॒र्ध = मा॑सा : । ते ।
 क॒ल्पन्ता॑म् । मा॑सा : । ते । क॒ल्पन्ता॑म् । ऋ॒तवः॑ । ते । क॒ल्पन्ता॑म् । सँव॑त्सर :
 । ते । क॒ल्पता॑म् ॥१॥ प्रे॒त्या इति॑ प्र = इत्यै॑ । ए॒त्या इ॒त्या = इत्यै॑ । स॒म् । च ।
 । अ॒ञ्च । प्र । च । सा॒रय॑ । सु॒पर्ण॑चि॒दिति॑ सु॒पर्ण = चि॒त् । अ॒सि । तया॑ ।
 दे॒वत॑या । अ॒ङ्गि॒रस्व॑त् । ध्रु॒व : । सी॒द *॥२॥६॥४३-१२=३१॥ आ॒हत्य॑ प॒द
 सं॒ख्या ॥७८६-१०५=६८१॥

इति एकोनत्रिंशोऽध्यायः :

॥ इति एकोनत्रिंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	29		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	184	13	171
2	136	0	136
3	149	0	149
4	119	50	69
5	155	30	125
6	43	12	31
Total	786	105	681

॥ अथ त्रिंशोऽध्यायः ॥

॥ अथ त्रिंशोऽध्यायः ॥

30.1.a	होता यक्षत्समिधेन्द्रमिळस्पदे नाभा पृथिव्या अधि ।
30.1.b	दिवो वर्ष्मन्त्समिध्यत ओजिष्ठश्चर्षणीसहां वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥१॥
30.2.a	होता यक्षत्तनूनपातमूतिभिर्जेतारमपराजितम् ।
30.2.b	इन्द्र न्देवश्च स्वर्विदम् पथिभिर्मधुमत्तमैर्नराशश्च तेजसा वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥२॥
30.3.a	होता यक्षदिळाभिरिन्द्रमीळितमाजुह्वानममर्त्यम् ।
30.3.b	देवो देवैः सवीर्यो वज्रहस्तः पुरन्दरो वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥३॥
30.4.a	होता यक्षद् बर्हिषीन्द्र त्रिषद्वरं वृषभं नर्यापसम् ।
30.4.b	वसुभी रुद्रैरादित्यैः सयुग्भिर्बर्हिराऽसद्वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥४॥
30.5.a	होता यक्षदोजो न वीर्यश्च सहो द्वार इन्द्रमवर्धयन् ।
30.5.b	सुप्रायणा अस्मिन्यज्ञे वि श्रयन्तामृतावृधो द्वार इन्द्राय मीळहुषे व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥५॥
30.6.a	होता यक्षदुषे इन्द्रस्य धेनू सुदुषे मातरा मही ।

अथ त्रिंशोऽध्यायः

ॐ होता । यक्षत् । समिधेति सं = इधा । इन्द्रम् । इळः । पदे । नाभा ।
 पृथिव्याः । अधि * । दिवः । वर्ष्मन् । सम् । इध्यते । ओजिष्ठः ।
 चर्षणीसहाम् । चर्षणिसहा मिति चर्षणि = सहाम्) । वेतु * । आज्यस्य । होतः
 । यज * ॥१॥ होता । यक्षत् । तनूनपात मिति तनू = नपातम् । ऊतिभि
 रित्यूति = भिः । जेतारम् । अपराजित मित्यपरा = जितम् * । इन्द्रम् । देवम् ।
 स्वर्विद मिति स्वः = विदम् । पथिभि रिति पथि = भिः । मधुमत्तमै रिति
 मधुमत् = तमैः । नराशस्सेन । तेजसा * । वेतु । आज्यस्य । होतः । यज
 * ॥२॥ होता । यक्षत् । इळाभिः । इन्द्रम् । ईळितम् । आजुह्वान मित्या =
 जुह्वानम् । अमर्त्यम् * । देवः । देवैः । सवीर्य इति स = वीर्यः । वज्रहस्त
 इति वज्र = हस्तः । पुरन्दर इति पुरं = दरः * । वेतु । आज्यस्य । होतः ।
 यज * ॥३॥ होता । यक्षत् । बर्हिषि । इन्द्रम् । (निषद्वरम् । निसद्वरमिति
 निसत् = वरम्) । वृषभम् । नर्यापस मिति नर्य = अपसम् * । वसुभि रिति वसु
 = भिः । रुद्रैः । आदित्यैः । सयुग्भि रिति सयुक् = भिः । बर्हिः । आ ।
 असदत् * । वेतु । आज्यस्य । होतः । यज * ॥४॥ होता । यक्षत् । ओजः ।
 न । वीर्यम् । सहः । द्वारः । इन्द्रम् । अवर्धयन् * । (सुप्रायणाः । सुप्रायना
 इति सु = प्रायणाः) । अस्मिन् । यज्ञे । वि । श्रयन्ताम् । (ऋतावृधः ।
 ऋतवृध इत्यृत = वृधः) । द्वारः । इन्द्राय । मीळहुषे । व्यन्तु * । आज्यस्य ।
 होतः । यज * ॥५॥ होता । यक्षत् । उषेइत्युषे । इन्द्रस्य । धेनू इति धेनू ।
 सुदुधे इति सु = दुधे । मातरा । मही इति मही * ।

30.6.b	स॒वा॒त॒रौ न तेज॑सा व॒त्स॒मिन्द्र॑मव॒र्धताँ वी॒ता॒मा॒ज्य॑स्य हो॒त॒र्य॑ज ॥६॥
30.7.a	हो॒ता य॒क्ष॒द्वै॒व्या हो॒तारा॑ भि॒ष॒जा स॒खाया॑ ह॒वि॒षेन्द्र॑म् भि॒ष॒ज्यतः ।
30.7.b	क॒वी दे॒वौ प्र॒चे॒त॒सा इन्द्रा॑य ध॒त्त इन्द्रि॑यं वी॒ता॒मा॒ज्य॑स्य हो॒त॒र्य॑ज ॥७॥
30.8.a	हो॒ता य॒क्ष॒त्ति॒स्रो दे॒वीर्न भे॑ष॒जं त्रय॑स्त्रि॒धात॒वोऽप॑स इ॒ळा सर॑स्व॒ती भा॒रती॑ म॒ही : ।
30.8.b	इन्द्र॑ प॒त्नीर्ह॒वि॒ष्मती॑र्व्य॒न्त्वा॒ज्य॑स्य हो॒त॒र्य॑ज ॥८॥
30.9.a	हो॒ता य॒क्ष॒त्त्व॒ष्टार॑मिन्द्र॒ न्दे॒वं भि॑ष॒जं सु॒य॒ज॒ङ् घृ॒त॒श्रि॒यम् ।
30.9.b	पु॒रु॒रूप॑ं सु॒रे॒त॒सं म॒घो॒न॒मिन्द्रा॑य त्व॒ष्टा द॒ध॒दिन्द्रि॑याणि वे॒त्वा॒ज्य॑स्य हो॒त॒र्य॑ज ॥९॥
30.10.a	हो॒ता य॒क्ष॒द्वन॑स्पति॑ं श॒मि॒तार॑ं श॒त॒क्र॒तुं धि॒यो जो॑ष्टार॒मिन्द्रि॑यम् ।
30.10.b	म॒ध्वा स॒म॒ज्ज॒न्प॒थिभिः॑ सु॒गे॒भिः स्व॑दाति य॒ज्ञं म॒धु॒ना घृ॒तेन॑ वे॒त्वा॒ज्य॑स्य हो॒त॒र्य॑ज ॥१०॥
30.11.a	हो॒ता य॒क्ष॒दिन्द्र॑ं स्वा॒हाऽऽज्य॑स्य स्वा॒हा मे॒द॒सः स्वा॒हा स्तो॒का॒नां स्वा॒हा स्वा॒हा॒कृ॒ती॒नां स्वा॒हा ह॒व्य॒सू॒क्ती॒नाम् ।
30.11.b	स्वा॒हा दे॒वा आ॒ज्य॑पा जु॒षा॒णा इन्द्र॑ आ॒ज्य॑स्य व्य॒न्तु हो॒त॒र्य॑ज ॥११॥(१)

स॒वा॒त॒रा इति॑ स = वा॒त॒रौ । न । तेज॑सा । वत्स॑म् । इन्द्र॑म् । अव॑र्धताम् ।
 वी॒ताम् * । आ॒ज्य॑स्य । होत॑ : । यज॑ *॥६॥ होत॑ । यक्ष॑त् । दै॒व्या । होत॑रा
 । भिष॑जा । सखा॑या । ह॒विषा॑ । इन्द्र॑म् । भिष॑ज्यत : * । क॒वी इति॑ क॒वी । दे॒वौ
 । प्र॒चे॒त॒सा इति॑ प्र = चे॒त॒सौ । इन्द्रा॑य । ध॒त्त : । इन्द्रि॑यम् * । वी॒ताम् ।
 आ॒ज्य॑स्य । होत॑ : । यज॑ *॥७॥ होत॑ । यक्ष॑त् । ति॒स्रः । दे॒वी : । न ।
 भेष॑जम् । त्रय॑ : । त्रि॒धा॒त॒व इति॑ त्रि = धा॒त॒व : । अ॒प॒सः । इ॒ळा । सर॑स्वती ।
 भा॒रती॑ । म॒ही : * । इन्द्र॑पत्नी रितीन्द्र = प॒त्नी : । ह॒विष्म॑ती : * । व्य॒न्तु ।
 आ॒ज्य॑स्य । होत॑ : । यज॑ *॥८॥ होत॑ । यक्ष॑त् । त्वष्टा॑रम् । इन्द्र॑म् । दे॒वम् ।
 भिष॑जम् । सु॒यज॑ मिति॑ सु = यज॑म् । घृ॒त॒श्रि॒य मिति॑ घृ॒त = श्रि॒यम् * । पु॒रु॒रूप॑
 मिति॑ पु॒रु = रू॒पम् । सु॒रे॒त॒स मिति॑ सु = रे॒त॒सम् । म॒घो॒नम् * । इ॒द्रा॒य । त्वष्टा॑ ।
 द॒धत् । इन्द्रि॑याणि । वे॒तु । आ॒ज्य॑स्य । होत॑ : । यज॑ *॥९॥ होत॑ । यक्ष॑त् ।
 व॒न॒स्प॒ति॒म् । श॒मि॒ता॒रम् । श॒त॒क्र॒तु मिति॑ श॒त = क्र॒तुम् । धि॒यः । जो॒ष्टा॒रम् ।
 इन्द्रि॑यम् * । म॒ध्वा । स॒म॒ञ्ज॒न्नि॒ति सं = अ॒ञ्ज॒न् । प॒थि॒भि रिति॑ प॒थि = भि॑ : ।
 सु॒गे॒भि रिति॑ सु = गे॒भि : । स्व॒दा॒ति । य॒ज्ञम् । म॒धु॒ना । घृ॒ते॒न * । वे॒तु ।
 आ॒ज्य॑स्य । होत॑ : । यज॑ *॥१०॥ होत॑ । यक्ष॑त् । इन्द्र॑म् । स्वा॒हा । आ॒ज्य॑स्य
 । स्वा॒हा । मे॒द॒सः । स्वा॒हा । स्तो॒का॒ना॒म् । स्वा॒हा । स्वा॒हा॒कृ॒ती॒ना मिति॑ स्वा॒हा
 = कृ॒ती॒ना॒म् । स्वा॒हा । ह॒व्य॒सू॒क्ती॒ना मिति॑ ह॒व्य = सू॒क्ती॒ना॒म् * । स्वा॒हा । दे॒वा :
 । आ॒ज्य॑पा इत्या॒ज्य = पा : । जुषा॑णा : । इन्द्र॑ : । आ॒ज्य॑स्य * । व्य॒न्तु । होत॑
 : । यज॑ *॥११॥१॥२०९-८३=१२६॥

30.12.a	दे॒वं ब॒र्हि॒रिन्द्र॑ꣳ सु॒दे॒वं दे॒वैर्वी॒रव॑त्स्ती॒र्णं वे॒द्याम॑व॒र्धय॑त् ।
30.12.b	व॒स्तोर्वृ॑तं प्रा॒क्तोर्भृ॑तꣳ रा॒या ब॒र्हिष्म॑तोऽत्य॒गाद्व॑सु॒वने॑ व॒सुधे॑य॒स्य वे॒तु यज॑ ॥१॥
30.13.a	दे॒वीर्द्वार॑ इन्द्रꣳ सङ्घा॒ते वी॒ङ्गीर्या॑मन्नव॒र्धय॑न् ।
30.13.b	आ व॒त्सेन॑ तरु॒णेन॑ कु॒मारे॑ण च मी॒वता॑ऽपा॒र्वाणिꣳ रे॒णुक॑काटं नुद॒न्तां व॒सुवने॑ व॒सुधे॑य॒स्य व्य॑न्तु यज॑ ॥२॥
30.14.a	दे॒वी उ॒षासा॑न॒त्तेन्द्र॑ व्य॒ज्ञे प्र॑य॒त्यह्ने॑ताम् ।
30.14.b	दै॒वीर्वि॑शः प्रा॒यासि॑ष्टाꣳ सु॒प्री॒ते सु॑धि॒ते व॒सुवने॑ व॒सुधे॑य॒स्य वी॒तां व्य॑ज॑ ॥३॥
30.15.a	दे॒वी जो॒ष्ट्री व॑सु॒धिती॑ दे॒वमिन्द्र॑मव॒र्धता॑म् ।
30.15.b	अ॒याव्य॑न्याऽघा द्वे॒षाꣳस्याऽन्या॑ व॒क्षद्व॑सु वा॒र्याणि॑ यज॒माना॑य शि॒क्षिते॑ व॒सुवने॑ व॒सुधे॑य॒स्य वी॒तां व्य॑ज॑ ॥४॥
30.16.a	दे॒वी ऊ॒र्जाहु॑ती दु॒घे सु॒दुघे॑ प॒यसे॑न्द्रमव॒र्धता॑म् ।
30.16.b	इ॒षमूर्ज॑म॒न्या व॑क्ष॒त्सग्धिꣳ स॒र्पीति॑म॒न्या न॒वेन॑ पूर्॒व न्द॑य॒माने पु॒राणे॑न न॒वम॑धा॒तामूर्ज॑मूर्जाहु॒ती ऊ॒र्जय॑माने व॒सु वा॒र्याणि॑ यज॒माना॑य शि॒क्षिते॑ व॒सुवने॑ व॒सुधे॑य॒स्य वी॒तां व्य॑ज॑ ॥५॥

देवम् । बर्हिः । इन्द्रम् । सुदेवमिति सु = देवम् । देवैः । वीरव दिति वीर =
 वत् । स्तीर्णम् । वेद्याम् । अवर्धयत् * । वस्तोः । वृतम् । प्र । अक्तोः । भृतम्
 । राया । बर्हिष्मतः । अति । अगात् * । वसुवन इति वसु = वने ।
 वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वेतु । यज * ॥१॥ देवीः । द्वारः । इन्द्रम् ।
 सङ्घात इति सं = घाते । वीड्रीः । यामन् । अवर्धयन् * । आ । वत्सेन ।
 तरुणेन । कुमारेण । च । मीवता । अप । अर्वाणम् । रेणुककाट मिति रेणु =
 ककाटम् । नुदन्ताम् * । वसुवन इति वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य ।
 व्यन्तु । यज * ॥२॥ देवी इति देवी । (उषासानक्ता । उषसा नक्तेत्यु षसानक्ता
) । इन्द्रम् । यज्ञे । प्रयतीति प्र = यति । अह्वेताम् * । दैवीः । विशः । प्र ।
 अयासिष्टाम् । सुप्रीते इति सु = प्रीते । सुधिते इति सु = धिते * । वसुवन इति
 वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वीताम् । यज * ॥३॥ देवी इति
 देवी । जोष्ट्री इति जोष्ट्री । वसुधिती इति वसु = धिती । देवम् । इन्द्रम् ।
 अवर्धताम् * । अयावि । अन्या । अघा । द्वेषांसि । आ । अन्या । वक्षत् । वसु
 । वार्याणि । यजमानाय । शिक्षिते इति शिक्षिते * । वसुवन इति वसु = वने ।
 वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वीताम् । यज * ॥४॥ देवी इति देवी । ऊर्जाहुती
 इत्यूर्ज = आहुती । दुधे इति दुधे । सुदुधे इति सु = दुधे । पयसा * । इन्द्रम् ।
 अवर्धताम् * । इषम् । ऊर्जम् । अन्या । वक्षत् । सग्धिम् । सपीति मिति स =
 पीतिम् । अन्या । नवेन । पूर्वम् । दयमाने इति दयमाने । पुराणेन । नवम् ।
 अधाताम् । ऊर्जम् । ऊर्जाहुती इत्यूर्ज = आहुती । ऊर्जयमाने इत्यूर्जयमाने * ।
 वसु । वार्याणि । यजमानाय । शिक्षिते इति शिक्षिते । वसुवन इति वसु = वने ।

30.17.a	दे॒वा दै॒व्या हो॒तारा दे॒वमिन्द्र॑मवर्धताम् ।
30.17.b	ह॒ताघ॑श॒सा आ॒भा॒ष्टाँ व॒सु वा॒र्याणि॑ यज॒मानाय॑ शि॒क्षितौ॑ व॒सुवने॑ व॒सुधेय॑स्य वी॒ताँ य॒ज ॥६॥
30.18.a	दे॒वीस्ति॑स्र॒स्ति॒स्रो दे॒वी : प॒तिमिन्द्र॑मवर्धयन् ।
30.18.b	अ॒स्पृक्ष॑द्वा॒रती दि॒वः रु॒द्रैर्यज्ञ॑ सर॒स्वती॒ळा व॒सुमती॑ गृ॒हान्व॑सुवने व॒सुधेय॑स्य व्य॒न्तु य॒ज ॥७॥
30.19.a	दे॒व इन्द्रो॑ न॒राश॑स॒स्त्रिव॒रूथ॑स्त्रि॒वन्धुरो॑ दे॒वमिन्द्र॑मवर्धयत् ।
30.19.b	श॒तेन॑ शि॒तिपृ॒ष्ठाना॒माहि॑त : स॒हस्रे॑ण प्र॒ वर्त॑ते मि॒त्राव॒रुणे॑दस्य हो॒त्रम॑र्हतो बृ॒हस्प॑ति : स्तो॒त्रम॒श्विना॑ऽऽध्व॒र्यवं॑ व॒सुवने॑ व॒सुधेय॑स्य वे॒तु य॒ज ॥८॥
30.20.a	दे॒वो दे॒वैर्व॑नस्पतिर्हि॒रण्य॑पर्णो मधु॒शाखः॑ सु॒पिप्प॒लो दे॒वमिन्द्र॑मवर्धयत् ।
30.20.b	दि॒वम॒ग्रेणा॑स्पृक्ष॒दाऽन्तरि॑क्षं पृ॒थि॒वीम॑दृ॒हीद्व॑सुवने व॒सुधेय॑स्य वे॒तु य॒ज ॥९॥
30.21.a	दे॒वं ब॒र्हिर्वा॑रितीनां दे॒वमिन्द्र॑मवर्धयत् ।
30.21.b	स्वा॒स॒स्थमि॒न्द्रेणा॑सन्नम॒न्या ब॒र्हीऽप्य॑भ्य॒भूद्व॑सुवने व॒सुधेय॑स्य वे॒तु य॒ज ॥१०॥
30.22.a	दे॒वो अ॒ग्निः स्वि॑ष्ट॒कृदे॒वमिन्द्र॑मवर्धयत् ।

वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वीताम् । यज *॥५॥ देवा : । दैव्या । होतारा
 । देवम् । इन्द्रम् । अवर्धताम् * । हताघशस्रसा इति हत = अघशस्रसौ । आ ।
 अभार्षाम् । वसु । वार्याणि । यजमानाय । शिक्षितौ * । वसुवन इति वसु = वने
 । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वीताम् । यज *॥६॥ देवी : । तिस्रः । तिस्रः
 : । देवी : । पतिम् । इन्द्रम् । अवर्धयन् * । अस्पृक्षत् । भारती । दिवम् । रुद्रैः
 । यज्ञम् । सरस्वती । इळा । वसुम तीति वसु = मती । गृहान् * । वसुवन इति
 वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । व्यन्तु । यज *॥७॥ देवः । इन्द्रः
 । नराशस्रसः । त्रिवरूथ इति त्रि = वरूथः । त्रिवन्धुर इति त्रि = वन्धुरः * ।
 देवम् । इन्द्रम् । अवर्धयत् * । शतेन । शितिपृष्ठाना मिति शिति = पृष्ठानाम् ।
 आहित इत्या = हितः । सहस्रेण । प्र । वर्तते । मित्रावरुणा । इत् । अस्य ।
 होत्रम् । अर्हतः । बृहस्पतिः । स्तोत्रम् । अश्विना । आध्वर्यवम् * । वसुवन
 इति वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वेतु । यज *॥८॥ देवः । देवैः
 : । वनस्पतिः । हिरण्यपर्ण इति हिरण्य = पर्णः । मधुशाख इति मधु = शाख
 : । सुपिप्पल इति सु = पिप्पलः * । देवम् । इन्द्रम् । अवर्धयत् * । दिवम् ।
 अग्रेण । अस्पृक्षत् । आ । अन्तरिक्षम् । पृथिवीम् । अदृशीत् * । वसुवन इति
 वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वेतु । यज *॥९॥ देवम् । बर्हिः
 । वारितीनाम् । देवम् । इन्द्रम् । अवर्धयत् * । स्वासस्थमिति सु = आसस्थम् ।
 इन्द्रेण । आसन्न मित्या = सन्नम् । अन्या । बर्हीषि । अभि । अभूत् * । वसुवन
 इति वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वेतु । यज *॥१०॥ देवः ।
 अग्निः । स्विष्टकृदिति स्विष्ट = कृत् । देवम् । इन्द्रम् । अवर्धयत् * ।

30.22.b	स्विष्टं कुर्वन् त्विष्टकुत्स्विष्टमद्य करोतु नो वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥११॥
30.23.a	अग्निमद्य होतारमवृणीतायं व्यजमानः पचन्पक्तीः पचन्पुरोळाशम् बध्नन्निन्द्राय च्छागम् ।
30.23.b	सूपस्था अद्य देवो वनस्पतिरभवदिन्द्राय च्छागेन ।
30.23.c	अघत्तं मेदस्तः प्रति पचतागृभीदवीवृधत पुरोळाशेन ।
30.23.d	त्वामद्य ऋषे ॥१२॥(२)

30.24.a	होता यक्षत्समिधानं महद्यशः सुसमिद्धं वरेण्यमग्निमिन्द्रं वयोधसम् ।
30.24.b	गायत्री छन्द इन्द्रियं त्र्यविङ् गां वयो दधद्वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥१॥
30.25.a	होता यक्षत्तनूनपातमुद्भिदं व्यं गर्भमदितिर्दधे शुचिमिन्द्रं वयोधसम् ।
30.25.b	उष्णिहं छन्द इन्द्रियं दित्यवाहं गां वयो दधद्वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥२॥
30.26.a	होता यक्षदीलेन्यमीळितं वृत्रहन्तममिळाभिरीड्य सहः सोममिन्द्रं वयोधसम् ।
30.26.b	अनुष्टुभं छन्द इन्द्रियं पञ्चाविङ् गां वयो दधद्वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥३॥

स्विष्ट मिति सु = इष्टम् । कुर्वन् । स्विष्टकृदिति स्विष्ट = कृत् । स्विष्ट मिति सु
 = इष्टम् । अद्य । करोतु । न : * । वसुवन इति वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु
 = धेयस्य । वेतु । यज *॥११॥ अग्निम् । अद्य । होतारम् । अवृणीत । अयम्
 । यजमानः । पचन् । पत्नीः । पचन् । पुरोळाशम् । बध्नन् । इन्द्राय ।
 छागम् * । सूपस्था इति सु = उपस्थाः । अद्य । देवः । वनस्पतिः । अभवत्
 । इन्द्राय । छागेन * । अघत् । तम् । मेदस्तः । प्रति । पचत । अगृभीत् ।
 अवीवृधत् । पुरोळाशेन * । त्वाम् । अद्य । ऋषे ॥१२॥२॥२६०-११५=१४५॥

होता । यक्षत् । समिधान मिति सं = इधानम् । महत् । यशः । सुसमिद्ध मिति
 सु = समिद्धम् । वरेण्यम् । अग्निम् । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः = धसम् * ।
 गायत्रीम् । छन्दः । इन्द्रियम् । त्र्यवि मिति त्रि = अविम् । गाम् । वयः ।
 दधत् * । वेतु । आज्यस्य । होतः । यज *॥१॥ होता । यक्षत् । तनूनपात
 मिति तनू = नपातम् । उद्भिद मित्युत् = भिदम् । यम् । गर्भम् । अदितिः ।
 दधे । शुचिम् * । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः = धसम् * । उष्णिहम् । छन्दः
 । इन्द्रियम् । दित्यवाह मिति दित्य = वाहम् * । गाम् । वयः । दधत् । वेतु ।
 आज्यस्य । होतः । यज *॥२॥ होता । यक्षत् । ईळैन्यम् । ईळितम् ।
 वृत्रहन्तम् मिति वृत्रहन् = तमम् । इळाभिः । ईड्यम् । सहः । सोमम् * ।
 इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः = धसम् * । (अनुष्टुभम् । अनुस्तुभ मित्यनु =
 स्तुभम्) । छन्दः । इन्द्रियम् । पञ्चावि मिति पञ्च = अविम् * । गाम् । वयः ।
 दधत् । वेतु । आज्यस्य । होतः । यज *॥३॥

30.27.a	होता यक्षत्सुबर्हिषम् पूषण्वन्तममर्त्यं सीदन्तं बर्हिषि प्रियेऽमृतेन्द्र वयोधसम् ।
30.27.b	बृहती ञ्छन्द इन्द्रियं त्रिवत्सं गां वयो दधद्वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥४॥
30.28.a	होता यक्षद्व्यचस्वती : सुप्रायणा ऋतावृधो द्वारो देवीर्हिरण्ययीर्ब्रह्माणमिन्द्रं वयोधसम् ।
30.28.b	पङ्क्ति ञ्छन्द इहेन्द्रियं तुर्यवाहं गां वयो दधद्व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥५॥
30.29.a	होता यक्षत्सुपेशसा सुशिल्पे बृहती उभे नक्तोषासा न दर्शते विश्वमिन्द्रं वयोधसम् ।
30.29.b	त्रिष्टुभं छन्द इहेन्द्रियं पष्ठवाहं गां वयो दधद्वीतामाज्यस्य होतर्यज ॥६॥
30.30.a	होता यक्षत्प्रचेतसा देवानामुत्तमं व्यशो होतारा दैव्या कवी सयुजेन्द्रं वयोधसम् ।
30.30.b	जगती ञ्छन्द इन्द्रियमनडाहं गां वयो दधद्वीतामाज्यस्य होतर्यज ॥७॥
30.31.a	होता यक्षत्पेशस्वतीस्तिस्रो देवीर्हिरण्ययीर्भारतीर्बृहतीर्मही : पतिमिन्द्रं वयोधसम् ।

होता । यक्षत् । सुबर्हिष मिति सु = बर्हिषम् । पूषण्वन्त मिति पूषण् = वन्तम् ।
 अमर्त्यम् । सीदन्तम् । बर्हिषि । प्रिये । अमृता * । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः
 = धसम् * । बृहतीम् । छन्दः । इन्द्रियम् । त्रिवत्स मिति त्रि = वत्सम् * ।
 गाम् । वयः । दधत् । वेतु । आज्यस्य । होतः । यज * ॥४॥ होता । यक्षत्
 । व्यचस्वती : । (सुप्रायणा : । सुप्रायना इति सु = प्रायना :) । (ऋतावृधः ।
 ऋतवृध इत्यृत = वृधः) । द्वारः । देवीः । हिरण्ययीः । ब्रह्माणम् * । इन्द्रम्
 । वयोधस मिति वयः = धसम् * । पङ्क्तिम् । छन्दः । इह । इन्द्रियम् ।
 तुर्यवाह मिति तुर्य = वाहम् * । गाम् । वयः । दधत् । व्यन्तु । आज्यस्य ।
 होतः । यज * ॥५॥ होता । यक्षत् । सुपेश सेति सु = पेशसा । सुशिल्पे इति
 सु = शिल्पे । बृहती इति बृहती । उभे इत्युभे । (नक्तोषासा । नक्तोषसेति
 नक्तोषसा) । न । दर्शति इति दर्शति । विश्वम् * । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः
 = धसम् * । (त्रिष्टुभम् । त्रिस्तुभ मिति त्रि = स्तुभम्) । छन्दः । इह ।
 इन्द्रियम् । पष्ठवाह मिति पष्ठ = वाहम् * । गाम् । वयः । दधत् । वीताम् ।
 आज्यस्य । होतः । यज * ॥६॥ होता । यक्षत् । प्रचेतसेति प्र = चेतसा ।
 देवानाम् । उत्तममित्युत् = तमम् । यशः । होतारा । दैव्या । कवी इति कवी ।
 सयुजेति स = युजा * । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः = धसम् * । जगतीम् ।
 छन्दः । इन्द्रियम् । अनङ्गाहम् * । गाम् । वयः । दधत् । वीताम् । आज्यस्य ।
 होतः । यज * ॥७॥ होता । यक्षत् । पेशस्वती : । तिस्रः । देवीः ।
 हिरण्ययीः । भारती : । बृहती : । मही : । पतिम् * । इन्द्रम् । वयोधस मिति
 वयः = धसम् * ।

30.31.b	विराजं छन्द इहेन्द्रियं धेनुं गां न वयो दधद्व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥८॥
30.32.a	होता यक्षत्सुरेतसं त्वष्टारं पुष्टिवर्धनं रूपाणि बिभ्रतं पृथक् पुष्टिमिन्द्रं वयोधसम् ।
30.32.b	द्विपदं छन्द इन्द्रियमुक्षाणं गां न वयो दधद्वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥९॥
30.33.a	होता यक्षद्वनस्पतिं शमितारं शतक्रतुं हिरण्यपर्णमुक्थिनं रशनां बिभ्रतं वशिं भगमिन्द्रं वयोधसम् ।
30.33.b	ककुभं छन्द इहेन्द्रियं वशां वेहतं गां वयो दधद्वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥१०॥
30.34.a	होता यक्षत्स्वाहाकृतीरग्निं गृहपतिं पृथग्वरुणं भेषजं कविं क्षत्रमिन्द्रं वयोधसम् ।
30.34.b	अतिच्छन्दसं छन्द इन्द्रियं बृहदृषभं गां वयो दधद्व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥११॥(३)
30.35.a	देवं बर्हिर्वयोधसं न्देवमिन्द्रमवर्धयत् ।
30.35.b	गायत्र्या च्छन्दसेन्द्रियं चक्षुरिन्द्रे वयो दधद्वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥१॥
30.36.a	देवीद्वारो वयोधसं शुचिमिन्द्रमवर्धयन् ।
30.36.b	उष्णिहा च्छन्दसेन्द्रियं प्राणमिन्द्रे वयो दधद्वसुवने वसुधेयस्य व्यन्तु यज ॥२॥

विराज मिति वि = राजम् । छन्दः । इह । इन्द्रियम् । धेनुम् । गाम् । न * ।
 वयः । दधत् । व्यन्तु । आज्यस्य । होतः । यज *॥८॥ होता । यक्षत् ।
 सुरेतस मिति सु = रेतसम् । त्वष्टारम् । पुष्टिवर्धन मिति पुष्टि = वर्धनम् ।
 रूपाणि । बिभ्रतम् । पृथक् । पुष्टिम् * । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः = धसम्
 * । द्विपद मिति द्वि = पदम् । छन्दः । इन्द्रियम् । उक्षाणम् * । गाम् । न ।
 वयः । दधत् । वेतु । आज्यस्य । होतः । यज *॥९॥ होता । यक्षत् ।
 वनस्पतिम् । शमितारम् । शतक्रतु मिति शत = क्रतुम् । हिरण्यपर्ण मिति हिरण्य
 = पर्णम् । उक्थिनम् । रशनाम् । बिभ्रतम् । वशिम् । भगम् * । इन्द्रम् ।
 वयोधस मिति वयः = धसम् * । ककुभम् । छन्दः । इह । इन्द्रियम् । वशाम्
 । वेहतम् * । गाम् । वयः । दधत् । वेतु । आज्यस्य । होतः । यज
 *॥१०॥ होता । यक्षत् । स्वाहाकृती रिति स्वाहा = कृती : । अग्निम् ।
 गृहपति मिति गृह = पतिम् । पृथक् । वरुणम् । भेषजम् । कविम् । क्षत्रम् * ।
 इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः = धसम् * । अतिच्छन्दस मित्यति = छन्दसम् ।
 छन्दः । इन्द्रियम् । बृहत् । ऋषभम् * । गाम् । वयः । दधत् । व्यन्तु ।
 आज्यस्य । होतः । यज *॥११॥३॥२५५-१४३=११२॥

देवम् । बर्हिः । वयोधस मिति वयः = धसम् । देवम् । इन्द्रम् । अवर्धयत् * ।
 गायत्र्या । छन्दसा । इन्द्रियम् । चक्षुः । इन्द्रे । वयः । दधत् * । वसुवन इति
 वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वेतु । यज *॥१॥ देवीः । द्वारः
 । वयोधस मिति वयः = धसम् । शुचिम् । इन्द्रम् । अवर्धयन् * । उष्णिहा ।
 छन्दसा । इन्द्रियम् । प्राणम् * । इन्द्रे । वयः । दधत् । वसुवन इति वसु = वने

30.37.a	दे॒वी उ॒षा॒सान॒क्ता दे॒वमिन्द्रं॑ व॒योध॒सं न्दे॒वी दे॒वम॑व॒र्धता॒म् ।
30.37.b	अ॒नु॒ष्टु॒भा च्छ॒न्द॒सेन्द्रि॒यं ब॒लमि॒न्द्रे व॒यो द॒धद्व॑सुवने व॒सुधे॑यस्य वी॒ताँ य॒यज॑ ॥३॥
30.38.a	दे॒वी जो॒ष्ट्री व॒सुधि॑ती दे॒वमिन्द्रं॑ व॒योध॒सं न्दे॒वी दे॒वम॑व॒र्धता॒म् ।
30.38.b	बृ॒ह॒त्या च्छ॒न्द॒सेन्द्रि॒यं श्रो॒त्रमि॒न्द्रे व॒यो द॒धद्व॑सुवने व॒सुधे॑यस्य वी॒ताँ य॒यज॑ ॥४॥
30.39.a	दे॒वी ऊ॒र्जा॒हुती॑ दु॒ग्धे सु॒दुग्धे॑ प॒यसेन्द्रं॑ व॒योध॒सं न्दे॒वी दे॒वम॑व॒र्धता॒म् ।
30.39.b	प॒ङ्क्त्या च्छ॒न्द॒सेन्द्रि॒यं शु॒क्रमि॒न्द्रे व॒यो द॒धद्व॑सुवने व॒सुधे॑यस्य वी॒ताँ य॒यज॑ ॥५॥
30.40.a	दे॒वा दै॒व्या हो॒तारा॑ दे॒वमिन्द्रं॑ व॒योध॒सं न्दे॒वौ दे॒वम॑व॒र्धता॒म् ।
30.40.b	त्रि॒ष्टु॒भा च्छ॒न्द॒सेन्द्रि॒यं त्वि॒षिमि॒न्द्रे व॒यो द॒धद्व॑सुवने व॒सुधे॑यस्य वी॒ताँ य॒यज॑ ॥६॥
30.41.a	दे॒वीस्ति॒स्रस्ति॒स्रो दे॒वीर्व॑यो॒धसं॑ प॒तिमि॒न्द्रम॑व॒र्धय॑न् ।
30.41.b	ज॒ग॒त्या च्छ॒न्द॒सेन्द्रि॒यं शू॒षमि॒न्द्रे व॒यो द॒धद्व॑सुवने व॒सुधे॑यस्य व॒यन्तु॑ य॒यज॑ ॥७॥

। वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । व्यन्तु । यज *॥२॥ देवी इति देवी । (उषासानक्ता । उषसा नक्तेत्यु षसानक्ता) । देवम् । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः = धसम् । देवी इति देवी । देवम् । अवर्धताम् * । (अनुष्टुभा । अनुस्तुभेत्यनु = स्तुभा) । छन्दसा । इन्द्रियम् । बलम् * । इन्द्रे । वयः । दधत् । वसुवन इति वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वीताम् । यज *॥३॥ देवी इति देवी । जोष्ट्री इति जोष्ट्री । वसुधित्ती इति वसु = धित्ती । देवम् । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः = धसम् । देवी इति देवी । देवम् । अवर्धताम् * । बृहत्या । छन्दसा । इन्द्रियम् । श्रोत्रम् * । इन्द्रे । वयः । दधत् । वसुवन इति वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वीताम् । यज *॥४॥ देवी इति देवी । ऊर्जाहुती इत्यूर्ज = आहुती । दुधे इति दुधे । सुदुधे इति सु = दुधे । पयसा । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः = धसम् । देवी इति देवी । देवम् । अवर्धताम् * । पङ्क्त्या । छन्दसा । इन्द्रियम् । शुक्रम् * । इन्द्रे । वयः । दधत् । वसुवन इति वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वीताम् । यज *॥५॥ देवाः । दैव्या । होतारा । देवम् । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः = धसम् । देवौ । देवम् । अवर्धताम् * । (त्रिष्टुभा । त्रिस्तुभेति त्रि = स्तुभा) । छन्दसा । इन्द्रियम् । त्विषिम् * । इन्द्रे । वयः । दधत् । वसुवन इति वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वीताम् । यज *॥६॥ देवीः । तिस्रः । तिस्रः । देवीः । वयोधस मिति वयः = धसम् । पतिम् । इन्द्रम् । अवर्धयन् * । जगत्या । छन्दसा । इन्द्रियम् । शूषम् * । इन्द्रे । वयः । दधत् । वसुवन इति वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । व्यन्तु । यज *॥७॥

30.42.a	दे॒वो न॒रा॒श॒सो दे॒वमिन्द्रं॑ व॒यो॒ध॒स॒ न्दे॒वो दे॒वम॑व॒र्ध॒यत् ।
30.42.b	वि॒रा॒जा च्छ॒न्द॒सेन्द्रि॒यं रूप॑मिन्द्रे व॒यो दध॑द्व॒सुव॑ने व॒सु॒धेय॑स्य वे॒तु यज॑ ॥८॥
30.43.a	दे॒वो व॒नस्प॑तिर्दे॒वमिन्द्रं॑ व॒यो॒ध॒स॒ न्दे॒वो दे॒वम॑व॒र्ध॒यत् ।
30.43.b	द्वि॒प॒दा च्छ॒न्द॒सेन्द्रि॒यं भ॒गमि॑न्द्रे व॒यो॒दध॑द्व॒सुव॑ने व॒सु॒धेय॑स्यवे॒तु यज॑ ॥९॥
30.44.a	दे॒वं ब॒र्हि॒र्वारि॑तीनां दे॒वमिन्द्रं॑ व॒यो॒ध॒स॒ न्दे॒वं दे॒वम॑व॒र्ध॒यत् ।
30.44.b	क॒कु॒भा च्छ॒न्द॒सेन्द्रि॒यं य्य॑श॒ इन्द्रे॑ व॒यो दध॑द्व॒सुव॑ने व॒सु॒धेय॑स्य वे॒तु यज॑ ॥१०॥
30.45.a	दे॒वो अ॒ग्निः स्वि॑ष्ट॒कृद्दे॒वमिन्द्रं॑ व॒यो॒ध॒स॒ न्दे॒वो दे॒वम॑व॒र्ध॒यत् ।
30.45.b	अ॒ति॒च्छ॒न्द॒सा च्छ॒न्द॒सेन्द्रि॒यं क्ष॑त्रमिन्द्रे व॒यो दध॑द्व॒सुव॑ने व॒सु॒धेय॑स्य वे॒तु यज॑ ॥११॥
30.46.a	अ॒ग्नि॒म॒द्य हो॒ता॒र॒म॒वृ॒णी॒ताय॑ य्यज॒मानः॑ प॒च॒न्प॒त्तीः प॒च॒न्पु॒रो॒ळा॒श॒म् ब॒ध्न॒न्निन्द्रा॑य व॒यो॒ध॒से च्छा॑गम् ।
30.46.b	सू॒प॒स्था अ॒द्य दे॒वो व॒नस्प॑ति॒ रभ॑वदिन्द्राय व॒यो॒ध॒से च्छा॑गेन ।
30.46.c	अ॒घ॒त्तं मे॑दस्तः प्रति प॒च॒ता॒गृ॒भी॒दवी॑वृ॒धत॑ पु॒रो॒ळा॒शेन॑ ।
30.46.d	त्वा॒म॒द्य ऋ॑षे ॥१२॥(४)

हो॒ता य॑क्षदे॒काद॑श ॥११॥ दे॒वं ब॒र्हि॒र्द्वा॒दि॒श ॥१२॥ हो॒ताय॑क्षदे॒काद॑श ॥११॥ दे॒वं
ब॒र्हि॒र्द्वा॒दि॒श ॥१२॥ च॒तु॒र॒नु॒वा॒केषु॑ व॒द॒च॒त्त्वरि॑ंशत् ॥४६॥

देवः । नराशंसः । देवम् । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः = धसम् । देवः ।
 देवम् । अवर्धयत् * । विराजेति वि = राजा । छन्दसा । इन्द्रियम् । रूपम् * ।
 इन्द्रे । वयः । दधत् । वसुवन इति वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य ।
 वेतु । यज * ॥८॥ देवः । वनस्पतिः । देवम् । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः
 = धसम् । देवः । देवम् । अवर्धयत् * । द्विपदेति द्वि = पदा । छन्दसा ।
 इन्द्रियम् । भगम् * । इन्द्रे । वयः । दधत् । वसुवन इति वसु = वने ।
 वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वेतु । यज * ॥९॥ देवम् । बर्हिः । वारितीनाम्
 । देवम् । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः = धसम् । देवम् । देवम् । अवर्धयत्
 * । ककुभा । छन्दसा । इन्द्रियम् । यशः * । इन्द्रे । वयः । दधत् । वसुवन
 इति वसु = वने । वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वेतु । यज * ॥१०॥ देवः ।
 अग्निः । स्विष्टकृदिति स्विष्ट = कृत् । देवम् । इन्द्रम् । वयोधस मिति वयः =
 धसम् । देवः । देवम् । अवर्धयत् * । अतिच्छन्द सेत्यति = छन्दसा । छन्दसा ।
 इन्द्रियम् । क्षत्रम् * । इन्द्रे । वयः । दधत् । वसुवन इति वसु = वने ।
 वसुधेयस्येति वसु = धेयस्य । वेतु । यज * ॥११॥ अग्निम् । अद्य । होतारम् ।
 अवृणीत । अयम् । यजमानः । पचन् । पक्तीः । पचन् । पुरोळाशम् । बध्नन्
 । इन्द्राय । वयोधस इति वयः = धसे । छागम् * । सूपस्था इति सु = उपस्थाः
 । अद्य । देवः । वनस्पतिः । अभवत् । इन्द्राय । वयोधस इति वयः = धसे ।
 छागेन * । अघत् । तम् । मेदस्तः । प्रति । पचत । अगृभीत् । अवीवृधत ।
 पुरोळाशेन * । त्वाम् । अद्य । ऋषे ॥१२॥ ४॥ २४४-२०३=४१॥ आहत्य पद
 संख्या ॥९६८-५४४=४२४॥ दशके पदानि ॥९८४०-२०१४=७८२६॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां त्रिंशतितमोऽध्यायः ॥३०॥

॥ इति त्रिंशोऽध्यायः ॥

॥ इति तृतीय दशकः ॥

Adhyaya	30		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	209	83	126
2	260	115	145
3	255	143	112
4	244	203	41
Total	968	544	424

Dasaka Pada Computation

Adhyaya No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
21	1760	207	1553
22	1113	107	1006
23	1449	348	1101
24	853	349	504
25	1096	196	900
26	623	3	620
27	884	62	822
28	308	93	215
29	786	105	681
30	968	544	424
Total	9840	2014	7826

॥ अथ चतुर्थो दशकः ॥
॥ अथैकत्रिंशोऽध्यायः ॥

॥ अथ चतुर्थो दशकः ॥

॥ अथैकत्रिंशोऽध्यायः ॥

31.1.a	समिद्धो अज्जन्कृदरं मतीनां घृतमग्ने मधुमत्पिन्वमानः ।
31.1.b	वाजी वहन्वाजिनं ज्ञातवेदो देवानां वक्षि प्रियमा सधस्थम् ॥१॥
31.2.a	घृतेनाज्जन्त्सं पथो दैवयानान्प्रजानन्वाज्यप्येतु देवान् ।
31.2.b	अनुत्वा सप्ते प्रदिशः सचन्ताः स्वधामस्मै यजमानाय धेहि ॥२॥
31.3.a	ईड्यश्चासि वन्द्यश्च वाजिन्नाशुश्चासि मेध्यश्च सप्ते ।
31.3.b	अग्निष्ट्वा देवैर्वसुभिः सजोषाः प्रीतं वह्निं वहतु जातवेदाः ॥३॥
31.4.a	स्तीर्णं बर्हिः सुष्टरीमा जुषाणोरु पृथु प्रथमानं पृथिव्याम् ।
31.4.b	देवेभिर्युक्तमदितिः सजोषाः स्योनं कृण्वाना सुविते दधातु ॥४॥
31.5.a	एता उ वः सुभगा विश्वरूपा वि पक्षोभिः श्रयमाणा उदातैः ।
31.5.b	ऋष्याः सतीः कवषः शुम्भमाना द्वारो देवीः सुप्रायणा भवन्तु ॥५॥
31.6.a	अन्तरा मित्रावरुणा चरन्ती मुखं व्यज्ञानामभि सविदाने ।
31.6.b	उषासा वाः सुहिरण्ये सुशिल्पे ऋतस्य योना इह सादयामि ॥६॥

॥अथ चतुर्थदशकः॥ अथ एकत्रिंशोऽध्यायः॥

ॐ समिद्ध इति सम् = इद्धः । अज्जन् । कृदरम् । मतीनाम् । घृतम् । अग्ने ।
मधुम दिति मधु = मत् । पिन्वमानः * । वाजी । वहन् । वाजिनम् । जातवेद
इति जात = वेदः । देवानाम् । वक्षि । प्रियम् । आ । सधस्थ मिति सध = स्थम्
*॥१॥ घृतेन । अज्जन् । सम् । पथः । देवयानानिति देव = यानान् ।
प्रजानन्निति प्र = जानन् । वाजी । अपि । एतु । देवान् * । अनु । त्वा । सप्ते ।
प्रदिश इति प्र = दिशः । सचन्ताम् । स्वधाम् । अस्मै । यजमानाय । धेहि
*॥२॥ ईड्यः । च । असि । वन्द्यः । च । वाजिन् । आशुः । च । असि
। मेध्यः । च । सप्ते * । अग्निः । त्वा । देवैः । वसुभि रिति वसु = भिः ।
सजोषा इति स = जोषाः । प्रीतम् । वह्निम् । वहतु । जातवेदा इति जात =
वेदाः *॥३॥ स्तीर्णम् । बर्हिः । (सुष्टरीमा । सुस्तरिमेति सु = स्तरीमा) ।
जुषाणा । उरु । पृथु । प्रथमानम् । पृथिव्याम् * । देवेभिः । युक्तम् । अदितिः
। सजोषा इति स = जोषाः । स्योनम् । कृण्वाना । सुविते । दधातु *॥४॥
एताः । ऊँ इत्यू । वः । सुभगा इति सु = भगाः । विश्वरूपा इति विश्व =
रूपाः । वि । पक्षोभि रिति पक्षः = भिः । श्रयमाणाः । उत् । आतैः * ।
ऋष्वः । सतीः । कवषः । शुभमानाः । द्वारः । देवीः । (सुप्रायणाः ।
सुप्रायना इति सु = प्रायनाः) । भवन्तु *॥५॥ अन्तरा । मित्रावरुणा । चरन्ती
इति चरन्ती । मुखम् । यज्ञानाम् । अभि । संविदाने इति सं = विदाने * ।
(उषासा । उषसेत्युषसा) । वाम् । सुहिरण्ये इति सु = हिरण्ये । सुशिल्पे इति सु
= शिल्पे । ऋतस्य । योनौ । इह । सादयामि *॥६॥

31.7.a	प्रथ॒मा वा॑ꣳ सर॒थिना॑ सु॒वर्णा॑ दे॒वौ प॑श्यन्तौ भुव॒नानि॑ वि॒श्वा ।
31.7.b	अपि॑प्र॒यं चो॑द॒ना वां॑ मि॒माना॑ हो॒तारा॑ ज्योतिः॑ प्र॒दिशा॑ दि॒शन्ता॑ ॥७॥
31.8.a	आदि॑त्यैर्नो॒ भार॑ती व॒ष्टु य॒ज्ञꣳ सर॑स्वती सह रु॒द्रैर्न॑ आ॒वीत् ।
31.8.b	इ॒ळोप॑हू॒ता व॑सुभिः स॒जोषा॑ य॒ज्ञं नो॑ दे॒वीर॑मृतेषु धत्त ॥८॥
31.9.a	त्वष्टा॑ वी॒रं दे॒वका॑मं ज॒जान॑ त्वष्टु॒रवा॑ जायत आ॒शुर॑श्चः ।
31.9.b	त्वष्टे॑दं वि॒श्वं भु॒वनं॑ ज॒जान॑ ब॒होः क॑र्तार॒मिह॑ यक्षि होतः ॥९॥
31.10.a	अ॒श्वो घृ॒तेन॑ त्म॒न्या स॑म॒क्त उप॑ दे॒वाँ (२)- ऋ॒तुशः॑ पाथ एतु ।
31.10.b	व॒नस्प॑तिर्दे॒वलोकं॑ प्र॒जान॑न्न॒ग्निना॑ ह॒व्या स्व॑दि॒तानि॑ वक्षत् ॥१०॥
31.11.a	प्र॒जाप॑तेस्तपसा वावृ॒धानः॑ सद्यो जा॒तो द॑धिषे य॒ज्ञम॑ग्ने ।
31.11.b	स्वाहा॑कृतेन ह॒विषा॑ पु॒रोगा॑ या॒हि सा॒ध्या ह॒विर॑दन्तु दे॒वाः ॥११॥(१)

31.12.a	के॒तुं कृ॑ण्वन्न॒केत॑वे पेशो॑ म॒र्या अपे॑शसे ।
31.12.b	स॒मुष॑द्विरजायथाः ॥१॥
31.13.a	जी॒मूत॑स्येव भवति प्र॒तीकं॑ य्यद्व॒र्मी या॑ति स॒मदा॑मुपस्थे ।
31.13.b	अ॒नावि॑द्व्या त॒न्वा ज॑य त्वꣳ स त्वा व॒र्मणो॑ म॒हिमा॑ पि॒पर्तु॑ ॥२॥

प्रथमा । वाम् । सरथिनेति स = रथिना । सुवर्णेति सु = वर्णा । देवौ । पश्यन्तौ ।
 भुवनानि । विश्वा * । अपिप्रयम् । चोदना । वाम् । मिमाना । होतारा ।
 ज्योतिः । प्रदिशेति प्र = दिशा । दिशन्ता * ॥७॥ आदित्यैः । नः । भारती ।
 वष्टु । यज्ञम् । सरस्वती । सह । रुद्रैः । नः । आवीत् * । इळा ।
 उपहूतेत्युप = हूता । वसुभि रिति वसु = भिः । सजोषा इति स = जोषाः ।
 यज्ञम् । नः । देवीः । अमृतेषु । धत्त * ॥८॥ त्वष्टा । वीरम् । देवकाम मिति
 देव = कामम् । जजान । त्वष्टुः । अर्वा । जायते । आशुः । अश्वः * । त्वष्टा ।
 इदम् । विश्वम् । भुवनम् । जजान । बहोः । कर्तारम् । इह । यक्षि । होत
 रिति होतः * ॥९॥ अश्वः । घृतेन । त्मन्या । समक्त इति सं = अक्तः । उप
 । देवान् । ऋतुश इत्यृतु = शः । पार्थः । एतु * । वनस्पतिः । देवलोकमिति
 देव = लोकम् । प्रजानन्निति प्र = जानन् । अग्निना । हव्या । स्वदितानि । वक्षत्
 * ॥१०॥ प्रजापते रिति प्रजा = पतेः । तपसा । (वावृधानः । ववृधान इति
 ववृधानः) । सद्यः । जातः । दधिषे । यज्ञम् । अग्ने * । स्वाहाकृते नेति
 स्वाहा = कृतेन । हविषा । पुरोगा इति पुरः = गाः । याहि । साध्या । हवि
 : । अदन्तु । देवाः * ॥११॥१॥११२-०=११२॥

केतुम् । कृण्वन् । अकेतवे । पेशः । मर्याः । अपेशसै * । सम् । उषद्भि
 रित्युषत् = भिः । अजायथाः * ॥१॥ जीमूतस्येवेति जीमूतस्य = इव । भवति
 । प्रतीकम् । यत् । वर्मी । याति । समदा मिति स = मदाम् । उपस्थ इत्युप =
 स्थे * । अनाविद्ध्या । तन्वा । जय । त्वम् । सः । त्वा । वर्मणः । महिमा ।
 पिपर्तु * ॥२॥

31.14.a	धन्व॑ना गा धन्व॑नाऽऽजि॑ज् जये॒म धन्व॑ना ती॒व्रा : सम॑दो जये॒म ।
31.14.b	ध॒नु : श॒त्रो॒रप॑कामं कृ॒णोति॑ धन्व॑ना सर्वा : प्र॒दिशो॑ जये॒म ॥३॥
31.15.a	ते आ॒चर॑न्ती सम॑नेव योषा॑ मा॒तेव पु॒त्रं बि॑भृतामुप॒स्थे ।
31.15.b	अप॑ श॒त्रून्वि॑ध्यता॒ संवि॑दाने आ॒त्नी इ॒मे वि॑ष्फुर॒न्ती अ॒मित्रा॑न् ॥४॥
31.16.a	वक्ष्य॑न्तीवे॒दा ग॑नीगन्ति क॒र्णम् प्रि॒यं स॒खायं॑ परिष॒स्वजा॑ना ।
31.16.b	योषे॑व शिङ्क्ते॒ वित॑ताऽधि धन्व॑ ज्य॒या इ॒यं स॒मने॑ पा॒रय॑न्ती ॥५॥
31.17.a	अ॒हिरि॑व भो॒गै : पर्ये॑ति बा॒हुं ज्या॑या हे॒तिम् परि॑बाध॒मानः॑ ।
31.17.b	ह॒स्तघ्नो॑ वि॒श्वा व॒युना॑नि वि॒द्वान्पु॒मान्पु॒मांसं॑ परि॑ पातु वि॒श्वतः॑ ॥६॥
31.18.a	ब॒ह्नीनां॑ पि॒ता ब॒हुर॑स्य पु॒त्रश्चि॑श्चा कृ॒णोति॑ सम॑नाऽव॒गत्य॑ ।
31.18.b	इषु॑धि : सङ्का : पृ॒तना॑श्च सर्वा : पृ॒ष्ठे नि॒नद्धो॑ जय॒ति प्र॑सूतः ॥७॥
31.19.a	सु॒पर्णं॑ व॒स्ते मृ॒गो अ॒स्या द॒न्तो गो॒भिः स॒न्नद्धा॑ प॒तति॑ प्र॒सूता॑ ।
31.19.b	य॒त्रा नरः॑ सं च वि च द्रव॑न्ति तत्रा॒स्मभ्य॑मिष॒वः शर्म॑ य॒सन् ॥८॥
31.20.a	व॒नस्प॑ते वी॒ड्ढो॒ हि भू॒या अ॒स्मत्स॑खा प्र॒तर॑णः सु॒वीरः॑ ।

धन्व॑ना । गा : । धन्व॑ना । आजि॑म् । जये॑म । धन्व॑ना । तीव्रा : । सम॑द इति॑
 स = मद॑ : । जये॑म * । धनु॑ : । शत्रो॑ : । अप॑काम मित्य॑प = काम॑म् । कृ॒णोति॑
 । धन्व॑ना । सर्वा : । प्र॑दिश इति॑ प्र = दि॒श : । जये॑म *॥३॥ ते इति॑ ते ।
 आच॑रन्ती इत्या॑ = च॑रन्ती । सम॑नेवेति॑ सम॑ना = इव । योषा॑ । मा॒तेवेति॑ मा॒ता =
 इव । पु॒त्रम् । बिभृ॑ताम् । उप॑स्थ इत्यु॑प = स्थे॑ * । अप॑ । शत्रू॑न् । वि॒ध्यता॑म् ।
 सं॒वि॒दाने इति॑ सं = वि॒दाने । आ॒र्त्नी इत्या॑र्त्नी । इमे॑ इती॒मे । (वि॒ष्फुर॑न्ती ।
 वि॒स्फुर॑न्ती इति॑ वि = स्फु॑रन्ती) । अ॒मित्रा॑न् *॥४॥ वक्ष्य॑न्ती वेति॑ वक्ष्य॑न्ती =
 इव । इत् । आ । ग॒नीग॑न्ति । कर्ण॑म् । प्रि॒यम् । सखा॑यम् । (परि॑षस्वजाना ।
 परि॑सस्वजानेति॑ परि = स॒स्वजा॑ना) * । योषे॑वेति॑ योषा॑ = इव । शिङ्क्ते॑ ।
 वि॒त॒तेति॑ वि = त॒ता । अधि॑ । धन्व॑न् । ज्या॑ । इय॑म् । सम॑ने । पा॒रय॑न्ती
 *॥५॥ अ॒हि॒रि वेत्य॑हि : = इव । भो॒गै : । परि॑ । ए॒ति । बा॒हुम् । ज्या॑या : ।
 हे॒तिम् । परि॑बाध॑मान इति॑ परि = बा॒धमा॑न : * । ह॒स्तघ्न॑ इति॑ ह॒स्त = घ्न : ।
 विश्वा॑ । व॒युना॑नि । वि॒द्वान् । पु॒मान् । पु॒माँश्च॑सम् । परि॑ । पा॒तु । विश्व॑त :
 *॥६॥ ब॒ह्वीना॑म् । पि॒ता । बहु॑ : । अ॒स्य । पु॒त्र : । चि॒श्चा । कृ॒णोति॑ ।
 सम॑ना । अ॒व॒ग॒त्येत्य॑व = ग॒त्य * । इषु॑धिरि॒तीषु॑ = धि : । सङ्का॑ : । पृ॒त॒ना : ।
 च । सर्वा : । पृ॒ष्ठे । नि॒न॒द्ध इति॑ नि = न॒द्ध : । ज॒यति॑ । प्र॒सू॒त इति॑ प्र = सू॒त :
 *॥७॥ सु॒पर्ण॑मिति॑ सु = पर्ण॑म् । व॒स्ते । मृ॒ग : । अ॒स्या : । द॒न्त : । गो॒भि :
 । स॒न्नद्धे॑ति॑ सं = न॒द्धा । प॒त॒ति । प्र॒सू॒तेति॑ प्र = सू॒ता * । यत्र॑ । नर॑ : । सम् ।
 च । वि । च । द्रव॑न्ति । तत्र॑ । अ॒स्मभ्य॑म् । इष॑व : । शर्म॑ । य॒श्च॑सन् *॥८॥
 व॒न॒स्प॒ते । वी॒ड्वि॒ङ्ग इति॑ वी॒ळु = अ॒ङ्ग : । हि । भू॒या : । अ॒स्मत्स॒खे त्य॑स्मत् =

31.20.b	गोभिः सन्नद्धो असि वीळ्यस्वास्थाता ते जयतु जेत्वानि ॥९॥
31.21.a	रथे तिष्ठन्नयति वाजिनः पुरो यत्रयत्र कामयते सुषारथिः ।
31.21.b	अभीशूनां महिमानम् पनायत मनः पश्चादनु यच्छन्ति रश्मयः ॥१०॥
31.22.a	आ जङ्घन्ति सान्वेषां जघनां (२)- उप जिघ्नते ।
31.22.b	अश्वजनि प्रचेतसोश्चान्तसमत्सु चोदय ॥११॥
31.23.a	उप श्वासय पृथिवीमुत द्यां पुरुत्रा ते मनुतां विष्टितं जगत् ।
31.23.b	स दुन्दुभे सजूरिन्द्रेण देवैर्दूराद्वीयो अप सेध शत्रून् ॥१२॥(२)

31.24.a	यदक्रन्दः प्रथम जायमान उद्यन्तसमुद्रादुत वा पुरीषात् ।
31.24.b	श्येनस्य पक्षा हरिणस्य बाहू उपस्तुत्यं महि जातं ते अर्वन् ॥१॥
31.25.a	यमेन दत्तं त्रित एनमायुनगिन्द्र एणं प्रथमो अध्यतिष्ठत् ।
31.25.b	गन्धर्वो अस्य रशनामगृष्णात्सूरादश्च वसवो निरतष्ट ॥२॥
31.26.a	असि यमो अस्यादित्यो अर्वन्नसि त्रितो गुह्येन व्रतेन ।
31.26.b	असि सोमेन समया विपृक्त आहुस्ते त्रीणि दिवि बन्धनानि ॥३॥

सखा । प्रतरण इति प्र = तरण : । सुवीर इति सु = वीर : * । गोभिः ।
 सन्नद्ध इति सं = नद्ध : । असि । वीळ्यस्व । आस्थातेत्या = स्थाता । ते ।
 जयतु । जेत्वानि *॥९॥ रथे । तिष्ठन् । नयति । वाजिनः । पुरः । यत्रयत्रेति
 यत्र = यत्र । कामयते । (सुषारथिः । सुसारथि रिति सु = सारथिः) * ।
 अभीशूनाम् । महिमानम् । पनायत । मनः । पश्चात् । अनु । यच्छन्ति । रश्मयः
 : *॥१०॥ आ । जङ्घन्ति । सानु । एषाम् । जघनान् । उप । जिघ्नते * ।
 अश्वाजनीत्यश्च = अजनि । प्रचेतस इति प्र = चेतसः । अश्वान् । समत्स्विति
 समत् = सु । चोदय *॥११॥ उप । श्वासय । पृथिवीम् । उत । द्याम् ।
 पुरुत्रेति पुरु = त्रा । ते । मनुताम् । (विष्ठितम् । विस्थित मिति वि = स्थितम्
) । जगत् * । सः । दुन्दुभे । सजू रिति स = जूः । इन्द्रेण । देवैः । दूरात् ।
 दवीयः । अप । सेध । शत्रून् *॥१२॥२॥१९५-०=१९५॥

यत् । अक्रन्दः । प्रथमम् । जायमानः । उद्यन्नित्युत् = यन् । समुद्रात् । उत ।
 वा । पुरीषात् * । श्येनस्य । पक्षा । हरिणस्य । बाहू इति बाहू । उपस्तुत्य
 मित्युप = स्तुत्यम् । महि । जातम् । ते । अर्वन् *॥१॥ यमेन । दत्तम् । त्रित
 : । एनम् । (आयुनक् । अयुनगित्य युनक्) । इन्द्रः । एनम् । प्रथमः । अधि
 । अतिष्ठत् * । गन्धर्वः । अस्य । रशनाम् । अगृभ्णात् । सूरात् । अश्वम् । वसव
 : । निः । अतष्ट *॥२॥ असि । यमः । असि । आदित्यः । अर्वन् । असि
 । त्रितः । गुह्येन । व्रतेन * । असि । सोमेन । समया । विपृक्त इति वि = पृक्त
 : । आहुः । ते । त्रीणि । दिवि । बन्धनानि *॥३॥

31.27.a	त्रीणि॑ त आहु॑र्दिवि॒ बन्ध॑नानि॒ त्रीण्य॑प्सु त्रीण्य॑न्तः॒ समु॑द्रे ।
31.27.b	उ॒ते॒व मे॒ वरु॑णश्छ॒न्त॒स्य॒र्व॒न्यत्रा॑ त आ॒हुः पर॑मं॒ जनि॑त्रम् ॥४॥
31.28.a	इ॒मा ते॑ वा॒जि॒न्न॒व॒मार्ज॑नानी॒मा श॑फानां॒ स॒नितु॑र्नि॒धाना॑ ।
31.28.b	अत्रा॑ ते भ॒द्रा र॑शना॒ अप॑श्यमृ॒तस्य॑ या अ॒भिर॑क्षन्ति गो॒पाः ॥५॥
31.29.a	आ॒त्मान॑ न्ते॒ मन॑साऽऽ॒रा॒द॒जा॒ना॒म॒वो दि॒वा प॑तयन्तं॒ पत॑ङ्गम् ।
31.29.b	शि॒रो अ॑पश्यं॒ पथि॑भिः॒ सु॒गे॒भि॒र॒रेणु॑भिर्जे॒ह॒मानं॑ प॒तत्रि॑ ॥६॥
31.30.a	अत्रा॑ ते रू॒पमु॑त्त॒मम॑पश्यं॒ जिगी॑षमाणमिष आ प॒दे गो॑ः ।
31.30.b	यदा॑ ते म॒र्तो अनु॑ भो॒गमा॑न॒ळादि॑द् ग्र॒सिष्ठ॑ ओष॒धीर॑जीगः ॥७॥
31.31.a	अनु॑त्वा रथो अनु॑ म॒र्यो अ॒र्व॒न्ननु॑ गा॒वोऽनु॑ भगः॒ कनी॑नाम् ।
31.31.b	अनु॑ व्र॒ता॒सस्त॑व स॒ख्यमी॑युरनु॒ देवा॑ म॒मिरे॑ वी॒र्यं॒ न्ते ॥८॥
31.32.a	हि॒र॒ण्यशृ॑ङ्गोऽ॒यो अ॒स्य पा॒दा म॒नोज॑वा अ॒वर॑ इन्द्र आसीत् ।
31.32.b	दे॒वा इ॒दस्य॑ ह॒वि॒र॒द्यमा॑य॒न्यो अ॒र्व॒न्तं प्र॑थ॒मो अ॒ध्यति॑ष्ठत् ॥९॥
31.33.a	ई॒र्मा॒न्ता॒सः॒ सिलि॑कम॒ध्यमा॑सः॒ सः शू॑र॒णा॒सो दि॒व्या॒सो अ॒त्याः ।
31.33.b	ह॒सा इ॒व श्रे॑णि॒शो य॑तन्ते॒ यदा॑क्षि॒षुर्दि॒व्यम॑ज्ज॒मम॑श्वाः ॥१०॥

त्रीणि । ते । आहुः । दिवि । बन्धनानि । त्रीणि । अस्वित्यप् = सु । त्रीणि ।
 अन्तरित्यन्तः । समुद्रे * । उतेवेत्युत = इव । मे । वरुणः । छन्त्सि । अर्वन् ।
 यत्र । ते । आहुः । परमम् । जनित्रम् * ॥४॥ इमा । ते । वाजिन् ।
 अवमार्जना नीत्यव = मार्जनानि । इमा । शफानाम् । सनितुः । निधा नेति नि
 = धाना * । अत्र । ते । भद्राः । रशनाः । अपश्यम् । ऋतस्य । याः ।
 अभिरक्षन्ती त्यभि = रक्षन्ति । गोपाः * ॥५॥ आत्मानम् । ते । मनसा ।
 आरात् । अजानाम् । अवः । दिवा । पतयन्तम् । पतङ्गम् * । शिरः ।
 अपश्यम् । पथिभि रिति पथि = भिः । सुगेभि रिति सु = गेभिः । अरेणुभि
 रित्य रेणु = भिः । जेहमानम् । पतत्रि * ॥६॥ अत्र । ते । रूपम् ।
 उत्तममित्युत् = तमम् । अपश्यम् । जिगीषमाणम् । इषः । आ । पदे । गोः
 * । यदा । ते । मर्तः । अनु । भोगम् । आनट् । आत् । इत् । ग्रसिष्ठः ।
 ओषधीः । अजीगरित्य जीगः * ॥७॥ अनु । त्वा । रथः । अनु । मर्यः ।
 अर्वन् । अनु । गावः । अनु । भगः । कनीनाम् * । अनु । ब्रातासः । तव ।
 सख्यम् । ईयुः । अनु । देवाः । ममिरे । वीर्यम् । ते * ॥८॥ हिरण्यशृङ्ग इति
 हिरण्य = शृङ्गः । अयः । अस्य । पादाः । मनोजवा इति मनः = जवाः ।
 अवरः । इन्द्रः । आसीत् * । देवाः । इत् । अस्य । हविरद्य मिति हविः =
 अद्यम् । आयन् । यः । अर्वन्तम् । प्रथमः । अध्यतिष्ठ दित्यति = अतिष्ठत्
 * ॥९॥ ईर्मान्तास इतीर्म = अन्तासः । सिलिकमध्यमास इति सिलिक =
 मध्यमासः । सम् । शूरणासः । दिव्यासः । अत्याः * । ह२सा इवेति ह२सा
 : = इव । श्रेणिश इति श्रेणि = शः । यतन्ते । यत् । आक्षिषुः । दिव्यम् ।

31.34.a	तव शरीरं पतयिष्वर्वन्तव चित्तं वात इव ध्रुजीमान् ।
31.34.b	तव श्रृङ्गाणि विष्ठिता पुरुत्राऽरण्येषु जभुराणा चरन्ति ॥११॥
31.35.a	उपप्रागाच्छसनं वाज्यर्वा देवद्रीचा मनसा दीध्यानः ।
31.35.b	अजः पुरो नीयते नाभिरस्यानु पश्चात्कवयो यन्ति रेभाः ॥१२॥
31.36.a	उप प्रागात्परमं व्यत्सधस्थमर्वा (२) - अच्छा पितरम् मातरश्च ।
31.36.b	अद्या देवाञ्जुष्टतमो हि गम्या अथा शास्ते दाशुषे वार्याणि ॥१३॥(३)

31.37.a	समिद्धो अद्य मनुषो दुरोणे देवो देवान्यजसि जातवेदः ।
31.37.b	आ च वह मित्रमहश्चिकित्वान्त्वं दूतः कविरसि प्रचेताः ॥१॥
31.38.a	तनूनपात्पथ ऋतस्य यानान्मध्वा समञ्जन्तस्वदया सुजिह्व ।
31.38.b	मन्मानि धीभिरुत यज्ञमृन्धन्देवत्रा च कृणुह्यध्वरं नः ॥२॥
31.39.a	नराशंसस्य महिमानमेषामुप स्तोषाम यजतस्य यज्ञैः ।
31.39.b	ये सुक्रतवः शुचयो धियन्धाः स्वदन्ति देवा उभयानि हव्या ॥३॥
31.40.a	आजुह्वान ईड्यो वन्द्यश्चा याह्यग्रे वसुभिः सजोषाः ।

अज्मम् । अश्वाः *॥१०॥ तव । शरीरम् । पतयिष्णु । अर्वन् । तव । चित्तम् ।
 वात इवेति वातः = इव । धर्जीमान् * । तव । शृङ्गाणि । (विष्ठिता । विस्थि
 तेति वि = स्थिता) । पुरुत्रेति पुरु = त्रा । अरण्येषु । जर्भुराणा । चरन्ति
 *॥११॥ उप । प्र । अगात् । शसनम् । वाजी । अर्वा । देवद्रीचा । मनसा ।
 दीध्यानः * । अजः । पुरः । नीयते । नाभिः । अस्य । अनु । पश्चात् ।
 कवयः । यन्ति । रेभाः *॥१२॥ उप । प्र । अगात् परमम् । यत् । सधस्थ
 मिति सध = स्थम् । अर्वान् । अच्छ । पितरम् । मातरम् । च * । अद्य । देवान्
 । जुष्टतम इति जुष्ट = तमः । हि । गम्याः । अथ । आ । शास्ते । दाशुषे ।
 वार्याणि *॥१३॥ ३॥ २३६-३=२३३॥

समिद्ध इति सं = इद्धः । अद्य । मनुषः । दुरोणे । देवः । देवान् । यजसि ।
 जातवेद इति जात = वेदः * । आ । च । वह । मित्रमह इति मित्र = महः ।
 चिकित्वान् । त्वम् । दूतः । कविः । असि । प्रचेता इति प्र = चेताः
 *॥१॥ तनून पादिति तनू = नपात् । पथः । क्रतस्य । यानान् । मध्वा ।
 समञ्जन्निति सं = अञ्जन् । स्वदय । सुजिह्वेति सु = जिह्व * । मन्मानि । धीभिः
 । उत । यज्ञम् । क्रन्धन् । देवत्रेति देव = त्रा । च । कृणुहि । अध्वरम् । नः
 *॥२॥ नराशंसस्य । महिमानम् । एषाम् । उप । स्तोषाम । यजतस्य । यज्ञैः
 * । ये । सुक्रतव इति सु = क्रतवः । शुचयः । धियन्धा इति धियं = धाः
 । स्वदन्ति । देवाः । उभयानि । हव्या *॥३॥ आजुह्वान इत्या = जुह्वानः ।
 ईड्यः । वन्द्यः । च । आ । याहि । अग्ने । वसुभि रिति वसु = भिः ।
 सजोषा इति स = जोषाः * ।

31.40.b	त्वं दे॒वाना॑म॒सि य॒ह्म॒ होता॑ स ए॒नान्य॑क्षी॒षितो॑ य॒र्जीया॑न् ॥४॥
31.41.a	प्रा॒चीन॑म् ब॒र्हिः : प्र॒दिशा॑ पृ॒थिव्या॑ व॒स्तोर॑स्या वृ॒ज्यते॑ अ॒ग्ने अ॒हाम् ।
31.41.b	व्यु॑ प्र॒थते॑ वि॒तरं॑ व॒रीयो॑ दे॒वेभ्यो॑ अ॒दितये॑ स्यो॒नम् ॥५॥
31.42.a	व्य॒च॒स्वती॑रु॒र्विया॑ वि श्र॒यन्तां॑ प॒तिभ्यो॑ न ज॒नयः॑ शु॒म्भमा॑नाः ।
31.42.b	दे॒वीर्द्वारो॑ बृ॒हती॑र्वि॒श्वमि॒न्वा दे॒वेभ्यो॑ भ॒वत॑ सु॒प्राय॑णाः ॥६॥
31.43.a	आ सु॒ष्वय॑न्ती य॒जते॑ उपा॒के उ॒षासा॑न॒क्ता स॒दतां॑ नि यो॒नौ ।
31.43.b	दि॒व्ये योष॑णे बृ॒हती॑ सु॒रुक्मे॑ अ॒धि श्रि॒यश् शु॒क्रपि॑शं द॒धाने॑ ॥७॥
31.44.a	दै॒व्या हो॑तारा प्र॒थमा॑ सु॒वाचा॑ मि॒माना॑ य॒ज्ञं म॒नुषो॑ य॒ज॒ध्यै ।
31.44.b	प्र॒चोद॑यन्ता वि॒दथे॑षु का॒रु प्रा॒चीनं॑ ज्यो॒तिः प्र॒दिशा॑ दि॒शन्ता॑ ॥८॥
31.45.a	आ नो॑ य॒ज्ञं भा॒रती॑ तू॒यमे॒त्विळा॑ म॒नुष्व॒दिह॑ चे॒तय॑न्ती ।
31.45.b	ति॒स्रो दे॒वीर्ब॒र्हिरे॒दश् स्यो॒नश् सर॑स्वती स्व॒पसः॑ स॒दन्तु॑ ॥९॥
31.46.a	य इ॒मे द्या॒वापृ॑थि॒वी ज॒नित्री॑ रू॒पैरपि॑ श॒द्भुवनानि॑ वि॒श्वा ।
31.46.b	तम॑द्य हो॒तरि॑षितो य॒र्जीया॑न्दे॒वं त्वष्टा॑रमि॒ह य॒क्षि वि॒द्वान् ॥१०॥

त्वम् । देवानाम् । असि । यद्वा । होता । स : । एनान् । यक्षि । इषित : ।
 यजीयान् *॥४॥ प्राचीनम् । बर्हि : । प्रदिशेति प्र = दिशा । पृथिव्या : ।
 वस्तो : । अस्या : । वृज्यते । अग्रे । अन्हाम् * । वि । ऊँ इत्यू । प्रथते ।
 वितरमिति वि = तरम् । वरीय : । देवेभ्य : । अर्दितये । स्योनम् *॥५॥
 व्यचस्वती : । उर्विया । वि । श्रयन्ताम् । पतिभ्य इति पति = भ्य : । न ।
 जनय : । शुभमाना : * । देवी : । द्वार : । बृहती : । विश्वमिन्वा इति विश्वं =
 इन्वा : । देवेभ्य : । भवत । (सुप्रायणा : । सुप्रायना इति सु = प्रायना :)
 *॥६॥ आ । (सुष्वयन्ती । सुस्वयन्ती इति सु = स्वयन्ती) । यजते इति यजते
 । उपाके इत्युपाके । (उषासानक्ता । उषसा नक्तेत्युषसानक्ता) । सदताम् । नि ।
 योनौ * । दिव्ये इति दिव्ये । योषणे इति योषणे । बृहती इति बृहती । सुरुक्मे
 इति सु = रुक्मे । अधि । श्रियम् । शुक्रपिश मिति शुक्र = पिशम् । दधाने इति
 दधाने *॥७॥ दैव्या । होतारा । प्रथमा । सुवाचेति सु = वाचा । मिमाना ।
 यज्ञम् । मनुष : । यजध्यै * । प्रचोदयन्तेति प्र = चोदयन्ता । विदथेषु । कारू
 इति कारू । प्राचीनम् । ज्योति : । प्रदिशेति प्र = दिशा । दिशन्ता *॥८॥ आ
 । न : । यज्ञम् । भारती । तूयम् । एतु । इळा । मनुष्वत् । इह । चेतयन्ती * ।
 तिस्र : । देवी : । बर्हि : । आ । इदम् । स्योनम् । सरस्वती । स्वपस इति सु
 = अपस : । सदन्तु *॥९॥ य : । इमे इतीमे । द्यावापृथिवी इति द्यावा पृथिवी
 । जनित्री इति जनित्री । रूपै : । अपि२शत् । भुवनानि । विश्वा * । तम् । अद्य
 । होत : । इषित : । यजीयान् । देवम् । त्वष्टारम् । इह । यक्षि । विद्वान्
 *॥१०॥

31.47.a	उपावसृज त्मन्या समञ्जन्देवानां पार्थ ऋतुथा हवींषि ।
31.47.b	वनस्पतिः शमिता देवो अग्निः स्वदन्तु हव्यं मधुना घृतेन ॥११॥
31.48.a	सद्यो जातो व्यमिमीत यज्ञमग्निर्देवानामभवत्पुरोगाः ।
31.48.b	अस्य होतुः प्रदिश्यतस्य वाचि स्वाहाकृतं हविरदन्तु देवाः ॥१२॥(४)

31.49.a	अग्नये गायत्राय त्रिवृते राथन्तरायाष्टाकपाल इन्द्राय त्रैष्टुभाय पञ्चदशाय बाहतायैकादशकपालो विश्वेभ्यो देवेभ्यो जागतेभ्यः सप्तदशेभ्यो वैरूपेभ्यो द्वादशकपालो मित्रावरुणाभ्यामानुष्टुभाभ्यामेकविंशाभ्यां वैराजाभ्याम् ।
31.49.b	पयस्या बृहस्पतये पाङ्क्ताय त्रिणवाय शाकृराय चरुः सवित्र औष्णिहाय त्रयस्त्रिंशाय रैवताय द्वादशकपालः प्राजापत्यश्चरुरदित्यै विष्णुपत्न्यै चरुरग्नये वैश्वानराय द्वादशकपालोऽनुमत्या अष्टाकपालः ॥१॥(५)

उपावसृजेत्युप = अवसृज । त्मन्या । समञ्जन्निति सं = अञ्जन् । देवानाम् । पार्थ
 : । ऋतुथेत्युतु = था । हवींषि * । वनस्पतिः । शमिता । देवः । अग्निः ।
 स्वदन्तु । हव्यम् । मधुना । घृतेन *॥११॥ सद्यः । जातः । वि । अमिमीत
 । यज्ञम् । अग्निः । देवानाम् । अभवत् । पुरोगा इति पुरः = गाः * । अस्य ।
 होतुः । प्रदिशीति प्र = दिशि । ऋतस्य । वाचि । स्वाहाकृत मिति स्वाहा =
 कृतम् । हविः । अदन्तु । देवाः *॥१२॥४॥२०३-०=२०३॥

अग्नये । गायत्राय । त्रिवृत इति त्रि = वृते । राथन्तरायेति राथम् = तराय ।
 अष्टाकपाल इत्यष्टा = कपालः । इन्द्राय । (त्रैष्टुभाय । त्रैस्तुभायेति त्रैस्तुभाय) ।
 पञ्चदशायेति पञ्च = दशाय । बार्हताय । एकादशकपाल इत्येकादश = कपालः ।
 विश्वेभ्यः । देवेभ्यः । जागतेभ्यः । सप्तदशेभ्य इति सप्त = दशेभ्यः । वैरूपेभ्यः
 : । द्वादशकपाल इति द्वादश = कपालः । मित्रावरुणाभ्याम् । (आनुष्टुभाभ्याम् ।
 आनुस्तुभाभ्या मित्यानु = स्तुभाभ्याम्) । एकविंशाभ्या मित्येक = विंशाभ्याम्
 । वैराजाभ्याम् । पयस्या । बृहस्पतये । पाङ्क्ताय । (त्रिणवाय । त्रिनवायेति त्रि
 = नवाय) । शाक्राय । चरुः । सवित्रे । औष्णिहाय । त्रयस्त्रिंशायेति त्रयः
 = त्रिंशाय । रैवताय । द्वादशकपाल इति द्वादश = कपालः । प्राजापत्य इति
 प्राजा = पत्यः । चरुः । अदित्यै । विष्णुपत्न्या इति विष्णु = पत्न्यै । चरुः ।
 अग्नये । वैश्वानराय । द्वादशकपाल इति द्वादश = कपालः । अनुमत्या इत्यनु =
 मत्यै । अष्टाकपाल इत्यष्टा = कपालः *॥१॥५॥४१-०=४१॥

31.50.a	आ॒ग्ने॒य : कृ॒ष्ण॒ग्री॒व : सा॒र॒स्व॒ती मे॒षी ब॒भ्रु : सौ॒म्य : पौ॒ष्ण : श्या॒म : शि॒ति॒पृ॒ष्ठो बा॒र्ह॒स्प॒त्य : शि॒ल्पो वै॒श्व॒दे॒व : ।
31.50.b	ऐ॒न्द्रोऽरु॒णो मा॒रुत : क॒ल्मा॒ष ऐ॒न्द्रा॒ग्न : स॒ह॒हि॒तोऽधो॒राम : सा॒वि॒त्रो वा॒रु॒ण : कृ॒ष्ण ए॒क॒शि॒ति॒पा॒त्ये॒त्वं : ॥१॥(६)

31.51.a	अ॒ग्नये॒ऽनी॒क॒व॒ते रो॒हि॒ता॒ञ्जि॒र॒न॒ड्वा॒न॒धो॒रामौ सा॒वि॒त्रौ पौ॒ष्णौ र॒ज॒त॒ना॒भी वै॒श्व॒दे॒वौ पि॒श॒ङ्गौ तू॒परौ ।
31.51.b	मा॒रुत : क॒ल्मा॒ष आ॒ग्ने॒य : कृ॒ष्णोऽ॒ज : सा॒र॒स्व॒ती मे॒षी वा॒रु॒ण : पे॒त्वं : ॥१॥(७)

समिद्धो अञ्जनेकादश ॥११॥ केतुं कृण्वन्द्वादश ॥१२॥ यदक्रन्दस्त्रयोदश ॥१३॥
समिद्धो अद्य द्वादश ॥१२॥ अग्नये गायत्रायैका ॥१॥ आग्नेयः कृष्णग्रीव एका ॥१॥
अग्नयेऽनीकवत इत्येका ॥१॥ सप्तानुवाकेष्वेकपञ्चाशत् ॥५१॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायामेकत्रिंशतितमोऽध्यायः ॥

आग्नेयः । कृष्णग्रीव इति कृष्ण = ग्रीवः । सारस्वती । मेषी । बभ्रुः । सौम्यः । पौष्णः । श्यामः । शितिपृष्ठ इति शिति = पृष्ठः । बार्हस्पत्यः । शिल्पः । वैश्वदेव इति वैश्व = देवः । ऐन्द्रः । अरुणः । मारुतः । कल्माषः । ऐन्द्राग्रः । संहित इति सं = हितः । अधोराम इत्यधः = रामः । सावित्रः । वारुणः । कृष्णः । एकशितिपा दित्येक = शितिपात् । पेट्वः
*॥१॥६॥२४-०=२४॥

अग्रये । अनीकवत इत्यनीक = वते । रोहिताञ्जि रिति रोहित = अञ्जिः । अनङ्गान् । अधोरामा इत्यधः = रामौ । सावित्रौ । पौष्णौ । रजतनाभी इति रजत = नाभी । वैश्वदेवा इति वैश्व = देवौ । पिशङ्गौ । तूपरौ । मारुतः । कल्माषः । आग्नेयः । कृष्णः । अजः । सारस्वती । मेषी । वारुणः । पेट्वः
*॥१॥७॥२०-०=२०॥ आहत्य पद संख्या ॥९११-३=९०८॥

इति एकत्रिंशोऽध्यायः

॥ इति एकत्रिंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	31		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	192	0	192
2	195	0	195
3	236	3	233
4	203	0	203
5	41	0	41
6	24	0	24
7	20	0	20
Total	911	3	908

॥ अथ द्वात्रिंशोऽध्यायः ॥

॥ अथ द्वात्रिंशोऽध्यायः ॥

32.1.a	अस्याजरासो दमामरित्रा अर्चद्भूमासो अग्रयः पावकाः ।
32.1.b	श्वितीचयः श्वात्रासो भुरण्यवो वनर्षदो वायवो न सोमाः ॥१॥
32.2.a	हरयो धूमकेतवो वातजूता उप द्यवि ।
32.2.b	यतन्ते वृथगग्रयः ॥२॥
32.3.a	यजा नो मित्रावरुणा यजा देवां (२) - ऋतं बृहत् ।
32.3.b	अग्ने यक्षि स्वं दमम् ॥३॥
32.4.a	युक्ष्वा हि देवहूतमां (२) - अश्वां (२) - अग्ने रथीरिव ।
32.4.b	नि होता पूर्व्यः सदः ॥४॥
32.5.a	द्वे विरूपे चरतः स्वर्थे अन्यान्या वत्समुप धापयेते ।
32.5.b	हरिरन्यस्यां भवति स्वधावाञ्छुक्रो अन्यस्या न्ददृशे सुवर्चाः ॥५॥
32.6.a	अयमिह प्रथमो धायि धातृभिर्होता यजिष्ठो अध्वरेष्वीड्यः ।
32.6.b	यमज्जवानो भृगवो विरुचुर्वनेषु चित्रं विभ्वं विशेविशे ॥६॥
32.7.a	त्रीणि शता त्री सहस्राण्यग्निं त्रिंशच्च देवा नव चासपर्यन् ।
32.7.b	औक्षन्धृतैरस्तृणन् बर्हिरस्मा आदिद्धोतारं न्यसादयन्त ॥७॥
32.8.a	मूर्धानन् दिवो अरतिम् पृथिव्या वैश्वानरमृत आ जातमग्निम् ।
32.8.b	कविं सम्राजमतिथिं ज्जनानामासन्ना पात्रं ज्जनयन्त देवाः ॥८॥

अथ द्वात्रिंशोऽध्यायः

ॐ अस्य । अजरासः । दमाम् । अरित्राः । अर्चद्भूमास इत्यर्चत् = धूमासः ।
 अग्रयः । पावकाः * । श्वितीचयः । श्वात्रासः । भुरण्यवः । (वनर्षदः ।
 वनसद इति वन = सदः) । वायवः । न । सोमाः * ॥१॥ हरयः ।
 धूमकेतव इति धूम - केतवः । वातजूता इति वात - जूताः । उप । द्यवि * ।
 यतन्ते । वृथक् । अग्रयः * ॥२॥ यज । नः । मित्रावरुणा । यज । देवान् ।
 ऋतम् । बृहत् * । अग्ने । यक्षि । स्वम् । दमम् * ॥३॥ युक्ष्व । हि । देवहूतमा
 निति देव = हूतमान् । अश्वान् । अग्ने । रथीरिवेति रथीः = इव * । नि ।
 होता । पूर्व्यः । सदः * ॥४॥ द्वे इति द्वे । विरूपे इति वि = रूपे । चरतः ।
 स्वर्थे इति सु = अर्थे । अन्यान्येत्यन्य = अन्या । वत्सम् । उप । धापयेते इति
 धापयेते * । हरिः । अन्यस्याम् । भवति । स्वधावानिति स्वधा = वान् । शुक्रः
 । अन्यस्याम् । ददृशे । सुवर्चा इति सु = वर्चाः * ॥५॥ अयम् । इह । प्रथमः
 । धायि । धातृभि रिति धातृ = भिः । होता । यजिष्ठः । अध्वरेषु । ईड्यः
 * । यम् । अज्जवानः । भृगवः । विरुरुचु रिति वि = रुरुचुः । वनेषु । चित्रम्
 । विभ्वमिति वि = भ्वम् । विशेविश इति विशे = विशे * ॥६॥ त्रीणि । शता ।
 त्री । सहस्राणि । अग्निम् । त्रिंशत् । च । देवाः । नव । च । असपर्यन् * ।
 औक्षन् । घृतैः । अस्तृणन् । बर्हिः । अस्मै । आत् । इत् । होतारम् । नि ।
 असादयन्त * ॥७॥ मूर्धानम् । दिवः । अरतिम् । पृथिव्याः । वैश्वानरम् । ऋते
 । आ । जातम् । अग्निम् * । कविम् । सम्राज मिति सं = राजम् । अतिथिम् ।
 जनानाम् । आसन् । आ । पात्रम् । जनयन्त । देवाः * ॥८॥

32.9.a	अ॒ग्निर्वृ॒त्राणि॑ ज॒ङ्घन॑द् द्रवि॒णस्युर्वि॑प॒न्यया॑ ।
32.9.b	समि॒द्धः शु॒क्र आ॒हुतः॑ ॥९॥
32.10.a	वि॒श्वेभिः॑ सो॒म्यं म॒ध्वग्न॑ इ॒न्द्रेण॑ वा॒युना॑ ।
32.10.b	पि॒बा मि॒त्रस्य॑ धा॒मभिः॑ ॥१०॥
32.11.a	आ य॒दिषे॑ नृ॒पति॑ न्तेज॒ आन॑द् शु॒चिरे॑तो नि॒षिक्तं॑ द्यौ॒रभी॑के ।
32.11.b	अ॒ग्निः श॒र्धम॑न॒वद्यं॑ य्यु॒वान॑ꣳ स्वा॒ध्यं ज्जन॑यत्सू॒दय॑च्च ॥११॥
32.12.a	अ॒ग्ने श॒र्धं म॒हते॑ सौ॒भगा॑य तव॒ द्युम्ना॑न्यु॒त्तमा॑नि सन्तु ।
32.12.b	संजा॑स्पत्यꣳ सु॒यम॑मा कृ॒णुष्व॑ शत्रू॒यता॑म॒भि ति॑ष्ठा म॒हाꣳसि॑ ॥१२॥
32.13.a	त्वाꣳ हि म॒न्द्रत॑मम॒र्कशो॑कैर्वृ॒महे॑ म॒हि नः॑ श्रो॒ष्यग्रे॑ ।
32.13.b	इ॒न्द्रं न॒ त्वा श॑वसा दे॒वता॑ वा॒युं पृ॑णन्ति रा॒धसा॑ नृ॒तमाः॑ ॥१३॥
32.14.a	त्वे अ॒ग्ने स्वा॒हुत॑ प्रि॒यासः॑ सन्तु सू॒रयः॑ ।
32.14.b	य॒न्तारो॑ ये म॒घवा॑नो ज॒नाना॑मूर्वा॒न्दय॑न्त गो॒नाम् ॥१४॥
32.15.a	श्रु॒धि श्रु॑त्कर्ण॒ वह्नि॑भिर्दे॒वैर॑ग्ने स॒याव॑भिः ।
32.15.b	आसी॑दन्तु ब॒र्हिषि॑ मि॒त्रो अ॒र्यमा॑ प्रा॒तर्या॑वा॒णो अ॒ध्वर॑म् ॥१५॥
32.16.a	वि॒श्वेषा॑मदि॒तिर्य॑ज्ञि॒यानां॑ वि॒श्वेषा॑मति॒थिर्मा॑नु॒षाणा॑म् ।
32.16.b	अ॒ग्निर्दे॒वाना॑मव॒ आवृ॑णानः सु॒मृळी॑को भ॒वतु॑ जा॒तवे॑दाः ॥१६॥

अ॒ग्निः । वृ॒त्राणि॑ । जङ्घ॑नत् । द्रवि॑णस्युः । वि॒प॒न्यया॑ * । समि॑द्ध इति सं = इ॒द्धः । शु॒क्रः । आ॒हु॒त इत्या॑ = हु॒तः * ॥१९॥ वि॒श्वे॑भिः । सो॒म्यम् । म॒धु । अ॒ग्ने । इ॒न्द्रेण॑ । वा॒युना॑ * । पि॒ब । मि॒त्रस्य॑ । धाम॑भि रिति धाम = भिः * ॥१०॥ आ । यत् । इ॒षे । नृ॒प॒ति मिति॑ नृ = प॒तिम् । तेजः॑ । आ॒न॒ट् । शु॒चि॑ । रे॒तः । (नि॒षि॒क्तम् । नि॒सि॒क्त मिति॑ नि = सि॒क्तम्) । द्यौः । अ॒भी॒के * । अ॒ग्निः । श॒र्धम् । अ॒न॒व॒द्यम् । यु॒वा॒नम् । स्वा॒ध्यमिति॑ सु = आ॒ध्यम् । ज॒न॒यत् । सू॒द॒यत् । च * ॥११॥ अ॒ग्ने । श॒र्ध । म॒ह॒ते । सौ॒भ॒गाय॑ । तव॑ । द्यु॒म्ना॒नि । उ॒त्त॒मा॒नीत्यु॑त् = त॒मा॒नि । स॒न्तु * । सम् । (जा॒स्प॒त्यम् । जाः प॒त्यमिति॑ जाः = प॒त्यम्) । सु॒य॒म मिति॑ सु = य॒मम् । आ । कृ॒णु॒ष्व । (श॒त्रू॒य॒ताम् । श॒त्रु॒य॒तामिति॑ श॒त्रु = य॒ताम्) । अ॒भि । तिष्ठ॑ । म॒हा॒सि * ॥१२॥ त्वा॒म् । हि । म॒न्द्र॒त॒म मिति॑ म॒न्द्र = त॒मम् । अ॒र्क॒शो॒कै रित्य॑र्क = शो॒कैः । व॒वृ॒म॒हे । म॒हि । नः । श्रो॒षि॑ । अ॒ग्ने * । इ॒न्द्रम् । न । त्वा । श॒व॒सा । दे॒व॒ता । वा॒युम् । पृ॒ण॒न्ति । रा॒ध॒सा । नृ॒त॒मा इति॑ नृ = त॒माः * ॥१३॥ त्वे इति॑ त्वे । अ॒ग्ने । स्वा॒हु॒तेति॑ सु = आ॒हु॒त । प्रि॒या॒सः । स॒न्तु । सू॒र॒यः * । य॒न्त॒रः । ये । म॒घ॒वा॒न इति॑ म॒घ = वा॒नः । ज॒ना॒ना॒म् । ऊ॒र्वा॒म् । द॒य॒न्त । गो॒ना॒म् * ॥१४॥ श्रु॒धि । श्रु॒त्कर्णे॑ति श्रुत् = क॒र्ण । व॒न्हि॒भि रिति॑ व॒न्हि = भिः । दे॒वैः । अ॒ग्ने । स॒या॒व॒भि रिति॑ स॒या॒व = भिः * । आ । सी॒द॒न्तु । ब॒र्हि॒षि॑ । मि॒त्रः । अ॒र्य॒मा । (प्रा॒तर्या॑वा॒णः । प्रा॒तर्या॑वा॒न इति॑ प्रा॒तः = या॒वा॒नः) । अ॒ध्व॒रम् * ॥१५॥ वि॒श्वे॑षाम् । अ॒दि॒तिः । य॒ज्ञि॒या॒ना॒म् । वि॒श्वे॑षाम् । अ॒ति॒थिः । मा॒नु॒षा॒णाम् * । अ॒ग्निः । दे॒वा॒ना॒म् । अ॒वः । आ॒वृ॒णान इत्या॑ = वृ॒णानः । सु॒मृ॒ळी॒क इति॑ सु = मृ॒ळी॒कः । भ॒व॒तु । जा॒त॒वे॒दा इति॑ जा॒त

32.17.a	म॒हो अ॒ग्ने : स॒मि॒धान॒स्य श॒र्म॒ण्य॒ना॒गा मि॒त्रे व॒रु॒णे स्व॒स्तये ।
32.17.b	श्रे॒ष्ठे स्या॒म स॒वितुः॑ स॒र्वी॒म॒नि तद्दे॒वाना॒मवो॑ अ॒द्या वृ॒णीम॑हे ॥१७॥(१)
32.18.a	आ॒प॒श्चि॒त्पि॒प्यु : स्त॒र्यो न गा॒वो नक्ष॑त्र॒तं ज॒रि॒तार॑स्त इन्द्र ।
32.18.b	या॒हि वा॒युर्न॑ नि॒युतो॑ नो अ॒च्छा त्व॑ हि धी॒भिर्द॑य॒से वि वा॒जान् ॥१॥
32.19.a	गा॒व उ॒पा॒व॒ता॒व॒तं म॒ही य॒ज्ञस्य॑ र॒प्सु॒दा ।
32.19.b	उ॒भा क॑र्णा हिर॒ण्यया॑ ॥२॥
32.20.a	यद॒द्य सू॒र उ॒दि॒तेऽना॑गा मि॒त्रो अ॒र्य॒मा ।
32.20.b	सु॒वा॒ति स॒वि॒ता भ॒गः ॥३॥
32.21.a	आ सु॒ते सि॑ञ्च॒त श्रि॒य॑ रो॒दस्यो॑रभि॒श्रि॒यम् ।
32.21.b	र॒सा द॑धी॒त वृ॒षभ॑म् ।
32.21.c	तं प्र॒त्न॒था॒यं वे॒नश्चो॑दयत् ॥४॥
32.22.a	आ॒ति॒ष्ठ॒न्तं परि॑ वि॒श्वे अभू॑ष॒ञ्छ्रि॒यो व॒सान॑श्च॒रति॑ स्व॒रो॒चिः ।
32.22.b	म॒हत्त॑द् वृ॒ष्णो अ॑सु॒रस्य॑ ना॒मा वि॒श्वरू॑पो अ॒मृता॑नि त॒स्थौ ॥५॥
32.23.a	प्र वो॑ म॒हे म॒न्द॒मा॒ना॒या॒न्ध॒सोऽर्चा॑ वि॒श्वान॑रा॒य वि॒श्वाभु॑वे ।
32.23.b	इन्द्र॑स्य॒ यस्य॑ सु॒म॒ख॑ सहो म॒हि श्र॒वो नृ॑म्णं च रो॒दसी॑ स॒पर्य॑तः ॥६॥
32.24.a	बृ॒ह॒न्नि॒दि॒ध्म ए॒षां भू॑रि श॒स्तं पृ॒थुः स्व॑रुः ।
32.24.b	ये॒षा॒मिन्द्रो॑ यु॒वा स॒खा ॥७॥

= वे॒दा : *॥१६॥ मह॑ : । अ॒ग्ने : । स॒मि॒धान॑स्येति॑ सं = इ॒धान॑स्य । श॒र्मणि॑ ।
 अना॑गा : । मि॒त्रे । व॒रु॒णे । स्व॒स्तये॑ * । श्रे॒ष्ठे । स्या॒म । स॒वितुः॑ । स॒र्वी॒मनि॑ ।
 तत् । दे॒वाना॑म् । अ॒व : । अ॒द्य । वृ॒णीम॑हे *॥१७॥१॥२४२-४५=१९७॥

आ॒प : । चि॒त् । पि॒प्यु : । स्त॒र्य : । न । गा॒व : । नक्ष॑न् । ऋ॒तम् । ज॒रितार॑ :
 । ते । इ॒न्द्र * । या॒हि । वा॒यु : । न । नि॒युत॑ इति॑ नि = यु॒त : । न : । अ॒च्छ
 । त्वम् । हि । धी॒भि : । द॒य॒से । वि । वा॒जा॒न् *॥१॥ गा॒व : । उ॒प । अ॒वत॑
 । अ॒वत॑म् । म॒ही इति॑ म॒ही । य॒ज्ञस्य॑ । र॒प्सु॒दा * । उ॒भा । क॒र्णा । हि॒रण्य॑या
 *॥२॥ यत् । अ॒द्य । सू॒रे । उ॒दित॑ इत्युत् = इ॒ते । अना॑गा : । मि॒त्र : । अ॒र्य॒मा
 * । सु॒वा॒ति । स॒वि॒ता । भ॒ग : *॥३॥ आ । सु॒ते । सि॒ञ्च॒त । श्रि॒यम् । रो॒द॒स्यो
 : । अ॒भि॒श्रि॒य मि॒त्य॒भि = श्रि॒यम् * । र॒सा । द॒धी॒त । वृ॒ष॒भम् * । तम् । प्र॒त्न॒थेति॑
 प्र॒त्न = था । अ॒यम् । वे॒न : । चो॒द॒यत् ॥४॥ आ॒ति॒ष्ठ॒न्त मि॒त्या = ति॒ष्ठ॒न्तम् ।
 परि॑ । वि॒श्वे । अ॒भू॒षन् । श्रि॒य : । व॒सानः॑ । च॒र॒ति । स्व॒रो॒चि रि॒ति स्व = रो॒चि
 : * । म॒हत् । तत् । वृ॒ष्ण : । अ॒सुर॑स्य । ना॒म । आ । वि॒श्वरू॑प इति॑ वि॒श्व =
 रू॒प : । अ॒मृ॒ता॒नि । त॒स्थौ *॥५॥ प्र । व : । म॒हे । म॒न्द॒मा॒नाय॑ । अ॒न्ध॒स : ।
 अ॒र्च । वि॒श्वान॑राय । (वि॒श्व॒भु॒वे । वि॒श्व॒भु॒व इति॑ वि॒श्व = भु॒वे) * । इ॒न्द्र॒स्य ।
 य॒स्य । सु॒म॒ख मि॒ति सु = म॒खम् । स॒ह : । म॒हि । श्र॒व : । नृ॒म्णम् । च ।
 रो॒द॒सी इति॑ रो॒द॒सी । स॒पर्य॑त : *॥६॥ बृ॒हन् । इत् । इ॒ध्मः । ए॒षाम् । भू॒रि ।
 श॒स्तम् । पृ॒थु : । स्व॒रु : * । ये॒षाम् । इ॒न्द्र : । यु॒वा । स॒खा *॥७॥

32.25.a	इ॒न्द्रे॒हि म॒त्स्य॒न्ध॒सो वि॒श्वे॒भिः सो॒मप॒र्व॒भिः ।
32.25.b	म॒हाँ (२) - अ॒भि॒ष्टि॒रोज॒सा ॥८॥
32.26.a	इ॒न्द्रो वृ॒त्रम॑वृ॒णोच्छ॑र्ध॒नीति॑ : प्र मा॒यिना॑म॒मिना॑द्व॒र्पणी॑ति : ।
32.26.b	अ॒ह॒न्व्य॑स॒मु॒श॒ध॒ग्वने॑ष्व॒वि॒र्धेना॑ अ॒कृ॒णो॒द्रा॒म्याणा॑म् ॥९॥
32.27.a	कु॒त॒स्त्वमि॑न्द्र मा॒हि॒नः स॒न्नेको॑ या॒सि स॒त्प॒ते कि॒न्त इ॒त्था ।
32.27.b	सं पृ॒च्छ॒से स॒म॒रा॒णः शु॒भानै॑र्वो॒चे॒स्तन्नो॑ हरि॒वो य॒त्ते अ॒स्मे ।
32.27.c	म॒हाँ (२) - इ॒न्द्रो य ओ॒ज॒सा क॒दा च॒न स्त॒रीर॑सि क॒दा च॒न प्र॒यु॒च्छ॒सि ॥१०॥
32.28.a	आ त॒त्त इ॒न्द्रा॒यवः॑ प॒न॒न्ता॒भि य ऊ॒र्वङ् गो॑म॒न्तं ति॒तृ॒त्सान् ।
32.28.b	स॒कृ॒त्स्वँ य्ये पु॒रु॒पु॒त्रां म॒ही॑स॒हस्र॑धा॒रां बृ॒हती॑ न्दु॒क्षन् ॥११॥
32.29.a	इ॒मां ते धि॒यं प्र भ॑रे म॒हो म॒ही॒म॒स्य स्तो॒त्रे धि॒षणा॑ य॒त्त आ॒न॒जे ।
32.29.b	तमु॒त्स॒वे च प्र॑स॒वे च सा॒सहि॑मिन्द्र॒न्दे॒वासः॑ श॒वसा॑ऽम॒द॒न्नन् ॥१२॥(२)
32.30.a	वि॒भ्रा॒ङ् बृ॒ह॒त्पि॑ब॒तु सो॒म्यं म॒ध्वा॒यु॒र्द॒ध॒द्य॒ज्ञ॒प॒ता अ॒वि॒हृ॒तम् ।

इन्द्र॑ । आ॑ । इ॒हि । म॒त्सि॑ । अ॒न्ध॑सः । वि॒श्वे॑भिः । सोम॑पर्व॒भि रिति॑ सोम॑पर्व॒ =
 भिः * । म॒हान् । अ॒भिष्टिः॑ । ओज॑सा *॥८॥ इन्द्रः॑ । वृ॒त्रम् । अ॒वृ॒णोत् ।
 श॒र्धनी॑ति रिति॑ श॒र्ध = नी॑तिः । प्र॑ । मा॒यिना॑म् । अ॒मिना॑त् । (व॒र्पणी॑तिः ।
 व॒र्पनी॑ति रिति॑ व॒र्प = नी॑तिः) * । अ॒हन् । व्य॑श्स मिति॑ वि = अ॑श्सम् ।
 उ॒श॒धक् । व॒नेषु॑ । आ॒विः । धे॒नाः । अ॒कृ॒णोत् । रा॒म्याणा॑म् *॥९॥ कु॒तः ।
 त्वम् । इन्द्रः॑ । मा॒हि॒नः । सन् । ए॒कः । या॒सि । स॒त्प॒त इति॑ स॒त् = प॒ते ।
 किम् । ते । इ॒त्था * । स॒म् । पृ॒च्छ॒से । स॒म॒रा॒ण इति॑ सं = अ॒रा॒णः । शु॒भा॒नैः
 । वो॒चेः । तत् । नः । ह॒रि॒व इति॑ ह॒रि = वः । यत् । ते । अ॒स्मे इत्य॑स्मे
 *॥१०॥ म॒हान् । इन्द्रः॑ । यः । ओज॑सा । क॒दा । च॒न । स्त॒रीः । । अ॒सि
 । क॒दा । च॒न । प्र॑ । यु॒च्छ॒सि । आ॑ । तत् । ते । इन्द्रः॑ । आ॒य॒वः । प॒न॒न्त ।
 अ॒भि । ये । ऊ॒र्वम् । गो॒म॒न्त मिति॑ गो = म॒न्तम् । ति॒तृ॒त्सा॒न् * । स॒कृ॒त्स्व॒मिति॑
 स॒कृ॒त् = स्व॑म् । ये । पु॒रु॒पु॒त्रा मिति॑ पु॒रु = पु॒त्रा॒म् । म॒ही॒म् । स॒ह॒स्र॒धा॒रा मिति॑
 स॒ह॒स्र = धा॒रा॒म् । बृ॒ह॒ती॒म् । (दु॒दु॒क्ष॒न् । दु॒धु॒क्ष॒न्निति॑ दु॒धु॒क्ष॒न्) *॥११॥ इ॒मा॒म्
 । ते । धि॒य॒म् । प्र॑ । भ॒रे । म॒हः । म॒ही॒म् । अ॒स्य । स्तो॒त्रे । धि॒ष॒णा । यत् ।
 ते । आ॒न॒जे * । तम् । उ॒त्स॒व इत्यु॑त् = स॒वे । च॑ । प्र॒स॒व इति॑ प्र = स॒वे । च॑
 । (सा॒स॒हि॒म् । स॒स॒हि॒मिति॑ स॒स॒हि॒म्) । इन्द्र॑म् । दे॒वा॒सः । श॒व॒सा । अ॒म॒द॒न् ।
 अ॒नु *॥१२॥२॥२०६-२१=१८५॥

वि॒भ्रा॒ळि॒ति॑ वि = भ्रा॒ट् । बृ॒ह॒त् । पि॒ब॒तु । सो॒म्य॒म् । म॒धु । आ॒युः । द॒ध॒त् ।
 य॒ज्ञ॒प॒ता इति॑ य॒ज्ञ = प॒तौ । अ॒वि॒हृ॒त मित्य॑वि = हृ॒तम् * ।

32.30.b	वा॒तजू॒तो यो अ॒भिर॒क्षति॑ त्मना॒ प्र॒जा : पु॒पोष॑ पु॒रुधा॒ वि रा॒जति॑ ॥१॥
32.31.a	उ॒दु त्वं जा॒तवे॒दसं॑ दे॒वं व॑हन्ति के॒तवः॑ ।
32.31.b	दृ॒शे वि॒श्वाय॑ सू॒र्यम् ॥२॥
32.32.a	येना॑ पा॒वक॑ च॒क्षसा॑ भु॒र॒ण्यन्तं॑ ज॒नां (२) अ॒नु ।
32.32.b	त्वं व॑रुण प॒श्यसि॑ ॥३॥
32.33.a	दै॒व्या अ॒ध्वर्यू॑ आ ग॒तं र॒थेन॑ सू॒र्यत्व॑चा ।
32.33.b	म॒ध्वा य॒ज्ञं स॑म॒ञ्जाथे॑ ।
32.33.c	तं प्र॒त्नथा॑ऽयं वे॒नश्चो॑दय॒च्चित्रं॑ दे॒वानाम् ॥४॥
32.34.a	आ न॒ इळा॑भिर्वि॒दथे॑ सु॒शस्ति॑ वि॒श्वानरः॑ स॒विता॑ दे॒व ए॒तु ।
32.34.b	अ॒पि यथा॑ यु॒वानो॑ म॒त्सथा॑ नो वि॒श्वं ज॑गद॒भिपि॒त्वे म॑नी॒षा ॥५॥
32.35.a	य॒दद्य॑ क॒च्च वृ॒त्रह॑न्नु॒दगा॑ अ॒भि सू॒र्य ।
32.35.b	सर्व॑ न्तदि॒न्द्र ते व॑शे ॥६॥
32.36.a	तर॑णिर्वि॒श्वदर्श॑तो ज्यो॒तिष्कृ॑द॒सि सू॒र्य ।
32.36.b	वि॒श्वमा॑ भा॒सि रो॒चनम् ॥७॥
32.37.a	तत्सू॒र्यस्य॑ दे॒वत्वं॑ तन्म॒हित्वं॑ म॒ध्या क॑तोर्वि॒ततं॑ सं ज॒भार॑ ।
32.37.b	यदे॒दयु॑क्त॒ हरि॑तः स॒धस्था॑दा॒द्रात्री॑ वास॒स्तनु॑ते सि॒मस्मै ॥८॥
32.38.a	तन्मि॒त्रस्य॑ व॒रुण॑स्या॒भिच॑क्षे सू॒र्यो रू॒पं कृ॑णुते द्यो॒रुप॑स्थे ।

वात॑जूत॒ इति॑ वात॑ = जूतः । यः । अभिर॑क्षतीत्य॑भि = रक्ष॑ति । त्मना॑ । प्रजा
 इति॑ प्र = जाः । पु॒पोष । पु॒रुधा । वि । राज॑ति *॥१॥ उत् । ॐ इत्यू॑ ।
 त्यम् । जा॒तवे॑दस॒ मिति॑ जा॒त = वे॑दसम् । दे॒वम् । वह॑न्ति । के॒तवः॑ * । दृ॒शे ।
 विश्वा॑य । सू॒र्यम् *॥२॥ येन॑ । पा॒वक । चक्ष॑सा । भु॒र॒ण्यन्त॑म् । जना॑न् । अनु
 * । त्वम् । व॒रुण । प॒श्यसि॑ *॥३॥ दै॒व्यौ । अध्व॑र्यू इत्य॑ध्वर्यू । आ । ग॒तम् ।
 रथे॑न । सू॒र्यत्व॑ चेति॒ सूर्य॑ = त्वचा * । म॒ध्वा । य॒ज्ञम् । सम् । अ॒ज्जाथे॑ इत्य॑ज्जाथे
 *॥४॥ तम् । प्र॒त्नथे॑ति॒ प्र॒त्न = था॑ । अ॒यम् । वे॒नः । चो॒दय॑त् । चि॒त्रम् ।
 दे॒वाना॑म् । आ । नः । इ॒ळाभिः॑ । वि॒दथे॑ । सु॒शस्ती॑ति॒ सु = श॑स्ति । वि॒श्वान॑र
 : । स॒विता । दे॒वः । ए॒तु * । अ॒पि । यथा॑ । यु॒वानः॑ । म॒त्स॒थ । नः ।
 विश्व॑म् । जग॑त् । अ॒भिपि॑त्व इत्य॑भि = पि॒त्वे । म॒नीषा *॥५॥ यत् । अ॒द्य ।
 क॒त् । च । वृ॒त्रह॑न्निति॒ वृ॒त्र = ह॑न् । उ॒दगा॑ इत्यु॒त् = अ॒गाः । अ॒भि । सू॒र्य * ।
 स॒र्वम् । तत् । इ॒न्द्र । ते । व॒शे *॥६॥ तर॑णिः । वि॒श्वदर्श॑त इति॑ विश्व॑ =
 दर्श॑तः । (ज्योति॑ष्कृत् ॥ ज्योतिः॑ कृ॒दिति॑ ज्योतिः॑ = कृ॒त्) । अ॒सि । सू॒र्य
 * । विश्व॑म् । आ । भा॒सि । रो॒चन॑म् *॥७॥ तत् । सू॒र्यस्य॑ । दे॒वत्व॑मिति॒ दे॒व =
 त्वम् । तत् । म॒हित्व॑मिति॒ म॒हि = त्वम् । म॒ध्या । क॒र्तोः॑ । वि॒त॒त॒मिति॑ वि =
 त॒तम् । सम् । ज॒भार * । यदा॑ । इत् । अ॒यु॒क्त । ह॒रि॒तः॑ । स॒ध॒स्था॒दिति॑ स॒ध =
 स्था॑त् । आ॒त् । रा॒त्री । वा॒सः॑ । त॒नु॒ते । सि॒म॒स्मै *॥८॥ तत् । मि॒त्रस्य॑ ।
 व॒रुण॑स्य । अ॒भिच॑क्ष इत्य॑भि = चक्षे॑ । सू॒र्यः॑ । रू॒पम् । कृ॒णु॒ते । द्योः॑ । उ॒प॒स्थ
 इत्यु॒प = स्थे॑ * ।

32.38.b	अ॒नन्त॑म॒न्यदु॑श॒दस्य॑ पा॒जः कृ॒ष्णम॒न्यद्भ॑रितः सं भ॑रन्ति ॥९॥
32.39.a	ब॒ण्म॒हाँ (२) - अ॒सि सूर्य॑ ब॒ळादि॑त्य॒ म॒हाँ (२) - अ॒सि ।
32.39.b	म॒हस्ते॑ स॒तो म॒हिमा॑ प॒नस्य॑तेऽद्वा दे॒व म॒हाँ (२) - अ॒सि ॥१०॥
32.40.a	ब॒ट् सूर्य॑ श्रव॒सा म॒हाँ (२) - अ॒सि स॒त्रा दे॒व म॒हाँ (२) - अ॒सि ।
32.40.b	म॒हा दे॒वाना॑म॒सुर्यः॑ पु॒रोहि॑तो वि॒भु ज्यो॑ति॒रदा॑भ्यम् ॥११॥
32.41.a	श्रा॒यन्त॑ इ॒व सूर्य॑ विश्वेदिन्द्रस्य भक्ष॑त ।
32.41.b	व॒सूनि॑ जा॒ते ज॒नमा॑न ओज॒सा प्र॑ति भा॒गं न दी॑धिम ॥१२॥
32.42.a	अ॒द्या दे॒वा उ॒दिता॑ सूर्यस्य निर॑हसः पि॒पृता॑ निर॒वद्या॑त् ।
32.42.b	तन्नो॑ मि॒त्रो व॑रु॒णो मा॑म॒हन्ता॑म॒दिति॑ : सि॒न्धुः पृ॒थि॒वी उ॒त द्यौः॑ : ॥१३॥
32.43.a	आ कृ॒ष्णेन॑ र॒जसा॑ वर्त॒मानो॑ नि॒वेश॑यन्नमृतं म॒र्त्यं च॑ ।
32.43.b	हि॒र॒ण्यये॑न स॒विता॑ रथे॒ना दे॒वो या॑ति भु॒वनानि॑ प॒श्यन् ॥१४॥(३)

32.44.a	प्र वा॒वृजे॑ सु॒प्रया॑ ब॒र्हि॒रिषा॑मा वि॒श॒पती॑व बी॒रि॒ट् इ॒याते॑ ।
32.44.b	वि॒शाम॑क्तो॒रुष॑सः पु॒र्वहू॑तौ वा॒युः पू॒षा स्व॑स्तये॒ नियु॑त्वान् ॥१॥
32.45.a	इन्द्र॑वायू बृह॒स्पति॑म् मि॒त्राग्नि॑म् पू॒षणं॑ भ॒गम् ।
32.45.b	आदि॑त्यान्मा॒रुतं॑ ग॒णम् ॥२॥
32.46.a	वरु॑णः प्रा॒विता॑ भु॒वन्मि॒त्रो वि॒श्वाभि॑रू॒तिभिः॑ ।

अनन्तम् । अन्यत् । रुशत् । अस्य । पाज् : । कृष्णम् । अन्यत् । हरित् : । सम्
 । भरन्ति *॥१॥ बट् । महान् । असि । सूर्य । बट् । आदित्य । महान् । असि
 *॥ मह : । ते । सत : । महिमा । पनस्यते । अद्वा । देव । महान् । असि
 *॥१०॥ बट् । सूर्य । श्रवसा । महान् । असि । सत्रा । देव । महान् । असि
 *॥ मन्हा । देवानाम् । असुर्य : । पुरोहित इति पुर : = हित : । विभ्विति वि
 = भु । ज्योति : । अदाभ्यम् *॥११॥ श्रायन्त इवेति श्रायन्त : = इव । सूर्यम्
 । विश्वा । इत् । इन्द्रस्य । भक्षत *॥ वसूनि । जाते । जनमाने । ओजसा । प्रति
 । भागम् । न । दीधिम *॥१२॥ अद्य । देवा : । उदितेत्युत् = इता । सूर्यस्य
 । नि : । अहस : । पिपृत । नि : । अवद्यात् *॥ तत् । न : । मित्र : ।
 वरुण : । (मामहन्ताम् । ममहन्तामिति ममहन्ताम्) । अदिति : । सिन्धु : ।
 पृथिवी । उत । द्यौ : *॥१३॥ आ । कृष्णेन । रजसा । वर्तमान : ।
 निवेशयन्निति नि = वेशयन् । अमृतम् । मर्त्यम् । च *॥ हिरण्ययेन । सविता ।
 रथेन । आ । देव : । याति । भुवनानि । पश्यन् *॥१४॥३॥२१५-१७=१९८॥

प्र । (वावृजे । ववृज इति ववृजे) । सुप्रया इति सु = प्रया : । बर्हि : । एषाम्
 । आ । (विश्वपतीव । विश्वपती इवेति विश्वपती = इव) । बीरिते । इयाते
 इतीयाते *॥ विशाम् । अक्तो : । उषस : । पूर्वहूता इति पूर्व = हूतौ । वायु :
 । पूषा । स्वस्तये । नियुत्वान् *॥१॥ इन्द्रवायू इतीन्द्रवायु । बृहस्पतिम् । मित्र
 । अग्निम् । पूषणम् । भगम् *॥ आदित्यान् । मारुतम् । गणम् *॥२॥ वरुण :
 । प्रावितेति प्र = अविता । भुवत् । मित्र : । विश्वाभि : । ऊतिभि रित्यूति =
 भि : *॥

32.46.b	करतां न : सुराधस : ॥३॥
32.47.a	अधि न इन्द्रैषाँ विष्णो सजात्यानाम् ।
32.47.b	इता मरुतो अश्विना ।
32.47.c	तं प्रत्नथाऽयं वेनश्चोदयद्ये देवास आ न इळाभिर्विश्वेभि : सोम्यं मध्वोमासश्चर्षणीधृत : ॥४॥
32.48.a	अग्र इन्द्र वरुण मित्र देवा : शर्ध : प्र यन्त मारुतोत विष्णो ।
32.48.b	उभा नासत्या रुद्रो अध ग्रा : पूषा भग : सरस्वती जुषन्त ॥५॥
32.49.a	इन्द्राग्नी मित्रावरुणाऽदितिश्स्व : पृथिवीन्धां मरुत : पर्वताँ(२) अप : ।
32.49.b	हुवे विष्णुम् पूषणं ब्रह्मणस्पतिं भगं नु शश्सश् सवितारमूतये ॥६॥
32.50.a	अस्मे रुद्रा मेहना पर्वतासो वृत्रहत्ये भरहूतौ सजोषा : ।
32.50.b	य : शश्सते स्तुवते धायि पञ्च इन्द्रज्योष्ठा अस्माँ (२) - अवन्तु देवा : ॥७॥
32.51.a	अर्वाश्चो अद्या भवता यजत्रा आ वो हार्दि भयमानो व्ययेयम् ।
32.51.b	त्राध्व न्नो देवा निजुरो वृकस्य त्राध्वङ् कर्तादिवपदो यजत्रा : ॥८॥
32.52.a	विश्वे अद्य मरुतो विश्व ऊती विश्वे भवन्त्वग्रय : समिद्धा : ।
32.52.b	विश्वे नो देवा अवसाऽऽगमन्तु विश्वमस्तु द्रविणं वाजो अस्मे ॥९॥
32.53.a	विश्वे देवा : शृणुतेमश् हवम् मे ये अन्तरिक्षे य उप द्यवि ष्ठ ।

कर॑ताम् । न : । सुरा॑धस इति॑ सु = राध॑स : *॥३॥ अधि॑ । न : । इन्द्र॑ ।
 एषा॑म् । विष्णो॑ इति॑ विष्णो॑ । सजा॑त्याना मिति॑ स = जात्या॑नाम् * । इता॑ ।
 मरु॑त : । अश्वि॑ना * । तम् । प्र॒त्न॒थेति॑ प्र॒त्न = था॑ । अय॑म् । वेन : । चोद॑यत् ।
 । ये । दे॒वा॒स : । आ । न : । इळा॑भि : । विश्वे॑भि : । सोम्य॑म् । मधु॑ ।
 ओमा॑स : । (च॒र्ष॒णीधृ॑त : । च॒र्ष॒णिधृ॑त इति॑ च॒र्ष॒णि = धृ॑त :) ॥४॥ अग्ने॑ ।
 इन्द्र॑ । वरु॑ण । मि॒त्र । दे॒वा : । शर्ध॑ : । प्र । यन्त॑ । मा॒रु॒त । उ॒त । विष्णो॑
 इति॑ विष्णो॑ * । उ॒भा । ना॒स॒त्या । रु॒द्र : । अध॑ । ग्रा : । पू॒षा । भ॒ग : ।
 सर॑स्वती । जुष॑न्त *॥५॥ इन्द्रा॑ग्नी इतीन्द्रा॑ग्नी । मि॒त्रा॒वरु॑णा । अ॒दि॒ति॒म् । स्व॒रि॒ति॒
 स्व : । पृ॒थि॒वी॒म् । द्या॑म् । मरु॑त : । पर्व॑तान् । अप : * । हु॒वे । विष्णु॑म् ।
 पू॒ष॒ण॒म् । ब्र॒ह्म॑ण : । प॒ति॒म् । भ॒ग॒म् । नु । श॒श्व॑सम् । स॒वि॒ता॒र॒म् । ऊ॒तये॑
 *॥६॥ अ॒स्मे इत्य॑स्मे । रु॒द्रा : । मे॒ह॒ना । पर्व॑तास : । वृ॒त्र॒ह॒त्य इति॑ वृ॒त्र =
 ह॒त्ये । भ॒र॒हू॒ता इति॑ भ॒र = हू॒तौ । स॒जो॒षा इति॑ स = जो॒षा : * । य : ।
 श॒श्व॑सते । स्तु॒व॒ते । धा॒यि॑ । प॒ज्र : । इन्द्र॑ज्येष्ठा इतीन्द्र॑ = ज्येष्ठा : । अ॒स्मा॒न् ।
 अ॒व॒न्तु । दे॒वा : *॥७॥ अ॒र्वा॒ञ्च : । अ॒द्य । भ॒व॒त । य॒ज॒त्रा : । आ । व :
 । हा॒दि॑ । भ॒य॒मा॒न : । व्य॒ये॒य॒म् * । त्रा॒ध्व॒म् । न : । दे॒वा : । नि॒जु॒र इति॑ नि =
 जु॒र : । वृ॒क॒स्य । त्रा॒ध्व॒म् । क॒र्ता॒त् । अ॒व॒प॒द इत्य॑व = प॒द : । य॒ज॒त्रा :
 *॥८॥ वि॒श्वे । अ॒द्य । मरु॑त : । वि॒श्वे । ऊ॒ती । वि॒श्वे । भ॒व॒न्तु । अ॒ग्नय॑ : ।
 स॒मि॒द्धा इति॑ सं = इ॒द्धा : * । वि॒श्वे । न : । दे॒वा : । अ॒व॒सा । आ । ग॒म॒न्तु ।
 वि॒श्व॒म् । अ॒स्तु । द्र॒वि॒ण॒म् । वा॒ज : । अ॒स्मे इत्य॑स्मे *॥९॥ वि॒श्वे । दे॒वा : ।
 शृ॒णु॒त । इ॒म॒म् । ह॒व॒म् । मे । ये । अ॒न्त॒रि॒क्षे । ये । उ॒प । द्य॒वि॑ । स्थ * ।

32.53.b	ये अग्निजिह्वा उत वा यजत्रा आसद्यास्मिन्बर्हिषि मादयध्वन्म् ॥१०॥
32.54.a	देवेभ्यो हि प्रथमं व्यज्ञियेभ्योऽमृतत्वञ् सुवसि भागमुत्तमम् ।
32.54.b	आदिदामानञ् सवितर्व्यूण्षेऽनूचीना जीविता मानुषेभ्यः ॥११॥(४)

32.55.a	प्र वायुमच्छा बृहती मनीषा बृहद्रयिं विश्ववारञ् रथप्राम् ।
32.55.b	द्युतद्यामा नियुतः पत्यमानः कविः कविर्मियक्षसि प्रयज्यो ॥१॥
32.56.a	इन्द्रवायू इमे सुता उप प्रयोभि रागतम् ।
32.56.b	इन्द्रवो वामुशन्ति हि ॥२॥
32.57.a	मित्रञ् हुवे पूतदक्षं वरुणं च रिशादसम् ।
32.57.b	धियङ् घृताचीञ् साधन्ता ॥३॥
32.58.a	दक्षा युवाकवः सुता नासत्या वृक्तबर्हिषः ।
32.58.b	आ यातञ् रुद्रवर्तनी ।
32.58.c	तं प्रत्नथाऽयं वेनश्चोदयत् ॥४॥
32.59.a	विदद्यदी सरमा रुग्णमद्रेर्महि पार्थः पूर्वञ् सध्र्यक्कः ।
32.59.b	अग्रन् नयत्सुपद्यक्षराणामच्छा रवम् प्रथमा जानती गात् ॥५॥
32.60.a	नहि स्पशमविदन्नन्यमस्माद्वैश्वानरात्पुर एतारमग्नेः ।
32.60.b	एमेनमवृधन्नमृता अमर्त्यं वैश्वानरं क्षैत्रजित्याय देवाः ॥६॥

ये । अग्निजिह्वा इत्यग्नि = जिह्वा : । उत । वा । यजत्रा : । आसद्येत्या = सद्य ।
 अस्मिन् । बर्हिषि । मादयध्वम् *॥१०॥ देवेभ्यः । हि । प्रथमम् । यज्ञियेभ्यः
 । अमृतत्वमित्य मृत = त्वम् । सुवसि । भागम् । उत्तममित्युत् = तमम् * । आत्
 । इत् । दामानम् । सवितः । वि । ऊर्णुषे । अनूचीना । जीविता । मानुषेभ्यः
 *॥११॥४॥१९०-३५=१५५॥

प्र । वायुम् । अच्छ । बृहती । मनीषा । बृहद्रयि मिति बृहत् = रयिम् ।
 विश्ववार मिति विश्व = वारम् । रथप्रामिति रथ = प्राम् * । द्युतद्या मेति द्युतत्
 = यामा । नियुत इति नि = युतः । पत्यमानः । कविः । कविम् । इयक्षसि
 । प्रयज्यो इति प्र = यज्यो *॥१॥ इन्द्रवायू इतीन्द्रवायू । इमे । सुताः । उप ।
 प्रयोभि रिति प्रयः = भिः । आ । गतम् * । इन्द्रवः । वाम् । उशन्ति । हि
 *॥२॥ मित्रम् । हुवे । पूतदक्ष मिति पूत = दक्षम् । वरुणम् । च । रिशादसम्
 * । धियम् । घृताचीम् । साधन्ता *॥३॥ दस्त्रा । युवाकवः । सुताः ।
 नासत्या । वृक्तबर्हिष इति वृक्त = बर्हिषः * । आ । यातम् । रुद्रवर्तनी इति रुद्र
 = वर्तनी *॥ तम् । प्रत्नथेति प्रत्न = था । अयम् । वेनः । चोदयत् ॥४॥
 विदत् । यदि । सरमा । रुग्णम् । अद्रेः । महि । पार्थः । पूर्वम् । सध्र्यक् ।
 करितिकः * । अग्रम् । नयत् । सुपदीति सु = पदी । अक्षराणाम् । अच्छ ।
 रवम् । प्रथमा । जानती । गात् *॥५॥ नहि । स्पशम् । अविदन् । अन्यम् ।
 अस्मात् । वैश्वानरात् । पुर एतार मिति पुरः = एतारम् । अग्नेः * । आ । ईम्
 । एनम् । अवृधन् । अमृताः । अमर्त्यम् । वैश्वानरम् । क्षैत्रजित्या येति क्षैत्र =
 जित्याय । देवाः *॥६॥

32.61.a	उ॒ग्रा वि॒घनि॒ना मृ॒ध इन्द्रा॒ग्नी ह॒वामहे ।
32.61.b	ता नो॑ मृ॒ळात ई॒दृशे॑ ॥७॥
32.62.a	उपा॑स्मै गाय॒ता नर॑ : पव॒माना॒येन्द॒वे ।
32.62.b	अ॒भि दे॒वां (२) - इ॒यक्ष॑ते ॥८॥
32.63.a	ये त्वा॑ऽहि॒हत्ये॑ म॒घव॒न्नव॑र्ध॒न्ये शा॒म्बरे॑ ह॒रिवो॑ ये ग इ॒ष्टौ ।
32.63.b	ये त्वा॑ नू॒नम॑नु॒मद॑न्ति वि॒प्रा : पि॒बेन्द्र॑ सोम॒ऽस॒र्गणो॑ म॒रुद्भिः॑ ॥९॥
32.64.a	जनि॑ष्ठा उ॒ग्र : स॒हसे॑ तु॒राय॑ म॒न्द्र ओजि॑ष्ठो ब॒हुला॑भि॒मानः॑ ।
32.64.b	अव॑र्ध॒न्निन्द्र॑म् म॒रुत॑श्चि॒दत्र॑ मा॒ता यद्वी॑रं द॒धन॑द्वनि॒ष्ठा ॥१०॥
32.65.a	आ तू॑ न इन्द्र॑ वृ॒त्रह॑न्न॒स्माक॑म॒र्धमा॑ ग॒हि ।
32.65.b	म॒हान्म॒हीभि॑रु॒तिभिः॑ ॥११॥
32.66.a	त्वमिन्द्र॑ प्रतू॒र्तिष्व॑भि वि॒श्वा अ॒सि स्पृ॑धः ।
32.66.b	अ॒शस्ति॑हा ज॒निता॑ वि॒श्वतूर॑सि त्वं तूर्य॑ तरुष्यतः ॥१२॥
32.67.a	अनु॑ ते शु॒ष्म न्तु॑रयन्तमी॒यतुः॑ क्षोणी॑ शिशुं॒ न मा॒तरा॑ ।
32.67.b	वि॒श्वास्ते॑ स्पृ॑धः श्रथयन्त॒ मन्य॑वे वृ॒त्रं य्यदिन्द्र॑ तूर्व॒सि ॥१३॥
32.68.a	यज्ञो॑ दे॒वानां॑ प्रत्येति॒ सु॒म्नमा॑दि॒त्यासो॑ भव॒ता मृ॒ळ्यन्तः॑ ।
32.68.b	आ वो॑ऽर्वाची॒ सु॒मति॑ ववृ॒त्याद॑ऽहोश्चि॒द्या व॑रि॒वोवि॑त्तरा॒ऽसत् ॥१४॥
32.69.a	अद॑ब्धेभिः स॒वितः॑ पा॒युभि॑ष्ट्व॒ऽशिवे॑भिर॒द्य परि॑ पा॒हि नो॑ ग॒यम् ।

उ॒ग्रा । वि॒घनि॑नेति॒ वि = घनि॑ना । मृ॒धः । इन्द्रा॑ग्री इतीन्द्रा॑ग्री । ह॒वामहे * । ता
 । नः । मृ॒ळातः । ई॒दृशे * ॥७॥ उप॑ । अ॒स्मै । गा॒यत॑ । न॒रः । प॒वमा॑नाय ।
 इन्द्र॑वे * । अ॒भि । दे॒वान् । इय॑क्षते * ॥८॥ ये । त्वा । अ॒हि॒ह॒त्य इत्य॑हि = ह॒त्ये
 । म॒घव॑न्निति॒ मघ॑ = वन् । अ॒व॒र्धन् । ये । शा॒म्बरे॑ । ह॒रि॒व इति॑ ह॒रि = वः । ये
 । ग॒ इ॒ष्टा इति॑ गो = -इ॒ष्टौ * । ये । त्वा । नू॒नम् । अ॒नु॒म॒द॒न्तीत्य॑नु = म॒द॒न्ति ।
 वि॒प्राः । पि॒ब । इन्द्र॑ । सोम॑म् । स॒ग॒ण इति॑ स = ग॒णः । म॒रु॒द्भि रिति॑ म॒रुत्
 = भिः * ॥९॥ ज॒नि॒ष्ठाः । उ॒ग्रः । स॒ह॒से । तु॒राय॑ । म॒न्द्रः । ओ॒जि॒ष्ठः ।
 ब॒हु॒लाभि॑मान इति॒ बहु॒ल = अ॑भिमानः * । अ॒व॒र्धन् । इन्द्र॑म् । म॒रुत् । चि॒त् ।
 अ॒त्र । मा॒ता । यत् । वी॒रम् । द॒ध॒न॒त् । ध॒नि॒ष्ठा * ॥१०॥ आ । तु । नः ।
 इन्द्र॑ । वृ॒त्र॒ह॒न्निति॑ वृ॒त्र = ह॒न् । अ॒स्माक॑म् । अ॒र्धम् । आ । ग॒हि * । म॒हान् ।
 म॒ही॒भिः । ऊ॒ति॒भि रित्यू॑ति = भिः * ॥११॥ त्वम् । इन्द्र॑ । प्र॒तू॒र्ति॒ष्विति॑ प्र =
 तू॒र्ति॒षु । अ॒भि । वि॒श्वाः । अ॒सि । स्पृ॒धः * । अ॒श॒स्ति॒हेत्य॑श॒स्ति = हा ।
 ज॒नि॒ता । वि॒श्व॒तू॒रिति॑ वि॒श्व = तूः । अ॒सि । त्वम् । तू॒र्य । त॒रु॒ष्यतः * ॥१२॥
 अ॒नु । ते । शु॒ष्मम् । तु॒र॒य॒न्तम् । ई॒यतुः । क्षो॒णी इति॑ क्षो॒णी । शि॒शुम् । न ।
 मा॒तरा॑ * । वि॒श्वाः । ते । स्पृ॒धः । श्र॒थ॒य॒न्त । म॒न्य॒वे । वृ॒त्रम् । यत् । इन्द्र॑ ।
 तू॒र्व॒सि * ॥१३॥ य॒ज्ञः । दे॒वा॒नाम् । प्र॒ति । ए॒ति । सु॒म्नम् । आ॒दि॒त्यासः ।
 भ॒व॒त । मृ॒ळ॒य॒न्तः * । आ । वः । अ॒र्वा॒ची । सु॒म॒ति॒रिति॑ सु = म॒तिः ।
 व॒वृ॒त्यात् । अ॒होः । चि॒त् । या । व॒रि॒वो॒वि॒त्तरे॑ति॒ व॒रि॒वो॒वि॒त् = त॒रा । अ॒स॒त्
 ॥१४॥ अ॒द॒ब्धे॒भिः । स॒वि॒त॒रिति॑ स॒वि॒तः । पा॒यु॒भि रिति॑ पा॒यु = भिः । त्वम्
 । शि॒वे॒भिः । अ॒द्य । प॒रि । पा॒हि । नः । ग॒यम् * ।

32.69.b	हिरण्यजिह्वः सुविताय नव्यसे रक्षा माकिर्नो अघशश्स ईशत ॥१५॥(४)
32.70.a	प्र वीरया शुचयो दद्विरे वामध्वर्युभिर्मधुमन्तः सुतासः ।
32.70.b	वह वायो नियुतो याह्यच्छा पिबा सुतस्यान्धसो मदाय ॥१॥
32.71.a	गाव उपावतावतं मही यज्ञस्य रप्सुदा ।
32.71.b	उभा कर्णा हिरण्यया ॥२॥
32.72.a	काव्ययोराजानेषु क्रत्वा दक्षस्य दुरोणे ।
32.72.b	रिशादसा सधस्थ आ ॥३॥
32.73.a	दैव्या अध्वर्यू आ गतश्च रथेन सूर्यत्वचा ।
32.73.b	मध्वा यज्ञश्च समञ्जाथे ।
32.73.c	तं प्रत्नथाऽयं वेनश्चोदयत् ॥४॥
32.74.a	तिरश्चीनो विततोरश्मिरेषामधः स्विदासी(३) दुपरि स्विदासी(३)त् ।
32.74.b	रेतोधा आसन्महिमान आसन्तस्वधा अवस्तात्प्रयतिः परस्तात् ॥५॥
32.75.a	आ रोदसी अपृणदा स्वर्महज्जातं व्यदेनमपसो आधारयन् ।
32.75.b	सो अध्वराय परि णीयते कविरत्यो न वाजसातये चनोहितः ॥६॥
32.76.a	उक्थेभिर्वृत्रहन्तमा या मन्दाना चिदा गिरा ।
32.76.b	आङ्गूषैराविवासतः ॥७॥

हिरण्यजिह्व इति हिरण्य = जिह्व : । सुविताय । नव्यसे । रक्ष । मार्कि : । न :
। अघशंस इत्यघ = शंस : । ईशत *॥१४॥५॥२१९-३४=१८५॥

प्र । वीरयेतिवीर = या । शुचय : । दद्रे । वाम् । अध्वर्युभि रित्यध्वर्यु = भि :
। मधुमन्त इति मधु = मन्त : । सुतास : * । वह । वायो इति वायो । नियुत
इति नि = युत : । याहि । अच्छ । पिब । सुतस्य । अन्धस : । मदाय *॥१॥
गाव : । उप । अवत । अवतम् । मही इति मही । यज्ञस्य । रप्सुदा * । उभा ।
कर्ण । हिरण्यया *॥२॥ काव्ययो : । आजानेष्वित्या = जानेषु । क्रत्वा ।
दक्षस्य । दुरोणे * । रिशादसा । सधस्थ इति सध = स्थे । आ *॥३॥ दैव्यौ ।
अध्वर्यू इत्यध्वर्यू । आ । गतम् । रथेन । सूर्यत्व चेति सूर्य = त्वचा * । मध्वा ।
यज्ञम् । सम् । अज्जाथे इत्यज्जाथे * । तम् । प्रत्नथेति प्रत्न = था । अयम् ।
वेन : । चोदयत् ॥४॥ तिरश्चीन : । वितत इति वि = तत : । रश्मि : ।
एषाम् । अध : । स्तित् । आसी (३) त् । उपरि । स्वित् । आसी (३) त् * ।
रेतोधा इति रेत : = धा : । आसन् । महिमान : । आसन् । स्वधा । अवस्तात्
। प्रयति रिति प्र = यति : । परस्तात् *॥५॥ आ । रोदसी इति रोदसी ।
अपृणत् । आ । स्व : । महत् । जातम् । यत् । एनम् । अपस : । अधारयन्
* । स : । अध्वराय । परि । नीयते । कवि : । अत्य : । न । वाजसातय इति
वाज = सातये । चनोहित इति चन : = हित : *॥६॥ उक्थेभि : ।
वृत्रहन्तमेति वृत्रहन् = तमा । या । मन्दाना । चित् । आ । गिरा * । आङ्गूषै :
। आविवासत इत्या = विवासत : *॥७॥

32.77.a	उप॑ न : सू॒नवो॑ गि॒र : शृ॒ण्वन्त्व॒मृत॑स्य ये ।
32.77.b	सु॒मृ॒ळी॒का भ॑वन्तु न : ॥८॥
32.78.a	ब्र॒ह्मा॒णि मे म॒तय॑ : श॒ः सु॒तास॑ : शु॒ष्म इ॒यर्ति॑ प्र॒भृतो॑ मे अ॒द्रि : ।
32.78.b	आ शा॑सते प्र॒ति ह॒र्यन्त्यु॒क्थे॒मा ह॒री वह॑त॒स्ता नो॑ अ॒च्छ ॥९॥
32.79.a	अनु॑त्त॒मा ते म॒घव॑न्नकि॒र्नु न त्वावा॑ (२) - अ॒स्ति दे॒वता॑ वि॒दानः॑ ।
32.79.b	न जा॑य॒मानो॑ न॒शते॑ न जा॒तो या॒नि क॒रिष्या॑ कृ॒णुहि॑ प्र॒वृद्ध ॥१०॥
32.80.a	तदि॑दा॒स भु॒वने॒षु ज्येष्ठं॑ व्य॒तो जज्ञ॑ उ॒ग्रस्त्वेष॑नृ॒म्णः ।
32.80.b	सद्यो॑ ज॒ज्ञानो॑ नि रि॒णाति॑ श॒त्रून्नु यं॑ वि॒श्वे म॒दन्त्यू॒माः ॥११॥
32.81.a	इ॒मा उ॒ त्वा पु॒रूव॑सो गि॒रो वर्ध॑न्तु या म॒म ।
32.81.b	पा॒वक॑वर्णाः शु॒चयो॑ वि॒पश्चितो॑ऽभि॒ स्तोमै॑र॒नूष॑त ॥१२॥
32.82.a	यस्या॑यं वि॒श्व आ॒र्यो दा॑सः शे॒वधि॑पा अ॒रिः ।
32.82.b	ति॒रश्चि॑द॒र्ये रु॒शमे॑ प॒वीर॑वि तु॒भ्येत्सो॑ अ॒ज्यते॑ र॒यिः ॥१३॥
32.83.a	अ॒यः स॒हस्र॑मृ॒षिभिः॑ स॒हस्कृ॑तः स॒मुद्र॑ इ॒व प॑प्रथे ।
32.83.b	स॒त्यः सो॑ अ॒स्य म॒हिमा॑ गृ॒णे श॒वो यज्ञे॑षु वि॒प्ररा॑ज्ये ॥१४॥

उप॑ । न॒ : । सू॒नव॑ : । गि॒र॑ : । शृ॒ण्वन्तु॑ । अमृ॑तस्य । ये * । सु॒मृ॒ळी॒का इति॑ सु
 = मृ॒ळी॒का : । भव॑न्तु । न॒ : * ॥८॥ ब्र॒ह्मा॒णि । मे॒ । म॒तय॑ : । श॒म् । सु॒तास॑
 : । शु॒ष्म॑ : । इ॒य॒र्ति॑ । प्र॒भृ॒त इति॑ प्र = भृ॒त : । मे॒ । अ॒द्रि॑ : * । आ॒ । शा॒स॒ते
 । प्र॒ति॑ । ह॒र्य॑न्ति । उ॒क्था॒ । इ॒मा । ह॒री इति॑ ह॒री । व॒ह॒त : । ता॒ । न॒ : ।
 अ॒च्छ * ॥९॥ अ॒नु॒त्त॒म् । आ॒ । ते॒ । म॒घ॒व॒न्निति॑ म॒घ = व॒न् । न॒कि॑ : । नु॒ । न॒
 । त्वा॒वा नि॒ति॒ त्वा = वा॑न् । अ॒स्ति॒ । दे॒व॒ता॑ । वि॒दा॒न : * । न॒ । जा॒य॒मा॒न : ।
 न॒श॑ते । न॒ । जा॒त : । या॒नि॑ । क॒रि॒ष्या॒ । कृ॒णु॒हि । प्र॒वृ॒द्धेति॑ प्र = वृ॒द्ध * ॥१०॥
 तत् । इ॒त् । आ॒स॒ । भु॒व॒नेषु॑ । ज्ये॒ष्ठ॒म् । य॒त : । ज॒ज्ञे॒ । उ॒ग्र : । त्वे॒ष॒नृ॒म्ण इति॑
 त्वे॒ष = नृ॒म्ण : * । स॒द्य : । ज॒ज्ञा॒न : । नि॒ । रि॒णा॒ति॒ । श॒त्रून् । अ॒नु॒ । य॒म् ।
 वि॒श्वे॑ । म॒द॑न्ति । ऊ॒मा : * ॥११॥ इ॒मा : । ऊँ इ॒त्यू॑ । त्वा॒ । (पु॒रु॒व॒सो ।
 पु॒रु॒व॒सो इति॑ पु॒रु = व॒सो) । गि॒र॑ : । व॒र्ध॑न्तु । या॒ : । म॒म * । पा॒व॒क॒व॒र्णा इति॑
 पा॒व॒क = व॒र्णा : । शु॒च॒य : । वि॒प॒श्चित॑ इति॑ वि॒प : = चि॒त : । अ॒भि॒ । स्तो॒मै :
 । अ॒नू॒ष॒त * ॥१२॥ य॒स्य॑ । अ॒य॒म् । वि॒श्व॑ : । आ॒र्य॑ : । दा॒स : । शे॒व॒धि॒पा इति॑
 शे॒व॒धि = पा॒ : । अ॒रि॑ : * । ति॒र : । चि॒त् । अ॒र्ये॑ । रु॒श॒मे॑ । प॒वी॒र॒वि॒ । तु॒भ्य॑ ।
 इ॒त् । स॒ : । अ॒ज्य॑ते । र॒यि॑ : * ॥१३॥ अ॒य॒म् । स॒ह॒स्र॑म् । ऋ॒षि॒भि॒ रित्यृ॑षि॑ =
 भि॑ : । (स॒ह॒स्कृ॒त : । स॒ह : कृ॒त इति॑ स॒ह : = कृ॒त :) । स॒मु॒द्र इवेति॑ स॒मु॒द्र :
 = इ॒व । प॒प्र॒थे * । स॒त्य : । स॒ : । अ॒स्य॑ । म॒हि॒मा॒ । गृ॒णे॒ । श॒व : । य॒ज्ञे॒षु॑ ।
 वि॒प्र॒रा॒ज्य इति॑ वि॒प्र = रा॒ज्ये * ॥१४॥

32.84.a	अद॒ब्धेभिः॑ स॒वितः॑ पा॒युभि॑ष्टु॒श्च शि॒वेभि॑र॒द्य परि॑ पा॒हि नो॑ ग॒यम् ।
32.84.b	हि॒र॒ण्यजि॑ह्वः सु॒वि॒ताय॑ न॒व्यसे॑ र॒क्षा मा॒कि॒र्नो अ॒घश॑श्च ई॒शत॑ ॥१५॥(६)

अस्याजरासः सप्तदश ॥१७॥ आपश्चिद् द्वादश ॥१२॥ विभ्राट् चतुर्दश ॥१४॥
 प्रवावृज एकादश ॥११॥ प्रवायुं पञ्चदश ॥१५॥ प्रवीरयेति च पञ्चदश ॥१५॥
 षष्ठनुवाकेषु चतुरशीतिः ॥८४॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां द्वात्रिंशोऽध्यायः ॥३२॥

अदब्धेभिः । सवितरिति सवितः । पायुभि रिति पायु = भिः । त्वम् ।
 शिवेभिः । अद्य । परि । पाहि । नः । गयम् * । हिरण्यजिह्व इति हिरण्य =
 जिह्वः । सुविताय । नव्यसे । रक्ष । माकिः । नः । अघशंस इत्यघ =
 शंसः । ईशत * ॥१५॥६॥२३०-४३=१८७॥ आहत्य पद संख्या ॥१३०२-
 १९५=११०७॥

इति द्वात्रिंशोऽध्यायः

॥ इति द्वात्रिंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	32		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	242	45	197
2	206	21	185
3	215	17	198
4	190	35	155
5	219	34	185
6	230	43	187
Total	1302	195	1107

॥ अथ त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥

॥ अथ त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥

33.1.a	य॒ज्ञा॒ग्रतो॑ दूर॒मु॒दैति॑ दै॒वं तदु॑ सु॒प्तस्य॑ तथै॒वैति॑ ।
33.1.b	दूर॒ङ्ग॒मं ज्योति॑षां ज्योति॒रेकं॑ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥१॥
33.2.a	पि॒तुं नु॑ स्तो॒षं म॒हो ध॒र्माणं॑ तवि॒षीम् ।
33.2.b	यस्य॑ त्रि॒तो व्यो॑जसा वृ॒त्रं वि॒पर्व॑मर्दयत् ॥२॥
33.3.a	अ॒न्वि॒दनु॑मते त्वं म॒न्यासै॑ शं च न॒स्कृधि॑ ।
33.3.b	क्र॒त्वे द॒क्षाय॑ नो हि॒नु प्र॒ ण आ॒यू॒षि ता॒रिषः॑ ॥३॥
33.4.a	सिनी॑वा॒लि पृथु॑ष्टुके या दे॒वाना॑मसि स्व॒सा ।
33.4.b	जुष॑स्व ह॒व्यमा॑हुतं प्र॒जां दे॒वि दि॒दिङ्ङि नः॑ ॥४॥
33.5.a	पञ्च॑ नद्यः सर॒स्वती॑मपि य॒न्ति स॒प्तो॒तसः॑ ।
33.5.b	सर॒स्वती॑ तु पञ्च॒धा सो॒ देशे॑ऽभवत्सरि॒त् ॥५॥
33.6.a	त्वम॑ग्रे प्रथ॒मो अ॒ङ्गिरा॑ ऋषि॒र्दे॒वो दे॒वाना॑मभवः शि॒वः सखा॑ ।
33.6.b	तव॑ व्र॒ते क॒वयो॑ वि॒द्यना॑पसोऽजा॒यन्त॑ मरु॒तो भ्रा॑जदृष्टयः ॥६॥
33.7.a	त्वं नो॑ अ॒ग्रे तव॑ दे॒व पा॒युभि॑र्म॒घो नो॑ रक्ष॒ तन्वश्च॑ वन्द्य ।
33.7.b	त्रा॒ता तो॒कस्य॑ तन॒ये ग॒वा॒मस्य॑नि॒मेष॑ रक्ष॒माण॑स्तव व्र॒ते ॥७॥
33.8.a	उ॒त्ता॒ना॒या॒मव॑ भ॒रा चि॒कित्वा॑न्त॒सद्यः॑ प्र॒वी॒ता वृ॑षणं ज॒जान॑ ।
33.8.b	अ॒रुष॑स्तू॒पो रु॒शद॑स्य पा॒ज इ॒ळा॒या॒स्पु॒त्रो व॒युने॑ऽजनिष्ट ॥८॥

अथ त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः

ॐ यत् । जाग्रतः । दूरम् । उदैतीत्युत् = ऐति । दैवम् । तत् । ऊं इत्यू ।
 सुप्तस्य । तथा । एव । एति * । दूरङ्गममिति दूरं = गमम् । ज्योतिषाम् । ज्योतिः ।
 एकम् । तत् । मे । मनः । शिवसङ्कल्पमिति शिव = सङ्कल्पम् । अस्तु
 *॥१॥ पितुम् । नु । स्तोषम् । महः । धर्माणम् । तविषीम् * । यस्य । त्रितः ।
 वि । ओजसा । वृत्रम् । विपर्वमिति वि = पर्वम् । अर्दयत् *॥२॥ अनु ।
 इत् । अनुमत इत्यनु = मते । त्वम् । मन्यासै । शम् । च । नः । कृधि * ।
 क्रत्वे । दक्षाय । नः । हिनु । प्र । नः । आयूँषि । तारिषः *॥३॥
 सिनीवालि । (पृथुष्टुके । पृथुस्तुक इति पृथु = स्तुके) । या । देवानाम् । असि ।
 स्वसा * । जुषस्व । हव्यम् । आहुतमित्या = हुतम् । प्रजा मिति प्र = जाम् ।
 देवि । दिदिङ्ङि । नः *॥४॥ पञ्च । नद्यः । सरस्वतीम् । अपि । यन्ति ।
 सप्तोतस इति स = स्रोतसः * । सरस्वती । तु । पञ्चधा । सो इति सो । देशे ।
 अभवत् । सरित् *॥५॥ त्वम् । अग्ने । प्रथमः । अङ्गिराः । ऋषिः । देवः ।
 देवानाम् । अभवः । शिवः । सखा * । तव । व्रते । कवयः । विद्वनापस
 इति विद्वान = अपसः । अजायन्त । मरुतः । भ्राजदृष्टय इति भ्राजत् = ऋष्टयः
 *॥६॥ त्वम् । नः । अग्ने । तव । देव । पायुभिरिति पायु = भिः ।
 मघोनेः । रक्ष । तन्वः । च । वन्द्य * । त्राता । तोकस्य । तनये । गवाम् ।
 असि । अनिमेषमित्यनि = मेषम् । रक्षमाणः । तव । व्रते *॥७॥ उत्तानायाम् ।
 अव । भर । चिकित्वान् । सद्यः । प्रवीतेति प्र = वीता । वृषणम् । जजान
 * । अरुषस्तूप इत्यरुष = स्तूपः । रुशत् । अस्य । पाजः । इळायाः । पुत्रः

33.9.a	इ॒ळा॒या॒स्त्वा॒ प॒दे॒ व॒यं॒ ना॒भा॒ पृ॒थि॒व्या॒ अ॒धि॒ ।
33.9.b	जा॒त॒वे॒दो॒ नि॒धी॒म॒ह्य॒ग्ने॒ ह॒व्या॒य॒ वो॒ळ॒ह॒वे ॥१॥
33.10.a	प्र॒ म॒न्म॒हे॒ श॒व॒सा॒ना॒य॒ शू॒ष॒मा॒ङ्गू॒षं॒ गि॒र्व॒ण॒से॒ अ॒ङ्गि॒र॒स्व॒त् ।
33.10.b	सु॒वृ॒त्ति॒भिः॑ : स्तु॒व॒त॒ ऋ॒ग्मि॒या॒या॒र्चा॒मा॒र्क॒ न॒रे॒ वि॒श्रु॒ता॒य ॥१०॥
33.11.a	प्र॒ वो॒ म॒हे॒ म॒हि॒ न॒मो॒ भ॒र॒ध्व॒मा॒ङ्गू॒ष्य॑ श॒व॒सा॒ना॒य॒ सा॒म॒ ।
33.11.b	ये॒ना॒ न॒ : पू॒र्वे॒ पि॒तर॑ : प॒द॒ज्ञा॒ अ॒र्च॒न्तो॒ अ॒ङ्गि॒र॒सो॒ गा॒ अ॒वि॒न्द॒न् ॥११॥
33.12.a	इ॒च्छ॒न्ति॒ त्वा॒ सो॒म्या॒स॒ : स॒खा॒य॒ : सु॒न्व॒न्ति॒ सो॒मं॒ द॒ध॒ति॒ प्र॒या॑सि॒ ।
33.12.b	ति॒ति॒क्ष॒न्ते॒ अ॒भि॒श॒स्ति॒ ज्ञ॒ना॒ना॒मि॒न्द्र॒ त्व॒दा॒ क॒श्च॒न॒ हि॒ प्र॒के॒त॒ : ॥१२॥
33.13.a	न॒ ते॒ दू॒रे॒ प॒र॒मा॒ चि॒द्र॒जा॑स्या॒ तु॒ प्र॒ या॒हि॒ ह॒रि॒वो॒ ह॒रि॒भ्या॑म् ।
33.13.b	स्थि॒रा॒य॒ वृ॒ष्णे॒ स॒व॒ना॒ कृ॒ते॒मा॒ यु॒क्ता॒ ग्रा॒वा॒ण॒ : स॒मि॒धा॒ने॒ अ॒ग्नौ॒ ॥१३॥
33.14.a	अ॒षा॒ळ॒हं॒ व्यु॒त्सु॒ पृ॒त॒ना॒सु॒ प॒प्रि॑ स्व॒र्षा॒मि॒प्सां॒ वृ॒ज॒न॒स्य॒ गो॒पा॑म् ।
33.14.b	भ॒रे॒षु॒जा॑ सु॒क्षि॒ति॑ सु॒श्र॒व॒सं॒ ज॒य॒न्तं॒ त्वा॒म॒नु॒ म॒दे॒म॒ सो॒म॒ ॥१४॥
33.15.a	सो॒मो॒ धे॒नु॑ सो॒मो॒ अ॒र्व॒न्त॒मा॒शु॑ सो॒मो॒ वी॒रं॒ क॒र्म॒ण्य॒ न्द॒दा॒ति॒ ।
33.15.b	सा॒द॒न्यं॒ वि॒द॒थ्य॑ स॒भे॒य॒म् पि॒तृ॒श्र॒व॒णं॒ य्यो॒ द॒दा॒श॒द॒स्मै ॥१५॥
33.16.a	त्व॒मि॒मा॒ ओ॒ष॒धी॒ : सो॒म॒ वि॒श्वा॒स्त्व॒म॒पो॒ अ॒ज॒न॒य॒स्त्वं॒ गा॒ : ।

। वयुने । अजनिष्ट *॥८॥ इळाया : । त्वा । पदे । वयम् । नाभा । पृथिव्या :
 । अधि * । जातवेद इति जात = वेद : । नि । धीमहि । अग्ने । हव्याय ।
 वोळहवे *॥९॥ प्र । मन्महे । शवसानाय । शूषम् । आङ्गूषम् । गिर्वणसे ।
 अङ्गिरस्वत् * । सुवृत्तिभि रिति सुवृत्ति = भि : । स्तुवते । ऋग्मियाय । अर्चाम्
 । अर्कम् । नरे । विश्रुतायेति वि = श्रुताय *॥१०॥ प्र । व : । महे । महि ।
 नम : । भरध्वम् । आङ्गूष्यम् । शवसानाय । साम * । येन । न : । पूर्वे ।
 पितरः । पदज्ञा इति पद = ज्ञा : । अर्चन्तः । अङ्गिरसः । गा : । अविन्दन्
 *॥११॥ इच्छन्ति । त्वा । सोम्यासः । सखायः । सुन्वन्ति । सोमम् । दधति
 । प्रयांसि * । तितिक्षन्ते । अभिशस्ति मित्यभि = शस्तिम् । जनानाम् । इन्द्र ।
 त्वत् । आ । क : । चन । हि । प्रकेत इति प्र = केत : *॥१२॥ न । ते ।
 दूरे । परमा । चित् । रजांसि । आ । तु । प्र । याहि । हरिव इति हरि = व
 : । हरिभ्या मिति हरि = भ्याम् * । स्थिराय । वृष्णे । सवना । कृता । इमा ।
 युक्ता : । ग्रावाणः । समिधान इति सं = इधाने । अग्रौ *॥१३॥ अषाळहम् ।
 युत्स्विति युत् = सु । पृतनासु । पप्रिम् । (स्वर्षाम् । स्वस्सामिति स्व : = साम्
) । अप्साम् । वृजनस्य । गोपाम् * । भरेषुजामिति भरेषु = जाम् । सुक्षिति मिति
 सु = क्षितिम् । सुश्रवस मिति सु = श्रवसम् । जयन्तम् । त्वाम् । अनु । मदेम ।
 सोम *॥१४॥ सोमः । धेनुम् । सोमः । अर्वन्तम् । आशुम् । सोमः । वीरम्
 । कर्मण्यम् । ददाति * । (सादन्यम् । सदन्यमिति सदन्यम्) । विदथ्यम् । सभेयम्
 । पितृश्रवण मिति पितृ = श्रवणम् । य : । ददाशत् । अस्मै *॥१५॥ त्वम् ।
 इमा : । ओषधी : । सोम । विश्वा : । त्वम् । अप : । अजनय : । त्वम् । गा : * ।

33.16.b	त्वमा ततन्थोर्वन्तरिक्षं त्वं ज्योतिषा वि तमो ववर्थ ॥१६॥
33.17.a	देवेन नो मनसा देव सोम रायो भागश्च सहसावन्नभि युध्य ।
33.17.b	मा त्वाऽऽतनदीशिषे वीर्यस्योभयेभ्यः प्रचिकित्सा ग इष्टौ ॥१७॥
33.18.a	अष्टौ व्यख्यत्कुभः पृथिव्यास्त्री धन्व योजना सप्त सिन्धून् ।
33.18.b	हिरण्याक्षः सविता देव आऽगाधद्रत्ना दाशुषे वार्याणि ॥१८॥
33.19.a	हिरण्यपाणिः सविता विचर्षणिरुभे द्यावापृथिवी अन्तरीयते ।
33.19.b	अपामीवां बाधते वेति सूर्यमभि कृष्णेन रजसा द्यामृणोति ॥१९॥
33.20.a	हिरण्यहस्तो असुरः सुनीथः सुमृळीकः स्ववा यात्वर्वाङ् ।
33.20.b	अपसेधन्नक्षसो यातुधानानस्थाद्देवः प्रतिदोषं गृणानः ॥२०॥
33.21.a	ये ते पन्थाः सवितः पूर्यासोऽरेणवः सुकृता अन्तरिक्षे ।
33.21.b	तेभिर्नो अद्य पृथिभिः सुगेभी रक्षा च नो अधि च ब्रूहि देव ॥२१॥
33.22.a	उभा पिबतमश्विनोभा नः शर्म यच्छतम् ।
33.22.b	अविद्रियाभिरूतिभिः ॥२२॥
33.23.a	अप्नस्वतीमश्विना वाचमस्मे कृतं नो दत्ता वृषणा मनीषाम् ।

त्वम् । आ । ततन्थ । उरु । अन्तरिक्षम् । त्वम् । ज्योतिषा । वि । तमः ।
 ववर्थ *॥१६॥ देवेन । नः । मनसा । देव । सोम । रायः । भागम् ।
 सहसावन्निति सहसा = वन् । अभि । युध्य * । मा । त्वा । आ । तनत् ।
 ईशिषे । वीर्यस्य । उभयेभ्यः । प्र । चिकित्स । ग इष्टा इति गो = इष्टौ
 *॥१७॥ अष्टौ । वि । अख्यत् । ककुभः । पृथिव्याः । त्री । धन्व । योजना
 । सप्त । सिन्धून् * । हिरण्याक्ष इति हिरण्य = अक्षः । सविता । देवः । आ ।
 अगात् । दधत् । रत्ना । दाशुषे । वार्याणि *॥१८॥ हिरण्यपाणि रिति हिरण्य
 = पाणिः । सविता । विचर्षणि रिति वि = चर्षणिः । उभे इत्युभे ।
 द्यावापृथिवी इति द्यावापृथिवी । अन्तः । ईयते * । अप । अमीवाम् । बाधते ।
 वेति । सूर्यम् । अभि । कृष्णेन । रजसा । द्याम् । ऋणोति *॥१९॥ हिरण्यहस्त
 इति हिरण्य = हस्तः । असुरः । सुनीथ इति सु = नीथः । सुमृळीक इति सु
 = मृळीकः । स्ववानिति स्व = वान् । यातु । अर्वाङ् * । अपसेधन्नित्यप =
 सेधन् । रक्षसः । यातुधाना निति यातु = धानान् । अस्थात् । देवः ।
 प्रतिदोषमिति प्रति = दोषम् । गृणानः *॥२०॥ ये । ते । पन्थाः ।
 सवितरिति सवितः । पूर्व्यासः । अरेणवः । सुकृता इति सु = कृताः ।
 अन्तरिक्षे * । तेभिः । नः । अद्य । पथिभि रिति पथि = भिः । सुगेभि रिति
 सु = गेभिः । रक्ष । च । नः । अधि । च । ब्रूहि । देव *॥२१॥ उभा ।
 पिबतम् । अश्विना । उभा । नः । शर्म । यच्छतम् * । अविद्रियाभिः ।
 ऊतिभि रित्यूति = भिः *॥२२॥ अज्जस्वतीम् । अश्विना । वाचम् । अस्मे
 इत्यस्मे । कृतम् । नः । दस्त्रा । वृषणा । मनीषाम् * ।

33.23.b	अ॒द्यू॒त्येऽव॒से नि॒ह्वये वाँ वृ॒धे च नो भव॑तँ वाज॒सातौ ॥२३॥
33.24.a	द्यु॒भिर॒क्तुभिः॑ परि॒ पात॑म॒स्मान॒रिष्टे॑भिर॒श्विना॑ सौ॒भगे॑भिः ।
33.24.b	तन्नो॑ मि॒त्रो वरु॑णो मा॒मह॑न्ता॒मदि॑तिः सि॒न्धुः पृथि॑वी उ॒त द्यौः॑ ॥२४॥
33.25.a	आ कृ॒ष्णेन॑ रज॒सा वर्त॑मानो नि॒वेश॑यन्न॒मृतं॑ म॒र्त्यं च॑ ।
33.25.b	हि॒रण्य॑येन स॒विता॑ रथे॒ना दे॒वो या॑ति भुव॒नानि॑ पश्यन् ॥२५॥(१)

33.26.a	आ रा॒त्रि पा॒र्थिव॑ रजः पि॒तुर॑प्रायि॒ धाम॑भिः ।
33.26.b	दि॒वः सदा॑सि बृ॒हती॑ वि तिष्ठ॒स आ त्वे॑षँ वर्त॒ते तमः॑ ॥१॥
33.27.a	उष॑स्त॒च्चित्र॑मा भ॒रास्म॑भ्यं वा॒जिनी॑वति ।
33.27.b	येन॑ तो॒कं च तन॑यं च धाम॒हे ॥२॥
33.28.a	प्रा॒तर्जि॑तं भग॒मुग्र॑ हुवे॒म वयं॑ पु॒त्रम॑दि॒तेर्यो वि॑ध॒र्ता ।
33.28.b	आ॒ध्रश्चि॑द्यं म॒न्यमा॑नस्तु॒रश्चि॑द्राजा चि॒द्यं भग॑म् भक्षी॒त्याह॑ ॥३॥
33.29.a	पू॒षन्त॑व व्र॒ते वयं॑ न रि॒ष्येम॑ कदा॒ चन॑ ।
33.29.b	स्तो॒तार॑स्त इ॒हस्म॑सि ॥४॥
33.30.a	पथ॑स्पथः परि॒पतिं॑ वच॒स्या का॑मेन कृ॒तो अ॒भ्या॒नळ॑र्कम् ।
33.30.b	स नो॑ रा॒सच्छु॑रु॒धश्च॑न्द्रा॒ग्रा धि॑य॒न्धिय॑ सीष॒धाति॑ प्र पू॒षा ॥५॥

अ॒द्यू॒त्ये । अ॒व॒से । नि । ह॒व्ये । वा॒म् । वृ॒धे । च । न : । भ॒व॒त॒म् । वा॒ज॒सा॒ता
 इति वाज = सातौ *॥२३॥ द्यु॒भिरिति द्यु = भि : । अ॒क्तु॒भि रित्य॒क्तु = भि : ।
 परि । पा॒त॒म् । अ॒स्मा॒न् । अ॒रि॒ष्टे॒भि : । अ॒श्वि॒ना । सौ॒भ॒गे॒भि : * । तत् । न : ।
 मि॒त्र : । व॒रु॒ण : । (मा॒म॒ह॒न्ता॒म् । म॒म॒ह॒न्ता॒मि॒ति म॒म॒ह॒न्ता॒म्) । अ॒दि॒ति : ।
 सि॒न्धु : । पृ॒थि॒वी । उ॒त । द्यौ : *॥१४॥ आ । कृ॒ष्णे॒न । र॒ज॒सा । वर्त॑मान :
 । नि॒वेश॒य॒न्निति नि = वे॒श॒य॒न् । अ॒मृ॒त॒म् । म॒र्त्य॒म् । च * । हि॒र॒ण्य॒ये॒न । स॒वि॒ता
 । र॒थे॒न । आ । दे॒व : । या॒ति । भु॒व॒ना॒नि । प॒श्य॒न् *॥१५॥१॥४१७-
 २६=३९१॥

आ । रा॒त्रि । पा॒र्यि॒व॒म् । र॒ज : । पि॒तु : । अ॒प्रा॒यि । धा॒म॒भि रिति धा॒म = भि :
 * । दि॒व : । स॒दा॒श्सि । बृ॒ह॒ती । वि । ति॒ष्ठ॒से । आ । त्वे॒ष॒म् । वर्त॑ते । त॒म :
 *॥१॥ उ॒ष : । तत् । चि॒त्र॒म् । आ । भ॒र । अ॒स्म॒भ्य॒म् । वा॒जि॒नी॒व॒ती॒ति
 वा॒जि॒नी = व॒ति * । ये॒न । तो॒क॒म् । च । त॒न॒य॒म् । च । धा॒म॒हे *॥२॥ प्रा॒त॒र्जि
 त॒मि॒ति प्रा॒त : = जि॒त॒म् । भ॒ग॒म् । उ॒ग्र॒म् । हु॒वे॒म । व॒य॒म् । पु॒त्र॒म् । अ॒दि॒ते : ।
 य : । वि॒ध॒र्ते॒ति॒वि = ध॒र्ता * । आ॒ध्र : । चि॒त् । य॒म् । म॒न्य॒मा॒न : । तु॒र : ।
 चि॒त् । रा॒जा । चि॒त् । य॒म् । भ॒ग॒म् । भ॒क्षि । इति॑ । आ॒ह *॥३॥ पू॒ष॒न् । त॒व
 । व्र॒ते । व॒य॒म् । न । रि॒ष्ये॒म । क॒दा । च॒न * । स्तो॒ता॒र : । ते । इ॒ह । स्म॒सि
 *॥४॥ (प॒थ॒स्प॒थ : । प॒थ : प॒थ इति॑ प॒थ : = प॒थ :) । प॒रि॒प॒ति मि॒ति परि
 = प॒ति॒म् । व॒च॒स्या । का॒मे॒न । कृ॒त : । अ॒भि । आ॒न॒द् । अ॒र्क॒म् * । स : । न :
 । रा॒स॒त् । शु॒रु॒ध : । च॒न्द्रा॒ग्रा इति॑ च॒न्द्र = अ॒ग्रा : । धि॒य॒न्धि॒य मि॒ति धि॒य॒म् =
 धि॒य॒म् । (सी॒ष॒धा॒ति । सी॒स॒धा॒ती॒ति सी॒स॒धा॒ति) । प्र । पू॒षा *॥५॥

33.31.a	त्रीणि पदा वि चक्रमे विष्णुर्गोपा अदाभ्यः ।
33.31.b	अतो धर्माणि धारयन् ॥६॥
33.32.a	तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवाश्चः समिन्धते ।
33.32.b	विष्णोर्यत्परमं पदम् ॥७॥
33.33.a	घृतवती भुवनानामभिश्चियोर्वी पृथ्वी मधुदुधे सुपेशसा ।
33.33.b	द्यावापृथिवी वरुणस्य धर्मणा विष्कभिते अजरे भूरिरेतसा ॥८॥
33.34.a	ये नः सपत्ना अप ते भवन्तिवन्द्राग्निभ्यामव बाधामहे तान् ।
33.34.b	वसवो रुद्रा आदित्या उपरिस्पृशम् मोग्रं चेतारमधिराजमक्रन् ॥९॥
33.35.a	आ नासत्या त्रिभिरेकादशैरिह देवेभिर्यातं मधुपेयमश्विना ।
33.35.b	प्रायुस्तारिष्टं नी रपाश्चि मृक्षतश्च सेधतं द्वेषो भवतश्च सचाभुवा ॥१०॥
33.36.a	एष व स्तोमो मरुत इयं गीमान्दार्यस्य मान्यस्य कारोः ।
33.36.b	एषा यासीष्ट तन्वे वयां विद्यामेषं वृजनं ज्जीरदानुम् ॥११॥
33.37.a	सहस्तोमाः सहछन्दस आवृतः सहप्रमा ऋषयः सप्त दैव्याः ।
33.37.b	पूर्वेषां पन्थामनुदृश्य धीरा अन्वालेभिरे रथ्यो न रश्मीन् ॥१२॥

त्रीणि । पदा । वि । चक्रमे । विष्णुः । गोपाः । अदाभ्यः * । अतः ।
 धर्माणि । धारयन् * ॥६॥ तत् । विप्रासः । विपन्यवः । जागृवाश्स इति जागृ
 = वाश्सः । सम् । इन्धते * । विष्णोः । यत् । परमम् । पदम् * ॥७॥
 घृतवती इति घृत = वती । भुवनानाम् । अभिश्रियेत्यभि = श्रिया । उर्वी इत्युर्वी
 । पृथ्वी इति पृथ्वी । मधुदुधे इति मधु = दुधे । सुपेश सेति सु = पेशसा * ।
 द्यावापृथिवी इति द्यावापृथिवी । वरुणस्य । धर्मणा । (विष्कभिते । विस्कभिते
 इति वि = स्कभिते) । अजरे इत्यजरे । भूरिरेतसेति भूरि = रेतसा * ॥८॥ ये ।
 नः । सपत्ना इति स = पत्नाः । अप । ते । भवन्तु । इन्द्राग्निभ्या मितीन्द्राग्नि
 = भ्याम् । अव । बाधामहे । तान् * । वसवः । रुद्राः । आदित्याः ।
 उपरिस्पृश मित्युपरि = स्पृशम् । मा । उग्रम् । चेत्तारम् । अधिराजमित्यधि =
 राजम् । अक्रन् * ॥९॥ आ । नासत्या । त्रिभिरिति त्रि = भिः । एकादशैः ।
 इह । देवेभिः । यातम् । मधुपेय मिति मधु = पेयम् । अश्विना * । प्र । आयुः
 । तारिष्टम् । निः । रपाश्सि । मृक्षतम् । सेधतम् । द्वेषः । भवतम् ।
 सचाभुवेति सचा = भुवा * ॥१०॥ एषः । वः । स्तोमः । मरुतः । इयम् ।
 गीः । मान्दार्यस्य । मान्यस्य । कारोः * । आ । इषा । यासीष्ट । तन्वे ।
 वयाम् । विद्याम् । इषम् । वृजनम् । जीरदानु मिति जीर = दानुम् * ॥११॥
 सहस्तोमा इति सह = स्तोमाः । सहछन्दस इति सह = छन्दसः । आवृत इत्या
 = वृतः । सहप्रमा इति सह = प्रमाः । ऋषयः । सप्त । दैव्याः * । पूर्वेषाम्
 । पन्थाम् । अनुदृश्येत्यनु = दृश्य । धीराः । अन्वालेभिर इत्यनु = आलेभिरे ।
 रथ्यः । न । रश्मीन् * ॥१२॥

33.38.a	आ॒यु॒ष्यं॑ व॒र्चस्य॑ꣳ रा॒यस्पोष॑मौ॒द्भिद॑म् ।
33.38.b	इ॒दꣳ हि॒र॒ण्यं॑ व॒र्चस्व॑ज्जै॒त्राया॑वि॒शता॑दु॒ माम् ॥१३॥
33.39.a	न त॒द्रक्षाꣳसि॑ न पि॒शाचा॑स्तर॒न्ति दे॒वाना॑मोजः प्रथ॒मजꣳ ह्ये॒तत् ।
33.39.b	यो बि॒भर्ति॑ दा॒क्षाय॑णꣳ हि॒र॒ण्यꣳ स दे॒वेषु॑ कृ॒णुते॑ दी॒र्घमा॑युः स म॒नुष्ये॑षु कृ॒णुते॑ दी॒र्घमा॑युः ॥१४॥
33.40.a	यदा॑ऽब॒ध्नन्दा॑क्षाय॒णा हि॒र॒ण्यꣳ श॒तानी॑काय सु॒मन॑स्यमा॒नाः ।
33.40.b	तन्म॒ आ ब॑ध्नामि श॒तशा॑रदा॒यायु॑ष्माज्ज॒रद॑ष्टि॒र्यथा॑ऽसम् ॥१५॥
33.41.a	उ॒त नो॑ऽहि॒र्बुध्न्यः॑ शृ॒णोत्व॑ज॒ एक॑पात्पृथि॒वी स॑मु॒द्रः ।
33.41.b	वि॒श्वे दे॒वा ऋ॒तावृ॑धो हु॒वानाः॑ स्तु॒ता मन्त्राः॑ कवि॒शस्ता॑ अ॒वन्तु॑ ॥१६॥
33.42.a	इ॒मा गि॑र आ॒दित्ये॑भ्यो घृ॒तस्नूः॑ स॒नाद्रा॑ज॒भ्यो जु॒ह्वा जु॑होमि ।
33.42.b	शृ॒णोतु॑ मि॒त्रो अ॒र्यमा॑ भ॒गो न॑स्तुविजा॒तो व॑रु॒णो द॑क्षो अꣳशः ॥१७॥
33.43.a	स॒प्त ऋ॑षयः प्र॒तिहि॒ताः श॑री॒रे स॒प्त र॑क्षन्ति स॒दम॑प्र॒माद॑म् ।
33.43.b	स॒प्तापः॑ स्व॒पतो॑ लो॒कमी॑युस्तत्र जा॒गृतो॑ अ॒स्वप्न॑जौ स॒त्रस॑दौ च दे॒वौ ॥१८॥
33.44.a	उ॒त्तिष्ठ॑ ब्र॒ह्मण॑स्पते दे॒वय॑न्तस्त्वे॒महे ।

आयुष्यम् । वर्चस्यम् । रायः । पोषम् । औद्विदम् * । इदम् । हिरण्यम् ।
 वर्चस्वत् । जैत्राय । आ । विशतात् । ऊँ इत्यू । माम् *॥१३॥ न । तत् ।
 रक्षाँसि । न । पिशाचाः । तरन्ति । देवानाम् । ओजः । प्रथमजमिति प्रथम
 = जम् । हि । एतत् * । यः । बिभर्ति । दाक्षायणम् । हिरण्यम् । सः ।
 देवेषु । कृणुते । दीर्घम् । आयुः । सः । मनुष्येषु । कृणुते । दीर्घम् । आयुः
 *॥१४॥ यत् । आ । अबध्नन् । दाक्षायणाः । हिरण्यम् । शतानीकायेति शत
 = अनीकाय । सुमनस्यमाना इति सु = मनस्यमानाः * । तत् । मे । आ ।
 बध्नामि । शतशारदायेति शत = शारदाय । आयुष्मान् । जरदष्टि रिति जरत् =
 अष्टिः । यथा । असम् *॥१५॥ उत । नः । अहिः । बुध्न्यः । शृणोतु ।
 अजः । एकपा दित्येक = पात् । पृथिवी । समुद्रः * । विश्वे । देवाः । (
 ऋतावृधः । ऋतवृध इत्यृत = वृधः) । हुवानाः । स्तुताः । मन्त्राः ।
 कविशस्ता इति कवि = शस्ताः । अवन्तु *॥१६॥ इमाः । गिरः ।
 आदित्येभ्यः । घृतस्नू रिति घृत = स्नूः । सनात् । राजभ्य इति राज = भ्यः
 । जुह्वा । जुहोमि * । शृणोतु । मित्रः । अर्यमा । भगः । नः । तुविजात
 इति तुवि = जातः । वरुणः । दक्षः । अश्वः *॥१७॥ सप्त । ऋषयः ।
 प्रतिहिता इति प्रति = हिताः । शरीरे । सप्त । रक्षन्ति । सदम् । अप्रमाद
 मित्यप्र = मादम् * । सप्त । आपः । स्वपतः । लोकम् । ईयुः । तत्र ।
 जागृतः । अस्वप्नजा इत्यस्वप्न = जौ । सत्रसदा इति सत्र = सदौ । च । देवौ
 *॥१८॥ उत् । तिष्ठ । ब्रह्मणः । पते । देवयन्त इति देव = यन्तः । त्वा ।
 ईमहे * ।

33.44.b	उप॒ प्र॒ यन्तु॒ मरु॒तः सु॒दान॒व इन्द्र॑ प्रा॒शूर्भ॒वा स॒चा ॥१९॥
33.45.a	प्र॒ नूनं॑ ब्र॒ह्म॒णस्प॒तिर्मन्त्रं॑ वद॒त्युक्थ्य॑म् ।
33.45.b	यस्मि॑न्निन्द्रो वरु॒णो मि॒त्रो अ॒र्यमा॑ दे॒वा ओका॑ऽसि चि॒क्रिरे ॥२०॥
33.46.a	ब्र॒ह्म॒णस्प॒ते त्वम॑स्य॒ यन्ता॑ सू॒क्तस्य॑ बो॒धि तन॑यं च जि॒न्व ।
33.46.b	वि॒श्वं तद्भ॑द्रं॒ व्यद॑वन्ति दे॒वा बृ॒हद्व॑दे॒म वि॒दथे॑ सु॒वीराः॑ ।
33.46.c	य इ॒मा वि॒श्वा वि॒श्वकर्मा॑ यो नः॒ पिता॑न्न॒पतेऽन्न॑स्य नो दे॒हि ॥२१॥(२)

यज्जाग्रतः : पञ्चविंशतिः : ॥२५॥ आरात्र्येकविंशतिः : ॥२१॥ द्वयोरनुवाकयोः
षट्चत्वारिंशत् ॥४६॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥३३॥

उप॑ । प्र॑ । यन्तु॑ । मरु॑तः । सु॒दान॑व इति॑ सु⁷²¹ = दान॑वः । इन्द्र॑ । प्रा॒शूः । भव॑
 । सचा॑ *॥१९॥ प्र॑ । नून॑म् । ब्रह्म॑णः । पति॑ः । मन्त्र॑म् । वदति॑ । उक्थ्य॑म्
 * । यस्मि॑न् । इन्द्र॑ः । वरु॑णः । मि॒त्रः । अ॒र्य॒मा । दे॒वाः । ओ॒का॒श॒सि ।
 च॒क्रि॒रे *॥२०॥ ब्रह्म॑णः । प॒ते । त्व॒म् । अ॒स्य । य॒न्ता । सू॒क्त॒स्येति॑ सु =
 उ॒क्त॒स्य॑ । बो॒धि । तन॑यम् । च॒ । जि॒न्व * । वि॒श्वम् । तत् । भ॒द्रम् । यत् ।
 अ॒व॒न्ति । दे॒वाः । बृ॒हत् । व॒देम॑ । वि॒दथे॑ । सु॒वी॒रा इति॑ सु = वी॒राः * । यः
 । इ॒मा । वि॒श्वा । वि॒श्व क॑र्मेति॑ वि॒श्व = क॑र्मा । यः । नः । पि॒ता । अ॒न्न॒प॒त
 इत्य॑न्न = प॒ते । अ॒न्न॒स्य । नः । दे॒हि ॥२१॥२॥३५३-११= ३४२॥ आ॒ह॒त्य प॒द
 सं॒ख्या ॥७७०-३७=७३३॥

इति त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः

॥ इति त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	33		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	417	26	391
2	353	11	342
Total	770	37	733

॥ अथ चतुस्त्रिंशोऽध्यायः ॥

॥ अथ चतुस्त्रिंशोऽध्यायः ॥

34.1.a	दे॒व स॒वि॒तः प्र॒सु॒व य॒ज्ञं प्र॒सु॒व य॒ज्ञप॒तिं भ॒गाय॑ ।
34.1.b	दि॒व्यो ग॒न्ध॒र्वः के॒त॒पूः के॒त॒न्नः पु॒नातु॑ वा॒चस्प॒ति॒र्वाच॑न्नः स्व॒दतु॑ ॥१॥
34.2.a	तत्स॒वि॒तु व॒रि॒ण्यं भ॒र्गो दे॒वस्य॑ धी॒महि॑ ।
34.2.b	धि॒यो यो नः॑ प्र॒चो॒दया॑त् ॥२॥
34.3.a	वि॒श्वानि॑ दे॒व स॒वि॒तर्दु॒रि॒तानि॑ प॒रा सु॒व ।
34.3.b	य॒द्भ॒द्रं त॒न्न आ सु॒व ॥३॥
34.4.a	वि॒भ॒क्ता॒रं ह॒वाम॑हे व॒सो॒श्चि॒त्रस्य॑ रा॒धसः॑ ।
34.4.b	स॒वि॒ता॒रन् नृ॒चक्ष॑सम् ॥४॥
34.5.a	ब्र॒ह्म॒णे ब्रा॒ह्म॒णं क्ष॒त्राय॑ रा॒ज॒न्यम् म॒रुद्भ्यो॑ वै॒श्यं त॒प॒से शू॒द्रं त॒म॒से त॒स्करं॑ ना॒रका॑य वी॒र॒ह॒णम् ।
34.5.b	पा॒प्म॒ने क्ली॒बमा॑क्रया॒या अ॒यो॒गू॒कामा॑य पु॒श्चलू॑म॒तिक्रु॑ष्टाय॒माग॑धम् ॥५॥
34.6.a	नृ॒त्ताय॑ सू॒तं गी॒ताय॑ शै॒लू॒षं ध॒र्माय॑ स॒भाच॑रं न॒रि॒ष्ठायै॑ भी॒मल॑म् ।
34.6.b	न॒र्माय॑ रे॒भ॒श्च ह॒साय॑ का॒रि॒मा॒न॒न्दाय॑ स्त्री॒ष॒खं प्र॒मदे॑ कु॒मा॒रीपु॒त्रं मे॒धायै॑ रथ॑का॒रं धै॒र्याय॑ त॒क्षा॒णम् ॥६॥
34.7.a	त॒प॒से कौ॒ला॒लं मा॒यायै॑ क॒र्म॒रि॒श्च रू॒पाय॑ म॒णि॒का॒र॒श्च शु॒भे व॒प॒श्च श॒र॒व्याया॑ इ॒षु॒का॒र॒श्च हे॒त्यै ध॒नु॒ष्का॒रम् ।

अथ चतुस्त्रिंशोऽध्यायः

ॐ देव । सवित रिति सवितः । प्र । सुव । यज्ञम् । प्र । सुव । यज्ञपति मिति
यज्ञ = पतिम् । भगाय * । दिव्यः । गन्धर्वः । केतपू रिति केत = पूः ।
केतम् । नः । पुनातु । वाचः । पतिः । वाचम् । नः । स्वदतु *॥१॥ तत्
। सवितुः । वरेण्यम् । भर्गः । देवस्य । धीमहि * । धियः । यः । नः ।
प्रचोदया दिति प्र = चोदयात् *॥२॥ विश्वानि । देव । सवितः । दुरितानीति
दुः = इतानि । परा । सुव * । यत् । भद्रम् । तत् । नः । आ । सुव
*॥३॥ विभक्तारमिति वि = भक्तारम् । हवामहे । वसोः । चित्रस्य । राधसः
* । सवितारम् । नृचक्षस मिति नृ = चक्षसम् *॥४॥ ब्रह्मणे । ब्राह्मणम् ।
क्षत्राय । राजन्यम् । मरुद्भ्य इति मरुत् = भ्यः । वैश्यम् । तपसे । शूद्रम् ।
तमसे । तस्करम् । नारकाय । (वीरहणम् । वीरहन मिति वीर = हनम्) ।
पाप्मने । क्लीबम् । आक्रयाया इत्या = क्रयायै । अयोगूम् । कामाय । पुंश्चलूम्
। अतिक्रुष्टायेत्यति = क्रुष्टाय । मागधम् *॥५॥ नृत्ताय । सूतम् । गीताय ।
शैलूषम् । धर्माय । सभाचरमिति सभा = चरम् । नरिष्ठायै । भीमलम् । नर्माय ।
रेभम् । हसाय । कारिम् । आनन्दायेत्या = नन्दायै । (स्त्रीषखम् । स्त्रीसखमिति
स्त्री = सखम्) । प्रमद इति प्र = मदे । कुमारीपुत्रमिति कुमारी = पुत्रम् । मेधायै
। रथकारमिति रथ = कारम् । धैर्याय । तक्षाणम् *॥६॥ तपसे । कौलालम् ।
मायायै । कर्मारम् । रूपाय । मणिकार मिति मणि = कारम् । शुभे । वपम् ।
शरव्यायै । इषुकारमितीषु = कारम् । हेत्यै । (धनुष्कारम् । धनुः कारमिति धनु
: = कारम्) ।

34.7.b	कर्मणे ज्याकारं दिष्टाय रज्जुसर्जम् मृत्यवे मृगयुमन्तकाय श्वनिनम् ॥७॥
34.8.a	नदीभ्यः पौञ्जिष्टमृक्षीकाभ्यो नैषादं पुरुषव्याघ्राय दुर्मदङ् गन्धर्वाप्सरोभ्यो ब्रात्यम् ।
34.8.b	प्रयुग्भ्य उन्मत्तः सर्पदेवजनेभ्योऽप्रतिपदमयेभ्यः कितवमीर्यताया अकितवं पिशाचेभ्यो बिदलकारीं व्यातुधानेभ्यः कण्टकीकारीम् ॥८॥ (१)

34.9.a	सन्धये जारं गेहायोपपतिमात्यै परिवित्तं निष्कृत्यै परिविविदानमराध्या एदिधिषुः पति निष्कृत्यै पेशस्कारीः सज्ज्ञानाय स्मरकारीम् ।
34.9.b	प्रकामोद्यायोपसदं वर्णायानुरुधं बलायोपदाम् ॥९॥
34.10.a	उत्सादेभ्यः कुब्जं प्रमुदे वामनं द्वार्यः स्रामः स्वप्नायान्धमधर्माय बधिरं पवित्राय भिषजम् ।

कर्मणे । ज्याकारमिति ज्या = कारम् । दिष्टाय । रज्जुसर्जमिति रज्जु = सर्जम् ।
 मृत्यवे । मृगयुमिति मृग = युम् । अन्तकाय । श्वनिनमिति श्व = निनम् *॥७॥
 नदीभ्यः । पौञ्जिष्टम् । ऋक्षीकाभ्यः । (नैषादम् । नैसादमिति नैसादम्) ।
 पुरुषव्याघ्रायेति पुरुष = व्याघ्राय । दुर्मदमिति दुः = मदम् । गन्धर्वाप्सरोभ्य इति
 गन्धर्वाप्सरः = भ्यः । व्रात्यम् । प्रयुग्भ्य इति प्रयुक् = भ्यः । उन्मत्त मित्युत्
 = मत्तम् । सर्पदेवजनेभ्य इति सर्प = देवजनेभ्यः । अप्रतिपद मित्यप्रति = पदम्
 । अयेभ्यः । कितवम् । ईर्यतायै । अकितवम् । पिशाचेभ्यः । बिदलकारी मिति
 बिदल = कारीम् । यातुधानेभ्य इति यातु = धानेभ्यः । कण्टकीकारी मिति
 कण्टकी = कारीम् *॥८॥१॥१२९-३०=९९॥

सन्धय इति सं = धये । जारम् । गेहाय । उपपतिमित्युप = पतिम् । आर्त्या
 इत्या = ऋत्यै । परिवित्त मिति परि = वित्तम् । निऋत्या इति निः = ऋत्यै ।
 परिविविदान मिति परि = विविदानम् । अराध्यै । एदिधिषुः पतिमित्ये दिधिषुः
 = पतिम् । (निष्कृत्यै । निः कृत्या इति निः = कृत्यै) । (पेशस्कारीम् । पेश
 : कारीमिति पेशः = कारीम्) । सज्ज्ञानायेति सं = ज्ञानाय । स्मरकारीमिति
 स्मर = कारीम् । प्रकामोद्यायेति प्रकाम = उद्याय । उपसद मित्युप = सदम् ।
 वर्णाय । अनुरुध मित्यनु = रुधम् । बलाय । उपदामित्युप = दाम् *॥१॥
 उत्सादेभ्य इत्युत् = सादेभ्यः । कुब्जम् । प्रमुद इति प्र = मुदे । वामनम् ।
 द्वार्भ्य इति द्वाः = भ्यः । सामम् । स्वप्नाय । अन्धम् । अधर्माय । बधिरम् ।
 पवित्राय । भिषजम् ।

34.10.b	प्रज्ञानाय नक्षत्रदर्शमाशिक्षायै प्रश्निमुपशिक्षाया अभिप्रश्निनम् मर्यादायै प्रश्नविवाकम् ॥२॥
34.11.a	अर्मेभ्यो हस्तिपं जवायाश्चपं पुष्ट्यै गोपालं वीर्यायाविपालं तेजसेऽजपालमिरायै कीनाशम् ।
34.11.b	कीलालाय सुराकारं भद्राय गृहपञ्च श्रेयसे वित्तधमाध्यक्षायानुक्षत्तारम् ॥३॥
34.12.a	भायै दार्वहारं प्रभाया अग्न्येधं ब्रध्नस्य विष्टपायाभिषेक्तारं वर्षिष्ठाय नाकाय परिवेष्टारम् ।
34.12.b	देवलोकाय पेशितारम् मनुष्यलोकाय प्रकरितारञ्च सर्वेभ्यो लोकेभ्य उपसेत्तारमवक्रत्यै वधायोपमन्थितारं मेधाय वासः पल्पूलीम् प्रकामाय रजयित्रीम् ॥४॥
34.13.a	ऋतये स्तेनहृदयं वैरहत्याय पिशुनं विविक्त्यै क्षत्तारमौपद्रष्ट्यायानुक्षत्तारं बलायानुचरं भूम्ने परिष्कन्दम् ।
34.13.b	प्रियाय प्रियवादिनमरिष्ट्या अश्वसादञ्च स्वर्गाय लोकाय भागदुधं वर्षिष्ठाय नाकाय परिवेष्टारम् ॥५॥(२)

प्रज्ञानायेति प्र = ज्ञानाय । नक्षत्रदर्शमिति नक्षत्र = दर्शम् । आशिक्षाया इत्या =
 शिक्षायै । प्रश्निनम् । उपशिक्षाया इत्युप = शिक्षायै । अभिप्रश्निन मित्यभि =
 प्रश्निनम् । मर्यादायै । प्रश्नविवाकमिति प्रश्न = विवाकम् *॥२॥ अर्मेभ्यः ।
 हस्तिपमिति हस्ति = पम् । जवाय । अश्वपमित्यश्व = पम् । पुष्ट्यै ।
 गोपालमिति गो = पालम् । वीर्याय । अविपालमित्यवि = पालम् । तेजसे ।
 अजपालमित्यज = पालम् । इरायै । कीनाशम् । कीलालाय । सुराकारमिति सुरा
 = कारम् । भद्राय । गृहपमिति गृह = पम् । श्रेयसे । वित्तधमिति वित्त = धम् ।
 आध्यक्षायेत्याधि = अक्षाय । अनुक्षत्तार मित्यनु = क्षत्तारम् *॥३॥ भायै ।
 दार्वहारमिति दारु = आहारम् । प्रभाया इति प्र = भायै । अग्न्येध मित्यग्नि =
 एधम् । ब्रध्नस्य । विष्टपाय । (अभिषेत्तारम् । अभिसेत्तार मित्यभि = सेत्तारम्
) । वर्षिष्ठाय । नाकाय । परिवेष्टार मिति परि = वेष्टारम् । देवलोकायेति देव =
 लोकाय । पेशितारम् । मनुष्यलोकायेति मनुष्य = लोकाय । प्रकरितार मिति प्र
 = करितारम् । सर्वेभ्यः । लोकेभ्यः । उपसेत्तार मित्युप = सेत्तारम् ।
 अवक्रत्या इत्यव = क्रत्यै । वधाय । उपमन्थितार मित्युप = मन्थितारम् । मेधाय
 । वासः पल्पूलीमिति वासः = पल्पूलीम् । प्रकामायेति प्र = कामाय ।
 रजयित्रीम् *॥४॥ क्रतये । स्तेनहृदय मिति स्तेन = हृदयम् । वैरहत्यायेति वैर
 = हत्याय । पिशुनम् । विविक्त्या इति वि = विक्त्यै । क्षत्तारम् । औपद्रष्ट्या
 येत्यौप = द्रष्ट्याय । अनुक्षत्तार मित्यनु = क्षत्तारम् । बलाय । अनुचरमित्यनु =
 चरम् । भूम्ने । (परिष्कन्दम् । परिस्कन्दमिति परि = स्कन्दम्) । प्रियाय ।
 प्रियवादिन मिति प्रिय = वादिनम् । अरिष्ट्यै । अश्वसादमित्यश्व = सादम् ।

34.14.a	मन्यवे॑ऽयस्तापं॑ क्रो॒धाय॑ नि॒सरं॑ व्यो॒गाय॑ यो॒क्तार॑ऽ शोका॑याभि॒सर्तारि॑ क्षे॒माय॑ वि॒मोक्तार॑ मु॒त्कूल॑नि॒कूले॑भ्यस्त्रि॒ष्ठिनम् ।
34.14.b	वपु॑षे मा॒नस्कृ॑तऽ शी॒लाया॑ञ्जनी॒कारीन्॑ नि॒र्ऋत्यै॑ को॒शका॑रीं व्य॒माया॑सूम् ॥१॥
34.15.a	यमा॑य यम॒सूमथ॑र्वभ्योऽव॒तोका॑ऽ सं॒वत्स॑राय॒ पर्या॑यिणीम् परि॒वत्स॑राया वि॒जाता॑मि॒दावत्स॑राया ती॒त्वरी॑मि॒द्वत्स॑राया॒ तिष्क॑द्वरीम् ।
34.15.b	वत्स॑राय वि॒जर्ज॑राऽ सं॒वत्स॑राय॒ पलि॑क्नीमृ॒भ्योऽजि॑नस॒न्धऽ सा॒ध्येभ्य॑श्च॒र्मन्म॑ ॥२॥
34.16.a	सरो॑भ्यो धै॒वरमु॑प॒स्थाव॑राभ्यो दा॒शं वै॒शन्ता॑भ्यो बै॒न्दं न॒डुला॑भ्यः शौ॒ष्कल॑म् ।
34.16. b	पा॒राय॑ मा॒र्गार॑म॒वारा॑य॒ केव॑र्तन् ती॒र्थेभ्य॑ आ॒न्दं वि॑षमेभ्यो मै॒नाल॑म् ।
34.16.c	स्वने॑भ्यः प॒र्णकं॑ गु॒हाभ्यः॑ कि॒रात॑ऽ सा॒नुभ्यो॑ ज॒म्भकं॑ प॒र्वते॑भ्यः कि॒म्पू॒रुष॑म् ॥३॥

स्वर्गयेति^१ स्व : = गाय^१ । लोकाय^१ । भागदुधमिति^१ भाग = दुधम् । वर्षिष्ठाय ।
नाकाय । परिवेष्टार मिति^१ परि = वेष्टारम् *॥५॥२॥१०६-०=१०६॥

मन्यवे^१ । अयस्तापमित्यय^१ : = तापम् । क्रोधाय । निसरमिति^१ नि = सरम् ।
योगाय । योक्तारम् । शोकाय । अभिसर्तार मित्यभि^१ = सर्तारम् । क्षेमाय ।
विमोक्तार मिति^१ वि = मोक्तारम् । उत्कूलनिकूलेभ्य इत्युत्कूल = निकूलेभ्यः । (
त्रिष्ठिनन् । त्रिस्थिन मिति^१ त्रि = स्थिनम्) । वपुषे । (मानस्कृतम् । मान : कृत
मिति^१ मानः = कृतम्) । शीलाय । अञ्जनीकारीमित्याञ्जनी = कारीम् । निऋत्या
इति नि : = ऋत्यै । कोशकारी मिति^१ कोश = कारीम् । यमाय । असूम् *॥१॥
यमाय । यमसूमिति^१ यम = सूम् । अथर्वभ्य इत्यथर्व = भ्यः । अवतोका मित्यव
= तोकाम् । संवत्सराय । (पर्यायिणीम् । पर्यायिनी मिति^१ परि = आयिनीम्) ।
परिवत्सरायेति^१ परि = वत्सराय । अविजाता मित्यवि^१ = जाताम् । इदावत्सराय ।
अतीत्त्वरी मित्यति^१ = इत्त्वरीम् । इद्वत्सरायेतीत् = वत्सराय । (अतिष्कद्वरीम् ।
अतिस्कद्वरी मित्यति^१ = स्कद्वरीम्) । वत्सराय । विजर्जरा मिति^१ वि = जर्जराम् ।
संवत्सराय । पलिक्नीम् । ऋभुभ्य इत्यृभु = भ्यः । अजिनसन्धमित्य^१ जिन =
सन्धम् । साध्येभ्यः । चर्मन्मिति^१ चर्म = म्न्म् *॥२॥ सरोभ्य इति सरः =
भ्यः । धैवरम् । उपस्थावराभ्य इत्युप = स्थावराभ्यः । दाशम् । वैशन्ताभ्यः ।
बैन्दम् । नड्गुलाभ्यः । शौष्कलम् । पाराय । मार्गारम् । अवाराय । केवर्तम् ।
तीर्थेभ्यः । आन्दम् । (विषमेभ्यः । विसमेभ्य इति वि = समेभ्यः) । मैनालम्
। स्वनेभ्यः । पर्णकम् । गुहाभ्यः । किरातम् । सानुभ्य इति सानु = भ्यः ।
जंभकम् । पर्वतेभ्यः । (किम्पूरुषम् । किम्पूरुषमिति^१ किम् = पुरुषम्) *॥३॥

34.17.a	बी॒भत्सा॑यै॒ पौ॒ल्क॒सं॒ वर्णा॑य॒ हिर॑ण्य॒का॒रं॒ तु॒ला॑यै॒ वा॒णि॒जं॒ प॒श्चा॑दो॒षाय॑ ग्ला॒वि॒नं॒ वि॒श्वे॑भ्यो॒ भू॒तेभ्य॑ : सि॒ध्म॒लम् ।
34.17.b	भू॒त्यै॒ जा॒गर॑ण॒मभू॑त्यै॒ स्व॒प॒न॒मा॒त्यै॒ ज॒न॒वा॒दि॒नं॒ व्यृ॑द्ध्या॒ अप॑गल्भ॒ः स॒ःश॒रा॒य॒ प्र॒च्छि॑दम् ॥४॥
34.18.a	अक्ष॑रा॒जा॒य॒ कि॒त॒वं॒ कृ॒ता॒या॒दि॒न॒व॒दर्श॑न् त्रे॒ता॒यै॒ क॒ल्पि॑नन् द्वा॒प॒रा॒या॒धि क॒ल्पि॑न॒मा॒स्क॒न्दा॑य॒ स॒भा॒स्था॑णुं मृ॒त्य॒वे॒ गो॒व्य॑च्छ॒मन्त॑का॒य॒ गो॒घा॑तम् ।
34.18.b	क्षु॒धे॒ यो॒ गाँ॒ वि॒कृ॑न्तन्तं॒ भि॒क्ष॑मा॒ण॒ उप॑तिष्ठति दुष्कृ॒ता॒य॒ च॒र॒का॑चा॒र्य॒म् पा॒प्म॒ने॒ सै॒ल॒गम् ॥५॥(३)
34.19.a	प्र॒ति॒श्रु॒त्का॑या॒ अ॒र्त॒नं॒ घो॒षाय॒॑ भ॒ष॒म॒न्ता॑य॒ ब॒हु॒वा॒दि॒न॒म॒न॒न्ता॑य॒ मू॒क॒ः श॒ब्दा॑याळ॒म्ब॒रा॒घा॑तम् ।
34.19.b	म॒ह॒से॒ वी॒णा॒वा॒दं॒ क्रो॒शाय॒॑ तू॒ण॒व॒ध्म॒म॒व॒र॒स्पा॑रा॒य॒ श॒ङ्ख॒ध्मं॒ व॒ना॑य॒ व॒न॒प॒म॒न्य॑तो॒ऽर॒ण्या॑य॒ दा॒व॒पम् ॥१॥

बीभत्सायै । पौल्कसम् । वर्णाय । हिरण्यकार मिति हिरण्य = कारम् । तुलायै ।
 वाणिजम् । पश्चादोषायेति पश्चा = दोषाय । ग्लाविनम् । विश्वेभ्यः । भूतेभ्यः ।
 सिध्मलम् । भूत्यै । जागरणम् । अभूत्यै । स्वपनम् । आर्त्या इत्या = ऋत्यै ।
 जनवादिन मिति जन = वादिनम् । व्यृद्ध्या इति वि = ऋद्ध्यै । अपगल्भमित्यप
 = गल्भम् । सञ्शरायेति सं = शराय । प्रच्छिद मिति प्र = छिदम् *॥४॥
 अक्षराजायेत्यक्ष = राजाय । कितवम् । कृताय । आदिनवदर्शमित्या दिनव =
 दर्शम् । त्रेतायै । कल्पिनम् । द्वापराय । अधिकल्पिन मित्यधि = कल्पिनम् ।
 आस्कन्दायेत्या = स्कन्दाय । सभास्थाणुमिति सभा = स्थाणुम् । मृत्यवे ।
 गोव्यच्छमिति गो = व्यच्छम् । अन्तकाय । गोघातमिति गो = घातम् । क्षुधे ।
 यः । गाम् । विकृन्तन्त मिति वि = कृन्तन्तम् । भिक्षमाणः । उपतिष्ठतीत्युप
 = तिष्ठति । (दुष्कृताय । दुः कृतायेति दुः - कृताय) । चरकाचार्य मिति
 चरक = आचार्यम् । पाप्मने । सैलगम् *॥५॥३॥१०९-०=१०९॥

प्रतिश्रुत्काया इति प्रति = श्रुत्कायै । अर्तनम् । घोषाय । भषम् । अन्ताय ।
 बहुवादिन मिति बहु = वादिनम् । अनन्ताय । मूकम् । शब्दाय ।
 आळंबराघातमित्या लंबर = आघातम् । महसे । वीणावादमिति वीणा = वादम् ।
 क्रोशाय । तूणवध्ममिति तूणव = धम् । (अवरस्पराय । अवरपरायेत्यवर =
 पराय) । शङ्खध्ममिति शङ्ख = धम् । वनाय । वनपमिति वन = पम् ।
 अन्यतो रण्यायेत्यन्यतः = अरण्याय । दावपमिति दाव = पम् *॥१॥

34.20.a	न॒र्माय॑ पु॒श्चलू॑ ह॒साय॑ का॒रिं॑ य्याद॒से शा॒ब॒त्यां ग्रा॒म॒ण्यं ग॒ण॒क॒म॒भि॒क्रो॒श॒कं॑ ता॒न्म॒ह॒से ।
34.20.b	वी॒णावा॑दं पा॒णिघ्नं॑ तू॒णव॑ध॒मं ता॒नृत्ता॑या॒न॒न्दाय॑ त॒लव॑म् ॥२॥
34.21.a	अ॒ग्नये॑ पी॒वानं॑ पृ॒थिव्यै॑ पी॒ठस॑र्पि॒णं वा॒यवे॑ चा॒ण्डाल॑म॒न्तरि॑क्षाय व॒श्श॒न॒र्ति॒नन् दि॒वे ख॑ल॒ति॒ सूर्या॑य ह॒र्यक्ष॑म् ।
34.21.b	नक्ष॑त्रेभ्यः कि॒र्मिरं॑ च॒न्द्रम॑से कि॒लास॑म॒हं शु॒क्लं पि॒ङ्गाक्ष॑ रात्र्यै॑ कृ॒ष्णं पि॒ङ्गाक्ष॑म् ॥३॥
34.22.a	अथै॑ता॒नष्टौ॑ वि॒रूपा॒ना ल॑भ॒तेऽति॑शु॒क्लं चा॒ति॒कृ॒ष्णं चा॒ति॒दी॒र्घञ् चा॒ति॒ह्रस्वं॑ च ।
34.22.b	अ॒ति॒स्थूलं॑ चा॒ति॒कृ॒शं चा॒ति॒कू॒ल्वं चा॒ति॒लो॒म॒शं चा॒शू॒द्रा अ॒ब्रा॒ह्म॒णास्ते प्रा॒जाप॑त्याः ।
34.22.c	मा॒गधः॑ पु॒श्चली॑ क्ली॒बः कि॒तवो॑ऽशू॒द्रा अ॒ब्रा॒ह्म॒णास्ते प्रा॒जाप॑त्याः ॥४॥(४)

देव सवितरष्ट ॥८॥ सन्धये जारं पञ्च ॥५॥ मन्यवे पञ्च ॥५॥ प्रतिश्रुत्कायै चतस्रः
॥४॥ चतुरनुवाकेषु द्वाविंशति ॥२२॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां चतुस्त्रिंशोऽध्यायः ॥३४॥

न॒र्माय॑ । पु॒श्च॒लूम् । ह॒साय॑ । का॒रि॒म् । या॒द॒से । शा॒ब॒ल्याम् । (ग्रा॒म॒ण्य॒म् ।
 ग्रा॒म॒न्य॒मि॒ति॒ ग्रा॒म = न्य॒म्) । ग॒ण॒क॒म् । अ॒भि॒क्रो॒श॒क॒ मि॒त्य॒भि = क्रो॒श॒क॒म् । ता॒न्
 । म॒ह॒से । वी॒णा॒वा॒द॒मि॒ति॒ वी॒णा = वा॒द॒म् । पा॒णि॒घ्न॒मि॒ति॒ पा॒णि = घ्न॒म् ।
 तू॒ण॒व॒ध्म॒मि॒ति॒ तू॒ण॒व = ध्म॒म् । ता॒न् । नृ॒त्ताय॑ । आ॒न॒न्दा॒ये॒त्या = न॒न्दाय॑ । त॒ल॒व॒म्
 *॥२॥ अ॒ग्नये॑ । पी॒वा॒न॒म् । पृ॒थि॒व्यै । पी॒ठ॒स॒र्पि॒ण॒ मि॒ति॒ पी॒ठ = स॒र्पि॒ण॒म् । वा॒य॒वे
 । चा॒ण्डा॒ल॒म् । अ॒न्त॒रि॒क्षाय॑ । व॒श्श॒न॒र्ति॒न॒ मि॒ति॒ व॒श्श = न॒र्ति॒न॒म् । दि॒वे ।
 ख॒ल॒ति॒म् । सू॒र्याय॑ । ह॒र्य॒क्ष॒मि॒ति॒ हरि॑ = अ॒क्ष॒म् । न॒क्ष॒त्रे॒भ्यः । कि॒र्मि॒र॒म् । च॒न्द्र॒म॒से
 । कि॒ला॒स॒म् । अ॒न्हे । शु॒क्ल॒म् । पि॒ङ्गा॒क्ष॒मि॒ति॒ पि॒ङ्ग = अ॒क्ष॒म् । रा॒त्र्यै । कृ॒ष्ण॒म्
 । पि॒ङ्गा॒क्ष॒मि॒ति॒ पि॒ङ्ग = अ॒क्ष॒म् *॥३॥ अथ॑ । ए॒ता॒न् । अ॒ष्टौ । वि॒रू॒पा॒ नि॒ति॒ वि
 = रू॒पा॒न् । आ । ल॒भ॒ते । अ॒ति॒शु॒क्ल॒ मि॒त्य॒ति॒ = शु॒क्ल॒म् । च । अ॒ति॒कृ॒ष्ण
 मि॒त्य॒ति॒ = कृ॒ष्ण॒म् । च । अ॒ति॒दी॒र्घ॒ मि॒त्य॒ति॒ = दी॒र्घ॒म् । च । अ॒ति॒ह्र॒स्व॒ मि॒त्य॒ति॒
 = ह्र॒स्व॒म् । च । अ॒ति॒स्थू॒ल॒ मि॒त्य॒ति॒ = स्थू॒ल॒म् । च । अ॒ति॒कृ॒श॒ मि॒त्य॒ति॒ =
 कृ॒श॒म् । च । अ॒ति॒कू॒ल्ब॒ मि॒त्य॒ति॒ = कू॒ल्ब॒म् । च । अ॒ति॒लो॒म॒श॒ मि॒त्य॒ति॒ =
 लो॒म॒श॒म् । च । अ॒शू॒द्राः । अ॒ब्रा॒ह्म॒णाः । ते । प्रा॒जा॒प॒त्या इ॒ति॒ प्रा॒जा = प॒त्या
 : । मा॒ग॒धः । पु॒श्च॒ली । क्ली॒बः । कि॒त॒वः । अ॒शू॒द्राः । अ॒ब्रा॒ह्म॒णाः । ते
 । प्रा॒जा॒प॒त्या इ॒ति॒ प्रा॒जा = प॒त्याः *॥४॥४॥९४-७=८७॥ आ॒ह॒त्य॒ प॒द॒ सं॒ख्या
 ॥४३८-३७=४०१॥

इति चतुस्त्रिंशोऽध्यायः

॥ इति चतुस्त्रिंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	34		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	129	30	99
2	106	0	106
3	109	0	109
4	94	7	87
Total	438	37	401

॥ अथ पञ्चत्रिंशोऽध्यायः ॥

अथ पञ्चत्रिंशोऽध्यायः

35.1.a	सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
35.1.b	स भूमिं सर्वतः स्पृत्वाऽत्यतिष्ठद् दशाङ्गुलम् ॥१॥
35.2.a	पुरुष एवेदं सर्वं यद् भूतं यच्च भाव्यम् ।
35.2.b	उतामृतत्वस्येशानो यदन्नेनातिरोहति ॥२॥
35.3.a	एतावानस्य महिमाऽतो ज्यायाश्च पूरुषः ।
35.3.b	पादोऽस्य विश्वा भूतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि ॥३॥
35.4.a	त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः पादोऽस्येहाभवत्पुनः ।
35.4.b	ततो विष्वङ् व्यक्रामत्साशनानशने अभि ॥४॥
35.5.a	ततो विराळजायत विराजो अधि पूरुषः ।
35.5.b	स जातो अत्यरिच्यत पश्चाद् भूमिमथो पुरः ॥५॥
35.6.a	तस्माद् यज्ञात्सर्वहुतः सम्भृतं पृषदाज्यम् ।
35.6.b	पशून्स्ताश्चक्रे वायव्यानारण्या ग्राम्याश्च ये ॥६॥
35.7.a	तस्माद् यज्ञात्सर्वहुतः ऋचः सामानि जज्ञिरे ।
35.7.b	छन्दांसि जज्ञिरे तस्माद् यजुस्तस्मादजायत ॥७॥
35.8.a	तस्मादश्वा अजायन्त ये के चोभयादतः ।
35.8.b	गावो ह जज्ञिरे तस्मात्तस्माज्जाता अजावयः ॥८॥

अथ पञ्चत्रिंशोऽध्यायः

ॐ सहस्रशीर्षेति सहस्र = शीर्षा । पुरुषः । सहस्राक्ष इति सहस्र = अक्षः ।
 सहस्रपादिति सहस्र = पात् * । सः । भूमिम् । सर्वतः । स्पृत्वा । अति ।
 अतिष्ठत् । दशाङ्गुलमिति दश = अङ्गुलम् * ॥१॥ पुरुषः । एव । इदम् । सर्वम्
 । यत् । भूतम् । यत् । च । भाव्यम् * । उत । अमृतत्वस्येत्यमृत = त्वस्य ।
 ईशानः । यत् । अन्नेन । अतिरोहतीत्यति = रोहति * ॥२॥ एतावान् । अस्य ।
 महिमा । अतः । ज्यायान् । च । (पुरुषः । पुरुष इति पुरुषः) * । पादः ।
 अस्य । विश्वा । भूतानि । त्रिपादिति त्रि = पात् । अस्य । अमृतम् । दिवि
 * ॥३॥ त्रिपादिति त्रि = पात् । ऊर्ध्वः । उत् । ऐत् । पुरुषः । पादः ।
 अस्य । इह । अभवत् । पुनरिति पुनः * । ततः । विष्वङ् । वि । अक्रामत् ।
 साशनानशने इति साशनानशने । अभि * ॥४॥ ततः । विराळिति वि = राट् ।
 अजायत । विराज इति वि = राजः । अधि । (पुरुषः । पुरुष इति पुरुषः
) * । सः । जातः । अति । अरिच्यत । पश्चात् । भूमिम् । अथो इत्यथो । पुर
 : * ॥५॥ तस्मात् । यज्ञात् । सर्वहुत इति सर्व = हुतः । संभृत मिति सं =
 भृतम् । पृषदाज्यमिति पृषत् = आज्यम् * । पशून् । तान् । चक्रे । वायव्यान् ।
 आरण्याः । ग्राम्याः । च । ये * ॥६॥ तस्मात् । यज्ञात् । सर्वहुत इति सर्व =
 हुतः । ऋचः । सामानि । जज्ञिरे * । छन्दांसि । जज्ञिरे । तस्मात् । यजुः
 । तस्मात् । अजायत * ॥७॥ तस्मात् । अश्वाः । अजायन्त । ये । के । च । (
 उभयादतः । उभयदत इत्युभय = दतः) * । गावः । ह । जज्ञिरे । तस्मात् ।
 तस्मात् । जाताः । अजावयः * ॥८॥

35.9.a	तं व्य॒ज्ञं ब॒र्हिषि प्रौ॒क्षन्पुरु॑षं जा॒तम॒ग्रतः ।
35.9.b	तेन॑ दे॒वा अ॒यज॑न्त सा॒ध्या ऋ॒षयश्च॑ ये ॥९॥
35.10.a	यत्पुरु॑षं व्य॒दधुः क॒तिधा व्य॑कल्पयन् ।
35.10.b	मुखं॑ कि॒मस्या॒सीत् किं॑ बा॒हू कि॒मू॒रू पा॒दा उ॒च्येते ॥१०॥
35.11.a	ब्रा॒ह्मणो॑ऽस्य मुख॑मासीद् बा॒हू रा॒जन्यः॑ कृ॒तः ।
35.11.b	ऊ॒रू तद॑स्य यद् वै॒श्यः प॒द्भ्यां शू॒द्रो अ॒जाय॑त ॥११॥
35.12.a	च॒न्द्रमा॑ मन॒सो जा॒तश्चक्षोः॑ सूर्यो॑ अजायत ।
35.12.b	श्रो॒त्राद् वा॒युश्च प्रा॒णश्च॑ मु॒खाद॒ग्नि र॒जाय॑त ॥१२॥
35.13.a	नाभ्या॑ आसीदन्तरि॒क्षं शी॒र्ष्णो द्यौः॑ स॒मव॑र्तत ।
35.13.b	प॒द्भ्यां भू॒मिर्दि॒शः श्रो॒त्रात् तथा॑ लो॒कां (२) - अ॑कल्पयन् ॥१३॥
35.14.a	यत्पुरु॑षेण ह॒विषा॑ दे॒वा य॒ज्ञम॑तन्वत ।
35.14.b	वस॑न्तोऽस्यासीदाज्य॒ङ् ग्री॒ष्म इ॒ध्मः शर॑द्भ॒विः ॥१४॥
35.15.a	स॒प्तास्या॑सन् परि॒धय॑स्त्रिः स॒प्त स॒मिधः॑ कृ॒ताः ।
35.15.b	दे॒वा यद् य॒ज्ञं त॒न्वा॒ना अब॑ध्नन् पुरु॑षं प॒शुम् ॥१५॥
35.16.a	य॒ज्ञेन॑ य॒ज्ञम॑यजन्त दे॒वास्ता॒नि ध॒र्माणि॑ प्रथ॒मान्या॑सन् ।
35.16.b	ते ह॒ नाक॑म् म॒हिमा॑नः स॒चन्त॑ यत्र पूर्वे सा॒ध्याः स॒न्ति दे॒वाः ॥१६॥(१)

तम् । यज्ञम् । बर्हिषि । प्र । औक्षन् । पुरुषम् । जातम् । अग्रतः * । तेन ।
 देवाः । अयजन्त । साध्याः । ऋषयः । च । ये * ॥१॥ यत् । पुरुषम् । वि
 । अदधुः । कतिधा । वि । अकल्पयन् * । मुखम् । किम् । अस्य । आसीत् ।
 किम् । बाहू इति बाहू । किम् । ऊरू इत्यूरू । पादौ । उच्येते इत्युच्येते
 * ॥१०॥ ब्राह्मणः । अस्य । मुखम् । आसीत् । बाहू इति बाहू । राजन्यः ।
 कृतः * । ऊरू इत्यूरू । तत् । अस्य । यत् । वैश्यः । पद्भ्यामिति पत् =
 भ्याम् । शूद्रः । अजायत * ॥११॥ चन्द्रमाः । मनसः । जातः । चक्षोः ।
 सूर्यः । अजायत * । श्रोत्रात् । वायुः । च । प्राणः । च । मुखात् । अग्निः
 । अजायत * ॥१२॥ नाभ्याः । आसीत् । अन्तरिक्षम् । शीर्ष्णः । द्यौः । सम्
 । अवर्तत * । पद्भ्यामिति पत् = भ्याम् । भूमिः । दिशः । श्रोत्रात् । तथा ।
 लोकान् । अकल्पयन् * ॥१३॥ यत् । पुरुषेण । हविषा । देवाः । यज्ञम् ।
 अतन्वत * । वसन्तः । अस्य । आसीत् । आज्यम् । ग्रीष्मः । इध्मः । शरत् ।
 हविः * ॥१४॥ सप्त । अस्य । आसन् । परिधय इति परि = धयः । त्रिः ।
 सप्त । समिध इति सं = इधः । कृताः * । देवाः । यत् । यज्ञम् । तन्वानाः
 । अबध्नन् । पुरुषम् । पशुम् * ॥१५॥ यज्ञेन । यज्ञम् । अयजन्त । देवाः ।
 तानि । धर्माणि । प्रथमानि । आसन् * । ते । ह । नाकम् । महिमानः ।
 सचन्त । यत्र । पूर्वे । साध्याः । सन्ति । देवाः * ॥१६॥ १॥२३२-२=२३०॥

35.17.a	अ॒द्भ्यः सं॒भृतः पृ॒थिव्यै रसा॑च्च वि॒श्वक॑र्मणः : सम॒वर्त॑ताग्रे ।
35.17.b	तस्य॑ त्वष्टा॑ वि॒दध॑द् रूप॒मेति॑ तन्म॒र्त्यस्य॑ दे॒वत्व॑मा॒जान॑मग्रे ॥१॥
35.18.a	वे॒दाह॑मेतं पु॒रुषं॑ म॒हान्त॑मा॒दित्य॑वर्णन् तम॒सः पर॑स्तात् ।
35.18.b	तमे॒व वि॒दित्वा॑ऽति मृ॒त्युमे॒ति नान्यः॑ पन्था॑ वि॒द्यते॑ऽय॒नाय॑ ॥२॥
35.19.a	प्र॒जाप॑तिश्चरति गर्भे॑ अ॒न्तर॑जायमानो बहु॒धा वि जा॑यते ।
35.19.b	तस्य॑ योनिं॑ परि॑ पश्यन्ति॑ धी॒रास्त॑स्मिन्ह तस्थु॑र्भुवनानि॑ वि॒श्वा ॥३॥
35.20.a	यो दे॒वेभ्य॑ आ॒तप॑ति यो दे॒वाना॑म् पु॒रोहि॑तः ।
35.20.b	पूर्वो॑ यो दे॒वेभ्यो॑ जा॒तो नमो॑ रु॒चाय॑ ब्रा॒ह्मये॑ ॥४॥
35.21.a	रुचं॑ ब्रा॒ह्मं ज॑नयन्तो दे॒वा अग्रे॑ तदब्रुवन् ।
35.21.b	यस्त॒वैवं ब्रा॑ह्म॒णो वि॒द्यात्त॑स्य दे॒वा अस॑न्वशे ॥५॥
35.22.a	श्रीश्च॑ ते ल॒क्ष्मीश्च॑ प॒त्या अ॒होरा॑त्रे पा॒र्श्वे नक्ष॑त्राणि रूप॒मश्विनौ॑ व्या॒त्तम् ।
35.22.b	इ॒ष्णन्नि॑षा॒णामुं॑ म॒ इषा॑ण सर्व॒लोकं॑ म॒ इषा॑ण ॥६॥(२)
35.23.a	तदे॒वाग्नि॑ स्तदा॒दित्य॑स्तद् वा॒यु स्तदु॑ च॒न्द्रमा॑ : ।
35.23.b	तदे॒व शु॒क्रं तद् ब्र॑ह्म तदाप॑ स्तत्प्र॒जाप॑तिः ॥१॥

अद्भ्य इत्यत् = भ्यः । संभृत इति सं = भृतः । पृथिव्यै । रसात् । च ।
 विश्वकर्मण इति विश्व = कर्मणः । सम् । अवर्तत । अग्रे * । तस्य । त्वष्टा ।
 विदध दिति वि = दधत् । रूपम् । एति । तत् । मर्त्यस्य । देवत्वमिति देव =
 त्वम् । आजान मित्या = जानम् । अग्रे * ॥१॥ वेद । अहम् । एतम् । पुरुषम् ।
 महान्तम् । आदित्यवर्ण मित्या दित्य = वर्णम् । तमसः । परस्तात् * । तम् ।
 एव । विदित्वा । अति । मृत्युम् । एति । न । अन्यः । पन्थाः । विद्यते ।
 अयनाय * ॥२॥ प्रजापति रिति प्रजा = पतिः । चरति । गर्भे । अन्तः ।
 अजायमानः । बहुधा । वि । जायते * । तस्य । योनिम् । परि । पश्यन्ति ।
 धीराः । तस्मिन् । ह । तस्थुः । भुवनानि । विश्वा * ॥३॥ यः । देवेभ्यः ।
 आतपतीत्या = तपति । यः । देवानाम् । पुरोहित इति पुरः = हितः * । पूर्वः ।
 यः । देवेभ्यः । जातः । नमः । रुचाय । ब्राह्मये * ॥४॥ रुचम् ।
 ब्राह्मम् । जनयन्तः । देवाः । अग्रे । तत् । अब्रुवन् * । यः । त्वा । एवम् ।
 ब्राह्मणः । विद्यात् । तस्य । देवाः । असन् । वशे * ॥५॥ श्रीः । च । ते ।
 लक्ष्मीः । च । पत्न्यौ । अहोरात्रे इत्यहोरात्रे । पार्श्वे इति पार्श्वे । नक्षत्राणि ।
 रूपम् । अश्विनौ । व्यात्त मिति वि = आत्तम् * । इष्णन् । इषाण । अमुम् । मे ।
 इषाण । सर्वलोकमिति सर्व = लोकम् । मे । इषाण * ॥६॥ २॥ १०५-
 ०=१०५॥

तत् । एव । अग्निः । तत् । आदित्यः । तत् । वायुः । तत् । ऊँ इत्यूँ ।
 चन्द्रमाः * । तत् । एव । शुक्रम् । तत् । ब्रह्म । तत् । आपः । तत् ।
 प्रजापति रिति प्रजा = पतिः * ॥१॥

35.24.a	सर्वे निमेषा जज्ञिरे विद्युतः पुरुषा दधि ।
35.24.b	नैन मूर्ध्वन्न तिर्यञ्च न मध्ये परि जग्रभत् ॥२॥
35.25.a	न तस्य प्रतिमा अस्ति यस्य नाम महद्यशः ।
35.25.b	हिरण्यगर्भ इत्येषः ॥३॥
35.26.a	एषो ह देवः प्रदिशोऽनु सर्वाः पूर्वो ह जातः स उ गर्भे अन्तः ।
35.26.b	स एव जातः स जनिष्यमाणः प्रत्यङ् जनास्तिष्ठति सर्वतोमुखः ।
35.26.c	यस्मान्न जात इत्येषः ॥४॥
35.27.a	वेनस्तत्पश्यन् निहितं गुहा सद्यत्र विश्वं भवत्येकनीलम् ।
35.27.b	तस्मिन्निदं सं च वि चैति सर्वं स ओतः प्रोतश्च विभूः प्रजासु ॥५॥
35.28.a	प्र तद्वोचेदमृतं नु विद्वान् गन्धर्वो धाम विभृतं गुहा सत् ।
35.28.b	त्रीणि पदानि निहिता गुहाऽऽस्य यस्तानि वेद स पितुः पितासत् ॥६॥
35.29.a	स नो बन्धुर्जनिता स विधाता धामानि वेद भुवनानि विश्वा ।
35.29.b	यत्र देवा अमृतमानशानास्तृतीये धामन्नध्यैरयन्त ॥७॥
35.30.a	परीत्य भूतानि परीत्य लोकान्परीत्य सर्वाः प्रदिशो दिशश्च ।
35.30.b	उपस्थाय प्रथमजा मृतस्यात्मनाऽऽत्मानमभि सं विवेश ॥८॥

सर्वे । निमेषा इति नि = मेषा : । जज्ञिरे । विद्युत इति वि = द्युतः । पुरुषात्
 । अधि * । न । एनम् । ऊर्ध्वम् । न । तिर्यञ्चम् । न । मध्ये । परि । जग्रभत्
 *॥२॥ न । तस्य । प्रतिमेति प्रति = मा । अस्ति । यस्य । नाम । महत् ।
 यशः * । हिरण्यगर्भः । इति । एषः ॥३॥ एषः । ह । देवः । प्रदिश इति
 प्र = दिशः । अनु । सर्वाः । पूर्वः । ह । जातः । सः । ऊँ इत्यू । गर्भे ।
 अन्तरित्यन्तः * । सः । एव । जातः । सः । जनिष्यमाणः । प्रत्यङ् । जना
 : । तिष्ठति । सर्वतोमुख इति सर्वतः = मुखः * । यस्मात् । न । जातः ।
 इति । एषः ॥४॥ वेनः । तत् । पश्यत् । निहित मिति नि = हितम् । गुहा
 । सत् । यत्र । विश्वम् । भवति । एकनीळ मित्येक = नीळम् * । तस्मिन् ।
 इदम् । सम् । च । वि । च । एति । सर्वम् । सः । ओत इत्या = उतः ।
 प्रोत इति प्र = उतः । च । विभू रिति वि = भूः । प्रजास्विति प्र = जासु
 *॥५॥ प्र । तत् । वोचेत् । अमृतम् । नु । विद्वान् । गन्धर्वः । धाम । विभृत
 मिति वि = भृतम् । गुहा । सत् * । त्रीणि । पदानि । निहितेति नि = हिता ।
 गुहा । आ । अस्य । यः । तानि । वेद । सः । पितुः । पिता । असत् *॥६॥
 सः । नः । बन्धुः । जनिता । सः । विधातेति वि = धाता । धामानि ।
 वेद । भुवनानि । विश्वा * । यत्र । देवाः । अमृतम् । आनशानाः । तृतीये ।
 धामन् । अध्यैरयन्तेत्यधि = ऐरयन्त *॥७॥ परीत्येति परि = इत्य । भूतानि ।
 परीत्येति परि = इत्य । लोकान् । परीत्येति परि = इत्य । सर्वाः । प्रदिश इति
 प्र = दिशः । दिशः । च * । उपस्थायेत्युप = स्थाय । प्रथमजा मिति प्रथम =
 जाम् । ऋतस्य । आत्मना । आत्मानम् । अभि । सम् । विवेश *॥८॥

35.31.a	परि द्यावापृथिवी सद्य इत्वा परि लोकान्परि दिशः परि स्वः ।
35.31.b	ऋतस्य तन्तुं विततं विचृत्य तदपश्य तदभव तदासीत् ॥९॥
35.32.a	सदसस्पति मद्भुतं प्रियमिन्द्रस्य काम्यम् ।
35.32.b	सनिं मेधा मयासिषः स्वाहा ॥१०॥
35.33.a	यां मेधां देवगणाः पितरश्चोपासते ।
35.33.b	तया मामद्य मेधयाऽग्ने मेधाविनं कुरु स्वाहा ॥११॥
35.34.a	इदं मे ब्रह्म च क्षत्रं चोभे श्रियमश्नुताम् ।
35.34.b	मयि देवा दधतु श्रियमुत्तमां तस्यै ते स्वाहा ॥१२॥(३)

35.35.a	अपेतो यन्तु पणयोऽसुम्ना देवपीयवः ।
35.35.b	अस्य लोकः सुतावतः ॥१॥
35.36.a	द्युभिरहोभिरक्तुभिर्व्यक्तं व्यमो ददात्ववसानमस्मै ।
35.36.b	सविता ते शरिरेभ्यः पृथिव्यां लोकमिच्छतु ।
35.36.c	तस्मै युज्यन्तामुस्रियाः ॥२॥
35.37.a	वायुः पुनातु सविता पुनात्वग्नेर्भ्राजसा सूर्यस्य वर्चसा ।
35.37.b	वि मुच्यन्तामुस्रियाः ॥३॥
35.38.a	अश्वत्थे वो निषदनं पर्णे वो वसतिष्कृता ।
35.38.b	गोभाज इत्किलासथ यत्सनवथ पूरुषम् ॥४॥

परि॑ । द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ द्यावा॑पृथि॒वी । सद्यः॑ । इत्वा॑ । परि॑ । लोकान्॑ । परि॑ ।
 दिशः॑ । परि॑ । स्व॒ रिति॑ स्वः॑ * । ऋतस्य॑ । तन्तु॑म् । वित॑त मिति॒ वि = त॑तम्
 । विच॑त्येति॒ वि = च॑त्य । तत् । अप॑श्यत् । तत् । अभ॑वत् । तत् । आसी॑त्
 *॥९॥ सद॑सः । पति॑म् । अद्भु॑तम् । प्रि॒यम् । इन्द्र॑स्य । काम्य॑म् * । सनि॑म् ।
 मेधा॑म् । अया॑सिषम् । स्वाहा॑ *॥१०॥ याम् । मेधा॑म् । देव॑गणा इति॒ देव =
 गणाः॑ । पित॑रः । च । उपा॑सत इत्यु॒प = आ॑सते * । तया॑ । माम् । अद्य॑ ।
 मेधया॑ । अग्ने॑ । मेधा॑विनम् । कुरु॑ । स्वाहा॑ *॥११॥ इदम् । मे । ब्रह्म॑ । च ।
 क्षत्र॑म् । च । उ॒भे इत्यु॒भे । श्रि॒यम् । अ॒श्रुता॑म् * । मयि॑ । देवाः॑ । दध॑तु ।
 श्रि॒यम् । उत्त॑मा मित्यु॒त् = त॑माम् । तस्यै॑ । ते । स्वाहा॑ *॥१२॥३॥१२५-
 १६=१९९॥

अप॑ । इतः॑ । यन्तु॑ । पण॑यः । असु॑म्नाः । देव॑पीयव इति॒ देव = पी॒यवः॑ * ।
 अस्य॑ । लोकः॑ । (सु॒ताव॑तः । सु॒तव॑त इति॒ सुत॑ = व॒तः) *॥१॥ द्युभि॑ रिति॒
 द्यु = भिः॑ । अहो॑भि रित्यहः॑ = भिः॑ । अ॒क्तुभि॑ रित्यक्तु॑ = भिः॑ । व्य॒क्त
 मिति॒ वि = अ॑क्तम् । यमः॑ । ददा॑तु । अव॑सानमित्य॒व = सा॑नम् । अस्मै॑ * ।
 सवि॑ता । ते । शरी॑रिभ्यः । पृथि॒व्याम् । लोक॑म् । इच्छ॑तु * । तस्मै॑ । यु॒ज्यन्ता॑म्
 । उ॒स्रियाः॑ *॥२॥ वा॒युः । पु॒नातु॑ । सवि॑ता । पु॒नातु॑ । अग्नेः॑ । भ्राज॑सा ।
 सूर्य॑स्य । वर्च॑सा * । वि । मु॒च्यन्ता॑म् । उ॒स्रियाः॑ *॥३॥ अ॒श्वत्ये॑ । वः॑ ।
 (नि॒षदन॑म् । नि॒सदन॑ मिति॒ नि = स॑दनम्) । पर्णे॑ । वः॑ । वस॑तिः । कृ॒ता
 * । गो॒भाज॑ इति॒ गो = भा॑जः । इत् । किल॑ । अस॑थ । यत् । स॒नव॑थ ।
 (पू॒रुष॑म् । पु॒रुष॑ मिति॒ पु॒रुष॑म्) *॥४॥

35.39.a	सविता ते शरीराणि मातुरुपस्थ आ वपतु ।
35.39.b	तस्मै पृथिवि शं भव ।
35.39.c	प्रजापतौ त्वा देवतायामुपोदके लोके नि दधाम्यसौ ॥५॥
35.40.a	परम् मृत्यो अनु परेहि पन्थां य्यस्ते अन्य इतरो देवयानात् ।
35.40.b	चक्षुष्मते शृण्वते ते ब्रवीमि मा न : प्रजाः रीरिषो मोत वीरान् ॥६॥
35.41.a	शं वात : शः हि ते घृणि : शं ते भवन्त्विष्टका : ।
35.41.b	शं ते भवन्त्वग्रय : पार्थिवासो मा त्वाऽभि शूशुचन् ॥७॥
35.42.a	कल्पन्तां ते दिशस्तुभ्यमाप : शिवतमास्तुभ्यम् भवन्तु सिन्धव : ।
35.42.b	अन्तरिक्षः शिवं तुभ्यं कल्पन्तां ते दिश : सर्वा : ॥८॥
35.43.a	अश्मन्वती रीयते सः रभध्वमुत्तिष्ठत प्र तरता सखाय : ।
35.43.b	अत्रा जहीमोऽशिवा ये असञ्छिवान्वयमुत्तरेमाभि वाजान् ॥९॥
35.44.a	अपाघमप किल्बिषमप कृत्यामपो रप : ।
35.44.b	अपामार्ग त्वमस्मदप दु : ष्वप्यः सुव ॥१०॥
35.45.a	सुमित्रिया न आप ओषधय : सन्तु दुर्मित्रियास्तस्मै सन्तु ।
35.45.b	योऽस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्म : ॥११॥
35.46.a	अनङ्गाहमन्वारभामहे स्वस्तये ।
35.46.b	स न इन्द्र इव देवेभ्यो वह्नि : सन्तारणो भव ॥१२॥

सविता । ते । शरीराणि । मातुः । उपस्थ इत्युप = स्थे । आ । वपतु * । तस्मै
 । पृथिवि । शम् । भव * । प्रजापता इति प्रजा = पतौ । त्वा । देवतायाम् ।
 उपोदक इत्युप = उदके । लोके । नि । दधामि । असौ * ॥५॥ परम् । मृत्यो
 इति मृत्यो । अनु । परा । इहि । पन्थाम् । यः । ते । अन्यः । इतरः ।
 देवयानादिति देव = यानात् * । चक्षुष्मते । शृण्वते । ते । ब्रवीमि । मा । नः
 । प्रजामिति प्र - जाम् । (रीरिषः । रिरिष इति रिरिषः) । मा । उत्त । वीरान्
 * ॥६॥ शम् । वातः । शम् । हि । ते । घृणिः । शम् । ते । भवन्तु ।
 इष्टकाः * । शम् । ते । भवन्तु । अग्नयः । पार्थिवासः । मा । त्वा । अभि ।
 शूशुचन् * ॥७॥ कल्पन्ताम् । ते । दिशः । तुभ्यम् । आपः । शिवतमा इति
 शिव = तमाः । तुभ्यम् । भवन्तु । सिन्धवः * । अन्तरिक्षम् । शिवम् । तुभ्यम्
 । कल्पन्ताम् । ते । दिशः । सर्वाः * ॥८॥ अश्मन्वतीत्यश्मन् = वती । रीयते
 । सम् । रभध्वम् । उत् । तिष्ठत । प्र । तरत । सखायः * । अत्र । जहीमः ।
 अशिवाः । ये । असन् । शिवान् । वयम् । उत् । तरेम । अभि । वाजान् * ॥९॥
 अप । अघम् । अप । किल्बिषम् । अप । कृत्याम् । अपो इत्यपो । रपः * ।
 (अपामार्ग । अपमार्गेत्यप = मार्ग) । त्वम् । अस्मत् । अप । (दुः स्वप्न्यम् ।
 दुस्स्वप्न्य मिति दुः = स्वप्न्यम्) । सुव * ॥१०॥ सुमित्रिया इति सु = मित्रियाः
 । नः । आपः । ओषधयः । सन्तु । दुर्मित्रिया इति दुः = मित्रियाः । तस्मै
 । सन्तु । यः । अस्मान् । द्वेष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः * ॥११॥ अनङ्गा
 हम् । अन्वारभामह इत्यनु = आरभामहे । स्वस्तये * । सः । नः । इन्द्र इवेतीन्द्र
 : = इव । देवेभ्यः । वन्हिः । सन्तारण इति सं = तारणः । भव * ॥१२॥

35.47.a	उ॒द्वयं॑ त॒मस॑स्परि स्व : प॒श्यन्त॑ उत्त॒रम् ।
35.47.b	दे॒वं दे॒वत्रा॑ सूर्य॒मग॑न्म ज्योति॒रुत्त॑मम् ॥१३॥
35.48.a	अ॒ग्न आ॒यू॒षि प॑वस आ॒सुवो॑र्जमिष॒श्च न : ।
35.48.b	आ॒रे बा॑धस्व दु॒च्छुना॑म् ॥१४॥
35.49.a	आ॒युष्मा॑नग्रे ह॒विषा॑ वृ॒धानो॑ घृ॒तप्र॑तीको घृ॒तयो॑निरेधि ।
35.49.b	घृ॒तं पी॒त्वाम॑धु चा॒रु ग॑व्यम् पि॒तेव॑ पु॒त्रम॑भि रक्ष॒तादि॑मान्त्स्वाहा ॥१५॥
35.50.a	इ॒मं जी॒वेभ्यः॑ परि॒धि न्द॑धामि मै॒षां नु॑ गा॒दप॑रो अ॒र्थमे॒तम् ।
35.50.b	श॒तं जी॒वन्तु॑ श॒रदः॑ पु॒रुची॑रन्त॒र्मृत्युं॑ द॒धतां॑ प॒र्वते॑न ॥१६॥
35.51.a	प॒रीमे॑ गा॒मने॑षत॒ पर्य॑ग्निम॒हृष॑त ।
35.51.b	दे॒वेष्व॑क्र॒त श्र॑व : क इ॒मां (२) - आ द॑धर्षति ॥१७॥
35.52.a	क्र॒व्याद॑म॒ग्निम् प्र॑ हि॒णोमि॑ दू॒रं य्य॑मराज्य॒ङ् गच्छ॑तु रि॒प्रवा॑ह : ।
35.52.b	इ॒हैवा॑यमि॒तरो॑ जा॒तवे॑दा दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यं व॑हतु प्र॒जान॑न् ॥१८॥
35.53.a	व॒ह व॒पां जा॑तवेद : पि॒तृभ्यो॑ यत्रै॒नान्वे॑त्थ निहि॒तान्प॑राके ।
35.53.b	मे॒दसः॑ कु॒ल्या उप॑ ता॒न्त्स्र॑वन्तु स॒त्या ए॒षामा॑शिषः स॒न्तु का॒मा : स्वाहा॑ ॥१९॥

उत् । वयम् । तमसः । परि । स्वरिति स्वः । पश्यन्तः । उत्तरमित्युत् =
 तरम् * । देवम् । देवत्रेति देव = त्रा । सूर्यम् । अगन्म । ज्योतिः । उत्तममित्युत्
 = तमम् * ॥१३॥ अग्ने । आयूष्णि । पवसे । आ । सुव । ऊर्जम् । इषम् । च
 । नः * । आरे । बाधस्व । दुच्छुनाम् * ॥१४॥ आयुष्मान् । अग्ने । हविषा ।
 वृधानः । घृतप्रतीक इति घृत = प्रतीकः । घृतयोनि रिति घृत = योनिः ।
 एधि * । घृतम् । पीत्वा । मधु । चारु । गव्यम् । पितेवेति पिता = इव । पुत्रम्
 । अभि । रक्षतात् । इमान् । स्वाहा * ॥१५॥ इमम् । जीवेभ्यः । परिधिमिति
 परि = धिम् । दधामि । मा । एषाम् । नु । गात् । अपरः । अर्थम् । एतम्
 * । शतम् । जीवन्तु । शरदः । पुरुचीः । अन्तः । मृत्युम् । दधताम् ।
 पर्वतेन * ॥१६॥ परि । इमे । गाम् । अनेषत । परि । अग्निम् । अहृषत * ।
 देवेषु । अक्रत । श्रवः । कः । इमान् । आ । दधर्षति * ॥१७॥ क्रव्यादमिति
 क्रव्य = अदम् । अग्निम् । प्र । हिनोमि । दूरम् । यमराज्यमिति यम = राज्यम्
 । गच्छतु । रिप्रवाह इति रिप्र = वाहः * । इह । एव । अयम् । इतरः ।
 जातवेदा इति जात = वेदाः । देवेभ्यः । हव्यम् । वहतु । प्रजानन्निति प्र =
 जानन् * ॥१८॥ वह । वपाम् । जातवेद इति जात = वेदः । पितृभ्य इति पितृ
 = भ्यः । यत्र । एनान् । वेत्थ । निहिता निति नि = हितान् । पराके * ।
 मेदसः । कुल्याः । उप । तान् । स्रवन्तु । सत्याः । एषाम् । आशिष इत्या =
 शिषः । सन्तु । कामाः । स्वाहा * ॥१९॥

35.54.a	स्यो॒ना पृ॒थिवि॑ नो भवानृ॒क्षरा नि॒वेशनी॑ ।
35.54.b	यच्छा॑ न : शर्म॑ सप्र॒था : ।
35.54.c	अप॑ न : शोशु॑चदघम् ॥२०॥
35.55.a	अस्मा॑त्त्वमधि॑ जातोऽसि॑ त्वदयं॑ जायतां॑ पुनः॑ ।
35.55.b	असौ॑ स्वर्गा॒यि लोका॑य स्वाहा॑ ।
35.55.c	अप॑ न : शोशु॑चदघम् ॥२१॥(४)

सहस्रशीर्षा षोडश ॥१६॥ अद्भ्यः संभृतः षट् ॥६॥ तदेवाग्निर्द्वादश ॥१२॥ अपेतो यन्त्वेकविंशतिः ॥२१॥ चतुरनुवाकेषु पञ्चपञ्चाशत् ॥५५॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां पञ्चत्रिंशोऽध्यायः ॥३५॥

स्योना । पृथिवि । न : । भव । अनृक्षरा । निवेशनीति नि = वेशनी * । यच्छ
 । न : । शर्म । सप्रथा इति स = प्रथा : * । अप । न : । शोशुचत् । अघम्
 *॥२०॥ अस्मात् । त्वम् । अधि । जात : । असि । त्वत् । अयम् । जायताम्
 । पुन रिति पुन : * । असौ । स्वर्गयिति स्व : = गाय । लोकाय । स्वाहा * ।
 अप । न : । शोशुचत् । अघम् *॥२१॥४॥३३०-५८=२७२॥ आहत्य पद
 संख्या ॥८८२-७६=८०६॥

इति पञ्चत्रिंशोऽध्यायः

॥ इति पञ्चत्रिंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	35		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	232	2	230
2	105	0	105
3	215	16	199
4	330	58	272
Total	882	76	806

॥ अथ षट् त्रिंशोऽध्यायः ॥

अथ षट् त्रिंशोऽध्यायः :

36.1.a	ऋचं वाचं प्र पद्ये मनो यजुः प्र पद्ये साम प्राणं प्र पद्ये चक्षुः श्रोत्रं प्र पद्ये ।
36.1.b	वागोज ससहौजो मयि प्राणापानौ ॥१॥
36.2.a	यस्मै च्छिद्रं चक्षुषो हृदयस्य मनसो वाऽतितृष्णं बृहस्पतिर्मे तद्वधातु ।
36.2.b	शन्नो भवतु भुवनस्य यस्पतिः ॥२॥
36.3.a	भूर्भुवः स्वः । तत् सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि ।
36.3.b	धियो यो नः प्रचोदयात् ॥३॥
36.4.a	कया नश्चित्र आ भुवदूती सदावृधः सखा ।
36.4.b	कया श्चिष्ठया वृता ॥४॥
36.5.a	कस्त्वा सत्यो मदानां मश्हिष्ठो मत्सदन्धसः ।
36.5.b	दृळ्हा चिदारुजे वसु ॥५॥
36.6.a	अभी षु णः सखीनामविता जरितृणाम् ।
36.6.b	शतं भवास्यूतिभिः ॥६॥
36.7.a	कया त्वन्न ऊत्याऽभि प्र मन्दसे वृषन् ।
36.7.b	कया स्तोतृभ्य आ भर ॥७॥
36.8.a	इन्द्रो विश्वस्य राजति ।

अथ षट्त्रिंशोऽध्यायः

ॐ ऋचम् । वाचम् । प्र । पद्ये । मनः । यजुः । प्र । पद्ये । साम । प्राणम् ।
 प्र । पद्ये । चक्षुः । श्रोत्रम् । प्र । पद्ये । वाक् । ओजः । सह । ओजः ।
 मयि । प्राणापानौ *॥१॥ यत् । मे । छिद्रम् । चक्षुषः । हृदयस्य । मनसः ।
 वा । अतितृण्ण मित्यति = तृण्णं । बृहस्पतिः । मे । तत् । दधातु * । शम् ।
 नः । भवतु । भुवनस्य । यः । पतिः *॥२॥ भूः । भुवः । स्व रिति स्व
 : । तत् । सवितुः । वरेण्यम् । भर्गः । देवस्य । धीमहि * । धियः । यः ।
 नः । प्रचोदया दिति प्र = चोदयात् *॥३॥ कया । नः । चित्रः । आ ।
 भुवत् । ऊती । सदावृध इति सदा = वृधः । सखा * । कया । शचिष्ठया । वृता
 *॥४॥ कः । त्वा । सत्यः । मदानाम् । म॒हिष्ठः । मत्सत् । अन्धसः * ।
 दृळ्हा । चित् । आरुजे । वसु *॥५॥ अभि । सु । नः । सखीनाम् । अविता
 । जरितृणाम् * । शतम् । भवासि । ऊतिभि रित्यूति = भिः ॥६॥ कया ।
 त्वम् । नः । ऊत्या । अभि । प्र । मन्दसे । वृषन् * । कया । स्तोतृभ्य इति
 स्तोतृ = भ्यः । आ । भर *॥७॥ इन्द्रः । विश्वस्य । राजति *॥

36.8.b	शन्नो अस्तु द्विपदे शं चतुष्पदे ॥८॥
36.9.a	शन्नो मित्रः शं वरुणः शन्नो भवत्वयमा ।
36.9.b	शन्न इन्द्रो बृहस्पतिः शन्नो विष्णुरुक्रमः ॥९॥
36.10.a	शन्नो वातः पवताश्च शन्नस्तपतु सूर्यः ।
36.10.b	शन्नः कनिक्रदद् देवः पर्जन्यो अभि वर्षतु ॥१०॥
36.11.a	अहानि शं भवन्तु नः शश्च रात्रिः प्रति धीयताम् ।
36.11.b	शन्न इन्द्राग्नी भवता मवोभिः शन्न इन्द्रावरुणा रातहव्या ।
36.11.c	शन्न इन्द्रापूषणा वाजसातौ शमिन्द्रासोमा सुविताय शं य्योः ॥११॥
36.12.a	शन्नो देवी रभिष्टय आपो भवन्तु पीतये ।
36.12.b	शं य्योरभि स्रवन्तु नः ॥१२॥
36.13.a	स्योना पृथिवि नो भवानृक्षरा निवेशनी ।
36.13.b	यच्छा नः शर्म सप्रथाः ॥१३॥
36.14.a	आपो हि ष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन ।
36.14.b	महे रणाय चक्षसे ॥१४॥
36.15.a	यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः ।
36.15.b	उशतीरिव मातरः ॥१५॥
36.16.a	तस्मा अरङ्ग गमाम वो यस्य क्षयाय जिव्थ ।

शम् । न : । अस्तु । द्विपद इति द्वि = पदे । शम् । (चतुष्पदे । चतुः पद इति
 चतुः = पदे) * ॥८॥ शम् । न : । मित्रः । शम् । वरुणः । शम् । न : ।
 भवतु । अर्यमा * । शम् । न : । इन्द्रः । बृहस्पतिः । शम् । न : । विष्णुः ।
 उरुक्रम इत्युरु = क्रमः * ॥९॥ शम् । न : । वातः । पवताम् । शम् । न :
 । तपतु । सूर्यः * । शम् । न : । कनिक्रदत् । देवः । पर्जन्यः । अभि ।
 वर्षतु * ॥१०॥ अहानि । शम् । भवन्तु । न : । शम् । रात्रिः । प्रति ।
 धीयताम् * । शम् । न : । इन्द्राग्नी इतीन्द्राग्नी । भवताम् । अवोभि रित्यवः =
 भिः । शम् । न : । इन्द्रावरुणा । रातहव्येति रात = हव्या * । शम् । न : ।
 इन्द्रापूषणा । वाजसाता इति वाज = सातौ । शम् । इन्द्रासोमा । सुविताय । शम्
 । योः * ॥११॥ शम् । न : । देवीः । अभिष्टये । आपः । भवन्तु । पीतये
 * । शम् । योः । अभि । स्रवन्तु । न : * ॥१२॥ स्योना । पृथिवि । न : ।
 भव । अनृक्षरा । निवेशनीति नि = वेशनी * । यच्छ । न : । शर्म । सप्रथा इति
 स = प्रथाः * ॥१३॥ आपः । हि । स्थ । मयोभुव इति मयः = भुवः । ता
 : । न : । ऊर्जे । दधातन * । महे । रणाय । चक्षसे * ॥१४॥ यः । वः ।
 शिवतम इति शिव = तमः । रसः । तस्य । भाजयत । इह । न : * । उशती
 रिवेत्युशती : = इव । मातरः * ॥१५॥ तस्मै । अरम् । गमाम । वः । यस्य
 । क्षयाय । जित्वथ * ।

36.16.b	आपो॑ जनय॑था च न : ॥१६॥
36.17.a	द्यौः॑ शान्ति॑रन्तरि॑क्षश्च॒ शान्तिः॑ पृथि॒वी शान्ति॑रापः॒ शान्ति॑रोष॒धयः॑ शान्तिः॑ ।
36.17.b	वनस्प॑तयः शान्तिः॑ शान्ति॑रेव शान्तिः॑ ॥१७॥
36.18.a	धृते॑ दृ॒ष्ट॒ह मा मि॒त्रस्य॑ मा चक्षु॑षा सर्वा॑णि भू॒तानि॑ समी॑क्षन्ताम् ।
36.18.b	मि॒त्रस्या॑हं चक्षु॑षा सर्वा॑णि भू॒तानि॑ समी॑क्षे ।
36.18.c	मि॒त्रस्य॑ चक्षु॑षा समी॑क्षामहे ॥१८॥
36.19.a	धृते॑ दृ॒ष्ट॒ह मा ।
36.19.b	ज्यो॑क्ते स॒न्दृशि॑ जी॒व्यासं॑ ज्यो॑क्ते स॒न्दृशि॑ जी॒व्यासम्॑ ॥१९॥
36.20.a	नम॑स्ते हर॑से शोचि॑षे नम॑स्ते अस्त्व॑र्चिषे ।
36.20.b	अ॒न्याश्च॑स्ते अ॒स्मत्त॑पन्तु हे॒तयः॑ पा॒वको॑ अ॒स्मभ्य॑श्च शि॒वो भव॑ ॥२०॥
36.21.a	नम॑स्ते अस्तु वि॒द्युते॑ नम॑स्ते स्तन॑यित्त्नवे ।
36.21.b	नम॑स्ते भग॑वन्नस्तु यतः॑ स्वः॑ समी॑हसे ॥२१॥
36.22.a	यतो॑यतः॑ समी॑हसे ततो॑ नो अ॒भयं॑ कुरु ।
36.22.b	शन्नः॑ कुरु प्र॒जाभ्यो॑ऽभय॑न्नः प॒शुभ्यः॑ ॥२२॥
36.23.a	सुमि॑त्रिया न आप॑ ओष॒धयः॑ सन्तु दुर्मि॑त्रियास्तस्मै॑ सन्तु ।
36.23.b	योऽस्मा॑न् द्वेष्टि॑ यं च व॒यं द्वि॑ष्मः ॥२३॥

आपः । जनयथ । च । नः *॥१६॥ द्यौः । शान्तिः । अन्तरिक्षम् । शान्तिः । पृथिवी । शान्तिः । आपः । शान्तिः । ओषधयः । शान्तिः । वनस्पतयः । शान्तिः । शान्तिः । एव । शान्तिः *॥१७॥ धृते । दृष्टे । मा । मित्रस्य । मा । चक्षुषा । सर्वाणि । भूतानि । सम् । ईक्षन्ताम् * । मित्रस्य । अहम् । चक्षुषा । सर्वाणि । भूतानि । सम् । ईक्षे * । मित्रस्य । चक्षुषा । सम् । ईक्षामहे *॥१८॥ धृते । दृष्टे । मा । ज्योक् । ते । सन्दृशीति सं = दृशि । जीव्यासम् । ज्योक् । ते । सन्दृशीति सं = दृशि । जीव्यासम् *॥१९॥ नमः । ते । हरसे । शोचिषे । नमः । ते । अस्तु । अर्चिषे * । अन्यान् । ते । अस्मत् । तपन्तु । हेतयः । पावकः । अस्मभ्यम् । शिवः । भव *॥२०॥ नमः । ते । अस्तु । विद्युत इति वि = द्युते । नमः । ते । स्तनयित्त्नवे * । नमः । ते । भगवन्निति भग = वन् । अस्तु । यतः । स्वरिति स्वः । समीहस इति सं = ईहसे *॥२१॥ यतः । यतः । समीहस इति सं = ईहसे । ततः । नः । अभयम् । कुरु * । शम् । नः । कुरु । प्रजाभ्य इति प्र = जाभ्यः । अभयम् । नः । पशुभ्य इति पशु = भ्यः *॥२२॥ सुमित्रिया इति सु = मित्रियाः । नः । आपः । ओषधयः । सन्तु । दुर्मित्रिया इति दुः = मित्रियाः । तस्मै । सन्तु । यः । अस्मान् । द्वेष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः * ॥२३॥

36.24.a	तच्चक्षुर्देवहितं पुरस्ताच्छुक्र मुच्चरत् ।
36.24.b	पश्येम शरदः शतं जीवेम शरदः शतं शृणुयाम शरदः शतम् ॥२४॥(१)

ऋचं वाचमित्येकानुवाके चतुर्विंशतिः ॥२४॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां षट् त्रिंशोऽध्यायः ॥३६॥

तत् । चक्षुः । देवहित मिति देव = ⁷⁶³ हितम् । पुरस्तात् । शुक्रम् । उच्चर दित्युत्
= चरत् * । पश्येम । शरदः । शतम् । जीवेम । शरदः । शतम् । शृणुयाम ।
शरदः । शतम् * ॥ २४ ॥ १ ॥ ३३९-१६२=१७७ ॥ आहत्य पद संख्या ॥ ३३९-
१६२=१७७ ॥

इति षट्त्रिंशोऽध्यायः

॥ इति षट्त्रिंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	36		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	339	162	177
Total	339	162	177

॥ अथ सप्तत्रिंशोऽध्यायः ॥

॥ अथ सप्तत्रिंशोऽध्यायः ॥

37.1.a	दे॒वस्य॑ त्वा स॒वितुः॑ प्र॒सवे॑ऽश्विनो॒र्बाहु॑भ्याम् पू॒ष्णो ह॒स्ताभ्याम्॑ ।
37.1.b	आ द॒दे ना॒रिर॑सि ॥१॥
37.2.a	यु॒ञ्जते॑ म॒न उ॒त यु॒ञ्जते॑ धि॒यो वि॒प्रा वि॒प्रस्य॑ बृ॒हतो॑ वि॒पश्चितः॑ ।
37.2.b	वि हो॒त्रा द॒धे व॒युना॒विदे॒क इ॒न्मही॑ दे॒वस्य॑ स॒वितुः॑ परि॒ष्टुतिः॑ ॥२॥
37.3.a	दे॒वी द्या॒वापृ॑थि॒वी म॒खस्य॑ वा॒मद्य॑ शि॒रो रा॒ध्यासं॑ दे॒वय॑जने पृ॒थि॒व्याः ।
37.3.b	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥३॥
37.4.a	दे॒व्यो व॒म्रियो॑ भू॒तस्य॑ प्र॒थम॑जा म॒खस्य॑ वो॒ऽद्य शि॒रो रा॒ध्यासं॑ दे॒वय॑जने पृ॒थि॒व्याः ।
37.4.b	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥४॥
37.5.a	इ॒यत्य॑ग्न आ॒सीर्म॒खस्य॑ ते॒ऽद्य शि॒रो रा॒ध्यासं॑ दे॒वय॑जने पृ॒थि॒व्याः ।
37.5.b	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥५॥
37.6.a	इ॒न्द्रस्यौ॑जः स्थ म॒खस्य॑ वो॒ऽद्य शि॒रो रा॒ध्यासं॑ दे॒वय॑जने पृ॒थि॒व्याः ।
37.6.b,c	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे । म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ।
37.6.d	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥६॥
37.7.a	प्रै॒तु ब्र॒ह्म॒णस्प॑तिः प्र दे॒व्येतु॑ सू॒नृता॑ ।
37.7.b	अ॒च्छा वी॒रं न॑र्यम् प॒ङ्क्ति॑रा॒धसं॑ दे॒वा य॒ज्ञं न॑यन्तु नः ।

अथ सप्तत्रिंशोऽध्यायः

ॐ देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव इति प्र = सवे । अश्विनोः । बाहुभ्या
मिति बाहु = भ्याम् । पूष्णः । हस्ताभ्याम् । आ । ददे । नारिः । असि
॥१॥ युञ्जते । मनः । उत । युञ्जते । धियः । विप्राः । विप्रस्य । बृहतः
। विपश्चित इति विपः = चितः * । वि । होत्राः । दधे । (वयुनावित् ।
वयुनविदिति वयुन = वित्) । एकः । इत् । मही । देवस्य । सवितुः ।
(परिष्टुतिः । परिस्तुति रिति परि = स्तुतिः) * ॥२॥ देवी इति देवी ।
द्यावापृथिवी इति द्यावापृथिवी । मखस्य । वाम् । अद्य । शिरः । राध्यासम् ।
देवयजन इति देव = यजने । पृथिव्याः । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा ।
शीर्ष्णे ॥३॥ देव्यः । वम्रियः । भूतस्य । प्रथमजा इति प्रथम = जाः ।
मखस्य । वः । अद्य । शिरः । राध्यासम् । देवयजन इति देव = यजने ।
पृथिव्याः । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे ॥४॥ इयति । अग्ने ।
आसीः । मखस्य । ते । अद्य । शिरः । राध्यासम् । देवयजन इति देव =
यजने । पृथिव्याः । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे ॥५॥ इन्द्रस्य ।
ओजः । स्थ । मखस्य । वः * । अद्य । शिरः । राध्यासम् । देवयजन इति
देव = यजने । पृथिव्याः । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे । मखाय ।
त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे ॥६॥
प्र । एतु । ब्रह्मणः । पतिः । प्र । देवी । एतु । सूनृता * । अच्छ । वीरम् ।
नयम् । पङ्क्तिराधस मिति पङ्क्ति = राधसम् । देवाः । यज्ञम् । नयन्तु । नः
* ।

37.7.c,d	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे । म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ।
37.7.e	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥७॥
37.8.a,b	म॒खस्य॑ शिरोऽसि । म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ।
37.8.c,d	म॒खस्य॑ शिरोऽसि । म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ।
37.8.e,f	म॒खस्य॑ शिरोऽसि । म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ।
37.8.g	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥८॥
37.9.a	अ॒श्वस्य॑ त्वा वृ॒ष्णः श॒क्ना धू॒पयामि॑ दे॒वय॑जने पृथि॒व्याः ।
37.9.b	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ।
37.9.c	अ॒श्वस्य॑ त्वा वृ॒ष्णः श॒क्ना धू॒पयामि॑ दे॒वय॑जने पृथि॒व्याः ।
37.9.d	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ।
37.9.e	अ॒श्वस्य॑ त्वा वृ॒ष्णः श॒क्ना धू॒पयामि॑ दे॒वय॑जने पृथि॒व्याः ।
37.9.f	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ।
37.9.g	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥९॥
37.10.a	ऋ॒जवे॑ त्वा सा॒धवे॑ त्वा सु॒क्षित्यै॑ त्वा ।
37.10.b	म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ।

मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा ।
 शीर्ष्णे । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे ॥७॥ मखस्य । शिरः । असि
 । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे । मखस्य । शिरः । असि । मखाय ।
 त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे । मखस्य । शिरः । असि । मखाय । त्वा ।
 मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे । मखाय ।
 त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे ॥८॥
 अश्वस्य । त्वा । वृष्णः । शक्ना । धूपयामि । देवयजन इति देव = यजने ।
 पृथिव्याः । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे । अश्वस्य । त्वा । वृष्णः
 । शक्ना । धूपयामि । देवयजन इति देव = यजने । पृथिव्याः । मखाय । त्वा ।
 मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे । अश्वस्य । त्वा । वृष्णः । शक्ना । धूपयामि ।
 देवयजन इति देव = यजने । पृथिव्याः । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा ।
 शीर्ष्णे । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे । मखाय । त्वा । मखस्य ।
 त्वा । शीर्ष्णे । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे ॥९॥ ऋजवे । त्वा ।
 साधवे । त्वा । सुक्षित्या इति सु = क्षित्यै । त्वा * । मखाय । त्वा । मखस्य ।
 त्वा । शीर्ष्णे ।

37.10.c	मखाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ।
37.10.d	मखाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥१०॥(१)

37.11.a	यमाय॑ त्वा मखाय॑ त्वा सूर्यस्य॑ त्वा तप॑से ।
37.11.b	दे॒वस्त्वा॑ स॒विता म॒ध्वाऽन॑क्तु पृथि॒व्या : स॒ꣳ स्पृ॑श॒स्पाहि॑ ।
37.11.c	अ॒र्चिर॑सि शोचि॒रसि॑ तपो॑ऽसि ॥१॥
37.12.a	अना॑धृ॒ष्टा पु॒रस्ता॑द॒ग्नेराधि॑पत्य॒ आयु॑र्मे दा : पु॒त्रव॑ती दक्षि॒णत॑ इन्द्र॑स्याधि॒पत्ये॑ प्र॒जां मे॑ दा : ।
37.12.b	सुष॑दा प॒श्चाद्दे॒वस्य॑ स॒वितुराधि॑पत्ये चक्षु॑र्मे दा आश्रु॑तिरुत्तर॒तो धातु॑राधि॒पत्ये॑ रा॒यस्पोष॑म् मे दा : ।
37.12.c	विधृ॑तिरुपरि॒ष्टाद् बृ॒हस्प॑तेराधि॒पत्य॑ ओजो॑ मे दा वि॒श्वाभ्यो॑ मा ना॒ष्ट्राभ्य॑स्पाहि॒ मनो॑रश्वा॑ऽसि ॥२॥
37.13.a	स्वाहा॑ मरु॒द्भिः परि॑ श्रीयस्व दि॒वः स॒ꣳ स्पृ॑श॒स्पाहि॑ ।
37.13.b	मधु॑ मधु॑ मधु॑ ॥३॥(२)

37.14.a	ग॒र्भो दे॒वाना॑म् पि॒ता म॒तीनां॑ पति॑ : प्र॒जाना॑म् ।
37.14.b	सं दे॒वो दे॒वेन॑ स॒वित्रा॑ गत॒ सꣳ सूर्ये॑ण रोचते ॥१॥
37.15.a	सम॑ग्निर॒ग्निना॑ गत॒ सं दै॒वेन॑ स॒वित्रा॑ सꣳ सूर्ये॑णारोचिष्ट ।

मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा । शीर्ष्णे । मखाय । त्वा । मखस्य । त्वा ।
 शीर्ष्णे ॥१०॥१॥२४३-१६९=७४॥

यमाय । त्वा । मखाय । त्वा । सूर्यस्य । त्वा । तपसे । देवः । त्वा । सविता ।
 मध्वा । अनक्तु । पृथिव्याः । सःस्पृश इति सं = स्पृशः । पाहि । अर्चिः ।
 असि । शोचिः । असि । तपः । असि ॥१॥ अनाधृष्टा । पुरस्तात् । अग्नेः ।
 आधिपत्य इत्याधि = पत्ये । आयुः । मे । दाः । पुत्रवतीति पुत्र = वती ।
 दक्षिणतः । इन्द्रस्य । आधिपत्य इत्याधि = पत्ये । प्रजामिति प्र = जाम् । मे ।
 दाः । (सुषदा । सुसदेति सु = सदा) । पश्चात् । देवस्य । सवितुः । आधिपत्य
 इत्याधि = पत्ये । चक्षुः । मे । दाः । आश्रुति रित्या = श्रुतिः । उत्तरतः ।
 धातुः । आधिपत्य इत्याधि = पत्ये । रायः । पोषम् । मे । दाः । विधृति
 रिति वि = धृतिः । उपरिष्ठात् । बृहस्पतेः । आधिपत्य इत्याधि = पत्ये ।
 ओजः । मे । दाः । विश्वाभ्यः । मा । नाष्ट्राभ्यः । पाहि । मनोः । अश्वा ।
 असि ॥२॥ स्वाहा । मरुद्भि रिति मरुत् = भिः । परि । श्रीयस्व । दिवः ।
 सःस्पृश इति सं = स्पृशः । पाहि । मधु । मधु * । मधु ॥३॥२॥७५-
 ५=७०॥

गर्भः । देवानाम् । पिता । मतीनाम् । पतिः । प्रजाना मिति प्र = जानाम् * ।
 सम् । देवः । देवेन । सवित्रा । गत । सम् । सूर्येण । रोचते * ॥१॥ सम् ।
 अग्निः । अग्निना । गत । सम् । दैवेन । सवित्रा । सम् । सूर्येण । अरोचिष्ट * ।

37.15.b	स्वाहा समग्निस्तपसा गत सं दैव्येन सवित्रा सꣳ सूर्येणारुरुचत ॥२॥
37.16.a	धर्ता दिवो विभाति तपसस्पृथिव्यां धर्ता देवो देवानाममर्त्यस्तपोजा : ।
37.16.b	वाचमस्मे नि यच्छ देवायुवम् ॥३॥
37.17.a	अपश्यं गोपामनिपद्यमानमा च परा च पथिभिश्चरन्तम् ।
37.17.b	स सध्रीची : स विषूचीर्वसान आ वरीवर्ति भुवनेष्वन्त : ॥४॥
37.18.a	विश्वासां भुवां पते विश्वस्य मनसस्पते विश्वस्य वचसस्पते सर्वस्य वचसस्पते ।
37.18.b	देवश्रुत्वं देव घर्म देवो देवान्पाह्यत्र प्रावीरनु वां देववीतये ।
37.18.c	मधु मध्वीभ्यां मधु माधूचीभ्याम् ।
37.18.d	हृदे त्वा मनसे त्वा दिवे त्वा सूर्याय त्वा ।
37.18.e	ऊर्ध्वो अध्वरं दिवि देवेषु धेहि ॥५॥
37.19.a	पिता नोऽसि पिता नो बोधि नमस्ते अस्तु मा मा हिꣳसी : ।
37.19.b	त्वष्टमन्तस्त्वा सपेम पुत्रान्पशून्मयि धेह्यरिष्टाऽहꣳ सहपत्या भूयासम् ॥६॥
37.20.a	अह : केतुना जुषताꣳ सुज्योतिर्ज्योतिषा स्वाहा ।
37.20.b	रात्रि : केतुना जुषताꣳ सुज्योतिर्ज्योतिषा स्वाहा ॥७॥(३)

देवस्य त्वा दश ॥१०॥ यमाय तिस्रः ॥३॥ गर्भो देवानां सप्त ॥७॥ त्र्यनुवाकेषु विंशतिः ॥२०॥

स्वाहा । सम् । अग्निः । तपसा । गत । सम् । दैव्येन । सवित्रा । सम् । सूर्येण ।
 अरुरुचत *॥२॥ धर्ता । दिवः । वि । भाति । तपसः । पृथिव्याम् । धर्ता ।
 देवः । देवानाम् । अमर्त्यः । तपोजा इति तपः = जाः * । वाचम् । अस्मे
 इत्यस्मे । नि । यच्छ । (देवायुवम् । देवयुव मिति देव = युवम्) *॥३॥
 अपश्यम् । गोपाम् । अनिपद्यमान मित्यनि = पद्यमानम् । आ । च । परा । च ।
 पथिभि रिति पथि = भिः । चरन्तम् * । सः । सधीचीः । सः । विषूचीः ।
 वसानः । आ । वरीवर्ति । भुवनेषु । अन्तरित्यन्तः *॥४॥ विश्वांसाम् ।
 भुवाम् । पते । विश्वस्य । मनसः । पते । विश्वस्य । वचसः । पते । सर्वस्य ।
 वचसः । पते * । देवश्रुदिति देव = श्रुत् । त्वम् । देव । घर्म । देवः । देवान् ।
 पाहि । अत्र । प्रावी रिति प्र = अवीः । अनु । वाम् । देववीतय इति देव =
 वीतये * । मधु । माध्वीभ्याम् । मधु । माधूचीभ्याम् * । हृदे । त्वा । मनसे ।
 त्वा । दिवे । त्वा । सूर्याय । त्वा । ऊर्ध्वः । अध्वरम् । दिवि । देवेषु । धेहि
 ॥५॥ पिता । नः । असि । पिता । नः । बोधि । नमः । ते । अस्तु । मा ।
 मा । हिंसीः । त्वष्टमन्त इति त्वष्ट = मन्तः । त्वा । सपेम । पुत्रान् ।
 पशून् । मयि । धेहि । अरिष्टा । अहम् । सहपत्येति सह = पत्या । भूयासम्
 *॥६॥ अह रित्यहः । केतुना । जुषताम् । सुज्योति रिति सु = ज्योतिः ।
 ज्योतिषा । स्वाहा * । रात्रिः । केतुना । जुषताम् । सुज्योति रिति सु = ज्योतिः
 : । ज्योतिषा । स्वाहा *॥७॥३॥१४५-१२=१३३॥ आहत्य पद संख्या ॥
 ४६३-१८६=२७७॥

इति सप्तत्रिंशोऽध्यायः

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां सप्तत्रिंशोऽध्यायः ॥३७॥

॥ इति सप्तत्रिंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	37		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	243	169	74
2	75	5	70
3	145	12	133
Total	463	186	277

॥ अथाष्टत्रिंशोऽध्यायः ॥

॥ अथाष्टत्रिंशोऽध्यायः ॥

38.1.a	दे॒वस्य॑ त्वा स॒वितुः॑ प्र॒सवे॑ऽश्विनो॒र्बाहु॑भ्याम् पू॒ष्णो ह॒स्ताभ्याम्॑ ।
38.1.b	आ द॒देऽदि॒त्यै रा॒स्नाऽसि॑ ॥१॥
38.2.a	इ॒ळ ए॒ह्यदि॒त ए॒हि सर॑स्वत्येहि ।
38.2.b	अ॒सावे॒ह्यसा॒वेह्य॑सावेहि ॥२॥
38.3.a	अदि॒त्यै रा॒स्नाऽसी॒न्द्राण्या॑ उ॒ष्णीषः॑ ।
38.3.b	पू॒षाऽसि॑ घ॒र्माय॑ दी॒ष्व ॥३॥
38.4.a	अ॒श्विभ्याम्॑ पि॒न्वस्व॑ सर॒स्वत्यै॑ पि॒न्वस्वेन्द्रा॑य पि॒न्वस्व॑ ।
38.4.b	स्वाहे॒न्द्र व॒त्स्वाहे॒न्द्र व॒त्स्वाहे॒न्द्रवत्॑ ॥४॥
38.5.a	यस्ते॑ स्तनः॑ श॒शयो॑ यो म॒योभू॑र्यो र॒त्नधा॑ व॒सुवि॑द्यः सु॒दत्रः॑ ।
38.5.b	येन॑ वि॒श्वा पु॒ष्यसि॑ वा॒र्याणि॑ सर॒स्वति॑ त॒मिह॑ धा॒तवे॑ऽकः ।
38.5.c	उ॒र्वन्तरि॑क्षमन्वेमि ॥५॥
38.6.a	गा॒यत्रं॑ छ॒न्दोऽसि॑ त्रै॒ष्टुभं॑ छ॒न्दोऽसि॑ द्यावा॒पृथि॒वीभ्या॑ न्त्वा परि॑ गृ॒ह्णाम्यन्तरि॑क्षे॒णोप॑ यच्छामि ।
38.6.b	इ॒न्द्राश्वि॑ना म॒धुनः॑ सा॒रघ॑स्य घ॒र्मम् पा॒त व॒सवो॑ यज॒त वा॒ट् ।
38.6.c	स्वा॒हा सू॒र्यस्य॑ र॒श्मये॑ वृ॒ष्टि॒वन॑ये ॥६॥(१)

777
अथाष्टत्रिंशोऽध्यायः

ॐ देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव इति प्र = सवे । अश्विनोः । बाहुभ्या
मिति बाहु = भ्याम् । पूष्णः । हस्ताभ्याम् । आ । ददे । अदित्यै । रास्ना ।
असि ॥१॥ इळे । आ । इहि । अदिते । आ । इहि । सरस्वति । आ । इहि ।
असौ । आ । इहि । असौ । आ । इहि । असौ । आ । इहि ॥२॥ अदित्यै ।
रास्ना । असि । इन्द्राण्याः । उष्णीषः । पूषा । असि । घर्माय । दीष्व ॥३॥
अश्विभ्या मित्यश्वि = भ्याम् । पित्वस्व । सरस्वत्यै । पित्वस्व । इन्द्राय । पित्वस्व
। स्वाहा । इन्द्रव दितीन्द्र = वत् । स्वाहा । इन्द्रव दितीन्द्र = वत् * । स्वाहा ।
इन्द्रव दितीन्द्र = वत् ॥४॥ यः । ते । स्तनः । शशयः । यः । मयोभू रिति
मयः = भूः । यः । रत्नधा इति रत्न = धाः । वसुविदिति वसु = वित् ।
यः । सुदत्र इति सु = दत्रः * । येन । विश्वा । पुष्यसि । वार्यणि । सरस्वति ।
तम् । इह । धातवे । अकरित्यकः * । उरु । अन्तरिक्षम् । अनु । एमि ॥५॥
गायत्रम् । छन्दः । असि । (त्रैष्टुभम् । त्रैस्तुभ मिति त्रैस्तुभम्) । छन्दः ।
असि । द्यावापृथिवीभ्याम् । त्वा । परि । गृण्हामि । अन्तरिक्षेण । उप ।
यच्छामि । इन्द्र । अश्विना । मधुनः । सारघस्य । घर्मम् । पात । वसवः ।
यजत । वाट् । स्वाहा । सूर्यस्य । रश्मये । वृष्टिवनय इति वृष्टि = वनये *
॥६॥१॥१०२-२४=७८॥

38.7.a	समु॒द्राय॑ त्वा वा॒ताय॑ स्वाहा॒ सरि॑राय॒ त्वा वा॒ताय॑ स्वाहा ।
38.7.b	अना॒धृष्या॑य॒ त्वा वा॒ताय॑ स्वाहा॒ऽप्रति॑धृष्याय॒ त्वा वा॒ताय॑ स्वाहा ।
38.7.c	अव॒स्यवे॑ त्वा वा॒ताय॑ स्वाहा॒ऽशि॒मिदा॑य॒ त्वा वा॒ताय॑ स्वाहा ॥१॥
38.8.a	इन्द्रा॑य॒ त्वा वसु॑मते रु॒द्रव॑ते स्वाहेन्द्रा॑य॒ त्वाऽदि॑त्यव॒ते स्वाहा॑ ।
38.8.b	इन्द्रा॑य॒ त्वाऽभि॑माति॒घ्न्ये स्वाहा॑ स॒वित्रे॑ त्व ऋ॒भुम॑ते वि॒भुम॑ते वा॒जव॑ते स्वाहा॒ बृह॑स्पत॒ये त्वा वि॒श्वदे॑व्याव॒ते स्वाहा॑ ॥२॥
38.9.a	यमा॑य॒ त्वाऽङ्गि॑रस्व॒ते पि॒तृम॑ते स्वाहा ।
38.9.b	स्वाहा॑ घ॒र्माय॑ स्वाहा॑ घ॒र्मः पि॒त्रे ॥३॥
38.10.a	वि॒श्वा आ॑शा॒ दक्षि॑णस॒त्सर्वा॑न्दे॒वानया॑ळिह ।
38.10.b	स्वाहा॑कृतस्य॒ घ॒र्मस्य॑ म॒धोः पि॒बत॑मश्चि॒ना ॥४॥
38.11.a	दि॒वि धा॑ इ॒मं य्य॑ज्ञमि॒मं य्य॑ज्ञं दि॒वि धा॑ः ।
38.11.b	स्वाहा॑ऽग्न॒ये य॒ज्ञिया॑य॒ शं य्य॑जुर्भ्यः ॥५॥
38.12.a	अश्चि॑ना॒ घ॒र्मम् पा॑त॒ः हा॒द्वान॑म॒हर्दि॑वाभि॒रूति॑भिः ।
38.12.b	तन्त्रा॑यि॒णे न॑मो द्यावापृथि॒वीभ्या॑म् ॥६॥
38.13.a	अपा॑तामश्चि॒ना घ॒र्मम॑नु द्यावापृथि॒वी अ॑म॒ःसा॑ताम् ।
38.13.b	इ॒हैव॑ रा॒तयः॑ सन्तु ॥७॥

समुद्राय । त्वा । वाताय । स्वाहा । सरिराय । त्वा । वाताय । स्वाहा ।
 अनाधृष्याय । त्वा । वाताय । स्वाहा । अप्रतिधृष्यायेत्य प्रति = धृष्याय । त्वा ।
 वाताय । स्वाहा । अवस्यवे । त्वा । वाताय । स्वाहा । अशिमिदाय । त्वा ।
 वाताय । स्वाहा ॥१॥ इन्द्राय । त्वा । वसुमत इति वसु = मते । रुद्रवत इति
 रुद्र = वते । स्वाहा । इन्द्राय । त्वा । आदित्यवत इत्या दित्य = वते । स्वाहा ।
 इन्द्राय । त्वा । अभिमातिघ्न्य इत्य भिमाति = घ्न्ये । स्वाहा । सवित्रे । त्वा ।
 ऋभुमत इत्यृभु = मते । विभुमत इति विभु = मते । वाजवत इति वाज = वते
 । स्वाहा । बृहस्पतये । त्वा । (विश्वदेव्यावते । विश्वदेव्यवत इति विश्वदेव्य =
 वते) * । स्वाहा ॥२॥ यमाय । त्वा । अङ्गिरस्वते । पितृमत इति पितृ = मते
 । स्वाहा * । स्वाहा । घर्माय । स्वाहा । घर्म : । पित्रे * ॥३॥ विश्वा : ।
 आशा : । दक्षिणसदिति दक्षिण = सत् । सर्वान् । देवान् । अयाट् । इह ।
 स्वाहाकृतस्येति स्वाहा = कृतस्य । घर्मस्य । मधो : । पिबतम् । अश्विना ॥४॥
 दिवि । धा : । इमम् । यज्ञम् । इमम् । यज्ञम् । दिवि । धा : । स्वाहा । अग्नये
 । यज्ञियाय । शम् । यजुर्भ्य इति यजु : = भ्य : ॥५॥ अश्विना । घर्मम् ।
 पातम् । हाद्वानम् । अह : । दिवाभि : । ऊतिभि रित्यूति = भि : । तन्त्रायिणे
 । नम : । द्यावापृथिवीभ्याम् ॥६॥ अपाताम् । अश्विना । घर्मम् । अनु ।
 द्यावापृथिवी इति द्यावा पृथिवी । अमृसाताम् । इह । एव । रातय : । सन्तु
 ॥७॥

38.14.a	इ॒षे पि॒न्वस्वो॒र्जे पि॒न्वस्व॒ ब्र॒ह्म॒णे पि॒न्वस्व॒ क्ष॒त्राय॒ पि॒न्वस्व॒ द्या॒वापृ॒थि॒वीभ्या॑म् पि॒न्वस्व॒ ।
38.14.b	ध॒र्मा॒सि सु॒ध॒र्मा॒मे॒न्यस्मे॒ नृ॒म्णा॒नि धा॒रय॒ ब्र॒ह्म॒ धा॒रय॒ क्ष॒त्रं धा॒रय॒ वि॒श न्धा॒रय॒ ॥८॥(२)

38.15.a	स्वा॒हा पू॒ष्णे श॒र॒से स्वा॒हा ग्रा॒व॒भ्यः॒ स्वा॒हा प्र॒ति॒र॒वे॒भ्यः॒ ।
38.15.b	स्वा॒हा पि॒तृ॒भ्य ऊ॒र्ध्व॒र्हि॒भ्यो घ॒र्म॒पा॒व॒भ्यः॒ स्वा॒हा द्या॒वापृ॒थि॒वीभ्या॑ स्वा॒हा वि॒श्वे॒भ्यो दे॒वे॒भ्यः॒ ॥१॥
38.16.a	स्वा॒हा रु॒द्राय॒ रु॒द्र॒हू॒तये॒ स्वा॒हा सं ज्यो॒ति॒षा ज्यो॒तिः॒ ।
38.16.b	अ॒हः के॒तुना॑ जु॒षता॑ सु॒ज्यो॒ति॒ज्यो॒ति॒षा स्वा॒हा रा॒त्रिः के॒तुना॑ जु॒षता॑ सु॒ज्यो॒ति॒ज्यो॒ति॒षा स्वा॒हा ।
38.16.c	म॒धु हु॒तमि॒न्द्र॒तमे॒ अ॒ग्रा अ॒श्या॒म ते दे॒व घ॒र्म नम॑स्ते अ॒स्तु मा मा॑ हि॒सी : ॥२॥(३)

38.17.a	अ॒भी॒मं म॒हि॒मा दि॒वं वि॒प्रो ब॒भूव॑ स॒प्र॒थाः॒ ।
38.17.b	उ॒तश्र॑व॒सा पृ॒थि॒वीꣳ सꣳसी॑दस्व म॒हां (२)- अ॒सि रोच॑स्व दे॒ववी॑त॒मः॒ ।
38.17.c	वि धू॒म॒म॒ग्रे अ॒रु॒षं मि॒ये॒ध्य सृ॒ज प्र॑शस्त दर्श॒तम् ॥१॥(४)

इ॒षे । पि॒न्वस्व । ऊ॒र्जे । पि॒न्वस्व । ब्र॒ह्म॒णे । पि॒न्वस्व । क्ष॒त्राय॑ । पि॒न्वस्व ।
 द्या॒वापृ॒थि॒वीभ्या॑म् । पि॒न्वस्व । ध॒र्म । अ॒सि । सु॒ध॒र्मेति॑ सु = ध॒र्म । अ॒मेनि॑ ।
 अ॒स्मे इत्य॑स्मे । नृ॒म्णानि॑ । धा॒रय॑ । ब्र॒ह्म । धा॒रय॑ । क्ष॒त्रम् । धा॒रय॑ । वि॒शम् ।
 धा॒रय॑ *॥८॥२॥१२५-३९=८६॥

स्वाहा॑ । पू॒ष्णे । शर॑से । स्वाहा॑ । ग्रा॒व॒भ्य इति॑ ग्रा॒व = भ्यः॑ । स्वाहा॑ ।
 प्र॒ति॒र॒वे॒भ्य इति॑ प्र॒ति = र॒वे॒भ्यः॑ । स्वाहा॑ । पि॒तृ॒भ्य इति॑ पि॒तृ = भ्यः॑ ।
 ऊ॒र्ध्व॒ब॒र्हि॒भ्य इत्यू॒र्ध्व॒ब॒र्हिः = भ्यः॑ । घ॒र्म॒पा॒व॒भ्य इति॑ घ॒र्म॒पा॒व = भ्यः॑ । स्वाहा॑ ।
 द्या॒वापृ॒थि॒वीभ्या॑म् । स्वाहा॑ । वि॒श्वे॒भ्यः॑ । दे॒वे॒भ्यः॑ ॥१॥ स्वाहा॑ । रु॒द्राय॑ ।
 रु॒द्र॒हू॒त॒य इति॑ रु॒द्र = हू॒त॒ये । स्वाहा॑ । स॒म् । ज्यो॒ति॒षा । ज्यो॒तिः॑ । अ॒ह॒ रित्य॑ह
 : । के॒तुना॑ । जु॒ष॒ताम् । सु॒ज्यो॒ति॒ रिति॑ सु = ज्यो॒तिः॑ । ज्यो॒ति॒षा । स्वाहा॑ ।
 रा॒त्रिः॑ । के॒तुना॑ । जु॒ष॒ताम् । सु॒ज्यो॒ति॒ रिति॑ सु = ज्यो॒तिः॑ । ज्यो॒ति॒षा । स्वाहा॑ ।
 म॒धु । हु॒त॒म् । इन्द्र॑त॒म इतीन्द्र॑ = त॒मे । अ॒ग्नौ । अ॒श्याम् । ते । दे॒व । घ॒र्म ।
 न॒मः॑ । ते । अ॒स्तु । मा । मा । हि॒ंसीः॑ *॥२॥३॥४९-२१=२८॥

अ॒भि । इ॒मम् । म॒हि॒मा । दि॒वम् । वि॒प्रः॑ । ब॒भूव॑ । स॒प्र॒था इति॑ स = प्र॒थाः॑ ।
 *॥ उ॒त । श्र॒व॒सा । पृ॒थि॒वीम् । स॒म् । सी॒द॒स्व । म॒हान् । अ॒सि । रोच॑स्व *॥
 दे॒व॒वी॒त॒म इति॑ दे॒व = वी॒त॒मः॑ ॥ वि । धू॒मम् । अ॒ग्ने । अ॒रु॒ष॒म् । मि॒ये॒ध्य । सृ॒ज
 । प्र॒श॒स्तेति॑ प्र = श॒स्त । दर्श॑तम् *॥१॥४॥२४-१३=११॥

38.18.a	या ते घर्म दिव्या शुग्या गायत्र्या५ हविर्धानि ।
38.18.b	सा त आ प्यायतां निष्ट्यायतां तस्यै ते स्वाहा ।
38.18.c	या ते घर्मन्तरिक्षे शुग्या त्रिष्टुभ्याग्नीध्रे ।
38.18.d	सा त आ प्यायतां निष्ट्यायतां तस्यै ते स्वाहा ।
38.18.e	या ते घर्म पृथिव्या५ शुग्या जगत्या५ सदस्या ।
38.18.f	सा त आ प्यायतां निष्ट्यायतां तस्यै ते स्वाहा ॥१॥
38.19.a	क्षत्रस्य त्वा परस्पाय ब्रह्मणस्तन्वम् पाहि ।
38.19.b	विशस्त्वा धर्मणा वयमनु क्रामाम सुविताय नव्यसे ॥२॥
38.20.a	चतुः सक्तिर्नाभिर्ऋतस्य सप्रथाः स नो विश्वायुः सप्रथाः स नः सर्वायुः सप्रथाः ।
38.20.b	अप द्वेषो अप ह्वरोऽन्यव्रतस्य सश्चिम ॥३॥
38.21.a	घर्मैतत्ते पुरीषं तेन वर्धस्व चा च प्यायस्व ।
38.21.b	वर्धिषीमहि च वयमा च प्यासिषीमहि ॥४॥
38.22.a	अचिक्रदद् वृषा हरिर्महान्मित्रो न दर्शतः ।
38.22.b	स५ सूर्येण दिद्युतदुदधिर्निधिः ॥५॥
38.23.a	सुमित्रिया न आप ओषधयः सन्तु दुर्मित्रियास्तस्मै सन्तु ।

या । ते । घर्म । दिव्या । शुक् । या । गायत्र्याम् । हविर्धान इति हवि : = धाने
 । सा । ते । आ । प्यायताम् । नि : । स्त्यायताम् । तस्यै । ते । स्वाहा । या
 । ते । घर्म । अन्तरिक्षे । शुक् । या । (त्रिष्टुभिः । त्रिस्तुभीति त्रि = स्तुभिः) ।
 आग्नीध्रे । सा । ते । आ । प्यायताम् । नि : । स्त्यायताम् । तस्यै । ते । स्वाहा
 । या । ते । घर्म । पृथिव्याम् । शुक् । या । जगत्याम् । सदस्या । सा । ते ।
 आ । प्यायताम् । नि : । स्त्यायताम् । तस्यै । ते । स्वाहा ॥१॥ क्षत्रस्य । त्वा
 । (परस्पाय । पर : पायेति पर : = पाय) । ब्रह्मणः । तन्वम् । पाहि । विश
 : । त्वा । धर्मणा । वयम् । अनु । क्रामाम । सुविताय । नव्यसे ॥२॥
 चतुस्सक्ति रिति चतु : = सक्ति : । नाभिः । ऋतस्य । सप्रथा इति स = प्रथा
 : । स : । न : । विश्वायु रिति विश्व = आयु : । सप्रथा इति स = प्रथा : । स
 : । न : । सर्वायु रिति सर्व = आयु : । सप्रथा इति स = प्रथा : । अप । द्वेष
 : । अप । हरः । अन्यव्रत स्येत्यन्य = व्रतस्य । सश्विम ॥३॥ घर्म । एतत् ।
 ते । पुरीषम् । तेन * । वर्धस्व । च । आ । च । प्यायस्व * । वर्धिषीमहि । च
 । वयम् । आ । च । प्यासिषीमहि * ॥४॥ अचिक्रदत् । वृषा । हरिः । महान्
 । मित्रः । न । दर्शतः * । सम् । सूर्येण । दिद्युतत् । उदधिरित्युद = धि : ।
 निधिरिति नि = धि : * ॥५॥ सुमित्रिया इति सु = मित्रिया : । न : । आपः
 । ओषधयः । सन्तु । दुर्मित्रिया इति दुः = मित्रिया : । तस्मै । सन्तु ।

38.23.b	योऽस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्म : ॥६॥
38.24.a	उद्वयं तमसस्परि स्व : पश्यन्त उत्तरम् ।
38.24.b	देवं देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमम् ।
38.24.c	एधोऽस्येधिषीमहि समिदसि तेजोऽसि तेजो मयि धेहि ॥७॥(५)

38.25.a	यावती द्यावापृथिवी यावच्च सप्त सिन्धवो वितस्थिरे ।
38.25.b	तावन्तमिन्द्र ते ग्रहमूर्जा गृह्णाम्यक्षितं मयि गृह्णाम्यक्षितम् ॥१॥
38.26.a	मयि त्यदिन्द्रियं बृहन्मयि दक्षो मयि क्रतु : ।
38.26.b	धर्मस्त्रिशुग्वि राजति विराजा ज्योतिषा सह ब्रह्मणा तेजसा सह ।
38.26.c	पयसो रेत आभृतं तस्य दोहमशीमह्युत्तरामुत्तराश्च समाम् ॥२॥(६)

38.27.a	त्विष : संवृक् क्रत्वे दक्षस्य ते सुषुम्णस्य ते सुषुम्णाग्निहुत : ।
38.27.b	इन्द्रपीतस्य प्रजापतिभक्षितस्य मधुमत उपहूत उपहूतस्य भक्षयामि ॥१॥(७)

देवस्य त्वा षट् ॥६॥ समुद्राय त्वाष्ट ॥८॥ स्वाहा पूष्णे द्वे ॥२॥ अभीममेका ॥१॥ या ते सप्त ॥७॥ यावती द्वे ॥२॥ त्विष : संवृगेका ॥१॥ सप्तानुवाकेषु सप्तविंशति : ॥२७॥

॥ इति शुक्लयजु : काण्वसंहितायां अष्टत्रिंशोऽध्याय : ॥३८॥

यः । अस्मान् । द्वेष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः *॥६॥ उत् । वयम् ।
 तमसः । परि । स्वरिति स्वः । पश्यन्तः । उत्तर मित्युत् = तरम् * । देवम् ।
 देवत्रेति देव = त्रा । सूर्यम् । अगन्म । ज्योतिः । उत्तममित्युत् = तमम् * । एधः ।
 असि । एधिषीमहि । समिदिति सं = इत् । असि । तेजः । असि । तेजः ।
 मयि । धेहि *॥७॥५॥१४९-८०=६९॥

यावती इति यावती । द्यावापृथिवी इति द्यावापृथिवी । यावत् । च । सप्त ।
 सिन्धवः । वितस्थिर इति वि = तस्थिरे । तावन्तम् । इन्द्र । ते । ग्रहम् । ऊर्जा ।
 गृण्हामि । अक्षितम् । मयि । गृण्हामि । अक्षितम् ॥१॥ मयि । त्यत् ।
 इन्द्रियम् । बृहत् । मयि । दक्षः । मयि । क्रतुः । घर्मः । त्रिशुगिति त्रि =
 शुक् । वि । राजति । विराजेति वि = राजा । ज्योतिषा । सह । ब्रह्मणा ।
 तेजसा । सह । पयसः । रेतः । आभृत मित्या = भृतम् । तस्य । दोहम् ।
 अशीमहि । उत्तरामुत्तरा मित्युत्तरां = उत्तराम् । समाम् *॥२॥६॥४३-०=४३॥

त्विषः । सँवृगिति सं = वृक् । क्रत्वे । दक्षस्य । ते । (सुषुम्णस्य । सुसुम्नस्येति
 सु = सुम्नस्य) । ते । (सुषुम्ण । सुसुम्नेति सु = सुम्न) । अग्निहुत इत्यग्नि =
 हुतः । इन्द्रपीतस्येतीन्द्र = पीतस्य । प्रजापतिभक्षि तस्येति प्रजापति = भक्षितस्य
 । मधुमत इति मधु = मतः । उपहूत इत्युप = हूतः । उपहूतस्येत्युप = हूतस्य
 । भक्षयामि *॥१॥७॥१५-०=१५॥ आहत्य पद संख्या ॥५०७-१७७=३३०॥

इति अष्टत्रिंशोऽध्यायः

॥ इति अष्टत्रिंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	38		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	102	24	78
2	125	39	86
3	49	21	28
4	24	13	11
5	149	80	69
6	43	0	43
7	15	0	15
Total	507	177	330

॥ अथैकोनचत्वारिंशोऽध्यायः ॥

॥ अथैकोनचत्वारिंशोऽध्यायः ॥

39.1.a	स्वाहा प्राणेभ्यः साधिपतिकेभ्यः पृथिव्यै स्वाहाऽग्नये स्वाहाऽन्तरिक्षाय स्वाहा वायवे स्वाहा दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा ।
39.1.b	दिग्भ्यः स्वाहा चन्द्राय स्वाहा नक्षत्रेभ्यः स्वाहाऽद्भ्यः स्वाहा वरुणाय स्वाहा ।
39.1.c	नाभ्यै स्वाहा पूताय स्वाहा ॥१॥(१)

39.2.a	वाचे स्वाहा प्राणाय स्वाहा प्राणाय स्वाहा ।
39.2.b	चक्षुषे स्वाहा चक्षुषे स्वाहा श्रोत्राय स्वाहा श्रोत्राय स्वाहा ॥१॥
39.3.a	मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीय ।
39.3.b	पशूनां रूपमन्नस्य रसो यशः श्रीः श्रयतां मयि स्वाहा ॥२॥(२)

39.4.a	प्रजापतिः संश्रियमाणः सम्राट् संभृतो वैश्वदेवः सऽसन्नो घर्मः प्रवृत्तस्तेज उद्यत आश्विनः पयस्यानीयमाने पूषा विष्यन्दमाने मारुतः क्रथन् ।
39.4.b	मैत्रः शरसि सन्ताप्यमाने वायव्यो ह्रियमाण आग्नेयो हूयमानो वाग्धुतः ॥१॥(३)

अथ एकोनचत्वारिंशोऽध्यायः

ॐ स्वाहा । प्राणेभ्यः । साधिपतिकेभ्य इति साधि = पतिकेभ्यः । पृथिव्यै ।
 स्वाहा । अग्नये । स्वाहा । अन्तरिक्षाय । स्वाहा । वायवे । स्वाहा । दिवे ।
 स्वाहा । सूर्याय । स्वाहा । दिग्भ्य इति दिक् = भ्यः । स्वाहा । चन्द्राय ।
 स्वाहा । नक्षत्रेभ्यः । स्वाहा । अद्भ्य इत्यत् = भ्यः । स्वाहा । वरुणाय ।
 स्वाहा । नाभ्यै । स्वाहा । पूताय * । स्वाहा ॥१॥१॥२९-१३=१६॥

वाचे । स्वाहा । प्राणाय । स्वाहा । प्राणाय । स्वाहा । चक्षुषे । स्वाहा । चक्षुषे ।
 स्वाहा । श्रोत्राय । स्वाहा । श्रोत्राय । स्वाहा ॥१॥ मनसः । कामम् ।
 आकूति मित्या = कूतिम् । वाचः । सत्यम् । अशीय । पशूनाम् । रूपम् ।
 अन्नस्य । रसः । यशः । श्रीः । श्रयताम् । मयि । स्वाहा * ॥२॥२॥२९-
 १०=१९॥

प्रजापति रिति प्रजा = पतिः । संभ्रियमाण इति सं = भ्रियमाणः । सम्राळिति
 सं = राट् । संभृत इति सं = भृतः । वैश्वदेव इति वैश्व = देवः । सःसन्न इति
 सं = सन्नः । घर्मः । प्रवृक्त इति प्र = वृक्तः । तेजः । उद्यत इत्युत् = यत
 : । आश्विनः । पयसि । आनीयमान इत्या = नीयमाने । पूषा । (विष्यन्दमाने ।
 विस्यन्दमान इति वि = स्यन्दमाने) । मारुतः । क्रथन् । मैत्रः । शरसि ।
 सन्ताय्यमान इति सं = ताय्यमाने । वायव्यः । ह्रियमाणः । आग्नेयः ।
 हूयमानः । वाक् । हुतः * ॥१॥३॥२६-०=२६॥

39.5.a	स॒वि॒ता प्र॒थ॒मेऽह॒न्न॒ग्नि॒र्द्वि॒ती॒ये वा॒यु॒स्तृ॒ती॒य आ॒दि॒त्यश्च॒तु॒र्थे च॒न्द्र॒मा : प॒ञ्च॒म ऋ॒तु : ष॒ष्ठे म॒रुत॑ : स॒प्त॒मे बृ॒ह॒स्प॒ति॒र॒ष्ट॒मे ।
39.5.b	मि॒त्रो न॒व॒मे व॒रु॒णो द॒श॒म इ॒न्द्र ए॒का॒द॒शे वि॒श्वे दे॒वा द्वा॒द॒शे ॥१॥(४)

39.6.a	उ॒ग्रश्च॑ भी॒मश्च॑ ध्वा॒न्तश्च॑ धु॒निश्च॑ ।
39.6.b	सा॒स॒ह्राश्चा॒भ्यु॒गवा च॑ वि॒क्षि॒प : स्वा॒हा ॥१॥(५)

39.7.a	अ॒ग्नि॒ हृ॒द॒ये॒ना॒श॒नि॒ हृ॒द॒या॒ग्ने॒ण प॒शु॒प॒ति॒ङ् कृ॒त्स्न॒हृ॒द॒ये॒न भ॒वँ य्य॒क्ता ।
39.7.b	श॒र्व॒म् म॒त॒स्ना॒भ्या॒मी॒शा॒नं म॒न्यु॒ना म॒हा॒दे॒व॒म॒न्त : प॒र्श॒व्ये॒नो॒ग्रं दे॒वं व॒नि॒ष्ठु॒ना व॒सि॒ष्ठ॒ह॒नु : शि॒ङ्गी॒नि को॒श्या॒भ्या॒म् ॥१॥(६)

39.8.a	उ॒ग्रं लो॒हि॒ते॒न मि॒त्रं सौ॒व॒र॒त्ये॒न रु॒द्रं दौ॒व॒र॒त्ये॒ने॒न्द्र॒म् प्र॒क्री॒ळे॒न म॒रु॒तो ब॒ले॒न सा॒ध्या॒न्प्र॒मु॒दा ।
39.8.b	भ॒व॒स्य॑ क॒ण्ठ॒यं रु॒द्र॒स्या॒न्त : पा॒र्श्व्य॒म् म॒हा॒दे॒व॒स्य॑ य॒कृ॒च्छ॒र्व॒स्य॑ व॒नि॒ष्ठु : प॒शु॒प॒ते : पु॒री॒त॒त् ॥१॥(७)

सविता । प्रथमे । अहन् । अग्निः । द्वितीये । वायुः । तृतीये । आदित्यः ।
चतुर्थे । चन्द्रमाः । पञ्चमे । ऋतुः । षष्ठे । मरुतः । सप्तमे । बृहस्पतिः ।
अष्टमे । मित्रः । नवमे । वरुणः । दशमे । इन्द्रः । एकादशे । विश्वे । देवाः ।
द्वादशे *॥१॥४॥२६-०=२६॥

उग्रः । च । भीमः । च । ध्वान्तः । च । धुनिः । च । (सासहान् ।
ससहानिति ससहान्) । च । अभियुग्वेत्यभि = युग्वा । च । विक्षिप इति वि =
क्षिपः । स्वाहा *॥१॥५॥१४-४=१०॥

अग्निम् । हृदयेन । अशनिम् । हृदयाग्रेणेति हृदय = अग्रेण । पशुपति मिति पशु
= पतिम् । कृत्स्नहृदयेनेति कृत्स्न = हृदयेन । भवम् । यक्ना । शर्वम् ।
मतस्नाभ्याम् । ईशानम् । मन्युना । महादेवमिति महा = देवम् । अन्तः
पर्शव्येनेत्यन्तः = पर्शव्येन । उग्रम् । देवम् । वनिष्ठुना । वसिष्ठहनु रिति वसिष्ठ
= हनुः । शिङ्गीनि । कोश्याभ्याम् *॥१॥६॥२०-०=२०॥

उग्रम् । लोहितेन । मित्रम् । सौव्रत्येन । रुद्रम् । दौव्रत्येनेति दौः = व्रत्येन ।
इन्द्रम् । प्रक्रीळेनेति प्र = क्रीळेन । मरुतः । बलेन । साध्यान् । प्रमुदेति प्र =
मुदा । भवस्य । कण्ठ्यम् । रुद्रस्य । अन्तः पार्श्व्यमित्यन्तः = पार्श्व्यम् ।
महादेवस्येति महा = देवस्य । यकृत् । शर्वस्य । वनिष्ठुः । पशुपते रिति पशु =
पतेः । (पुरीतत् । पुरितदिति पुरि = तत्) *॥१॥७॥२२-०=२२॥

39.9.a	लो॒म॒भ्यः॑ स्वा॒हा लो॒म॒भ्यः॑ स्वा॒हा त्व॒चे स्वा॒हा त्व॒चे स्वा॒हा लो॒हि॒ताय॑ स्वा॒हा लो॒हि॒ताय॑ स्वा॒हा मे॒द॒से स्वा॒हा मे॒द॒से स्वा॒हा ।
39.9.b	मा॒श्व॒सेभ्यः॑ स्वा॒हा मा॒श्व॒सेभ्यः॑ स्वा॒हा स्ना॒व॒भ्यः॑ स्वा॒हा स्ना॒व॒भ्यः॑ स्वा॒हाऽस्थ॒भ्यः॑ स्वा॒हाऽस्थ॒भ्यः॑ स्वा॒हा म॒ज्ज॒भ्यः॑ स्वा॒हा म॒ज्ज॒भ्यः॑ स्वा॒हा ।
39.9.c	रे॒त॒से स्वा॒हा पा॒य॒वे स्वा॒हा ॥१॥(८)

39.10.a	आ॒या॒साय॑ स्वा॒हा प्रा॒या॒साय॑ स्वा॒हा सं॒य्या॒साय॑ स्वा॒हा वि॒या॒साय॑ स्वा॒हो॒द्या॒साय॑ स्वा॒हा ।
39.10.b	शु॒चे स्वा॒हा शो॒च॒ते स्वा॒हा शो॒काय॑ स्वा॒हा ॥१॥
39.11.a	त॒प॒से स्वा॒हा त॒प्य॒मा॒नय॑ स्वा॒हा त॒प्ताय॑ स्वा॒हा ।
39.11.b	नि॒ष्कृ॒त्यै स्वा॒हा प्रा॒यश्चि॒त्यै स्वा॒हा भे॒ष॒जाय॑ स्वा॒हा ॥२॥
39.12.a	य॒माय॑ स्वा॒हाऽन्त॒काय॑ स्वा॒हा मृ॒त्य॒वे स्वा॒हा ।
39.12.b	ब्र॒ह्म॒ह॒त्यायै॑ स्वा॒हा वि॒श्वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑ स्वा॒हा द्य॒वा॒पृ॒थि॒वीभ्या॑ स्वा॒हा ॥३॥(९)

स्वाहाप्राणेभ्य एका ॥१॥ वाचे द्वे ॥२॥ प्रजापतिः सम्प्रियमाण एका ॥१॥ सविता प्रथम एका ॥१॥ अग्नश्चैका ॥१॥ अग्निश्च हृदयेनैका ॥१॥ उग्रल्लोहितेनैका ॥१॥ लोमभ्यः स्वाहा चेत्येका ॥१॥ आयासाय तिस्रः ॥३॥ नवानुवाकेषु द्वादश ॥१२॥

लोम॑भ्य॒ इति॑ लोम॑ = भ्यः । स्वाहा । लोम॑भ्य॒ इति॑ लोम॑ = भ्यः । स्वाहा ।
 त्वचे॑ । स्वाहा । त्वचे॑ । स्वाहा । लोहि॑ताय । स्वाहा । लोहि॑ताय । स्वाहा ।
 मेद॑से । स्वाहा । मेद॑से । स्वाहा । मा॒ऽसेभ्यः॑ । स्वाहा । मा॒ऽसेभ्यः॑ । स्वाहा ।
 स्नाव॑भ्य॒ इति॑ स्नाव॑ = भ्यः । स्वाहा । स्नाव॑भ्य॒ इति॑ स्नाव॑ = भ्यः । स्वाहा ।
 अस्थ॑भ्य॒ इत्य॑स्थ = भ्यः । स्वाहा । अस्थ॑भ्य॒ इत्य॑स्थ = भ्यः । स्वाहा ।
 मज्ज॑भ्य॒ इति॑ मज्ज॑ = भ्यः । स्वाहा । मज्ज॑भ्य॒ इति॑ मज्ज॑ = भ्यः । स्वाहा । रेत॑से
 स्वाहा । पाय॑वे * । स्वाहा ॥१॥८॥३६-२५=११॥

आया॑साय॒ । स्वाहा । (प्राया॑साय॒ । प्रया॑सायेति॒ प्र = या॑साय॒) । स्वाहा ।
 सं॒यासा॑येति॒ सं = या॑साय॒ । स्वाहा । वि॒यासा॑येति॒ वि = या॑साय॒ । स्वाहा ।
 उ॒द्यासा॑येत्युत् = या॑साय॒ । स्वाहा । शु॒चे । स्वाहा । शोच॑ते । स्वाहा । शोका॑य
 स्वाहा ॥१॥ तप॑से । स्वाहा । तप्य॑मानाय । स्वाहा । तप्ता॑य । स्वाहा ।
 (निष्कृ॑त्यै । नि : कृ॒त्या इति॑ नि : = कृ॒त्यै) । स्वाहा । प्राय॑श्चित्यै । स्वाहा ।
 भेष॑जाय * । स्वाहा ॥२॥ यमा॑य । स्वाहा । अन्त॑काय । स्वाहा । मृत्य॑वे ।
 स्वाहा । ब्र॒ह्मह॑त्याया इति॑ ब्र॒ह्म = ह॑त्यायै । स्वाहा । विश्वे॑भ्यः । देवे॑भ्यः ।
 स्वाहा । द्यावा॑पृथि॒वीभ्या॑म् । स्वाहा * ॥३॥९॥४१-१९=२२॥ आ॒हत्य॑ पद
 संख्या ॥२४३-७१=१७२॥

इति एकोन चत्वारिंशोऽध्यायः

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां एकोनचत्वारिंशोऽध्यायः ॥३९॥

॥ इति एकोन चत्वारिंशोऽध्यायः ॥

Adhyaya	39		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	29	13	16
2	29	10	19
3	26	0	26
4	26	0	26
5	14	4	10
6	20	0	20
7	22	0	22
8	36	25	11
9	41	19	22
Total	243	71	172

॥ अथ चत्वारिंशोऽध्यायः ॥

अथ चत्वारिंशोऽध्यायः

40.1.a	ई॒शा वा॒स्य॒मिदं॑ स॒र्वं॒ य्य॒त्किञ्च॒ जग॑त्यां जगत् ।
40.1.b	तेन॑ त्य॒क्तेन॑ भु॒ज्जी॒था मा गृ॑धः कस्य॑ स्वि॒द्धन॑म् ॥१॥
40.2.a	कु॒र्वन्ने॒वेह॑ क॒र्माणि॑ जि॒जीवि॑षेच्छतं॒ समाः॑ ।
40.2.b	ए॒वं त्वयि॑ ना॒न्यथे॒तोऽस्ति॑ न क॒र्म लि॑प्यते न॒रे ॥२॥
40.3.a	अ॒सुर्या॑ ना॒म ते लो॒का अ॒न्धेन॑ त॒मसा॑ऽऽवृ॒ताः ।
40.3.b	तां॑स्ते प्रे॒त्याभि॑गच्छन्ति॒ ये के चा॑त्म॒हनो॒ जनाः॑ ॥३॥
40.4.a	अ॒ने॒जदे॑कं म॒नसो॑ ज॒वीयो॒ नैन॑द्दे॒वा आ॑प्नुवन्पूर्व॒मर्ष॑त् ।
40.4.b	तद्वा॒वतो॑ऽन्या न॒त्येति॑ तिष्ठ॒त्तस्मि॑न्न॒पो मा॑तरि॒श्वा द॑धाति ॥४॥
40.5.a	तदे॑जति॒ तन्ने॑जति॒ तद् दू॒रे तद्व॑न्तिके ।
40.5.b	तद॒न्तर॑स्य॒ सर्व॑स्य॒ तदु॒ सर्व॑स्यास्य बा॒ह्यतः॑ ॥५॥
40.6.a	यस्तु॑ सर्वा॒णि भू॒तान्या॒त्मन्ने॒वानु॑पश्यति ।
40.6.b	सर्व॑भू॒तेषु॑ चा॒त्मानं॑ ततो॒ न वि॑ जुगुप्सते ॥६॥
40.7.a	यस्मि॑न्त्सर्वा॒णि भू॒तान्या॒त्मैवा॑ भू॒द्विजा॑नतः ।
40.7.b	तत्र॑ को मो॒हः कः॑ शो॒क एक॑त्वम॒नुप॑श्यतः ॥७॥
40.8.a	स पर्य॑गाच्छु॒क्रम॑का॒यम॒व्रण॑म॒स्नावि॑रं शु॒द्ध म॑पापवि॒द्धम् ।

अथ चत्वारिंशोऽध्यायः

ॐ ईशा । वास्यम् । इदम् । सर्वम् । यत् । किम् । च । जगत्याम् । जगत् * ।
 तेन । त्यक्तेन । भुञ्जीथा : । मा । गृधः । कस्य । स्वित् । धनम् *॥१॥
 कुर्वन् । एव । इह । कर्माणि । जिजीविषेत् । शतम् । समा : * । एवम् । त्वयि
 । न । अन्यथा । इतः । अस्ति । न । कर्म । लिप्यते । नरे *॥२॥ असुर्याः
 । नाम । ते । लोकाः । अन्धेन । तमसा । आवृता इत्या = वृता : * । तान् ।
 ते । प्रेत्येति प्र = इत्य । अभि । गच्छन्ति । ये । के । च । आत्महन इत्यात्म
 = हनः । जनाः *॥३॥ अनेजत् । एकम् । मनसः । जवीयः । न । एनत्
 । देवाः । आप्नुवन् । पूर्वम् । अर्षत् * । तत् । धावतः । अन्यान् । अति ।
 एति । तिष्ठत् । तस्मिन् । अपः । मातरिश्वा । दधाति *॥४॥ तत् । एजति ।
 तत् । न । एजति । तत् । दूरे । तत् । ऊँ इत्यू । अन्तिके * । तत् । अन्तः ।
 अस्य । सर्वस्य । तत् । ऊँ इत्यू । सर्वस्य । अस्य । बाह्यतः *॥५॥ यः । तु
 । सर्वाणि । भूतानि । आत्मन् । एव । अनुपश्यतीत्यनु = पश्यति * ।
 सर्वभूतेष्विति सर्व = भूतेषु । च । आत्मानम् । ततः । न । वि । जुगुप्सते
 *॥६॥ यस्मिन् । सर्वाणि । भूतानि । आत्मा । एव । अभूत् । विजानत इति
 वि = जानतः * । तत्र । कः । मोहः । कः । शोकः । एकत्वमित्येक =
 त्वम् । अनुपश्यत इत्यनु = पश्यतः *॥७॥ सः । परि । अगात् । शुक्रम् ।
 अकायम् । अब्रणम् । अस्नाविरम् । शुद्धम् । अपापविद्ध मित्यपाप = विद्धम् * ।

40.8.b	कवि॑र्मनी॒षी परि॑भू : स्वयं॑भूया॒थातथ्य॑तोऽ॒र्थान् व्य॑दधाच्छाश्वती॒भ्यः समा॑भ्यः ॥८॥
40.9.a	अ॒न्धं तमः॑ प्र वि॒शन्ति॑ येऽवि॒द्या मु॑पासते ।
40.9.b	ततो॑ भूय॑ इव ते तमो॑ य उ वि॒द्यायां॑ रताः ॥९॥
40.10.a	अ॒न्य दे॒वाहु॑ वि॒द्यया॑ऽन्यदा॒हु रवि॑द्यया ।
40.10.b	इति॑ शुश्रुम॒ धीरा॑णां॒ य्ये न॒स्तद्वि॒चक्षि॑रे ॥१०॥
40.11.a	वि॒द्यां चावि॑द्याश्च यस्तद् वेदो॒भयं॑ सह ।
40.11.b	अवि॑द्यया मृत्युं ती॒र्त्वा वि॒द्यया॑ऽमृतं मश्नुते ॥११॥
40.12.a	अ॒न्धं तमः॑ प्रवि॒शन्ति॑ ये ऽस॑म्भूति मुपासते ।
40.12.b	ततो॑ भूय॑ इव ते तमो॑ य उ संभू॒त्यां॑ रताः ॥१२॥
40.13.a	अ॒न्य दे॒वाहुः॑ स॒म्भवा॑ द॒न्यदा॒हु रस॑म्भवात् ।
40.13.b	इति॑ शुश्रुम॒ धीरा॑णां॒ य्ये न॒स्तद्वि॒चक्षि॑रे ॥१३॥
40.14.a	संभू॑तिश्च विनाशश्च यस्तद् वेदो॒भयं॑ सह ।
40.14.b	विना॑शेन मृत्युं ती॒र्त्वा संभू॑त्याऽमृतमश्नुते ॥१४॥
40.15.a	हि॒रण्म॑येन पात्रेण सत्यस्यापि॒हितं॑ मुखम् ।
40.15.b	तत्त्वं॑ पू॒षन्न॑पावृ॒णु स॒त्यध॑र्माय दृष्टये ॥१५॥

कवि : । मनीषी । परिभू रिति परि = भू : । स्वयंभू रिति स्वयं = भू : ।
 याथातथ्यत इति याथा = तथ्यत : । अर्थान् । वि । अदधात् । शाश्वतीभ्यः ।
 समाभ्यः *॥८॥ अन्धम् । तमः । प्र । विशन्ति । ये । अविद्याम् । उपासत
 इत्युप = आसते * । ततः । भूयइवेति भूयः = इव । ते । तमः । ये । ऊँ
 इत्यू । विद्यायाम् । रताः *॥९॥ अन्यत् । एव । आहुः । विद्यया । अन्यत् ।
 आहुः । अविद्यया * । इति । शुश्रुम । धीराणाम् । ये । नः । तत् ।
 विचक्षिर इति वि = चक्षिरे *॥१०॥ विद्याम् । च । अविद्याम् । च । यः
 । तत् । वेद । उभयम् । सह * । अविद्यया । मृत्युम् । तीर्त्वा । विद्यया ।
 अमृतम् । अश्रुते *॥११॥ अन्धम् । तमः । प्र । विशन्ति । ये । असम्भूति
 मित्यसम् = भूतिम् । उपासत इत्युप = आसते * । ततः । भूयइवेति भूयः =
 इव । ते । तमः । ये । ऊँ इत्यू । संभूत्या मिति सं = भूत्याम् । रताः
 *॥१२॥ अन्यत् । एव । आहुः । संभवादिति सं = भवात् । अन्यत् । आहुः
 । असम्भवा दित्यसम् = भवात् * । इति । शुश्रुम । धीराणाम् । ये । नः । तत्
 । विचक्षिर इति वि = चक्षिरे *॥१३॥ संभूति मिति सं = भूतिम् । च ।
 विनाशमिति वि = नाशम् । च । यः । तत् । वेद । उभयम् । सह * ।
 विनाशेनेति वि = नाशेन । मृत्युम् । तीर्त्वा । संभूत्येति सं = भूत्या । अमृतम् ।
 अश्रुते *॥१४॥ हिरण्मयेन । पात्रेण । सत्यस्य । अपिहित मित्यपि = हितम् ।
 मुखम् * । तत् । त्वम् । पूषन् । अप । आ । वृणु । सत्यधर्मायेति सत्य =
 धर्माय । दृष्टये *॥१५॥

40.16.a	पू॒षन्ने॑क ऋ॒षे य॑म॒ सूर्य॑ प्रा॒जाप॑त्य॒ व्यू॒ह र॒श्मीन्त्समू॑ह॒ तेजो॑ य॒त्ते रू॒पं क॒ल्या॑णत॒मं त॒त्ते प॑श्यामि ।
40.16.b	योऽसा॑व॒सौ पु॒रुषः॑ सोऽह॑मस्मि ॥१६॥
40.17.a	वा॒युर॑निल॒ म॒मृत॑ म॒थेदं॑ भ॒स्मान्त॑श्च शरी॒रम् ।
40.17.b	ओ(३)म् क्र॒तो स्म॑र॒ कृत॑श्च स्म॑र॒ क्रतो॑ स्म॑र॒ कृत॑श्च स्म॑र ॥१७॥
40.18.a	अ॒ग्ने न॑य॒ सु॒पथा॑ रा॒ये अ॒स्मान्नि॒श्चानि॑ दे॒व व॒युना॑नि वि॒द्वान् ।
40.18.b	यु॒यो॒ध्य॒स्मज्जु॑हुरा॒णमे॒नो भू॑यि॒ष्ठां ते॒ नम॑ उ॒क्तिं वि॑धेम ॥१८॥(१)

ईशावास्यमित्येकानुवाके अष्टादश ॥१८॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहितायां चत्वारिंशोऽध्यायः ॥४०॥

॥ इति शुक्लयजुः काण्वसंहिता समाप्ता ॥

पू॒षन् । ए॒क॒ऋ॒ष इत्ये॑क = ऋ॒षे । य॒म । सू॒र्य । प्रा॒जाप॒त्येति॑ प्रा॒जा = प॒त्य । वि
 । ऊ॒ह । र॒श्मीन् । स॒म् । ऊ॒ह । तेजः॑ । य॒त् । ते । रू॒पम् । क॒ल्या॒णत॑म मिति
 क॒ल्या॒ण = त॑मम् । त॒त् । ते । प॒श्यामि॑ * । यः । अ॒सौ । अ॒सौ । पु॒रुषः॑ । स
 : । अ॒हम् । अ॒स्मि *॥१६॥ वा॒युः । अ॒निल॑म् । अ॒मृत॑म् । अथ॑ । इ॒दम् ।
 भ॒स्मान्त॑ मिति भ॒स्म = अ॒न्तम् । शरी॑रम् * । ओ (३)म् । क॒तो इति॑ क॒तो ।
 स्मर॑ । कृ॒तम् । स्मर॑ । क॒तो इति॑ क॒तो । स्मर॑ । कृ॒तम् । स्मर॑ *॥१७॥ अ॒ग्ने ।
 न॒य । सु॒पथेति॑ सु = प॒था । रा॒ये । अ॒स्मान् । वि॒श्वानि॑ । दे॒व । व॒युना॑नि ।
 वि॒द्वान् * । यु॒योधि॑ । अ॒स्मत् । जु॒हुरा॑णम् । ए॒नः । भू॒यिष्ठा॑म् । ते । न॒म॒उ॒क्ति
 मिति॑ न॒मः = उ॒क्तिम् । वि॒धेम *॥१८॥१॥२९६-२२=२७४॥ आ॒हत्य॑ प॒द
 सं॒ख्या ॥२९६-२२=२७४॥ द॒शके॑ प॒दानि॑ ॥६१५१-९६६=५१८५॥

इति चत्वारिंशोऽध्यायः
 इति चतुर्थ दशकः समाप्तः

॥ इति चत्वारिंशोऽध्यायः ॥
॥ इति चतुर्थ दशकः समाप्तः ॥

Adhyaya	40		
Anuvaka No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1	296	22	274
Total	296	22	274

Dasaka Pada Computation

Adhyaya No.	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
31	911	3	908
32	1302	195	1107
33	770	37	733
34	438	37	401
35	882	76	806
36	339	162	177
37	463	186	277
38	507	177	330
39	243	71	172
40	296	22	274
Total	6151	966	5185

Total Pada of all Dasakas

Adhyaya No	Dasaka No	Total Padas	Galitha Padas	Suddha Padas
1-10	I	8872	1487	7385
11-20	II	12762	3492	9270
21-30	III	9840	2014	7826
31-40	IV	6151	966	5185
	Total	37625	7959	29666

काण्व-संहिता मन्त्र-वाख्य-सूची ।

No	Sentence	Line No	No	Sentence	Line No
1	अश्शुना ते अश्शु :	22.12.a	31	अग्नये त्वा वैश्वानरायाश्विनाध्वर्यू	15.6.b
2	अश्शुरश्शुष्टे देव सोमाप्यायता	5.9.a	32	अग्नये त्वा वैश्वानरायाश्विनाध्वर्यू	15.6.d
3	अश्शुश्च मे रश्मिश्च	19.31.a	33	अग्नये त्वा वैश्वानरायाश्विनाध्वर्यू	15.6.f
4	अश्होमुच : स्वाहाकृता :	4.18.b	34	अग्नये त्वा वैश्वानरायाश्विनाध्वर्यू	15.6.h
5	अक्रन् कर्म कर्मकृत : सह	3.55.a	35	अग्नये त्वा वैश्वानरायाश्विनाध्वर्यू	15.6.j
6	अक्रन्ददग्नि स्तनयन्निव द्यौ :	13.7.a	36	अग्नयेऽन्नादायान्नपतये	3.13.c
7	अक्रन्ददग्नि स्तनयन्निव द्यौ :	13.22.a	37	अग्नयेऽनीकवते प्रथमजानालभते	26.20.a
8	अक्रन्ददग्नि स्तनयन्निव द्यौ :	13.34.a	38	अग्नयेऽनीकवते रोहिताग्निरनडान	31.51.a
9	अक्षन्नमीमदन्त ह्यव प्रिया	3.59.a	39	अग्नये पीवानं पृथिव्यै	34.21.a
10	अक्षन् पितरोऽमीमदन्त	21.37.a	40	अग्नये सैवेशपतये स्वाहा	2.37.a
11	अक्षश्स्तान् मेदस्त : प्रति	23.59.b	41	अग्नये स्वाहा सोमाय	24.6.a
12	अक्षरपङ्क्तिश्छन्द : पदपङ्क्ति	16.6.a	42	अग्नये स्वाहा सोमाय	24.37.a
13	अक्षराजाय कितवं कृतायादिनवदर्शन्	34.18.a	43	अग्ना अग्निश्चरति प्रविष्ट	5.4.a
14	अगन्म ज्योतिरमृता अभूम	9.35.a	44	अग्निजिह्वा मनव : सूरक्षसो	27.24.b
15	अग्न आयाहि वीतये	12.47.b	45	अग्निं तं मन्ये यो	16.63.a
16	अग्न आयूष्णि पवस	8.19.a	46	अग्निन् दूतम् पुरो	24.22.a
17	अग्न आयूष्णि पवस	21.40.a	47	अग्निं पुरीष्यमङ्गिरस्व दच्छेमोऽग्निं	12.16.b
18	अग्न आयूष्णि पवस	29.37.a	48	अग्निं भरन्त मस्मयुम्	12.13.b
19	अग्न आयूष्णि पवस	35.48.a	49	अग्निं युनज्मि शवसा	20.21.a
20	अग्न इन्द्र वरुण मित्र	32.48.a	50	अग्निं वैश्वानरं गच्छ स्वाहा	6.28.f
21	अग्नय : सगरा सगरा	5.43.b	51	अग्निं सधस्थे महति	12.18.b
22	अग्नये कव्यवाहनाय स्वाहा	2.54.a	52	अग्निं स्तोमेन बोधय	24.19.a
23	अग्नये कुटून्नालभते	26.27.a	53	अग्निं स्रुचो अध्वरेषु	29.14.b
24	अग्नये गायत्राय त्रिवृते	31.49.a	54	अग्निं हृदयेनाशनिं हृदयाग्नेण	39.7.a
25	अग्नये गृहपतये रयिमते	3.13.b	55	अग्निं होतारं मन्ये दास्वन्तं	16.69.a
26	अग्नये गृहपतये स्वाहा	11.33.a	56	अग्नि : पशुरासीत्	25.19.a
27	अग्नये जातवेदसे	3.2.b	57	अग्नि : पृथुर्धर्मणस्पति	11.41.a
28	अग्नये जुष्टं गृह्णाम्यग्नीषोमाभ्यां	1.14.a	58	अग्नि : प्रजां बहुलां मे	21.50.c
29	अग्नये त्वा जुष्टं	1.18.b	59	अग्नि : प्रियेषु धामसु	13.116.a
30	अग्नये त्वा मह्यं वरुणो	9.12.b	60	अग्नि : शर्धमनवद्यं युवानं	32.11.b

61	अग्निमद्य होतारमवृणीतार्यं	23.58.a	96	अग्निष्वात्तानृतुमतो हवामहे	21.61.a
62	अग्निमद्य होतारमवृणीतार्यं यजमान :	30.23.a	97	अग्निष्वात्ता : पितर एह	21.58.a
63	अग्निमद्य होतारमवृणीतार्यं	30.46.a	98	अग्निष्टे त्वचं मा हिंसी	1.38.a
64	अग्नि मन्तर्भरिष्यन्ती	12.31.b	99	अग्निष्टेऽधिपतिस्तया	14.25.b
65	अग्नि रमृतो अभवद्वयोभि	13.1.b	100	अग्निर्हव्यश् शमिता	29.21.b
66	अग्नि रमृतो अभवद्वयोभि	13.26.b	101	अग्नि हिंस्य भेषजं	25.11.b
67	अग्निराग्नीध्र इन्द्रो हविर्धनि	9.41.a	102	अग्नि हिंस्य भेषजं	25.48.b
68	अग्निराग्नीध्रात् स्वाहा	2.16.b	103	अग्निर्हेतीनां प्रतिधर्ता	16.16.b
69	अग्निराग्नीध्रात् स्वाहा	2.17.b	104	अग्निस्तिग्मेन शोचिषा	18.16.a
70	अग्नि रुक्थेन वाहसा	28.8.b	105	अग्नीषोमयोरुज्जितिमनूजैषं	2.30.a
71	अग्निरैकाक्षरेण प्राणमुदजयत् तमुज्जेष	10.40.a	106	अग्नीषोमौ तमपनुदतां योऽस्मान्	2.30.b
72	अग्नि ऋषि : पवमान :	28.12.a	107	अग्नीषोमाभ्यां जुष्टं नियुज्जिम	6.10.b
73	अग्नि ऋषि : पवमान :	29.39.a	108	अग्नीषोमाभ्यां त्वा जुष्टं	6.10.d
74	अग्नि ज्योति ज्योति रग्नि :	3.9.c	109	अग्ने अङ्गिर : शतं ते	13.9.a
75	अग्निज्योतिषं त्वा वायुमतीम्	3.9.a	110	अग्ने अच्छावदेह न :	10.35.a
76	अग्निज्योतिषा ज्योतिष्मान्	14.42.a	111	अग्ने कामाय येमिरे	13.115.b
77	अग्नि देवता वातो देवता	15.22.a	112	अग्ने क्रत्वा क्रतूश्	21.42.b
78	अग्निदेवानामव आवृणान :	32.16.b	113	अग्ने गृहपतेऽभि द्युम्नमभि	3.48.a
79	अग्नि धिया समृण्वति	24.20.b	114	अग्ने गृहपते सुगृहपति रहं	2.49.a
80	अग्निर्न : सुष्टीरुप	20.41.b	115	अग्ने जातान्प्रणुदा न :	16.1.a
81	अग्निर्नो वनुते रयिम्	18.16.b	116	अग्ने तमद्याश्वं न स्तोमै :	16.66.a
82	अग्नि ब्रह्माग्नि र्यज्ञो	4.14.b	117	अग्ने तमद्याश्वं न स्तोमै :	18.77.a
83	अग्नि भानुना रुशता	13.14.b	118	अग्ने तव श्रवो वयो	13.105.a
84	अग्निर्मा तस्मादेनसो	22.1.b	119	अग्ने त्वं नो अन्तम उत	3.33.a
85	अग्नि मूर्धा दिव : ककुत्पति :	3.18.a	120	अग्ने त्वं नो अन्तम उत	16.70.a
86	अग्नि मूर्धा दिव :	14.14.b	121	अग्ने त्वं नो अन्तम	27.45.a
87	अग्नि मूर्धा दिव : ककुत्पति :	16.41.a	122	अग्ने त्वं पुरीष्यो रयिमान्	13.60.a
88	अग्निर्वृत्राणि जङ्घनद्	32.9.a	123	अग्ने त्वश् सु जागृहि	4.19.a
89	अग्निश्च पृथिवी च	28.1.a	124	अग्ने त्वां कामया	13.114.b
90	अग्निश्च म आपश्च	19.26.a	125	अग्नेऽदब्धायोऽशीतम पाहि	2.36.a
91	अग्निश्च म इन्द्रश्च	19.28.a	126	अग्ने दिवो अर्णमच्छा	13.50.a
92	अग्निश्च मे घर्मश्च	19.34.a	127	अग्ने नय सुपथा राये	5.45.a
93	अग्निश्चेदं करिष्यथ :	12.69.b	128	अग्ने नय सुपथा राये	9.8.a
94	अग्निष्टा देवैर्वसुभि : सजोषा :	31.3.b	129	अग्ने नय सुपथा राये	40.18.a
95	अग्निष्टाभिपातु महा	14.19.b	130	अग्ने पवस्व स्वपा	29.38.a

131	अग्ने पवस्व स्वपा अस्मे	8.20.a	166	अग्ने सम्राळभि द्युम्नमभि	3.47.a
132	अग्ने पावक रोचिषा मन्द्रया	18.9.a	167	अग्ने सपत्नदम्भन मदब्धासो	3.25.b
133	अग्ने पित्तमपामसि मण्डूकि	18.7.b	168	अग्ने सहस्व पृतना अभिमाती	11.3.a
134	अग्ने पुरीष्याधिपा भव	13.59.b	169	अग्ने सहस्राक्ष शतमूर्धञ्छतं	18.71.a
135	अग्ने ग्रेहि प्रथमो देवयतां	18.69.a	170	अग्नेस्तनूरसि वाचो	1.22.a
136	अग्ने बृहन्तमध्वरे	2.5.b	171	अग्नेस्तनूरसि विष्णवे त्वा	5.1.a
137	अग्ने ब्रह्म गृष्णीष्व	1.29.a	172	अग्ने स्वाहा कृणुहि	29.22.a
138	अग्नेऽभ्यावर्तिन्नभि मा	13.8.a	173	अग्ने हव्यश् रक्षस्व	1.15.c
139	अग्ने यक्षि स्वं	32.3.b	174	अग्ने : पक्षतिर्वायोर्निपक्षति	27.7.a
140	अग्ने यत्ते दिवि वर्च :	13.49.a	175	अग्ने : पुरीष मस्यप्सो नाम	16.3.a
141	अग्ने यत्ते शुक्रं	13.103.a	176	अग्ने : प्रियं पाथोऽपीतम्	2.34.b
142	अग्ने यन्मे तन्वा ऊनं	3.24.a	177	अग्र इममद्य यज्ञं	1.17.b
143	अग्ने युक्ष्वा हि ये	14.38.a	178	अग्रन् नयत्सुपद्यक्षराणामच्छा	32.59.b
144	अग्नेरनीकमप आविवेशपां	9.24.a	179	अग्ने बृहन्नुषसामूर्ध्वो	13.14.a
145	अग्ने र्जनित्रमसि वृषणौ स्थ :	5.2.a	180	अग्नेणीरसि स्वावेश उन्नेतृणामेतस्य	6.2.a
146	अग्नेर्जिह्वासि सुभूदेवेभ्य :	1.48.a	181	अङ्गान्यात्मन् भिषजा	21.90.a
147	अग्नेर्ज्योति निचाय्य पृथिव्या	12.1.b	182	अङ्गान्यनुता यस्य तं	9.28.b
148	अग्नेर्ज्योति निचाय्य पृथिव्या	12.11.b	183	अङ्घ्रिणा विष्णो मा	2.11.b
149	अग्नेर्भस्मास्यग्ने : पुरीषमसि	13.47.b	184	अचिक्रदद् वृषा हरिर्महान्मित्रो	38.22.a
150	अग्नेर्भागोऽसि दीक्षाया	15.27.a	185	अच्छायमेति शवसा	29.14.a
151	अग्नेर्वोऽपन्नगृहस्य सदसि सादयामि	6.34.a	186	अच्छा वीरं नर्यम्	37.7.b
152	अग्ने वर्चस्वन्वर्चस्वाश् स्त्वं	8.19.d	187	अच्छिद्रेण पवित्रेण	1.16.b
153	अग्ने वर्चस्वन्वर्चस्वाश् स्त्वं	8.20.d	188	अच्छिन्नस्य ते देव सोम सुवीर्यस्य	7.13.a
154	अग्ने वाक्पत्नि सजू देवेन	8.10.a	189	अच्छिन्नस्य ते देव सोम	7.18.a
155	अग्ने वाजजिद्वाज त्वा	2.10.a	190	अच्छिन्नपत्रा : प्रजा	14.32.b
156	अग्ने वाजजिद्वाज त्वा	2.18.c	191	अच्छिन्नं तन्तुं पयसा	22.28.b
157	अग्ने वाजस्य गोमत	16.57.a	192	अच्युतक्षिदसि दिव नृश्हाग्ने	5.18.b
158	अग्ने विश्वेभि : सुमना	16.68.b	193	अजस्य नाभा अध्येकमर्पितं	18.30.b
159	अग्ने वेहोत्रं वेदूत्यम्	2.13.a	194	अजस्रङ् घर्ममीमहे	28.6.b
160	अग्ने व्रतपते व्रतं	1.8.a	195	अजस्रङ् घर्ममीमहे	28.7.b
161	अग्ने व्रतपते व्रतमचारिषं	2.53.b	196	अजस्रमिन्दुमरुषं भुरण्युमग्निमीळे	14.45.a
162	अग्ने व्रतपास्त्वे व्रतपा :	5.7.b	197	अजाच्छन्दोऽश्वश्छन्द :	15.21.b
163	अग्ने व्रतपास्त्वे व्रतपा :	5.49.b	198	अजारे पिशङ्गिला	25.58.a
164	अग्ने शर्ध महते सौभगाय	32.12.a	199	अजीजनो हि पवमान	24.23.a
165	अग्नेष्टा तेजसा सादयामि	14.14.a	200	अजीजपत बृहस्पतिं वाचं	10.17.b

201	अजोऽस्येकपादहिरसि बुध्यः	5.41.b	236	अथो शतस्य यक्ष्माणां	13.96.b
202	अजो ह्यग्नेरजनिष्ठ शोकान्तसो	14.53.a	237	अदब्धव्रतप्रमति र्वसिष्ठः	12.36.b
203	अज्जसा सत्यमुपगेषः सुविते	5.7.a	238	अदब्धेभिः सवितः पायुभिष्टुः	32.69.a
204	अजः पुरो नीयते	31.35.b	239	अदब्धेभिः सवितः पायुभिष्टुः	32.84.a
205	अण्वीभिस्तना पूतासः	22.72.b	240	अदाद्यमोऽवसानम् पृथिव्या	13.46.b
206	अतस्त्वं देव वनस्पते शतवल्शो	5.55.b	241	अदिति चो रदिति	27.27.a
207	अतिच्छन्दसा च्छन्दसेन्द्रियं	30.45.b	242	अदितिष्टा देवी	12.62.a
208	अतिच्छन्दसं छन्द इन्द्रियं	30.34.b	243	अदितेर्भागोऽसि पूष्ण	15.30.a
209	अतिच्छन्दा इन्द्रियं	23.23.b	244	अदितिः शीर्ष्णां निर्रति	27.4.b
210	अतिथेरातिथ्यमसि विष्णवे त्वा	5.1.b	245	अदित्या स्त्वगस्यदित्यै	4.42.a
211	अति निहो अति सिधो	29.6.a	246	अदित्यास्त्वगसि प्रति	1.31.b
212	अति विश्वाः परिष्ठा	13.85.a	247	अदित्यास्त्वगसि प्रति	1.20.b
213	अतिस्थूलं चातिकृशं चातिकूलं	34.22.b	248	अदित्यास्त्वा पृष्ठे सादयाम्यन्तरिक्षस्य	15.5.a
214	अतो धर्माणि धारयन्	33.31.b	249	अदित्यास्त्वा मूर्धन्नाजिघर्षि	4.29.a
215	अत्ता हवींषि प्रयतानि	21.58.b	250	अदित्यै पञ्चमीन्द्राण्यै षष्ठी	27.7.b
216	अत्यन्यो (३) - अगां	5.52.a	251	अदित्यै व्युन्दनमसि	2.2.a
217	अत्र पितरो मादयध्वं	2.15.a	252	अदित्यै रास्ना स्यदितिष्टे	12.59.i
218	अत्र पितरो मादयध्वं	2.56.a	253	अदित्यै रास्नासीन्द्राण्या	38.3.a
219	अत्र रमेथो वर्ष्मन् पृथिव्याः	5.23.b	254	अदित्यै रास्नासीन्द्राण्यै	1.47.a
220	अत्रा जहीमोऽशिवा ये	35.43.b	255	अदित्यै स्वाहादित्यै महौ	24.27.a
221	अत्रा ते भद्रा रशना	31.28.b	256	अदित्सन्तं दापयति प्रजानन्तस	10.34.b
222	अत्रा ते रूपमुत्तममपश्यं	31.30.a	257	अदृश्रमस्य केतवो वि	8.22.a
223	अत्रा पूष्णः प्रथमो	27.31.b	258	अद्भ्य स्त्वौषधीभ्यः प्रोक्षाम्यनु	6.10.c
224	अत्राहैतदुक्तगायस्य विष्णोः	6.3.b	259	अद्भ्यः क्षीरं व्यपिबत्	21.73.a
225	अथर्वोपावह्नियमाणो विश्वे	9.41.b	260	अद्भ्यः संभृतः पृथिव्यै	35.17.a
226	अथा न इन्द्र इद्विशो सपत्नाः	7.28.b	261	अद्भ्यः स्वाहा वार्य	24.35.a
227	अथा न इन्द्र सोमपा	8.14.b	262	अद्या देवा उदिता	32.42.a
228	अथा वयमादित्य व्रते	13.13.b	263	अद्या देवाञ्जुष्टतमो हि	31.36.b
229	अथास्य मध्य मेजतु	25.29.b	264	अद्युत्येऽवसे निह्वये वां	33.23.b
230	अथास्यै मध्यमेधताः	25.28.b	265	अद्विरसि वानस्पत्यो	1.21.a
231	अथैतानष्टौ विरूपाना लभते	34.22.a	266	अद्वेषे द्यावापृथिवी हुवेम	13.30.b
232	अथो अन्नस्य कीलाल	3.51.a	267	अघत्तं मेदस्तः प्रति	30.23.c
233	अथो य इषुधिस्तवारे	17.11.b	268	अघत्तं मेदस्तः प्रति	30.46.c
234	अथो यमस्य पङ्क्तीशात्सर्व	13.91.b	269	अध वायुं नियुतः	29.24.b
235	अथो ये अस्य सत्त्वानो	17.8.b	270	अधातामश्विना मधु	22.42.b

271	अधा पोषस्य पोषेण	13.9.b		306	अनु द्विपदानु चतुष्पदा	28.13.b
272	अधा यथा न : पितर :	21.69.a		307	अनु वीरैरनु पुष्यास्म	28.13.a
273	अधा शतक्रत्वो यूय	13.77.b		308	अनु व्रतासस्तव सख्यमीयु	31.31.b
274	अधा सपत्नानिन्द्राग्नी मे	18.64.b		309	अनुष्टुप् छन्द इन्द्रियं	23.15.b
275	अधा सपत्नानिन्द्रो मे	18.63.b		310	अनुष्टुप्प्रजापतये प्रजापति	2.20.b
276	अधा ह्यग्ने क्रतोर्भद्रस्य	16.67.a		311	अनुष्टुभ ऐळमैळान्मन्थी	14.63.a
277	अधि न इन्द्रैषां विष्णो	32.47.a		312	अनुष्टुभ छन्द इन्द्रियं	30.26.b
278	अधि नो ब्रूहि सुमनस्यमानो	16.2.b		313	अनुष्टुभा छन्दसेन्द्रियं	30.37.b
279	अधि नो ब्रूहि सुमना	16.1.b		314	अनुष्वधमावह मादयस्व	19.2.b
280	अधिपतिनोर्जोर्जञ् जिन्व	16.15.c		315	अनु सूर्यस्य पुरुत्रा च	12.17.b
281	अधिपत्यसि बृहती दिग्विश्वे	16.28.a		316	अनेजदेकं मनसो जवीयो	40.4.a
282	अध्यवोचदधिवक्ता प्रथमो	17.5.a		317	अनेशन्नस्य या इषव	17.10.b
283	अध्वर्यो अद्रिभिः सुतश्च	22.16.a		318	अन्तर उत्तरवेद्या रूपं	21.16.b
284	अध्वर्योर्वा परि वा यः पवित्रात्तं	7.29.b		319	अन्तरिक्षमनु विक्रमस्व	13.6.e
285	अनङ्वान्वयः पङ्क्तिश्छन्दो	15.12.a		320	अन्तरिक्षं यच्छान्तरिक्षं	15.15.b
286	अनङ्वाहः पङ्क्त्यै धेनवो	26.17.b		321	अन्तरिक्षं गच्छ स्वाहा	6.28.b
287	अनङ्गाहमन्वारभामहे	35.46.a		322	अन्तरिक्षश्च शिवं तुभ्यं	35.42.b
288	अनन्तमन्यदुशदस्य पाजः	32.38.b		323	अन्तरिक्षस्य हविरसि	6.25.b
289	अनभिश्चस्त्यभिश्चस्तिपा अनभिश्चस्तेन्यम्	5.6.b		324	अन्तरिक्षे विष्णुर्व्यक्रश्स्त	2.46.c
290	अनमित्रं मे अधरागनमित्रमुदक्कृधि	3.14.a		325	अन्तरग्ने रुचा त्वमुखायाः	13.17.a
291	अनाधृष्टमस्यनाधृष्यं देवाना	5.6.a		326	अन्तरा मित्रावरुणा चरन्ती	31.6.a
292	अनाधृष्टा पुरस्तादग्नेराधिपत्य	37.12.a		327	अन्तश्चरति रोचनास्य	3.7.a
293	अनाधृष्टाः सीदत सहोजसा	11.8.b		328	अन्तस्ते द्यावापृथिवी	7.5.a
294	अनाधृष्याय त्वा वाताय	38.7.b		329	अन्तिमित्रश्च दूरे	18.82.b
295	अनाधृष्यो जातवेदा	29.7.a		330	अन्त्याय स्वाहान्त्यायनाय	24.45.c
296	अनाविद्ध्या तन्वा जय	31.13.b		331	अन्धं तमः प्रविशन्ति	40.9.a
297	अनिशृष्टमसि वाचो बन्धुस्तपोजाः	11.13.c		332	अन्धं तमः प्रविशन्ति	40.12.a
298	अनिशितासि सपत्नक्षिद्वाजिनी	1.46.d		333	अन्ध स्थान्धो वो भक्षीय	3.27.b
299	अनिशितोऽसि सपत्नक्षि	1.46.b		334	अन्नपतेन्नस्य नो देह्यनमीवस्य	12.84.a
300	अनु ते शुष्म न्त्तुरयन्तमीयतुः	32.67.a		335	अन्नात्परिभुतो रसं ब्रह्मणा	21.73.e
301	अनुत्तमा ते मघवन्नकिर्तु	32.79.a		336	अन्य देवाहुः सम्भवा	40.13.a
302	अनु त्वा देववीतये सिञ्छसि	5.14.g		337	अन्य देवाहुर्विद्यया	40.10.a
303	अनुत्वा माता मन्यता मनु	4.26.b		338	अन्यमस्मदिच्छ सा त	13.63.b
304	अनुत्वा रथो अनु मर्यो	31.31.a		339	अन्यवापोऽर्धमासानामृश्यो मयुरः	26.41.a
305	अनुत्वा सप्ते प्रदिशः	31.2.b		340	अन्या वो अन्यामव	13.89.a

341	अन्याश्स्ते अस्मत्तपन्तु	18.12.b	376	अपां त्वा ज्योतिषि	14.55.b
342	अन्याश्स्ते अस्मत्तपन्तु	36.20.b	377	अपां त्वा पुरीषे सादयाम्यपां	14.55.f
343	अन्याश्स्ते अस्मत्तपन्तु हेतयः	18.15.b	378	अपां त्वा सद्ने सादयाम्यपां	14.55.e
344	अन्याश्स्ते अस्मत्तपन्तु हेतयः	18.8.b	379	अपां त्वेमन्त्सादयाम्यपां	14.55.a
345	अन्वग्निं रुषसा मग्नमल्य	12.17.a	380	अपाश् रसमुद्रयसश् सूर्ये	10.4.a
346	अन्वागन्ता यज्ञपतिर्वो अत्र	20.29.b	381	अपाश् रसस्य यो रसस्तौ	10.4.b
347	अन्वेन विप्रा ऋषयो	27.34.b	382	अपाश् रसेन वरुणो न	21.91.b
348	अन्वित्या दिवा दिवञ् जिन्व	16.9.b	383	अपाश् रेताश्सि जिन्वति	3.18.b
349	अन्विदनुमते त्वं मन्यासै	33.3.a	384	अपाश् रेताश्सि जिन्वति	14.14.c
350	अपदे पादा प्रतिधातवेऽकृतापवक्ता	9.23.c	385	अपाश् रेताश्सि जिन्वति	16.41.b
351	अप द्वेषो अप हरो	38.20.b	386	अपि तेषु त्रिषु पदेष्वस्मि	25.52.a
352	अप नः शोशुचदधम्	35.54.c	387	अपिप्रयं चोदना वां	31.7.b
353	अप नः शोशुचदधम्	35.55.c	388	अपि यथा युवानो	32.34.b
354	अप शत्रून्विध्यताश् सविदाने	31.15.b	389	अपेत वीत वि च	13.46.a
355	अपश्य गोपामनिपद्यमानमा	37.17.a	390	अपेतो यन्तु पणयो	35.35.a
356	अपसेधन्नक्षसो यातुधानानस्थादेवः	33.20.b	391	अपो अद्यान्वचारिषश्	22.7.a
357	अपहतश् रक्षो वायुर्वो	1.26.a	392	अपो देवा मधुमतीरगृभ्णन्नूर्जस्वती	11.5.a
358	अपहता असुरा रक्षाश्सि	2.54.b	393	अपो देवी रूपसृज	12.38.a
359	अपः पिन्वीषधीर्जिन्व	15.8.a	394	अप्नस्वतीमग्निना वाचमस्मे	33.23.a
360	अपाघमप किल्बिषमप	35.44.a	395	अप्स्वग्रे सधिष्टव सौषधीरनु	13.37.a
361	अपातामग्निना घर्ममनु	38.13.a	396	अप्स्वन्त रमृत मप्सु भेषज	10.9.a
362	अपामर्ति दुर्मति बाधमाना	21.81.b	397	अप्सुक्षितो महिनैकादश स्थ	7.20.b
363	अपामनीके समिथे य	19.12.b	398	अप्सुषद न्त्वा घृतसदं	10.3.a
364	अपामार्गं त्वमस्मदप दुः	35.44.b	399	अबोध्यग्निः समिधा जनानां	16.45.a
365	अपामिदं न्ययनश् समुद्रस्य	18.8.a	400	अभि गोत्राणि सहसा गाहमानो	18.39.a
366	अपामीवां बाधते वेति	33.19.b	401	अभि त्वं देवश् सवितारमोण्योः	4.34.a
367	अपारहं चध्यासं पृथिव्यै	1.43.a	402	अभि त्वा रुद्रा वसवो	15.2.b
368	अपां गम्भन्त्सीद मा त्वा	14.32.a	403	अभि त्वा शूर नोनुमो	29.40.a
369	अपां गर्भोऽसि राष्ट्रदा राष्ट्रं	11.7.e	404	अभि देवां (२) - इयक्षते	32.62.b
370	अपां पतिरसि राष्ट्रदा राष्ट्रं	11.7.d	405	अभिधा असि भुवनमसि	24.3.a
371	अपां पृष्ठमसि योनि रग्रेः	12.29.a	406	अभि प्रवन्त समनेव	19.9.a
372	अपां पृष्ठमसि योनि	14.2.a	407	अभिप्रियं यत्पुरोळाश	27.30.b
373	अपां पेरुरस्यापो देवीः	6.11.a	408	अभि प्रेहि निर्दह ह्रत्सु	18.44.b
374	अपां फेनेन नमुचेः	21.71.a	409	अभिभूरस्ययाना मेतास्ते	11.38.a
375	अपां त्वा क्षये सादयाम्यपां	14.55.d	410	अभि यः पूरं पृतनासु	13.35.b

411	अभिबीरो अभिसत्वा सहोजा	18.37.b		446	अयं पश्चाद्विश्वव्यचास्तस्य	16.35.a
412	अभि वृत्रं वर्धमानं	20.38.b		447	अयं पुरो भुवस्तस्य प्राणो	14.56.a
413	अभीमं महिमा दिवं	38.17.a		448	अयं पुरो हरिकेश :	16.31.a
414	अभीशूनां महिमानम् पनायत	31.21.b		449	अयं वाजाञ्जयतु वाजसाता अयं	5.46.b
415	अभी शु ण : सखीनामविता	29.46.a		450	अयं वाजाञ्जयतु वाजसाता	9.9.b
416	अभी शु ण : सखीनामविता	36.6.a		451	अयं वाम् मित्रावरुणा सुत :	7.8.a
417	अभूदिदं विश्वस्य भुवनस्य	14.41.b		452	अयं वेनश्चोदयत्पृश्निगर्भा	7.15.a
418	अभ्यर्षत सुष्टुतिश्	19.11.a		453	अयं वो गर्भं ऋत्विज्य :	12.49.b
419	अभ्या दधामि समिधमग्ने	22.9.a		454	अयं सहस्रमृषिभिः सहस्कृत :	32.83.a
420	अभ्यावर्तस्व पृथिवि यज्ञेन	13.102.a		455	अयं सो अग्निर्यस्मिन्सोम	13.48.a
421	अग्निरसि नार्यसि त्वया	12.10.a		456	अयं सोमो वृष्णो	25.64.b
422	अमश्च मेऽम्भश्च मे	19.16.b		457	अयं हि त्वा स्वधितिस्तेतिजान :	5.55.a
423	अमीमदन्त पितरो यथाभागमा	2.15.b		458	अयाद् सवितुः प्रिया	23.46.c
424	अमीमदन्त पितरो	2.56.b		459	अयाद् देवानामाज्यपानाम्	23.46.d
425	अमीषां चित्तं प्रतिलोभयन्ती	18.44.a		460	अयाव्यन्याधा द्वेषाऽस्यान्या	30.15.b
426	अमुत्रभूयादध यद्यमस्य	29.9.a		461	अयाळग्नेः प्रिया धामान्ययाद्	23.46.b
427	अमूर्या उप सूर्ये याभिर्वा सूर्यः	6.35.a		462	अरं वहन्ति मन्यवे	14.38.b
428	अम्ब निष्पर समरीर्विदाम्	6.49.b		463	अररो दिवं मा पसो	1.43.d
429	अम्बे अम्बिकेऽम्बालिके	25.20.b		464	अरिष्टं यज्ञं समिमं दधातु	2.29.b
430	अयमग्निं गृहपतिं गर्हपत्यः	3.47.b		465	अरुप्रथाः प्रथमानं	22.24.b
431	अयमग्निं वीरतमो वयोधा :	16.74.a		466	अरुषस्तूपो रुशदस्य पाज	33.8.b
432	अयमग्निः सहस्रिणो	16.42.a		467	अर्चिरसि शोचिरसि	37.11.c
433	अयमिह प्रथमो धायि	3.21.a		468	अणवे त्वा सदने सादयामि	14.55.c
434	अयमिह प्रथमो धायि	16.47.a		469	अर्थश्च मे यामश्च	19.27.b
435	अयमिह प्रथमो धायि	32.6.a		470	अर्थे तस्य राष्ट्रदा राष्ट्रं मे	11.7.a
436	अयमुत्तरात्संयद्रसुस्तस्य	16.37.a		471	अर्धं ऋचै रुक्थानां रूपं	21.25.a
437	अयमुपर्यवग्वसुस्तस्य	16.39.a		472	अर्धमासाः परुषि ते	25.43.a
438	अयं ते योनिर्ऋत्विजो यतो	3.20.a		473	अर्बुदं च न्यर्बुदं च	18.3.a
439	अयं ते योनिर्ऋत्विजो यतो	13.53.a		474	अर्मेभ्यो हस्तिपं जवायाश्चपं	34.11.a
440	अयं ते योनिर्ऋत्विजो	16.78.a		475	अर्यमणं बृहस्पतिं मिन्द्रं	10.38.a
441	अयं दक्षिणा विश्वकर्मा	14.58.a		476	अर्यमणं वरुणं सोममश्विना	27.20.b
442	अयं दक्षिणा विश्वकर्मा	16.33.a		477	अर्यम्णोनवमी धातुर्दशमीन्द्रस्यैकादशी	27.7.c
443	अयं नो अग्निं वरिवस्कृणोत्वयं	5.46.a		478	अर्वाक्त्वा परेभ्यः	5.52.b
444	अयं नो अग्निं वरिवस्कृणोत्वयं	9.9.a		479	अर्वाचीनं सु ते मनोग्रावा	8.15.b
445	अयं पश्चाद्विश्वव्यचास्तस्य	14.60.a		480	अर्वाञ्चो अद्या भवता	32.51.a

481	अवक्रन्देन तालु वाजः	27.1.b	516	अशस्तिहा जनिता विश्वतूरसि	32.66.b
482	अवततधन्वा पिनाकावसः कृत्तिवासा	3.70.b	517	अश्मन्नूर्जं पर्वते शिश्रियाणामद्ध्य	18.1.a
483	अवतत्य धनुष्टः सहस्राक्ष	17.13.a	518	अश्मन्वती रीयते सः	35.43.a
484	अवतां त्वा द्यावापृथिवी	2.13.b	519	अश्मा च मे मृत्तिका च	19.25.a
485	अवतान्मा व्यथितमवतान्मा	5.13.b	520	अश्याम तं काममग्ने तवोती	20.43.a
486	अव देवैर्देवकृत मेनोऽयासिषमव	3.56.b	521	अश्याम वाजमभि वाजयन्तो	20.43.b
487	अव देवैर्देवकृत मेनोऽयासिषमव	9.26.d	522	अश्रद्धामनृते दधाच्छ्रद्धाः	21.75.b
488	अव देवैर्देवकृत मेनो	22.4.f	523	अश्वत्ये वो निषदनं	13.80.a
489	अवभृथ निचुम्पुण निचेरसि	3.56.a	524	अश्वत्ये वो निषदनं	35.38.a
490	अवभृथ निचुम्पुण निचेरसि	9.26.c	525	अश्वस्तूपरो गोमृगस्ते	26.1.a
491	अवभृथ निचुम्पुण	22.4.e	526	अश्वस्य त्वा वृष्णः	37.9.a
492	अव यक्ष्व नो वरुणः	23.4.b	527	अश्वस्य त्वा वृष्णः	37.9.c
493	अवयतीः समवदन्त	13.92.a	528	अश्वस्य त्वा वृष्णः	37.9.e
494	अव रुद्रमदीमह्यव देवै	3.66.a	529	अश्वस्य वाजिनस्त्वचि	25.39.b
495	अवर्धन्निन्द्रम् मरुतश्चिदन्न	32.64.b	530	अश्वा इव सजित्वरी	13.78.b
496	अवलिप्ता रौद्रा नभोरूपाः	26.6.a	531	अश्वाजनि प्रचेतसोश्वा	31.22.b
497	अवसृष्टा परापत शरव्ये	18.45.a	532	अश्वा भवत वाजिनः	10.9.b
498	अव स्थिरा तनुहि	14.13.b	533	अश्वायन्तो मघवन्निन्द्र	29.41.b
499	अवस्थिरा मघवद्भ्यस्तनुष्व	17.50.b	534	अश्वावतीः सोमावती	13.82.a
500	अवस्फूर्जते स्वाहा वर्षते	24.36.b	535	अश्विनकृतस्य ते सरस्वति	22.20.a
501	अवस्यवे त्वा वाताय	38.7.c	536	अश्विना गोभिरिन्द्रिय	22.58.a
502	अवस्यूरसि दुवस्वाञ्छुन्ध्यूरसि	5.40.b	537	अश्विना घर्मम् पातः	38.12.a
503	अवस्यूरसि दुवस्वाञ्छुन्ध्यूरसि	20.15.c	538	अश्विना तेजसा चक्षुः	22.65.a
504	अव्यथमाना पृथिव्यामाशा	12.65.b	539	अश्विना नमुचेः सुतः	22.44.a
505	अव्यथायै त्वा स्वधायै	11.31.b	540	अश्विना पिबतां मधु	22.75.a
506	अवाःस्या वृणीमहे	29.32.b	541	अश्विना भेषजं मधु	22.49.a
507	अविदाम देवान्स्वर्ज्योतिः	9.35.b	542	अश्विना यज्ञः सविता	21.77.b
508	अविद्यया मृत्युं तीर्त्वा	40.11.b	543	अश्विना हविरिन्द्रियं	22.52.a
509	अविद्वियाभिरुतिभिः	33.22.b	544	अश्विनोभैषज्येन तेजसे	21.94.a
510	अविरासीत् पिलिप्पिला	25.13.b	545	अश्विभ्या न्दुग्धं भेषज	21.15.b
511	अविरासीत् पिलिप्पिला	25.56.b	546	अश्विभ्या न्दुग्धं भिषजा	21.92.b
512	अविर्न मेषो नसि वीर्याय	21.87.a	547	अश्विभ्यां चक्षुरमृतं ग्रहाभ्यां	21.86.a
513	अविषं नः पितुं कृणु	2.36.b	548	अश्विभ्याम् पच्यस्व सरस्वत्यै	11.44.a
514	अवेष्टा दन्दशूकाः प्राचीमारोह	11.18.a	549	अश्विभ्याम् पिन्वस्व सरस्वत्यै	38.4.a
515	अवोचाम कवये मेध्याय	16.46.a	550	अश्विभ्याम् प्रातः सवन	21.26.a

551	अश्विभ्याम् मयूरान्	26.27.b	586	अस्मिन् महत्यर्णवेऽन्तरिक्षे	17.55.a
552	अश्वो घृतेन त्मन्या	31.10.a	587	अस्मिन् यज्ञे स्वधया	21.59.b
553	अषाढहं युत्सु पृतनासु	33.14.a	588	अस्मिन्यज्ञेऽस्याऽ साधुकृत्याया	2.52.b
554	अषाढहासि सहमाना	14.27.a	589	अस्मिन्सधस्ये अद्युत्तरस्मिन्	16.76.b
555	अष्टौ व्यख्यत्ककुभः	33.18.a	590	अस्मिन्सधस्ये अद्युत्तरस्मिन्	18.73.b
556	असङ्ख्याता सहस्राणि	17.54.a	591	अस्मिन्सधस्ये अद्युत्तरस्मिन् विश्वे	20.31.b
557	असवे स्वाहा वसवे	24.42.a	592	अस्मे धेहि जातवेदो	16.57.b
558	असावेह्यसावेह्यसावेहि	38.2.b	593	अस्मे रमस्वास्मे ते	4.30.a
559	असि यमो अस्यादित्यो	31.26.a	594	अस्मे रुद्रा मेहना	32.50.a
560	असि सोमेन समया	31.26.b	595	अस्मे वर्चाऽसि सन्तु	10.30.b
561	असुन्वन्तमयजमानमिच्छ	13.63.a	596	अस्मे वो अस्त्विन्द्रिय	10.30.a
562	असुं य ईयुरवृका ऋतज्ञास्ते	21.51.b	597	अस्मै ब्रह्मणे पवतेऽस्मै क्षत्राय	7.23.a
563	असुरः पण्यमानो मित्रः	9.39.b	598	अस्मै ब्रह्मणेऽस्मै क्षत्राय	20.14.b
564	असुर्या नाम ते लोका	40.3.a	599	अस्य प्रत्नामनु द्युतः	3.22.a
565	असूर्ते सूर्ते रजसि निषत्ते	18.28.b	600	अस्य पातं धियेषिता	7.31.b
566	असौ यस्ताम्रो अरुण	17.6.a	601	अस्य मध्वः पिबत मादयध्वं	10.24.b
567	असौ या सेना मरुतः	18.47.a	602	अस्य मध्वः पिबत	23.12.b
568	असौ योऽवसर्पति	17.7.a	603	अस्य लोकः सुतावतः	35.35.b
569	असौ स्वर्गाय लोकाय	35.55.b	604	अस्य हविषस्त्वना यज	6.14.b
570	अस्कन्नमद्याज्य न्देवेभ्यः	2.11.a	605	अस्य होतुः प्रदिश्यृतस्य	31.48.b
571	अस्तमर्वन्त आशवोऽस्तं	16.63.b	606	अस्याजरासो दमामरित्रा	32.1.a
572	अस्तभ्नाद् द्यामृषभो अन्तरिक्षममिमीत	4.42.b	607	अहन्यऽसमुशधग्वनेष्वाविर्धेना	32.26.b
573	अस्ताव्यग्निर्नराऽ सुशेवो	13.30.a	608	अहरहरप्रयावं भरन्तोऽश्वायेव	12.76.a
574	अस्तोषत स्वभानवो विप्रा	3.59.b	609	अहं तदस्य मनसा शिवेन	21.35.b
575	अस्थि मज्जानं मासरैः	21.79.b	610	अहं परस्ता दह मवस्ताद्य	8.9.a
576	अस्थूरिणो गार्हपत्यानि	2.50.a	611	अहऽ सूर्यमुभयतो ददर्शाहं	8.9.b
577	अस्पृक्षद्धारती दिवऽ रुद्रैर्यज्ञऽ	30.18.b	612	अहः केतुना जुषताऽ	37.20.a
578	अस्मत्सखा त्वं देव सोम	8.32.b	613	अहः केतुना जुषताऽ	38.16.b
579	अस्मद्भगववृधे वीर्यायोहः पृथुः	7.39.b	614	अहानि शं भवन्तु नः	36.11.a
580	अस्मद्वाता देवत्रा गच्छ	9.12.a	615	अहाव्यग्ने हविरास्ये ते	22.64.a
581	अस्माकमिन्द्रः समृतेषु	18.43.a	616	अहिरिव भोगैः पर्येति	31.17.a
582	अस्माकऽ सन्त्वाशिषः	2.18.b	617	अहीऽश्च सर्वाज्जम्भयन्त्सर्वाश्च	17.5.b
583	अस्माकं वीरा उत्तरे	18.43.b	618	अहुतादो हविषो यज्ञे	18.13.b
584	अस्मात्त्वमधि जातोऽसि	35.55.a	619	अहुतमसि हविर्धानं	1.12.b
585	अस्मादन्नादस्यै प्रतिष्ठाया	2.47.a	620	अहेळमानो वरुणेह बोध्युरुशऽस	20.19.b

621	अहेळमानो वरुणेह	23.2.b	656	आ तू न इन्द्र वृत्रहन्स्माकमर्धमा	32.65.a
622	अहे पारावतानालभते रात्र्यै	26.29.a	657	आ ते वत्सो मनो	13.114.a
623	अन्हे मुग्धाय स्वाहा मुग्धाय	10.27.c	658	आत्मने मे वर्चोदा वर्चसे	9.3.a
624	अहे मुग्धाय स्वाहा मुग्धाय	19.40.c	659	आत्मन्नुपस्थे न वृकस्य	21.89.a
625	अहोरात्राणि मरुतो	25.43.b	660	आत्मन्वान्तोमघृतवान्हि	1.50.b
626	अहोरात्रे ऊर्वष्टीवे बृहद्रथन्तरे	19.35.b	661	आत्मसनि प्रजासनि	21.50.b
627	अहोरात्रे गच्छ स्वाहा	6.28.c	662	आत्मा क्षत्रमुरो मम	21.98.b
628	आकूतिमग्निं प्रयुजश्च स्वाहा	12.67.a	663	आत्मानं ते मनसा	31.29.a
629	आकूत्यै प्रयुजेऽग्नये स्वाहा	4.8.a	664	आत्मा यक्ष्मस्य नश्यति	13.86.b
630	आ कृष्णेन रजसा	32.43.a	665	आ त्वा जिघर्षि मनसा	12.23.a
631	आ कृष्णेन रजसा	33.25.a	666	आ त्वा वसवो रुद्रा	2.7.b
632	आक्रमोऽस्याक्रमाय त्वा	16.15.a	667	आ त्वाहार्षमन्तरभू ध्रुवस्तिष्ठा	13.12.a
633	आक्रम्य वाजिन्यृथिवी	12.19.a	668	आदत्त नमुचेर्वसु सुत्रामा	22.56.b
634	आगन्म विश्वेदेस मस्मभ्यं	3.46.b	669	आदस्य वातो अनुवाति	16.83.b
635	आगत्य वाज्यध्वानश्च	12.18.a	670	आददे गायत्रेण च्छन्दसाङ्गिरस्वत्	12.9.b
636	आग्नेयः कृष्णग्रीवः सारस्वती	31.50.a	671	आददेऽग्नेष्ट्रास्येन प्राश्नामि	2.23.a
637	आग्रयणश्च मे वैश्वदेवश्च	19.32.a	672	आ ददेऽदित्यै रास्नासि	38.1.b
638	आ घा ये अग्निमिन्धते स्तृणन्ति	7.32.a	673	आददेऽध्वरकृत न्देवेभ्यः	1.40.b
639	आङ्गूषैराविवासतः	32.76.b	674	आ ददे नारिरसि	37.1.b
640	आ च वह मित्रमह	31.37.b	675	आददे नार्यसीद महश्च रक्षसो	5.28.b
641	आच्छच्छन्दः प्रच्छच्छन्दः	16.6.b	676	आददे नार्यसीद महश्च रक्षसो	5.33.b
642	आच्छच्छन्दो मनश्छन्दो	16.4.b	677	आददे नार्यसीद महश्च	6.1.b
643	आच्या जानु दक्षिणतो	21.62.a	678	आददे रावासि गभीरमिममध्वरं	6.43.b
644	आ जङ्घन्ति सान्वेषां	31.22.a	679	आदित्यं गर्भं पयसा	14.43.a
645	आज्यस्य हविषो वेतु	11.41.b	680	आदित्यं विष्णुश्च सूर्यम्	10.36.b
646	आजिघ्र कलशम् मह्या	9.32.a	681	आदित्या देवता मरुतो	15.22.c
647	आजुह्वान ईड्यो वन्द्यश्चा	31.40.a	682	आदित्यान्मास्तं गणम्	32.45.b
648	आजुह्वानः सुप्रतीकः	18.73.a	683	आदित्यान् श्मश्रुभिः पन्थानं	27.2.a
649	आजुह्वाना सरस्वतीन्द्रा	22.43.a	684	आदित्यानाम् भागोऽसि	15.29.b
650	आ तं भज सौश्रवसेष्वग्न	13.28.a	685	आदित्यास्त्वा कृण्वन्तु जागतेन	12.59.e
651	आ तत्त इन्द्रायवः	32.28.a	686	आदित्यास्त्वाहृन्दन्तु जागतेन	12.66.d
652	आतिथ्यरूपं मासरं	21.14.a	687	आदित्यास्त्वाज्जन्तु जागतेन	25.8.b
653	आतिष्ठन्तं परि विश्वे	32.22.a	688	आदित्यास्त्वा धूपयन्तु जागतेन	12.61.b
654	आतिष्ठ वृत्रहन् रयं युक्ता	8.15.a	689	आदित्याः पञ्चदशाक्षरेण पञ्चदशश्च	10.43.b
655	आ तुभ्यमिन्द्रः प्यायतामा	5.9.b	690	आदित्यै रिन्द्रः सगणो	27.44.b

691	आदित्यैर्नो भारती वष्टु	31.8.a	726	आपो देवीर्बृहती विश्वशम्भुवो	4.8.b
692	आदिद्वामानः सवितर्व्यूषे	32.54.b	727	आपो देवी : प्रतिगृष्णीत	13.36.a
693	आ देवान्वक्षि यक्षि	18.9.b	728	आपो ह यद् बृहतीर्विश्वमायनार्भ	29.35.a
694	आधत्त पितरो गर्भं कुमारे	2.59.a	729	आपो हि ष्ठा मयोभुव	12.51.a
695	आध्रश्चिद्यं मन्यमानस्तुरश्चिद्राजा	33.28.b	730	आपो हि ष्ठा मयोभुव	36.14.a
696	आ न इन्द्रो दूरादा	22.33.a	731	आ ब्रह्मन् ब्राह्मणो	24.30.a
697	आ न इन्द्रो हरिभिर्यात्व	22.34.a	732	आ मन्द्रैरिन्द्र हरिभिर्याहि	22.38.a
698	आ न इळाभिर्विदथे सुशस्ति	32.34.a	733	आ मा गन्तं पितरा	10.25.b
699	आ न एतु मन : पुन :	3.62.a	734	आ मा गोषु विशत्वा	13.104.b
700	आनन्दनन्दा आण्डौ मे	21.100.b	735	आ मा जने श्रवयतं	23.9.b
701	आन्त्राणि स्थालीर्मधु पिन्वमाना	21.83.a	736	आ मा वाजस्य प्रसवो	10.25.a
702	आ नासत्या त्रिभिरेकादशैरिह	33.35.a	737	आ यदिषे नृपति न्तेज	32.11.a
703	आनुष्टुभेन त्वा च्छन्दसा सादयामि	14.55.b	738	आ यन्तु न : पितरः	21.59.a
704	आ नो गोत्रा दर्दृहि	28.14.a	739	आयं गौ : पृश्निरक्रमी	3.6.a
705	आ नो नियुद्धि :	29.31.a	740	आ य : शर्याभिस्तुविनृम्णो	7.16.b
706	आनो भद्रा : क्रतवो	27.18.a	741	आ यातः रुद्रवर्तनी	32.58.b
707	आ नो मित्रावरुणा	23.8.a	742	आ यात्विन्द्रोवस उप	22.32.a
708	आ नो यज्ञं भारती	31.45.a	743	आयासाय स्वाहा प्रायासाय	39.10.a
709	आपतये त्वा गृह्णामि	5.5.a	744	आ याहि सोमपीतये	29.30.b
710	आपये स्वाहा स्वापये	10.27.a	745	आयुर्दात्र एधि मयो	9.13.a
711	आपश्चित्पिप्यु स्तर्यो	32.18.a	746	आयुर्मे पाहि प्राणं मे	15.17.a
712	आप : परिवाहिणी स्थ राष्ट्रदा	11.7.c	747	आयुर्यज्ञेन कल्पतां प्राणो	10.28.a
713	आप : स्वाराज्ञी स्थ राष्ट्रदा	11.7.o	748	आयुर्यज्ञेन कल्पताम् प्राणो	19.42.a
714	आप्यायतां ध्रुवा हविषा	2.38.b	749	आयु र्यज्ञेन कल्पताः	24.46.a
715	आप्यायध्वमघ्न्या इन्द्राय	1.2.a	750	आयुष्मानग्रे हविषा वृधानो	35.49.a
716	आप्यायमानो अमृताय सोम	13.112.b	751	आयुष्यं वर्चस्यः	33.38.a
717	आप्याययास्मान् त्सखीन्तसन्त्या	5.10.a	752	आयुषे त्वा वर्चसे त्वा	15.23.b
718	आप्यायस्व मदिन्तम	13.113.a	753	आयोष्ट्वा सद्ने सादयाम्यवत	16.84.a
719	आप्यायस्व समेतु ते विश्वत :	13.111.a	754	आ रात्रि पार्थिवः रज :	33.26.a
720	आ प्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षः	8.24.b	755	आरे अस्मे च शृण्वते	3.17.b
721	आ प्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षः	9.7.b	756	आरे बाधस्व दुच्छुनाम्	8.19.b
722	आ प्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षः	14.48.b	757	आरे बाधस्व दुच्छुनाम्	21.40.b
723	आपो अस्मान्मातर : शुन्धयन्तु	4.2.b	758	आरे बाधस्व दुच्छुनाम्	29.37.b
724	आपो जनयथा च	12.53.b	759	आरे बाधस्व दुच्छुनाम्	35.48.b
725	आपो जनयथा च	36.16.b	760	आ रोदसी अपृणदा	32.75.a

761	आरोहतं वरुण मित्र	11.24.b	796	आहं पितृन्सुविदत्रां (२)	21.57.a
762	आ वत्सेन तरुणेन	30.13.b	797	आहन्ति गर्भे पसो	25.24.b
763	आ वाचो मध्यमरुहदुरण्यु	16.73.a	798	आहमजानि गर्भधमा	25.22.a
764	आ वायो भूष शुचिपा उप न :	7.6.a	799	इच्छन्ति त्वा सोम्यास :	33.12.a
765	आविर्मर्या आवित्तो अग्नि	11.17.a	800	इत इन्द्रो वीर्यमुकृणो	2.12.b
766	आवित्ते द्यावापृथिवी	11.17.b	801	इता मरुतो अश्विना	32.47.b
767	आवित्ति सर्वा ओषधी	13.82.b	802	इति शुश्रुम धीराणां	40.10.b
768	आ विश्वतः प्रत्यञ्ज	12.24.a	803	इति शुश्रुम धीराणां	40.13.b
769	आ वो देवास आशिषो	4.6.b	804	इतो जातो विश्वमिदं	28.9.b
770	आ वो देवास ईमहे वामं	4.6.a	805	इदं पितृभ्यो नमो अस्त्वद्य	21.67.a
771	आ वोड्वाची सुमति	8.3.b	806	इदं मे कर्मदं वीर्यं	2.53.a
772	आ वोड्वाची सुमति	32.68.b	807	इदं मे ब्रह्म च	35.34.a
773	आ शासते प्रति	32.78.b	808	इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा	5.20.a
774	आशु : शिशानो वृषभो न	18.33.a	809	इदं हिरण्यं वर्चस्व	33.38.b
775	आ शुक्रमासुरादसु मघभिन्द्राय	22.52.b	810	इदं हविः प्रजननं	21.50.a
776	आशुस्त्रिवृद्भान्तः पञ्चदशो	15.25.a	811	इदं महं तं बलगमुद्वपामि	5.29.a
777	आश्रावयेति स्तोत्रिया :	21.24.a	812	इदं महं तं बलगमुद्वपामि	5.29.b
778	आश्विनश्च मे प्रतिप्रस्थानश्च	19.31.c	813	इदं महं तं बलगमुद्वपामि	5.29.c
779	आश्विना अधोरागौ	26.2.a	814	इदं महं तं बलगमुद्वपामि	5.29.d
780	आसन्दी रूपश्च राजासन्दी	21.16.a	815	इदं महं तप्तं वार्षहिर्धा यज्ञानि :	5.16.a
781	आसवं देववीतये	27.17.b	816	इदं महं मनुष्यान्तसह रायस्पोषेण	5.49.a
782	आसां प्रजाना मेषां पशूनां	17.47.b	817	इदं महं य एवास्मि स	2.53.c
783	आसिञ्चस्व जठरे मध्व	28.10.b	818	इदं महश्च रक्षोऽभितिष्ठामीदमहश्च	6.21.a
784	आसीदद्विष्टा भुवनानि	4.42.c	819	इदं महश्च रक्षोऽधर्मं तमो	6.21.b
785	आसीदन्तु बर्हिषि मित्रो	32.15.b	820	इदं मग्ने रिदं मग्नीषोमयो	1.37.a
786	आसीनाय स्वाहा शयानाय	24.8.b	821	इदं महं मनृतात्	1.8.b
787	आसीनासो अरुणीनामुपस्थे	21.63.a	822	इदमापः प्रवहत यत्किं	6.32.a
788	आ सुते सिञ्चत त्रियश्च	32.21.a	823	इदमुत्तरात् स्वस्तस्य श्रोत्रश्च	14.62.a
789	आ सुष्वयन्ती यजते	31.43.a	824	इन्द्र इन्द्रियावतः पत्नीवतो	8.8.b
790	आस्माकोऽसि शुक्रस्ते	4.33.a	825	इन्द्रो वामुशन्ति हि	7.7.b
791	आस्मानम् मे तर्पयत प्रजां	6.44.b	826	इन्द्रो वामुशन्ति हि	32.56.b
792	आस्मिन् हव्या जुहोतन	3.1.b	827	इन्द्रोऽक्षः श्येन ऋतावा	20.23.a
793	आस्मिन् हव्या जुहोतन	13.31.b	828	इन्द्र आसां नेता बृहस्पति	18.40.a
794	आस्य यज्ञस्योदृचः	4.10.b	829	इन्द्रं दुरः कवष्यो	22.25.a
795	आस्य यज्ञस्योदृचः	4.13.b	830	इन्द्रं दैवीर्विशो मरुतो	18.86.a

831	इन्द्रं न त्वा शवसा	32.13.b	866	इन्द्रस्य यस्य सुमखश्च	32.23.b
832	इन्द्रं वाजं ज्ञापयत	10.16.b	867	इन्द्रस्य युज्यः सखा	6.5.b
833	इन्द्रं विश्वा अवीवृधन्तसमुद्रव्यचसं	13.57.a	868	इन्द्रस्य युज्यः सखा	11.44.c
834	इन्द्रं विश्वा अवीवृधन्तसमुद्रव्यचसं	16.82.a	869	इन्द्रस्य युज्यः सखा	14.35.b
835	इन्द्रं विश्वा अवीवृधन्तसमुद्रव्यचसं	18.61.a	870	इन्द्रस्य युज्यः सखा	21.3.b
836	इन्द्र एकश्च सूर्य एकं ज्ञान	19.6.b	871	इन्द्रस्य युज्यः सखा	21.3.d
837	इन्द्र एकादशाक्षरेण त्रिष्टुभं मुदजय	10.42.b	872	इन्द्रस्य योनिरसि सुसस्याः	4.12.b
838	इन्द्रः पश्चादिन्द्रः पुरस्तादिन्द्रो	3.15.a	873	इन्द्रस्य वज्रोऽसि तेन	11.40.b
839	इन्द्रः पृथिव्यै वर्षीयान्	25.50.b	874	इन्द्रस्य वज्रोऽसि मित्रावरुणयोस्त्वा	11.31.a
840	इन्द्रः सुत्रामा वृत्रहा	22.75.b	875	इन्द्रस्य वज्रोऽसि वाजसास्त्वया	10.7.a
841	इन्द्रः सुत्रामा स्वर्वा (२)	22.36.a	876	इन्द्रस्य वार्त्रघ्नमसि त्वयार्यं	11.15.b
842	इन्द्रः सुत्रामा हृदयेन	21.82.a	877	इन्द्रस्य वृष्णो वरुणस्य	18.41.a
843	इन्द्र गोमन् निहा याहि	28.5.a	878	इन्द्रस्य रूपश्च शतमानमायु	21.90.b
844	इन्द्रघोषस्त्वा वसुभिः पुरस्तात्पातु	5.15.a	879	इन्द्रस्य रूपमृषभो बलाय	21.88.a
845	इन्द्र त्वावर्तयामसि	20.37.b	880	इन्द्रस्य स्यूरसीन्द्रस्य	5.38.a
846	इन्द्र न्देवश्च स्वर्विदम्	30.2.b	881	इन्द्रस्य हव्यैर्जठरम् पृणानः	22.30.b
847	इन्द्र पत्नीर्हविष्मतीर्व्यन्त्वाज्यस्य	30.8.b	882	इन्द्रस्येन्द्रियाय स्वाहा	11.33.b
848	इन्द्र प्रापर्जुषस्व नः	22.14.b	883	इन्द्रस्येन्द्रियेण बलाय	21.94.b
849	इन्द्रपीतस्य प्रजापतिभक्षितस्य	38.27.b	884	इन्द्रस्येन्द्रियेण मरुता मोजसा	11.25.b
850	इन्द्र मरुत्व इह पाहि सोमं यथा	7.35.a	885	इन्द्रस्यौजस्य मखस्य	37.6.a
851	इन्द्रमिद्धरी वहतोऽप्रतिघृष्टशवसम्	8.16.a	886	इन्द्राग्नी अव्यथमानामिष्टकां	15.14.a
852	इन्द्र वाजं ज्ञयेन्द्राय	10.16.a	887	इन्द्राग्नी आगतश्च सुतं गीर्भि	7.31.a
853	इन्द्रवायू इमे सुता उप	7.7.a	888	इन्द्राग्नी तमपनुदतां योऽस्मान्	2.30.d
854	इन्द्रवायू इमे सुता	32.56.a	889	इन्द्राग्नी ताभिः सर्वाभी	14.23.b
855	इन्द्रवायू बृहस्पतिम्	32.45.a	890	इन्द्राग्नी ताभिः सर्वाभी	20.17.b
856	इन्द्रश्च मरुतश्च	9.39.a	891	इन्द्राग्नी त्वा बृहस्पतिरस्मिन्	13.55.b
857	इन्द्रश्च सम्राड् वरुणश्च राजा	8.18.a	892	इन्द्राग्नी त्वा बृहस्पतिरस्मिन्	16.80.b
858	इन्द्रस्त्वा धूपयतु वरुणस्त्वा	12.61.c	893	इन्द्राग्नी मित्रावरुणादितिश्च स्वः	32.49.a
859	इन्द्रस्य क्रोळोऽदित्यै	27.11.a	894	इन्द्राग्न्योः पक्षतिः सरस्वत्यै	27.8.a
860	इन्द्रस्य त्वा जठरे	2.25.a	895	इन्द्राग्न्योर्भागधेयी स्थ मित्रावरुणयो	6.34.b
861	इन्द्रस्य त्वा भागश्च	1.7.b	896	इन्द्राग्न्योरुज्जिति मनुजैर्षं	2.30.c
862	इन्द्रस्य त्वौजसा सादयामि	14.14.d	897	इन्द्रा बृहस्पतिभ्यां त्वा देवायुवङ्	7.25.d
863	इन्द्रस्य बाहुरसि दक्षिणः	1.40.c	898	इन्द्रानमित्रं पश्चान्मेनमित्रं	3.14.b
864	इन्द्रस्य बाहुरसि दक्षिणो	2.4.b	899	इन्द्राय त्वा देवायुवङ् गृह्णामि	7.25.c
865	इन्द्रस्य भागोसि विष्णोराधिपत्यं	15.27.b	900	इन्द्राय त्वा देवायुवङ् गृह्णामि	7.25.b

901	इन्द्राय त्वाभिमातिघ्न्ये श्येनाय	6.45.b	936	इमं स्तन मूर्जस्वन्तं	19.1.a
902	इन्द्राय त्वाभिमातिघ्न्ये	38.8.b	937	इमं साहस्रं शतधारमुत्सं	14.51.a
903	इन्द्राय त्वा वसुमते	38.8.a	938	इमं यज्ञं नयत देवता	19.11.b
904	इन्द्राय त्वा वसुमते	6.45.a	939	इमं यज्ञमवतामध्वरं न :	29.17.b
905	इन्द्राय स्वाहा बृहस्पतये	24.6.b	940	इम मपां सङ्गमे सूर्यस्य	7.15.b
906	इन्द्राय स्वाहाशाय स्वाहा	11.13.a	941	इम ममु ममुष्य पुत्र	11.10.b
907	इन्द्रायाश्चिभ्याम् पूष्णे	13.73.b	942	इम ममु ममुष्य पुत्र	11.26.b
908	इन्द्रा याहि चित्रभानो	22.72.a	943	इममूर्णायुं वरुणस्य नाभिं	14.52.a
909	इन्द्रा याहि तूतुजान	22.74.a	944	इमा आपः शमु मे	4.2.a
910	इन्द्रा याहि धियेषितो	22.73.a	945	इमा उ त्वा पुरुवसो	32.81.a
911	इन्द्रायेन्दुं सरस्वती	22.42.a	946	इमा गिर आदित्येभ्यो	33.42.a
912	इन्द्रायैन्द्रं सदस्कृतं	21.18.b	947	इमा ते वाजिन्नवमार्जनीमा	31.28.a
913	इन्द्राश्विना मधुनः	38.6.b	948	इमा नु कं भुवना	27.44.a
914	इन्द्रियावान् मदन्तिमः	6.39.b	949	इमा मगृष्णन् रशना	24.2.a
915	इन्द्रे त्वष्टा यशः श्रियं	22.49.b	950	इमा मे अग्न इष्टका धेनवः	18.2.a
916	इन्द्रेमं प्रतरां नय	18.51.a	951	इमा रुद्राय तवसे कपर्दिने	17.48.a
917	इन्द्रेहि मत्स्यन्धसो विश्वेभिः	32.25.a	952	इमौ ते पक्षा अजरौ	20.22.a
918	इन्द्रो जिघांसतां मनांसि	3.15.b	953	इमां ते धियं प्र भरे	32.29.a
919	इन्द्रो देवता वरुणो देवता	15.22.d	954	इमां वाचमभि विश्वे गृणन्त	2.35.b
920	इन्द्रो न रोदसी उभे	22.45.b	955	इयक्षमाणा भृगुभिः सजोषाः	18.69.b
921	इन्द्रो विश्वस्य राजति	36.8.a	956	इयत्यग्न आसीर्मखस्य ते	37.5.a
922	इन्द्रो वृत्रमवृणोच्छर्धनीतिः	32.26.a	957	इयदस्यायुरस्यायुर्म देहि	11.35.a
923	इन्द्रोऽसि विशौजा रुद्रोऽसि	11.39.b	958	इयन्ते राण् मित्राय	19.41.a
924	इन्द्रो हेतीनां प्रतिधर्ता	16.19.b	959	इय मुपरि मतिस्तस्यै वाङ्	14.64.a
925	इन्द्रौजस्वन्नोजस्वां स्त्वं देवेष्वसि	8.21.d	960	इयति धूममरुषं भरिभ्रदुच्छुक्रेण	13.25.b
926	इन्धानास्त्वा शतं हिमा	3.24.b	961	इयं ते यज्ञिया तनू रपो	4.18.a
927	इमं जीवेभ्यः परिधि	35.50.a	962	इयं वेदिः परो अन्तः	25.64.a
928	इमं तं शुक्रं मधुमन्त	21.34.b	963	इरज्यन्नग्रे प्रथयस्व जन्तुभिरस्मे	13.108.a
929	इमं देवा असपत्नं सुवध्वं	11.10.a	964	इरमदं बृहदुक्थं यजत्रं	12.77.b
930	इमं देवा असपत्नं सुवध्वं	11.26.a	965	इरावती धेनुमती हि भूतं	5.21.a
931	इमं नो देव सवितर्यज्ञं	12.8.a	966	इष ऊर्जे पवतेऽद्वय ओषधीभ्यः	7.23.b
932	इमं मा हिंसी द्विपादम्	14.49.a	967	इषमूर्जमन्या वक्षत्सग्धिं	30.16.b
933	इमं मा हिंसी रेकशफं	14.50.a	968	इषमूर्जमभि सवसानौ	13.58.b
934	इमं मे वरुण शुधी	23.1.a	969	इष मूर्जं मह मित	13.104.a
935	इमं सजाता अनु वीरयध्वमिन्द्रं	18.38.b	970	इषश्चोर्जश्च शारदा	15.16.i

971	इषिरो विश्वव्यचा वातो	20.11.a	1006	ईदृङ् चान्यादृङ् च सदृङ्	18.81.a
972	इषुधि : सङ्का : पृतनाश्च	31.18.b	1007	ईमान्तास : सिलिकमध्यमास :	31.33.a
973	इषे त्वोर्जे त्वा	1.1. a	1008	ईशानमस्य जगत :	29.40.b
974	इषे त्वोर्जे त्वा रय्यै	15.24.b	1009	ईशानाय परस्वत आलभते	26.32.a
975	इषे पिन्वस्वोर्जे पिन्वस्व	38.14.a	1010	ईशायै मन्युश् राजानं	23.56.b
976	इषे राये रमस्व सहसे	14.37.a	1011	ईशा वास्यमिदश्	40.1.a
977	इष्कर्तारमध्वरस्य प्रचेतसं	13.109.a	1012	ईशे रिपुरघशश्च :	3.40.b
978	इष्कृतिनमि वो माताथो	13.84.a	1013	ईळितो देवै हरिवां (२)	22.23.a
979	इष्णन्निषाणामुं म इषाण	35.22.b	1014	उक्ता : सञ्चरा एता	26.19.a
980	इष्टं वीत मभिगूतं वषट्कृतं	27.41.b	1015	उक्ता : सञ्चरा एता	26.21.a
981	इष्टो अग्निराहुत : पिपतुं	20.27.a	1016	उक्ता : सञ्चरा एता :	26.23.a
982	इष्टो यज्ञो भृगुभिराशीर्दा	20.26.a	1017	उक्ष्येभिर्वृत्रहन्तमा या	32.76.a
983	इह पुष्टिं पुष्टिपति र्धात्वह	3.13.a	1018	अख्यस्य केतुं प्रथमं	15.1.b
984	इह रतिरिह रमध्वमिह	9.34.a	1019	उक्षा वय : ककुच्छन्द	15.11.b
985	इह रन्तिरिह रमतामिह	24.25.b	1020	उक्षा समुद्रो अरुण : सुपर्ण :	18.60.a
986	इहेहैषां कृणुहि भोजनानि	11.45.b	1021	उखां कृणोतु शक्त्या	12.58.a
987	इहेहैषां कृणुहि भोजनानि	21.5.d	1022	उग्रं लोहितेन मित्रश् सौव्रत्येन	39.8.a
988	इहेहैषां कृणुहि भोजनानि	25.40.b	1023	उग्रं वचो अपावधीत्वेषं	5.12.b
989	इहैव रातय : सन्तु	38.13.b	1024	उग्रं वचो अपावधीत्वेषं	5.12.d
990	इहैव स्तेतो मापगात	3.29.a	1025	उग्रं वचो अपावधीत्वेषं	5.12.f
991	इहैवाग्ने अधि धारया	29.4.a	1026	उग्रश्च भीमश्च ध्वान्तश्च	39.6.a
992	इहैवायमितरो जातवेदा	35.52.b	1027	उग्रा व : सन्तु बाहवो	18.46.b
993	इळ एहादित एहि काम्य	3.35.a	1028	उग्रा विघनिना मृध	32.61.a
994	इळ एहादित एहि	38.2.a	1029	उच्छुष्मा ओषधीनां	13.83.a
995	इळस्पदे समिध्यसे स	16.51.b	1030	उच्छ्रयस्व वनस्पत ऊर्ध्वो	4.13.a
996	इळाभिरग्निरिड्य : सोमो	23.15.a	1031	उत नोऽहिर्बुध्न्य :	33.41.a
997	इळाभिरग्निना इषश्	22.43.b	1032	उत श्रवसा पृथिवीश्	38.17.b
998	इळाभि र्भक्षानाप्नोति	21.29.a	1033	उत स्मास्य द्रवतस्तुरण्यत :	10.21.a
999	इळामग्ने पुरुदश्सश् सनि	13.52.a	1034	उत्क्रमोऽस्युत्क्रमाय	16.15.b
1000	इळायास्त्वा पदे वयं	33.9.a	1035	उत्क्राममहते सौभगायास्मादास्थानाद्	12.21.a
1001	इळायास्पदमसि घृतवत्	4.29.b	1036	उत्तमेन पविनोर्जस्वन्तं	6.43.c
1002	इळोपहूता वसुभि : सजोषा	31.8.b	1037	उतामृतत्वस्येशानो यदन्ने	35.2.b
1003	ईक्षमाणाय स्वाहेक्षिताय	24.12.a	1038	उत्तानायामव भरा चिकित्वा	33.8.a
1004	ईड्यश्चासि वन्द्यश्च	31.3.a	1039	उत्तिष्ठन्नोजसा सह पीत्वी	8.21.a
1005	ईदृक्षास एतादृक्षास ऊ षु ण :	18.84.a	1040	उत्तिष्ठ ब्रह्मणस्पते	33.44.a

1041	उत्थाय बृहती भवोदु	12.66.a	1076	उदेषां बाहू अतिरमुद्धर्चो	12.83.a
1042	उत्पुषो विप्रुषः संजुहोमि	2.38.a	1077	उन्नत ऋषभो वामनस्त	26.11.a
1043	उत्सकथ्या अव गुदं	25.23.a	1078	उप ज्मन्नुप वेतसेऽवतर	18.7.a
1044	उत्सज् जुषस्व शतधार	19.1.b	1079	उप त्वाग्ने दिवेदिवे दोषावस्तर्धिया	3.30.a
1045	उत्सादेभ्यः कुब्जं प्रमुदे	34.10.a	1080	उप त्वाग्ने हविष्मती	3.4.a
1046	उतेव मे वरुणश्छन्त्यर्वन्यत्रा	31.27.b	1081	उप नः सूनवो गिरः	32.77.a
1047	उतैनङ् गोपा अदृश्रन्नदृश्रनुदहार्यः	17.7.b	1082	उप प्र यन्तु मरुतः	33.44.b
1048	उतो न उत्पुपूर्या उक्थेषु	16.65.b	1083	उपप्रयन्तो अध्वरं मन्त्रं	3.17.a
1049	उदक्रमीद् द्रविणोदा वाज्यर्वाकः	12.22.a	1084	उपप्रागाच्छसनं वाज्यर्वा	31.35.a
1050	उदग्ने तिष्ठ प्रत्यातनुष्व	14.12.a	1085	उप प्रागात्परमं यत्सधस्थ	31.36.a
1051	उदस्था ममृता - अनु	2.58.b	1086	उप प्रागात्सुमन्मेऽधायि	27.34.a
1052	उद्ग्राभं च निग्राभं	18.64.a	1087	उप ब्रह्माणि वाघतः	22.73.b
1053	उद्विषस्तभानान्तरिक्षं पृण	5.34.b	1088	उप ब्रह्मा शृणवच्छस्यमानं	19.4.b
1054	उद्धर्षय मधवन्नायुधान्युत्सत्त्वनां	18.42.a	1089	उप यज्ञश्च हविश्च	18.10.b
1055	उद् बुध्यस्वाग्ने प्रतिजागृहि	16.76.a	1090	उपयामगृहीतोऽसि तपसे	7.30.f
1056	उद् बुध्यस्वाग्ने प्रतिजागृहि	20.31.a	1091	उपयामगृहीतोऽसि ध्रुवोऽसि ध्रुवक्षिति	7.27.a
1057	उद्वयं तमसस्परि स्वः	22.6.a	1092	उपयामगृहीतोऽसि नभसे	7.30.c
1058	उद्वयं तमसस्परि स्वः	29.10.a	1093	उपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये	25.2.a
1059	उद्वयं तमसस्परि स्वः	35.47.a	1094	उपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये	25.4.a
1060	उद्वयं तमसस्परि स्वः	38.24.a	1095	उपयामगृहीतोऽसि बृहस्पतिसुतस्य	8.8.a
1061	उद् वृत्रहन् वाजिनां	18.42.b	1096	उपयामगृहीतोऽसि बृहस्पतये	28.4.c
1062	उदानाय मे वर्चोदा वर्चसे	9.1.b	1097	उपयामगृहीतोऽसि मधवे	7.30.a
1063	उदानो यजेन कल्पताश्च	24.46.b	1098	उपयामगृहीतोऽसि मरुता	7.37.a
1064	उदायुषा स्वायुषो तर्जन्यस्य	2.58.a	1099	उपयामगृहीतोऽसि मर्काय	7.15.c
1065	उदायुषा स्वायुषोदस्था	4.40.b	1100	उपयामगृहीतोऽसि महेन्द्राय त्वैष	7.39.c
1066	उदीचीं मारोहा नुष्टुप्	11.21.a	1101	उपयामगृहीतोऽसि महेन्द्राय	7.40.c
1067	उदीरता मवर उत्परास	21.51.a	1102	उपयामगृहीतोऽसि मित्रावरुणाभ्यां	7.8.c
1068	उदु तिष्ठ स्वध्वरावा	12.41.a	1103	उपयामगृहीतोऽसि वायव इन्द्रवायुभ्यां	7.7.c
1069	उदुत्तमं वरुण पाशमस्मदबाधमं	13.13.a	1104	उपयामगृहीतोऽसि विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्य	7.33.c
1070	उदु त्वं जातवेदसं	8.23.a	1105	उपयामगृहीतोऽसि विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्य	7.34.c
1071	उदु त्वं जातवेदसं देवं	9.6.a	1106	उपयामगृहीतोऽसि वैश्वानराय	28.6.c
1072	उदु त्वं जातवेदसं	32.31.a	1107	उपयामगृहीतोऽसि वैश्वानराय	28.7.c
1073	उदु त्वा विश्वे देवा	13.32.a	1108	उपयामगृहीतोऽसि वैश्वानराय	28.8.c
1074	उदु त्वा विश्वे देवा	18.53.a	1109	उपयामगृहीतोऽसि वैश्वानराय	28.9.c
1075	उदेनमुत्तरां नयाग्ने	18.50.a	1110	उपयामगृहीतोऽसि शण्डाय	7.11.c

1111	उपयामगृहीतोऽसि शुक्राय	7.30.b	1146	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा विश्वकर्मण	8.27.c
1112	उपयामगृहीतोऽसि सहसे	7.30.e	1147	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा विश्वकर्मण	8.28.c
1113	उपयामगृहीतोऽसि सावित्रोऽसि	8.6.a	1148	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वौजस	8.21.c
1114	उपयामगृहीतोऽसि सुशर्मासि	8.7.a	1149	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोळशिन	8.14.c
1115	उपयामगृहीतोऽसि सूर्याय त्वा	8.22.c	1150	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोळशिन	8.15.c
1116	उपयामगृहीतोऽसि सूर्याय त्वा	8.23.c	1151	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोळशिन	8.16.c
1117	उपयामगृहीतोऽसि सूर्याय त्वा	8.24.c	1152	उपयामगृहीतोऽसीषे त्वोपयाम	7.30.d
1118	उपयामगृहीतोऽसि हरिरसि	8.12.a	1153	उप आसय पृथिवीमुत	31.23.a
1119	उपयामगृहीतोऽस्य५ हसस्पतये	7.30.g	1154	उपलान्ग्लीहा वल्मीकान्क्लोमभिग्लौभि	27.12.b
1120	उपयामगृहीतोऽस्यश्रये त्वा गायत्र	8.29.a	1155	उपसृजन्धरुणम् मात्रे धरुणो मातरं	9.34.b
1121	उपयामगृहीतोऽस्यश्रये त्वा वर्चस	8.19.c	1156	उपस्तिरस्तु सोऽस्माकं यो	13.100.b
1122	उपयामगृहीतोऽस्यश्रये त्वा वर्चस	8.20.c	1157	उपस्थाय प्रथमजा	35.30.b
1123	उपयामगृहीतोऽस्यग्रीन्द्राभ्या न्तवैष ते	7.32.c	1158	उपहूत उपहूतस्य	22.20.b
1124	उपयामगृहीतोऽस्यन्तर्यच्छ	7.4.a	1159	उपहूता इह गाव उपहूता	3.50.b
1125	उपयामगृहीतोऽस्यश्विभ्या	22.18.a	1160	उपहूता : पितर : सोम्यासो	21.56.a
1126	उपयामगृहीतोऽस्यश्विभ्या न्त्वा	11.45.c	1161	उपहूता पृथिवी मातोप	2.16.a
1127	उपयामगृहीतोऽस्यश्विभ्या न्त्वा	21.5.e	1162	उपहूतो द्यौष्पितोप मां	2.17.a
1128	उपयामगृहीतोऽस्यश्विभ्या न्तवैष	7.10.c	1163	उपा५शुश्च मेऽन्तर्यामिश्च	19.31.b
1129	उपयामगृहीतोऽस्याग्रयणोऽसि	7.21.a	1164	उपा५शोवीर्येण जुहोमि	11.4.a
1130	उपयामगृहीतोऽस्याश्विनं तेज :	21.7.a	1165	उपावसृज त्मन्या	31.47.a
1131	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राश्विभ्या न्तवैष ते	7.31.c	1166	उपावीरस्युप देवान् दैवी विंश :	6.8.a
1132	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा	28.10.c	1167	उपास्मै गायता नर :	32.62.a
1133	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा	28.11.c	1168	उपो ते अन्धो मद्यमयामि यस्य	7.6.b
1134	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा	28.5.c	1169	उपोपेन्नु मघवन् भूय इन्नु ते	3.42.b
1135	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा जुष्टङ्	10.2.b	1170	उपोपेन्नु मघवन् भूय इन्नु	8.1.b
1136	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा जुष्टङ्	10.3.b	1171	उभा कर्णा हिरण्यया	32.19.b
1137	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा जुष्टङ्	10.3.d	1172	उभा कर्णा हिरण्यया	32.71.b
1138	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा जुष्टङ्	10.4.c	1173	उभा दातारा इषा५ रयीणामुभा	3.19.b
1139	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा जुष्टङ्	10.5.c	1174	उभा नासत्या रुद्रो	32.48.b
1140	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा बृहद्वते	7.24.a	1175	उभा पिबतमश्विनोभा न :	33.22.a
1141	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा मरुत्वत	7.35.c	1176	उभाभ्या न्देव सवित :	21.45.a
1142	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा मरुत्वत	7.38.c	1177	उभाभ्या मुत ते नमो	17.14.b
1143	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा मरुत्वत	7.36.c	1178	उभा वामिन्द्राग्नी आहुवध्या	3.19.a
1144	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा विमृध	8.25.c	1179	उभा हि हस्ता वसुना पृणस्वा	5.25.b
1145	उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा विश्वकर्मण	8.26.c	1180	उभे सुश्चन्द्र सर्पिषो	16.65.a

1181	उरु यन्तासि वरुथश्	5.44.c	1216	उष्णिहा च्छन्द इन्द्रियं	23.14.b
1182	उरुश् हि राजा वरुणश्चकार	9.23.b	1217	उष्णिहा च्छन्दसेन्द्रियं	30.36.b
1183	उरुविष्णो विक्रमस्वरुक्षयाय	2.51.a	1218	उक्षा एत न्धूर्वाहौ युज्येथामनशू	4.45.a
1184	उरुविष्णो विक्रमस्वरुक्षयाय	5.47.a	1219	ऊरू अरत्नी जानुनी	21.99.b
1185	उरुविष्णो विक्रमस्वरुक्षयाय	5.51.a	1220	ऊरू तदस्य यद् वैश्य :	35.11.b
1186	उरुव्यचसो धाम्ना	29.16.b	1221	ऊर्क्च मे सूनृता च	19.21.a
1187	उरुष्य रायोवेषो यजस्व	7.4.b	1222	ऊर्गस्याङ्गिरस्यूर्णम्रदा ऊर्ज	4.11.b
1188	उरो रन्तरिक्षा त्सजू	6.14.a	1223	ऊर्गस्यूर्जम् मयि धेह्यक्षितिरसि	2.26.b
1189	उरोर्वरीयो वरुणस्ते कृणोतु	18.49.b	1224	ऊर्गस्यूर्जं मयि धेहीन्द्रस्य	11.35.b
1190	उर्वन्तरिक्ष मन्वेमि	1.10.b	1225	ऊर्जं बिभ्रद्द : सुमना : सुमेधा	3.49.a
1191	उर्वन्तरिक्षमन्वेमि	38.5.c	1226	ऊर्जं वहन्ती रमृतङ् घृतं	2.60.a
1192	उर्वन्तरिक्षं वीहि स्वस्तिगव्यूति	12.15.b	1227	ऊर्जं स्योर्जं वो भक्षीय	3.28.a
1193	उर्वशी च पूर्वचित्तिश्चाप्सरसा	16.39.b	1228	ऊर्जस्वती चासि	1.44.c
1194	उर्वश्यस्यायुरसि पुरुरवा	5.2.b	1229	ऊर्जस्वती पयसा पिन्वमानास्मान्सीते	13.71.b
1195	उर्वारुकमिव बन्धनादितो	3.69.b	1230	ऊर्जे त्वा वृष्ट्यै त्वा	19.41.b
1196	उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय	3.68.b	1231	ऊर्जो नपाज्जातवेद :	13.107.a
1197	उलूखले मुसले यच्च शूर्प	2.37.b	1232	ऊर्जो नपातश् स	29.48.a
1198	उशतीरिव मातर :	12.52.b	1233	ऊर्णम्रदसं त्वा स्तृणामि	2.2.b
1199	उशतीरिव मातर :	36.15.b	1234	ऊर्णं म्रदसं त्वा स्तृणामि	2.7.a
1200	उशन्तस्त्वा नि धीमह्युशन्त :	21.70.a	1235	ऊर्मिर्द्रप्सो अपामसि विश्वकर्मा	15.5.b
1201	उशन्नुशत आ वह	21.70.b	1236	ऊर्ध्व ऊ षु ण ऊतये	12.42.a
1202	उशन्नुशन्तश् स्योन :	4.38.b	1237	ऊर्ध्वमेन मुच्छ्रयताद्	25.29.a
1203	उशिक् त्वं देव सोमाग्रे :	8.32.a	1238	ऊर्ध्वा अस्य समिधो	29.11.a
1204	उशिक्षावको अरति : सुमेधा	13.25.a	1239	ऊर्ध्वा मारोह पङ्क्तिस्त्वावतु	11.22.a
1205	उशिगसि कविरङ्गारिरसि	5.40.a	1240	ऊर्ध्वामेना मुच्छ्रापय	25.28.a
1206	उशिजा वसुभ्यो वसूज्जिन्व	16.11.a	1241	ऊर्ध्वा यस्यामतिर्भा अदिद्युतत्सवीमनि	4.34.b
1207	उषसस्ते कल्पन्तामहोरात्रास्ते	29.49.b	1242	ऊर्ध्वायै दिशे स्वाहार्वाच्यै	24.34.c
1208	उषस्तच्चित्रमा भरास्मभ्यं	33.27.a	1243	ऊर्ध्वो अध्वरं दिवि देवेषु	6.36.b
1209	उष्ट्रं न्ते शुगृच्छतु यं	14.52.d	1244	ऊर्ध्वो अध्वरं दिवि	37.18.e
1210	उष्ट्रमारण्यमनु ते दिशामि	14.52.c	1245	ऊर्ध्वो भव प्रतिविध्या	14.13.a
1211	उषासानक्तमश्विना दिवेन्द्रश्	22.46.a	1246	ऊर्ध्वो वाजस्य सनिता	12.42.b
1212	उषासानक्ता बृहती बृहन्तं	22.26.a	1247	ऊष्मण्यापिधाना चरूणामङ्का :	27.40.b
1213	उषासा वाश् सुहिरण्ये	31.6.b	1248	ऋक्षो जतू : सुषिलीका	26.40.b
1214	उषे यही सुपेशसा	23.18.a	1249	ऋक्सामयो : शिल्पे स्थस्ते	4.10.a
1215	उष्णिहं च्छन्द इन्द्रियं	30.25.b	1250	ऋक्सामाभ्याश् सन्तरन्तो	4.1.b

1251	ऋचं वाचं प्र पद्ये	36.1.a	1286	ऋषयस्त्वा प्रथमजा देवेषु	16.18.a
1252	ऋचा स्तोमश्च समर्धय	12.8.b	1287	ऋषयस्त्वा प्रथमजा देवेषु	16.21.a
1253	ऋचे त्वा रुचे त्वा	14.41.a	1288	ऋषयस्त्वा प्रथमजा देवेषु	16.24.a
1254	ऋचेमं यज्ञं नो नय	20.33.b	1289	ऋषयस्त्वा प्रथमजा देवेषु	16.27.a
1255	ऋजवे त्वा साधवे	37.10.a	1290	ऋषयस्त्वा प्रथमजा देवेषु	16.30.a
1256	ऋतश्च मेऽमृतश्च	19.22.a	1291	ऋष्याः सतीः कवषः	31.5.b
1257	ऋतश्च सत्यं मृतश्च सत्यं	12.47.c	1292	ऋषीणां च स्तुतीरूपं यज्ञं च	8.16.b
1258	ऋतजिच्च सत्यजिच्च	18.82.a	1293	एकया च दशभिश्च	29.28.a
1259	ऋतधामासि स्वर्ज्योतिः	5.41.a	1294	एकयास्तुवत प्रजा अधीयन्त	15.32.a
1260	ऋतमृतवादिभ्यो नमो दिवे	5.11.b	1295	एकविंशत्यास्तुवतैकशफाः	15.34.b
1261	ऋतये स्तेनहृदयं वैरहत्याय	34.13.a	1296	एकविंशस्त्वा स्तोमः	16.26.a
1262	ऋतवस्त ऋतुथा	25.42.a	1297	एकपदीं द्विपदीन् त्रिपदीं चतुष्पदी	9.29.b
1263	ऋतव स्थ ऋतावृध	18.4.a	1298	एकस्मै स्वाहा द्वाभ्याश्च	24.47.a
1264	ऋतश्च सत्यश्च	18.83.a	1299	एका च मे तिस्रश्च मे	19.36.a
1265	ऋतस्य तन्तुं विततं	35.31.b	1300	एजतु दशमास्यो गर्भो	9.27.a
1266	ऋतस्य त्वा देवहविः पाशेन	6.9.b	1301	एण्यहो मण्डूको मूषिका	26.40.a
1267	ऋतस्य पथा प्रेत	9.10.b	1302	एतं जानाथ परमे व्योमन्देवाः	20.30.a
1268	ऋतावानं महिषं विश्वदर्शतमग्निश्च	13.110.a	1303	एतश्च सधस्य परि ते	20.29.a
1269	ऋतावानं वैश्वानरं मृतस्य	28.6.a	1304	एतश्च स्तोत रनेन पथा	25.7.b
1270	ऋताषाळृतधामाग्निर्गन्धर्वः	20.8.a	1305	एतत्तदग्रे अनुणो भवाम्यहतौ	21.10.b
1271	ऋतुथेन्द्रो वनस्पतिः	22.50.a	1306	एतत् ते देव सवितर्यज्ञं	2.28.a
1272	ऋतेन सत्यमिन्द्रियं विपानश्च	21.74.c	1307	एतत्त्वं देव सोम देवो	5.48.b
1273	ऋतेन सत्यमिन्द्रियं विपानश्च	21.72.b	1308	एतत्त्वात्र प्रतिमन्वानो	25.54.b
1274	ऋतेन सत्यमिन्द्रियं विपानश्च	21.73.b	1309	एतदन्नमत्त देवा एतदन्नमद्भि	25.9.b
1275	ऋतेन सत्यमिन्द्रियं विपानश्च	21.73.d	1310	एतद् ब्रह्मन्नुप वह्नामसि	25.53.b
1276	ऋतेन सत्यमिन्द्रियं विपानश्च	21.73.f	1311	एतद्वाः पितरो वासो	2.57.d
1277	ऋतेन सत्यमिन्द्रियं विपानश्च	21.75.c	1312	एता अर्षन्ति हृद्यात्समुद्रा	19.7.a
1278	ऋतेन सत्यमिन्द्रियं विपानश्च	21.76.b	1313	एता उ वः सुभगा	31.5.a
1279	ऋतेन सत्यमिन्द्रियं विपानश्च	21.76.d	1314	एता ऐन्द्राग्ना द्विरूपा	26.12.a
1280	ऋद्धाः कर्मण्या अनपायिनो	2.43.a	1315	एता ते अघ्न्ये नामानि	9.33.b
1281	ऋधगया ऋधगुताशमिष्ठाः	9.20.b	1316	एता मे अग्र इष्टका धेनवः	18.3.b
1282	ऋध्यामा त ओहैः	18.77.b	1317	एतावद्रूपं यज्ञस्य	21.31.a
1283	ऋध्यामा त ओहैः	16.66.b	1318	एतावानस्य महिमातो	35.3.a
1284	ऋभूणां भागोऽसि विश्वेषां	15.31.b	1319	एते अर्षन्त्यूर्मयो घृतस्य	19.7.d
1285	ऋषभश्च मे वेहश्च	19.39.b	1320	एतेन रुद्रावसेन परो	3.70.a

1321	एते व : सोमक्रयणा	4.39.b	1356	एषा यासीष्ट तन्वे	33.36.b
1322	एदं बर्हिर्निषीदत	7.34.b	1357	एषा व : सा सत्या	10.17.a
1323	एदमगन्म देवयजनं पृथिव्या	4.1.a	1358	एषो ह देव : प्रदिशोऽनु	35.26.a
1324	एधोऽस्येधिषीमहि समिदसि	22.7.c	1359	एष्टा राय : प्रेषे भगाय	5.11.a
1325	एधोऽस्येधिषीमहि समिदसि	38.24.c	1360	ऐन्द्र : प्राणो अङ्गे अङ्गे	6.26.b
1326	एना वो अग्नि नमसोर्जो	16.54.a	1361	ऐन्द्रमसि वैश्वदेवमसि	5.38.b
1327	एभिर्नो अर्कैर्भवा नो	16.68.a	1362	ऐन्द्राग्रश्च मे महावैश्वदेवश्च	19.32.b
1328	एमेनमवृधन्नमृता अमर्त्य	32.60.b	1363	ऐन्द्रोऽरुणो मारुत : कल्माष	31.50.b
1329	एवं त्वयि नान्यथेतो	40.2.b	1364	ऐलेनौषधीभि रोषधी	16.12.a
1330	एवमिमं यजमानं दैवीश्च	18.86.b	1365	ओजश्च मे सहश्च	19.15.a
1331	एवश्छन्दो वरिवश्छन्द :	16.4.a	1366	ओजस्वती स्थ राष्ट्रदा राष्ट्रं	11.7.b
1332	एवश्छन्दो वरिवश्छन्दो	16.8.a	1367	ओजसे त्वा	7.37.b
1333	एवा नो दूर्वे प्रतनु	14.20.b	1368	ओजस्वानहं मनुष्येषु भूयासम्	8.21.e
1334	एवेदिन्द्रं वृषणं वज्रबाहुं	22.39.a	1369	ओजिष्ठेभि नृपतिर्वज्रबाहु :	22.33.b
1335	एष च्छाग : पुरो	27.30.a	1370	ओजो न जूति ऋषभो	23.55.b
1336	एष ते गायत्रो भाग इति	4.32.a	1371	ओ(३)म् क्रतो स्मर	40.17.b
1337	एष ते जागतो भाग इति	4.32.b	1372	ओमासश्चर्षणीघृतो विश्वे देवास	7.33.a
1338	एष ते निरुक्ते भागस्तं	11.1.a	1373	ओषधय : प्रतिगृष्णीत	12.49.a
1339	एष ते यज्ञो यज्ञपते	9.22.b	1374	ओषधय : प्रतिमोदध्व	12.48.a
1340	एष ते योनि क्रतायुभ्या	7.9.c	1375	ओषधय : संवदन्ते सोमेन	13.98.a
1341	एष ते योनि : प्रजा : पाह्यपमृष्टो	7.17.a	1376	ओषधी : प्रति गृष्णीत	13.78.a
1342	एष ते योनिर्मोदाय	21.7.b	1377	ओषधी : प्राचुच्यवुर्यात्किं	13.85.b
1343	एष ते योनिरश्विभ्या न्त्वा	22.18.b	1378	ओषधी रिति मातरस्तद्वो	13.79.a
1344	एष ते योनिर्वीरताम् पाह्यपमृष्ट :	7.12.a	1379	ओषधे त्रायस्व स्वधिते	5.54.a
1345	एष ते योनिर्वैश्वानराय	7.27.b	1380	ओषधे त्रायस्व स्वधिते	6.20.a
1346	एष ते योनिस्तेजसे त्वा	21.5.f	1381	ओषध्यास्ते मूलं मा	1.41.b
1347	एष ते रुद्र भाग आबुस्ते	3.65.b	1382	औक्षन्धृतैरस्तृणन् बर्हिस्मा	32.7.b
1348	एष ते रुद्र भाग : सह	3.65.a	1383	क ईमा स्कन्दमर्षति क	25.57.b
1349	एष व : कुरवो राजैष	11.11.a	1384	क उ ते शमिता	25.41.b
1350	एष व : कुरवो राजैष	11.27.a	1385	ककुन्मान् वाजसास्तेनायं	10.8.b
1351	एष व स्तोमो मरुत	33.36.a	1386	ककुप् छन्द इहेन्द्रियं	23.22.b
1352	एषस्य राथ्यो वृषा पङ्क्ति	25.15.a	1387	ककुप् छन्दस्त्रिककुप् छन्द :	16.5.b
1353	एष स्य वाजी क्षिपणि	10.20.a	1388	ककुभं छन्द इहेन्द्रियं	30.33.b
1354	एषा ते अग्रे समित्तया	2.27.a	1389	ककुभा च्छन्दसेन्द्रियं यश	30.44.b
1355	एषा ते शुक्र तनू रेतद्वर्च	4.23.a	1390	ककुहश् रूपं वृषभस्य रोचते	8.31.a

1391	कक्षीवन्तं य औशिजः	3.36.b	1426	कश्यपस्य त्र्यायुषं जमदग्नेस्त्यायुषम्	3.74.a
1392	कः सूर्यस्य वेद बृहतो	25.61.b	1427	कस्त्वा छ्यति कस्त्वा	25.41.a
1393	कः स्विदेकाकी चरति	25.10.a	1428	कस्त्वा युनक्ति स त्वा	1.9.a
1394	कः स्विदेकाकी चरति	25.47.a	1429	कस्त्वा विमुञ्चति स त्वा	2.41.a
1395	कश्चिद् गर्भम् प्रथमं	18.29.b	1430	कस्त्वा सत्यो मदानां	29.45.a
1396	कत्यस्य विष्ठाः कत्यक्षराणि	25.59.a	1431	कस्त्वा सत्यो मदानां	36.5.a
1397	कदा चन प्रयुच्छस्युभे निपासि	8.2.a	1432	का ईमरे पिशङ्गिला	25.57.a
1398	कदा चन स्तरीरसि नेन्द्र	3.42.a	1433	काण्डात्काण्डात्प्ररोहन्ती	14.20.a
1399	कदा चन स्तरीरसि	8.1.a	1434	कामङ् कामदुधे धुश्च	13.73.a
1400	कन्या इव वहतुमेतवा	19.10.a	1435	कामश्च मे सौमनसश्च	19.20.b
1401	कपोत उलूकः शशस्ते	26.42.b	1436	कामो दाता कामः प्रतिग्रहीता	9.14.b
1402	कया त्वन्न ऊत्याभि	36.7.a	1437	काय स्वाहा कस्मै	24.26.a
1403	कया नश्चित्र आ	29.44.a	1438	कार्षिरसि समुद्रस्य त्वा	6.41.a
1404	कया नश्चित्र आ भुवदूती	36.4.a	1439	काव्ययोरानेषु क्रत्वा	32.72.a
1405	कया शिचिष्ठया वृता	29.44.b	1440	कास्विदासीत् पूर्वचित्तिः	25.12.a
1406	कया शिचिष्ठया वृता	36.4.b	1441	का स्विदासीत् पिलिप्पिला	25.12.b
1407	कया स्तोतृभ्य आ	36.7.b	1442	कास्वि दासीत् पूर्वचित्तिः	25.55.a
1408	करतां नः सुराधसः	32.46.b	1443	का स्विदासीत् पिलिप्पिला	25.55.b
1409	करम्भेण सजोषसः	3.52.b	1444	किश् स्वित्सूर्यसमं ज्योतिः	25.49.a
1410	कर्णाभ्यां श्रोत्रं श्रोत्राभ्यां	27.4.a	1445	किश् स्वित्पृथिव्यै वर्षीयः	25.49.b
1411	कर्मणे ज्याकारं दिष्टाय	34.7.b	1446	किश् स्विद् धिमस्य	25.10.b
1412	कर्मणे वां वेषाय	1.9.b	1447	किश् स्विद् धिमस्य	25.47.b
1413	कलविङ्को लोहिताहिः	26.35.b	1448	किश्स्विदासी दधिष्ठान	18.18.a
1414	कल्पन्तां ते दिशस्तुभ्यमापः	35.42.a	1449	किश्स्विद्वनं क उ स	18.20.a
1415	कल्पेतां द्यावापृथिवी	14.26.b	1450	कीलालपे सोमपृष्ठाय वेधसे	22.63.b
1416	कल्पेतां द्यावापृथिवी कल्पन्तामाप	15.5.d	1451	कीलालमश्विभ्यां मधु	22.50.b
1417	कल्पेतां द्यावापृथिवी कल्पन्तामाप	15.16.f	1452	कीलालाय सुराकारं भद्राय	34.11.b
1418	कल्पेतां द्यावापृथिवी कल्पन्तामाप	15.16.j	1453	कुक्कुटोडसि मधुजिह्व	1.24.a
1419	कल्पेतां द्यावापृथिवी कल्पन्तामाप	15.31.d	1454	कुतस्त्वमिन्द्र माहिनः	32.27.a
1420	कल्पेतां द्यावापृथिवी कल्पन्तामाप	16.79.b	1455	कुम्भीभ्यामम्भृणौ सुते	21.27.b
1421	कवष्यो न व्यचस्वती	22.45.a	1456	कुम्भो बनिष्ठुर्जनिता	21.84.a
1422	कविर्मनीषी परिभूः	40.8.b	1457	कुयवश्च मेडक्षितश्च	19.23.c
1423	कविश् सम्राजमतिथि जनानामासन्ना	7.26.b	1458	कुर्वन्नेवेह कर्माणि	40.2.a
1424	कविश् सम्राजमतिथि	32.8.b	1459	कुलायिनी घृतवती पुरन्धिः	15.2.a
1425	कवी देवौ प्रचेतसा इन्द्राय	30.7.b	1460	कुलीका देवजामिभ्योऽग्नये	26.28.b

1461	कुविदङ्ग यवमन्तो यवञ्	11.45.a	1496	क्षत्रमग्ने सुयममस्तु तुभ्यमुपसत्ता	29.4.b
1462	कुविदङ्ग यवमन्तो यवञ्	21.5.c	1497	क्षत्रस्य त्वा परस्पाय	38.19.a
1463	कुविदङ्ग यवमन्तो यवञ्	25.40.a	1498	क्षत्रस्य नाभिरसि	21.93.a
1464	कूजते स्वाहा प्रबुद्धाय	24.9.a	1499	क्षत्रस्योल्बमसि क्षत्रस्य	11.15.a
1465	कूप्याभ्यः स्वाहा सूद्याभ्यः	24.35.b	1500	क्षत्रेणाग्ने स्वायुः सः रभस्व	29.5.a
1466	कृणुतं नः स्विष्टिम्	29.18.b	1501	क्षपो राजन्नुत त्मनाग्ने	16.59.a
1467	कृणुष्व पाजः प्रसितिं	14.9.a	1502	क्षिणोमि ब्रह्मणा मित्रानुन्नयामि	12.83.b
1468	कृत्वाय सा मही मुखां	12.60.a	1503	क्षुधे यो गाँ विकृन्तन्तं	34.18.b
1469	कृषिश्च मे वृष्टिश्च	19.21.c	1504	क्षेमाय वः शान्त्यै प्रपद्ये	3.51.b
1470	कृष्टपच्याश्च मेऽकृष्टपच्याश्च	19.26.b	1505	खड्गो वैश्वदेवः श्वा	26.44.a
1471	कृष्णग्रीवः शितिकक्षो	26.8.a	1506	गच्छामित्रान्प्रपद्यस्व मामीषां	18.45.b
1472	कृष्णग्रीवा आग्नेयाः	26.10.a	1507	गणश्रिये स्वाहा गणपतये	24.42.b
1473	कृष्णग्रीवा आग्नेया बभ्रवः	26.13.a	1508	गणानां त्वा गणपतिश्च हवामहे	25.21.a
1474	कृष्णग्रीवा आग्नेया बभ्रवः	26.18.a	1509	गन्तासि सुन्वतो गृहम्	29.29.b
1475	कृष्णाञ्जि रत्पाञ्जि	26.8.b	1510	गन्धर्वस्त्वा विश्वावसुः	2.3.b
1476	कृष्णा बभ्रुनीकाशाः	26.22.b	1511	गन्धर्वो अस्य रशनाम	31.25.b
1477	कृष्णा भौमा धूम्रा	26.14.a	1512	गन्धस्ते सोममवतु	22.12.b
1478	कृष्णा वारुणाः पुश्नयो	26.19.b	1513	गयस्फानः प्रतरणः सुवीरोऽवीरहा	4.49.b
1479	कृष्णोस्याखरेष्ठोऽग्नये त्वा	2.1.a	1514	गर्भाः पञ्चविंश ओजस्त्रिणवः	15.26.a
1480	केतुं कृण्वन्नकेतवे पेशो	31.12.a	1515	गर्भे सञ्जायसे पुनः	13.37.b
1481	केशा न शीर्षन्यशसे श्रियै	21.89.b	1516	गर्भो अस्योषधीनां गर्भो	13.38.a
1482	केष्वन्तः पुरुष आविवेश	25.53.a	1517	गर्भो जरायुणावृत उल्बञ्	21.74.b
1483	को अस्य वेद भुवनस्य	25.61.a	1518	गर्भो देवानाम् पिता	37.14.a
1484	कोऽदात्कस्मा अदात्कामोऽदात्कामायादात्	9.14.a	1519	गर्भो विश्वस्य भूतस्याग्ने	13.38.b
1485	कोऽसि कतमोऽसि कस्यासि	9.4.a	1520	गवयं ते शुगृच्छतु यं	14.51.d
1486	कोऽसि कतमोऽसि	21.95.a	1521	गवयमारण्यमनु ते दिशामि	14.51.c
1487	क्रतु न्दधिक्रा अनु	10.20.b	1522	गविष्ठिरो नमसा स्तोममग्नौ	16.46.b
1488	क्रतूदक्षाभ्यां मे वर्चोदा वर्चसे	9.2.a	1523	गात्राणि पर्वशस्ते सिमाः	25.44.b
1489	क्रत्वे दक्षाय नो हिनु	33.3.b	1524	गामश्च रथ्यमिन्द्र सं	29.43.b
1490	क्रमध्वमग्निना नाकमुख्यश्च	18.65.a	1525	गायत्रं चक्षुर्बृहद्रथन्तरे पक्षौ	13.4.b
1491	क्रयस्य रूपश्च सोमस्य	21.13.b	1526	गायत्रं छन्दोऽसि त्रैष्टुभं	38.6.a
1492	क्रव्यादमग्निम् प्र हिणोमि	35.52.a	1527	गायत्री च्छन्द इन्द्रियं	23.13.b
1493	क्रीली च शाकी	18.85.b	1528	गायत्री ञ्छन्द इन्द्रियं	30.24.b
1494	क्रुञ्चौ श्रोणिभ्या मिन्द्राबृहस्पती	27.9.b	1529	गायत्री त्रिष्टुब्	25.35.a
1495	कयिः कुटर्दात्यौहस्ते	26.43.b	1530	गायत्री वासन्ती	14.56.b

1531	गायत्र्या च्छन्दसेन्द्रियं	30.35.b	1566	घृतं दुहाना मदिति	14.51.b
1532	गायत्रेण त्वा च्छन्दसा मन्थामि	5.2.c	1567	घृतं घृतपावानः पिबत	6.25.a
1533	गायत्रेण त्वा च्छन्दसा सादयामि	14.55.g	1568	घृतं घृतयोने पिब प्र-प्र	2.51.b
1534	गायत्रेण त्वा छन्दसा	1.44.a	1569	घृतं घृतयोने पिब प्र-प्र	5.47.b
1535	गायत्र्यै गायत्रं गायत्रादुपाः	14.57.a	1570	घृतं घृतयोने पिब प्र-प्र	5.51.b
1536	गाव उपावतावतं मही	32.19.a	1571	घृतञ्च मे मधु च	19.21.b
1537	गाव उपावतावतं मही	32.71.a	1572	घृतं पीत्वा मधु चारु	35.49.b
1538	गावो ह जज्ञिरे	35.8.b	1573	घृतप्रतीको बृहता दिविस्पृशा	16.48.b
1539	गिरश्छन्दो भ्रजश्छन्दः	16.7.b	1574	घृतप्रुषा मनसा मोदमानाः	22.31.b
1540	गिरा च श्रुष्टिः सभरा	13.69.b	1575	घृतं मिमिक्षे घृतमस्य	19.2.a
1541	गृहानुपह्वयामहे ते नो	3.50.a	1576	घृतवती भुवनानामभिश्रियोर्वी	33.33.a
1542	गृहा मा बिभीत मा वेपध्वसूर्ज	3.48.b	1577	घृतश्च्युतो मधुश्च्युतो	18.4.b
1543	गोजीरया रश्ममाणः	24.23.b	1578	घृतस्य कुल्या उप ऋतस्य	6.16.b
1544	गोत्रभिदङ् गोविदं वज्रबाहुं	18.38.a	1579	घृतस्य धारा अभिचाकशीमि	14.40.b
1545	गोभाज इत्किलासथ	35.38.b	1580	घृतस्य धारा अभिचाकशीमि	19.7.b
1546	गोभाज इत्किलासथ यत्सनवथ	13.80.b	1581	घृतस्य धारा अरुषो न	19.8.b
1547	गोभिः सन्नद्धो असि	31.20.b	1582	घृतस्य धाराः समिधो	19.9.b
1548	गोभिर्वपावान्मधुना समञ्जन्	22.22.b	1583	घृतस्य नाम गुह्यं यदस्ति	19.3.b
1549	गोभिर्न सोममश्विना	22.51.a	1584	घृतस्य विभ्राष्टि मनुवष्टि	16.69.c
1550	गोमदू षु णासत्या	22.66.a	1585	घृताची स्थो धुर्यो पातः	2.35.c
1551	गौरं ते शुगृच्छतु यं	14.50.c	1586	घृताच्यसि जुहूर्नाम सेदं	2.8.a
1552	गौरमारण्यमनु ते दिशामि	14.50.b	1587	घृताच्यसि ध्रुवा नाम सेदं	2.8.c
1553	ग्रास्त्वा देवी विश्वदेव्यावतीः	12.63.g	1588	घृताच्यस्युपभृन्नाम सेदं	2.8.b
1554	ग्रहा ऊर्जाहुतयो व्यन्तो विप्राय मतिम्	10.5.a	1589	घृतेन द्यावपृथिवी पूर्येथामिन्द्रस्य	5.36.c
1555	ग्रावाणश्च मेऽधिषवणे च	19.33.b	1590	घृतेन द्यावापृथिवी प्रोण्वर्या	6.22.a
1556	ग्रीष्मेण ऋतुना देवा	23.25.a	1591	घृतेन त्वं तन्वं वर्धयस्व सत्याः	13.45.b
1557	ग्रीष्मो मानसस्त्रिष्टुब्धैष्मी	14.58.b	1592	घृतेन त्वं तन्वं वर्धयस्व सत्याः	12.85.b
1558	ग्रीष्मा ऋतू अभिकल्पमाना	15.5.f	1593	घृतेन सीता मधुना	13.71.a
1559	घर्मस्त्रिशुग्वि राजति विराजा	38.26.b	1594	घृतेनाक्तौ पशुं त्रायेथाः	6.13.a
1560	घर्मैतत्ते पुरीषं तेन	38.21.a	1595	घृतेनाज्जन्तसं पथो	31.2.a
1561	घर्मोसि विश्वायुरुप्रथा	1.37.b	1596	चक्षुर्म उर्व्या विभाहि	15.7.b
1562	घसन्नूनं घासे अज्राणां	23.44.e	1597	चक्षुर्भ्यमि मे वर्चोदसौ	9.2.b
1563	घसन्नूनं घासे अज्राणां	23.44.h	1598	चक्षुर्म पाहि श्रोत्रम् मे	15.17.b
1564	घस्तान् नूनं घासे अज्राणां	23.44.b	1599	चक्षुश्च मे श्रोत्रञ्च मे	19.14.c
1565	घसिना मे मा संपृक्था	2.24.b	1600	चक्षुषः पिता मनसा हि	18.25.a

1601	चक्षुषे त्वा महीनां	1.34.c	1636	जगत्या ऋक्सममृक्समाच्छुक्र :	14.61.a
1602	चक्षुषे मशकाञ्छोत्राय	26.33.b	1637	जगत्या च्छन्दसेन्द्रियश्च	30.41.b
1603	चक्षुषे स्वाहा चक्षुषे	39.2.b	1638	जङ्घाभ्यां पद्भ्यां धर्मोऽस्मि	21.101.a
1604	चक्षुषे स्वाहा श्रोत्राय	24.33.b	1639	जनभृत स्थ राष्ट्रदा राष्ट्रं	11.7.1
1605	चक्षुष्मते शृण्वते ते	35.40.b	1640	जमदग्नि ऋषिः प्रजापतिगृहीतया	14.61.b
1606	चक्षुष्या असि चक्षुर्मे	2.33.a	1641	जम्भयन्तोऽहिं वृक्षश्च रक्षाश्च	10.22.b
1607	चतस्रश्च मेऽष्टौ च मेऽष्टौ च	19.37.a	1642	जम्भयन्तोऽहिं वृक्षश्च	23.10.b
1608	चतुः सक्तिर्नाभिर्ऋतस्य सप्रथाः	38.20.a	1643	जन्मन्देवानां विशस्त्रिष्व	13.56.b
1609	चत्वारि शृङ्गा त्रयो	19.5.a	1644	जन्मन्देवानां विशस्त्रिष्व	16.81.b
1610	चन्द्रमसि शुक्रमस्यमृतमसि	4.24.b	1645	जनयत्यै त्वा सं	1.36.d
1611	चन्द्रमा मनसो जातश्चक्षोः	35.12.a	1646	जनस्य गोपा अजनिष्ट	16.48.a
1612	चन्द्रं त्वा चन्द्रेण क्रीणामि	4.36.a	1647	जनयस्त्वाछिन्नपत्रा देवी	12.63.i
1613	चन्द्राय स्वाहा नक्षत्रेभ्यः	24.41.b	1648	जनराळसि रक्षोहा	5.30.b
1614	चन्द्राय स्वाहा सूर्याय	24.39.a	1649	जनिष्ठा उग्रः सहसे	32.64.a
1615	चर्षं न पायुर्भिषगस्य	21.85.b	1650	जवं जङ्घाभ्यामध्वानं बाहुभ्यां	27.6.a
1616	चित् स्थ परिचित ऊर्ध्वचितः	13.47.c	1651	जवाय स्वाहा बलाय	24.11.a
1617	चित् स्थोर्ध्वचितो	1.30.b	1652	जवो यस्ते वाजिन्निहितो	10.12.a
1618	चित्तञ्च म आधीतञ्च	19.14.b	1653	जहि शत्रूश्च रप मृधो	7.38.b
1619	चित्तं विज्ञातमग्निं प्रयुजश्च	12.67.b	1654	जातञ्च मे जनिष्यमाणञ्च	19.17.c
1620	चित्तिञ् जुहोमि मनसा	18.78.a	1655	जातवेदो निधीमह्यग्रे	33.9.b
1621	चित्पतिर्मा पुनातु वाक्पतिर्मा	4.5.a	1656	जाय एहि स्वी रोहाव	10.29.a
1622	चित्रं देवाना मुदगादनीकं	8.24.a	1657	जिन्व यज्ञं जिन्व यज्ञपतिं	8.6.b
1623	चित्रं देवाना मुदगादनीकं	9.7.a	1658	जिष्णू रयेष्ठाः सभेयो	24.31.b
1624	चित्रं देवाना मुदगादनीकं	14.48.a	1659	जिह्वा मे भद्रं वाङ्	21.97.a
1625	चित्रः शिशुः परि	12.43.b	1660	जीमूतस्येव भवति प्रतीकं	31.13.a
1626	चित्रावसो स्वस्ति ते	3.26.a	1661	जीमूतान्हुदयोपशेनान्तरिक्षं	27.11.b
1627	चिदसि तया देवतयाङ्गिरस्वद्	13.54.a	1662	जीवं ब्रातश्च सचेमहि	3.63.b
1628	चिदसि मनासि धीरसि	4.25.a	1663	जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वञ्च	19.22.b
1629	चोदयित्री सूनृतानां	22.70.a	1664	जुषतां पिबतु सोमश्च	25.66.b
1630	छन्दाश्च जज्ञिरे तस्माद्	35.7.b	1665	जुषन्तां यज्ञ मद्रुहोऽनमीवा	13.51.b
1631	छन्दोभिः सामिधेनी यज्याभि	21.20.b	1666	जुषस्व समिधो मम	3.4.b
1632	छन्दोभिर्वक्त्रा शस्त्राणि	21.28.b	1667	जुषस्व हव्यमाहुतं प्रजां	33.4.b
1633	जक्षिवाश्चः पपिवाश्चश्च	9.19.b	1668	जुषाणः सूर्यो वेतु	3.12.b
1634	जगती च्छन्द इन्द्रियमनइवान्	23.19.b	1669	जुषाणो अग्निराज्यस्य वेतु	6.22.b
1635	जगतीङ् छन्द इन्द्रियमनइवाहं	30.30.b	1670	जुषाणो अग्नि वेतु	3.11.b

1671	जुषाणो अमुराज्यस्य वेतु	5.44.d		1706	तं बधान देवेभ्यः	24.4.b
1672	जुषाणोऽध्वाज्यस्य वेतु	11.4.c		1707	तं यज्ञं बर्हिषि	35.9.a
1673	जुषाणो बर्हिर्हरिवान्न इन्द्रः	22.24.a		1708	तं लोकं पुण्यं प्रज्ञेयं	22.10.b
1674	जुष्टं देवेभ्य इदमस्तु	12.70.b		1709	तं लोकं पुण्यं प्रज्ञेयं	22.11.b
1675	जुहोमि त्वा सुभग सौभगाय	2.43.b		1710	तच्चक्षुर्देवहितं पुरस्ताच्छुक्र	36.24.a
1676	जूरसि धृता मनसा जुष्टा	4.23.b		1711	ततः खनेम सुप्रतीक मग्निः	12.22.b
1677	ज्यैष्ठ्यञ्च म आधिपत्यञ्च	19.16.a		1712	ततो देवानां समवर्ततासुरेकः	29.35.b
1678	ज्योक् च सूर्यं नृशे	3.62.b		1713	ततो भूय इव ते	40.9.b
1679	ज्योक्ते सन्दृशि जीव्यासं	36.19.b		1714	ततो भूय इव ते	40.12.b
1680	ज्योतिरसि विश्वरूपं विश्वेषां	5.44.a		1715	ततो यक्ष्मं विबाधध्व	13.87.b
1681	ज्योतिर्यच्छन्त्यजस्रम्	3.41.b		1716	ततो वाका आशिषो	18.57.b
1682	ज्योतिरापाम	13.74.b		1717	ततो विराळजायत	35.5.a
1683	ज्योतिष्मन्तं त्वाग्ने	12.28.c		1718	ततो विष्वङ् व्यक्राम	35.4.b
1684	त आ गतावसा शन्तमेनाथा	21.55.b		1719	ततोऽसि तन्तुरस्यनु	2.52.a
1685	त आ गमन्तु त इह	21.56.b		1720	तत्र को मोहः कः	40.7.b
1686	त आयजन्त द्रविणं समस्मा	18.28.a		1721	तत्रैतान्प्रस्तुत्येवोपस्तुत्येवो	23.45.f
1687	तं जानन्नग्न आरोहाथा नो	3.20.b		1722	तत्त्वं पूषन्नपावृणु	40.15.b
1688	तं जानन्नग्न आरोहाथा	13.53.b		1723	तत्त्वा यामि ब्रह्मणा	20.19.a
1689	तं जानन्नग्न आरोहाथा	16.78.b		1724	तत्त्वा यामि ब्रह्मणा	23.2.a
1690	तं त एतमनु जोषम्	2.34.a		1725	तत्सत्यमुपरिप्लुता भङ्गेन	7.3.c
1691	तं ते विष्याम्यायुषो न	13.66.b		1726	तत् सवितुर्वरेण्यं भर्गो	3.43.a
1692	तं देवेभ्यो देवत्रा दात	6.40.a		1727	तत् सवितुर्वरेण्यं भर्गो	24.13.a
1693	त न्त्वा घृतस्म ईमहे	24.21.a		1728	तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो	34.2.a
1694	तं त्वा जुषामहे देव	5.53.a		1729	तत् सवितुर्वरेण्यं भर्गो	36.3.b
1695	तं त्वा शोचिष्ठ दीदिवः	3.34.a		1730	तत्सूर्यस्य देवत्वं तन्महित्वं	32.37.a
1696	तं त्वा शोचिष्ठ दीदिवः	16.70.c		1731	तदग्निर्वैश्वकर्मणः स्वदेवेषु	20.34.b
1697	तं त्वा शोचिष्ठ दीदिवः	27.45.c		1732	तदग्निर्वैश्वकर्मणः स्वदेवेषु	20.35.b
1698	तं त्वा समिद्धिरङ्गिरो	3.3.a		1733	तद् ग्रावाणः सोमसुतो	27.21.b
1699	तं पत्नीभिरनु गच्छेम देवाः	16.72.a		1734	तदन्तरस्य सर्वस्य तदु	40.5.b
1700	तं प्रत्नथा पूर्वथा विश्वथेमथा	7.11.a		1735	तदनु प्रेत सुकृतामु लोकं	20.28.b
1701	तं प्रत्नथायं वेनश्चोदयच्छित्रं	32.33.c		1736	तदग्निना भिषजा रुद्रवर्तनी	21.79.a
1702	तं प्रत्नथायं वेनश्चोदयद्ये	32.47.c		1737	तदस्य रूपममृतं शचीभि	21.78.a
1703	तं प्रत्नथायं वेनश्चोदयत्	32.21.c		1738	तदहं मनसे प्रब्रवीमि	2.19.b
1704	तं प्रत्नथायं वेनश्चोदयत्	32.58.c		1739	तदिदास भुवनेषु ज्येष्ठं	32.80.a
1705	तं प्रत्नथायं वेनश्चोदयत्	32.73.c		1740	तदिन्द्रेण जयत तत्सहध्वं	18.34.b

1741	तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवाहस :	33.32.a	1776	तमद्य होतरिषितो	31.46.b
1742	तद्विष्णो : परमं पदश् सदा	6.6.a	1777	तमिद्रभम् प्रथमं दध्न	18.30.a
1743	तदुद्वपति गामविम् प्रफर्व्य	13.72.b	1778	तमिन्द्रम् पशव : सचा	22.54.a
1744	तदेजति तन्नेजति	40.5.a	1779	तमीमहे महागयम्	28.12.b
1745	तदेतत्सर्वमाप्नोति यज्ञे	21.31.b	1780	तमीमहे महागयम्	29.39.b
1746	तदेव शुक्रं तद् ब्रह्म	35.23.b	1781	तमीशानं जगतस्तस्थुषस्पतिन्	27.22.a
1747	तदेवाग्निं स्तदादित्यस्तद्	35.23.a	1782	तमु त्वा दध्यङ् ऋषि :	12.33.a
1748	तदेवेभ्यो भरामसि	13.103.b	1783	तमु त्वा पाथ्यो वृषा	12.34.a
1749	तद्वावतोऽन्या नत्येति	40.4.b	1784	तमुत्सवे च प्रसवे	32.29.b
1750	तनूपा अग्नेऽसि तन्वम् मे	3.23.a	1785	तमेव विदित्वाति मृत्युमेति	35.18.b
1751	तनूपा भिषजा सुते	22.41.a	1786	तया नस्तन्वा शन्तमया	17.2.b
1752	तनूनपाच्छुचिब्रत स्तनूपा	23.14.a	1787	तया मदन्त : सधमादेषु	21.46.b
1753	तनूनपात्पथ ऋतस्य	31.38.a	1788	तया मामद्य मेधयाग्ने	35.33.b
1754	तनूनपादसुरो विश्ववेदा	29.12.a	1789	तया यज्ञं मिमिक्षतम्	7.10.b
1755	तनूनप्ते शाकराय	5.5.b	1790	तयास्मान्विश्वत स्त्वमयक्ष्मया	17.12.b
1756	तन्तु न्ततं पेशसा	22.26.b	1791	तयोरहमनु भक्षं भक्षयामि वाग्देवी	8.18.b
1757	तन्तुना रायस्पोषेण रायस्पोषञ् जित्वा	16.11.b	1792	तरणिर्विश्वदर्शतो ज्योतिष्कृदसि	32.36.a
1758	तन्त्रायिणे नमो द्यावापृथिवीभ्याम्	38.12.b	1793	तव प्रणीती पितरो न	21.52.b
1759	तन्द्रं छन्दो अङ्काङ्कं	16.8.c	1794	तव प्रणीती नव शूर	7.35.b
1760	तन्न इन्द्रो बृहस्पति रदिति :	18.48.b	1795	तव भ्रमास आशुया	14.10.a
1761	तन्नस्तुरीपमद्भुतं पुरुक्षु	29.20.a	1796	तव व्रते कवयो विद्वानापसो	33.6.b
1762	तन्नो गीर्भिः श्रवाय्य	21.64.b	1797	तव वाय ऋतस्पते	29.32.a
1763	तन्नो मित्रो वरुणो	32.42.b	1798	तव शरीरं पतयिष्णवन्तव	31.34.a
1764	तन्नो मित्रो वरुणो	33.24.b	1799	तव शृङ्गाणि विष्ठिता	31.34.b
1765	तन्नो वातो मयोभु वातु	27.21.a	1800	तस्मा अरङ् गमाम	12.53.a
1766	तन्म आ बध्नामि	33.40.b	1801	तस्मा अरङ् गमाम	36.16.a
1767	तन्मित्रस्य वरुणस्याभिचक्षे	32.38.a	1802	तस्मादश्वा अजायन्त	35.8.a
1768	तपश्च तपस्यश्च शैशिरा	16.79.a	1803	तस्माद् यज्ञात्सर्वहुत	35.7.a
1769	तपसस्तनूरसि प्रजापते वर्ण :	4.37.a	1804	तस्माद् यज्ञात्सर्वहुत :	35.6.a
1770	तपसे कौलालं मायायै	34.7.a	1805	तस्मिन्निदं सं च वि	35.27.b
1771	तपसे स्वाहा तप्यमानय	39.11.a	1806	तस्मिन्नहं निदधे नाके	16.71.b
1772	तपूष्प्यग्ने जुहा	14.10.b	1807	तस्मै त इन्द्रो हविषा	21.54.b
1773	तपो नवदशोऽभीवर्त : सविश्शो	15.25.b	1808	तस्मै देवा अधिब्रवन्नयं	18.52.b
1774	तप्तं घर्मम् परिगृह्यायजन्तोर्जा	18.55.b	1809	तस्मै नमन्तां जनय :	13.36.b
1775	तप्तायनी मेऽसि वित्तायनी	5.13.a	1810	तस्मै पृथिवि शं	35.39.b

1811	तस्मै युज्यन्तामुन्मिया :	35.36.c	-	1846	ता न आ वोळ्हमश्चिना	22.68.a
1812	तस्मै विश : समनमन्त	18.24.b		1847	ता नासत्या सुपेशसा	22.59.a
1813	तस्मै विश : समनमन्त पूर्वी	8.28.b		1848	ता नो मृळात ईदृशे	32.61.b
1814	तस्मै हुतमस्यमेष्टमसि	11.30.b		1849	ता नो हिन्वन्त्वध्वरम्	6.35.b
1815	तस्य ऋक्सामान्यप्सरस	20.13.b		1850	ताभिर्नो अद्य सर्वाभी	14.22.b
1816	तस्य त इष्टयजुष स्तुतस्तोमस्य	8.13.b		1851	ताभिर्नो अद्य सर्वाभी	20.16.b
1817	तस्य ते पवित्रपते पवित्रपूतस्य	4.5.b		1852	ता भिषजा सुकर्मणा	22.60.a
1818	तस्य त्वष्टा विदधद्	35.17.b		1853	ताभ्याम् पतेम सुकृताम्	20.22.b
1819	तस्य दक्षिणा अप्सरसस्तावा	20.12.b		1854	ताभ्यामिदं विश्वमेजत्समेति	21.49.b
1820	तस्य न इष्टस्य प्रीतस्य	20.26.b		1855	ता या देवा देव	23.60.b
1821	तस्य नक्षत्राण्यप्सरसो	20.10.b		1856	तावन्तमिन्द्र ते ग्रहमूर्जा	38.25.b
1822	तस्य पूषा प्रसवे याति	18.58.b		1857	तासामसि त्वमुत्तमारं	13.93.b
1823	तस्य मरीचयोऽप्सरस	20.9.b		1858	तासामास्थाना दुर्जिहता	12.38.b
1824	तस्य योनिं परि पश्यन्ति	35.19.b		1859	तासामीशानो भगव :	17.53.b
1825	तस्य वयश् सुमतौ	22.37.a		1860	तिग्मेन नस्तेजसा सश्शिशधि	2.50.b
1826	तस्यापो अप्सरस ऊर्जो	20.11.b		1861	तितिक्षन्ते अभिशस्तिं जनानामिन्द्र	33.12.b
1827	तस्यास्ते देवीष्टके	14.21.b		1862	तिरश्चिदर्ये रुशमे पवीरवि	32.82.b
1828	तस्यास्ते पृथिवि देवयजनि	3.5.b		1863	तिरश्चीनो विततो रश्मिरेषामध :	32.74.a
1829	तस्यास्ते सत्यसवस : प्रसवे	4.24.a		1864	तिसृभिश्च बहसे त्रिंशता	29.28.b
1830	तस्यास्त्वश् हरसा तपज्जातवेद :	13.17.b		1865	तिस्र इळा सरस्वती	23.20.a
1831	तस्यौषधयोऽप्सरसो मुदो	20.8.b		1866	तिस्रस्त्रेधा सरस्वत्यश्चिना	22.48.a
1832	ता अस्मभ्यं मधुमतीर्भवन्तु	10.32.b		1867	तिस्रो देवीर्बाहिरिदश्	29.19.a
1833	ता अस्य सूददोहस :	13.56.a		1868	तिस्रो देवीर्बाहिरिदश्	31.45.b
1834	ता अस्य सूददोहस :	16.81.a		1869	तिस्रो देवी र्विषा वर्धमाना	22.28.a
1835	ता अस्मभ्य मयक्ष्मा अनमीवा	4.17.b		1870	तिष्ठाति वज्री मधवा	22.34.b
1836	ता आववृत्रन्नधरागुदक्ता अहिम्	11.28.b		1871	तिष्ठा रथमधि यद्वज्रहस्ता	11.32.b
1837	ता उभौ चतुर :	25.22.b		1872	तीव्रं परिस्रुता सोम	22.48.b
1838	तां गूहत तमसापव्रतेन	18.47.b		1873	तुभ्यं ता अङ्गिरस्तम विश्वा :	13.115.a
1839	तां धेनुं मित्रावरुणा युवं नो	7.9.b		1874	तुरीयादित्य सवनं त इन्द्रियमातस्था	8.2.b
1840	तां न इषमूर्जन् धत्त मरुत :	18.1.b		1875	तुर्यवाद् च मे तुर्यौही च	19.38.c
1841	तां विश्वे देवै ऋतुभि : सविदान :	13.62.b		1876	तुर्यवाड्वयोऽनुष्टुप् छन्दो	15.13.b
1842	ताश् सवितुर्वरेण्यस्य चित्रामाहं	18.74.a		1877	तुर्विक्त्रामजरन्तीमुरुचीश्	23.5.b
1843	ताश्स्ते प्रेत्याभिगच्छन्ति	40.3.b		1878	तूर्वन्न यामन्नेतशस्य नू	18.11.b
1844	ता : सर्वाः सविदाना	13.89.b		1879	तृतीय : पिता जनितौषधीनामपां	18.32.b
1845	ता देवीर्देवत्रेमं यज्ञं नयतोपहृता :	6.47.b		1880	तृतीय मप्सु नृमणा	13.19.b

1881	तृतीये त्वा रजसि	13.21.b		1916	तेभ्यो नमो अस्तु ते	16.34.a
1882	तृप्पन्तु होत्रा मधोर्यत्स्विष्टं	7.14.b		1917	तेभ्यो नमो अस्तु ते	16.36.a
1883	तृप्पन्तु होत्रा मधोर्यत्स्विष्टं	7.19.b		1918	तेभ्यो नमो अस्तु ते	16.38.a
1884	तृष्णीमनु प्रसितिं	14.9.b		1919	तेभ्यो नमो अस्तु ते	16.40.a
1885	ते अग्नेऽश्च मयुञ्जस्ते	10.10.b		1920	तेभ्यो नमो अस्तु ते	17.64.c
1886	ते अस्य योषणे दिव्ये	29.17.a		1921	तेभ्यो नमो अस्तु ते	17.64.g
1887	ते आचरन्ती समनेव	31.15.a		1922	तेभ्यो नमो अस्तु ते	17.64.k
1888	तेजः पशूनाश्च हविरिन्द्रियावत्	21.92.a		1923	ते यं द्विष्मो यश्च नो	16.32.b
1889	तेजो न चक्षुरक्ष्योर्बाहिषा	23.47.b		1924	ते यं द्विष्मो यश्च नो	16.34.b
1890	तेजोऽसि तेजो मयि धेहि	21.8.a		1925	ते यं द्विष्मो यश्च नो	16.36.b
1891	तेजोऽसि शुक्रममृतमायुष्पा	24.1.a		1926	ते यं द्विष्मो यश्च नो	16.38.b
1892	तेजोऽसि शुक्रमस्यमृतमसि	1.49.a		1927	ते यं द्विष्मो यश्च नो	16.40.b
1893	तेन गर्भेन ब्रध्नस्य	20.21.b		1928	ते यं द्विष्मो यश्च नो	17.64.d
1894	तेन जित्वा यजमानं मदेन	21.33.b		1929	ते यं द्विष्मो यश्च नो	17.64.h
1895	तेन ते वपामि ब्रह्मणा	3.75.b		1930	ते यं द्विष्मो यश्च नो	17.64.l
1896	तेन देवा अयजन्त	35.9.b		1931	ते वायवे समनसो वि	29.23.b
1897	तेन देवा देवतामग्रमायस्तेन	14.53.b		1932	तेषाम् भानुरजस इच्छुक्रो	12.55.b
1898	तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा	40.1.b		1933	तेषामसि त्वमुत्तमः प्र	20.36.b
1899	तेन मह्यं वेदो	1.35.b		1934	तेषामिष्टानि समिषा मदन्ति	18.26.b
1900	तेन यज्ञमव तेन यज्ञपति	2.28.b		1935	तेषां लोकः स्वधा	21.47.b
1901	तेन यज्ञेन स्वरङ्कृतेन	27.32.b		1936	तेषां विशिप्रियाणां वो	10.5.b
1902	तेन नो वाजिन् बलवान्	10.12.b		1937	तेषां श्रीर्मयि कल्पता	21.48.b
1903	तेनास्मै यजमानायोरु राये	6.46.b		1938	तेषां सहस्रयोजनेऽव	17.54.b
1904	तेनेमं यज्ञं नो नय	16.77.b		1939	तेषां सहस्रयोजनेऽव	17.55.b
1905	तेनेमं यज्ञं नो नय	20.32.b		1940	तेषां सहस्रयोजनेऽव	17.56.b
1906	ते नो अर्वन्तो हवनश्रुतो	10.23.a		1941	तेषां सहस्रयोजनेऽव	17.57.b
1907	ते नो अर्वन्तो हवनश्रुतो	23.11.a		1942	तेषां सहस्रयोजनेऽव	17.58.b
1908	ते नोऽवन्तु ते नः पान्तु	4.16.b		1943	तेषां सहस्रयोजनेऽव	17.59.b
1909	ते नो विप्रासः सुहवा	21.61.b		1944	तेषां सहस्रयोजनेऽव	17.60.b
1910	तेभिर्नो अद्य पथिभिः	33.21.b		1945	तेषां सहस्रयोजनेऽव	17.61.b
1911	तेभ्यः स्वराळसुनीतिमेतां	21.60.b		1946	तेषां सहस्रयोजनेऽव	17.62.b
1912	तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा	17.64.b		1947	तेषां सहस्रयोजनेऽव	17.63.b
1913	तेभ्यो दश प्राचीर्दश	17.64.f		1948	ते ह नाकम् महिमानः	35.16.b
1914	तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा	17.64.j		1949	ते हि पुत्रासो अदितेः प्र	3.41.a
1915	तेभ्यो नमो अस्तु ते	16.32.a		1950	त्रया देवा एकादश	21.103.a

1951	त्रयोदशभिरस्तुवत मासा असृज्यन्त	15.33.b	1986	त्वं यविष्ठ दाशुषो	20.46.a
1952	त्राता लोकस्य तनये	33.7.b	1987	त्वं यज्ञेष्वीड्यः	4.21.b
1953	त्रातारमिन्द्रमवितारमिन्द्रश्च हवेहवे	22.35.a	1988	त्वं वनेभ्यस्त्वमोषधीभ्यस्त्वं	12.27.b
1954	त्राध्वन् नो देवा निजुरो	32.51.b	1989	त्वं वरुण पश्यसि	32.32.b
1955	त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं	3.68.a	1990	त्वं वेत्ययति ते जातवेदः	21.68.b
1956	त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं	3.69.a	1991	त्वञ्च साहस्रस्य राय ईशिषे	18.71.b
1957	त्र्यवतो गायत्र्यै पञ्चावयस्	26.16.a	1992	त्वञ्च सोम तनूकृद्भ्यो	5.44.b
1958	त्र्यविर्यस्त्रिष्टुप् छन्दो	15.12.b	1993	त्वञ्च सोम पितृभिः	21.54.a
1959	त्र्यविश्च मे त्र्यवी च	19.38.a	1994	त्वञ्च सोम प्रचिकितो	21.52.a
1960	त्रयस्त्रिंशतास्तुवत भूतान्यशाम्यन्प्रजापतिः	15.35.c	1995	त्वग्दान एधि मयो मह्यम्	9.13.e
1961	त्रिंशद्द्वाम विराजति वाक्	3.8.a	1996	त्वमग्न ईळितो जातवेदो	21.66.a
1962	त्रिणवत्रयस्त्रिंशौ त्वा स्तोमौ	16.29.a	1997	त्वमग्ने द्युभिस्त्वमाशुशुक्षणि	12.27.a
1963	त्रिताय त्वा द्विताय	1.39.b	1998	त्वमग्ने प्रथमो अङ्गिरा	33.6.a
1964	त्रिधा बद्धो वृषभो रोरवीति	19.5.b	1999	त्वमग्ने व्रतपा असि देव	4.21.a
1965	त्रिधा हितं पणिभिर्गुह्यमानं	19.6.a	2000	त्वमङ्ग प्रशंसिषो देवः	6.50.a
1966	त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः	35.4.a	2001	त्वमा ततन्योर्वन्तरिक्षं त्वं	33.16.b
1967	त्रिभिर्देवैस्त्रिंशता	22.21.b	2002	त्वमिन्द्र प्रतूर्तिष्वभि	32.66.a
1968	त्रिवत्सा अनुष्टुभे तुर्यवाह	26.16.b	2003	त्वमिमा ओषधीः सोम	33.16.a
1969	त्रिवृत् त्वा स्तोमः पृथिव्याश्च	16.17.a	2004	त्वमुत्तमास्योषधे तव वृक्षा	13.100.a
1970	त्रिवृदसि त्रिवृते त्वा	16.14.a	2005	त्वया सह द्रविणमिच्छमाना	13.29.b
1971	त्रिष्टुप् छन्द इहेन्द्रियं	23.18.b	2006	त्वया हि नः पितरः	21.53.a
1972	त्रिष्टुप् छन्दो जगती	15.19.b	2007	त्वष्टा तुरीपो अद्भुत	23.21.a
1973	त्रिष्टुभं छन्द इहेन्द्रियं	30.29.b	2008	त्वष्टा विष्णुः प्रजया	9.17.b
1974	त्रिष्टुभः स्वारश्च स्वारादन्तयमो	14.59.a	2009	त्वष्टा वीरं देवकामं	31.9.a
1975	त्रिष्टुभा च्छन्दसेन्द्रियं	30.40.b	2010	त्वष्टा सुदग्नो विदधातु	2.44.b
1976	त्रीणि त आहुर्दिवि	31.27.a	2011	त्वष्टा सुदग्नो विदधातु	9.16.b
1977	त्रीणि पदा वि चक्रमे	33.31.a	2012	त्वष्टुः प्रजानाम् प्रथमं	14.52.b
1978	त्रीणि पदानि निहिता	35.28.b	2013	त्वष्टमन्तस्त्वा सपेम	37.19.b
1979	त्रीणि शता त्री सहस्राण्यग्निं	32.7.a	2014	त्वष्टा रूपैः पूष्णा	11.42.b
1980	त्रीन्त्समुद्रान्त्समसृपत् स्वर्गा	14.33.a	2015	त्वष्टेर्दं विश्वं भुवनं	31.9.b
1981	त्रैष्टुमेन च्छन्दसाङ्गिरस्वत्	12.9.c	2016	त्वष्ट्रे स्वाहा त्वष्ट्रे तुरीपाय	24.28.b
1982	त्वं देवानामसि यह	31.40.b	2017	त्वां गन्धर्वा अखनश्च	13.99.a
1983	त्वं नो अग्ने वरुणस्य	23.3.a	2018	त्वां चित्रश्रवस्तम हवन्ते	16.53.a
1984	त्वं नो अग्ने तव देव	33.7.a	2019	त्वां वृत्रेष्विन्द्र सत्पतिं	29.42.b
1985	त्वं यविष्ठ दाशुषो	14.54.a	2020	त्वाश्च शश्वन्त उपयन्ति	18.76.b

2021	त्वा५ हि मन्द्रतममर्कशोकैर्ववृमहे	32.13.a	2056	दिवं मा लेखीरन्तरिक्षं मा	5.54.b
2022	त्वामग्ने अङ्गिरसो गुहा	16.49.a	2057	दिवं यच्छ दिवन् दृ५ह	16.84.d
2023	त्वामग्ने पुष्करा दध्यथर्वा	12.32.a	2058	दिवः सदा५सि बृहती	33.26.b
2024	त्वामग्ने पुष्करा दध्यथर्वा	16.43.a	2059	दिवक्षा असि वृषभ	28.14.b
2025	त्वामग्ने यजमाना अनु	13.29.a	2060	दिव न्ते धूमो गच्छत्वन्तरिक्षं	6.29.a
2026	त्वामग्ने वृणते ब्राह्मणा	29.3.a	2061	दिवमग्नेणास्पृक्ष आन्तरिक्षं मध्येनाप्राः	6.2.c
2027	त्वामग्ने हविष्मन्तो	16.52.a	2062	दिवमग्नेणास्पृक्षदन्तरिक्षं	30.20.b
2028	त्वामद्य ऋष आर्षेय	23.60.a	2063	दिवमनु विक्रमस्व	13.6.g
2029	त्वामद्य ऋषे	30.23.d	2064	दिवस्कम्भन्यसि धिषणासि	1.32.b
2030	त्वामद्य ऋषे	30.46.d	2065	दिवस्परि प्रथमं जज्ञे	13.19.a
2031	त्वामवस्युरा चके	23.1.b	2066	दिवस्पर्जन्यादन्तरिक्षात्पृथिव्यास्ततो	20.25.b
2032	त्वामिद्वि हवामहे सातौ	29.42.a	2067	दिवस्पृष्ट५ स्वर्गत्वा मिश्रा	18.65.b
2033	त्वामोषधे सोमो राजा	13.99.b	2068	दिवि धा इमं यज्ञमिमं	38.11.a
2034	त्वाष्टा दधच्छुष्ममिन्द्राय	22.29.a	2069	दिवि ते जन्म परम	12.12.b
2035	त्वाष्टौ लोमशसक्त्यौ	26.3.a	2070	दिवि मूर्धानन् दधिषे	14.15.b
2036	त्विषः संवृक् क्रत्वे	38.27.a	2071	दिवि मूर्धानन् दधिषे	16.44.b
2037	त्वे अग्ने स्वाहुत	32.14.a	2072	दिवि विष्णुर्व्यक्र५स्त जागतेन	2.46.a
2038	त्वे इषः सन्दधुर्भूरिवर्षसश्चित्रोतयो	13.107.b	2073	दिवीव चक्षु राततम्	6.6.b
2039	त्वे रायो अस्मे रायः	4.30.b	2074	दिवे त्वान्तरिक्षाय त्वा	5.33.d
2040	द५ष्टाभ्यां मलिम्लूञ्जम्भ्यैस्तस्करां (३)	12.79.a	2075	दिवे त्वान्तरिक्षाय त्वा	6.1.d
2041	दक्षिणा मारोह त्रिष्टुप्	11.19.a	2076	दिवे स्वाहा दिग्भ्यः	24.37.b
2042	दक्षिणा श्रद्धामाप्नोति	21.30.b	2077	दिवो नाकस्य पृष्ठात्	18.67.b
2043	दधद्रत्नानि दाशुषे	12.25.b	2078	दिवो मूर्धासि पृथिव्या	20.24.a
2044	दधद्रयि मयि पोषम्	8.20.b	2079	दिवो वर्षन्तस्मिध्यत	30.1.b
2045	दधद्रयि मयि पोषम्	29.38.b	2080	दिवो वा विष्ण उत वा पृथिव्या	5.25.a
2046	दधन्वा यो नयो अप्स्वन्तरा	21.2.b	2081	दिवो वृष्टिमेरय	15.8.b
2047	दधाना अभ्यनूषत हविषा	22.54.b	2082	दिव्ये योषणे बृहती	31.43.b
2048	दधानाः सोमन् दिवि	21.32.b	2083	दिव्यो गन्धर्वः केतपाः केतन्नः	10.1.b
2049	दधिक्राव्णो अकारिषञ्	25.34.a	2084	दिव्यो गन्धर्वः केतपूः	12.7.b
2050	दधे ह गर्भमृत्विषं यतो	25.65.b	2085	दिव्यो गन्धर्वः केतपूः	34.1.b
2051	दमेदमे समिधं यक्ष्यग्ने	9.24.b	2086	दिशः प्रदिश आदिशो	6.26.a
2052	दक्षा युवाकवः सुता	32.58.a	2087	दिशोनु विक्रमस्व	13.6.i
2053	दिग्भ्यः स्वाहा चन्द्राय	39.1.b	2088	दीक्षाये रूप५ शष्पाणि	21.13.a
2054	दिग्भ्यो नकुलान् बभ्रुका	26.30.b	2089	दीक्षातपसो स्तनूरसि तां त्वा	4.3.b
2055	दितिश्च मे द्यौश्च	19.34.c	2090	दीर्घामनु प्रसितिमायुषे	1.34.b

2091	दीर्घायुत्वाय बलाय वर्चसे	3.76.a		2126	देवं बर्हिर्वारितीनामध्वरे	23.56.a
2092	दीर्घायुत्वाय वर्चसे	3.73.b		2127	देवं बर्हिर्वारितीनां	30.21.a
2093	दुः शशसो मर्त्यो	22.67.b		2128	देवं बर्हिर्वारितीनां देवमिन्द्रं	30.44.a
2094	दुराधर्षं वरुणस्य	3.39.b		2129	देवत्रा यन्त मवसे सखायोऽनु	6.27.b
2095	दुरो देवीर्देशो महीर्ब्रह्मा	23.17.a		2130	देवलोकाय पेशितारम् मनुष्यलोकाय	34.12.b
2096	दुश्च्यवनः पृतनाषाळयुध्यो	18.39.b		2131	देववीतये त्वा	1.22.b
2097	दुष्टरस्तरन्नरातीर्वर्चो धा यज्ञवाहसि	11.3.b		2132	देव त्वष्टर्भूरि ते सः समेतु	6.27.a
2098	दुह इन्द्राय भेषजं पयः सोमः	23.34.b		2133	देव त्वष्टर्वसु रम हव्या ते	6.8.b
2099	दुहे धेनुः सरस्वती	22.40.b		2134	देव सवितः प्रसुव यज्ञं	10.1.a
2100	दूरङ्गमं ज्योतिषां ज्योतिरेकं	33.1.b		2135	देव सवितः प्रसुव	12.7.a
2101	दूरे चत्ताय च्छन्तसद्गहनं	9.36.b		2136	देव सवितः प्रसुव	34.1.a
2102	दूरेदृशे देवजाताय केतवे	4.47.b		2137	देव सवितरेतं त्वा	2.19.a
2103	दृश्हन्तां दुर्याः	1.15.a		2138	देव सवितरेष ते सोमस्तः	5.48.a
2104	दृश्हस्व देवि पृथिवि	12.70.a		2139	देव सोमैष ते लोकः	9.26.b
2105	दृश्हस्व मा ह्यर्मा	1.5.a		2140	देवस्त्वा सविता पुनातु	1.6.a
2106	दृशे च भासा बृहता	12.41.b		2141	देवस्त्वा सविता मध्वानक्तु	6.2.b
2107	दृशानो रुक्म उर्व्या	13.1.a		2142	देवस्त्वा सविता मध्वानक्तु	37.11.b
2108	दृशानो रुक्म उर्व्या	13.26.a		2143	देवस्त्वा सविता श्रपयतु	1.38.b
2109	दृशे विश्वाय सूर्यम्	8.23.b		2144	देवस्य चेततो महीम्	24.15.a
2110	दृशे विश्वाय सूर्यम्	9.6.b		2145	देवस्य त्वा सवितुः	1.13.b
2111	दृशे विश्वाय सूर्यम्	32.31.b		2146	देवस्य त्वा सवितुः	1.36.a
2112	दृष्ट्वा परिस्तुतो रसः शुक्रेण	21.76.c		2147	देवस्य त्वा सवितुः	1.40.a
2113	दृष्ट्वा रूपे व्याकरोत्	21.75.a		2148	देवस्य त्वा सवितुः	2.22.b
2114	दृष्ट्वा चिदारुजे वसु	29.45.b		2149	देवस्य त्वा सवितुः	2.22.d
2115	दृष्ट्वा चिदारुजे वसु	36.5.b		2150	देवस्य त्वा सवितुः	5.28.a
2116	देव इव सविता सत्यधर्मेन्द्रो	13.67.b		2151	देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनो	5.33.a
2117	देव इन्द्रो नराशः सस्त्रिवरूथः	23.54.a		2152	देवस्य त्वा सवितुः	6.1.a
2118	देव इन्द्रो नराशः सस्त्रिवरूथस्त्रिवन्धुरो	30.19.a		2153	देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनो	6.10.a
2119	देवं देवत्रा सूर्यमगन्म	22.6.b		2154	देवस्य त्वा सवितुः	6.43.a
2120	देवं देवत्रा सूर्यमगन्म	29.10.b		2155	देवस्य त्वा सवितुः	10.39.a
2121	देवं देवत्रा सूर्यमगन्म	35.47.b		2156	देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनो	11.3.c
2122	देवं देवत्रा सूर्यमगन्म	38.24.b		2157	देवस्य त्वा सवितुः	12.9.a
2123	देवं बर्हिः सरस्वती	23.47.a		2158	देवस्य त्वा सवितुः	12.28.a
2124	देवं बर्हिरिन्द्रः सुदेवं	30.12.a		2159	देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे	20.7.c
2125	देवं बर्हिर्योधस	30.35.a		2160	देवस्य त्वा सवितुः	21.93.f

2161	देवस्यत्वा सवितु :	24.1.b	2196	देवास्त्वा देवयज्यायै	5.53.b
2162	देवस्य त्वा सवितु :	37.1.a	2197	देवी उषासा अश्विना	23.49.a
2163	देवस्य त्वा सवितु :	38.1.a	2198	देवी उषासानक्ता देवमिन्द्रं	30.37.a
2164	देवस्य वयश् सवितु :	10.14.a	2199	देवी उषासानक्तेन्द्रं	30.14.a
2165	देवस्य वयश् सवितु :	10.14.c	2200	देवी ऊर्जाहुती दुधे	23.51.a
2166	देवस्य वयश् सवितु :	10.18.a	2201	देवी ऊर्जाहुती दुधे	30.16.a
2167	देवस्य सवितु भगिणोऽसि	15.30.b	2202	देवी ऊर्जाहुती दुधे	30.39.a
2168	देवस्य सवितु मतिमासवै	24.18.a	2203	देवी जोष्ट्री वसुधित्ती	30.15.a
2169	देवस्वा सवितोद्वपतु सुपाणि :	12.65.a	2204	देवी जोष्ट्री वसुधित्ती	30.38.a
2170	देवश्रुतौ देवेष्वाधोषतम्	5.22.a	2205	देवी जोष्ट्री सरस्वत्यश्विने	23.50.a
2171	देवश्रुत्वं देव धर्म देवो	37.18.b	2206	देवी द्यावापृथिवी मखस्य	37.3.a
2172	देवसेनानामभिभञ्जतीनां जयन्तीनां	18.40.b	2207	देवीराप : शुद्धा वोद्वश्	6.17.a
2173	देवहूर्यज्ञ आ च वक्षत्सुम्नहूर्यज्ञ	18.62.a	2208	देवीराप एष वो गर्भस्तश्	9.26.a
2174	दाश्वाश्सो दाशुष : सुतम्	7.33.b	2209	देवीरापो अग्नेगुवो	1.17.a
2175	देवा आशापाला एतं	24.25.a	2210	देवीरापो अपां नपाद्यो	6.39.a
2176	देवा इदस्य हविरद्यमायन्यो	31.32.b	2211	देवीरापो अपां नपाद्यो	10.8.a
2177	देवाँ (२) - आ वीतये	24.21.b	2212	देवीद्वारो अश्विना भिषजेन्द्रे	23.48.a
2178	देवाँ (२) - आ सादया	24.22.b	2213	देवीद्वार इन्द्रश् सङ्घाते	30.13.a
2179	देवा गातुविदो गातुमित्वा	2.39.a	2214	देवीद्वारो बृहतीर्विश्वमिन्वा	31.42.b
2180	देवा गातुविदो गातुमित्वा	9.21.a	2215	देवीद्वारो वयोधसश्	30.36.a
2181	देवा देवानाम् भिषजा	23.52.a	2216	देवीस्तिष्ठस्तिष्ठो देवी	23.53.a
2182	देवा नो यथा सदमिद्	27.18.b	2217	देवीस्तिष्ठस्तिष्ठो देवी :	30.18.a
2183	देवा देवैरवन्तु मा	21.103.c	2218	देवीस्तिष्ठस्तिष्ठो देवीर्वयोधसं	30.41.a
2184	देवा दैव्या होतारा	30.17.a	2219	देवेन नो मनसा देव	33.17.a
2185	देवा दैव्या होतारा	30.40.a	2220	देवेभिर्युक्तमदिति : सजोषा :	31.4.b
2186	देवाना न्त्वा पत्नी	12.63.a	2221	देवेभ्य : कर्म कृत्वास्तं प्रेत	3.55.b
2187	देवानां पत्न्यो दिश :	25.38.b	2222	देवेभ्यस्त्वा देवायुवङ् गृह्णामि	7.25.a
2188	देवानाम् भद्रा सुमति	27.19.a	2223	देवेभ्यस्त्वा मरीचिपेभ्य	7.5.e
2189	देवानाश् सख्यमुपसेदिमा	27.19.b	2224	देवेभ्यस्त्वा मरीचिपेभ्यो देवाश्शो	7.3.b
2190	देवानाश् समिदसि	9.26.e	2225	देवेभ्यो हि प्रथमं	32.54.a
2191	देवान् दिवमगन्यज्ञस्ततो मा द्रविणमष्टु	9.46.a	2226	देवेष्वक्रत श्रव : क	35.51.b
2192	देवानामसि सस्नितमं	1.12.a	2227	देवो अग्नि : स्विष्टकृद्दे	30.22.a
2193	देवा यद् यज्ञं तन्वाना	35.15.b	2228	देवो अग्नि : स्विष्टकृद्देवमिन्द्रं	30.45.a
2194	देवा यज्ञमतन्वत भेषजं	21.12.a	2229	देवो अग्नि : स्विष्टकृद्देवान्यक्षद्य	23.57.a
2195	देवावीर्देवान्हविषा यजास्यग्ने	12.35.b	2230	देवो देवेभ्य : पवस्व येषाम्	7.1.b

2231	देवो देवै : सवीर्यो	30.3.b	2266	द्यौश्च म इन्द्रश्च	19.30.b
2232	देवो देवै र्वनस्पति हिंरण्यपर्णो	23.55.a	2267	द्यौरसि पृथिव्यसि	1.4.a
2233	देवो देवै र्वनस्पति हिंरण्यपर्णो	30.20.a	2268	द्यौरासीत् पूर्वचित्ति	25.13.a
2234	देवो न : सविता वसोर्दाता	4.22.b	2269	द्यौरासीत् पूर्वचित्ति	25.56.a
2235	देवो नराशंसो देवमिन्द्रं	30.42.a	2270	द्यौस्ते पृथिव्यन्तरिक्षं	25.45.a
2236	देवो व : सविता	1.1.b	2271	द्यौस्ते पृष्ठं पृथिवीं सधस्थ	12.20.a
2237	देवो व : सविता प्रतिगृह्णातु	1.26.b	2272	द्रप्सश्चस्कन्द पृथिवीमनु	14.5.a
2238	देवो वनस्पतिर्देवमिन्द्रं	30.43.a	2273	द्रापे अन्धसस्पते दरिद्र	17.47.a
2239	देहि मे ददामि ते नि मे	3.58.a	2274	द्रुपदादिव मुमुक्षान :	22.5.a
2240	दैव्यो वम्रियो भूतस्य	37.4.a	2275	द्रुन : सर्पिरासुति : प्रत्नो	12.71.a
2241	दैवीं धियम् मनामहे	4.15.a	2276	द्वात्रिंशच्च मे द्वात्रिंशच्च	19.37.b
2242	दैवीं नावश्च स्वरित्रामना	23.6.b	2277	द्वारो देवीरन्वस्य विश्वे	29.16.a
2243	दैवीर्विश : प्रायासिष्ठाश्च	30.14.b	2278	द्वारो देवी रभितो वि	22.25.b
2244	दैव्या अध्वर्यवस्त्वा	25.44.a	2279	द्विपच्चतुष्पदस्माकश्च सर्वमस्त्वनातुरम्	13.97.b
2245	दैव्या अध्वर्यू आ	32.33.a	2280	द्विपदं छन्द इन्द्रियमुक्षाणं	30.32.b
2246	दैव्या अध्वर्यू आ	32.73.a	2281	द्विपदा च्छन्द इन्द्रियमुक्षा	23.21.b
2247	दैव्या मिमाना मनुष :	22.27.a	2282	द्विपदा च्छन्दसेन्द्रियं भगमिन्द्रे	30.43.b
2248	दैव्याय कर्मणे शुन्धध्वं	1.19.a	2283	द्विपदा याश्चतुष्पदा :	25.36.a
2249	दैव्याय धर्त्रे जोष्ट्रे देवश्री :	18.56.a	2284	द्विषतो वधोऽसि	1.45.c
2250	दैव्या होतारा ऊर्ध्वमध्वरं	29.18.a	2285	द्वे विरूपे चरत : स्वर्थे	32.5.a
2251	दैव्या होतारा प्रथमा	31.44.a	2286	द्वे सृती अशृणवं	21.49.a
2252	दैव्या होतारा भिषजा	22.47.b	2287	धनञ्जयश्च रणेरणे	12.34.b
2253	दैव्या होतारा भिषजेन्द्रेण	23.19.a	2288	धनश्च सनिष्यन्तीना	13.83.b
2254	दोग्ध्री धेनुर्वोळ्हा नड्वा	24.31.a	2289	धनु : शत्रोरपकामं कृणोति	31.14.b
2255	द्यावाक्षामा रुक्मो अन्तर्विभाति	13.2.b	2290	धन्वना गा धन्वनाजिञ्	31.14.a
2256	द्यावाक्षामा रुक्मो अन्तर्विभाति	18.70.b	2291	धर्ता च विधर्ता	18.83.b
2257	द्यावापृथिवी गच्छ स्वाहा	6.28.d	2292	धर्ता दिवो वि भाति	37.16.a
2258	द्यावापृथिवी वरुणस्य धर्मणा	33.33.b	2293	धर्त्रमसि दिव	1.29.c
2259	द्यावापृथिव्योर्दक्षिणं	27.8.d	2294	धर्मासि सुधर्ममित्यस्मे नृम्णानि	38.14.b
2260	द्युतद्यामा नियुत : पत्यमान :	32.55.b	2295	धाता च म इन्द्रश्च	19.29.b
2261	द्युतानस्त्वा मारुतो मिनोतु	5.35.a	2296	धाता राति : सवितेदं	9.17.a
2262	द्युभिरक्तुभि : परि	33.24.a	2297	धाना : करम्भ : सक्तव :	21.21.a
2263	द्युभिरहोभिरक्तुभिर्व्यक्तं	35.36.a	2298	धानानाश्च रूपं कुबलं	21.22.a
2264	द्युमत्तमा सुप्रतीकस्य	29.11.b	2299	धानावन्तं करम्भिणमपूपवन्त	22.14.a
2265	द्यौ : शान्तिरन्तरिक्षश्च शान्ति :	36.17.a	2300	धान्यमसि धिनुहि देवान्	1.33.a

2301	धामच्छदशिरिन्द्रो ब्रह्मा	20.45.a	2336	ध्रुवासि धरुणास्तुता	14.16.a
2302	धामन्ते विश्वं भुवनमधि	19.12.a	2337	ध्रुवासि धरुणेतो जज्ञे	14.36.a
2303	धाम्ने धाम्ने भव यजुषे	1.48.b	2338	ध्रुवासि ध्रुवोऽस्मिन्यजमान	5.36.b
2304	धारया मयि प्रजाऽ	12.59.b	2339	ध्रुवोऽसि धरुणः कृष्यै	10.31.b
2305	धारया मयि प्रजाऽ	12.59.d	2340	ध्रुवोऽसि पृथिवीं दृश्ह	5.18.a
2306	धारया मयि प्रजाऽ	12.59.f	2341	नक्षत्राणि च म इन्द्रश्च	19.30.c
2307	धारया मयि प्रजाऽ	12.59.h	2342	नक्षत्राणि च्छन्दो वाक्	15.20.b
2308	धिनुहि मां यज्ञन्यम्	1.33.b	2343	नक्षत्रेभ्यः किर्मिरं चन्द्रमसे	34.21.b
2309	धियङ् घृताचीऽ साधन्ता	32.57.b	2344	नक्षत्रेभ्यः स्वाहा नक्षत्रियेभ्यः	24.38.a
2310	धिया भगम् मनामहे	24.18.b	2345	नक्तोषासा समनसा विरूपे	13.2.a
2311	धियो यो नः प्रचोदयात्	3.43.b	2346	नक्तोषासा समनसा विरूपे	18.70.a
2312	धियो यो नः	24.13.b	2347	न जायमानो नशते न	32.79.b
2313	धियो यो नः	36.3.c	2348	न तं विदाथ य इमा	18.31.a
2314	धियो यो नः प्रचोदयात्	34.2.b	2349	न तद्रक्षाऽसि न	33.39.a
2315	धियो विश्वा वि	22.71.b	2350	न तस्य प्रतिमा अस्ति	35.25.a
2316	धिषणासि पर्वती प्रति	1.32.a	2351	न ते दूरे परमा चिद्रजाऽस्या	33.13.a
2317	धिषणास्त्वा देवी	12.63.c	2352	न त्वदन्यो मघवन्नस्ति	6.50.b
2318	धिषण्या वरिवोविदम्	22.68.b	2353	न त्वावाँ(२) - अन्यो	29.41.a
2319	धीतिश्च मे क्रतुश्च	19.13.b	2354	नदीभ्यः पौञ्जिष्टमृक्षीकाभ्यो	34.8.a
2320	धीरा देवेषु सुमन्या	13.68.b	2355	नभ उदर्येण चक्रवाकौ	27.12.a
2321	धुमं चित्रश्रवस्तमम्	12.64.b	2356	नभश्च नभस्यश्च	15.16.e
2322	धूम्रा बभ्रुनीकाशाः पितृणाऽ	26.22.a	2357	नभसे स्वाहा नभस्याय	24.44.b
2323	धूम्रान्वसन्ताया लभते	26.15.a	2358	नभोऽसि प्रतक्का मृष्टोऽसि	5.42.b
2324	धूरसि धूर्व धूर्वन्तं	1.11.a	2359	नम आखिदते च प्रखिदते	17.46.b
2325	धूर्व तं यं वयं	1.11.b	2360	नम आतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्य	17.22.b
2326	धृते दृश्ह मा मित्रस्य	36.18.a	2361	नम आव्याधिनीभ्यो विविध्यन्तीभ्य	17.24.b
2327	धृते दृश्ह मा	36.19.a	2362	नम आशवे चाजिराय च	17.31.a
2328	धृष्टिर्द्वर्णन् दिवेदिवे भेतारम्	12.26.b	2363	नम आशुषेणाय चाशुरथाय	17.34.b
2329	धृष्टिरस्यपात्रे अग्निमामाद	1.27.a	2364	नम उष्णीषिणे गिरिचराय	17.22.a
2330	ध्रुवक्षितिर्ध्रुवयोनिर्ध्रुवासि	15.1.a	2365	नम ऊर्म्याय चावस्वन्याय	17.31.b
2331	ध्रुवं ध्रुवेण मनसा वाचा	7.28.a	2366	नमः ककुभाय निषङ्गिणे	17.20.b
2332	ध्रुवमसि पृथिवी	1.28.a	2367	नमः कपर्दिने च पुलस्तिने	17.43.b
2333	ध्रुवसद न्त्वा नृषदम् मनः	10.2.a	2368	नमः कपर्दिने च व्युप्तकेशाय	17.29.a
2334	ध्रुवा असदन्वृतस्य योनौ	2.9.a	2369	नमः कुल्याय च सरस्याय	17.37.b
2335	ध्रुवा अस्मिन् गोपतौ	1.3.a	2370	नमः कूप्याय चावट्याय	17.38.a

2371	नमः कृत्स्नायताय धावते	17.20.a	2406	नमो ज्येष्ठाय च कनिष्ठाय	17.32.a
2372	नमः क्षत्तुभ्यः सङ्ग्रहीतृभ्यश्च	17.26.b	2407	नमो देवेभ्यः स्वधा	2.10.b
2373	नमः पर्णाय च पर्णशदाय	17.46.a	2408	नमो धृष्णवे च प्रमृशाय	17.36.a
2374	नमः पार्याय चावार्याय	17.42.a	2409	नमो निषादेभ्यः पुञ्जिष्टेभ्यश्च	17.27.b
2375	नमः शङ्गवे च पशुपतये	17.40.a	2410	नमो बभ्रुशायान्याधिनेऽन्नानां	17.18.a
2376	नमः शम्भवे च मयोभवे	17.41.b	2411	नमो बिल्मिने च कवचिने	17.35.a
2377	नमः शयानेभ्य आसीनेभ्य	17.23.b	2412	नमो भरन्त एमसि	3.30.b
2378	नमः शर्वाय च पशुपतये	17.28.b	2413	नमो भूत्यै येदं चकार	13.66.c
2379	नमः शष्पिञ्जराय त्विषीमते	17.17.b	2414	नमो मध्यमाय चापगल्भाय	17.32.b
2380	नमः शुष्क्याय च हरित्याय	17.45.a	2415	नमो मन्त्रिणे वाणिजाय कक्षाणां	17.19.b
2381	नमः श्रुताय च श्रुतसेनाय	17.35.b	2416	नमो मात्रे पृथिव्या	10.31.a
2382	नमः श्लोक्याय चावसान्याय	17.33.b	2417	नमो मित्रस्य वरुणस्य चक्षसे	4.47.a
2383	नमः श्वभ्यः श्वपतिभ्यश्च	17.28.a	2418	नमो मेध्याय च विद्युत्याय	17.38.b
2384	नमः सभाभ्यः सभापतिभ्य	17.24.a	2419	नमो रुद्रायाततायिने क्षेत्राणां	17.18.b
2385	नमः सिकत्याय च प्रवाह्याय	17.43.a	2420	नमो रोहिताय स्थपतये वृक्षाणां	17.19.a
2386	नमः सु ते निर्ऋते	13.64.a	2421	नमो लोप्याय चोलप्याय	17.45.b
2387	नमः सुकायिभ्यो जिघांसद्भ्यो	17.21.b	2422	नमो वः किरिकेभ्यो देवानां	17.46.c
2388	नमः सेनाभ्यः सेनानिभ्यश्च	17.26.a	2423	नमो वः पितरः शुष्माय	2.57.a
2389	नमः सोमाय च रुद्राय	17.39.b	2424	नमो वः पितरो घोराय	2.57.c
2390	नमः सोभ्याय च प्रतिसर्याय	17.33.a	2425	नमो वः पितरो यज्ञीवं	2.57.b
2391	नमः सुत्याय च पथ्याय	17.37.a	2426	नमो वञ्चते परिवञ्चते स्तायूनां	17.21.a
2392	नमस्त आतानानर्वा प्रेहि	6.16.a	2427	नमो वन्याय च कक्ष्याय	17.34.a
2393	नमस्त आयुधायानातताय	17.14.a	2428	नमो वरुणायाभिष्ठितो	9.23.d
2394	नमस्तक्षभ्यो रथकारेभ्यश्च	17.27.a	2429	नमो वात्याय च रेष्ण्याय	17.39.a
2395	नमस्तीक्ष्णेषवे चायुधिने	17.36.b	2430	नमो विसृजद्भ्यो विध्यद्भ्य	17.23.a
2396	नमस्तीर्थ्याय च कूल्याय	17.42.b	2431	नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यो	17.41.a
2397	नमस्ते अस्तु विद्युते	36.21.a	2432	नमो वृद्धाय च सवृधे च	17.30.b
2398	नमस्ते भगवन्नस्तु यतः	36.21.b	2433	नमो व्रज्याय च गोष्ठ्याय	17.44.a
2399	नमस्ते रुद्र मन्यव उतो	17.1.a	2434	नमोऽस्तु नीलग्रीवाय	17.8.a
2400	नमस्ते हरसे शोचिषे	18.12.a	2435	नमोऽस्तु रुद्रेभ्यो ये	17.64.a
2401	नमस्ते हरसे शोचिषे	36.20.a	2436	नमोऽस्तु रुद्रेभ्यो ये	17.64.e
2402	नमो गणेभ्यो गणपतिभ्यश्च	17.25.a	2437	नमोऽस्तु रुद्रेभ्यो ये	17.64.i
2403	नमो गिरिशयाय च शिपिविष्टाय	17.29.b	2438	नमोऽस्तु सर्पेभ्यो	14.6.a
2404	नमो गृत्सेभ्यो गृत्सपतिभ्यश्च	17.25.b	2439	नमो हिरण्यबाहवे सेनान्ये	17.17.a
2405	नमोऽग्नेवधाय च दूरेवधाय	17.40.b	2440	नमो हृद्याय च निवेष्ण्याय	17.44.b

2441	नमो ह्रस्वाय च वामनाय	17.30.a	2476	निशीर्य शल्यानां मुखा	17.13.b
2442	न यत्परो नान्तर	22.67.a	2477	निषसाद धृतव्रतो वरुण :	11.37.a
2443	नराशंसः प्रति शूरो	22.22.a	2478	निषसाद धृतव्रतो वरुण :	21.93.c
2444	नराशंसस्य महिमानमेषामुप	31.39.a	2479	निष्कृत्यै स्वाहा प्रायश्चित्यै	39.11.b
2445	नर्माय पुश्चलूश् हसाय	34.20.a	2480	निष्क्रव्यादश् सेधा	1.27.b
2446	नर्माय रेभश् हसाय	34.6.b	2481	निहारं निहरामि ते निहारं	3.58.b
2447	नर्य प्रजां मे पाहि शंस्य	3.46.a	2482	नि होता होतृषदने	12.36.a
2448	नवभिरस्तुवत पितरोऽसृज्यन्तादिति	15.33.a	2483	नि होता पूर्व्य :	14.39.b
2449	नवविशत्यास्तुवत वनस्पतयो	15.35.b	2484	नि होता पूर्व्य :	32.4.b
2450	न वा उ एतन् म्रियसे	25.18.a	2485	न्यग्रोधश्चमसैः शल्मलि	25.14.b
2451	नहि तेषाममा चन नाध्वसु	3.40.a	2486	नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः	17.56.a
2452	नहि स्पशमविदन्नन्यमस्माद्वैश्वानरात्पुर	32.60.a	2487	नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः	17.57.a
2453	नाकः षट्त्रिंशो विवर्तो	15.26.b	2488	नीहारेण प्रावृता जल्प्या	18.31.b
2454	नाकङ् गृष्णाणाः सुकृतस्य	16.72.b	2489	नृचक्षसां भागोऽसि धातुराधिपत्यं	15.28.a
2455	नाक्रो मकरः कुलीपयस्ते	26.39.b	2490	नृत्ताय सूतं गीताय	34.6.a
2456	नान्पूर्वया निविदा हूमहे	27.20.a	2491	नृषदे वेळप्सुषदे वेङ् बर्हिषदे	18.12.c
2457	नाभा पृथिव्या समिधाने	12.77.a	2492	नृषद्वरसदृतसद्व्योमसदब्जा	13.15.b
2458	नाभि न्ते शुन्धामि मेद्र न्ते	6.18.b	2493	नृषद्वरसदृतसद्व्योमस दब्जा	11.34.b
2459	नाभिर्मे चित्तं विज्ञानम्	21.100.a	2494	नैन मूर्ध्वन्न तिर्यञ्च	35.24.b
2460	नाभ्या आसीदन्तरिक्षश्	35.13.a	2495	पङ्क्ति छन्द इहेन्द्रियं	30.28.b
2461	नाभ्यै स्वाहा पूताय	39.1.c	2496	पङ्क्तिश्छन्द इहेन्द्रियं	23.17.b
2462	नाना हि वा न्देवहितश्	21.6.a	2497	पङ्क्तिश्छन्द उष्णिक्	15.18.b
2463	नार्यस्ते पत्न्यो लोम	25.38.a	2498	पङ्क्त्या च्छन्दसेन्द्रियश्	30.39.b
2464	नाशयित्री बलासस्यार्शस	13.96.a	2499	पङ्क्त्यै निधनवन्निधनवत आग्रयण	14.65.a
2465	निकामेनिकामे नः पर्जन्यो	24.32.a	2500	पञ्चदश च मे पञ्चदश च मे	19.36.b
2466	निक्रमणं निषदनं विवर्तनं	27.42.a	2501	पञ्चदशस्त्वा स्तोमः पृथिव्याश्	16.20.a
2467	निग्राभ्या स्थ देवश्रुतस्तर्पयत	6.43.d	2502	पञ्च दिशो दैवीर्यज्ञमवन्तु	18.54.a
2468	निधीना न्त्वा निधिपतिश्	25.21.b	2503	पञ्च नद्यः सरस्वतीमपि	33.5.a
2469	निन्दाद्यो अस्मान्धिप्साच्च	12.81.b	2504	पञ्चभिरस्तुवत भूतान्यसृज्यन्त	15.32.b
2470	नि नो रयिश् सुभोजसं	29.26.b	2505	पञ्चविंशतिश्च मे पञ्चविंशतिश्च	19.36.c
2471	नियुत्वान्वाय आ गह्वर्यश्	29.29.a	2506	पञ्चविंशत्यास्तुवतारण्याः	15.35.a
2472	नियुत्वान्तोमपीतये	29.27.b	2507	पञ्चस्वन्तः पुरुष आविवेश	25.54.a
2473	निर्ऋत्यै पञ्चम्यग्रीषोमयोः	27.8.b	2508	पञ्चाविर्वयो गायत्री	15.13.a
2474	निविष्टाय स्वाहोपविष्टाय	24.8.a	2509	पञ्चाविश्च मे पञ्चावी च	19.38.b
2475	निवेशनः सङ्गमनो वसूनां	13.67.a	2510	पत्ये विश्वस्य भूमनो जुहोमि	18.78.b

2511	पथस्पथ : परिपति वचस्या	33.30.a	2546	परीमं यजमानश्च रायो	6.7.b
2512	पथो अनक्तु मध्वा	29.12.b	2547	परीमे गामनेषत पर्यग्निमहृषत	35.51.a
2513	पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्	35.13.b	2548	परुषि च मे शरीराणि	19.15.c
2514	पयः पृथिव्यां पय ओषधीषु	20.7.a	2549	परो दिवा पर एना पृथिव्या	18.29.a
2515	पयः सहस्रसामृषिम्	3.22.b	2550	परो मर्तः परः	24.5.b
2516	पयसा शुक्रममृतञ्च जनित्रश्च	21.81.a	2551	पवमानः सो अद्य नः	21.44.a
2517	पयसो रूपं यद्यवा	21.23.a	2552	पवित्रेण पुनीहि मा	21.42.a
2518	पयसो रेत आभृतं तस्य	38.26.c	2553	पवित्रेण शतायुषा	21.38.b
2519	पयस्या बृहस्पतये पाङ्क्ताय	31.49.b	2554	पवित्रेण शतायुषा	21.39.b
2520	पयस्वतीः प्रदिशः सन्तु	20.7.b	2555	पवित्रे स्थो वैष्णव्यौ	1.16.a
2521	पयस्वानग्न आगमं तं	22.7.b	2556	पशुभिः पशूनाप्नोति	21.20.a
2522	परम् मृत्यो अनु परेहि	35.40.a	2557	पशूश्चस्ताश्चक्रे	35.6.b
2523	परमस्याः परावतो रोहिदश्च	12.73.a	2558	पशूनाश्च रूपमन्नस्य रसो	39.3.b
2524	परमेण पशुना क्रीयसे	4.37.b	2559	पश्येम शरदः शतं	36.24.b
2525	परमे वृक्ष आयुधं निधाय	17.51.b	2560	पष्ठवाद् च मे पष्ठौही च	19.39.a
2526	परमेष्ठ्यभिधीतः प्रजापति	9.38.a	2561	पष्ठवाहो विराज उक्षाणो	26.17.a
2527	परमेष्ठी त्वा सादयतु	16.79.e	2562	पस्त्यासु चक्रे वरुणः	11.14.b
2528	परमेष्ठी त्वा सादयतु	16.84.c	2563	पक्ष्माणि गोधूमैः कुवलैस्तानि	21.86.b
2529	परस्या अधि सँवतोऽवरां (३)	12.72.a	2564	पातं नो अश्विना दिवा	22.47.a
2530	परापुरो निपुरो ये	2.55.b	2565	पातमाग्नयः पिपृतमाग्नयो नमो	5.43.c
2531	परापूतश्च रक्षः प्रतिपूता	1.25.b	2566	पातैनं प्राञ्चम् पातैनम्	11.16.b
2532	परिगृह्य देवा यज्ञमायन् देवा	18.56.b	2567	पादोऽस्य विश्वा भूतानि	35.3.b
2533	परिचिदसि तया देवतयाङ्गिरस्वद्	13.54.b	2568	पाप्मा हतो न सोमः	6.48.b
2534	परि णो हेती रुद्रस्य	17.50.a	2569	पाप्मने क्लीबमाक्रयाया	34.5.b
2535	परि ते दूळभो रथोऽस्माँ	3.44.a	2570	पाराय मार्गारिमवाराय केवर्तन्	34.16.b
2536	परि ते धन्वनो हेति	17.11.a	2571	पार्श्वतः श्रोणितः शितामत	23.44.c
2537	परि त्वा गिर्वणो गिर	5.37.a	2572	पार्श्वतः श्रोणितः शितामत	23.44.f
2538	परि त्वाग्ने पुरं	12.26.a	2573	पार्श्वतः श्रोणितः शितामत	23.44.i
2539	परि द्यावापृथिवी सद्य	35.31.a	2574	पावकया यश्चितयन्त्या	18.11.a
2540	परि माग्ने दुश्चरिताद्	4.40.a	2575	पावकवर्चाः शुक्रवर्चा	13.106.a
2541	परि वाजपतिः कवि	12.25.a	2576	पावकवर्णाः शुचयो विपश्चितो	32.81.b
2542	परिवृद्धि हरसा माभिमश्स्थाः	14.43.b	2577	पावका नः सरस्वती	22.69.a
2543	परिवीरसि परि त्वा दैवी	6.7.a	2578	पावको अस्मभ्यश्च शिवो	18.5.b
2544	परीतो पिञ्चता सुतश्च	21.2.a	2579	पावको अस्मभ्यश्च शिवो	18.6.b
2545	परीत्य भूतानि परीत्य	35.30.a	2580	पाहि यज्ञं पाहि यज्ञपति	2.9.b

2581	पाहि यज्ञं पाहि यज्ञपतिम्	7.21.b	2616	पुनर्न : पितरो मनो ददातु	3.63.a
2582	पितर : शुन्धध्वम्	21.37.b	2617	पुनर्मन : पुनरायुर्म आगात्	4.20.a
2583	पितरश्च प्रयन्स्व :	3.6.b	2618	पुनस्त्वादित्या रुद्रा वसव :	12.85.a
2584	पिता नोऽसि पिता	37.19.a	2619	पुनस्त्वादित्या रुद्रा वसव :	13.45.a
2585	पितुं नु स्तोषं महो	33.2.a	2620	पुनाति ते परिस्रुतः	21.4.a
2586	पितृभ्य : स्वधायिभ्य : स्वधा	21.36.a	2621	पुनीहीन्द्राय पातवे	22.16.b
2587	पितृणां च मन्मभि :	3.61.b	2622	पुमान् पुत्रो जायते विन्दते	8.4.b
2588	पितृन् पृथिवीमग्न्यज्ञ : ततो मा	9.46.b	2623	पुरन्दरो गोत्रभिद्वज्रबाहुरा	22.23.b
2589	पितैर्वैधि सूनव आ सुशेवा	15.3.b	2624	पुरस्ता त्सारस्वती	26.1.b
2590	पिद्वो न्यङ्कु : कक्कटस्तेऽ	26.36.b	2625	पुरा क्रूरस्य विसृपो	1.45.a
2591	पिपृतां नो भरीमभि :	9.31.b	2626	पुरीषं वसान : सुकृतस्य	14.33.b
2592	पिपृतां नो भरीमभि :	14.34.b	2627	पुरीष्य : पुरुप्रियोऽग्रे	12.73.b
2593	पिबन्तु मदन्तु व्यन्तु	23.43.c	2628	पुरीष्यासो अग्र्य :	13.51.a
2594	पिबा मित्रस्य धामभि :	32.10.b	2629	पुरीष्योऽसि विश्वभरा अथर्वा	12.31.c
2595	पीयति त्वो अनु त्वो	13.43.b	2630	पुरुदस्मो विषुरूप इन्दुरन्त	9.29.a
2596	पीवो अन्ना रयिवृध :	29.23.a	2631	पुरुषपः सुरेतसं मघोनमिन्द्राय	30.9.b
2597	पुञ्जिकस्थला च क्रतुस्थला	16.31.b	2632	पुरुष एवेदः सर्व	35.2.a
2598	पुत्रमिव पितरा अश्विनोभेन्द्रावथु :	11.47.a	2633	पुरुषमृगश्चन्द्रमसो गोधा	26.39.a
2599	पुत्रमिव पितरा अश्विनो	22.62.a	2634	पुरुषो वयस्तन्द्रं छन्दो	15.10.b
2600	पुत्रासो यत्र पितरो	27.26.b	2635	पुष्पेभ्य : स्वाहा फलेभ्य :	24.40.b
2601	पुत्रेभ्य : पितरस्तस्य वस्व :	21.63.b	2636	पूतं पवित्रेणेवाज्यमाप :	22.5.b
2602	पुत्रेभ्य : प्रायच्छददिति :	12.60.b	2637	पूर्णां दर्वि परा पत	3.57.a
2603	पुत्रो मातरा विचरन्नुपावसि	13.106.b	2638	पूर्वेषां पन्थामनुदृश्य धीरा	33.37.b
2604	पुन : कृण्वाना पितरा	16.75.b	2639	पूर्वो यो देवेभ्यो जातो	35.20.b
2605	पुन : प्राण : पुनरात्मा म	4.20.b	2640	पूषणं वनिष्ठुनान्धाहीन्तस्थूलगुदया	27.10.a
2606	पुनन्तु मा देवजना :	21.41.a	2641	पूषणन् दोर्भ्यामिश्विना	27.6.b
2607	पुनन्तु मा पितर : सोम्यास :	21.38.a	2642	पूषन्तव व्रते वयं	33.29.a
2608	पुनन्तु मा पितामहा :	21.39.a	2643	पूषन्नेक ऋषे यम सूर्य	40.16.a
2609	पुनन्तु विश्वा भूतानि	21.41.b	2644	पूषा च म इन्द्रश्च	19.28.c
2610	पुनरासद्य सदनमपश्च	13.40.a	2645	पूषा पञ्चाक्षरेण पञ्च ऋतूनुदजय	10.41.a
2611	पुनरूर्जा निवर्तस्व पुनरग्न	13.10.a	2646	पूषा नो यथा वेदसा	27.22.b
2612	पुनरूर्जा निवर्तस्व	13.41.a	2647	पूषासि घर्माय दीष्व	38.3.b
2613	पुनरूर्जा निवर्तस्व सा न :	9.32.b	2648	पूष्णे स्वाहा पूष्णे	24.28.a
2614	पुनर्न : पाह्यः हस :	13.10.b	2649	पूष्णो नवमी त्वष्टुर्दशमीन्द्रस्यैकादशी	27.8.c
2615	पुनर्न : पाह्यः हस :	13.41.b	2650	पूष्णे स्वाहा बृहस्पतये	11.12.b

2651	पृच्छामि त्वा चितये	25.51.a	2686	पृष्टो दिवि पृष्टो अग्निः	20.42.a
2652	पृच्छामि त्वा परमन्तम्	25.63.a	2687	पोषाय रक्षसां भागोऽसि	2.41.b
2653	पृच्छामि त्वा वृष्णो	25.63.b	2688	प्रकामोद्यायोपसदं वर्णयानुरुधं	34.9.b
2654	पृथिवि मातर्मा मा	11.33.c	2689	प्रकाशेनान्तरमनूकाशेन बाह्यन्	27.3.b
2655	पृथिविसद न्त्वाऽन्तरिक्षसदन्	10.3.c	2690	प्रधासिनो हवामहे मरुतश्च	3.52.a
2656	पृथिवी च म इन्द्रश्च	19.30.a	2691	प्रचोदयन्ता विदथेषु	31.44.b
2657	पृथिवी च्छन्दोऽन्तरिक्षं	15.20.a	2692	प्रजापतये च वायवे च	26.34.a
2658	पृथिवीम् भस्मनापृण स्वाहा	6.29.b	2693	प्रजापतये त्वा जुष्टं प्रोक्षामी	24.4.c
2659	पृथिवीं यच्छ पृथिवीं	14.18.b	2694	प्रजापतये पुरुषान् हस्तिन	26.33.a
2660	पृथिवीमनु विक्रमस्व	13.6.c	2695	प्रजापतये ब्रह्मन्नश्चम्	24.4.a
2661	पृथिव्या अहमुदन्तरिक्ष	18.67.a	2696	प्रजापतये मनवे स्वाहाग्नये	12.67.c
2662	पृथिव्यां विष्णुर्व्यक्रश्च	2.46.e	2697	प्रजपतिः संश्रियमाणः सम्राट्	39.4.a
2663	पृथिव्याः पुरीषमस्यप्सो	15.4.a	2698	प्रजापतिः प्रजया सश्चरराणस्त्रीणि	8.17.b
2664	पृथिव्याः सधस्था दर्शि	12.16.a	2699	प्रजापतिः सप्तदशाक्षरेण सप्तदशश्च	10.43.c
2665	पृथिव्याः सधस्था दर्शि	12.28.b	2700	प्रजापतिर्विष्कर्मा मनो	20.13.a
2666	पृथिव्याः सधस्थे	12.63.b	2701	प्रजापतिर्वृषासि रेतोधा	8.11.a
2667	पृथिव्याः सधस्थे अङ्गिरस्व	12.63.d	2702	प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्त	35.19.a
2668	पृथिव्याः सधस्थे अङ्गिरस्व	12.63.f	2703	प्रजापतिश्च सादयतु	14.24.b
2669	पृथिव्याः सधस्थे अङ्गिरस्वत्पचन्तूखे	12.63.h	2704	प्रजापतिष्टा सादयत्वपां	14.17.a
2670	पृथिव्याः सधस्थे अङ्गिरस्वत्पचन्तूखे	12.63.j	2705	प्रजापतेः प्रजा अभूम	10.29.b
2671	पृथिव्याः सधस्थे अङ्गिरस्वत्	12.62.b	2706	प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो	11.29.a
2672	पृथिव्यै वर्मासि	1.41.a	2707	प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो	25.67.a
2673	पृथिव्यै स्वाहान्तरिक्षाय	24.41.a	2708	प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो	29.36.e
2674	पृथिव्यास्त्वा नाभौ	1.15.b	2709	प्रजापते भर्गोस्यूर्जस्वान्	2.25.b
2675	पृथुं तिरश्चा वयसा बृहन्तं	12.23.b	2710	प्रजापतेस्तपसा बावृधानः	31.11.a
2676	पृथुर्भव सुषदस्त्व मग्नेः	12.44.b	2711	प्रजापतेस्ते वृष्णो रेतोधसो	8.11.b
2677	पृथनयो मारुता बहुरूपा	26.18.b	2712	प्रजापतौ त्वा देवतायामुपोदके	35.39.c
2678	पृश्निस्तिरश्चीनपृश्नि	26.6.b	2713	प्रजाभ्यस्त्वा प्रजास्त्वानुप्राणन्तु	4.35.a
2679	पृषतो हेमन्ताय पिशङ्गा	26.15.b	2714	प्रजावन्तः सचेमहि	3.64.b
2680	पृषती क्षुद्रपृषती	26.4.b	2715	प्रजास्त्वमनुप्राणिहि	4.35.b
2681	पृषदश्वा मरुतः पृश्निमातरः	27.24.a	2716	प्रज्ञानाय नक्षत्रदर्शमाशिक्षायै	34.10.b
2682	पृष्टं यज्ञेन कल्पतां यज्ञो	10.28.b	2717	प्रणवैः शस्त्राणां रूपं	21.25.b
2683	पृष्टीर्मे राष्ट्रमुदरमश्सौ	21.99.a	2718	प्र तं नय प्रतरं वस्यो	13.27.b
2684	पृष्ठे पृथिव्या निहितो	16.73.b	2719	प्र तद्विष्णु स्तवते वीर्येण	5.26.a
2685	पृष्ठेन द्यावापृथिवी अन्तरिक्षं	15.14.b	2720	प्र तद्वोचेदमृतं नु विद्वान्	35.28.a

2721	प्रति क्षेत्रे प्रति तिष्ठामि	21.101.b	2756	प्रयार्जेभिरनुयाजान्वषट्	21.19.b
2722	प्रतिगृह्णामि पृथिव्यास्त्वा	2.22.c	2757	प्र याभिर्यासि दाश्व्याऽसमच्छा	29.26.a
2723	प्रति त्वादित्या	1.21.b	2758	प्रयुग्म्य उन्मत्तः सपदेवजनेभ्यो	34.8.b
2724	प्रति वस्तो रह द्युभिः	3.8.b	2759	प्रयुतं द्वेषः	6.24.b
2725	प्र देवाय मतीविदे	24.16.b	2760	प्रवयाह्वाहर्जिन्वानुया रात्र्या	16.10.b
2726	प्रति द्यावापृथिव्योः	21.102.b	2761	प्र वाग्देवी ददातु नः	10.37.b
2727	प्रतिधिना पृथिव्या पृथिवी	16.10.a	2762	प्र वायुमच्छा बृहती	32.55.a
2728	प्रतिपदसि प्रतिपदे	16.13.a	2763	प्र वावृजे सुप्रया	32.44.a
2729	प्रति पन्थामपद्महि	4.41.a	2764	प्र वीरया शुचयो दद्विरे	32.70.a
2730	प्रतिलामीति ते पिता	25.26.b	2765	प्र वो महे मन्दमानायान्धसो	32.23.a
2731	प्रतिश्रुत्काया अर्तनं घोषाय	34.19.a	2766	प्र वो महे महि नमो	33.11.a
2732	प्रति स्पशो विसृज	14.11.a	2767	प्रसद्य भस्मना योनिमपश्च	13.39.a
2733	प्रतीची मारोह जगती	11.20.a	2768	प्र प्र दातार न्तारिष	12.84.b
2734	प्रतीचीनं वृजन न्दोहसे	7.11.b	2769	प्रप्र वयममृतं ज्ञातवेदसं	29.47.b
2735	प्रतीच्यै दिशे स्वाहा वाच्यै	24.34.b	2770	प्र प्रायमग्निर्भरतस्य शृण्वे	13.35.a
2736	प्रतूर्तं वाजिन्नाद्रव	12.12.a	2771	प्रम्लोचन्ती चानुम्लोचन्ती	16.35.b
2737	प्रतूर्वं नेह्यवक्रामन्नशस्ती	12.15.a	2772	प्रश्नते स्वाहा शीकायते	24.36.c
2738	प्रत्यङ्गेषु प्रति तिष्ठाम्यात्मन्	21.102.a	2773	प्रस्तरेण परिधिना सुचा	20.33.a
2739	प्रत्यस्तं नमुचेः शिरः	11.22.c	2774	प्रागपागुदगधराक्सर्वतस्त्वा दिश	6.49.a
2740	प्रत्युष्टः रक्षः प्रत्युष्टा	1.10.a	2775	प्राचीनम् बर्हिः प्रदिशा	31.41.a
2741	प्रत्युष्टः रक्षः प्रत्युष्टा	1.46.a	2776	प्राचीं प्रेतमध्वरं कल्पयन्ती	5.22.b
2742	प्रत्युष्टः रक्षः प्रत्युष्टा	1.46.c	2777	प्राचीमनु प्रदिशं प्रेहि	18.66.a
2743	प्रत्यौहतामग्निना मृत्युमस्मादेवानामग्ने	29.9.b	2778	प्राच्यै दिशे स्वाहा वाच्यै	24.34.a
2744	प्रथमा द्वितीयै द्वितीया	21.104.a	2779	प्राणं न वीर्यन् नसि	23.48.b
2745	प्रथमा वाऽसरथिना	31.7.a	2780	प्राणं मे पाह्यपानं मे	15.7.a
2746	प्र नूनं पूर्णवन्धुर स्तुतो यासि	3.60.b	2781	प्राणदा अपानदा व्यानदा	18.15.a
2747	प्र नूनं ब्रह्मणस्पतिर्मत्रं	33.45.a	2782	प्राणपा मे अपानपाश्चक्षुष्पाः	22.19.a
2748	प्र नो यच्छ सहस्रजित्त्वः	10.35.b	2783	प्राणश्च मेऽपानश्च	19.14.a
2749	प्र नो यच्छत्वयमा प्र	10.37.a	2784	प्राणश्च मेऽश्वमेधश्च	19.34.b
2750	प्र पर्वतस्य वृषभस्य	11.28.a	2785	प्राणापानौ मे पाहि	2.26.a
2751	प्रपितामहेभ्यः स्वधायिभ्यः	21.36.b	2786	प्राणाय त्वोदानाय त्वा	1.34.a
2752	प्र बाहवा सिसृतं जीवसे	23.9.a	2787	प्राणय मे वर्चोदा वर्चसे	9.1.a
2753	प्रभञ्जन्तेनाः प्रमृणो युधा	18.36.b	2788	प्राणाय स्वाहापानाय	24.33.a
2754	प्र मन्महे शवसानाय	33.10.a	2789	प्राणाय स्वाहापानाय	25.20.a
2755	प्रमुञ्च धन्वनस्त्वमुभयो	17.9.a	2790	प्राणो दात्र एधि मयो	9.13.c

2791	प्रातर्जितं भगमुग्रं हुवेम	33.28.a	2826	बलेन शकरी : सहो	23.28.b
2792	प्रादा : पितृभ्यः स्वधया	21.66.b	2827	बहीनां पिता बहुरस्य	31.18.a
2793	प्रायुस्तारिष्टं नी रपांसि	33.35.b	2828	बाधतां द्वेषो अभयं	22.36.b
2794	प्राशुङ्गा माहेन्द्रा बहुरूपा	26.21.b	2829	बाहुभ्या मुत ते नमः	17.1.b
2795	प्रियङ्कर श्रेयस्कर भूयस्कर	11.40.a	2830	बाहू मे बलमिन्द्रियं	21.98.a
2796	प्रियं चेतिष्ठमरतिं स्वध्वरं	16.54.b	2831	बीभत्सायै पौल्कसं वर्णाय	34.17.a
2797	प्रियं देवाना मनाधृष्टं	1.49.b	2832	बृहच्छन्दो रथन्तरं छन्दो	16.7.a
2798	प्रियं धा आविश	6.13.b	2833	बृहछोचा यविष्ठय	3.3.b
2799	प्रियः सूर्ये प्रियो अग्ना	13.28.b	2834	बृहज्योतिः करिष्यतः	12.3.b
2800	प्रियाय प्रियवादिनमरिष्या अश्वसादं	34.13.b	2835	बृहता यशसा बलं	23.25.b
2801	प्रियो देवानां दक्षिणायै	28.3.b	2836	बृहती च्छन्द इन्द्रियं	23.16.b
2802	प्रेता जयता नर इन्द्रो	18.46.a	2837	बृहती च्छन्द इन्द्रियं	30.27.b
2803	प्रेत्या एत्यै सं	29.50.a	2838	बृहती च्छन्दोऽनुष्टुप्	15.19.a
2804	प्रेदग्ने ज्योतिष्मान् याहि	13.33.a	2839	बृहत्या च्छन्दसेन्द्रियं	30.38.b
2805	प्रेदु हव्यानि वोचति	21.65.b	2840	बृहत्युष्णिहा ककुप्सूचीभिः	25.35.b
2806	प्रेद्धो अग्ने दीदिहि पुरो	18.76.a	2841	बृहत्साम पञ्चदश स्तोमो	11.19.b
2807	प्रेतु ब्रह्मणस्पतिः प्र	37.7.a	2842	बृहत्साम प्रतिष्ठित्या	16.20.b
2808	प्रेतु वाजी कनिक्रदन्नानदद्रासभस्पत्वा	12.46.a	2843	बृहदिन्द्राय गायत मरुतो	22.15.a
2809	प्रेषेभिः प्रैषानाप्नोत्या	21.19.a	2844	बृहद्गानो शवसा वाजमुक्थ्यं	13.105.b
2810	प्रोथते स्वाहा प्रप्रोथाय	24.7.b	2845	बृहद्भिर्भानुभिर्भासन्मा	13.33.b
2811	प्रोथदश्वो न यवसे	16.83.a	2846	बृहन् ग्रावासि वानस्पत्यः	1.23.a
2812	प्लवो मदुर्मत्स्यस्ते	26.38.b	2847	बृहन्नसि बृहद्रवा बृहती	5.28.c
2813	प्लाशिर्व्यक्तः शतधार	21.84.b	2848	बृहन्निदिध्म एषां भूरि	32.24.a
2814	प्लीहाकर्णः शुण्ठाकर्णौ	26.7.b	2849	बृहस्पतिना ब्रह्मणा वरुणे	11.43.a
2815	फलूलोहितोर्णी पलक्षी	26.7.a	2850	बृहस्पतये गवयाश्स्त्वष्ट्र	26.32.b
2816	बद सूर्य श्रवसा मह्यं (२)	32.40.a	2851	बृहस्पतये त्वा मह्यं वरुणो	9.13.d
2817	बण्मह्यं (२) - असि सूर्य	32.39.a	2852	बृहस्पतये हविषा विधेम	4.8.c
2818	बदरैरुपवाकाभिर्भेषजं तोक्मभिः	23.31.b	2853	बृहस्पतिं वाजं ज्ञापयत	10.15.b
2819	बदरैरुपवाकाभिर्भेषजं तोक्मभिः	23.32.b	2854	बृहस्पतिपुरोहिता देवस्य	21.103.b
2820	बस्तो वयो विवलं छन्दो	15.10.a	2855	बृहस्पतिं प्रसूता अस्यै	13.94.b
2821	बर्हिरसि सुग्भ्यस्त्वा	2.1.b	2856	बृहस्पतिप्रसूतास्ता नो	13.90.b
2822	बर्हिषदः पितर ऊत्यर्वागिमा	21.55.a	2857	बृहस्पतिं देवानाम् ब्रह्माहं	2.21.a
2823	बर्हिषदो ये स्वधया	21.57.b	2858	बृहस्पतिं वाचं इन्द्रो ज्यैष्ठ्याय	11.9.b
2824	बलविज्ञाय स्थविरः प्रवीरः	18.37.a	2859	बृहस्पतिर्हतीनां प्रतिधर्ता	16.28.b
2825	बलं न वाचमास्य उषाभ्या	23.49.b	2860	बृहस्पतिष्ट्वा सुम्ने रम्णातु	4.28.b

2861	बृहस्पते अति यदर्यो	28.4.a	2896	भद्रा उत प्रशस्तयः	16.60.b
2862	बृहस्पते परिदीया रयेन	18.36.a	2897	भद्रा उत प्रशस्तयो भद्रं	16.61.a
2863	बृहस्पते रुतमं नाकश्	10.14.b	2898	भद्रो नो अग्निराहुतो भद्रा	16.60.a
2864	बृहस्पते रुतमं नाकमरुहामेन्द्रस्योत्तमं	10.14.d	2899	भद्रो मेऽसि प्रच्यवस्व भुवस्पते	4.46.a
2865	बृहस्पते भगिमवजिघ्नत निमृजानाः	10.26.b	2900	भरद्वाज ऋषिः प्रजापतिगृहीतया	14.59.b
2866	बृहस्पते भगिमवजिघ्नत	10.13.b	2901	भरन्नश्चि पुरीष्यं मा	12.46.b
2867	बृहस्पते वाज ऊजय	10.15.a	2902	भरमाणा वहमाना हवींश्च्यस्मे	9.18.b
2868	बृहस्पते वाजजितो वाज	10.18.b	2903	भरेषुजाश् सुक्षितिश् सुश्रवसं	33.14.b
2869	बृहस्पते सवितर्बोधयेनश्	29.8.a	2904	भवतं नः समनसौ सचेतसा	5.3.a
2870	बृहस्पतेष्टा साम्राज्येनाभिषिञ्चामीन्द्रस्य	10.39.c	2905	भवतं नः समनसौ	13.61.a
2871	बोधा मे अस्य वचसो	13.43.a	2906	भवस्य कण्ठ्यश् रुद्रस्यान्तः	39.8.b
2872	ब्रह्मश् स्त्वं ब्रह्मसि	11.38.b	2907	भवा नः सप्रथस्तमः	13.113.b
2873	ब्रह्म क्षत्रं पवते तेज	21.5.a	2908	भवा वाजस्य सङ्गथे	13.111.b
2874	ब्रह्म जज्ञानं प्रथमं	14.3.a	2909	भामश् सरस्वती भिषगिन्द्राय	23.40.b
2875	ब्रह्मणस्पते त्वमस्य यन्ता	33.46.a	2910	भायै दार्वारं प्रभाया	34.12.a
2876	ब्रह्मणे ब्राह्मणं क्षत्राय	34.5.a	2911	भासान्तरिक्षमापृण ज्योतिषा	18.72.b
2877	ब्रह्म तेन पुनातु	21.43.b	2912	भुज्युः सुपर्णो यज्ञो	20.12.a
2878	ब्रह्म दृश्ह क्षत्रं	5.36.a	2913	भुवद्वाजेष्वाविता भुवद्	29.48.b
2879	ब्रह्म दृश्ह क्षत्रं दृश्हायुर्दृश्ह	6.4.b	2914	भुवो यज्ञस्य रजसश्च	14.15.a
2880	ब्रह्म यज्ञेन कल्पतां यज्ञो यज्ञेन	19.42.c	2915	भुवो यज्ञस्य रजसश्च नेता	16.44.a
2881	ब्रह्म यज्ञेन कल्पताश्	24.46.d	2916	भूताय त्वा नारातये	1.14.b
2882	ब्रह्मराजन्याभ्याश् शूद्राय	28.3.a	2917	भूपतये स्वाहा भुवनपतये	2.3.a
2883	ब्रह्मवनि त्वा क्षत्रवनि	1.28.b	2918	भूमेर्वृत्वाय नो ब्रूहि यतः	12.19.b
2884	ब्रह्मवनि त्वा क्षत्रवनि	1.29.d	2919	भूम्या आखूनालभतेऽन्तरिक्षाय	26.30.a
2885	ब्रह्मवनि त्वा क्षत्रवनि	1.29.b	2920	भूरसि भूमिरस्यदितिरसि	14.18.a
2886	ब्रह्मवनि त्वा क्षत्रवनि	5.35.b	2921	भूत्यै जागरणमभूत्यै स्वपनमात्यै	34.17.b
2887	ब्रह्मवनि त्वा क्षत्रवनि	6.4.a	2922	भूर्भुवः स्वः	36.3.a
2888	ब्रह्म सूर्यसमं ज्योति	25.50.a	2923	भूर्भुवः स्वः सुप्रजाः	3.45.a
2889	ब्रह्महत्यायै स्वाहा विश्वेभ्यो	39.12.b	2924	भूर्भुवः स्वः सुप्रजाः	9.5.a
2890	ब्रह्मा कृष्णश्च नो	25.15.b	2925	भूर्भुवः स्वः सुप्रजाः	9.37.a
2891	ब्रह्माणि मे मतयः	32.78.a	2926	भूर्भुवः स्वर्द्यौरिव भूमना	3.5.a
2892	ब्राह्मणमद्य विदेय पितृमन्तम्	9.11.b	2927	भूर्भुवः स्वर्निरेस्तः पाप्मेदमहं	2.21.b
2893	ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीद्	35.11.a	2928	भू भुवः स्वर्लाजी (३)	25.9.a
2894	भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम	27.25.a	2929	भेषजमसि भेषजं गवेऽश्वाय	3.67.a
2895	भद्रञ्च मे श्रेयश्च	19.20.c	2930	भ्राजन्तो अग्नयो यथा	8.22.b

2931	भ्राजस्वानहं मनुष्येषु	8.22.e		2966	मधुश्च माधवश्च	14.26.a
2932	भ्राजस्वानहं मनुष्येषु	8.23.e		2967	मधु हुतमिन्द्रतमे अग्रा	38.16.c
2933	भ्राजस्वानहं मनुष्येषु	8.24.e		2968	मध्वा यज्ञं नक्षसे	29.13.a
2934	मखस्य शिरोऽसि वसवस्त्वा	12.59.a		2969	मध्वा यज्ञश्च समञ्जाये	32.33.b
2935	मखस्य शिरोऽसि	37.8.a		2970	मध्वा यज्ञश्च समञ्जाये	32.73.b
2936	मखस्य शिरोऽसि	37.8.c		2971	मध्वा रजाश्चसि सुक्रतू	23.8.b
2937	मखस्य शिरोऽसि	37.8.e		2972	मध्वा रजाश्चसीन्द्रिय	22.41.b
2938	मखाय त्वा मखस्य	37.3.b		2973	मध्वा समञ्जन्यथिभिः सुगेभिः	30.10.b
2939	मखाय त्वा मखस्य	37.4.b		2974	मध्ये दिवो निहितः पृथिरश्मा	18.60.b
2940	मखाय त्वा मखस्य	37.5.b		2975	मनश्छन्दः कृषिश्छन्दो	15.21.a
2941	मखाय त्वा मखस्य	37.6.b		2976	मनसः काममाकूर्तिं वाचः	39.3.a
2942	मखाय त्वा मखस्य	37.6.c		2977	मनसस्पत इमं देव यज्ञश्च	2.39.b
2943	मखाय त्वा मखस्य	37.6.d		2978	मनसस्पत इमं देव यज्ञश्च	9.21.b
2944	मखाय त्वा मखस्य	37.7.c		2979	मनस्त आप्यायतां वाक्	6.19.a
2945	मखाय त्वा मखस्य	37.7.d		2980	मनस्त्वाष्टु स्वाहा त्वा स्वभवः	7.3.a
2946	मखाय त्वा मखस्य	37.7.e		2981	मनस्त्वाष्टु स्वाहा त्वा	7.5.d
2947	मखाय त्वा मखस्य	37.8.b		2982	मनीषिणो मनसा पृच्छतेदु	18.20.b
2948	मखाय त्वा मखस्य	37.8.d		2983	मनै नु बभ्रूणामहश्च शतं	13.76.b
2949	मखाय त्वा मखस्य	37.8.f		2984	मनो गायत्र्यै गायत्री	2.20.a
2950	मखाय त्वा मखस्य	37.8.g		2985	मनोजवास्त्वा पितृभिर्दक्षिणतः	5.15.b
2951	मखाय त्वा मखस्य	37.9.b		2986	मनोज्योतिर्जुषता माज्यस्य	2.29.a
2952	मखाय त्वा मखस्य	37.9.d		2987	मनो न येषु हवनेषु तिग्मं	7.16.a
2953	मखाय त्वा मखस्य	37.9.f		2988	मनो न्वाहुवामहे नाराशश्चसेन	3.61.a
2954	मखाय त्वा मखस्य	37.9.g		2989	मनो मे तर्पयत वाचम् मे	6.44.a
2955	मखाय त्वा मखस्य	37.10.b		2990	मन्मानि धीभिस्त	31.38.b
2956	मखाय त्वा मखस्य	37.10.c		2991	मन्यवेऽयस्तापं क्रोधाय निसरं	34.14.a
2957	मखाय त्वा मखस्य	37.10.d		2992	मन्युरसि मन्युं मयि धेहि	21.8.b
2958	मधवे स्वाहा माधवाय	24.44.a		2993	मन्ये त्वा जातवेदसश्च	16.52.b
2959	मधुद्यौरस्तु नः	14.30.b		2994	ममेदिह श्रुतश्च हवम्	7.8.b
2960	मधु नक्तमुतोषसो	14.30.a		2995	मयि गृह्णाम्यग्रे अग्निश्च	14.1.a
2961	मधुमतीं मधुमता सृजामि	21.1.b		2996	मयि त्यदिन्द्रियं बृहन्मयि	38.26.a
2962	मधु मधु मधु	37.13.b		2997	मयि देवा दधतु	35.34.b
2963	मधु मध्वीभ्यां मधु	37.18.c		2998	मयि वः कामधरणं भूयात्	3.35.b
2964	मधुमान्नो वनस्पतिर्मधुमां	14.31.a		2999	मयीदमिन्द्र इन्द्रियं दधात्वस्मान्	2.18.a
2965	मधु वाता ऋतायते	14.29.a		3000	मयुं ते शुगृच्छतु यं	14.49.c

3001	मयुं पशुं मेधमग्रे जुषस्व	14.49.b	3036	महीमू षु मातरश्	23.5.a
3002	मयुः प्राजापत्य उलो	26.35.a	3037	महे रणाय चक्षसे	12.51.b
3003	मरुतः सप्ताक्षरेण सप्त ग्राम्यान्	10.41.b	3038	महे रणाय चक्षसे	36.14.b
3004	मरुतश्च म इन्द्रश्च	19.29.c	3039	महो अग्नेः समिधानस्य	32.17.a
3005	मरुताम् प्रसवेन जयापाम	11.31.c	3040	महो अर्णः सरस्वती	22.71.a
3006	मरुताश्च स्कन्धा विश्वेषां	27.9.a	3041	मां पुनीहि विश्वतः	21.45.b
3007	मरुतो यस्य हि क्षये	9.30.a	3042	माश्चं म उपनतिर्वस्वस्थि	21.106.b
3008	मरुत्वन्तं वृषभं वावृधान	7.36.a	3043	माश्चसेभ्यः स्वाहा माश्चसेभ्यः	39.9.b
3009	मरुत्वां (२) - इन्द्र वृषभो	28.10.a	3044	मागधः पुश्चली क्लीबः	34.22.c
3010	मरुद्व्यः क्रीळिभ्यः सश्सृष्टान्	26.20.b	3045	मा च रिषदुपसत्ता ते	29.2.b
3011	मर्माणि ते वर्मणा च्छादयामि	18.49.a	3046	मा च्छन्दः प्रमा च्छन्दः	15.18.a
3012	मर्यश्रीः स्पृहयद्वर्णो	12.24.b	3047	मा त इन्द्र ते वयं	11.32.a
3013	मलिम्लुचाय स्वाहा दिवा	24.43.b	3048	मा तद् भूम्या माश्लिषन्मा	27.38.b
3014	मशकान्केशैरिन्द्रश्च स्वपसा	27.5.a	3049	माता च ते पिता	25.26.a
3015	महत्तद् वृष्णो असुरस्य	32.22.b	3050	माता च ते पिता	25.27.a
3016	महश्चिद्यस्य मीळ्हुषो यव्या	3.54.b	3051	माता पुत्रं यथोपस्थे	12.58.b
3017	महसे वीणावादं क्रोशाय	34.19.b	3052	मातेव पुत्रं पृथिवी	13.62.a
3018	महस्ते सतो महिमा	32.39.b	3053	मा त्वाग्निर्ध्वनयीद् धूमगन्धि	27.41.a
3019	महाँ (२) - अभिष्टिरोजसा	32.25.b	3054	मा त्वा के चिन्नि यमन्वि	22.38.b
3020	महाँ (३) - इन्द्रो नृवदा	7.39.a	3055	मा त्वा तनदीशिषे	33.17.b
3021	महाँ (२) - इन्द्रो य	32.27.c	3056	मा त्वा परिपरिणो विदन् मा	4.46.b
3022	महाँ (३) - इन्द्रो य ओजसा	7.40.a	3057	मा त्वा समुद्र उद्धीन्मा	14.16.b
3023	महाँ (२) - इन्द्रो वज्रहस्तः	28.11.a	3058	मा त्वा हिंसीन्मा	21.93.b
3024	महानामन्यो रेवत्यो	25.37.a	3059	मा द्यावापृथिवी अभि	12.45.b
3025	महान्महीभिरुतिभिः	32.65.b	3060	माध्वीर्गावो भवन्तु नः	14.31.b
3026	महान्तसधस्थे ध्रुव आ	20.23.b	3061	माध्वीर्नः सन्त्वोषधीः	14.29.b
3027	महामनसां भुवनच्यवानां	18.41.b	3062	मा नः शशो अरुषो	3.38.a
3028	महा देवानामसुर्यः पुरोहितो	32.40.b	3063	मा नस्तोके तनये मा न	17.16.a
3029	महि त्रीणामवोऽस्तु द्युक्षं	3.39.a	3064	मा नो महान्तमुत मा नो	17.15.a
3030	महिमा तेऽन्येन	25.17.b	3065	मा नो मित्रो वरुणो	27.28.a
3031	महीश्च साहस्रीमसुरस्य	14.46.b	3066	मा नो वधीः पितरं मोत	17.15.b
3032	मही गृणाना	29.19.b	3067	मा नो वीरान् रुद्र भामिनो	17.16.b
3033	मही द्यौः पृथिवी च	9.31.a	3068	मा नो हिंसीज्जनिता यः	29.36.c
3034	मही द्यौः पृथिवी च	14.34.a	3069	मान्दा स्य राष्ट्रदा राष्ट्रं	11.7.j
3035	महीनां पयोऽसि वर्चोदा	4.4.a	3070	मापो मौषधीर्हिंसी धाम्नो धाम्नो	6.30.a

3071	मा भेर्मा सँ विक्था	1.39.a		3106	मित्रो नवाक्षरेण त्रिवृतश्च स्तोम	10.42.a
3072	मा भेर्मा सँ विक्था ऊर्ज धत्स्व	6.48.a		3107	मित्रोऽसि वरुणोऽसि	11.24.c
3073	मा म आयु : प्रमोषीर्मा अहं	4.31.c		3108	मीळ्हुष्टम शिवतम शिवो	17.51.a
3074	मा मा हिंसीज्जनिता य :	13.101.a		3109	मुखश्च सदस्य शिर इत्	21.85.a
3075	मामु देवता : सचन्ताम्	14.1.b		3110	मुखं किमस्यासीत् किं	35.10.b
3076	मा यज्ञश्च हिंसिष्टं मा	13.61.b		3111	मुञ्चन्तु मा शपथ्यादथो	13.91.a
3077	मा यज्ञश्च हिंसिष्टं मा	5.3.b		3112	मुद्गाश्च मे खल्वाश्च	19.24.b
3078	मारुत : कल्माष आग्नेय :	31.51.b		3113	मुष्का इदस्या एजतो	25.30.b
3079	मारुतोऽसि मरुताङ् गण :	20.15.b		3114	मुह्यन्त्वन्ये अभित : सपत्ना	8.27.b
3080	मा व स्तेन ईशत	1.2.b		3115	मुह्यन्त्वन्ये अभित : सपत्ना	18.23.b
3081	मा वयश्च रायस्पोषेण	4.31.a		3116	मूर्धन्यज्ञस्य मधुना दधाना	22.27.b
3082	मा वो रिषत् खनिता	13.97.a		3117	मूर्धा कवी रयीणाम्	16.42.b
3083	मा सु भित्था मा	12.69.a		3118	मूर्धानन् दिवो अरति पृथिव्या	7.26.a
3084	मासेभ्य : स्वाह ऋतुभ्य :	24.38.b		3119	मूर्धानन् दिवो अरति	32.8.a
3085	मासेभ्यो दात्यौहान्तसँवत्सराय	26.29.b		3120	मूर्धा वय : प्रजापतिश्छन्द :	15.9.a
3086	मा हिंसिष्ट पितर :	21.62.b		3121	मूर्धासि राङ् ध्रुवासि	15.23.a
3087	माहि भूर्मा पृदाकु :	6.15.c		3122	मूर्ध्नो विश्वस्य वाघत :	12.32.b
3088	माहिर्भूर्मा पृदाकु :	9.23.a		3123	मूर्ध्नो विश्वस्य वाघत :	16.43.b
3089	मितश्च संमितश्च	18.81.b		3124	मूलेभ्य : स्वाहा शाखाभ्य :	24.40.a
3090	मितासश्च संमितासो नो	18.84.b		3125	मृगो न भीम : कुचरो	20.40.a
3091	मित्रश्च हुवे पूतदक्षं	32.57.a		3126	मृत्यो : पाहि विद्योत्पाहि	21.93.e
3092	मित्र : सश्चसृज्य पृथिवीं	12.54.a		3127	मृत्यो : पाह्योजोऽसि	11.23.b
3093	मित्रश्च म इन्द्रश्च	19.29.a		3128	मेदस : कुल्या उप तान्तस्त्रवन्तु	35.53.b
3094	मित्रस्त्वा पदि बध्नीतां	4.26.a		3129	मेनका च सहज्या चाप्सरसौ	16.33.b
3095	मित्रस्य चक्षुषा समीक्षामहे	36.18.c		3130	मैघी विद्युतो वाच :	25.37.b
3096	मित्रस्य चर्षणी धृतोऽवो	12.64.a		3131	मैत्र : शरसि सन्ताप्यमाने	39.4.b
3097	मित्रस्य त्वा चक्षुषा	2.22.a		3132	मैतां तपसा मार्चिषाभिशोची	13.16.b
3098	मित्रस्य भागोऽसि वरुणस्याधिपत्यं	15.28.b		3133	मोदा : प्रमोदा अङ्गुली	21.97.b
3099	मित्रस्याहं चक्षुषा सर्वाणि	36.18.b		3134	मो षू ण इन्द्रात्र पृतु	3.54.a
3100	मित्राय कुलीपयान्वरुणाय	26.25.b		3135	य आत्मदा बलदा	27.17.a
3101	मित्राय मदगून् वरुणाय	26.26.b		3136	य इन्द्र इन्द्रियं दधु :	22.55.a
3102	मित्रावरुणौ त्वोत्तरत :	2.4.d		3137	य इमा विश्वा भुवनानि	18.17.a
3103	मित्रैतां त उखां	12.66.b		3138	य इमा विश्वा विश्वकर्मा	33.46.c
3104	मित्रो न एहि सुमित्रध	4.38.a		3139	य इमे द्यावापृथिवी	31.46.a
3105	मित्रो नवमे वरुणो दशम	39.5.b		3140	य ईशे अस्य द्विपद	25.3.b

3141	य ईशे अस्य द्विपद	27.15.b	3176	यज्ञं वष्टु धियावसु :	22.69.b
3142	य ईशे महतो महाश्स्तेन	22.17.b	3177	यज्ञश्च नस्तन्वश्च	27.44.c
3143	य ऊर्ध्वया स्वध्वरो देवो	16.69.b	3178	यज्ञ यज्ञं गच्छ यज्ञपतिं	9.22.a
3144	य एतावन्तश्च भूयाश्सश्च	17.63.a	3179	यज्ञं शं च त उप	2.45.a
3145	यं क्रन्दसी अवसा	29.34.a	3180	यज्ञस्य ते विदथा प्र	25.60.b
3146	यं जीव मश्रवामहै न	13.92.b	3181	यज्ञस्य त्वा यज्ञपते सूक्तोक्तौ	9.25.b
3147	यं ते देवी निर्र्कति	13.66.a	3182	यज्ञस्य त्वा विदथा	25.59.b
3148	यं परिधि पर्यधत्था अग्ने	2.33.b	3183	यज्ञायज्ञा वो अग्नये	29.47.a
3149	य : पार्थिवानि विममे स	12.6.b	3184	यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवा	35.16.a
3150	य : पोता स पुनातु	21.44.b	3185	यज्ञो देवानां प्रत्येति	8.3.a
3151	य : प्राणतो निमिषतो	25.3.a	3186	यज्ञो देवानां प्रत्येति	32.68.a
3152	य : प्राणतो निमिषतो	27.15.a	3187	यतन्ते वृथगग्नय :	32.2.b
3153	य : शश्सते स्तुवते	32.50.b	3188	यते स्वाहा धावते	24.10.a
3154	यकृत् क्लोमानं वरुणो	21.82.b	3189	यतो भूमिञ् जनयन्विश्वकर्मा	18.18.b
3155	यका सकौ शकुन्ति	25.24.a	3190	यतोयत : समीहसे ततो	36.22.a
3156	यकोऽसकौ शकुन्तक	25.25.a	3191	यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु	11.29.b
3157	यक्षत्त्वं महिमानमायजतामेज्या	23.46.e	3192	यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो	25.67.b
3158	यक्षदग्निर्देवो देवां (३)	18.62.b	3193	यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो	29.36.f
3159	यच्च पपौ यच्च घासिं	27.42.b	3194	यत्ते क्रूरं यदास्थितं तत्	6.19.b
3160	यच्छा न : शर्म	35.54.b	3195	यत्ते गात्रादग्निना पच्यमाना	27.38.a
3161	यच्छा न : शर्म	36.13.b	3196	यत्ते पवित्रमर्चिष्यग्ने	21.43.a
3162	यच्छूद्रे यदर्ये यदेनश्चकृमा	22.4.b	3197	यत्ते सोम दिवि ज्योति	6.46.a
3163	यजमानस्य परिधिरस्यश्निरिळ	2.4.a	3198	यत्ते सोमादाभ्यं नाम जागृवि	7.2.a
3164	यजमानस्य परिधिरस्यश्निरिळ	2.4.c	3199	यत्ते सोमादाभ्यं नाम जागृवि	8.31.b
3165	यजमानस्य परिधिरस्यश्निरिळ	2.4.e	3200	यत्पुरुषं व्यदधु :	35.10.a
3166	यजमानस्य पशून् पाहि	1.3.b	3201	यत्पुरुषेण हविषा देवा	35.14.a
3167	यजा नो मित्रावरुणा यजा	32.3.a	3202	यत्त इन्द्र बृहद्वयस्तस्मै त्वा विष्णवे	7.24.b
3168	यज्ञाग्रतो दूरमुदैति दैवं	33.1.a	3203	यत्र देवा अमृतमानशानास्तृतीये	35.29.b
3169	यजिष्ठो वह्नितम : शोशुचानो	23.3.b	3204	यत्र देवानामाज्यपानाम् प्रिया	23.45.e
3170	यजिष्ठेन मनसा यक्षि	20.44.b	3205	यत्र धारा अनपेता	20.35.a
3171	यजेति धाय्यारूपं प्रगाथा	21.24.b	3206	यत्र बाणा : संपतन्ति	18.48.a
3172	यजुर्भिराप्यन्ते ग्रहा ग्रहै	21.28.a	3207	यत्र ब्रह्म च क्षत्रं	22.10.a
3173	यज्ञं गच्छ स्वाहा	6.28.e	3208	यत्र सवितु : प्रिया धामानि	23.45.d
3174	यज्ञं दधे सरस्वती	22.70.b	3209	यत्र सोम : सूयते यत्र	19.10.b
3175	यज्ञं ये विश्वतोधारश्	18.68.b	3210	यत्राग्ने : प्रिया धामानि	23.45.c

3211	यत्राधि सूर अदितो	29.34.b	3246	यदि दिवा यदि	22.2.a
3212	यत्रा नर : सं च वि	31.19.b	3247	यदिमा वाजयज्ञहमोषधी	13.86.a
3213	यत्राश्विनोश्छागस्य हविष :	23.45.b	3248	यदूवध्य मुदरस्यापवाति	27.37.a
3214	यत्रासते सुकृतो यत्र	25.18.b	3249	यदेकस्याधि धर्मणि	22.4.c
3215	यत्राहमस्मि तां (३)	12.72.b	3250	यदेदन्ता अददृहन्त पूर्व	18.25.b
3216	यत्रेन्द्रश्च वायुश्च	22.11.a	3251	यदेदयुक्त हरित : सधस्थादाद्रात्री	32.37.b
3217	यत्रैतशेभि रीयसे भ्राजमानो	4.44.b	3252	यदेनश्चकृमा वयमिदं	3.53.b
3218	यत्रौषधी : समग्मत राजान :	13.81.a	3253	यद् ग्रामे यदरण्ये यत्सभायां	3.53.a
3219	यत्सुरामं व्यपिब : शचीभि :	11.47.b	3254	यद् ग्रामे यदरण्ये	22.4.a
3220	यत्सुरामं व्यपिब : शचीभि :	22.62.b	3255	यद्वत्तं यत्परादानं	20.34.a
3221	यथा न : सर्वमिज्जगदयक्ष्मः	17.4.b	3256	यदेवा देवहेळनं	22.1.a
3222	यथा नो वस्यसस्कर द्यथा न :	3.66.b	3257	यद् देवाना न्यायुषं तन्मे	3.74.b
3223	यथार्यं वायुरेजति यथा समुद्र	9.27.b	3258	यद् देवासो ललामशुं	25.31.a
3224	यथायथं नौ व्रतपते व्रतान्यनु	5.50.b	3259	यद् दीदयच्छवस ऋतप्रजात	28.4.b
3225	यथा शमसद् द्विपदे चतुष्पदे	17.48.b	3260	यद्वरिणो यवमति	25.32.a
3226	यथेमां वाचङ् कल्याणी	28.2.b	3261	यद्वरिणो यवमति न	25.33.a
3227	यथेह पुरुषोऽसत्	2.59.b	3262	यद् धस्तयो : शमितुर्यज्ञेषु	27.36.b
3228	यदक्रन्द : प्रथम जायमान	31.24.a	3263	यद्वविष्य मृतुशो देवयानं	27.31.a
3229	यदग्ने कानि कानि	12.74.a	3264	यद्वद्रं तन्न आ सुव	34.3.b
3230	यदति तस्मै स्वाहा यत्पिबति	24.12.b	3265	यद् वाजिनो दाम	27.35.a
3231	यदत्र रिप्तः रसिन :	21.35.a	3266	यद्वा घास्य प्रभृतमास्ये	27.35.b
3232	यदत्युपजिह्विका यद्वम्रो	12.75.a	3267	यद् वाजिनो देवजातस्य	27.28.b
3233	यदद्य कच्च वृत्रहन्नुदगा	32.35.a	3268	यद्वातो अपो अग्नीगन्	25.7.a
3234	यदद्य सूर उदितेऽनागा	32.20.a	3269	यद्वाहमभिदुद्रोह यद्वा	6.32.b
3235	यदश्वस्य क्रविषो मक्षिकाश	27.36.a	3270	यद्वोऽशुद्ध : पराजघा	1.19.b
3236	यदश्वाय वास उपस्तृणन्त्यधीवासं	27.43.a	3271	यन्ता च मे धर्ता च	19.19.a
3237	यदस्या अःहुभेद्या :	25.30.a	3272	यन्तारो ये मघवानो	32.14.b
3238	यदाकूतात्समसुस्रोद् धृदो	20.28.a	3273	यन् निर्णिजा रेक्णसा	27.29.a
3239	यदागच्छात्पथिभि देवयानैरिष्टापूर्ते	20.30.b	3274	यन्नीक्षणं माःस्पचन्या	27.40.a
3240	यदा ते मर्तो अनु	31.30.b	3275	यन्त्री राङ् यन्त्र्यसि	15.24.a
3241	यदापिपेध मातरम् पुत्र :	21.10.a	3276	यन्मे च्छिद्रं चक्षुषो	36.2.a
3242	यदापो अघ्न्या इति	22.4.d	3277	यमग्ने कव्यवाहन त्वं	21.64.a
3243	यदाबध्नन्दाक्षायणा हिरण्यः	33.40.a	3278	यमग्ने पृतसु मर्त्यमवा	6.42.a
3244	यदा हुरघ्न्या इति वरुणेति	6.30.b	3279	यमश्विना नमुचेरासुरादधि	21.34.a
3245	यदि जाग्राद्यदि स्वप्न	22.3.a	3280	यमश्विना सरस्वती	22.53.a

3281	यमप्नवानो भृगवो विरुचुर्वनेषु	3.21.b	3316	यस्मान्न जात इत्येष :	35.26.c
3282	यमप्नवानो भृगवो विरुचुर्वनेषु	16.47.b	3317	यस्मान्न जात : परो अन्यो	8.17.a
3283	यमप्नवानो भृगवो	32.6.b	3318	यस्माद्योनेरुदारिथा यजे	18.75.b
3284	यमाय त्वाङ्गिरस्वते	38.9.a	3319	यस्मिन्त्सर्वाणि भूतान्यात्मैवा	40.7.a
3285	यमाय त्वा मखाय	37.11.a	3320	यस्मिन्नश्वास ऋषभास उक्षणो	22.63.a
3286	यमाय त्वा मह्यं वरुणो	9.13.f	3321	यस्मिन्निन्द्रो वरुणो मित्रो	33.45.b
3287	यमाय यमसूमथर्वभ्योऽवतोकाः	34.15.a	3322	यस्मै कृणोति ब्राह्मणस्तः	13.98.b
3288	यमाय स्वाहान्तकाय	39.12.a	3323	यस्य कुर्मो गृहे	18.52.a
3289	यमेन त्वं यस्या सविदानोत्तमे	13.64.b	3324	यस्य छायामृतं यस्य	27.17.b
3290	यमेन दत्तं त्रित	31.25.a	3325	यस्य ते नामामन्महि यं	9.4.b
3291	ययु नमसि शिशु	24.24.b	3326	यस्य त्रितो व्योजसा	33.2.b
3292	ययोरोजसा स्कभिता रजाःसि	9.45.a	3327	यस्य प्रयाण मन्वन्य	12.6.a
3293	यवा न बर्हि भ्रुवि केसरणि	21.88.b	3328	यस्यामिदं विश्वं भुवनमाविवेश	10.7.c
3294	यवानां भागोऽस्ययवानामाधिपत्यं	15.31.a	3329	यस्यामिदं विश्वं भुवन	20.1.b
3295	यवै : कर्कन्धुभिर्मधु लाजैर्न	23.33.b	3330	यस्यायं विश्व आयो	32.82.a
3296	यवोऽसि यवयास्मद् द्वेषो	5.33.c	3331	यस्यास्ते घोर आसञ्जुहोम्येषां	13.65.a
3297	यवोऽसि यवयास्मद् द्वेषो	6.1.c	3332	यस्यास्ते यज्ञियो गर्भो	9.28.a
3298	यश : सुरया भेषजः श्रिया	23.39.b	3333	यस्येमा : प्रदिशो यस्य	27.16.b
3299	यश्चापश्चन्द्रा : प्रथमो	13.101.b	3334	यस्येमे हिमवन्तो महित्वा	27.16.a
3300	यश्चापश्चन्द्रा बृहतीर्जजान	29.36.d	3335	यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेष्वधिक्षियन्ति	5.26.b
3301	यश्चिदापो महिना पर्यपश्यदक्षं	29.36.a	3336	यस्यौषधी : प्रसर्पथाङ्गमङ्गं	13.87.a
3302	य स्त्रीणां जीवभोजन :	25.23.b	3337	यह्ना इव प्र वया मुञ्जिहाना :	16.45.b
3303	यस्तु सर्वाणि भूतान्यात्म	40.6.a	3338	या अप्स्वन्त देवतास्ता	2.23.b
3304	य स्तृतीयस्यां पृथिव्यामसि	5.14.f	3339	या इषवो यातुधानानां	14.7.a
3305	यस्ते अद्य कृणवद्द्रशोचेऽपूपं	13.27.a	3340	या ओषधी : पूर्वा जाता	13.76.a
3306	यस्ते दिवि सूर्ये महिमा	25.2.c	3341	या ओषधी : सोमराज्ञीर्बह्वी :	13.93.a
3307	यस्ते देव सोमाश्चसनि	8.13.a	3342	या ओषधी : सोमराज्ञी	13.94.a
3308	यस्ते द्रप्स स्कन्दति यस्ते	7.29.a	3343	याँ (३) - आवह उशतो	9.19.a
3309	यस्ते प्राण : पशुषु प्रविष्टो	1.50.a	3344	याँ मेधाँ देवगणा :	35.33.a
3310	यस्ते नक्षत्रेषु चन्द्रमसि	25.4.c	3345	याँ त्वा जनो भूमिरिति	13.65.b
3311	यस्ते रस : संभृत	21.33.a	3346	या : फलिनीर्या अफला	13.90.a
3312	यस्ते रात्रौ संवत्सरे महिमा	25.4.b	3347	या : सेना अभीत्वरिराव्याधिनी	12.78.a
3313	यस्ते स्तन : शशयो यो	38.5.a	3348	या तव तनूरियः सा मयि	5.8.a
3314	यस्तेऽहन्त्संवत्सरे महिमा	25.2.b	3349	या तव तनूर्मय्यभूदेषा सा	5.50.a
3315	यस्तैव ब्राह्मणो विद्यात्तस्य	35.21.b	3350	या ते अग्ने य : शया	5.12.a

3351	या ते अग्ने रज : शया	5.12.c		3386	युञ्जते मन उत युञ्जते धियो		
3352	या ते अग्ने हरीशया	5.12.e		3387	युञ्जते मन उत युञ्जते	5.19.a	
3353	या ते घर्म दिव्या	38.18.a		3388	युञ्जते मन उत युञ्जते	12.4.a	
3354	या ते घर्म पृथिव्याऽ	38.18.e		3389	युञ्जन्ति ब्रध्नमरुषं	37.2.a	
3355	या ते घर्मान्तरिक्षे	38.18.c		3390	युञ्जन्तु त्वा मरुतो विश्ववेदस	25.5.a	
3356	या ते धामानि परमाणि	18.21.a		3391	युञ्जन्त्यस्य काम्या हरी	10.11.b	
3357	या ते धामानि हविषा	4.49.a		3392	युञ्जाथाऽ रासभं युव	25.6.a	
3358	या ते धामान्युश्मसि गमध्वै	6.3.a		3393	युञ्जान : प्रथमं मनस्तत्त्वाय	12.13.a	
3359	या ते रुद्र शिवा	17.2.a		3394	युनक्त सीरा वि युगा	12.1.a	
3360	या ते रुद्र शिवा तनू :	17.49.a		3395	युयोध्यस्मञ्जुहुराणमेनो भूयिष्ठां	13.69.a	
3361	या ते हेतिर्मीळुष्टम	17.12.a		3396	युयोध्यस्मञ्जुहुराणमेनो भूयिष्ठां ते	5.45.b	
3362	या पत्येते अप्रतीता सहोभि	9.45.b		3397	युयोध्यस्मञ्जुहुराणमेनो	9.8.b	
3363	याभि मित्रावरुणा अभ्यषिञ्चन्याभि	11.5.b		3398	युयोध्यस्मद् द्वेषाऽसि	40.18.b	
3364	यामस्य कण्वो अदुहत्प्रपीनाऽ	18.74.b		3399	युवं तमिन्द्रापर्वता पुरोयुधा	13.44.b	
3365	यामिषुङ्गिरिशन्त हस्ते	17.3.a		3400	युवऽ सुराममश्विना नमुचा	9.36.a	
3366	यामैरयऽ श्चन्द्रमसि	1.45.b		3401	युवऽ सुराममश्विना	11.46.a	
3367	या रोचने परस्तात्	13.50.b		3402	युष्मा इन्द्रोऽवृणीत	22.61.a	
3368	यावती द्यावापृथिवी यावच्च	38.25.a		3403	यूपव्रस्का उत ये	1.18.a	
3369	या वां कशा मधुमत्यश्विना	7.10.a		3404	यूपेन यूप आप्यते	27.33.a	
3370	या वो देवा : सूर्ये	14.23.a		3405	ये अग्नय : पाञ्चजन्या	21.17.b	
3371	या वो देवा : सूर्ये	20.17.a		3406	ये अग्नय : समनसोऽन्तरा	20.36.a	
3372	या व्याघ्रं विषूचिकोभौ	21.9.a		3407	ये अग्नय : समनसोऽन्तरा	14.26.c	
3373	या शतेन प्रतनोषि	14.21.a		3408	ये अग्नय : समनसोऽन्तरा	15.16.g	
3374	याश्च ते हस्त इषव :	17.9.b		3409	ये अग्नय : समनसोऽन्तरा	15.16.k	
3375	याश्चेदमुपशृण्वन्ति याश्च	13.95.a		3410	ये अग्नय : समनसोऽन्तरा	15.31.e	
3376	यास्ते अग्ने सूर्ये	14.22.a		3411	ये अग्नय : समनसोऽन्तरा	15.5.e	
3377	यास्ते अग्ने सूर्ये रुचो	20.16.a		3412	ये अग्निजिह्वा उत वा	16.79.c	
3378	यास्ते सहस्रऽ हेतयोऽन्य	17.52.b		3413	ये अग्निष्वात्ता ये अनग्निष्वात्ता	32.53.b	
3379	याहि वायुर्न नियुतो	32.18.b		3414	ये अन्तरिक्षे ये दिवि	21.60.a	
3380	युक्तेन मनसा वयं देवस्य	12.2.a		3415	ये कक्षेष्वघायव स्ताऽस्ते	14.6.b	
3381	युक्त्वाय सविता देवान्त्स्वर्यतो	12.3.a		3416	ये चार्वते पचनऽ	12.80.b	
3382	युक्त्वा हि केशिना हरी	8.14.a		3417	ये चार्वतो माऽसभिक्षा	27.33.b	
3383	युक्त्वा हि देवहूतमाँ	14.39.a		3418	ये चेह पितरो ये च	27.39.b	
3384	युक्त्वा हि देवहूतमाँ (३)	32.4.a		3419	ये चैनऽ रुद्रा अभितो दिक्षु	21.68.a	
3385	युजे वां ब्रह्म पूर्वं	12.5.a		3420	ये जनेषु मलिम्लव	17.6.b	
						12.80.a	

3421	ये तीर्थानि प्रचरन्ति	17.61.a	3456	ये वामी रोचने दिवो	14.8.a
3422	ये ते पन्थाः सवितः	33.21.a	3457	ये वावटेषु शेरते	14.7.b
3423	ये त्वा नूनमनुमदन्ति विप्राः	32.63.b	3458	ये वृक्षेषु शष्पिञ्जरा	17.58.a
3424	ये त्वाहिहत्ये मघवन्नवर्धन्ये	32.63.a	3459	येषाम् भाग स्थ	6.40.b
3425	ये देवा अग्निनेत्राः पुरः सदस्तेभ्यः	11.2.a	3460	येषामप्सु सदस्कृतं	14.8.b
3426	ये देवा देवानां यज्ञिया	18.13.a	3461	येषामध्येति प्रवसन्येषु	3.49.b
3427	ये देवा देवेष्वधि	18.14.a	3462	येषामिन्द्रो युवा सखा	7.32.b
3428	ये देवासो दिव्येकादश स्थ	7.20.a	3463	येषामिन्द्रो युवा सखा	32.24.b
3429	ये देवा मनोजाता मनोयुजो	4.16.a	3464	येषु विष्णुस्त्रिषु पदेष्वेष्ट	25.51.b
3430	ये देवा विश्वदेवनेत्राः पश्चात्सदस्तेभ्यः	11.2.b	3465	ये समानाः समनसः	21.47.a
3431	ये देवाः सोमनेत्रा उपरिसदो	11.2.c	3466	ये समानाः समनसो	21.48.a
3432	येन ऋषयस्तपसा सत्रमायन्निन्धाना	16.71.a	3467	ये सुक्रतवः शुचयो	31.39.b
3433	ये नः सपत्ना अप ते	33.34.a	3468	ये स्तेना ये च तस्करास्ताश्स्ते	12.78.b
3434	येन ज्योतिरजनयन्मृतावृधो	22.15.b	3469	यो अग्निः कव्यवाहनः	21.65.a
3435	येन लोकं च तनयं	33.27.b	3470	यो अग्नि रग्रे रध्यजायत	14.47.a
3436	येन द्यौरा पृथिवी	29.33.b	3471	यो अन्तरिक्षे रजसो	29.33.c
3437	येन घाता बृहस्पतेरिन्द्रस्य	3.75.a	3472	यो अर्वन्तं जिघाश्सति	24.5.a
3438	येन प्रजा विश्वकर्मा जजान	14.47.b	3473	यो अस्कभाय दुत्तरश् सधस्थं	5.24.b
3439	येन रक्षसि दाशुषः	3.44.b	3474	यो अस्मभ्य मरातीयाद्यश्च	12.81.a
3440	येन वहसि सहस्रं	16.77.a	3475	यो अस्मां (३) - अभिदा	20.39.b
3441	येन वहसि सहस्रं	20.32.a	3476	यो अस्मां (३) - अभिदासत्यधरं	8.25.b
3442	येन विश्वाः परि द्विषो	4.41.b	3477	योगक्षेमो नः कल्पताम्	24.32.b
3443	येन विश्वा पुष्यसि	38.5.b	3478	योगेयोगे तवस्तरं वाजेवाजे	12.14.a
3444	येना नः पूर्वं पितरः	33.11.b	3479	योजना मिमानाः काष्ठाङ्	10.19.b
3445	येनान्तरिक्ष मुर्वाततन्व त्वेषः	13.49.b	3480	यो देवानां चरसि	12.39.b
3446	येना पावक चक्षसा	32.32.a	3481	यो देवानान् नामधा एक	18.27.b
3447	येना समत्सु सासहः	16.61.b	3482	यो देवेभ्य आतपति यो	35.20.a
3448	येना समत्सु सासहोऽव	16.62.a	3483	यो देवेष्वधि देव एक	29.36.b
3449	येऽन्त्रेषु विविध्यन्ति	17.62.a	3484	यो द्वितीयस्यां पृथिव्यामसि	5.14.d
3450	ये पथां पथिरक्षिण ऐलबृदा	17.60.a	3485	यो नः पिता जनिता	18.27.a
3451	ये पार्थिवे रजस्या निषत्ता	21.67.b	3486	यो नो अरातिश् समिधान	14.12.b
3452	ये भूतानामधिपतयो विशिखासः	17.59.a	3487	यो नो दूरे अघशश्सो	14.11.b
3453	येभ्यो न ऋते पवते	18.14.b	3488	यो बिभर्ति दाक्षायणश्	33.39.b
3454	ये रूपाणि प्रतिमुञ्चमाना	2.55.a	3489	यो भूतानामधिपति र्यस्मिं	22.17.a
3455	ये वाजिनम् परिपश्यन्ति	27.39.a	3490	यो रेवान्यो अमीवहा	3.37.a

3491	यो व : शिवतमो	12.52.a	3526	रसा दधीत वृषभम्	
3492	यो व : शिवतमो रसस्तस्य	36.15.a	3527	रयिश्च मे रायश्च	32.21.b
3493	योषेव शिङ्क्ते वितताधि	31.16.b	3528	रश्मिना सत्याय सत्यं	19.23.a
3494	योऽसावसौ पुरुष :	40.16.b	3529	रश्मीवर्ती भास्वतीमा या	16.9.a
3495	योऽस्मान् द्वेष्टि यं	1.42.b	3530	रसम् परिश्रुता न रोहितं	16.84.b
3496	योऽस्मान् द्वेष्टि यं	1.43.c	3531	राजन्तमध्वराणाङ् गोपा	21.80.b
3497	योऽस्मान् द्वेष्टि यं	1.43.f	3532	राजा मे प्राणो अमृतश्च	3.31.a
3498	योऽस्मान् द्वेष्टि यं च	2.46.b	3533	राज्ञयसि प्राची दिग्विराळसि	21.96.b
3499	योऽस्मान् द्वेष्टि यं च	2.46.d	3534	राज्ञयसि प्राची दिग्वसवस्ते	15.16.a
3500	योऽस्मान् द्वेष्टि यं	2.46.f	3535	रातिं वामस्य सुभगाम्	16.16.a
3501	योऽस्मान् द्वेष्टि यं च	6.31.b	3536	रातिश्च सत्पतिम् महे	13.109.b
3502	योऽस्मान् द्वेष्टि यं	22.4.i	3537	रात्रि : केतुना जुषताश्च	24.17.a
3503	योऽस्मान् द्वेष्टि यं	35.45.b	3538	रायस्पोषं वि ष्यतु	37.20.b
3504	योऽस्मान् द्वेष्टि यं	36.23.b	3539	रायस्पोषेण सञ्सृज	29.20.b
3505	योऽस्मान् द्वेष्टि यं	38.23.b	3540	रायस्पोषेण समिषा मदन्तोऽग्रे	18.50.b
3506	योऽस्यां पृथिव्यामसि यत्तेनाधृष्टं	5.14.b	3541	रायस्पोषे यज्ञपतिमाभजन्ती	12.76.b
3507	रक्षसां त्वा वधायावधिष्म	11.4.b	3542	राया वयश्च ससवाश्चो मदेम	18.54.b
3508	रक्षसां भागोऽसि निरस्तश्च	6.20.b	3543	राये नु यं जज्ञतू	7.9.a
3509	रक्षा णो अप्रयुच्छन् प्रबुधे	4.19.b	3544	रास्वेयत्सोमा भूयो	29.24.a
3510	रक्षा णो ब्रह्मणस्पते	3.38.b	3545	रिशादसा सधस्थ आ	4.22.a
3511	रक्षा तोकमुत त्मना	14.54.b	3546	रुचन् नो धेहि ब्राह्मणेषु	32.72.b
3512	रक्षा तोकमुत त्मना	20.46.b	3547	रुचं ब्राह्मं जनयन्तो	20.18.a
3513	रक्षोहणं वलगहनं वैष्णवीम्	5.28.d	3548	रुचं विश्वेषु शूद्रेषु मयि	35.21.a
3514	रक्षोहणो वलगहनः प्रोक्षामि	5.31.a	3549	रुजासि द्रुवासि क्षुपासि	20.18.b
3515	रक्षोहणो वलगहनोऽवस्तृणामि	5.31.b	3550	रुद्र यत्ते क्रवि	11.16.a
3516	रक्षोहणौ वलगहना उपदधामि	5.32.a	3551	रुद्रस्त्वा वर्तयतु स्वस्ति	11.30.a
3517	रजता हरिणी : सीसा	25.39.a	3552	रुद्रा : सञ्सृज्य पृथिवीं	4.27.b
3518	रथन्तरश्च साम त्रिवृत्स्तोमो	11.18.b	3553	रुद्राय त्वा मह्यं वरुणो	12.55.a
3519	रथन्तरश्च साम प्रतिष्ठित्या	16.17.b	3554	रुद्रास्त्वा कृण्वन्तु	9.13.b
3520	रथन्तरेण तेजसा हवि	23.24.b	3555	रुद्रेभ्य स्वाहा दित्येभ्य	12.59.c
3521	रथी क्रतस्य बृहतो	16.67.b	3556	रुद्रो हूयमानो वातोऽभ्यावृत्तो नृचक्षा :	24.39.b
3522	रथीतमश्च रथीनां वाजानाश्च	13.57.b	3557	रूपमुपसदामेतत्तिस्रो रात्री :	9.44.a
3523	रथीतमश्च रथीनां वाजानाश्च	16.82.b	3558	रूपेण वो रूपमभ्यागा न्तुथो	21.14.b
3524	रथीतमश्च रथीनां वाजानाश्च	18.61.b	3559	रेतसे स्वाहा पायवे	9.10.a
3525	रथे तिष्ठन्नयति वाजिनः	31.21.a	3560	रेतो मूत्रं वि जहाति	39.9.c

3561	रेतो न रूपममृतं जनित्रमिन्द्राय	23.54.b	3596	वयं सोम व्रते तव मनस्तनूषु	3.64.a
3562	रेतोधा आसन्महिमान	32.74.b	3597	वयं स्याम सुमतौ पृथिव्या	12.21.b
3563	रेवती रमध्वं बृहस्पते धारया	6.9.a	3598	वयं हि त्वा प्रयति	9.20.a
3564	रेवती रमध्वमस्मिन् योना	3.28.b	3599	वयस्वन्तो वयस्कृतं सहस्वन्तः	3.25.a
3565	रेवदस्मभ्यम् पुर्वणीक	16.58.b	3600	वयो दात्र एधि मयो	9.13.g
3566	रेळस्यग्निष्टा श्रीणात्वापस्त्वा	6.23.b	3601	वयोधसाधीतेनाधीतं	16.12.b
3567	रोचन्ते रोचना दिवि	25.5.b	3602	वसिष्ठ ऋषिः प्रजापतिगृहीतया	14.57.b
3568	रोहितो धूम्रोहितः	26.3.b	3603	वरुणः क्षत्रमिन्द्रियं भगेन	22.57.a
3569	रोहितकुण्डृणाची गोलत्तिका	26.41.b	3604	वरुणः प्राविता भुवन्मित्रो	32.46.a
3570	लाङ्गलं पवीरवत्सुशेव	13.72.a	3605	वरुणस्य ऋतसदन्यसि वरुणस्य	4.48.b
3571	लोकं पृण छिद्रं पृणथो	13.55.a	3606	वरुणस्योत्तम्भनमसि वरुणस्य	4.48.a
3572	लोकं पृण छिद्रं पृणथो	16.80.a	3607	वरुणो हेतीनां प्रतिधर्ता	16.22.b
3573	लोकं पृण ता अस्येन्द्रं	14.65.c	3608	वरुणीष्टा देवी	12.63.e
3574	लोकं पृण ता अस्येन्द्रं	15.24.c	3609	वरुणी त्वष्टुर्वरुणस्य	14.46.a
3575	लोकं पृण ता अस्येन्द्रं विश्वाः	15.35.d	3610	वर्चस्वानहं मनुष्येषु भूयासम्	8.19.e
3576	लोमभ्यः स्वाहा लोमभ्यः	39.9.a	3611	वर्चस्वानहं मनुष्येषु	8.20.e
3577	लोमानि प्रयतिर्मम त्वङ्	21.106.a	3612	वर्चोदा अग्नेऽसि वर्चो	3.23.b
3578	लोमानि शष्पैर्बहुधा न	21.78.b	3613	वर्चोदा विश्वधायस	4.15.b
3579	वक्ष्यन्तीवेदा गनीगन्ति	31.16.a	3614	वर्ती रुद्रा नृपाय्यम्	22.66.b
3580	वत्सराय विजर्जरा संवत्सराय	34.15.b	3615	वर्धमानं स्वे दमे	3.31.b
3581	वनस्पतयः शान्तिः	36.17.b	3616	वर्धमानो मह्यं (३) - आ	12.29.b
3582	वनस्पतिः शमिता देवो	31.47.b	3617	वर्धमानो मह्यं (३) - आ	14.2.b
3583	वनस्पतिभ्यः स्वाहा परिप्लवेभ्यः	24.41.c	3618	वर्धयैनं महते सौभगाय	29.8.b
3584	वनस्पतिरवसृष्टो न	22.30.a	3619	वर्धिषीमहि च वयमा	2.27.b
3585	वनस्पतिर्देवलोकं प्रजानन्नग्निना	31.10.b	3620	वर्धिषीमहि च वयमा	38.21.b
3586	वनस्पतेऽव सृजा	29.21.a	3621	वर्षवृद्धमसि प्रति	1.25.a
3587	वनस्पते वीडङ्गो हि	31.20.a	3622	वर्षाभिः ऋतुनादित्या	23.26.a
3588	वनेमा ते अभिष्टिभिः	16.62.b	3623	वर्षाश्चाक्षुष्यो जगती	14.60.b
3589	वनेषु व्यन्तरिक्षं ततान	4.43.a	3624	वर्षाहू ऋतूना माखुः	26.42.a
3590	वन्वन्नवातः परिधींश्चरपोर्णु	21.53.b	3625	वर्षिष्ठाय क्षितीनामूर्जो	16.50.b
3591	वपां ते अग्निरिषितो	13.102.b	3626	वर्षो वर्षीयसि यज्ञे	6.15.a
3592	वपुषे मानस्कृतं शीलायाञ्जनीकारीन्	34.14.b	3627	वशा पृथिभूत्वा दिवङ् गच्छ	2.32.b
3593	वयं ते अद्य ररिमा हि	20.44.a	3628	वशा मैत्रावरुण्योऽन्यत	26.12.b
3594	वयं नाम प्रब्रवामा	19.4.a	3629	वषट्कारा आहुतिभिः	21.105.b
3595	वयं सङ्गाते सङ्गाते	1.24.b	3630	वसन्ताय कपिञ्जला नालभते	26.24.a

3631	वसन्तेन ऋतुना देवा	23.24.a	3666	वाचस्पतिं विश्वकर्माण मृतये	8.26.a
3632	वसन्तोऽस्यासीदाज्यङ् ग्रीष्म	35.14.b	3667	वाचस्पतिं विश्वकर्माण मृतये	18.22.a
3633	वसव स्रयोदशाक्षरेण त्रयोदशः	10.43.a	3668	वाचा सरस्वती भिषगिन्द्रा	21.12.b
3634	वसवस्त्वाष्ट्रन्दन्तु गायत्रेण	12.66.c	3669	वाचा सरस्वती मह इन्द्राय	23.38.b
3635	वसवस्त्वाज्जन्तु गायत्रेण	25.8.a	3670	वाचेन्द्रो बलेनेन्द्राय	22.65.b
3636	वसवस्त्वा धूपयन्तु गायत्रेण	12.61.a	3671	वाचे स्वाहा प्राणाय	39.2.a
3637	वसवे स्वाहा हर्षतये	10.27.b	3672	वाचो मे विश्वभेषजो	22.19.b
3638	वसवे स्वाहा हर्षतये	19.40.b	3673	वाजः पुरस्तादुत मध्यतो	20.5.a
3639	वसवो रुद्रा आदित्या	33.34.b	3674	वाजश्च मे प्रसवश्च	19.13.a
3640	वसवो देवता रुद्रा देवता	15.22.b	3675	वाजसनिः रथिमस्मे सुवीरम्	22.64.b
3641	वसुः सूनुः सहसो अप्सु	13.23.b	3676	वाजस्य नु प्रसवे मातरम्	10.7.b
3642	वसु च मे वसतिश्च	19.27.a	3677	वाजस्य नु प्रसवे मातरम्	20.1.a
3643	वसुभी रुद्रैरादित्यैः	30.4.b	3678	वाजस्य मा प्रसव	18.63.a
3644	वसुभ्य ऋश्यानालभते	26.31.a	3679	वाजस्येदं प्रसव आबभूवेमा	10.33.a
3645	वसुभ्यस्त्वा रुद्रेभ्यस्त्वा	2.31.a	3680	वाजस्येमं प्रसवः सुषुवेऽग्रे	10.32.a
3646	वसुमतीमग्रे ते छायामुपस्थेष्टं	2.12.a	3681	वाजस्येमां प्रसवः शिश्रिये	10.34.a
3647	वसुरग्निर्वसुश्रवा अच्छा नक्षि	3.33.b	3682	वाजाय स्वाहा प्रसवाय	19.40.a
3648	वसुरग्निर्वसुश्रवा अच्छा	16.70.b	3683	वाजाय स्वाहा प्रसवाय	24.45.a
3649	वसुरग्निर्वसुश्रवा अच्छा	27.45.b	3684	वाजिनः शेषेन प्रजाः	27.10.b
3650	वसुश्चेतिष्ठो वसुधातम	29.15.b	3685	वाजिनो वाजोऽवतु भक्षो अस्मान्	3.71.a
3651	वसूनां भागोऽसि रुद्राणामाधिपत्यं	15.29.a	3686	वाजिनो वाज ज्ययताध्वन	10.19.a
3652	वसूनि जाते जनमान	32.41.b	3687	वाजिनो वाजजितो वाजः	10.13.a
3653	वसोः पवित्रमसि शतधारं	1.5.b	3688	वाजिनो वाजजितो वाजः	10.26.a
3654	वस्तोर्वृतं प्राक्तोर्भृतः राया	30.12.b	3689	वाजी वहन्वाजिन आतवेदो	31.1.b
3655	वस्नेव विक्रीणावहा इषमूर्जः	3.57.b	3690	वाजे वाजी भूयासम्	3.72.b
3656	वस्यस्यदिति रस्या दित्यासि	4.28.a	3691	वाजेवाजेऽवत वाजिनो नो	10.24.a
3657	वह वायो नियुतो याह्यच्छा	32.70.b	3692	वाजेवाजेऽवत वाजिनो	23.12.a
3658	वह वपां जातवेदः	35.53.a	3693	वाजो नः सप्त प्रदिशश्चतस्रो	20.3.a
3659	वाग् यज्ञेन कल्पतां मनो	19.42.b	3694	वाजो नो अद्य प्रसुवाति	20.4.a
3660	वाग् यज्ञेन कल्पताः	24.46.c	3695	वाजो नो विश्वैर्देवैर्धनसाता	20.3.b
3661	वागोजः सहौजो	36.1. b	3696	वाजो हि मा सर्ववीरं	20.4.b
3662	वाचं विष्णुः सरस्वतीः	10.38.b	3697	वाजो हि मा सर्ववीरं	20.5.b
3663	वाच न्ते शुन्धामि प्राणं	6.18.a	3698	वाज्यहं वाजिनस्योपहूत उपहूतस्य	3.72.a
3664	वाचमस्मे नि यच्छ	37.16.b	3699	वातम् प्राणेनापानेन नासिके	27.3.a
3665	वाचस्पतये पवस्व वृष्णो	7.1.a	3700	वातजूतो यो अभिरक्षति	32.30.b

3701	वातरश्हा भव वाजिन्युज्यमान	10.11.a	3736	विज्यं धनु : कपर्दिनो	17.10.a
3702	वातस्य जूर्ति वरुणस्य	14.44.a	3737	वित्तञ्च मे वित्तिश्च	19.26.c
3703	वातस्य त्वा घ्राज्यै पूष्णा	6.24.a	3738	वित्तञ्च मे वेद्यञ्च	19.18.a
3704	वाताय स्वाहा धूमाय	24.36.a	3739	विदद्यदी सरमा रुग्णमद्रेर्महि	32.59.a
3705	वातो वा वो मनो	10.10.a	3740	विदे रणे नभो नामाग्रे अङ्गिर	5.14.a
3706	वाम मद्य सवितवाममु श्वो	8.5.a	3741	विदे रणे नभो नामाग्रे	5.14.c
3707	वामस्य हि क्षयस्य देव भूरया	8.5.b	3742	विदे रणे नभो नामाग्रे अङ्गिर	5.14.e
3708	वायव्यैर्वायव्यान्याजोति	21.27.a	3743	विद्या ते अग्ने त्रेधा	13.20.a
3709	वायु : पशुरासीत् तेनायजन्त	25.19.c	3744	विद्या ते नाम परमं	13.20.b
3710	वायु : पुनातु सविता	35.37.a	3745	विद्यद्भिर्ग्राविभि : सुतम्	28.5.b
3711	वायु : पूयमान : शुक्र :	9.42.b	3746	विद्यां चाविद्याञ्च	40.11.a
3712	वायुरग्नेया यज्ञप्री : साकं	29.25.a	3747	विधर्ता चायमधिपतिश्च ते त्वा	16.18.b
3713	वायुरनिल ममृत मथेदं	40.17.a	3748	विधर्ता चायमधिपतिश्च ते	16.21.b
3714	वायुरसि तिग्मतेजा	1.40.d	3749	विधर्ता चायमधिपतिश्च ते	16.24.b
3715	वायुष्ट्रा पचतैरवत्वसितग्रीव	25.14.a	3750	विधर्ता चायमधिपतिश्च ते	16.27.b
3716	वायुष्ट्राभिपातु मह्या स्वस्त्या	15.15.d	3751	विधर्ता चायमधिपतिश्च ते	16.30.b
3717	वायुष्ट्रधिपतिस्तया	15.16.d	3752	विधून्वानाय स्वाहा विधूताय	24.11.b
3718	वायुर्मा तस्मा देनसो	22.2.b	3753	वि धूममग्ने अरुषं	12.37.b
3719	वायो अस्मिन्सवने मादयस्व	29.31.b	3754	वि धूममग्ने अरुषं मियेध्य	38.17.c
3720	वायो : पूत : पवित्रेण	11.44.b	3755	विधृतिं नाभ्या घृतश्च	27.13.a
3721	वायो : पूत : पवित्रेण	21.3.a	3756	विधृतिरुपरिष्ठाद् बृहस्पते	37.12.c
3722	वायो : पूत : पवित्रेण	21.3.c	3757	विधेम ते परमे जन्मन्त्रे	18.75.a
3723	वायो ये ते सहस्रिणो	29.27.a	3758	वि न इन्द्र मृधो जहि	8.25.a
3724	वायो शुक्रो अयामि	29.30.a	3759	वि न इन्द्र मृधो	20.39.a
3725	वारेण शश्वता तना	21.4.b	3760	वि नाकमख्यत्सविता वरेण्योऽनु	13.3.b
3726	वात्रहत्याय शवसे	20.37.a	3761	विनाशेन मृत्युं तीर्त्वा	40.14.b
3727	वार्षिका ऋतू अभिकल्पमाना	15.16.h	3762	वि पाजसा पृथुना	12.50.a
3728	वावृधानस्तविषीर्यस्य पूर्वोद्यौर्न	22.32.b	3763	विपिपाना : सरस्वतीन्द्रं	22.61.b
3729	वाशा स्य राष्ट्रदा राष्ट्रं	11.f.i	3764	विपिपाना शुभस्पती इन्द्रं	11.46.b
3730	वासन्तिका ऋतू अभिकल्पमाना	14.26.d	3765	विपृच स्थ वि मा	10.6.b
3731	वासो अग्ने विश्वरूपश्च	12.40.b	3766	विपृच स्थ वि मा	21.11.b
3732	विकिरिद्र विलोहित नमस्ते	17.52.a	3767	विप्र : स उच्यते	13.81.b
3733	विख्याय चक्षुषा त्वमग्नि	12.20.b	3768	विभक्तारश्च हवामहे वसोश्चित्रस्य	34.4.a
3734	विचितस्त्वा विचिन्वन्तु	4.33.b	3769	विभु च मे प्रभु च	19.23.b
3735	विच्छन्दा याश्च सच्छन्दा :	25.36.b	3770	विभूरसि प्रवाहणो वह्निरसि	5.39.a

3771	विभू मन्त्रा प्रभू :	24.24.a		3806	विश्वधा : परमेण	
3772	विभ्राजमान : सरिरस्य	16.74.b		3807	विश्वप्स्या विश्वतस्परि	1.4.b
3773	विभ्राइ बृहत्पिबतु सोम्यं	32.30.a		3808	विश्वप्स्या विश्वतस्परि	13.11.b
3774	विमान एष दिवो मध्य	18.59.a		3809	विश्वभृत स्थ राष्ट्रदा राष्ट्रं	13.42.b
3775	विमुच्यध्वमघ्न्या देवयाना	13.74.a		3810	विश्वमा भासि रोचनम्	11.7.m
3776	वि मुच्यन्तामुक्षिया :	35.37.b		3811	विश्वस्मै प्राणायापानाय	32.36.b
3777	विराजं छन्द इहेन्द्रियं	30.31.b		3812	विश्वस्मै प्राणायापानाय	14.19.a
3778	विराजा च्छन्दसेन्द्रियः	30.42.b		3813	विश्वस्मै प्राणायापानाय	14.25.a
3779	विराट् छन्द इहेन्द्रियं	23.20.b		3814	विश्वस्मै प्राणायापानाय	15.15.c
3780	विराड्ज्योति रधारयत्स्वराड्	14.24.a		3815	विश्वस्मै प्राणायापानय व्यानाय	15.16.c
3781	विराळसि दक्षिणा दिशुद्रास्ते	16.19.a		3816	विश्वस्मै प्राणायापानाय	16.79.f
3782	विवक्षत इव ते	25.25.b		3817	विश्वस्य केतु भुवनस्य	16.84.e
3783	विवक्षत इव ते मुखं	25.27.b		3818	विश्वस्य दूत ममृतं	13.24.a
3784	विस्वां (३) - आदित्यैष	8.3.c		3819	विश्वस्य मूर्धन्नाधि तिष्ठसि	16.55.a
3785	विवृदसि विवृते त्वा	16.14.b		3820	विश्वा आशा : प्रमुञ्चन्मानुषीर्भियः	20.25.a
3786	विशस्त्वा धर्मणा वयमनु	38.19.b		3821	विश्वा आशा दक्षिणसत्सर्वा	29.7.b
3787	विशस्त्वा सर्वा वाञ्छन्तु	13.12.b		3822	विश्वा आशा दीद्यानो	38.10.a
3788	विशामक्तोरुषसः पूर्वहूतौ	32.44.b		3823	विश्वाची च घृताची	18.66.b
3789	विश्वं तद्गदं यदवन्ति	33.46.b		3824	विश्वानि देव सवितर्दुरितानि	16.37.b
3790	विश्वः हि रिप्रं प्रवहन्ति	4.3.a		3825	विश्वाभ्यस्त्वाशाभ्य	34.3.a
3791	विश्वकर्म ऋषिः प्रजापतिगृहीतया	14.65.b		3826	विश्वाभ्यो मे प्रजाभ्यो	1.30.a
3792	विश्वकर्मणे स्वाहा	12.84.c		3827	विश्वाभिर् ऋषिः प्रजापतिगृहीतया	9.3.b
3793	विश्वकर्मन्हविषा वर्धनेन त्रातार	8.28.a		3828	विश्वा यदजय स्पृधः	14.63.b
3794	विश्वकर्मन्हविषा वर्धनेन	18.24.a		3829	विश्वायुः शर्म सप्रथा	21.71.b
3795	विश्वकर्मन्हविषा वावृधानः स्वयं	8.27.a		3830	विश्वा रूपाणि प्रतिमुञ्चते कविः	20.24.b
3796	विश्वकर्मन्हविषा वावृधानः	18.23.a		3831	विश्वासां भुवां पते विश्वस्य	13.3.a
3797	विश्वकर्मा त्वा सादयत्वन्तरिक्षस्य	15.15.a		3832	विश्वासाह मवसे नूतनायोग्रः	37.18.a
3798	विश्वकर्मा त्वा सादयत्वन्तरिक्षस्य	15.16.b		3833	विश्वास्ते स्पृधः श्रथयन्त	7.36.b
3799	विश्वकर्मा दीक्षायाम् पूषा	9.38.b		3834	विश्वास्त्वां प्रजा उपावरोहन्तु	32.67.b
3800	विश्वकर्मा विमना आद्विहाया	18.26.a		3835	विश्वा ह्यग्ने दुरिता	6.37.b
3801	विश्वकर्मा ह्यजनिष्ट देव	18.32.a		3836	विश्वे अद्य मरुतो विश्व	29.6.b
3802	विश्वञ्च मे महश्च	19.17.b		3837	विश्वे अद्य मरुतो विश्व	20.2.a
3803	विश्वञ्च मे महश्च	19.19.b		3838	विश्वे त्वा देवा वैश्वानराः	32.52.a
3804	विश्वतश्चक्षुरुत विश्वतोमुखो	18.19.a		3839	विश्वे देवाः शृणुतेमः	12.59.g
3805	विश्वदेवनेत्रेभ्यो देवेभ्यः पश्चात्सद्वयः	11.1.b		3840	विश्वे देवा अभि यत् सम्बभूवुस्तन्मा	32.53.a
						3.71.b

3841	विश्वे देवा अदिति :	27.27.b	3876	विष्णोर्विक्रमणमसि विष्णो	11.28.c
3842	विश्वे देवा ऋतावृधो	33.41.b	3877	विष्णोर्वेषोऽस्यूर्जे त्वादब्धेन	1.47.b
3843	विश्वे देवा हविरिदं	29.22.b	3878	विष्टम्भो वयोऽधिपतिश्छन्दो	15.9.b
3844	विश्वे देवाश्चमसेषून्नीतोऽसुहोमायोद्यत :	9.43.b	3879	विष्ण्वर्धाश्छन्दो विशालं	16.8.b
3845	विश्वे देवास आगत शृणुता म	7.34.a	3880	वि स्व : पश्यव्यन्तरिक्षं	9.11.a
3846	विश्वे नो देवा अवसागमन्तु	20.2.b	3881	वि होत्रा दधे वयुनाविदेक	12.4.b
3847	विश्वे नो देवा अवसागमन्तु	32.52.b	3882	वि होत्रा दधे वयुनाविदेक	37.2.b
3848	विश्वेभिः सोम्यं मध्वश्व	32.10.a	3883	वि होत्रा दधे वयुनाविदेक	5.19.b
3849	विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्य एष ते	7.23.c	3884	वीतश् हविः शमितश् शमिता	18.57.a
3850	विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्य एष ते	8.7.b	3885	वीतिहोत्रं त्वा कवे	2.5.a
3851	विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यो जगच्छन्दसं	8.29.b	3886	वीणावादं पाणिघ्नं तूणवध्मं	34.20.b
3852	विश्वेभ्यो देवेभ्यः पृषता	26.31.b	3887	वीळुं चिदद्रिमभिनत् परायञ्जना	13.24.b
3853	विश्वेषामदितिर्यज्ञियानां	32.16.a	3888	वृत्रस्य कनीनकासि चक्षुर्दा	4.4.b
3854	विश्वो देवस्य नेतुर्मर्तो	4.9.a	3889	वृत्रहणम् पुरन्दरम्	12.33.b
3855	विश्वो देवस्य नेतुर्मर्तो	12.68.a	3890	वृद्धश्च मे वृद्धिश्च	19.16.c
3856	विश्वो देवस्य नेतुर्मर्तो	24.29.a	3891	वृद्धायुमनु वृद्धयो जुष्टा	5.37.b
3857	विश्वो राय इषुध्यति द्युम्नं	4.9.b	3892	वृषसेनोऽसि राष्ट्रदा राष्ट्रं मे	11.6.b
3858	विश्वो राय इषुध्यति	12.68.b	3893	वृषा यजन्वृषणं भूरिरेता	22.29.b
3859	विश्वो राय इषुध्यति	24.29.b	3894	वृषाग्निं वृषणं भरन्नपां	12.47.a
3860	विष्णवे स्वाहा विष्णवे	24.28.c	3895	वृष्ण ऊर्मिरसि राष्ट्रदा राष्ट्रं मे	11.6.a
3861	विष्णुः शिपिविष्ट ऊरा	9.40.a	3896	वेद सूर्यस्य बृहतो	25.62.b
3862	विष्णुना देवतया दशम्येमं	11.43.b	3897	वेदाह मस्य भुवनस्य	25.62.a
3863	विष्णुराप्रीतपा आप्याय्यमानो यमः	9.42.a	3898	वेदाहमेतं पुरुषं महान्त	35.18.a
3864	विष्णुस्त्वा क्रमतामुरु	1.13.a	3899	वेदिश्च मे बर्हिश्च	19.33.c
3865	विष्णुस्त्वामिन्द्रियेण पातु	7.22.a	3900	वेदेन रूपे व्यपिबत्	21.76.a
3866	विष्णुस्त्र्यक्षरेण त्रीनिमाँल्लोकानुदजय	10.40.b	3901	वेदोसि वेद येन त्वं	1.35.a
3867	विष्णोः कर्माणि पश्यत	6.5.a	3902	वेद्या वेदिः समाप्यते	21.17.a
3868	विष्णोः कर्माणि पश्यत	14.35.a	3903	वेनस्तत्पश्यन् निहितं गुहा	35.27.a
3869	विष्णोः क्रमोऽसि शत्रूयतो	13.6.h	3904	वेशाँ अग्ने सुभग धारयेह	2.42.b
3870	विष्णोः क्रमोऽसि सपत्नहा	13.6.b	3905	वेषोऽस्युपवेषो द्विषतो	2.42.a
3871	विष्णोः क्रमोऽस्यभिमातिहा	13.6.d	3906	वैराजश्च साम प्रतिष्ठित्या	16.26.b
3872	विष्णोः क्रमोऽस्यरातीयतो	13.6.f	3907	वैराजश्च सामैकविश्च स्तोमः	11.21.b
3873	विष्णो रराटमसि विष्णोः	5.27.a	3908	वैराजेन श्रिया श्रियश्च	23.27.b
3874	विष्णो नुक् वीर्याणि प्रवोचं	5.24.a	3909	वैरूपश्च साम प्रतिष्ठित्या	16.23.b
3875	विष्णोर्यत्परमं पदम्	33.32.b	3910	वैरूपश्च साम सप्तदश	11.20.b

3911.	वैरूपेण विशौजसा हवि	23.26.b	3946	शन्नः कनिक्रदद् देवः	36.10.b
3912	वैश्वदेवश्च सरस्वत्या	21.26.b	3947	शन्नः कुरु प्रजाभ्यो	36.22.b
3913	वैश्वदेवी पुनती देव्यागाद्यस्या	21.46.a	3948	शन्नो अस्तु द्विपदे शं	36.8.b
3914	वैश्वानरश्च हवामह ऋतस्य	28.7.a	3949	शन्नो देवी रभिष्ठय	36.12.a
3915	वैश्वानरस्य सुमतौ स्याम	28.9.a	3950	शन्नो भवतु भुवनस्य	36.2.b
3916	वैश्वानरो न ऊतय	20.41.a	3951	शन्नो मित्रः शं वरुणः	36.9.a
3917	वैश्वानरो न ऊतय	28.8.a	3952	शन्नो वातः पवताश्च	36.10.a
3918	वैष्णवमसि विष्णवे त्वा	5.27.b	3953	शं ते भवन्त्वग्रयः	35.41.b
3919	वैष्णवमसि वैष्णवा स्थ	5.32.b	3954	शं नो भवन्तु वाजिनो	10.22.a
3920	वैश्वानरः सहसा पृष्टो अग्निः	20.42.b	3955	शं नो भवन्तु वाजिनो	23.10.a
3921	वैश्वानरज्योतिर्भूयासं	22.8.c	3956	शंयुना पत्नीसंयाजा	21.29.b
3922	व्यख्यन् महिषो दिवम्	3.7.b	3957	शं योरभि स्रवन्तु	36.12.b
3923	व्यचस्वती संवसाथां	12.30.b	3958	शं वातः शश्च हि	35.41.a
3924	व्यचस्वतीं प्रथस्वतीं	14.17.b	3959	शतं जीवन्तु शरदः	35.50.b
3925	व्यचस्वतीरुर्विया वि	31.42.a	3960	शतं भवास्यूतिभिः	36.6.b
3926	व्यस्कभ्ना रोदसी विष्ण	5.21.b	3961	शतं भवास्यूतये	29.46.b
3927	व्यु प्रथते वितरं वरीयो	31.41.b	3962	शतं वो अम्ब धामानि	13.77.a
3928	व्यन्तु वयोरिप्तो रिहाणा	2.32.a	3963	शतमिन्नु शरदो अन्ति	27.26.a
3929	व्युष्ट्यै स्वाहा स्वर्गाय	24.47.b	3964	शतारित्राश्च स्वस्तये	23.7.b
3930	व्यस्यन् विश्वा अनिरा	12.48.b	3965	शतेन शितिपृष्ठानामाहितः सहस्रेण	30.19.b
3931	व्रतं कृणुत व्रतं कृणुत	4.14.a	3966	शफैराक्रमणश्च स्थूराभ्यामृक्षलाभिः	27.5.b
3932	व्रजं गच्छ गोष्ठानं वर्षतु	1.42.a	3967	शबला वैद्युताः	26.14.b
3933	व्रजं गच्छ गोष्ठानं वर्षतु	1.43.b	3968	शमस्थभ्यो मञ्जभ्यः	25.46.b
3934	व्रजं गच्छ गोष्ठानं वर्षतु	1.43.e	3969	शमिता नो वनस्पतिः	23.22.a
3935	व्रजक्षित स्थ राष्ट्रदा राष्ट्रं	11.7.h	3970	शरच्छ्रौत्र्यनुष्टुप् शारदी	14.62.b
3936	व्रतश्च म ऋतवश्च	19.35.a	3971	शरदा ऋतू अभिकल्पमाना	15.16.l
3937	व्रतं च श्रद्धां चोपैमीन्धे	22.9.b	3972	शरभं ते शुगृच्छतु यं	14.53.d
3938	व्रतेन दीक्षामाप्नोति	21.30.a	3973	शरभमारण्यमनु ते दिशामि	14.53.c
3939	व्रेशीनां त्वा पत्मन्नाधूनोमि	8.30.a	3974	शक्करी स्थ राष्ट्रदा राष्ट्रं	11.7.k
3940	व्रीहयश्च मे यवाश्च	19.24.a	3975	शर्म च मे वर्म च	19.15.b
3941	शश्च मे मयश्च	19.20.a	3976	शर्म च स्थो वर्म च	12.30.a
3942	शन्ते परेभ्यो गात्रेभ्यः	25.46.a	3977	शर्मासि शर्म मे यच्छ	4.11.a
3943	शन्न इन्द्राग्नी भवता	36.11.b	3978	शर्मास्यवधूतश्च रक्षो	1.20.a
3944	शन्न इन्द्रापूषणा वाजसातौ	36.11.c	3979	शर्मास्यवधूतश्च रक्षोवधूता	1.31.a
3945	शन्न इन्द्रो बृहस्पतिः	36.9.b	3980	शर्वम् मतस्ताभ्यामीशानं	39.7.b

3981	शश आस्कन्द मर्षत्यहि :	25.58.b	4016	शुक्लाय स्वाहा कृष्णाय	27.2.b
3982	शष्पैर्न तेज इन्द्रियं पय :	23.30.b	4017	शुचीदयन्दीधितिमुक्थशास :	21.69.b
3983	शष्पैर्न तोक्मभिलाजैर्महस्वन्तो	23.43.b	4018	शुचे स्वाहा शोचते	39.10.b
3984	शाक्ररैवते सामनी त्रिणवत्रयस्त्रिंशौ	11.22.b	4019	शुद्धवाल : सर्वशुद्धवालो	26.5.a
3985	शाक्ररैवते सामनी प्रतिष्ठित्या	16.29.b	4020	शुनश् सु फाला विकृषन्तु	13.70.a
3986	शादन् दद्विरवकां दन्तमूलैर्मृदं	27.1.a	4021	शुनासीरा हविषा तोशमाना	13.70.b
3987	शारदेन ऋतुना देवा	23.27.a	4022	शुन्धन्तांलोका : पितृषदना :	5.34.a
3988	शार्दूलाय रोहिदृषभाय गवयी	26.34.b	4023	शुन्धन्तांलोका : पितृषदना :	6.1.e
3989	शार्दूलो वृक : पृदाकुस्ते	26.37.b	4024	शूकाराय स्वाहा शूकृताय	24.10.b
3990	शितिरन्ध्रोऽन्यत : शितिरन्ध्र :	26.4.a	4025	शूद्रा यदयजारा न	25.32.b
3991	शिरो अपश्यं पथिभि :	31.29.b	4026	शूद्रो यदययि जारो	25.33.b
3992	शिरो मे श्रीर्यशो मुखं	21.96.a	4027	शूर इषव्यो ऽतिव्याधी	24.30.b
3993	शिल्पा वैश्वदेव्यो रोहिण्य	26.9.a	4028	शूषं न मध्ये नाभ्यामिन्द्राय	23.53.b
3994	शिव ऋतस्य भेषजी	17.49.b	4029	शूषश् सरस्वती भिषक्	23.37.b
3995	शिवं प्रजाभ्योऽहिंसन्तं पृथिव्या :	12.28.d	4030	शूषाय स्वाहा सश्सर्पाय	24.43.a
3996	शिवश् शम्भश् शंयो :	3.51.c	4031	शृणोतु मित्रो अर्यमा	33.42.b
3997	शिवा : कृत्वा दिश :	13.18.b	4032	शृणोत्वग्नि : समिधा हवम्	6.38.a
3998	शिवा : कृत्वा दिश :	13.60.b	4033	शृण्वन्तु विश्वे अमृतस्य	12.5.b
3999	शिवां गिरित्र तां कुरु मा	17.3.b	4034	शेषे मातुर्यथोपस्थेऽन्तरस्याश्	13.40.b
4000	शिवेन वचसा त्वा	17.4.a	4035	शैशिरा ऋतू अभिकल्पमाना	16.79.d
4001	शिवे मे संतिष्ठस्वारिष्टे मे	2.45.b	4036	शैशिरेण ऋतुना देवा	23.29.a
4002	शिवो भव प्रजाभ्यो	12.45.a	4037	शैष्ठा स्थ राष्ट्रदा राष्ट्रं	11.7.n
4003	शिवो भूत्वा मह्यमग्ने	13.18.a	4038	शोचिष्केशं पुरुप्रियाग्ने	16.53.b
4004	शिवो नियुद्धि : शिवाभि :	29.25.b	4039	शोणा धृष्णू नृवाहसा	25.6.b
4005	शिशुन् नदीनाश् हरिमद्रिबुध्नमग्ने	14.44.b	4040	श्यामाकाश्च मे नीवाराश्च	19.24.c
4006	शिक्षा सखिभ्यो हविषि	18.21.b	4041	श्येत : श्येताक्षोऽरुणस्ते	26.5.b
4007	शुकरूपा वाजिना : कल्माषा	26.11.b	4042	श्येनं पतत्रिणश् सिंश्हश्	21.9.b
4008	शुक्र : क्षीरश्रीर्मन्थी सक्तुश्री :	9.43.a	4043	श्येनस्य पत्रं न प्लीहा	21.83.b
4009	शुक्रज्योतिश्च चित्रज्योतिश्च	18.80.a	4044	श्येनस्य पक्षा हरिणस्य	31.24.b
4010	शुक्रं त्वा शुक्र आधूनोम्यहो	8.30.b	4045	श्येनस्येव ध्रजतो अङ्कसं	10.21.b
4011	शुक्रं न ज्योतिरिन्द्रियं पय :	23.35.b	4046	श्येनो भूत्वा परापत यजमानस्य	4.46.c
4012	शुक्रं न ज्योति स्तनयोराहुती	23.51.b	4047	श्येनो न रजसा हृदा श्रिया	23.36.b
4013	शुक्रश्च ऋतपाश्चात्यश्हा :	18.80.b	4048	श्रदस्मै नरो वचसे दधातन	8.4.a
4014	शुक्रश्च शुचिश्च ग्रैष्मा	15.5.c	4049	श्रायन्त इव सूर्य	32.41.a
4015	शुक्रेण देव देवता :	21.5.b	4050	श्रावश्च मे श्रुतिश्च	19.13.c

4051	श्रीणामुदारो धरुणो रयीणां	13.23.a	4086	सं प्रियेण धाम्ना समहमायुषा	3.27.a
4052	श्रीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्या	35.22.a	4087	सं बर्हिर्इत्ताश्च हविषा	2.40.a
4053	श्रुत्कर्णश्च सप्रथस्तमं त्वा	13.110.b	4088	सं बाहुभ्यां धमति सं	18.19.b
4054	श्रुधि श्रुत्कर्णं बहिभिर्देवै	32.15.a	4089	सं ब्रह्मणा देवकृते यदस्ति	9.15.b
4055	श्रोता ग्रावाणो विदुषो न यज्ञश्च	6.38.b	4090	संभूतिश्च विनाशश्च	40.14.a
4056	श्रोत्रं न कर्णयोर्यशो जोष्टीभ्यां	23.50.b	4091	सं मधुमती मधुमतीभिः	11.8.a
4057	श्रोत्राद् वायुश्च प्राणश्च	35.12.b	4092	सं मा सृजामि पयसा	20.6.a
4058	श्रेष्ठे स्याम सवितुः	32.17.b	4093	सं यजमान आशिषा	6.12.b
4059	श्वात्राः पीता भवत यूयमापो	4.17.a	4094	संवत्सरस्य तेजसा शमीभिः	25.42.b
4060	श्वात्रा स्थ वृत्रतुरो	6.47.a	4095	संवत्सरोऽसि परिवत्सरो	29.49.a
4061	श्वात्रोऽसि प्रचेतास्तुथोऽसि	5.39.b	4096	सं वपामि समाप	1.36.b
4062	श्वितीचयः श्वात्रासो	32.1.b	4097	सं वर्चसा पयसा सं	2.44.a
4063	श्वित्र आदित्यानामुष्ट्रो	26.43.a	4098	सं वर्चसा पयसा सं	9.16.a
4064	श्वेतश्च कृष्णश्च	26.2.b	4099	संवसायाश्च स्वर्विदा समीची	12.31.a
4065	श्वेता अवरोकिण	26.10.b	4100	सं वां मनाश्चसि सं व्रता	13.59.a
4066	श्वेता वायव्याः श्वेताः	26.23.b	4101	सश्च रेवतीर्जगतीभिः	1.36.c
4067	षष्ठस्य विष्टाः शत	25.60.a	4102	सश्चितं मे ब्रह्म	12.82.a
4068	षोष्ठशी स्तोम ओजो द्रविणं	16.2.c	4103	सश्चितं क्षत्रं जिष्णु	12.82.b
4069	सं चेध्यस्वाग्ने प्र	29.2.a	4104	सश्चितो अपस्वप्सुजा	25.16.b
4070	सं ज्योतिषा ज्योतिः	2.14.b	4105	सश्चितो रश्मिना रथः	25.16.a
4071	सं ज्योतिषा भूम	2.47.b	4106	सश्चसमिद्युवसे वृषन्नग्ने	16.51.a
4072	संजग्मानो दिवा पृथिव्या शुक्रः	7.12.c	4107	सश्च सीदस्व मह्यं (३) - असि	12.37.a
4073	संजास्पत्यश्च सुयममा कृणुष्व	32.12.b	4108	सश्च सूर्येण दिद्युतदुदधिर्निधिः	38.22.b
4074	संज्ञानमसि कामधरणं	13.47.a	4109	सश्चसृज्य मातृभिर्हव	13.39.b
4075	सं ते पयाश्चसि समु	13.112.a	4110	सश्चसृष्टजित्सोमपा बाहुशर्द्युग्रधन्वा	18.35.b
4076	सं ते प्राणो वातेन गच्छताश्च	6.12.a	4111	सश्चसृष्टां वसुभी रुद्रैर्धरैः	12.56.a
4077	सं ते मनो मनसा सं	6.23.a	4112	सश्चस्रवभागा स्थेषा बृहन्तः	2.35.a
4078	सं ते वायुर्मातरिश्वा	12.39.a	4113	सश्चहानाय स्वाहोपस्थिताय	24.9.b
4079	सं दिव्येन दीर्दिहि	29.1.b	4114	सश्चहितासि विश्वरूप्यूर्जा	3.29.b
4080	सं देवो देवेन सवित्रा	37.14.b	4115	सश्चहितो विश्वसामा	20.9.a
4081	सं त्वमग्ने सूर्यस्य वर्चसागथाः	3.26.b	4116	स आशिषा द्रविणमिच्छमानः	18.17.b
4082	संपृच स्थ सं मा	10.6.a	4117	स इधानो वसुष्कवि	16.58.a
4083	संपृच स्थ सं मा	21.11.a	4118	स इषुहस्तैः स निषङ्गिभि	18.35.a
4084	सं पृच्छसे समराणः	32.27.b	4119	स एव जातः स जनिष्यमाणः	35.26.b
4085	संप्रच्यवध्वमुप संप्रयाताग्ने	16.75.a	4120	सकामां (२) - अध्वनस्कुह	28.2.a

4121	सङ्क्रन्दनोऽनिमिष एकवीर :	18.33.b	4156	स दाधार पृथिवी	25.1.b
4122	सङ्क्रन्दनेनानिमिषेण जिष्णुना	18.34.a	4157	स दाधार पृथिवी	27.14.b
4123	सकृत्स्वं ये पुरुषत्रा	32.28.b	4158	स दुद्रवत् स्वाहुत :	16.56.a
4124	सखाय इन्द्र मृतये	12.14.b	4159	स दुन्दुभे सजूरिन्द्रेण	31.23.b
4125	सखाय : स व :	16.50.a	4160	सधमादो द्युमिनी राप	11.14.a
4126	स गायत्र्या त्रिष्टुभानुष्टुभा	14.36.b	4161	सधस्थ आ जागतेन	12.10.b
4127	सग्मे ते गोरस्मे ते चन्द्राणि	4.36.b	4162	सक्तूनाश् रूप बदरमुपवाका :	21.22.b
4128	सचस्वा न : स्वस्तये	3.32.b	4163	सक्थ्ना देदिश्यते नारी	25.31.b
4129	सचेतसो विश्वे देवा	20.45.b	4164	सत्य : सो अस्य महिमा	32.83.b
4130	स चेत्ता देवता	24.14.b	4165	सत्यञ्च मे श्रद्धा	19.17.a
4131	सजातानाम् मध्यमस्था	29.5.b	4166	सत्यं यज्ञन यज्ञो यजुभि	21.104.b
4132	स जातो अत्यरिच्यत	35.5.b	4167	सत्येन रेवती : क्षत्रश्	23.29.b
4133	स जातो गर्भो असि	12.43.a	4168	स त्वं नश्चित्र वज्रहस्त	29.43.a
4134	स जायसे मथ्यमान : सहो	16.49.b	4169	स त्वं नो अग्नेऽवमो	23.4.a
4135	सजू ऋतुभि : सजूर्विधाभि :	15.6.a	4170	स त्वमग्निं वैश्वानरश्	24.3.b
4136	सजू ऋतुभि : सजूर्विधाभि :	15.6.c	4171	सद्य : पर्येमि पृथिवी	25.52.b
4137	सजू ऋतुभि : सजूर्विधाभि :	15.6.e	4172	सद्यो जज्ञानो नि रिणाति	32.80.b
4138	सजू ऋतुभि : सजूर्विधाभि :	15.6.g	4173	सद्यो जज्ञानो वि हीमिद्धो	13.7.b
4139	सजू ऋतुभि : सजूर्विधाभि :	15.6.i	4174	सद्यो जज्ञानो वि हीमिद्धो	13.22.b
4140	सजू देवेभि रवरै :	7.5.b	4175	सद्यो जज्ञानो वि हीमिद्धो	13.34.b
4141	सजू देवेन सवित्रा सजू	3.11.a	4176	सद्यो जातो व्यमिमीत	31.48.a
4142	सजू देवेन सवित्रा सजू	3.12.a	4177	स न इन्द्र इव देवेभ्यो	35.46.b
4143	सजूरब्दो अयवोभि : सजूरुषा	13.75.a	4178	स न इदं ब्रह्म क्षत्रं	20.8.c
4144	सजोषसा अश्विना दशसोभि :	13.75.b	4179	स न इदं ब्रह्म क्षत्रं	20.9.c
4145	सजोषा इन्द्र सगणो मरुद्भि :	7.38.a	4180	स न इदं ब्रह्म क्षत्रं	20.10.c
4146	सज्जग्मानो दिवा पृथिव्या	7.17.c	4181	स न इदं ब्रह्म क्षत्रं	20.11.c
4147	सज्जानायां द्यावापृथिवी	2.31.b	4182	स न इदं ब्रह्म क्षत्रं	20.12.c
4148	सज्जानाने सुपेशसा समज्जाते	22.46.b	4183	स न इदं ब्रह्म क्षत्रं	20.13.c
4149	स तिग्मजम्भ रक्षसो	16.59.b	4184	स न : पावक दीदिवोऽग्ने	18.10.a
4150	स ते लोको भविष्यति	25.19.b	4185	स न : पितेव सूनवेऽग्ने	3.32.a
4151	स ते लोको भविष्यति	25.19.d	4186	स न : सिषक्तु यस्तुर :	3.37.b
4152	स ते लोको भविष्यति	25.19.f	4187	स न स्तुतो वीरवद्वातु	22.39.b
4153	स दर्शतस्य वपुषो विराजसि	13.108.b	4188	स न : स्योन : सुयजा यजेह	5.4.b
4154	सदसस्पति मद्रुतं	35.32.a	4189	सर्नि मेधा मयासिषश्	35.32.b
4155	स दाधार पृथिवी	14.4.b	4190	सनेमि राजा परियाति	10.33.b

4191	सनेय मश्वं गां वास	13.79.b	4226	समाववर्ति पृथिवी समुषा :	22.8.a
4192	स नो बन्धुर्जनिता स	35.29.a	4227	समास्त्वाग्र ऋतवो	29.1.a
4193	सनो बोधि श्रुधी हवमुख्या	3.34.b	4228	समितश् संकल्पेथाश् संप्रियौ	13.58.a
4194	स नो भव शिवस्त्वश्	13.32.b	4229	समिदसि समिद्धो मे	3.16.a
4195	स नो भव शिवस्त्वश्	18.53.b	4230	समिदसि सूर्यस्त्वा पुरस्तात्	2.6.a
4196	स नो भुवनस्य पते	20.14.a	4231	समिद्ध इन्द्र उषसामनीके	22.21.a
4197	स नो रासच्छुरुधश्चन्द्राग्रा	33.30.b	4232	समिद्ध : शुक्र आहुत :	32.9.b
4198	स नो विश्वानि हवनानि	18.22.b	4233	समिद्धे अग्रा अधि मामहान	18.55.a
4199	स नो विश्वानि हवनानि	8.26.b	4234	समिद्धो अग्नि : समिधा	23.13.a
4200	सन्दान मर्वन्तं पङ्क्तिं	27.43.b	4235	समिद्धो अग्निरग्निना	22.40.a
4201	सन्धये जारं गेहायोपपतिमात्यै	34.9.a	4236	समिद्धो अञ्जन्कृदरं	31.1.a
4202	सत्या मेधया रय्या	13.8.b	4237	समिद्धो अद्य मनुषो	31.37.a
4203	सपत्नहा नो अभिमातिजिच्च	29.3.b	4238	समिद्धो मासमर्धय प्रजया	3.44.c
4204	स पर्यगाच्छुक्रमकाय	40.8.a	4239	समिधार्णि दुवस्यत	3.1.a
4205	स पर्वभिर्ऋतुशः कल्पमानो	14.45.b	4240	समिधार्णि दुवस्यत	13.31.a
4206	स बिभेद वलं मघं	22.53.b	4241	समिन्द्र णो मनसा नेषि	9.15.a
4207	स बुध्न्या उपमा अस्य	14.3.b	4242	समिन्द्रो विश्वदेवेभिरङ्क्तां दिव्यं	2.40.b
4208	स बोधि सूरिर्मघवा	13.44.a	4243	समुद्रं गच्छ स्वाहा देवश्	6.28.a
4209	स भूमिश् सर्वत	35.1.b	4244	समुद्रस्य त्वावकयाग्रे	18.5.a
4210	स प्रथमो बृहस्पतिश्चिकित्वाश्	7.14.a	4245	समुद्रा दूर्मिर्मधुमां (३)	19.3.a
4211	स प्रथमो बृहस्पतिश्चिकित्वाश्	7.19.a	4246	समुद्राय त्वा वाताय	38.7.a
4212	सप्त ऋषयः प्रतिहिता :	33.43.a	4247	समुद्राय शिशुमारानालभते	26.25.a
4213	सप्त ते अग्ने समिधः सप्त	18.79.a	4248	समुद्रे ते हृदयमप्स्वन्तः	9.25.a
4214	सप्तदशभिरस्तुवत ग्राम्या :	15.34.a	4249	समुद्रे ते हृदयमप्स्वन्तः	22.4.g
4215	सप्तदशस्त्वा स्तोमः	16.23.a	4250	समुद्रे त्वा नृमणा	13.21.a
4216	सप्त सप्तसदो अष्टमी	28.1.b	4251	समुद्रोऽसि नभस्वानार्द्रदानुः	20.15.a
4217	सप्त होत्राः सप्तधा त्वा	18.79.b	4252	समु विश्वमिदं जगत्	22.8.b
4218	सप्तापः स्वपतो लोकमीयुस्तत्र	33.43.b	4253	समुषद्विरजायथा :	31.12.b
4219	सप्तास्यासन् परिधयस्त्रि :	35.15.a	4254	समूहोऽसि विश्ववेदा	5.43.a
4220	समख्ये देव्या धिया सं	4.31.b	4255	समूहमस्य पाश्चुरे	5.20.b
4221	समग्निरग्निना गत सं	37.15.a	4256	समेद्धा ते अग्ने दीद्यासम्	3.16.b
4222	समधातश् सरस्वत्या	22.51.b	4257	समेनं वर्चसा सृज	18.51.b
4223	समर्वन्तो रघुदुवः सश् सुजातासः	16.64.b	4258	सम्पदसि सम्पदे त्वा	16.13.b
4224	समानं योनिमनु सञ्चरन्तं	14.5.b	4259	सम्यक् स्रवन्ति सरितो	14.40.a
4225	समापो अद्विगमत समोषधीभि	6.41.b	4260	सम्यक् स्रवन्ति सरितो न	19.7.c

4261	सम्राळसि कृशानु :	5.42.a	4296	सवितुर्व : प्रसव	1.48.d
4262	सम्राळसि प्रतीची	16.22.a	4297	सवितुर्व : प्रसव उत्पुनाम्यच्छिद्रेण	11.13.b
4263	सम्राळेको विराजति	13.116.b	4298	सवितुस्त्वा प्रसव	1.48.c
4264	सम्राळसि स्वराळसि	14.37.b	4299	सवित्रा प्रसवित्रा सरस्वत्या	11.42.a
4265	स यन्ता शश्वतीरिष :	6.42.b	4300	सवित्रा प्रसूता दैव्य आप	3.73.a
4266	स यक्षदस्य महिमानमग्ने :	29.15.a	4301	स विश्वाचीरभिचष्टे घृताचीरन्तरा	18.59.b
4267	स योजते अरुषा विश्वभोजसा	16.55.b	4302	स वृत्रहा शतक्रतुरिन्द्राय	22.60.b
4268	सरस्वती तमा भरद्	22.44.b	4303	स सुगोपातमो जन :	9.30.b
4269	सरस्वती तु पञ्चधा	33.5.b	4304	स सुत्रामा स्वर्वा (२)	22.37.b
4270	सरस्वती मनसा पेशलं	21.80.a	4305	स सुत्रामा हविष्पति	22.55.b
4271	सरस्वती योन्यां गर्भमन्त	21.91.a	4306	स सध्रीची : स विषूचीर्वसान	37.17.b
4272	सरस्वती हविष्मतीन्द्र	22.59.b	4307	ससस्त्यश्वक : सुभद्रिकां	25.20.c
4273	सरस्वत्युपवाकैर्व्यनिं	21.87.b	4308	सहदानुं पुरुहूत क्षियन्तमहस्तमिन्द्र	20.38.a
4274	सरस्वत्यै वाचो यन्तुर्ये	10.39.b	4309	सह रय्या निवर्तस्वाग्ने	13.11.a
4275	सरस्वत्यै वाचो यन्तुर्यन्त्रेणाग्ने :	20.7.d	4310	सह रय्या निवर्तस्वाग्ने	13.42.a
4276	सरस्वत्यै स्वाहा सरस्वत्यै	24.27.b	4311	सह नौ व्रतपते व्रतान्यनु मे	5.8.b
4277	सरूपा धात्रे वत्सतयो	26.9.b	4312	सहश्च सहस्यश्च हैमन्तिका	15.31.c
4278	सरूपा धात्रे वत्सतयो	26.13.b	4313	स हव्यवा ळमर्य	24.20.a
4279	सरोभ्यो धैवरमुपस्थावराभ्यो	34.16.a	4314	सहसस्पुत्रो अद्भुत :	12.71.b
4280	सर्वं तदस्तु ते घृतं	12.74.b	4315	सहसा जातान्प्रणुदा न :	16.2.a
4281	सर्वं तदस्तु ते घृतं	12.75.b	4316	सहसे स्वाहा सहस्याय	24.44.c
4282	सर्वं तदिन्द्र ते	32.35.b	4317	सहस्तोमा : सहछन्दस	33.37.a
4283	सर्वभूतेषु चात्मानं ततो	40.6.b	4318	सहस्रञ्च सहस्र आयुत	18.2.b
4284	सर्वा : संगत्य वीरुधोऽस्यै	13.95.b	4319	सहस्रदा असि सहस्राय	14.42.b
4285	सर्वे निमेषा जज्ञिरे	35.24.a	4320	सहस्रवीर्यासि सा मा	14.27.b
4286	सवातरौ न तेजसा	30.6.b	4321	सहस्रशीर्षा पुरुष : सहस्राक्ष :	35.1.a
4287	सविता च म इन्द्रश्च	19.28.b	4322	सहस्रसा मेघसाता इव	23.11.b
4288	सविता ते शरिरेभ्य :	35.36.b	4323	सहस्रसा मेघसाता इव त्मना	10.23.b
4289	सविता ते शरीराणि	35.39.a	4324	सहस्रस्य प्रमासि सहस्रस्य	16.85.a
4290	सविता त्वा प्रसवानां	11.9.a	4325	सहस्राणि सहस्रशो बाह्वोस्तव	17.53.a
4291	सविता प्रथमेऽहन्नाग्निर्द्वितीये	39.5.a	4326	सहस्रियं वाजमत्यं न	13.48.b
4292	सवितारन् नृचक्षसम्	34.4.b	4327	सहस्व सर्वम् पाप्मानं	14.28.b
4293	सविता वरुणो दध	22.56.a	4328	सहस्वेमा अभिमाती :	14.28.a
4294	सवितासि सत्यप्रसवो	11.39.a	4329	साकं यक्ष्म प्रपत	13.88.a
4295	सवितुर्बाहूस्थ :	2.6.b	4330	साकं वातस्य ध्राज्या	13.88.b

4331	सा त आ प्यायतां	38.18.b	4366	सीसञ्च मे त्रपु च	19.25.c
4332	सा त आ प्यायतां	38.18.d	4367	सीसेन तन्त्रं मनसा मनीषिण	21.77.a
4333	सा त आ प्यायतां	38.18.f	4368	सुकृता तच्छमितार :	27.37.b
4334	सा तुभ्यमदिते मह्योखां	12.57.b	4369	सुकृदेव : सविता	29.13.b
4335	सादन्यं विदथ्यश्च सभेयम्	33.15.b	4370	सुगञ्च मे शयनञ्च	19.22.c
4336	सा देवि देवमच्छेहीन्द्राय	4.27.a	4371	सुगञ्च मे सुपथ्यञ्च	19.18.b
4337	सा न : सुप्राची सुप्रतीची	4.25.b	4372	सुगं मेषाय मेष्यै	3.67.b
4338	सा नो अस्मिन्सुत आ	24.2.b	4373	सुगा वो देवा : सदना	9.18.a
4339	सा प्रथमा सःस्कृति विश्ववारा	7.13.b	4374	सुगृहपतिस्त्वं मया गृहपत्या	2.49.b
4340	सा प्रथमा सःस्कृति विश्ववारा	7.18.b	4375	सुजातं जातवेदसमयक्ष्माय	12.54.b
4341	साम ते तनूर्वाग्मदेव्यं यज्ञायज्ञियं	13.5.b	4376	सुजातो ज्योतिषा सह	12.40.a
4342	सामान्यृग्भि ऋच : पुरो	21.105.a	4377	सुते दधिष्व नश्चन :	22.74.b
4343	साम्राज्याय सुक्रतु :	11.37.b	4378	सुत्रामाणं पृथिवीं द्यामनेहसः	23.6.a
4344	साम्राज्याय सुक्रतु :	21.93.d	4379	सुत्रामा यशसा बलं	22.57.b
4345	सावित्रश्च मे सारस्वतश्च	19.32.c	4380	सुनावमा रुहेयमस्र	23.7.a
4346	सा विश्वायु : सा	1.7.a	4381	सुन्वन्नश्चिभ्याश्च सरस्वत्या	23.58.b
4347	सासह्याश्चाभियुग्वा च	39.6.b	4382	सुपरिविष्टा वयं परिवेष्टारो	6.17.b
4348	साहस्रोऽसि सहस्राय	16.85.b	4383	सुपर्ण : पार्जन्य आतिर्वाहसो	26.38.a
4349	सिंहो मारुत : कृकलास :	26.44.b	4384	सुपर्णाचिदसि तथा देवतया	29.50.b
4350	सिंहो वयश्छदिश्छन्द :	15.11.a	4385	सुपर्णं वस्ते मृगो	31.19.a
4351	सिंह्यासि ब्रह्मवनि : क्षत्रवनि :	5.17.a	4386	सुपर्णोऽसि गरुत्माश्च सिंवृत्ते	13.4.a
4352	सिंह्यासि स्वाहा सिंह्यास्यादित्यवनि :	5.16.b	4387	सुपर्णोऽसि गरुत्मान्दिवङ्	13.6.a
4353	सिंह्यास्यावह देवान्यजमानाय	5.17.b	4388	सुपर्णोऽसि गरुत्मान् पृष्ठे	18.72.a
4354	सिकताश्च मे वनस्पतयश्च	19.25.b	4389	सुबर्हिरग्नि : पूषन्वा	23.16.a
4355	सिञ्चन्ति परिषिञ्चन्त्युत्ति	22.13.a	4390	सुब्रह्मा यज्ञ : सुशमी	16.56.b
4356	सिनीवालि पृथुष्टुके या	33.4.a	4391	सुभू : स्वयम्भू : प्रथमो	25.65.a
4357	सिनीवाली सुकपर्दा	12.57.a	4392	सुप्रजा : प्रजा : प्रजनयन्	7.17.b
4358	सिन्धुरवभृथायोद्यत : समुद्रोऽभ्यवह्नियमाण :	9.44.b	4393	सुप्रजास्त्वाय चासा अथो	3.76.b
4359	सिन्धुश्छन्द : समुद्रश्छन्द :	16.5.a	4394	सुप्राङ्जो मेभ्यद् विश्वरूप	27.29.b
4360	सिन्धोरिव प्राध्वने शूघनासो	19.8.a	4395	सुप्रायणा अस्मिन्यज्ञे वि	30.5.b
4361	सीद त्वं मातु रस्या	13.16.a	4396	सुप्वा कामधुक्ष :	1.6.b
4362	सीद होत : स्व उ लोके	12.35.a	4397	सुमतिश्च सत्यराधसम्	24.15.b
4363	सीरञ्च मे लयश्च	19.19.c	4398	सुमित्रिया न आप ओषधय :	6.31.a
4364	सीरा युञ्जन्ति कवयो	13.68.a	4399	सुमित्रिया न आप	22.4.h
4365	सीरा : पतत्रिणी स्थन	13.84.b	4400	सुमित्रिया न आप ओषधय :	35.45.a

4401	सुमित्रिया न आप ओषधयः	36.23.a	4436	सूर्यस्त्वाभिपातु मह्या स्वस्त्या	16.84.f
4402	सुमित्रिया न आप ओषधयः	38.23.a	4437	सूर्यस्ते नक्षत्रैः सह	25.45.b
4403	सुमृच्छीका भवन्तु नः	32.77.b	4438	सूर्यस्य चक्षुरारोहाग्रे रक्षणः	4.44.a
4404	सुरभि नो मुखा	25.34.b	4439	सूर्यस्यावृतमन्वावर्ते	2.48.b
4405	सुरा त्वमसि शुष्मिणी	21.6.b	4440	सूर्याया ऊधो अदित्या	2.38.c
4406	सुरायै बभ्रुवै मदे किन्त्वो	22.13.b	4441	सूर्यो ज्योति ज्योतिः सूर्यः	3.10.c
4407	सुरावन्तं बर्हिषदश् सुवीरं	21.32.a	4442	सूर्यो मा तस्मादेनसो	22.3.b
4408	सुक्ष्मा चासि शिवा	1.44.b	4443	सृक्श् सश्शाय पविमिन्द्र	20.40.b
4409	सुल्लोक सुमङ्गल	21.95.b	4444	सो अग्निर्यो वसुगृणे सँ	16.64.a
4410	सुवाति सविता भगः	32.20.b	4445	सो अध्वराय परि गीयते	32.75.b
4411	सुवीरो वीरैः सुपोषः	9.5.b	4446	सोम आगतो वरुण	9.40.b
4412	सुवीरो वीरैः सुपोषः	3.45.b	4447	सोमश् राजान मवसेडग्नि	10.36.a
4413	सुवीरो वीरैः सुपोषः	9.37.b	4448	सोमम् पिब स्वाहा	8.10.b
4414	सुवीरो वीरान् प्रजनयन्	7.12.b	4449	सोमः पवते सोमः पवते	7.22.b
4415	सुवृक्तिभिः स्तुवत ऋग्मियायार्चामार्क	33.10.b	4450	सोमनेत्रेभ्यो देवेभ्य उपरिसद्भ्यो	11.1.c
4416	सुशर्मणो बृहतः शर्मणि	12.50.b	4451	सोममद्भ्यो व्यपिबच्छन्दसा	21.73.c
4417	सुषदा पश्चाद्देवस्य	37.12.b	4452	सोममिन्द्र चमू सुतम्	8.21.b
4418	सुषुम्णः सूर्यरश्मिश्चन्द्रमा	20.10.a	4453	सोम राजन्विश्वास्त्वं प्रजा	6.37.a
4419	सुष्टुतिश् सुमतीवृधो	24.16.a	4454	सोमस्य त्वा द्युम्नेनाभिषिञ्चाम्यग्नेर्भाजसा	11.25.a
4420	सुसन्दृश न्त्वा वयं मघवन्	3.60.a	4455	सोमस्य त्विषिरसि तवेव	11.23.a
4421	सुसमिद्धाय शोचिषे	3.2.a	4456	सोमस्य त्विषिरस्यग्नये	11.12.a
4422	सूपस्था अद्य देवो	23.59.a	4457	सोमस्य नीविरसि विष्णोः	4.12.a
4423	सूपस्था अद्य देवो	30.23.b	4458	सोमस्य रूपं वाजिनश्	21.23.b
4424	सूपस्था अद्य देवो	30.46.b	4459	सोमस्य रूपं क्रीतस्य	21.15.a
4425	सूर्य एकाकी चरति	25.11.a	4460	सोमस्य रूपश् हविष	21.21.b
4426	सूर्य एकाकी चरति	25.48.a	4461	सोमानश् स्वरणं कृणुहि	3.36.a
4427	सूर्यः पशुरासीत् तेनायजन्त	25.19.e	4462	सोमाय कुलुङ्ग आरण्यो	26.36.a
4428	सूर्यज्योतिषं त्वा वायुमतीम्	3.10.a	4463	सोमाय लबानालभते त्वष्ट्रे	26.28.a
4429	सूर्यं भ्राजस्वन्भ्राजस्वाश् स्त्वं	8.22.d	4464	सोमाय हश्सानालभते	26.26.a
4430	सूर्यं भ्राजस्वन्भ्राजस्वाश् स्त्वं	8.23.d	4465	सोमो धेनुश् सोमो	33.15.a
4431	सूर्यं भ्राजस्वन्भ्राजस्वाश् स्त्वं	8.24.d	4466	सोमो राजामृतश् सुत	21.72.a
4432	सूर्यरश्मिर्हरिकेशः पुरस्तात्सविता	18.58.a	4467	सोमोऽस्माकम् ब्राह्मणानाश्	11.11.b
4433	सूर्यवर्चस स्थ राष्ट्रदा राष्ट्रं	11.7.f	4468	सोमोऽस्माकम् ब्राह्मणानाश्	11.27.b
4434	सूर्यत्वच स्थ राष्ट्रदा राष्ट्रं	11.7.g	4469	सोमोऽस्यश्विभ्याम् पच्यस्व	21.1.c
4435	सूर्यस्तेऽधिपतिस्तया देवतया	16.79.g	4470	सोमो हेतीनां प्रतिघर्ता	16.25.b

4471	सोऽहं वाजश् सनेयमग्ने	20.6.b		4506	स्वर्गाश् स्वर्गायोप दधामि	3.9.b
4472	सौरी बलाका शार्ग :	26.37.a		4507	स्वर्गाश् स्वर्गायोप दधामि	3.10.b
4473	स्तीर्णं बर्हि : सुष्टरीमा	31.4.a		4508	स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवा :	27.23.a
4474	स्तोकानामिन्दुं प्रति शूर	22.31.a		4509	स्वस्ति ते देव सोम सुत्या	5.10.b
4475	स्तोतारस्त इहस्मसि	33.29.b		4510	स्वस्ति नस्ताक्षर्यो अरिष्टनेमि :	27.23.b
4476	स्तोम आत्मा च्छन्दाश्	13.5.a		4511	स्वस्ति यजमानस्य गृहान्	4.45.b
4477	स्तोमपृष्ठा घृतवतीह सीद	15.4.b		4512	स्वात्तं चित्सदेवहवि :	6.11.b
4478	स्तोमपृष्ठा घृतवतीह सीद	16.3.b		4513	स्वाद्दी न्त्वा स्वादुना	21.1.a
4479	स्तोमश्च यजुश्च ऋक्	19.43.a		4514	स्वान भ्राजाङ्गरे बभ्भारे	4.39.a
4480	स्तोमैर्वत्सस्य वावृधे	7.40.b		4515	स्वासस्थमिन्द्रेणासन्नमन्या	30.21.b
4481	स्थिराय वृष्णे सवना	33.13.b		4516	स्वाह ऋषभमिन्द्राय सिंहाय	23.41.b
4482	स्थिरो भव वीड्वङ्ग	12.44.a		4517	स्वाहाकृतं जठरमिन्द्रस्य	2.24.a
4483	स्थिरैरङ्गै स्तुष्टुवाश्सस्तनूभि	27.25.b		4518	स्वाहाकृतस्य घर्मस्य मधो :	38.10.b
4484	स्यान्न : सूनुस्तनयो विजावाग्ने	13.52.b		4519	स्वाहाकृता : सूर्यस्य रश्मिमि	11.41.c
4485	स्योना पृथिवि नो	35.54.a		4520	स्वाहाकृते ऊर्ध्वनभसं मारुतं	6.22.c
4486	स्योना पृथिवि नो	36.13.a		4521	स्वाहाकृतेन हविषा पुरोगा	31.11.b
4487	स्योनामासीद सुषदामासीद	11.36.b		4522	स्वाहाग्नये यज्ञियाय शौ	38.11.b
4488	स्योनासि सुषदासि	11.36.a		4523	स्वाहा घर्माय स्वाहा	38.9.b
4489	सुचश्च मे चमसाश्च	19.33.a		4524	स्वाहा देवा आज्यपा जुषाणो	23.41.d
4490	स्वं गोष्ठमावदतं देवी दुर्ये	5.23.a		4525	स्वाहा देवा आज्यपा	30.11.b
4491	स्व : स्वाहा मूर्ध्ने	24.45.b		4526	स्वाहा देवेभ्यो देवेभ्य :	6.15.b
4492	स्वगेदं देवेभ्यो नम :	20.27.b		4527	स्वाहा धिमाधीताय स्वाहा	24.26.b
4493	स्वतवाश्च प्रधासि च	18.85.a		4528	स्वाहा द्यावापृथिवीभ्याश्	4.7.b
4494	स्वधा स्थ तर्पयत मे	2.60.b		4529	स्वाहा प्राणेभ्य : साधिपतिकेभ्य :	39.1.a
4495	स्वनेभ्य : पर्णकं गुहाभ्य :	34.16. c		4530	स्वाहा पितृभ्य ऊर्ध्वबर्हिभ्यो	38.15.b
4496	स्वयंभूरसि श्रेष्ठो रश्मिर्वचोदा	2.48.a		4531	स्वाहा पूष्णे शरसे	38.15.a
4497	स्वयं वाजिश् स्तन्वङ्	25.17.a		4532	स्वाहा मरुद्भि : परि	37.13.a
4498	स्वराळसि सपत्नहा	5.30.a		4533	स्वाहा यज्ञं मनस :	4.7.a
4499	स्वराळस्युदीची दिङ् मरुतस्ते	16.25.a		4534	स्वाहा यज्ञं वरुण :	23.23.a
4500	स्वर्णं घर्म : स्वाहा स्वर्णार्क :	20.20.a		4535	स्वाहा रुद्राय रुद्रहूतये	38.16.a
4501	स्वर्णं ज्योति : स्वाहा	20.20.b		4536	स्वाहा समश्रिस्तपसा गत	37.15.b
4502	स्वर्देवा अगन्मामृता अभूम	19.43.b		4537	स्वाहा सूर्यस्य रश्मये	38.6.c
4503	स्वर्गे लोके प्रोण्वार्या	25.22.c		4538	स्वाहेन्द्रश् सुत्रामाणश् सवितारं	23.41.c
4504	स्वर्गेयाय शक्त्या	12.2.b		4539	स्वाहेन्द्र वत्स्वाहेन्द्र	38.4.b
4505	स्वर्यन्तो नापेक्षन्त आ	18.68.a		4540	स्वाहोर्वन्तरिक्ष मन्वेमि	7.5.c

4541	स्वाहोर्वन्तरिक्ष मन्वेमि स्वाङ्कृतोऽसि	7.2.b	4576	हिरण्यजिह्वः सुविताय नव्यसे	32.69.b
4542	स्विष्ट इन्द्रः सुत्रामा	23.57.b	4577	हिरण्यजिह्वः सुविताय नव्यसे	32.84.b
4543	स्विष्टं कुर्वन् त्विष्टकुत्स्विष्टमद्य	30.22.b	4578	हिरण्यपाणि मृतये	24.14.a
4544	स्विष्टकृद्देवेभ्य इन्द्र आज्येन	2.14.a	4579	हिरण्यपाणिः सविता विचर्षणिर्भुभे	33.19.a
4545	स्विष्टो अग्नि रक्षिना होता	23.57.c	4580	हिरण्यरूपा उषसो विरोक	11.24.a
4546	स्वैर्दक्षैर्दक्षपितेह सीद	15.3.a	4581	हिरण्यशृङ्गोऽयो अस्य	31.32.a
4547	हृशः शुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्भोता	11.34.a	4582	हिरण्यहस्तो असुरः सुनीथः	33.20.a
4548	हृशः शुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्भोता	13.15.a	4583	हिरण्याक्षः सविता देव	33.18.b
4549	हृशसा इव श्रेणिशो	31.33.b	4584	हुवे विष्णुम् पूषणं	32.49.b
4550	हरयो धूमकेतवो वातजूता	32.2.a	4585	हुदे त्वा मनसे त्वा दिवे	6.36.a
4551	हरिरन्यस्यां भवति स्वधावाज्जुक्रो	32.5.b	4586	हुदे त्वा मनसे त्वा	37.18.d
4552	हयोर्धाना स्थ सहसोमा	8.12.b	4587	हृत्सु क्रतुं वरुणो विश्वग्निं	4.43.b
4553	हविर्धानं यदग्निनाग्नीध्रं	21.18.a	4588	हेमन्ताय ककराञ्छिशिराय	26.24.b
4554	हविष्मतीरिमा आपो हविष्मां	6.33.a	4589	हेमन्तेन ऋतुना देवास्रिणवे	23.28.a
4555	हविषेन्द्रश्च सरस्वती	22.58.b	4590	हेमन्तो वाच्यः पङ्क्तिर्हेमन्ती	14.64.b
4556	हविष्मान् देवो अध्वरो हविष्मां	6.33.b	4591	हैमन्तिका ऋतू अभिकल्पमाना	15.31.f
4557	हव्यश्च शमीष्व सुशमि	1.23.b	4592	होताध्वर्युं रावया अग्निमिन्धो	27.32.a
4558	हव्या देवेषु नो	24.19.b	4593	होता यक्षत्तनूनपात्सरस्वती	23.31.a
4559	हव्ये काम्य इळे रन्ते	9.33.a	4594	होता यक्षत्तनूनपातमूर्तिभिः	30.2.a
4560	हताघशश्चसा आभाष्टां वसु	30.17.b	4595	होता यक्षत्तनूनपातमुद्भिदं	30.25.a
4561	हनुभ्याश्च स्तेनान् भगवस्ताश्च	12.79.b	4596	होता यक्षत्तिस्रो देवीर्न	23.38.a
4562	हन्तु पाप्मानं यो	28.11.b	4597	होता यक्षत्तिस्रो देवीर्न	30.8.a
4563	हस्त आधाय सविता	12.11.a	4598	होता यक्षत्पेशस्वतीस्तिस्रो	30.31.a
4564	हस्तघ्नो विश्वा वयुनानि	31.17.b	4599	होता यक्षत्प्रचेतसा	30.30.a
4565	हस्ताभ्यां मृद्वीं कृत्वा	12.56.b	4600	होता यक्षत्प्रजापतिश्च	25.66.a
4566	हिङ्काराय स्वाहा हिङ्कृताय	24.7.a	4601	होता यक्षत्त्वष्टारमिन्द्र न्देवं	30.9.a
4567	हिमस्य त्वा जरायुणाग्ने	18.6.a	4602	होता यक्षत्समिधाग्निं मिळस्पदे	23.30.a
4568	हिरण्ययेन पात्रेण सत्यस्य	40.15.a	4603	होता यक्षत्समिधानं महद्यशः	30.24.a
4569	हिरण्ययेन सविता रथेना	32.43.b	4604	होता यक्षत्समिधेन्द्रमिळस्पदे	30.1.a
4570	हिरण्ययेन सविता रथेना	33.25.b	4605	होता यक्षत्सरस्वतीम् मेषस्य	23.42.b
4571	हिरण्यगर्भ इत्येषः	29.33.a	4606	होता यक्षत्सरस्वतीम् मेषस्य	23.44.d
4572	हिरण्यगर्भ इत्येषः	35.25.b	4607	होता यक्षत्सुपेशसा	30.29.a
4573	हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे	14.4.a	4608	होता यक्षत्सुपेशशोषे नक्तं	23.36.a
4574	हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे	25.1.a	4609	होता यक्षत्सुबर्हिषम्	30.27.a
4575	हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे	27.14.a	4610	होता यक्षत् सुरेतसमृषभं	23.39.a

4611	होता यक्षत्सुरेतसं त्वष्टारं	30.32.a		4626	होता यक्षदुरो दिशः कवष्यो	23.35.a
4612	होता यक्षत्स्वाहाकृतीरग्निं	30.34.a		4627	होता यक्षदैव्या होतारा	23.37.a
4613	होता यक्षदग्निं स्वाहाज्यस्य	23.41.a		4628	होता यक्षदैव्या होतारा	30.7.a
4614	होता यक्षदग्निं स्विष्टकृत	23.46.a		4629	होता यक्षन्नराशंसं न नग्नहं	23.32.a
4615	होता यक्षदग्निनौ च्छागस्य	23.42.a		4630	होता यक्षद् बर्हिर्गुणम्रदा भिषद्	23.34.a
4616	होता यक्षदग्निनौ च्छागस्य	23.44.a		4631	होता यक्षद् बर्हिषीन्द्रन्	30.4.a
4617	होता यक्षदग्निनौ सरस्वती	23.43.a		4632	होता यक्षद्वनस्पतिं शमितारं	23.40.a
4618	होता यक्षदिळाभिरिन्द्रमीळित	30.3.a		4633	होता यक्षद्वनस्पतिमभि हि	23.45.a
4619	होता यक्षदिळेळित आजुहानः	23.33.a		4634	होता यक्षद्वनस्पतिं शमितारं	30.10.a
4620	होता यक्षदिन्द्रमृषभस्य वपाया	23.42.c		4635	होता यक्षद्वनस्पतिं शमितारं	30.33.a
4621	होता यक्षदिन्द्रमृषभस्य हविष	23.44.g		4636	होता यक्षद्वयचस्वतीः	30.28.a
4622	होता यक्षदिन्द्रं स्वाहाज्यस्य	30.11.a		4637	होतृभ्यां दधुरिन्द्रियं वसुवने	23.52.b
4623	होता यक्षदीळैन्यमीळितं	30.26.a		4638	ह्लादुनीर्दूषीकाभि रस्ना	27.13.b
4624	होता यक्षदुषे इन्द्रस्य	30.6.a		4639	ह्लादान् कुक्षिभ्यां समुद्र	27.12.c
4625	होता यक्षदोजो न	30.5.a		4640	ह्वयामि शक्रं पुरुहूतमिन्द्रं	22.35.b

Line No. indicates Adhyaya (Chapter No.), Mantra in the chapter, Line in that Mantra.

Vedic Works by Sri. K Suresh:

Books:

1. Sri Rudra Ghana Pāṭha (Sanskrit)
2. Sri Rudra Ghana Pāṭha (Tamil)
3. Chamaka Ghana Pāṭha (Sanskrit)
4. Chamaka Ghana Pāṭha (Tamil)
5. Yajur Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 1 (Sanskrit)
6. Yajur Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 2 (Sanskrit)
7. Yajur Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 3 (Sanskrit)
8. Ṛig Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 1 (Sanskrit)
9. Ṛig Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 2 (Sanskrit)
10. Ṛig Veda Āśīrwāda Ghana Pāṭha Vol – 3 (Sanskrit)
11. Pancha Rudra Ghana Pāṭha (Sanskrit)
12. Sri Rudra Krama Pāṭha (Sanskrit & Kannada)
13. Śukla Yajur Veda Jatā Pāṭha Vol – 1 (Sanskrit)
14. Śukla Yajur Veda Jatā Pāṭha Vol – 2 (Sanskrit)
15. Apratiratha Mantra Ghana Pāṭha (Sanskrit & English)
16. Jeemootasyeva Ghana Pāṭha (Sanskrit & English)
17. Vishvajite Ghana Pāṭha (Sanskrit & English)
18. Aano Bhadra Ghana Pāṭha (Sanskrit & English)
19. Special Suktas from Ṛig Veda (Sanskrit)
20. Śukla Yajur Veda Jatā Pāṭha Vol – 3 (Sanskrit)
21. Śukla Yajur Veda Jatā Pāṭha Vol – 4 (Sanskrit)
22. Śukla Yajur Veda Samhitā and Full Pada Pāṭha (Sanskrit)
23. A Brief History of Vedas (English)

Audio:

1. Sri Rudra Ghanam
2. Chamaka Ghanam
3. Yajur Veda Āśīrwāda (Blessing) Ghana Pāṭha Vol – 1
4. Sri Rudram, Chamakam, Suktams and Mantra Pushpam
5. Unbeatable - Apratiratha Mantra Ghana Pāṭha
6. Thundercloud - Jeemootasyeva Ghana Pāṭha
7. The Treasure - Vishvajite Ghana Pāṭha
8. Wisdom Bliss - Aano Bhadra Ghana Pāṭha
9. Suresha Paddhati – Stress Reliever – Sri Rudra Pancha Rudra Vedic Jugalbandhi (Part-1)

Publisher:

The Ghanapati

G2 Kings Manor

35/62, 4th Trust Cross Street,

Mandavelipakkam, Chennai 600 028

Phone : +91-97397 81284

Author : suresh@ghanapati.com

Enquiries : support@ghanapati.com

Web Site : www.ghanapati.com

Price:

Volumes 1 & 2 - ₹ 2,000/-